A KÉPCSARNOK VÁLLALAT

MEGHÍVJA ÖNT

Józsa János

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ünnepélyes megnyitására 1968. március 9-én

délután 1 órakor

Megnyitó beszédet mond

DR. TÓTH ERVIN

MEDNYÁNSZKY TEREM

Budapest V., Tanács körút 26.

Megtekinthető: naponta: 9.30—18-ig,

szombaton: 10—15-ig.

68.1329 FMINYV.

Józsa János

a Magyar Nemzeti Galériában Dózsa György emlékére nyílt kiállításon műve szerepelt.

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra. Magyar Hírlap, 1942. aug. 29.

Józsa János grafikusművész

Foglalkozott ex libris-ek készítésével

repro a cikknél

(cikk „Algyai Viktor grafikusművész"
címszó alatt

Köves József cikke „Ex libris" címmel

Magyarország 1978. XI. 19.

Józsa János, festő

Kiállítási Kalendárium,

Vidéken:

A művész műveinek, kiállítását Debrecenben rendezték meg.

Szociálista Művészetért, 1979. ápr. 4.

Józsa János festő
és Prim Zoltán ötvös

kiállítása a debreceni Medgyessy
Teremben 1979. III. 1 - 15.

- katalógus a tárlatban -

Józsa János, festő- és grafikusművész

A Képcsarnok V. debreceni Medgyessy Termében kiállítás nyílt Józsa János és Prim Zoltán, műveiből. A kiállítás márc. 15.-ig látható.

Hajdú-Bihari Napló, 1979. febr. 25.

Józsa János

Deim Pál a Magyar Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában juni. 20.-tól, Buczkó György a Studió Galériában juni. 20.-tól, Parrag Emil a Dózsa Művelődési Házban juni. 24.-ig, Encsy Judit a Pszichiátriai Klinika Nappali Szanatóriumában juli. 4.-ig, Józsa János a nyiregyházi Jósa András Muzeumban mutatja be müveit.
Paizs Goebel Jenő emlékkiállitása a szentendrei Művésztelepi Galériában juni. 15.-től, Kassák Lajos emlékkiállitása a paksi Művelődési Központban juli. 4.-ig, Sugár Andor emlékkiállitása a szombathelyi Forradalmi Muzeumban juli. 1.-ig, Bencze Lilla tüzzománc kiállitása a Kulturális Kapcsolatok Intézetében junius 17.-ig, Dallos László fotókiállitása a Fészek Művészklubban junius 30.-ig tart nyitva.
Élet és Irodalom, Bp. 1979. juni.16. XXIII.évf. 24. sz. 8. lap.

Józsa János

JÓZSA JÁNOS NÉPI KERAMIKUS nyerte el a Megéneklünk, Románia című kulturális fesztivál első díját a népi kerámikusok csoportjában. A díjat Bukarestben adták át, s ebből az alkalomból a bukaresti Petőfi Sándor Kultúrházban megnyitották a korondi fazekas népművész legújabb alkotásait bemutató kiállítást.

Magyar Hirlap 1979/194/13

Józsa János, festő

Az ÜT'78 (Üzemi tárlatok)-on szerepel a művész „Fagottos" c. képe, amelynek elsősorban derűs színkompozícióját dicsérhetjük (említve).

Éles Csaba: Az „Üzemi tárlatok'78"-ról. Hajdú-Bihari Napló, 1978. szept. 16.

Józsa János

Müve szerepel a Magyar Grafika 1978.

c.kiállitáson

Magyar Nemzeti Galéria,1979.február

-katalógus a könyvtárban-

Jóvsa János

Végy fiatal művész vállalta, hogy a Déri Múzeum kiállítóterében csoportos bemutatón technikáinkéntt méri össze erejét a magas-mély és sík nyomású grafikában

Sz. Kürti Katalin: Grafikai műhelybemutatók a...
Művészet, 1979. november — 47. lap

Józsa János

Józsának a Medinjánsky terem-
ben volt kiállítása. De a művész
résztvevője a kortárs magyar mű-
vészet külföldi sevegszemlíjének.

Sz. Kiszti Katalin: Grafikai műhelybemutatók...
Művészet, 1979. november — 47. lap.

Józsa János grafikus művész

Ex libriseit kiállitották a debreceni Pedagogus Műrelődési Házban

repr: egyik ex librise

cikket l. Fery Antal grafikusművész" cimszó alatt

Dr Tóth Ervin: „Virágok az ex libriseken" c. cikke

Hajdu-Bihari Napló 1978. VIII 31

Józsa János

Bartók (litográfia)

Alföld 1972/2 kritika 2 old.

Józsa János

Az üzemi kiállításokon a nivó-díj is fokozta a kiváncsiságot amelyet először Móré Mihály, azlán Józsa János, majd Tilless Béla kapott elismerésül.

Toth Ervin: Őszi kiállítások Debrecenben

Alföld 1972/1 93 old

Józsa János

Az üzemi kiállításokon találkozhattak Józsa János ügyszerű konstruktív megoldásaival.

Toth Erwin: Őszi kiállítások Debrecenben

Alföld 1972/1 93 old.

Józsa János Debrecen/.

Megnyílt Békéscsabán a két hetes országos grafikai művésztelep. A grafikai művésztelep résztvevői a Magyar Képzőművészeti Alap és szövetség tagjai. Közöttük van a művész is

Békés Megyei Népújság, 1976. aug. 3.

Józsa János grafikus

„Gyógyítás az ex libriseken" c. debreceni kiállításon hazánkban az első etimakörben, melyet dr. Török Béla főorvos kezdeményezett. — Szerepelt a művész alkotása a kiállításon.

Lenkey István: A kisgrafikabarátok életéből.

Szocialista Művészetért, 1945. jún.

Yázsa János festő

a Hatvani Galériában a II. országos tájfestészeti biennálét rendezik nov. 24-dec. 12.- között Magyar tájak címmel, melyen szerepelnek a művész művei is.

Hajdu-Bihari Napló, 1976. nov. 24.

Józsa János, grafikus

— KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁST, vetélkedőt és szavalóversenyt rendeztek az Ady-évforduló alkalmából Leninvárosban. Tegnap a Derkovits Művelődési Központban kiállítás nyílt Józsa János tizennégy, Ady-versek ihletésére készült grafikájából.

— Hír

Népszabadság, Bp. 1977. jún. 2.

8.

Józsa János

alkotása, mely az V országos nyári tárlaton szerepelt

munka vagy munkásábrázolás, erőtlen

Alföld 1976/1o/88

Szabó: Mire kíváncsi a látogató?

Józsa János

Fazekas

Alföld 1976/7/2o

Józsa János

A megjében élő képzőnnüvészek állították ki alkotásaikat az Őszi Tárlaton. Szerepel a művész műve.

Székelyhidi ágoston: Őszi tárlat őszi árnyakkal.
Hajdúbihari Napló, 1974. dec. 3.

Jóssa János Festő

Korláss művészek alkatásaiból rendeztek festménybemutatót Szeghalmon, ahol képei szerepelnék.

Békés m. Népújság, 1975. szept. 10.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Utunk
Józsa János, korondon
1975 SEP. 12

1021

Józsa János kancsói

Széles e hazában, sőt a határokon túl is híre van a korondi kerámiának. Sok neves népi keramikust nevelt a falu az idők folyamán. Közülük csak egyet említek most. A neve: Józsa János. Hogy miért éppen Józsa Jánosra esett a választásom? Mindenekelőtt azért, mert Józsában azt a művészfajta fazekast ismertem meg, aki nemcsak művelője az ősi korondi kerámiának, hanem továbbfejlesztője is, állandóan kísérletezik, töpreng, igyekszik új színekkel gazdagítani a meglévőt, mégpedig úgy, hogy az újban is megőrzi az ősi korondi sajátosságokat.

Alkotásai a korondi kerámia fejlődési folyamatát tükrözik, kezdve a neves ősi kancsóktól és tányéroktól — fehér alapon zoomorf és antropomorf, egyszínű (kobalt és ultramarin) és polikróm díszítőelemek — a színben és formában új dísztárgyakig.

Ez utóbbiakra hívom fel elsősorban a figyelmet, ugyanis Józsa János fáradságot nem ismerő kitartással kutatja a sajátos korondi króm- és smaragdzöld színű kancsók ezüstös elszíneződésű változatait, valamint díszítésüket.

Az alapjában véve monokróm kancsó mégis színesnek hat. Felületén velázquezi ezüstös szürkék vibrálnak.

Kerámiáját több kiállításon díjazták.

GEDEON ZOLTÁN

mint egy közönséges laikus.

De amikor Bernáth megír egy-egy embert, nyárfasort, nádast, tömény tisztaságúra párol egy anekdotát, egyszerre felismeri az ember benne nemcsak a nagy festőt, de a nagy írót is. A kötet alapgondolata különben **a felső fokok egymás mellett élésének** lehetőségében van. Ezért is zárja két idézettel: 1. Plinius: nem változik semmi. 2. Hegel: minden változik.

SZŐCS ISTVÁN

pescu méltatja I
az Albatros Kör
tetét. A versek
bacu és Tóthfalu

● Deák Tamá
pasztalatcserére.

● A *Korunk*
Dezső tárlata ut
Lugosi László n
és szoborkiállítása.

● A *Luceafărul* Lászlóffy Aladár versét közli *Tinerețea brazilor* címmel, Dim. Rachici fordításában.

● Nagyváradon a Képzőművészeti Alap Galériájában megnyílt Sipos László kolozsvárnapocai grafikusművész egyéni kiállítása.

● Györkös Mányi Albert 23 olajfestményből álló kiállítása a Babeș-Bolyai Egyetem filológiai karának klubhelyiségében tekinthető meg.

francia művé
ként mutatko
amelynek for
re a *Fény* cí
latkozata szer

VILÁ

FŐSZERKESZTŐ: LÉTAY LAJOS.
SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG: KÓS KÁROLY, LÁNG GUSZTÁV, MIKÓ ERVIN (szerkesztőségi főtitkár), NAGY ISTVÁN, DUMITRU RADU POPESCU, SZILÁGYI

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 JUL

Alföld

Józsa János

1021

Józsa János: Fazekas

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1916 FEB 22

Fórsd János

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

IFJÚSÁG

1021

(JÓZSA JÁNOS GRAFIKÁJA)

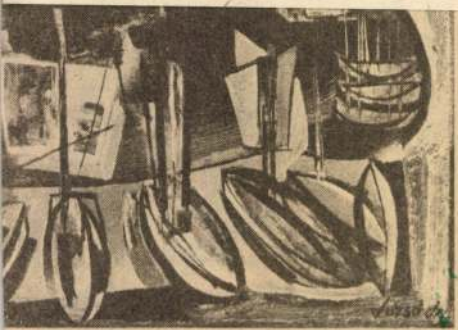

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 FEB 22

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Jósza János

JÓZSA JÁNOS: TENGERPART

1021

(JÓZSA JÁNOS GRAFIKÁJA)

readni az egyes folyóiratok repe
tóriumait. A sorozat első tagja
Néplap Repertóriuma (1944. no
15—1945. ápr. 6.) a Debreceni R
formátus Kollégium Nagykönyvt
rának munkatársai szerkesztés
ben készült, a könyvtárunk kiad
sában jelent meg hazánk felszab
dulásának 30. évfordulója tisztel
tére. A *Csokonai Lapok* megind

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 NOV 21
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János

1021

JÓZSA JÁNOS METSZETE (LINÓ)

AUGUSZTUS-SZEPTEMBER 1976

szerkezet jön [illegible]
centrumban van túlsúlya, sötét
a vezérszárnyon. Ebből adódóa

Lu
Budapest, 1
Gri

1.d4, Hf6 2.c4, g6 3.Hc3, d5 4.
Hd5: 5.e4, Hc3: 6.bc3: Fg7 7.Fc4, 0—0 8.He2, c5 9.0—0, Hc6 10.Fe3, Ha5 (Szokásosabb 10. Vc7 11.Bcl-el kezdődő bonyolult és éles harchoz vezető változat, Vadász nagymester azonban a szolidabb változatokat kedveli.) *11. Fd3, b6 12.Vd2, Fb7 13.Fh6!, e6 14.Badl, cd4: 15.cd4: Bc8* (Noha a sötét bábok vezetője elkerülte a legharcosabb folytatást, mégis rendkívül bonyolult állás jött létre. Sötét gyalogtöbblettel rendelkezik a vezérszárnyon, de gyenge a királyállása, és világos a centrumban is előnyösebb helyzetet alakított ki. A játszma sorsa azon dől el, sikerül-e világosnak a középjátékban, míg a tisztek fent vannak a táblán, döntő előnyt kiharcolnia, mert ha nem, akkor a végjátékban már sötét esélyei kedvezőbbek) *16.Vf4, Ve7 17.Fg7: Kg7: 18.Bcl, Va3 19.Vg3, Bcl: 20.Bcl:, Hc6 21.h4, Bd8 22.h5!* (Ez a lépés előnybe hoz-

nyerne a rákövetkező 24.Ve5-te
Sötét ezért kénytelen visszahozn
vezérét a királyszárny védelmére
22 ... Ve7 23.Fb5!, Bc8 (23 ... Hd4:
re 24.Hd4: Bd4: 25.Ve5+ Vf
26.h6+ azonnal döntene) *24.Fc6:!*
Bc6:, 25.Bc6:, Fc6: 26.d5!, Fd7
(26 ... ed5-re Vc3+ tisztet nyer-
ne. Így viszont világos vé-
dett szabadgyaloghoz jut a d-vo-
nalon, és fenttartja királyszárny
fenyegetéseit is.) *27.d6 Vf6 28.e5*
Vf5 29.Hd4!, Vh5: 30.Vf4, Kg8
31.Hf3, Vf5 32.Vcl, Vd3 33.Vc7, Fb5
34.Vd8+, Kg7 35.Vf6+, Kg8 36.Vh4
Kg7 37.Kh2, h6 (Világos előkészí-
tette a Hg5 — e4 — f6 manővert
és újabb gyengeségeket hozott létr
a sötét táborban. A d6-gyalogra i
ügyelnie kell sötétnek.) *38. Vf6+*
Kg8 39.Vf4, Fc6 (39.Kg7-re 40.Hd4
döntené el a küzdelmet.) *40.Vh6*
Ve2 41. Vh4 és sötét feladta.

Filep Tibor
nagymester

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
1977 1
Alföld

Józsa János
1021

Józsa János: Furulyázó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1975 DEC 21

Józsa János

1021

1975. dec.

SÚLYEMELŐK — Józsa János munkája

1., vasárnap

készletek és az ara

birtokában bankkölcsönök igénybevétele nélkül szerezték be készleteiket. Akadt olyan vállalat is, amelyik még a műszaki fejlesztési alapot is erre a célra fordította. Ily módon a hitel szabályozó szerepe a készletek alakulásában nem érvényesülhetett kellőképpen.

*

A vállalatok gazdálkodásában az elmúlt évek során olyan gyakorlat volt tapasztalható, hogy az évenkénti készletnövekedés értéke megközelítette a fejlesztési alap nagyságát. A termelés bővítésére szolgáló pénzügyi forrásból erre a célra — tehát a bővítésre — szinte nem maradt semmi. „Fejlesztésre" csupán az amortizációs alap, kölcsönök, illetve állami juttatások maradtak. Ezek a tépi adatfeldolgozás és a különböző készletnormák kidolgozása. Ezeknek használhatósága azonban nem független — és értéküket meghatározza az egyes anyagok megrendelési és szállítási feltételei. Hosszú szállítási határidő és ütemtelen szállítások mellett a vállalatoknál nagyobb termelési készletre és növekvő mértékű folyókészletre van szükségük. Csak így remélik a termelés zavartalanságának biztosítását.

Folyamatos anyagszállítások esetén — akár művi akár más beszerzésről van szó, a vállalat gazdálkodásának hatékonysága nő. Ehhez szükséges, hogy a felhasználó és termelő vállalatok „érdekei" közötti ellentmondást feloldhassuk. A felhasználó ilyen kis tételekben gyakran szeretne rendelni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1975 DEC 2 7

Józsa János

KÖNYVE

1021

Józsa János: Vidám Park

ŰVÉSZET

Képzőművészet

lon

Bernáth, Csernus, Lakner és Kóka egymástól elszakítva; ugyanez a helyzet Szalay Ferenc, Németh József, Orosz János műveivel. Ha — gondolatban — egymás mellé tesszük őket, a kép akkor is szétesik. A *forradalmárok kivégzésének* Laknere és a *Szárnyas ember* Kókája ugyanis nem mutatja meg, hogy Bernáth látványfestészete — Csernus Tibor közvetítésével — magyar szürnaturalizmusnak nevezett és nagy hatású mozgalmat eredmé-

SZEKRÉNYESY JÚLIA:

Színház

Gondolatok a máglyán

Állíttassuk föl, János fiam, az akasztófákat. Ezt a vérfagyasztó atyai jótanácsot Fárel, a genfi államtitkár adja Kálvin Jánosnak *Sütő András Csillag a máglyán* című darabjában, melyet a *Madách Színház* mutatott be. A leghatásosabb elmélet, a megingathatatlan elvi szilárdság, a legnyomósabb érv szólal meg itt, a szinte gyermekien tiszta szadizmus: joggal nevezi Fárelt akasztológusnak a dráma áldozata, Szervét Mihály. Sütő művében ezúttal válik. Nem egyszerűen parabola tehát a mű, hanem inkább történelmi hitvita a forradalomról és a rendről, a fegyelemről és a szabadságról.

Szervét Mihály elsősorban a lelkiismereti szabadságot kéri számon a gondolkodóból a gondolatok főellenőrévé lett Kálvin Jánostól. Küzdelme eleve reménytelen, mert két tévedése is van. Azt hiszi, hogy valóban folytathatja vitáját egykori iskolatársával, az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1975 DEC 17

1021 Józsa János

Józsa János: Összecsapás
(ifj. Hapák József felv.)

Biztat

PÁR[illegible] NEMESKÜRTY IS

— Ez a nézete lett volna az írásait ért támadások céltáblája? A nemzeti önvizsgálatról beszélni hovatovább divat. Egyes vélemények szerint viszont a Nemeskürty-könyvek („trilógiájára" gondolok természetesen) a szükséges deheroizálásnál is többre: egyfajta „elidegenített" történelemszemléletre biztattak... Jogos-e ez a feltételezés?

— Kerülővel, de egyenesen válaszolok... Most már lassan két esz-

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 NOV 16

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János

1921

JÓZSA JÁNOS: DÓZSA

dot, költőiséget tamaszt a néző kebelében... Érzelmei frissek, vidorak, tartózkodás nélkül nyilatkoznak..."

„Ehhez járul az arányteljes alak delisége, erőteljes kelleme, szemének villámtüze, mozdulatai elevensége." És záporoznak, áradnak tovább az elragadtatott szólamok.

A Vasárnapi Újság 1911. évi első számában csaknem hat évtizeddel később így emlékezik Pepita de Oliva pesti szereplésére az egykori szemtanú: „Táncának oly nagy hatása volt, hogy a páholyokból fehér galambokat repítettek hozzá a színpadra, a karzatról pedig versek özönét szórták alá, melyeket *Tóth*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 NOV 6
Józsa János
Hajdúbihari Napló
grafikus

1021

Jelképrendszerek logikája

Józsa János grafikai kiállítása a TIT Csokonai Klubjában

Józsa János egy évtizeddel ezelőtt ezüst díjat nyert a lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti Kiállításon, s lapjai szerepeltek Carpitól Montreáligig. A TIT Csokonai klubjában megrendezett grafikai tárlatát ezért is előzte meg érdeklődés. Műveinek egy része már újságokban, folyóiratokban is megjelent, s a műbarát jóleső érzésével elemezhette magát az eredeti grafikát — hol a toll könnyen iramló vonalvezetését, hol pedig a kőrajzok és a színekkel is társult fa- és linómetszetek egyensúlyban tartott foltjainak ritmikáját.

A kiállítás már első látásra sokrétű, igényes munkásságot bizonyít. Elsősorban az utóbbi másfél év anyagát szerepeltette Józsa, de ott láthattuk díjnyertes sport-sorozatát, és 2-3 még korábbi műveit. A miskolci biennálén szerepelt Bábel-lapja széthulló farönkjeivel, az önzés, a megnemértés, az összeomlás veszedelmének állandó lidércnyomását idézi fel. A zene-sorozat nemcsak a hangversenyek ihlette hangulat, hanem a hangszerek formai építkezésének csodálatát is magán hordozza: hol egy merészen ívelő hegedű, cselló, vagy hárfa, hol a fuvola vagy a zongora vonalvezetése ragadja meg. A színek a zeneiséghez is kapcsolódnak. Ennek kifejtésére a fa és linóleum anyaga igen alkalmas. Munkamenete során egy linoleumlapot fejleszt s a dúcból, minden színváltásnál és formai alakulásnál levési a már feleslegessé vált részeket. Végül maga a dúc fokozatosan „elfogy", ezért a munkamenet már nem ismételhető meg. Az ilyen linómetszetek egyedi műveknek számítanak, ellentétben a hagyományos grafikák szinte korlátlan sokszorosíthatóságával. A zene elvontságát színekkel, a kidolgozás fokozataival is hangsúlyozza. A Zene II-nél a hárfázó nő háttere könnyed, légies — a cselló hangzatát a lila szín, a Zene IV-nél az ember és a zene kapcsolatát elvont jelzésekkel fejezi ki. Nem a realitást hangsúlyozza, hanem motívumjelekkel közli érzéseit. A sportfiguráknál a mozgás expresszivitása érvényesül, de az ábrázolás itt is eltér a szokványostól, a Futó-nál nem az izmok szövete, hanem a levegő mozog, a Súlyemelő-nél nem az emelő kar lendülete, hanem a felszabadulásra váró belső feszültség uralkodik. A Sport III. a művészi torna ritmusának kivetülése. Száldúcon (hosszában, deszkaszerűen hasított fán) két fametszete készült. Azáltal is megnöveli a tér szerepét, hogy a síkokból egy-egy részletet teljesen kifordít. Szinte plain air látvány az élő fából alakító Szobrász. Itt már minden elemet jellé tömörít, s keresi az ürügyeket, hogy tudjon sok mindenről beszélni. Ilyen ürügy például a világegyetemre való kitekintés. (Műterem.) Az Emlék apja relikviáit idézi. Nem látvány-grafikával állunk szemközt, valamennyi képe sokkal többet mond. Kedvelt témaköre az Erdő, ahogyan hangulatilag benne él, amikor itt sétált, virágot szedett, vagy ágat vitt haza, ahol minden gátlás nélkül önmaga tudott lenni, mert énekelni vagy fütyülni. A fatörzsekbe embereket komponál, túldimenzionált kezek játszanak a fák ágaiból alkotott húrokon. Az Apám emlékéhez című kőrajz színekben is fanyar lilásskék. Leltározza, ami egy emberből megmaradt, mutatja sapkáját, cipőjét, egy emlékezetesen letett poharat. S láttatja özvegy anyját, akinek arcáról leolvasható a nagy veszteség.

Szóljunk még a Vándor szürrealisztikus motívumhalmozásáról, az utazásokhoz kapcsolódó Tavasz, Nyár mélylélektanilag is hiteles érzelmi vetületeiről, az Ősz bizarr: bika-, kos-, kakasfejekből s öregedő emberekből elrendezett jeltömbjéről. A kiállítás emblémája a Harc, Dózsa örök harcát hirdeti, ma is időszerűen, világméretekre kiszélesítve.

Józsa grafikai világa azonban nem metafizikus, bár sokszor meghökkentő, játékos rajzolatokkal egymásba épült vonalakkal népesíti be a papír felületét. Jelképrendszerre nem l'art pour l'art önkényes játékoskodás, amelynek szándékait nehéz volna megfejteni. Józsa nem úgy jutott el szürrealista eredményekhez, hogy lerombolta grafikáinak korábban kialakult értékrendjét, nem irracionális elemekből, hanem a valóság hű felidézéséből alkot. Munkamenetét gondolati és értelmi tényezők egyaránt irányítják, de a tárgyak között sajátosan egyéni új összefüggéseket fedez fel. Grafikai fegyelme nem lépi át azokat a határokat, melyeken túl a mű már elhagyná az esztétikum területét.

Tóth Ervin

Józsa János: Tavasz

ÓHIRDETÉSI

Két lányt albérlőnek felveszek. Libakert u. 5. Földszint 4.

Értelmiségi lányt szobatársnak felveszek. Darabos u. 41. X. Szabóék.

Bútorozott szoba fiatal házaspárnak kiadó. Csáthy u. 17.

Kis szoba albérletbe kiadó. Rózsahegyi u. 6. III. e. 13.

Összkomfortos, gázfűtéses, bútorozott szoba két lány részére kiadó. Nagyerdei krt. 76. I/4. Nagyné.

Fiatal házaspárnak központi fűtéses szoba, konyha, fürdőszoba használattal kiadó a Venkertben, Dózsa Gy. u. 18. IV. 19. Érdeklődni du. 5 órától.

Különálló szoba, konyha, fiatal házaspárnak kiadó. Mellith u. 4/B, Boldogkert.

Üres szoba, konyha kiadó három lánynak, novembertől. Gyergyó u. 7. VII. 46.

Szép nagy szoba, fürdőszoba november 1-től fiatal lánynak vagy flúknak kiadó. Tanácsköztársaság u. 9. II. em. 11. ajtó.

Külön bejáratú szoba albérletbe kiadó. Luther u. 5

ÁLLÁS

Gyermekgondozást vállalok. Sinai Miklós u. 35. VIII. 33.

Apafán levő gyümölcsösöm állandó kezelésére hozzáértőt keresek. „Jól jár" jeligére a kiadóba.

Jól főző, magányos, házvezetőnőt keresek egyszemélyes háztartásomba, esetleg bentlakással. Ajánlatokat „Jellemes" jeligére a kiadóba.

Saját villanyírógépemmel rövid határidőre gépírási munkát vállalok. „Pontos munka" jeligére a kiadóba.

Egyetemista fiú biológiából, kémiából, fizikából korrepetálást vállal. „Egyetemista fiú" jeligére a kiadóba.

Háztartási alkalmazottat bejárót, esetleg bentlakót felveszek. Csonka u. 4.

Egyetemista orosz, francia nyelvből korrepetálást vállal. „Tanulni" jeligére a kiadóba.

Női fodrászsegédet jó forgalmú üzletbe alkalmazunk. „Jó kereset" jeligére a kiadóba.

Óvodás korú gyermek gondozását összkomfortos lakásomon vállalom. „Játszótárs" jeligére a kiadóba.

KULTÚRCIKK

Bosendorfer zongora eladó. Debrecen, Huszár Gál u. 36/B.

Garanciális Popi kazettás magnó és 2 db 200 l. vashordó eladó. Csokonai u. 41.

JÁRMŰ

Most vizsgázott Wartburg sürgősen eladó. Debrecen, Péterfia u. 39.

Keveset futott Trabantot veszek. „Limousine" jeligére a kiadóba.

Wartburg 1 000 nagykerekű személygépkocsi eladó. Érdeklődni Végh Dezső u. 8. sz.

Renault 4-es személygépkocsi eladó. Érdeklődni Kulcs u. 20. Konzervgyárnál.

Riga Verhovina alkatrészek eladása — utánvéttel is — Műszaki Kereskedés Karcag, Horváth u. 4.

HÁZASSÁG

34 éves 175 cm. magas, lakással rendelkező szakmunkás férfi megismerkedne házasság céljából becsületes 27—34 éves lánnyal, kaland kizárva. „Tengerész" jeligére a kiadóba.

67 éves nyugdíjas, független férfi házasság céljából keresi korban hozzáillő nő ismerettségét, saját házam van, szép, csendes, romantikus helyen. „Egyedül rossz" jeligére a kiadóba.

44 éves 164 cm. özv. asszony megismerkedne hozzáillő értelmiségi férfival házasság céljából „Anyaglak rendezettek" jeligére a kiadóba.

27/167, átlag külsejű elvált asszony intelligens, gyermekszerető férfi ismerettségét keresi házasság céljából. „Gyermek" jeligére a kiadóba.

BÚTOR

Eladó kisméretű konyhabútor, szép kivitelben. Nógrádi Mátyás u. 19.

Eladó keveset használt kétszemélyes rekamié, fotelek, székek. Abonyi u. 8. Sámsoni útból.

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13.

Fényezett nagy háromajtós szekrény, kétszemélyes heverő, dohányzóasztal 2 fotel eladó. Mák u. 8. sz.

Eladó kétszemélyes, ágynemütartós rekamié, 2 fotel, 2 esztergályozott függönykarnis, 1 állófogas, 1 asztal 4 székkel. Hajnal u. 2. I. em. 5.

Eladó jó Béke rekam

Lengyel rénysor, kombináltszekrények, kétajtós háromajtós szekrények, két- és négyszemélyes rekamék, garnitúrák, fotelek, heverők, dohányzóasztalok, hálóbútor, konyhabútor, étkezőasztal eladók. Arany János u. 13. sz.

Eladó kombináltszekrény, szép rekamié, fotelek, asztalok, háló- és konyhabútor. Kígyó u. 26.

Kétszemélyes „Kanizsa" heverő új állapotban helyszűke miatt eladó. Baksai Sándor u. 35. III. em. 4.

Eladó 1 db világos Balassa kombinált sztkrény, hármasszekrény, Mohács garnitúra, ágynemütartós heverő, ágynemütartó, állólámpa, 5 darabból álló konyhaszekrény. Érdeklődni csütörtök, péntek. Dicsőfi u. 17. sz.

6 hónapos szépen fejlett Dobermann szuka részletre is eladó. Rujter u. 60.

Előtörzskönyvezett háromhónapos magyar vizsla kölykök eladók. Bégány u. 16.

Perzsaláb bunda eladó. Kálvin tér 13. I/3.

Toll, dunyha, párna felvásárlása, Pásti u. 8., az udvarban.

A Pálma cukrászda környékén garázst vásárolnék, ajánlatokat „Zöldövezet" jeligére a kiadóba.

Jó állapotban levő olajkályha, hordóval, szivattyúval olcsón eladó. Széchenyi u. 39. Hátsó keresztépület.

Eladó gáztűzhely, gázkonvektor, előszobafal, gyermekfürdőkád. Dobozi u. 23. III. 15.

Barna pénztárcámat vasárnap este a Kisállomás körül elvesztettem. A benne levő kulcsokat és a pénztárcát kérem, István u. 47. Postaládába.

Eladó cserépkályha, olajkályha, gáztűzhely, Kandia u. 4/A emelet.

Száraz gépi forgács fűtéshez, aljazáshoz ingyen kapható. Eötvös u. 82.

Garázs kiadó. Kardos u. 17/A, 1/1. Sóvágó.

Tűzhely, használt eladó. Luther u. 37.

Szentes,

Csemege legkiválób kapható. Hosszúpály 6. Érde vasárnap.

Hordozh vaskályha, ste kád, ste gép, gun mosdók, k előszobafal fürdőszoba sonkafőző, lackkal, z Érdeklődni egész na előtt. Leh

Iker m és fürdő u. 11. X.

Zeller ket kere család. É kező cím ler E. 10 lő u. 70.

Eladó 14-es na rotva, kö szőnyeg, nos u. 1

Pálnagy Gulyásné, boszlói u

Dolgozókat alkalmaz

Villanyszerelő, esztergályos, géplakatos, épületlakatos szakmunkást, fűtőt, valamint segédmunkást és betanított munkásnőket 3 műszakra felvételre keres az Alföldi Nyomda, Debrecen, Böszörményi út 6.

OTP Hajdú-Bihar megyei Igazgatósága pályázatot hirdet főrevizori állás betöltésére. Felvétel: közgazdaságtudományi egyetemi vagy pénzügyi és számviteli főiskolai végzettség, legalább ötéves szakmai gyakorlat. Felveszünk érettségizett, több éves gyakorlattal rendelkező adminisztrátort és gépírót.

A VOLÁN 6. sz. Vállalat szállítmányozási főnöksége érettségivel rendelkező női munkavállalókat alkalmaz adminisztratív munkakörbe. Jelentkezés Szállítmányozási Főnökség, Debrecen, Déli sor 5.

Építőipari Szolgáltató Vállalat Szállítási csoportja, Budapest, X. Venyige u. 1. sz. telephelyére azonnali belépéssel felvesz: tehergépkocsivezetőket, szállító-rakodó munkásokat. Jelentkezés a fenti címen, vagy a központban. Budapest, XI. Bartók Béla u. 152. IV. em. 401. Vidéki dolgozóknak a törvényes rendelkezés alapján minimális térítés ellenében munkásszállást, kedvezményes üzemi étkezést és hazautazást biztosítunk.

Az építőipar új, korszerű módszere a könnyűszerkezetes építésszerelés. Épületszerelésre betanítunk elsősorban fiatal (16 éven felüli) szakmanélküli dolgozókat. A komplex könnyűszerkezeti szerelési tanfolyam 3 hónapos időtartamú (ez időre 1900 Ft-ot fizetünk havonta) elméleti és gyakorlati részből áll. Elvégzéséről bizonyítványt adunk és képesítésének megfelelő szakmunkát biztosítunk, Budapesten és vidéken — kellő szakmai gyakorlat után — külföldön is. A tanfolyam november 17-én kezdődik. Munkásszállást, üzemi étkezést és munkaruhát adunk. Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a létszámkeret betöltéséig „témmunkás" Vállalat Építés-Szerelési Üzem, Budapest, XIII. Teve u. 12—16. (az Árpád híd közelében).

A 21. sz. VOLÁN Vállalat változó munkahelyre alkalmaz darukötözőket és rakodó munkásokat. Irányító munkakörökben érettségivel rendelkező munkaerőt vesz fel. Munkásszállást és jó kereseti lehetőséget biztosítunk. Jelentkezni lehet Nagy Péter brigádvezetőnél, Debrecen, Diószegi út 5. sz. alatt az AGROKER szállítási osztályán.

A Cement és Mészművek Václ gyára (DCM) felvételre keres férfi és női munkaerőket, vasipari szakmunkásokat, kazánfűtőt, dömpervezetőt, betanított és segédmunkásokat. Segédmunkásokból könnyű- és nehézgépkezelői cementipari szakmunkásokat képzünk! Jelentkezés: munkanapokon 7-15 óráig a munkaügyi csoportnál.

A Csőszerelőipari Vállalat felvételre keres bádogos, szigetelő, állványozó szakmunkásokat és ezen szakmákban jártas betanított dolgozókat, változó munkaterületre. Útiköltség, szállás, étkezési hozzájárulást biztosítunk. Jelentkezés Csőszerkirendeltség, Debrecen, Mikepércsi u. 5. sz. Stébel Imre építésvezetőnél.

A Debreceni Ruhagyár felvesz szabó szakmunkásokat, konfekció varrásban jártas dolgozókat és betanuló varrónőket. Betanulási időre bért biztosít. Jelentkezés a munkaügyi osztályon.

Érettségizett adminisztrátort felveszünk. GELKA Villamosgép Felújító Üzem, Debrecen, Segner tér 1. sz. (Kisállomás mellett).

A DEBRECENI DOHÁNYGYÁR

felvételre keres

női munkásokat és férfi munkavállalót vagyonőri munkakörbe.

Jelentkezni lehet a munkaügyi osztályon. Debrecen, Vágóhíd utca 2. szám

Felveszünk gépla gályos, lánghegeszt könnyűszerkezetes szerelésében jártas kat. 18 éven felüli kat betanításra la lyos, festő szakmá kásokat. Jelentkezé Mezőgazdasági Gép Gyárában Debrec Munkaügy.

A Debreceni Ru belépéssel alkalma jó kereseti lehető feltételekkel. Azo zók részére, akik létesítenek, részle varrógépvásárlást lentkezés a munk 8—16 óráig.

Takarítókat és a kereseti lehetőségg felveszünk. Minde szabad szombat. J receni Általános Szövetkezet Debre 37.

Vasipari szerszán ban gyakorlattal tos, lánghegesztői kező lemezlakatos valamint férfi és segéd és betanítot vesz a Bőripari Vá Vágóhíd u. 3. szám.

Felveszünk gépjá autó-motor szerelő kat, és gépjármű z munkásokat. Heti hét. Jelentkezés: telepén. 4030 Debre 32—34.

Felvételre keresü építész- és gépészm melésirányítói munk re. Jelentkezés: ír önéletrajz mellékel technika" Építő és lat személyzeti és lyán. 1081 Bp., Kálla em.

MÉK Vállalat boltv vezető helyettest alk hegyesi 84. sz. és D (Hámán Kató u. 42— szer-csemegeboltba.

előnyben részesítjük hoz szakképesítés, nyítvány szükséges Széchenyi u. 22. sz.

A hajdúböszörmén Tsz. felvesz műszak kakörbe, egyetemi mezőgazdasági gyak kező gépészmérnök mezőgazdasági gépsz villamossági műsze kercselő szakmunká megegyezés szerint személyesen a terü személyügyesénél. (szörmény, Hajdúke

Előnyös feltétele szerű gépek kezelés lüli női dolgozókat betanítunk fonón csévélőnek. Felvé továbbá 18 éven fe segédmunkásokat. nimális térítés ell biztosítunk. Böveb levélben adunk. L textilművek Budai erőgazdálkodás. Postafiók 43.

Építőipari Szolg gépesített, moder munkásnőket vesz tól, kezdőket betan nek a helyszínen minimális térítés el ményes üzemi étk törvényes utazás biztosítunk. Fizetés ződés szerint. Jele pontban, Bp., XI. 152. IV. em. 401. sz Venyige u. 1. sz. ban.

KEDVES IF

Különleges me völegény- és l ruhák köl kiegészítőkke

JELMEZK ÉS KÖLCS VÁLLALAT RUHA-BO

4025. DEB Dimitrov Telefon:

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1975 SEP 19
Magyar Ifjúság

Józsa János

1021 **Kisgrafika**

Ma már népes tábora van a kisgrafika, az ex libris gyűjtőinek. Hogy milyenek készülnek a tenyérnyi kis lapokra, azt jól példázza Józsa János sikeres munkája, amelynek alapgondolata: 1848.

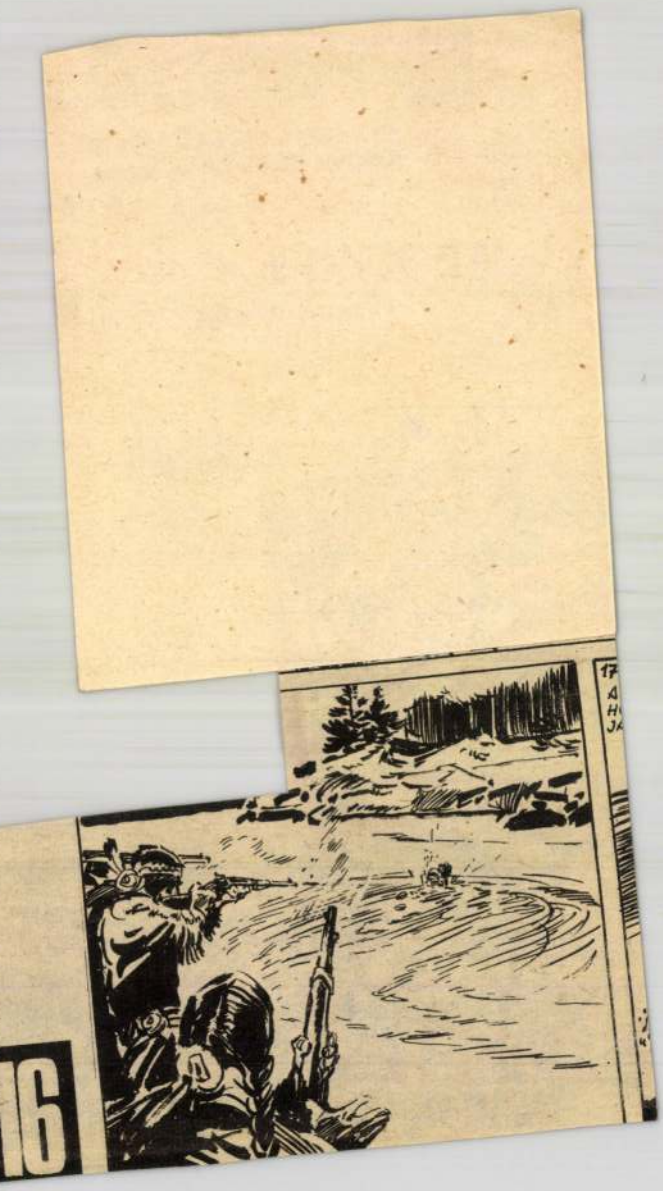
16

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

MEZŐGÉPTRÖSZT
HIRLAP 978 NOV 17

1021

Józsa János

Józsa János: FAGOTTOS

forgalmáho
tásához va
hoz kapcso
ban vagy
rulnak a v
országon a
latok közül
latok, az ip
és a fogyas
tek stb. a
adókat és
gáltatásokat
lekötési járulékot, illetményadót, nyereségadót, tevékenységi adót (termelési-kereskedelmi adót), forgalmi adót, építési adót, városi és községi hozzájárulást, telekhasználati díjat, telekigénybevételi díjat és társadalombiztosítási járulékot stb. A lakosság adói közül a legfontosabbak a földadó, a házadó, a házértékadó, az általános jövedelemadó, a mezőgazdasági lakosság jövedelemadója, a borforgalmi adó, a községfejlesztési hozzájárulás, a társadalombiztosítási járulék. — Az állami költségvetés bevételeinek döntő hányada, kb. 75%-a az állami vállalatok befizetéseiből származik hazánkban. Ezeket a befizetéseket adónak nevezzük, de közgazda-

megállapítása nehézségekbe ütközik vagy nem is lehetséges (pl. földadó, házadó), vagy amikor az a cél, hogy az adó nagysága az árak változása esetén is változatlan maradjon (egyes forgalmi adók).

Ár: az áru értékének pénzben való kifejezése. Az árutermelés kategóriája, azzal együtt maga is változik. Az egyszerű árutermelés viszonyai között az áruk ára az érték, a szabadversenyes kapitalizmusban a termelési ár körül alakul a kereslet és a kínálat hatására. (Önmagában a magas kereslet felfelé hajtja az adókat, a kínálat növekedése pedig csökkentőleg hat az adókra). A monopolkapitalizmusban kialakult a monopolár. (A termelési ár átlagprofitot, a monopolár monopolprofitot foglal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 JUN 14

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Józsa János

1021

JÓZSA JÁNOS GRAFIKÁJA

fizetek
a kiadó-

ba, konyha
adó 3—5 év-
dsereg u. 71.

zoba, konyha
ba-használat-
ynek (házas-
2 évre kiadó.
u. 75/A.

adó. Hámán
5/A. X/41.

eg férfihez
keresünk.
40. fszt. 1.

dős néni gon-
llalom egy
magányos,
zvegyasszony.
jeligére a

asszony el-
ődést kötne
szel, sürgő-
14. 2. ajtó.

nekbútor el-
. 37.

méteres vasgerenda, mázsa haszonvas, 2,5—3 méteres szarufák. Szeremlei u. 32.

Fémvázas önetetős, önitatós nyúlketrecek eladók. Kistegez utca 8. Kishegyesi útból nyílik.

Új díszhal, díszmadár szaküzletemet megnyitottam. Akváriumok, vízinövények, felszerelések, különféle szárított és élő elerégek, kalitkák és annak tartozékai kaphatók. Akvárium berendezését és vízbeállítását vállalom. Szeretettel várom minden akvarista kedvelőt. Nagy Sándor Debrecen, Fürst S. u. 17.

felvételre keres

közgazdasági szakközépiskolát végzett női dolgozókat, nyersanyagátvevőket, személy- és tehergépkocsivezetőket, zetorvezetőket, villanyszerelőket, géplakatosokat, zárástechnológiával kapcsolatos gépbeállító munkára férfi és női segédmunkásokat. Ne jelentkezzenek azok, akik az utóbbi 1 évben 2-szer, vagy annál többször változtattak munkahelyet.

*

JELENTKEZÉS A GYÁR MUNKAÜGYI OSZTÁLYÁN

A POSTA IAS...

Több mint 5 éve, hogy a
Az irányítószá

Köszönjük, hogy az irán
Ön is segíti a p

Most továbblépünk: autom
Japánbó
elektronikus gépsorunk s
Kérjük az Ön segítségét é

a gép csak ak
ha Ön is kö

Magya

A lakosság rész

DEÁSZ

RÁGCS
KÖLTÖ
BÚTOR

Eötvös utca 87. szám.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JUL 4

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Józsa János grafikus

1021

Józsa János grafikáiról

A hajdúböszörményi városi művelődési központban szervezett kis galéria grafikusok bemutatására vállalkozik a jövőben. A tervek szerint havonkénti váltással a magyar grafika számon tartott képviselői, egyéniségei munkáiból láthat itt egy-egy válogatást a közönség. Ez új kezdeményezés különössége éppen az állandóság, a folyamatosság és a megújulás. Igény és érdeklődés hozta létre. A Hajdúsági Nemzetközi Művésztelephez többkevesebb szállal kapcsolódó, évi 30—35 kiállítás látogatottsága, egy kisgrafikai baráti kör létrejötte ezt megyőzően igazolja.

A galériában elsőként bemutatkozó művész: Józsa János. Egyedi rajzaiból láthat egy átfogó válogatást a közönség. A bemutatott rajzok az utóbbi öt-hat esztendő terméséből valók. A kiállított közel harminc grafikai lap több vonatkozásban is fontos, mértékadó mozzanat, elem hordozója. A kiállítás igényességét jelzi, hogy itt nem sokszorosított anyag szerepel, hanem egyedi munkák. Három év óta ez az első alkalom, hogy a grafikus Józsa János jelentkezik egy egész kiállításra való anyaggal. Az utóbbi években rendezett önálló tárlatain sorra táblaképeit láthatta a közönség. Ez természetesen nem azt jelenti — a kiállítási anyag egy része erre bizonyság — hogy a művész időközben nem alkotott igényes, önálló grafikai munkákat. Sőt. Ezek ugyanúgy reprezentálhatják alkotójukat, mint az érettebbnek, jellemzőbbnek vélt olajképek. Tény, hogy az országosan is elsősorban grafikusként ismert művész talán így kívánt önmagával is egyensúlyba jutni. Nyilvánvaló, hogy a szakmailag kiválóan felkészült, kivételes rajzkészséggel rendelkező Józsa az időközben készült grafikai munkákban tovább építette önmagát. Nem jellegében, stílusában változott, inkább ezen belül jelentkeztek új minőségek. Az absztrakt továbbra is idegen maradt tőle. Mindenekelőtt a harmóniára való törekvés felerősödése és a képszerkesztésbeli tisztaságigény határozottabbá válása jellemzi. A kettő természetesen összefügg. A közvetlen vagy közvetett élmények, emlékek, gondolatok és hangulatok képi-grafikai megragadásának milyensége megfelel annak a szemléletnek, mely mindenekelőtt egyensúlyt keres, az emberbe vetett hitet, a humánumot, az életörömet, a feszültségek feloldását tartja szem előtt s bízik az ellentétek feloldhatóságában. Szürrealista kompozícióin ezért sohasem torzítja a képépítő elemeket, nem engedi a végletekbe az asszociációs láncolatot.

Józsa képvilága rendkívül gazdag: az ember, a természet, a tárgyi valóság megannyi motívuma jelentkezik egy képen belül. Mindig az életről beszél, az élet eseményeiről, az élet bonyolult, gazdag, összetett rendjéről. Ezek a műalkotások sűrítmények, olykor szimbolikus képi áttételek, így mondanak többet az önmagát folyamatosan újjászülő világról. Még egy fontos jellemzőjük van: a gazdag fantáziával komponált képek összetevői — bár részleteikben is önálló jelentéssel bírnak — az egészre, a mondanivalóra utalva alárendelődnek egy központi gondolatnak, egy képszerkesztő elvnek. Csak így nem válnak öncélúvá, szervesülnek, épülnek egybe. (*Lány vadászkürttel, Ősz I—II., Harmónia, Karmester*). A nagyobb méretű rajzokon éppen ezt az egységet sikerült megteremteni, anélkül, hogy feláldozta volna a részletek gazdagságát. Ettől kapnak egyfajta monumentalitást ezek a rajzok. Láthatóan gyönyörködik a részletekben: egy hangszer kecses formája, egy emberi mozdulat, egy arc, a szép emberi test, egy fa, egy ló szinte önálló szerepet kapnak a műben. A *Lány vadászkürttel* című kompozícióban egyszerre asszociálódik a mitológia Dianája, a szépség, az öröm. De a vadászat izgalom, küzdelem, száguldás is, ezt mutatja lovak tartása. S a messzi múltból fölmerül a házi muzsikálás képe: a fagott, a cselló, a hegedű, s mindez egy képben, némi arány eltolódással.

Lázár Imre

Az ebesi Vörös Csillag Mgtsz kőműves, ács, tetőfedő szakmákba munkásokat alkalmaz debreceni munkahelyekre. Jelentkezni lehet Ebes, Rákóczi u. 12. sz. alatt hétfő, szerda, pénteki napokon 8—10-ig.

A BFK Debreceni Gyára felvesz presszókávéfőzőt, műszakos takarítónőket, ablaktisztítókat és víz-, gázszerelőt. Jelentkezés: Debrecen, Nyugati utca 5/7. szám, munkaügyi osztály.

Háromműszakra felveszünk betanított gépmunkásokat, segédmunkásokat, műanyag-feldolgozó gépismerettel rendelkező lakatosokat és villanyszerelőket, valamint egyműszakra segédmunkásokat és képesített könyvelőt. Műanyag Ipari Szövetkezet, Debrecen, Bőszörményi út 57.

A TIGÁZ debreceni üzemegysége felvételre keres geodétát, raktári kiadót, takarítót, kubikosokat. Jelentkezés: Debrecen, Mikepércsi út 2., üzemgazdasági osztály.

Felveszünk gépírónőt, sztkügyintézőt, katonaságtól leszerelt E kategóriával rendelkező gépkocsivezetőket, kőműves segédmunkást, hűtőházi rakodókat, kézilányokat, konyhai segédmunkásokat és részmunkaidőben hentest. BARNEVÁL, Debrecen, Diószegi út 1. szám.

Az AGROKER Vállalat számlázót, gépírót és áruforgalmi előadót alkalmaz. Jelentkezés: Diószegi út 3—5. szám.

Gépészt vagy híradástechnikust felveszünk. OMH Mértékhitelesítő Hivatala, Debrecen, Vígkedvű M. u. 67. sz.

Közgazdasági végzettséggel, illetve gyakorlott anyaggazdálkodót, gyógyszergyártó és -előkészítő munkakörbe férfi dolgozókat, valamint csőszerelőket, villanyhegesztőt, villanyszerelőt, műszerészt, karbantartó segítőket, segédmunkásokat, 16 évet betöltött lányokat azonnali belépéssel felveszünk. BIOGAL Gyógyszergyár, Debrecen, Pallagi út 13.

A Debreceni Közlekedési Vállalat felvesz raktári anyagkönyvelőt, kontírozó könyvelőt, utókalkulátort, gyors- és gépírót, villamos üzemmérnököt termelésirányítói munkakörbe, asztalos, fényező, hegesztő, lakatos, villanyszerelő szak- és betanított munkásokat, pályamunkásokat, segédmunkásokat, kocsitakarítókat, parkolóhelyi díjbeszedő őrőket és éjjeliőrőket (nyugdíjasokat is). Jelentkezés: Blaháné u. 2. I. em. 12.

A Debreceni Építőipari Vállalat alkalmaz: középiskolai végzettséggel teljesítményelszámolót, megfelelő végzettséggel előkalkulátort. Jelentkezés: Darabos u. 9—11.

A H.-B. m.-i Vegyesipari Vállalat hajdúsámsoni öntődei üzem kiviteli munkáihoz kőművest és segédmunkásokat vesz fel. Jelentkezni lehet a helyszínen, az üzemvezetői irodában 8—11 óráig.

A Főnix Szálló azonnali belépéssel felvesz takarítónőt. Jelentkezés a szállóvezetőnél, Debrecen, Barna u. 17. szám alatt.

Segédmunkást, lakatost, esztergályost, hegesztőt alkalmaz az ÉPGÉP, Debrecen, Ispotály u. 10.

Dolgozókat a

Adminisztratív munkára érettségizett nőt, lakatost, betanított munkára nőket, takarítónőt, 14 éven felüli fiatalokat 2 műszakba és udvari munkást felvesz a Szalaggyár, Bethlen u. 32.

Éjjeliőrt és takarítónőt alkalmaz azonnali belépéssel a Kossuth Lajos Tudományegyetem. Lehet nyugdíjas is. Jelentkezés a gondnoki osztály vezetőjénél.

A H.-B. m.-i Víz- és Csatornamű Vállalat felsőfokú végzettséggel és több éves gyakorlattal rendelkező üzemgazdasági csoportvezetőt, közgazdasági szakközépiskolát végzett kontírozó könyvelőt, fiatal, gépírni tudó érettségizett adatrögzítőket, valamint középiskolát végzett anyagkönyvelőt és adminisztrátort alkalmaz. Jelentkezés: Debrecen, Hét vezér u. 19—21. sz. alatt a személyzeti vezetőnél.

A H.-B. m.-i Fűtéstechnikai Szolgáltató Vállalat alkalmaz: gépész vagy épületgépész mérnököt vagy üzemmérnököt 2—3 éves gyakorlattal, hőszigetelő, bádogos, fűtésszerelő szakmunkást, kéményseprő, kőműves, rakodó segédmunkásokat. Berettyóújfalu és környéke területére kéményseprő szak- és segédmunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Varga u. 28.

A Debreceni Bútorgyár (Debrecen, Kishegyesi út 13.) felvételre keres kazánfűtőt, segédfűtőt, villanyszerelő szakmunkást és segédmunkásokat. Szintén felvételre keresünk a hajdúszoboszlói üzemegységhez (Hajdúszoboszló, Rózsa F. u. 10—12.) gyakorlott villanyszerelő szakmunkást.

Gyakorlattal rendelkező szerszámszerkesztőt, előkalkulátort alkalmaz az ÉPGÉP (11-983).

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZ

Eladó beköltözhető családi ház. Budai É. u. 66. Érdeklődni: Vécsey u. 35.

Eladó komfortos kis kertes családi ház. Cserelakás szükséges. Cím: Dugovics T. u. sima 3.

2 szoba-étkezős társasház sürgősen eladó. Kisebb lakást beszámítok. Szabadság útja 47. 2. lépcső III. emelet 8.

Eladom vagy cserélem 3 szobás, komfortos házrészemet. „Volt Demkéhez közel" jeligére a kiadóba.

Eladó Eötvös u. 9. sz. ház — 2 szoba-komfort beköltözhető. Stílbútorok eladók. Érdeklődni: délelőtt 8—10-ig a helyszínen, Komlósi.

Kertes házam elcserélem 1 + 2 fél szobás, vagy kétszobás tanácsi lakásra. Ráfizetést kérek. „Szekfű" jeligére a kiadóba.

Simonyi út 17., A lépcsőház, III. em. 8. ajtó, 3 szobás, központi fűtéses társasházrész garázszsal eladó. Érdeklődni 18 óra után.

LAKÁS

Szájjelköltözők! Elcseréljük belvárosi 1 szobaösszkomfortos, erkélyes, III. emeleti és egyszobakomfortos I. emeleti tanácsi lakásunkat 2 szoba-összkomfortosra, erkélyesre. „Belváros előnyben" jeligére a kiadóba.

Hagyományos fűtésű 3 szobás, tanácsi belvárosi, szegedi lakásom sürgősen cserélném Debrecenben, 2 vagy másfél szobás tanácsi lakásra október 1-ig. „Csak tanácsi érdekel" jeligére a kiadóba.

A piac közelében levő zöld udvaros, olcsó bérű, déli fekvésű, 5×5-ös szoba-konyha-spájz, fáskamra, cserépkályhás főbérleti lakásom — víz bent — másfél szobásra cserélem. „Maróthi u." jeligére a kiadóba.

Eladó Március 21. tér 4/B V. em. 36. alatt másfél szoba-összkomfortos lakás. Ugyanott érdeklődni: Serli dűlőben levő víkendház — villany, víz bent — eladó. Autóbuszhoz 3 perc.

INGATLAN

Hajdúszoboszlón, a Fékéhez közel 315 négyszögöl üres telek eladó. Érdeklődni: Garai János, Hajdúszoboszló, Wesselényi u. 6.

ALBÉRLET

Különálló, külön bejáratú kétszoba-komfortos lakást bérelnék. „Hamarosan" jeligére a kiadóba.

Kétszobás, összkomfortos lakás négy egyetemista lánynak kiadó. Érdeklődni: 17-776 telefonon 17 óra után.

Külön bejáratú kis szoba-konyha albérletbe kiadó. Áchim András u. 11.

ÁLLÁS

250-es Jawa motor eladó. Hámán K. út 48. VIII. 25.

KULTÚRCIKK

Márkás festmény és olasz versenykerékpár eladó. Farkas, Kossuth u. 57.

HÁZASSÁG

33 éves, molett, vígkedélyű dolgozó lány megismerkedne korban hozzá illő férfival házasság céljából. „Még semmi sem késő" jeligére a kiadóba.

24 éves, barna dolgozó lány megismerkedne hozzá illő férfival házasság céljából. „Rossz egyedül" jeligére a kiadóba.

BÚTOR

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 11-896.

ÁLLAT

Eladó 15 kaptár méh és egyéb felszerelés. Hajdúböszörmény, Külsőhadházi út 51.

EGYÉB

600-as lemezradiátor eladó. Csigekert u. 7.

Parkettázást, csiszolást, lakkozást, műanyagpadló-ragasztást garanciával vállalok. László, Baross u. 25. Telefon: 14-438.

Asztalosmunkákat, falburkolat felszerelését vállalok (nyugdíjas).

30 év – 30 százalék

A most 30 éves
Népművészeti Vállalat
30 százalékkal olcsóbban
kínál
kedves vásárlóinak
szebbnél szebb

NÉPMŰVÉSZETI ÁI
SZŐTTESEKET, FAF
SZŐNYEGEKET, BL

Ön is használja ki a ke
június 26. és július 8. k
kijelölt budapesti és vi
amíg a készlet tart.

NÉPMŰVÉSZETI É
SZÖVETKEZETI VÁ

4025 Debrecen, Vörös H

HAJDÚHADHÁZ—
BÚTORKIÁ

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1978 SEP 15
HAJDÚSÁGI MUNKÁS
Józsa János, festő- és grafikusművész
/1021

KÉPZŐMŰVÉSZEK A MEGYÉBEN

Józsa János

A Hajdúsági Munkás hasábjain indított sorozatnak az a célja, hogy szóval, képpel megismertesse a Debrecenben és a megyében élő képzőművészeket. Általában olyan művészekről van szó, akiknek munkáival az érdeklődők rendszeresen találkozhatnak a kiállításokon, sőt az üzemekben rendezett tárlatokon. a Bemutatjuk sorozat kiállításain is.

Józsa János a debreceni művészek középgenerációjához tartozik. Lassan két évtizede, hogy festőként és grafikusként rendszeresen szerepel a helyi, országos és nemzetközi kiállításokon. Rendkívül termékeny alkotó, ez művészete szempontjából egyformán jelent előnyöket és hátrányokat.

1936-ban született, kezdetben a debreceni képzőművészeti szabadiskolában, majd a fővárosi képzőművészeti gimnáziumban Szinte Gábor festőművész és Komjáti Gyula grafikusművész tanítványaként képezte magát. 1961-ben a Debrecen város 600 éves jubileumára kiírt pályázaton a második helyezést érte el. Azóta többek között kiállított Bulgáriában (1966-ban), a pesti Mednyánszky Teremben (1968-ban) Jugoszláviában (1973-ban). 1963-ban Munkácsy-emlékplakettet, az 1965-ös lipcsei nemzetközi könyvművészeti kiállításon ezüstérmet, 1967-ben Medgyessy-plakettet kapott. 1971-ben Debrecen város művészeti díjával tüntették ki. Jelentős csoportos kiállításai külföldön: I. és II. nemzetközi fametszet triennálé (Capri, 1969, illetve 1972). 1971-ben Nápolyban, Milánóban, Bolognában, Montrealban mutatkozott be, alkotásai szerepeltek a Szovjetunióban, Csehszlovákiában, Lengyelországban.

Így ír róla egyik méltatója: „Festészete és grafikája közel sodorta az expresszionizmushoz, annak túlzottan szubjektív indítékai nélkül. Tágabb értelemben olyan expresszionizmus ez, amely előnyben részesíti a szellemi tartalmat anélkül, hogy a valóság iránti hűségről lemondana. Ha portrét fest vagy rajzol, az ábrázolt személy magán viseli mindig egyéni és személyi jegyeit: a hasonlóságot, tehát a modellel való kapcsolatát formailag is megőrzi". Ha azonban Józsa Jánosról elmondhatjuk, hogy igen sokszor, sokat állít ki, hogy az olajfestmények, rézkarcok, linómetszetek mellett litográfiát, akvarellmunkát is készít, s hogy az autonóm művek mellett foglalkoztatja az alkalmazott grafika is, művészete tartalmi jellemzőit sem egyszerűsíthetjük le. Az expresszionizmus mellett igen erősen hatott rá a konstruktivizmus is, nem egy művén figyelhetjük meg a szimultán szerkesztést. Ugyanakkor vonzódik a dekoratív formákhoz: festményeit nemegyszer harsány színvilág jellemzi.

Kísérletezéseihez alapot ad az, hogy mestere a rajzszénnek, a rézkarcoló tűnek, gyorsan, lendületesen komponál. E rajztudás sok művén a líraiság iránti fogékonysággal párosul, így lesz megkapó a Szerelmesek című akvarell, így fedezi fel egy lófejben az ember kiszolgáltatottságát, színes linómetszetén így mutatja meg a színházat s a színpadon groteszk bohócfigurát teremtő varázslót.

Igaza van azonban annak a méltatónak is, aki így ír: „Józsa túl van már a régi grafikáin, modernista kísérletei pedig még nem kiforrottak. Esélyei nem a líraiság és nem is a nonfiguráció körül lehetnek. Képei közül a Dózsa-fej, grafikái közül a harsány népi jelenetek a legjobbak; valami tudatosan vállalt nyers, kemény stílus lehetne újabb kibontakozásának útja." Ehhez hozzátehetjük: következetesen szerves rendszerré alakított kompozíciókból kialakuló új stílus lehet ez az út. Mert a kitűnő rajztudás és a szimultán képszerkesztés könnyen hoz létre új és új alkotást, de kérdés, hogy a felvillantott mozaikkockák kiadják-e a folyamatot, a több nézetből való ábrázolás jelenti-e az azonosulás mélységét, intenzitását? A tavalyi Ady-pályázatra beküldött művekből kiderül, hogy Ady nem egyenlő a rekvizitumok összességével — ahogyan a Józsa-festmények mutatták —, hanem olyan szellemiség, amelylyel igazán mélyen azonosulva lehet ábrázolni e rekvizitumokat.

Azt írtam, Józsa János a középgenerációhoz tartozik. Ez persze inkább azért tűnik így, mert két évtizede szerepel kiállításokon. Józsa fiatal művész, s minden adottsággal — kutató, felfedező szenvedéllyel, mesterségbeli felkészültséggel — rendelkezik ahhoz, hogy egyre inkább a lényeget mutassa meg.

Gy. Sz. E.

Józsa János grafikája

HÍREK, ESEMÉNYEK

Üzemi lapunk, a Hajdúsági Munkás technikai okok miatt legközelebb nem 2, hanem 4 hét múlva, október 13-án jelenik meg.

A kultúrbizottság tagjai augusztus 26—27-én kiránduláson vettek részt Szeged—Makó—Bugacpuszta—Kecskemét útvonalon. Az eső senkit sem riasztott vissza a szegedi városnézéstől, de másnapra szép napos idő lett. Bugacon megnézték az ősborókást, a homoki erdőt és a pásztormúzeumot. Délután Kecskemét város nevezetességeivel ismerkedtek.

»*«

A munkásellátási osztályon szeptember 2-án a nyugdíjba vonuló Nagy Gáborné-tól búcsúztak a munkatársak. Nyolc évig dolgozott a vállalatnál, mint takarító. Munkáját mindig nagy szorgalommal és lelkiismeretesen végezte.

»*«

Az üzemviteli főosztály Eötvös Lóránd KISZ-alapszervezete összevont vezetőségi ülést tartott, amelyre meghívta a KISZ-csoportvezetőket és a pártban dolgozó KISZ-fiatalokat is. Napirenden szerepelt a politikai oktatás beindítása, a szakmai versenyek tapasztalatai, továbbá a soron következő tmk-sportnap szervezési feladatai. Ezt követően szalonnasütéssel egybekötött sportdélutánt terveztek, de a rossz időjárás miatt kénytelenek voltak pingpongozással és sakkozással eltölteni az időt.

»*«

Az iskolaszerek vásárlásához vállalatunk a segélyezési szabályzat alapulvételével iskoláskorú gyermekenként 100 forinttal járul hozzá, amelyet teljes család esetében 4 eltartott, egyedülállók esetében két eltartott gyermektől vesz számításba. Szakszervezeti bizottságunk a tervezett 30 ezerrel szemben 39 ezer 400 forinttal segítette a nagy családos dolgozókat.

Kiváló katona

A Belügyminisztérium határőrség orosházi parancsnoksága levélben értesítette vállalatunk vezetőségét, hogy Dombrádi Gyula határőr — vállalatunk dolgozója — a katonai szolgálat alatt a szocialista versenymozgalomban elnyerte a határőrség kiváló katonája megtisztelő címet.

Harmati Imre szomorú temetésének hangulata még bennünk élt, amikor jött a megrendítő hír: Kerekes Karcsi meghalt. A főosztályt szinte ijesztően dermedt csend szállta meg, az arcokon döbbenet, a szemekben könny ült. Egy kiegyensúlyozott életű fiatalembert veszítettünk el. Élt 29 évet.

1974 óta dolgozott vállalatunknál mint kooperátor. Munkáját mindig pontosan, becsülettel végezte. Komoly szakmai tudása, szorgalma és kellő intelligenciája alapján hamarosan kivívta vezetői megbecsülését, elismerését. 1977 júliusában csoportvezetői feladatok ellátására kapott megbízást. E munkakörben is nagy ambícióval, szorgalommal dolgozott.

Tagja volt a KISZ-alapszervezetnek, melynek munkáját reális életszemléletével, hasznos tanácsaival, a közös munkából való részvállalással nagyban elősegítette.

Gyermekkorától kezdve sportolt. Előbb a DVSC ifjúsági, majd megyei csapatokban futballozott. A sport életelem volt számára. Ezért vállalkozott arra

Vándorgyűlés Sopr

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete X. jubileumi vándorgyűlésének augusztus 22—23-án Sopron adott otthont. Az ország minden részéről érkeztek meghívottak, a Hajdúsági Iparműveket Zeller Edit képviselte. A vándorgyűlés témája: A könyvtári és tájékoztatási központi szolgáltatások fejlesztési irányai volt.

Az első nap programja a plenáris ülés volt a Liszt Ferenc Művelődési Központban. Dr. Erdélyi Sándor, Sopron város tanácselnöke köszöntötte a résztvevőket. A megnyitó után három témakörben hangzottak el előadások. Fügedi Péterné, az Országos Széchenyi Könyvtár főosztályvezetője a Magyar Nemzeti Bibliográfia rendszeréről és fejlesztési irányairól tartott előadást. Dr. Kondor Imréné, az OSZK osztályvezetője a központi katalógusok és központi nyilvántartások szerepéről szólt. N. Rácz Aranka, az OSZK főosztályvezetője a kiadványok egyetemes hozzáférhetővé tételének fontosságáról beszélt.

A második napon szekció- és bizottsági ülések zajlottak.

Kirándulások

Az alkatrész műhelybizottsága Sípos Sándor vezetésével a Duna-kanyar természeti szépségeivel és történelmi nevezetességeivel ismerkedett meg a küzelmúltban.

»*«

A gyártmányfejlesztési főosztály és kísérleti üzem szervezete a közelmúltban kirándulást szervezett Gergelyiugornyára, amelyre a vezetőség KISZ-en kívülieket, valamint a téglási ÁFÉSZ KISZ-eseit is meghívta. A jó idő a délelőtti és a kora délutáni órákban még a bográcsok mellől is a Tiszába csalogatta a lányokat és fiúkat. A slambucfőzőverseny „dön-

Baleset

Az elmúlt félévben az alkatrészgyártó részleghez tartozó üzemekben a balesetek és kiesett munkanapok száma ugrásszerűen megnövekedett 1977 hasonló időszaká-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János

NÉPSZAVA

festő - grafikusművész

1979 APR 30

1021

Józsa János: Nemzedékek

ÁROS ÉS ÉRTELMISÉG

eszélgetés Debrecenben

k azzá.
ülön is
írni, a
el való
csak
nek. A
lai Bi-
lását a
áripari
üttmű-
ri Ku-
növény
éssel, a
Tudo-
Biogál,
ommag-
egy sor
ltozatos,
zét.
vetődött

nyitott értelmiségi rétegnél is *túlzott arány:* bár nagyon jó lenne, ha Debrecen már itt tartana.

Ismét jó példa erre a nyitottságra az atommagkutató gyakorlata. A nemzetközi hírű intézet rendszesen tanfolyamokat szervez a debreceni üzemekben dolgozó szakembereknek, részt vállal a fizikatanárok továbbképzéséből, s néhány éve saját kutatói számára közművelődési díjat alapított. E díjat időről időre azok nyerhetik el, akik intenzíven részt vesznek az ismeretterjesztésben, a ku-

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1984 MÁR 0 3

Józsa János

1021

JÓZSA JÁNOS: PORTRÉK

k vibrálnak Ale
te zongoramuzsikájá
Elvarázsolt harar
r Debussy-mű címe is
ne!). Prokofjev scherz
ékezünk Murray Adas
nai effektusokban is
edő Két portréjának h
n, és külön is elismeré
szólnunk Kiss Vilmos
r hegedűművész igényes
nikai feladatot is jelentő
rpretálásáról, Duffek Mi-
zongoraközreműködésé-

egyes ez a kép? Inkább
esnek mondanám. Rajta
a „század lenyomata", a
rományok ápolásától a
gban ma riadtan helyét
ső ember zenei megnyi-
ozásáig. A kitűnően meg-

leges megemlíteni, hogy a jelenlevő Theodore J. Arcand kanadai nagykövettel a szünetben és a koncert után folytatott közvetlen beszélgetés is ugyanabban a kellemes légkörben folyt, mint amely a hangverseny közönségének hangulatát jellemezte. Ilyen „zenei eszmecsere" máskor sem árt koncertéletünkben.

Straky Tibor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1978 DEC 24

Józsa János
1021

Józsa János: Karácsony

Iga
falun

— H-val írja a nevét?

— Nem — válaszolja Barta Vince —, nem volt nekem semmiféle kutyabőröm, sem nemes ősöm. Írja csak úgy, egyszerűen.

A darvasi általános iskola igazgatói szobájában ülünk a 39 éves, fiatalos külsejű, lecsorgó bajszú direktorral. Amikor közlöm vele, hogy beszélgetésünk célja az ő bemutatása, kissé zavarba jön, ugyanakkor az addigi feszültségek feloldódnak benne. Nem mintha rejtegetnivalója lenne, de előző napi üzenetemből csak érkezésem időpontját, s nem szándékát tudta meg, s — mint mondja — az újságírók általában akkor mozdulnak, ha valahol valamilyen problémáról értesülnek. Ebben kétségtelenül van némi igazság, de az ellenkezőjére is akad példa. Mint most. Mindjárt arra kérem, szóljon eddigi életútjáról.

— 1958-ban végeztem el a debreceni tanítóképzőt, majd tíz évig Újirázon tanítottam. Onnan áthelyeztek Darvasra igazgatóhelyettesnek, végül — egyéves szentpéterszegi közjáték után — kineveztek az itteni iskola igazgatójának. Közben katona is voltam, s 1968-ban elvégeztem az egri Tanárképző Főiskola rajz—földrajz szakát. Azóta mindig tanulok, most éppen filozófiát a debreceni marxista szakosítón.

Darvas ezer lelket számláló község Hajdú-Bihar déli csücskén. Olyannyira kicsi, hogy hét éve tanácsilag összevonták Furtával és Zsáká-

tója, egyúttal a járási igazgatói munkaközösség vezetője. Hirtelenjében soknak is tűnik, de mutatja, hogy a falu pedagógusai mennyire nem vonhatják ki magukat szűkebb környezetük életéből.

— Ez valóban így van, de azzal a megjegyzéssel kell megerősítenem, hogy manapság a külső tevékenység közelebb áll a szakmához, mint mondjuk két évtizede, amikor a pedagógusokat a népszámlálásba és a tsz-szervezésbe is bevonták. Ma ez inkább a népműveléshez kapcsolódik, tehát például kollégáim tanítanak a dolgozók esti iskolájában, közülük kerül ki a művelődési ház igazgatója, a községi könyvtáros, szakköröket is vezetnek, részt vesznek a pártoktatáson és a népfront-előadásokon. Hivatalosan ez nincs előírva, de szerintem ma még a falusi pedagógusok kötelessége. Hiszen ki tegye, ha nem ők?

És a többi értelmiségi? Bár számuk nő, nem olyan mértékben kapcsolódnak be a falu mindennapjaiba, mint ahogy az elvárható lenne. Többre lennének képesek, de nem eléggé aktívak. Így hát maradnak a pedagógusok,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Józsa János, festő- és grafikusművész

1979 MÁR. [illegible]

1021

JÓZSA JÁNOS festménye az üzemi tárlaton: Fagottos

AZ ÜZEMI TÁRLATOK NYOLCADIK ÉVE

Programunk 1978-ban nyolcadik alkalommal indult. *Kilenc nagyüzem*, egy szakmai művelődési ház és két iskola több ezer dolgozója gyönyörködhetett és ismerkedhetett a Hajdú-Bihar megyében élő képzőművészek *harminc* legújabb alkotásával. Tárlatvezetések, művész-közönség találkozók keretében juthattak közelebb művészeink törekvéseihez. Elmondhatjuk: az évek folyamán *kétoldalú kapcsolat* jött létre az alkotóművészek és az alkotásaikat közművelődési és népművelési célra felhasználó üzemi szakszervezeti bizottságok között.

Az elmúlt évben a *szocialista szerződések* körülményeinkhez és adottságainkhoz szabott formája is létrejött. Részint a képzőművészek alkotásaikkal, előadásaikkal, beszélgetéseikkel segítenek az *üzemi* népművelés, a *munkásművelődés* dolgaiban, másrészt az üzemek, mint *új mecénások* jelentősen befolyásolják a Debrecenben és megyénkben élő alkotók életkörülményeit, munkafeltételeit. 1978-ban közel *százezer forint* értékben vásároltak az üzemi tárlat műalkotásaiból az üzemek.

A Szakszervezetek Hajdú-Bihar megyei Tanácsa erkölcsi és anyagi segítséget, lehetőséget biztosít, hogy az 1971-ben megkezdett program — a tapasztalatokkal gazdagodva — megfeleljen céljának. A rendező szervek az üzemi tárlatot mindig kiemelten fontosnak tekintik és az elkövetkezendő években is hasznosítják. Elnökségünk az 1972-ben alapított *díjával* olyan műalkotások létrehozását kívánta elősegíteni, amelyek munkásosztályunk életével, társadalmunk problémáival, a szocialista embertípus életével foglalkozik.

A Szakszervezetek Hajdú-Bihar megyei Tanácsának képzőművészeti díját 1978-ban *Szilágyi Elek* festőművész kapta a megyeszerte nagy tetszéssel fogadott „Régészek" című festményéért.

Nagy Benjámin

SZETÉRT

kevésbé ismert mé
lődési közösségi já
ő címeket viselik:
múzeum, Barátunk
átunk a televízió, I
a muzsika, Barátu
Barátunk az újság.
ivészeti ágban valc
és -tartást a műv
intézményekkel. M
rra, hogy a felnőt
ekekkel közös céljaink elérésében, a művé-
negszerettetésében.

Soltész Elekné

UTATTÁK KUBA KULTÚRÁJÁT

08 kubai művész és vezető, aki január hó-
mintegy negyven művészeti eseményből
zatban hozta el közénk kultúrájuk szinte
rképét — már régen visszarepült hazájába.
ır közönség azonban még sokáig fog emlé-
művelődés e szinte teljes igényű fesztivál-
filmnapoktól a képzőművészetig, a könyv-
ól a balettműsorig. Ez a szemle hihetetle-
zínű és változatos képet nyújtott egy forra-
n született ország 20. születésnapja alkal-

beszámoló keretét még az eseménynaptári
s is szétfeszítené, mégis lehetetlen meg
iteni az Orfeo Di Santiago kórust, valamint
Rodrigez Cardenas zongoraművészt, Leo
gitárművészt, Andres Centurion színészt,
espedes és Omara Portuondo énekeseket, a
ılamennyi kiemelkedő reprezentánsait.
ıza Nacional De Cuba, a nemzeti tánc-
műsorát milliók nézték végig az ismételt
titések során. A zene és mozgás e szinte
panorámája még sokáig a nézők emlékében
gyanúgy, mint a sokrétűségében is egysé-
etésű koreográfia. A Ciego De Avila ama-
ittes ennél kisebb nyilvánosság előtt, de
es sikerrel mutatta be a vonzó ritmusú
erikai társastáncokat és a spanyol korszak
nyos etikett-mozdulatait.
lesis popegyüttes népi és politikai dalokat
), finoman ötvözve egymással a műfajokat.
rn zenekar és a Los Papinos Quartett ven-
án kívül — az emlékezetes filmhét alkal-
filmművész küldöttség is érkezett hazánk-
s rendezők és színészek részvételével.
yvkiállításon José Marty reprezentatív élet-
ellett fedezték fel a látogatók Petőfi, Móricz
d, Németh László spanyol nyelvű könyveit.
ıra kiállítás és népművészeti tárlat, kotta-
lemezkiállítás, ünnepi tudományos ülésszak
nnyi állomása volt ennek a méltóan sike-
ıutatkozásnak.

Csengery Judit

mutatta Stanislaw
Aleksander *Fredro „*
Fennállásának 60.
SPATIF — a Leng
Szövetsége.
Lengyelországban
ták meg az első *ne*
Jelenleg országszer
mintegy ezer látoga
Az indiai *New De*
közi filmfesztivál —
rópai és amerikai o
tatták be — a háro
egy magyar és két
Zoltán „Magyarok",
bajnokság" és *Wino*
kal".
A legtekintélyese
a *varsói „Zacheta"*
szet" címmel nagy
mintegy 90 indiai
grafikáit és akvare

A Fővárosi Művelődés
váth István festőmű
megnyitót Ecsery Ele

Szocialist
MŰVI

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 OKT 10

Hajdúbihari Napló

Józsa János grafikus

órától a klubkönyvtár Debrecen, Petőfi tér 6. szám alatti helyiségében.

JÓZSA JÁNOS GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSÁT nyitják meg október 13-án, hétfőn délután 5 órakor Debrecenben a TIT Csokonai klubjában (Vörös Hadsereg útja 45—47.)

KÖLCSEY FERENC MELLSZOBRÁT avatják fel Álmosdon, a Kölcsey ház udvarán október 12-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 AUG 18

Józsa János

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

képzőművész

MINI-KONCERT

Mini együttes ad koncertet ma, 18-án este 6 órakor a csapókerti művelődési házban, Debrecenben. A hangversenyt éjfélig tartó össztánc követi: játszik a Laser együttes.

JÓZSA JÁNOS MŰVEIBŐL RENDEZ KIÁLLÍTÁST a Volán 6. sz. Vállalat szakszervezeti bizottsága és könyvtára a vállalat Debrecen, Szoboszlói út 3. sz. alatti ifjúsági klubjában. A kiállítás megnyitását követően, augusztus 18-án 15 órakor a festőművész tart tárlatvezetést.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 SEP 3
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János

1021 JÓZSA JÁNOS: NŐ ÉS GALAMB

kg-ig, permeliteres, konypermetezőgép, adó. Jerikó u.

ládák, egyeladók. Po-

új ablak elZ. u. 12. Bod-

ri,
kező
olói

zoba.

Kőolajipari Válla
ti Hőerőmű építk
rendeltségeken, L
kirendeltség. Debr
út 3., Szeged-Algy
nél levő kirend
TVM-ben levő kir
A Budapesti
Gépgyár debrecen
nélküli 16 éven fe
lók részére heges
indít. Részletes tá
lentkezés a munk
Híd u. 4.

A MAGYAR GÖRDÜLŐCSAPÁGY MŰVEK

FELVÉTELRE KERES

női és férfi betanított munkásokat, segédmunkásokat, fiatalkorú lányokat és fiúkat.

JELENTKEZNI LEHET

MGM Debrecen, Szabadság útja 113. Munkaerő-gazdálkodási csoportnál.

Antal u. 15.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy SOÓS ZOLTÁN szerelő 39 éves korában elhunyt. Temetése szeptember 4-én, csütörtökön 12 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából, polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Péterfia dűlő 44.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy VARGA LAJOS KÁLMÁN nyugdíjas 76. éves korában elhunyt. Temetése f. hó 5-én, pénteken délelőtt 10 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából, egyházi szertartás szerint. Gyászolják: gyermekei, menye, unokái, dédunokája és rokonai. Lakás: Debrecen, Toldi u. 4.

Könyvtáros

1975 - VII - 9

1021 Józsa János

na egyetlen közlemenyre hivatkozni, hi-
szen többnyire változatlan e cikkecskék

Józsa János ex librise

MAGYAR HIRÓTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

m
ta
re
ni
információt, aminek segítségével „el tud

Meskó-Póka ex librise

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JAN 29

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János festő-grafikai művész

A PETŐFI EMLÉKKÖNYVTÁR ünnepélyes megnyitása február 5-én, csütörtök délelőtt 11 órai kezdettel lesz Debrecenben, a Tanács utca 13. szám alatti helyiség I. emeletén. A Dobozi lakótelepen elkészült emlékkönyvtár megnyitásán dr. Ács István, a városi tanács elnöke mond megnyitót. Közreműködik Mohai Gábor előadóművész. Az emlékkönyvtár megnyitásával egyidejűleg nyílik Józsa János festőművész grafikai kiállítása.

1974

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

19/5 DEC 14
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János

1021

JÓZSA JÁNOS ● ÖNARCKÉP SZÜLEIMMEL

KÖZÜG

Háro...

igénye

Néhány hónappal ezelőtt ugyanezeken a hasábokon a hiánycikkek miatt dohogtam S most újból a kereskedelem területére „tévedtem". Nem véletlenül és nem is csak nagy általánosságban. Nemrégiben a megyei pártbizottság gazdaságpolitikai osztálya előtt a MESZÖV elnöke, Béres József adott számot arról, milyen az ÁFÉSZ-ek munkája a megyében, hogyan alakult, fejlődött az elmúlt években a falvak lakóinak áruellátása, milyen tevékenységeket folytatnak és hol vannak még most is gondok, problémák a munkájukban.

Az olvasó bizonyára tapasztalta már, hogy ezen a helyen általában valóban csak közügyekben emelünk szót. Legtöbbször a fogyatékosságokat, a hiányosságokat igyekszünk tollhegyre tűzni. Hogy az alábbiakban is közügyről, nagyon sok embert érintő kérdésről ejtünk néhány gondolatot, abban nem kételkedem. S ezt nyomban alá is tá-

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 NOV 2

Hajdúbihari Napló

Józsa János

1021

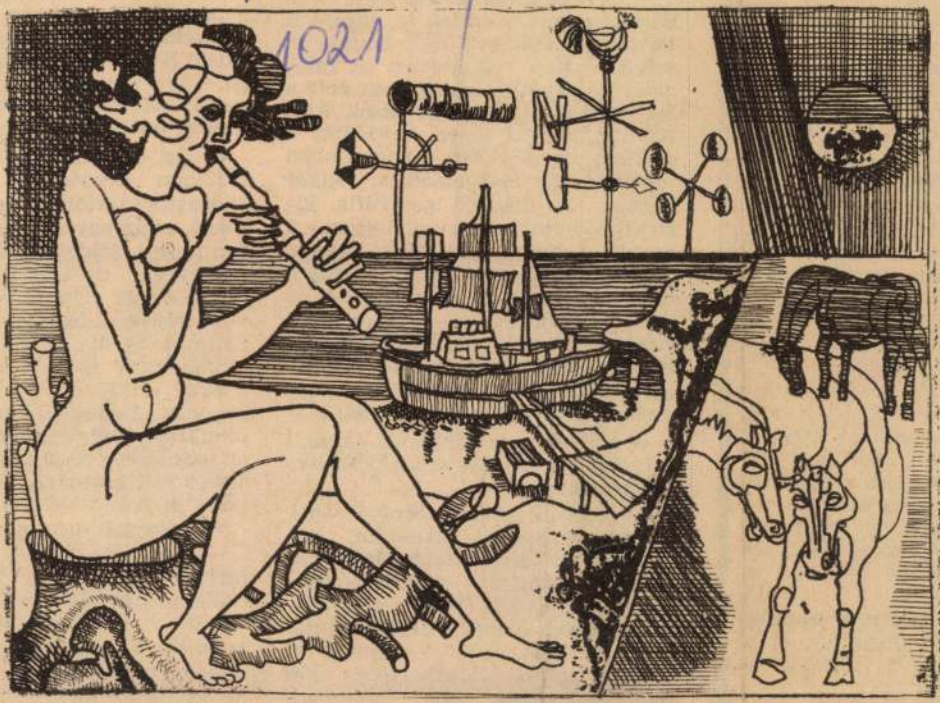

JÓZSA JÁNOS ● VÁRAKOZÁS

hoz?
z, hogy nem a régi
tasításos módon. Az
adatok végrehajtását
ósítani, végrehajtani.
ő, hogy egyes hiány-
vagy éppen a kis so-
lalatoknak. Nem egy
yében — az Anyag-
zsgálni, meg kellene
életnek az elterjedése
ebegne a szem előtt:
, melyik termék az,
ni. Egy kicsit túl lát-
rre vagy arra a cikk-
lezést csak úgy lehet
ha javításukhoz meg-
ehet kapni.
munkára lenne szük-
Vannak ugyan, akik
n valamit ne lehetne
hol, mikor és kihez
a legtöbb embernek
éres vagy forintos al-
nerősök, összeköttété-
bb és korszerűbb el-
b lenne bemenni a
venni.
en. De erre sok egyéb
indig fogadjuk el a
embert felelőssé is
és fegyelem legyen.

Rácz Béla

cembe.

— 1945 őszén érke
decemberben nevez
tanárnak, január 24
esküt. Aznap végig
zetet — egyetlen a
folyosón, a falakon
lettek. Március 11-
munka, itt a XV-
tartottam az első e
bátban. A magyar
emelkedő alakjainak
az órát. Ennyi az in

(Hamar bekapcsolódott az egyetem irányításának munkájába. Az ötvenes évek elején az akkor szerveződött Természettudományi Kar vezetésében dolgozott, 1951—53 között dékán volt, majd 1953—54-ben pedig az egyetem rektora lett.)

— Milyen feladatokat kellett megoldania az egyetem akkori vezetőjének?

— A felsőoktatás rendszerének újjászervezésekor, 1948-ban, látszott, hogy életképtelen lenne az egyetem munkája természettudományi kar nélkül. A természeti tárgyak oktatását már a felszabadulás előtt „felélesztettük" — hiszen az 1940-es kolozsvári áthelyezés előtt már működtek ilyen tanszékek Debrecenben. Sok gondunk akadt az induláskor... kevés a tanterem, sok a hallgató és nagyon felduzzadt

műveltem, de később
földrajzot is, hiszen Telek
terelnöksége idején a tar
nyítását is át kellett ve
módszerem? Szeretem a
tisztán látni és kritikus
Egy-egy ellentmondás sok
utat kínál, hogy melyik a h
az induláskor még nem le
Sokat kell töprengeni, am
ber eljut a továbbvezető ú

—Töprengő tudomány?

— Nem igaz, hogy a föl
melyik ága „lezárt" tud
csillagászati földrajz sem
annak. A szakterületünk
megismerni csak akor t
vesszük magunknak a bát
nemzedékről nemzedékre
gáljuk az előző korok f
elképzeléseit. Ilyen szem
geográfia tényleg filozó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
1977 ÁPR

Alföld

Gera János

1021

zedes
A G
KOR
jána
hane
szerk
folyó
és n
A képzőművészet Gaál Gábor számára sem volt mellékes jelenség, a folyóirat hasábjain rendre helyet kaptak az újszerű képzőművészeti törekvések képviselői is, s ennek jelentőségét egyik-másik tévedése, mint például a hazai helyzetet rosszul megítélő megállapítása, mely szerint Magyarországon „sok a művész", nem csökkenti. E kiadványból ismét kiderül, hogy a régi KORUNK sorra bemutatta a magyar és román művészek színe-javát. Brancusi neve 1929-ben kerül a lapba, 1930-ban Mattis Teutschról írnak és Csontváryt méltatják. Aztán következnek Nagy István, Nagy Imre, Gy. Szabó Béla, Szervátiusz Jenő és a többiek; Dési Huber István „kimondatlanul" is a folyóirat főmunkatársa. A magyarul kitűnően író és beszélő Ciupe Aurél az „óromániai és erdélyi képzőművészetről" ad helyzet-

pe
zte
A
má
ség
bízl
el i
k,
savai re
Erről a
szöveges
ványból.
indul –
Nagy In
jellemez.
vészeket
A kultú
rületre i
nem „sz
kis dara
aki érzél
az egész
Ennek
RUNK
jos állít

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1977 ÁPR

Alföld

Józsa János

1021

Hópehely szállong

Hópehely szállong földet ér
pocsolyákon a jég szálkáz
néhány nap és már hófehér
mindenütt az őszi szántás

Életükkel mint a bolond
fut lohol az ördögszekér
viszi a Fejkendős Rokont
károgó varjakat a szél

TÓTH LAJOS

Dadogó vers Simon Istvánhoz

Napok óta lüktet bennem ez a vers mint
őszi kertben a szél, öregek csuhéjból font
álmait vigyázva, füttye forog akár a forgó-
szél,
elröppentő hatalmas erő dobog a kertek
alatt
s a fák deresedő koronája csak zúg
monoton,

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 APR
Alföld
Jozsa János

1021

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT 1977/4

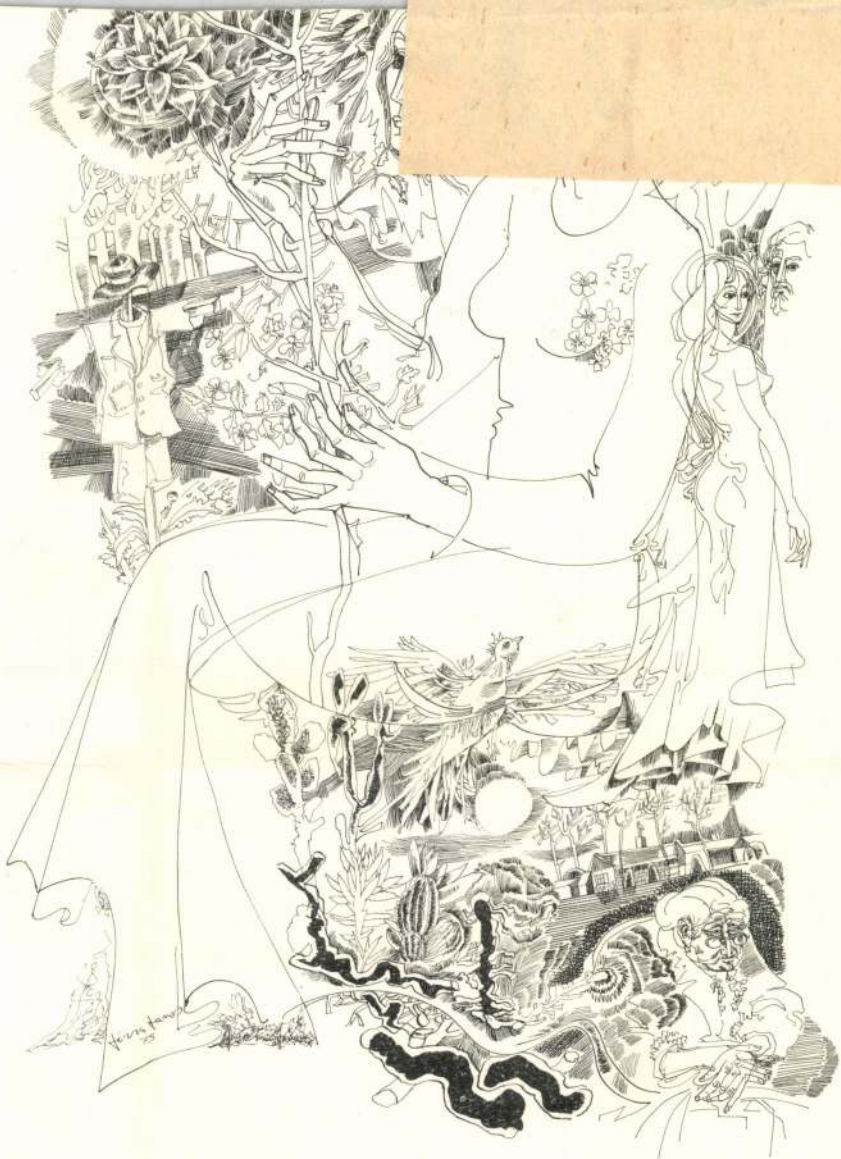

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 ÁPR

Alföld

1021 Gera János

alföld

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT 1977/4

MK SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 ÁPR
Alföld

1021 Józsa János

1/1

alföld

6 forint

4/1

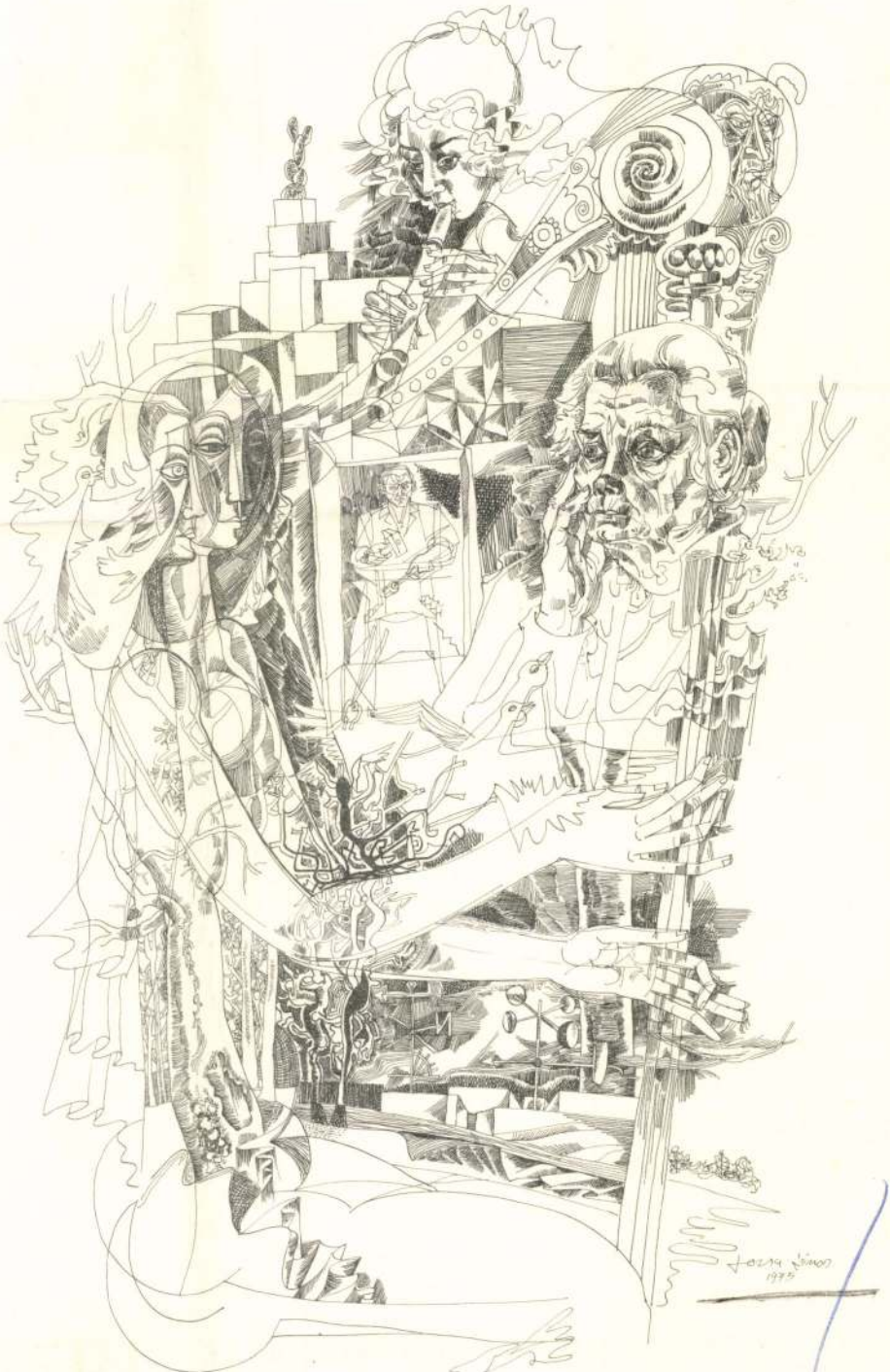

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977. MÁR. 2
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János, Deb

1021

Józsa János festményei Leninvárosban

A közel két évtizede kiállító Józsa János munkásságát mind több helyen ismerik meg hazánkban. Kiállításainak nagy száma és a kiállított művek változatossága azt bizonyítja, hogy gyorsan és sokat alkotó művész Józsa János. A leninvárosi Derkovits Gyula Művelődési Házban rendezett kiállításán az utóbbi tíz év festményeiből mutattak be egy jól válogatott és Józsa munkásságára jellemző kollekciót. A kiállítás megnyitása 1977. február 24-én volt. A bemutatott festményeken mindenütt az alkotó és munkálkodó ember van a középpontban. Józsánál a natura és a megélt élmény a kiindulás, és így kerül alkotásaiban egyensúlyban a tudatos és az ösztönös, a szín és a vonal.

Józsa művészetének középpontjában a kétkezi dolgozó ember és embercsoport áll. Ez a dolgozó ember szeretetéből következik. Emberábrázolásának súlypontjai az arcok, szemek, kezek sokatmondó egységében fedezhetők fel, és ez az ábrázolás egyben az ember—természet—elmúlás kapcsolatának bemutatása is. A munka öröme, fáradalma, az ember ünnepe vagy éppen harca az, amely alapja az élményének és ehhez az élményéhez adja a művészi megfogalmazást. A „Dávid és Góliát" című képen nagy szerepe van a montázsnak. Az egyenlőtlen erőviszonyokat ezzel nyomatékosítja. Jelképrendszerében itt is jelentős helyet kap az alkotó, a világot formáló, teremtő ember. „Az apám emlékére" című képen felsorakoztatja mindazokat a tárgyakat, melyeknek valami szerepük volt apja életében. A látszólagos leltárszerű felsorolás nem teszi zsúfolttá, áttekinthetetlenné a képet, hanem nyomatékosan fejezi ki, hogy mennyi apróság adja az ember örömét, gondját, és hogy mennyi apróság jelöli életcélját és helyét a társadalomban. Egyben Józsa gyermekkori emlékeit is megidézi. „Bohóc"-a egy kockajáték világában játszódik a felbontott geometriával és az izgalmas színáttételekkel. Ezekkel teszi hangsúlyossá azt, hogy nem könnyű élet a bohóc élete. A „Korongozó"-n a munka ritmusa, lendülete, izgalma, feszültsége és az alkotás öröme egyaránt kitapintható.

Kiállított portréin a munkában megfáradt és kielégült emberek jelennek meg. Józsa az örvendező, gondtalan gyermeket is kitűnően tudja megjeleníteni. S ezek különösen mutatják, hogy van érzéke az emberi élet minden mozzanatának kifejező megragadására (Mária, Kisfiú portréja, A fagottos portréja stb.).

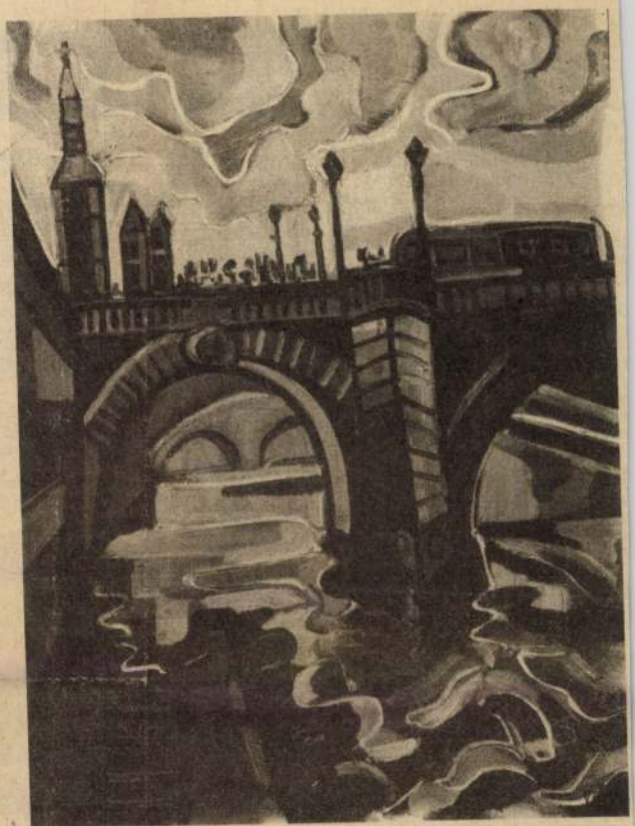

Józsa János: Napóleon-híd

A tárlaton jelentős helyet kapnak a külföldi utak élményeinek hatására készült festményei. Ezeken a képeken gazdag élményanyagot szerepeltet. Sohasem a látványt festi meg, hanem gondolatilag átfogalmazott élményét vetíti vászonra. A valóságnak ez a megközelítése sajátos vonása Józsa városképeinek (Velence I—II., Finnországi emlék, Notre-Dame stb.).

Legutóbbi tanulmányútját is több festmény jelzi. Párizsi képein a „modern" Bábel nyüzsgő bohém világa jelenik meg. A párizsi utcát, a Notre-Dame-ot, a Szajnát eleven színekkel mutatja be. E színekben benne van a felfokozott életritmus kifejezése is.

Művein az emberért érzett felelősség megnyilvánulása nyújt élményt a látogatóknak.

Lenkey István

takarítónőt és nyugdíjas éjjeli- felveszünk, központi telepünk- Jelentkezés Bőripari Szövetke- Debrecen, Vikár Béla u. 4. iószegi útból nyílik.)

Víz-, gázszerelő, daru- és géplatos, tmk-villanyszerelő szakmunkásokat, betanított munkára munkaerőt, kőművesek mellé segédmunkásokat alkalmaz az VIT XIII. sz. Autójavító Vállalat brecen, Balmazújvárosi út 14.

őrzési csoportvezetőt resünk. Feltételek: főiskolai gy közgazdasági szakközépiskolai végzettség, minimálisan középfokú KÁLÁSZ-képesítés, egészségügyi anyagismeret és minél hosszabb tartalmú egészségügyi gazdasági szakterületi gyakorlat. Pályázatokat a Debreceni Orvostudományi Egyetem gazdasági igazgatóságához kérjük 10 napon belül, esben eljuttatni, fizetési igény megjelölésével.

H.-B. m.-i Szolgáltató Ipari Vállalat kirendeltsége felvételre keres gyors- és gépíró adminisztrátort. Jelentkezés Hajdúböszörmény, Városkert utca 38., kirendeltségvezető.

TIGÁZ debreceni ügyemegységhez felvesz tervezőt és műszaki rajzolót. Jelentkezés: üzemgazdasági osztály, Mikepércsi út 2.

Dolgozókat alk

Tímárrészlegünkbe szakmunkást és férfi segédmunkást, bőrdíszműves részlegünkbe 3 hónapos betanítással női munkaerőket és műanyagrészlegünkbe női segédmunkásokat felveszünk. Bőripari Szövetkezet, Debrecen, Hatvan utca 55. szám.

A Debreceni Szakipari és Kislakásépítő Szövetkezet (Monostorpályi út 9.) felvesz 5 éves gyakorlattal rendelkező építőipari kivitelezésben jártas építő technikust, művezetői beosztásba.

Mezőgazdaságigép-szerelőt, gépészmérnököt és tervező technikust alkalmaz az Alsónyírvíz Vízgazdálkodási Társulat, Debrecen, Tengerész u. 7.

Tűzikovácsokat, lakatosokat és segédmunkásokat alkalmaz a MÁV Járműjavító Üzem.

Pénztárost közgazdasági technikumi végzettséggel felvesz a Röntgen- és Kórháztechnikai Vállalat Debrecen, Nagyerdei krt. 98.

AGROKER Vállalat könyvelőt, gépírni tudó számlázót alkalmaz. Jelentkezés: Diószegi út 3—5. sz.

Vol
galm
szok
relők
karosszérialakatosokat, betanított munkásokat. Felvesz „D" kategóriás jogosítvánnyal rendelkező garázsmestereket és garázsgépkocsivezetőket. Jelentkezés: Déli sor 5. sz., műszaki osztályvezetőnél.

Hajdú-Bihar megyei Tanács Gyógyszertári Központja műszaki telep, Debrecen, Széchenyi u. 35—37. sz. mechanikai műszerészt, pénztárgépjavító gyakorlattal alkalmaz. Jelentkezés: műszaki telep, Debrecen, Széchenyi u. 35—37.

A H.-B. m.-i Víz- és Csatornamű Vállalat mélyépítésben jártas technikust munkavezető munkakörbe, gyors- és gépírót meghatározott időre alkalmaz. Jelentkezés Debrecen, Hét vezér u. 19—21. sz. személyzeti csoport.

Építőipari kivitelezésben jártas, gyakorlattal rendelkező villanyszerelőket és segédmunkásokat felveszünk. Jelentkezni lehet: Villamosipari Szövetkezet munkaügyi osztályán, Debrecen, Révész tér 2.

A Hajdú-Bihar megyei Víz- és Csatornamű Vállalat központi telephelyére alkalmaz lakatos, lakatos-hegesztő, autó-, motorszerelő, debreceni lakással és legalább egyéves vezetési gyakorlattal tehergépkocsivezető, valamint változó vidéki munkahelyre — új vízművek technológiai szereléséhez — lakatos, lakatos-hegesztő és csőszerelő szakmunkásokat, továbbá vidéki munkahelyre kubikos brigádokat. Jelentkezés Debrecen, Hét vezér u. 19—21., munkaügyi osztály.

Felveszünk vasszerkezeti lakatosokat, autóvillamossági szerelőt, esztergályosokat, 18 éven felüli munkavállalókat betanított esztergályosnak betanulási idővel, kooperációs raktárvezetőt, raktári kiadót, segédmunkást. Jelentkezés: MEZŐGÉP 1. sz. gyára Debrecen, Híd utca 4—6., munkaügy.

KEVIÉP 1. sz. fő-építésvezetősége felvételre keres takarítónőt. Jelentkezés Debrecen, Vágóhíd u. 18., munkaügy.

A Derecske és vid
tavértesi TÜZÉP-tel
zető-helyettest keres
munkakör betöltésé
feltételeiről az áruf
tály ad tájékoztat
Derecske 3.)

Lakatosokat, csős
lanyszerelőket, r
kat, takarítónőket 3
munkanap után 2 sz
ró — munkaidő-beo
szeralapanyag-gyárt
szakmunkásokat, be
gédmunkásokat, v
és gépírónőt, any
gyakorlattal rendelk
sági vagy vegyipari
lai végzettségű dolg
betöltött fiúkat és l
munkaidőben foglal
nali belépéssel felve
Gyógyszergyár, Deb
út 13.

Lakatos, víz-, gáz
kőműves szakmunká
vesek mellé seg
azonnali belépéssel
Debreceni Építőipari
Hatvan utca 43., fő-

Betonozókat, seg
felveszünk. Debrece
Szövetkezet, Monost
üzemvezető.

A Debreceni Minős
ri Szövetkezet felve
letöltött villanyszerel
gépműszerészeket.
het Kossuth u. 13. s
vezetőnél.

Debreceni Vízmű
Vállalat keres azon
fürdőtelepekre ne
idénydolgozókat az
körökbe: férfi és n
vízőröket, úszómeste
ket, jegyellenőröket,
rítókat, csónakkezel
szeti segédmunkás
gyakorlattal rendelk
ben jártas művez
technikumi vagy sz
végzettséggel. Jelen
cen, Hatvan u. 12—1
Fizetés kollektív sze

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZ

szoba-összkomfor- családi ház eladó. a u. 19.

szobás, fürdőszobás tes ház garázzsal ió. Érdeklődni este ra után 17-301 telefon, Szabadságtelep.

unhalom u. 37. sz. tti ház beköltözhen eladó. Érdeklődni árnap délelőtt.

LAKÁS

leserélem másfél bás, központi fűtés. Csapó utcai tanár lakásomat kertes ért. „Kilencedik elet" jeligére a kiba.

INGATLAN

agycsere 263. sz. ti tanya eladó. Érlődni Debrecen,

Fiatal értelmiségi lányt szobatársnak keresek. Péterfla u. 17., keresztépület.

Két albérlőnőt fűtött szobába felveszek. Kút u. 37.

Fiatal házaspár a Landler Jenő utca közelében üres szoba, konyha, spájzos különálló vagy külön bejáratú albérleti lakást keres. „Bölcsődéhez közel 183 905" jeligére a Hirdetőbe.

ÁLLÁS

Matematikából, oroszból korrepetálok. Domokos Lajos u. 34. II. 9.

Jogtanácsosi munkakörben is gyakorlott nyugdíjas ügyvéd jogi munkakörű állást vállal. „Jogász" jeligére a kiadóba.

GÉP ÉS SZERSZÁM

850-es FIAT-hoz originált dugattyúkészlet, csapágyak, tömítések, gumikorong, embléma, szilenblokk eladó. Szabadság útja 68. II. em. 13.

Megvételre ajánlunk! KF—250 típusú fémfúrészt, esztergapadokat, csavargyártó automatát, főtengelyköszörűt, hegesztődinamókat, 500-as kombinált faipari gyalugépet, 800-as szalagfűrészt, parkettacsiszolót, kompresszorokat, transzformátorokat, vibrátorokat. MAGÉV-kirendeltség, 4025 Debrecen, Bajcsy-Zs. u. 11. Telefon: 11-834.

EGYÉB

MÁV-pályaudvar-

MEDICOR MŰVEK

Debreceni

VOLÁN TOUR

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 APR
Alföld
Józsa János
1021

A
az
föl
ho
ha
az ágak racsain át.
Sorsa sorsunk is lehet; –
tapossuk semmi-sivatagát; dőlt tája sodródik,
nehéz fényei
kialszanak. – Játék csupán?
Elillant vonásait ki érinti újra,
ki táplálja a megnyílt medrek növényzetét?
A belőlünk sarjadt
világ
nem érti szépségeit,
gyarlóságait.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
1977 ÁPR
Alföld
Gósa Gábor
1021

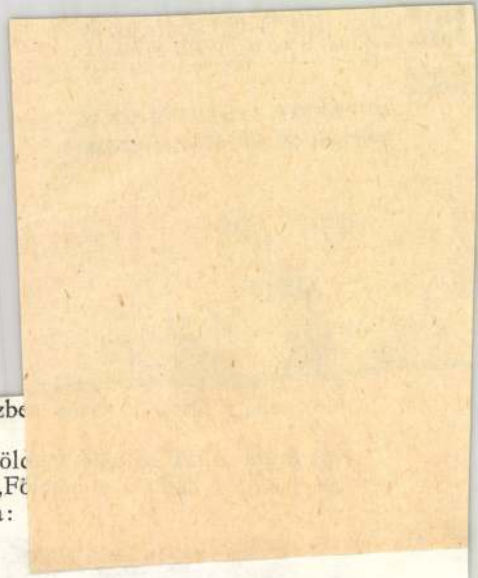

miközbe
szülőföl
zete. „Fö
gazolja:

nem veszített érvényéből. Széttekintve
s sérelem itt sem érheti többé.
ő problémája már a harmadik kötettől
*ki szél*nek már a címadása is a halál-
hajlamos erős rímérzéke, a kedvelt
ó versművészete fanyarabb, keserűbb
költészetét. A mezők illatát már rég
kibontakozni a valóságérzék. A termé-
nozdulatlanságot. Viszonylag szűk kör-
őföld határain.
tudatosan merít a régmúltból, a nép-
ig is érződött költészetében, de arra
gozik, amelynek invokációja már el is
nberként is erkölcsi példává magaso-
lassi-inspiráció legszebb verse a *Távol*

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 ÁPR

Alföld

Józsa János

1021

23

Elüldögel bicegtelen
gallyak között, szíve fölött.

Pettyegetett begyetollán
lúgkő fénye, kés magánya.
Arany karmú apró ujjak
kapaszkodnak, kövesednek.

Többi madár sátrat feszít
– mélység és magasság háza –
boltos röptük selymes vásznuk,
mit kötöznek éghez, földhöz.

Szép lenne hite madárnak
– léte kényszerzubbonyában
hangvesztett az ének, élet.
Mozdulatlan mindhalála.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 ÁPR

Alföld

Jázsa János

1021

elem, s

nekem fölnyitott zoia
sebeimben landolhat ujjatok
itt zuhognak hókobalt
baltacsonkok, ulánus
lándzsatövek, július
31. és hasonló világ-
dátumok, a példa
kedvéért egy jó Atyuska
küldi Alexander költőnek
a kukoricahajbabákat,
itt a halálcsomag a +–
időben, tavaszvarakban,
fuldokló őszben zuhogtak
ezüstsöröskupakok a sínen
lántorgó kupéban, ott
egy ország színlelte
a józanságot, de a pincér-
fekete-frakkos haláli
Penelopé-csaj már egyikünk
szivére se várt, csak
emelkedett a barna hatalmas
őszszemű az őszben, itt
állok tehát álmatlanul
a zivatarzúzalékos éjben,
és látom a Hold túlsó
felét; és egyedül én
hallgathatom el

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1977 MÁJ 2

Egészségügyi Dolgozó

Józsa János

1021

Köszöntjük a munkásság nemzetközi ünnepét!

Józsa János: Apám

…l berendezett
álló van. La-
ok ütemének
nak. Ez itt az
lathoz képest
ben szerepe
PVC—III-nak

bérbeállása?
kos, az utolsó
0—35 százalé-
A városi fő-
hogy igye-
igényeket mi-
ni. Bár nehéz
mégis lehető-
nak a szak-
éséhez. Segít-
ezdő orvos a
házastársá-
rú gyermeke
dai-napközi-
ezéséhez; a
et és más
get ad a köl-
z alapellátás-
vente egyszer
talomban ré-

bizonyítják,
arcika fel-
a végzős or-

né, a kórház
előadója ta-
Illúziók nél-
el a szinte
étlődő folya-
n úgy tűnik,
újakkal az
ert van elég
temberre so-
dják az ál-

Ha az orvos-
tői segítenék
kozók meg-
ol a szigorló
ros egészség-
r az év elején
k közös prob-
zintén feltár-
nak a végzős
mit várnak
— és viszont,
helyzet! Egy-
rszágban már
bálkozás, de
nos, pedig ez
gítene elejét

ahol gyakran tartanak nem-
csak megyei, de országos mé-
retű továbbképző konferen-
ciákat is. Érthetetlen, miért
nincs pályázó?! Felmerül a
józanul gondolkodóban: ne
csak azt vizsgálják meg, ho-
gyan várják a megyék a vég-
zősöket, vegyék revízió alá a
pályakezdő orvosok élet-
szemléletét is: hol ér véget a
jogos igény és hol kezdődik a
„deluxe" szemlélet?!

A megyei tanács egészség-
ügyi osztályán Kisvárdai
Lászlóné személyzeti fő-
előadó a megye egészség-
ügyével kapcsolatban el-
mondta:

Idén 131 általános és 31
fogorvosi állást hirdettek
meg. Úgy próbálnak a gon-
dokon segíteni, hogy tár-
sadalmi ösztöndíjat adnak a
pályázó fiataloknak. Jelenleg
130 ösztöndíjasuk tanul
orvosegyetemeken, legtöbben
Debrecenben. Idén 27 tár-
sadalmi ösztöndíjas általános
és négy fogorvos végez. A
megyében 111 általános, és
31 fogorvosi állás betöltetlen.
Az üres állások száma 250
körül van. Legnagyobb prob-
lémát a falusi körzetek je-
lentik. Több helyütt egy kör-
zeti orvos évek óta két vagy
több körzetet lát el. Különö-
sen nehéz az edelényi, az
encsi, a sátoraljaújhelyi já-
rásokban az állások betöl-
tése.

Mivel magyarázható ez?
Elsősorban talán azzal, hogy
ezekben a járásokban az ipa-
rilag elmaradt apró települé-
sek lakóinak összetétele he-
terogén; a körzetek nagy ki-
terjedésűek, több 400—500
lélekből álló település alkot
egyet. Nem irigylésre méltó
az itteni körzeti orvosok
helyzete! Sokszor csak a ne-
hezen járható hegyi utakon
juthatnak el a beteghez. So-
kat segít rajtuk a központi,
hétvégi ügyelet, főleg ha
gépkocsit is biztosít a helyi
tanács! Az ilyen, kórházi
háttér nélküli körzetekbe

gyében évekkel ezelőtt több
apró településen létrehoztak
fogorvosi körzeteket, de a la-
kások üresek, az állások be-
töltetlenek. Jogos a kérdés:
létesítésük megalapozott
volt-e?

A pályázókkal időben köz-
lik, hogy szolgálati lakást
először a nehezebb körül-
mények közötti falusi, köz-
ségi körzetekben dolgozók
kapnak. A városba pályázók
a tanácsi értékesítésűért az
úgynevezett „beugrót" ma-
guk fizetik ki.

A Borsod megyei tanács
egészségügyi osztályának
személyzeti vezetője bevált
gyakorlatként említette; az
egészségügyi vezetők a
pályakezdő hatodévesekkel
találkozva őszintén feltárják
a problémákat és a lehetőség-
eket. De ez is kevés: hasz-
nos lenne, ha a munkába
állás után egy évvel újra ta-
lálkoznának! Talán lényege-
sen csökkenne a kölcsönös
elégedetlenség, az elvándor-
lás. Lassan csak a múltat jel-
lemezné az a feszítő gond,
amit úgy hívnak: orvos-
hiány!

Dr. Erdei Sándor

BÉKÉS MEGYE ez évben
42 általános orvosi és 17 fog-
orvosi állást hirdetett meg.
Az általános orvosoknak
sokféle lehetőségük van: bel-
gyógyászat, szülészet-nőgyó-
gyászat, sebészet, ideg-elme,
tüdő-, gyermek-, bőrgyógyá-
szat, fül-orr-gége, szemészet,
onkológia, kórszövettan és
körzeti orvosi munka. A dok-
tori szigorlat „rite" fokozatá-
val 6000, a „summa cum
laude"-val 10 000 forint lete-

kívül 30—
kásberende
aki igényli.
havi fize
kezdő bér,
3000—3400
pal, ezenkí
fuvarátalán
meg az áll
Személye
hogy a kö
körzeti orv
orvosoknak
nyújtanak-
D

BÁCS M
orvosi állá
hirdettek m
Kalocsa,
Kiskunhala
tosítja a
tételeket.
2500 forint
zonyos oszt
gyógyászat,
chiátria —
szélyességi,
a munkahe
mennyi or
házaspárok
komfortosat
legrosszabb
Kecskemét
adni se laká
tatást.
Szeptemb
tanács vb h
remélhetőle
megjavul a
lakások és
rületén. A
kat 2100—
fizetéssel
szerint:
várnak —
Kalocsa né
den szakág
szakembere

Gondoskodnak-e róluk?

…di Magdolna gyermekorvos levelet írt szer-
…nek. Érdeklődött a végzősök elhelyezkedési
…l.

*…szségügyi Dolgozó márciusi számában ol-
…y a friss diplomás orvosok pályázataik elbí-
…n vállalhatnak helyettesítést. Ezzel kapcso-
…kérdésem lenne: Hogyan alkalmazzák őket
…nem ismerik? — Miből éljenek addig, amíg
…, s az ösztöndíjat sem kapják már?
…n már inkább a nyugdíj felé haladok, nem
…kem ahhoz, hogy ez a határozat megváltoz-
…véleményem, hogy a pályakezdő fiatalokról
…komolyan támogatni kell őket*

elő: azért, hogy a fővárosban maradhassana
vállaltak állást, csak helyettesítést. Ez senk
hasznára!)

A munkáltató a fiatalt onnan ismerhe
már hatodévesként szakmai gyakorlatából
nála tölt el az intézetben. Megismerheti v
egyetem jellemzéséből, illetve a minősítés
zat meghirdetésétől számított egy hónap al
talnak döntenie. Ezalatt személyesen felker
pályázott állást meghirdető intézmény vez
tatkozhat, kölcsönösen megismerhetik egym

A végzősök ösztöndíját — tekintettel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-063, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János
1975 DEC 17

1021

JÓZSA JÁNOS: EX LIBRIS

A gazdálkodás szerv
tenni a korszerű
b bevezetését, a r
ervezés színvonalán
Javítanivalóink vá
erő-gazdálkodásban,
elemben és a munka
nálásában. A gazdasági haté
g növelésének fontos feltéte
önköltség csökkentése. Az a
unk, hogy takarékoskodjunk
rgiával, az idővel, állítsunk
endelkezésre álló anyagokból
s jobb terméket, javítsuk a
nálás fajlagos mutatóit. A
nyság növelése megköveteli
eszközök eddiginél jobb ki-
lását is.
z V. ötéves terv időszakában
lékenység növekedési ütemé-
ül kell múlnia a korábbi
dési ütemet. Ennek alátá-
ára a kiegyenlítődés általá-
lenciái mellett nem csökken-
len hosszabb távú szakasz-
n a munka szerinti elosztás-
csolódó anyagi ösztönzés és
munkajövedelmek növeke-
me. Gazdasági feladataink
nyes megvalósításának el-
tetlen feltétele, hogy min-
– a maga területén — meg-
megvalósítsa a ráháruló
lókat.
gazdasági jellegű feladatok
továbbra is hangsúlyozottan
lalkoznunk a tudatformálás-
ek egyik fóruma a szocialis-
krácia, ezen belül is a mun-
demokrácia fejlesztése. Ér-
ir el eredményeket ezen a
e tovább kell lépnünk. Egy-
ob rendelkezünk a munka-
demokrácia fejlesztéséhez
s objektív feltételekkel. Bí-
ne, hogy a Ruhagyár kol-
val együtt sikeresen telje-
ladatainkat — mondotta be-
Basa Imre.

Az alumínium félgyártmányte
melés hazai legnagyobb központ
a Székesfehérvári Könnyűfémm
építése tulajdonképpen 15 éve sz
kadatlanul tart. A 60-as évek el
jén egy — az akkori színvonal sz
rint — korszerű présművet helye
tek üzembe. Ennek mai termelé
25 ezer tonna évenként. A vil
mai alumíniumsajtoló technik
azonban ma már előbbre tart
mert az egész magyar alumíniu
ipar egyike legkorszerűbb ága
tainknak, valóban a nemzetközi
vonalhoz tartozik, s ha meg a
ott maradni, akkor nem engedh
meg még egy kis mértékű lema
dás sem. Ezért, az alumíniumi
15 éves központi fejlesztési pr
ramja keretében javában zajli
fehérvári Könnyűfémmű présü
mének korszerűsítése és bővít
Ennek befejezése után az ü
évente 35 ezer tonna alumín
sajtolására lesz alkalmas.

A Könnyűfémmű másik „ku
technológiája" — a szalaghen
lés. A 60-as években gyorsan
avulttá vált a régi, csupán 2-3
ter hosszú táblákat készítő hen
sor. Ekkor kezdték meg az új t
nika bevezetését Fehérvárott
szakaszos hengerlés helyett a f
tonos, a szalagszerű hengerlés r
honosítását. A IV. ötéves terv

Józsa János, festő

— JÓZSA JÁNOS festőművész gyűjteményes kiállítása nyílt meg csütörtökön a leninvárosi művelődési központban. A művész 35 festménye látható.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1977 febr. 25.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRMONTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 349-726

1977 FEB 2

NAPLÓ /VESZPRÉM/
Józsa János

Józsa János képei

1021

Kisfiú portréja

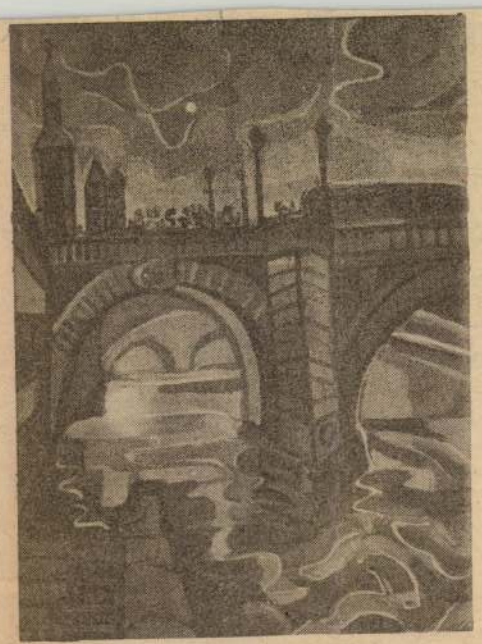

Notre Dame-i híd

Korongozó

A fagottos portréja (Reprofoto:: Borbás)

A Debrecenhez kötődő művész két évtizedes festői és grafikai munkássága hazai és külföldi sikerekben bővelkedik. Józsa János korábbi alkotásai konstruktív szerkezetűek. Műveiben az emberábrázolás foglalta el a központi helyet, s izzott bennük a freskóvá érés, a monumentalitás igénye. Később oldódtak a szerkezeti elemek s egyre inkább a cselekmény ritmusát, a dolgok belső áramlását hangsúlyozta. A nemes értelmű egyszerűsítés felé haladt. Kifejező eszközeit tömörítve építette föl jelképrendszerét, ahol a tárgyak meghatározott tartalmat hordoznak.

Mindez áttételesen és érettebb formában jellemzi a Veszprémben, a Dimitrov művelődési központban bemutatott 32 olajfestményt is. Józsánál a kiindulás mindig a natura és a megélt élmény. *Alkotásaiban egyensúlyba kerül a tudatos és az ösztönös, a szín és a vonal.*

Tárlatunkon jelentős a szerepe külföldi útjai élményeinek. Az egyik velencei képen a tengerre épült város ornamentikáját mutatja meg, a másikon a múltat idézi: *Caneletto fest a Szent Márk téren, mai miliőbe építve. Bologna* c. festményén már megszólal a modern nagyváros, a dobozépületek kockáit beleépítette a képbe, ötvözte a múltat a jelennel. E korszakában üveg- és kődarabokkal, képrámával és más anyagokkal fokozta képeinek szemléletességét.

Az 1970-ben készült Dávid és Góliáton is szerepe van a montázsnak. *Emlék a várból* a régi munkácsi erődítményt ábrázolja, míg bulgár utait a *Tengerpart* I—II. örökíti meg. Ezekben is vannak ragasztások, sztaniol-lemezek ólomszürke felületek.

Egy újabb lépés az érzelmek más területére a *Korunk* I. A Holdra-szállás inspirálta. A szürrealistikus képnél még az idegen égítestre lépő ember lábnyomait is megjelenítette. Fent jelzi az atommag képzelt szerkezeti ritmikáját. Kifejezhető e művön a Hold érzékletes felületi megoldása.

Egy hajdúszoboszlói kis templomban az orgona hangjai és sípjai ihlették meg. A mű címe: *Egy Bach-koncert emlékére,* Bach portréjával. Bartók-kompozícióinál a zene elvontságát, tisztaságát igyekezett kifejezni a fehér, kék, zöld és a rózsaszínek találkozásával, a nagy színfoltokkal, a jól kimunkált fakturális részletezéssel egyfajta zenei építkezést jelez. A gótikus ívek a Kékszakállú herceg várára utalnak, a szarvas finom művű rajza pedig a Cantata profanára. A zenei fokozatokat színekre váltja át, sőt a színakkordokat is érezteti. *A Fény és árnyék* vöröses-barnákra és üde zöldre épülő kép. *A Bohóc* egy kockajáték világában játszódik a felbontott geometriával. Izgalmasak a színáttételek.

Józsában úgy alakulnak a képek, hogy megvan a szellemi mag, és azt nem egyszerűen megfesti, hanem építkezik a színekkel, az alapozás kockákból és gömbökből áll és ahhoz keresi az alkalmat, hogy abba figurát, vagy bármely más alakzatot fessen. *Az apám emlékére* című kompozíciója gyermekkori emlékek idézése. A *Nyár* vérbő színekből kialakított mozgás, női testek gomolygó mozgása, forgása, míg a *Korongozók* a munka szépségét, szoboszlói élményét örökíti meg.

Párizsi útját is több festmény jelzi: a *Moulin Rouge, Párizsi utcák* s természetesen a *Notre Dame katedrálisa,* amely nagy síkfoltok mozaikjaiból rendeződik egységgé.

A kor problémái, ellentmondásai, bonyolultsága, együttérzése és a művész beleérző képessége nyilatkozik meg valamennyi munkáján.

Dr. Tóth Ervin
művészeti díjas

Részletek a veszprémi Dimitrov művelődési központban rendezett tárlat megnyitóján elhangzott méltatásból

étteremből

18.05: Reklámműsor

ügynök.
21.35: Hírek, Sporthírek

PÁPAI HÚSKOMBINÁT

felvételt hirdet

az alábbi munkakörök betöltésére azonnali belépéssel:

1 fő építésztechnikus, kivitelezői gyakorlattal, üzemfenntartási munkák irányítására.

1 fő építésztechnikus, vagy építész számlaellenőr beruházási és üzemfenntartási számlák ellenőrzésére.

1 fő gépész-, vagy villamosmérnök beruházások kivitelezéséhez.

1 fő gépészmérnök, vagy gépésztechnikus előkészítői munkakörbe.

1 fő gépész-, vagy vegyésztechnikus. szennyvíztisztító berendezés üzemeltetésére.

Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezés:

A PÁPAI HÚSKOMBINÁT MŰSZAKI FŐOSZTÁLYÁN.

(516)

Ajkán a Zagytéren garázs eladó. Ajka, Móricz Zs. u. 16. II. 3.

Jó állapotban lévő RAJ Gaz 69 M eladó. Takács József Balatonfőkajár, Lepsényi u. 5.

Wartburg de Luxe fehér UI-s eladó. Herczeg, Hévíz, Attila u. 7.

IL-es Zsiguli eladó. Levélcím: B I-né 8401 Ajka Pf. 6.

CP 601-es Trabant eladó. Kocsis, Tapolca, Mónus Illés út 7.

Skoda 1000 MB olcsón eladó. Gyarmati, Balatonakali.

nem akadály. „Mónika 77" jeligére a Lapkiadóba.

38 éves elvált férfi, egy gyermekkel, megismerkedne házasság céljából, gyermekszerető, jóalakú, kedves nővel. Egy kislánnyal előnyben. Levelet: „Nem anyagias" jeligére a Lapkiadóba.

59 éves, elvált gépkocsivezető ezúton keresi korban hozzáillő, házias, természetet kedvelő elvált, vagy özvegyasszony ismeretségét házasság céljából, akitől szeretetet és megbecsülést vár. Remélem megtaláljuk egymást. „Várlak 16134" jeligére a veszprémi hirdetőbe.

VANYA BACSI

Február 3, csütörtök, Várpalota, „Bán A." bérlet, este 7 óra

ÚRHATNÁM POLGÁR (Győri Kisfaludy Színház előadása)

Február 3, csütörtök, Fűzfőgyártelep, du. fél 4 óra

A TÁLTOS BÁRÁNY mesejáték

az
m
és a

Na
Ve

T

Al
hír
13-
Fősz
par
Fősz
gépíró

Sportrovat: 11-244
12-649

Jozsef nádor tér 1. sz.)
ISSN 01—33 21—04
Index: 25—061

Az SZMT Központi Könyvtár. Veszprém, Lenin liget 3. Telefon: 12-560 81-es mellék könyvek elhelyezésére

raktárat bérelne

Veszprémben. Fűthető, száraz, három méternél magasabb, 5x5 méternél nagyobb helyről van szó.

(2)

Bútor Szentgálon

A szövetkezeti kisáruházban nagy bútorválasztékkal várjuk kedves vásárlóinkat és az érdeklődőket Veszprémből az autóbusz óránként indul a menetidő fél óra a házhoz szállítást elvégezzük

nyitva: 8—16 óráig
telefon: Szentgál 14 (16)

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik szeretett fiunkat, férjemet és bátyámat

SIDLOCZKY ISTVÁNT

utolsó útjára elkísérték, sírjára koszorút vagy virágot helyeztek, mély gyászunkban osztoztak, fájdalmunkat részvétükkel enyhítették. Külön köszönetet mondunk a BM. vezetőségének és munkatársainak, a MÁFKI munkatársainak, valamint a Modellház dolgozóinak részvétükért. Gyászoló család Veszprém.

(61)

Téli vásár a Centrumban

1977. JANUÁR 31—FEBRUÁR 12-IG

30–40 százalékos *ENGEDMÉNY!*

Centrum áruházak mindenütt a CENTRUMBAN

CENTRUM ÁRUHÁZ

CENTRUM ÁRUHÁZ VESZPRÉM

(45)

Jó kereseti lehetőséggel

HÍRLAP-KÉZBESÍTŐKET

keres
Veszprém I.
Megyei
Postahivatal

Jelentkezni
a Városi
Hírlaposztálynál

(V)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1916 FEB 16

DÉLI HÍRLAP
(MISKOLC)

Gárdonyi Géza

1021

* *Portré*

gvédelem
lmi ügy

) RÉSZE A 2. OLDALON)

* *A belvárosi lakótelepen, a lakást épitenek, köztük 616 fontos épitési terület a köve a 3. oldalon.)*

LAP
NAPILAP *
ÁRA: 1 FORINT

Agria já

Az egri várszínház elmúlt

tő bizottság

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1976 APR 18

Józsa János

1021

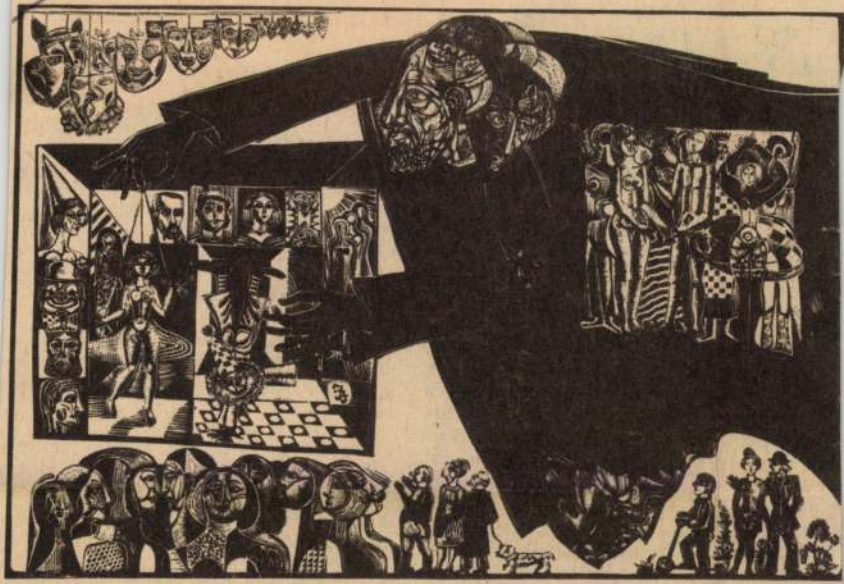

JÓZSA JÁNOS ● SZÍNHÁZ

Szülőföldi

Rituális mosakodás nagypénteken

A HÚSVÉTI ÜNNEPKÖR ISMERETÉHEZ

A víznek — a földdel, a levegővel és a tűzzel együtt — jelentős szerepe van az emberiség egyetemes hiedelem-világában, de sarkalatos tényezők, kiinduló pontok a korai (főleg antik görög) filozófiában is. Idézzük csak a görög filozófus, *Empedoklés* tanait, akinél materializmusának csíráit éppen a víz, a tűz, a föld és a levegő hordozza, ahogyan ő nevezi, szerinte ezek az őselemek. Természetesen a gondolkodásban betöltött szerepét a termé-

kor a családtagok egymást vízzel megcsapkodták, hogy frissebbek legyenek, meg ne legyenek szeplősek.

Egyeken is jókor reggel felkeltek nagypénteken, hogy minél előbb megmosakodhassanak. Az udvaron, a kút mellett álló váluból mosakodtak. Ilyenkor még a gyerekeket is felköltötték, hogy ők is elvégezzék a rituális mosdást. Azok akik ilyenkor megmosakodtak nem lettek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 FEB -6
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János grafikus

1021

Megnyitották a Petőfi Emlékkönyvtárat

Ünnepélyes keretek között nyitották meg február 5-én délelőtt Debrecenben a Dobozi-lakótelepen a Petőfi Emlékkönyvtárat. Az ünnepélyes megnyitón megjelent *Ónosi László*, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának osztályvezetője, *Borbély Miklós*, a Debrecen városi Tanács elnökhelyettese, *Szőllősi Gyula*, a Hajdú-Bihar megyei Tanács művelődésügyi osztályának vezetője és *dr. Tar Károly*, a Debrecen városi Tanács művelődésügyi osztályának vezetője.

Petőfi Sándor Jövendölés című versét *Mohai Gábor* előadóművész mondta el, majd *dr. Ács István*, a Debrecen városi Tanács elnöke megnyitó beszédet tartott. Beszédében elmondta, hogy a Városi Könyvtár fennállásának 15 éve alatt 39-re emelkedett az egységkönyvtárak és tízezer fölé az olvasók száma. A városi tanács az eltelt időszak alatt megtízszerezte a könyvtári támogatás összegét. Dr. Ács István hangsúlyozta, hogy a könyvtáraknak a kölcsönzésen túl egyéb tevékenysége is igen népszerű. Egyre inkább növekszik a könyvtárakban tartott irodalom- és énekórák száma. A könyvtárak dolgozóinak nevéhez fűződik a tanyai olvasótábor megszervezése is.

Dr. Ács István megnyitó beszédét tartja

A Petőfi Emlékkönyvtár a Dobozi-lakótelepen sok ezer ember számára teremti meg a művelődés lehetőségét. A könyvtár állománya több mint nyolcezer kötet. Gyermek- és felnőttkönyvtári részleg működik, az olvasóteremben pedig lehetőség nyílik a kézikönyvtár használatával tudományos munkára is.

A megnyitó után dr. Ács István átadta a könyvtárat *Nagy László Jánosné*nak, a könyvtár vezetőjének, három munkatársának és az olvasóknak.

A könyvtár megnyitásával egyidejűleg nyílt meg a könyvtárban *Józsa János* grafikai kiállítása, amely megtekinthető a könyvtár nyitva tartási ideje alatt, hétfőn, szerdán, pénteken délután 2 órától 7 óráig a Tanács utca 13. szám alatt.

Az új könyvtár egy részlete

zást február 12-én rendezik.

A megoldás küszöbén az olasz kormányválság

Az Olasz Szocialista Párt vezetősége csütörtöki ülésén megvitatta *Moro* kijelölt miniszterelnök gazdasági programtervezetét, amelyet a kormányfő előző nap ismertetett a pártokkal és rövid vita után egyhangúan úgy határozott, hogy a parlamentben tartózkodással elő fogja segíteni egy kisebbségi keresztény-demokrata kormány hivatalba lépését. Ezzel a negyedik hete tartó olasz kormányválság megoldás küszöbéhez érkezett, bár minden megfigyelő egyetért abban, hogy a körvonalazódó fejlemény csak ideiglenesen, rövid időre szóló kiutat jelenthet.

A rendőrség felhívása

...nyugatnémet újsági... nyilatkozott. Genscher közölt... látogatása „politikai gesztus... annak jele, hogy az NSZK ... portugáliai „demokratikus fe... ben". A nyugatnémet küldött... közelálló források szerint az... a Közös Piac és a NATO ker... Portugáliának nyújtandó ga...

Bejrútban normalizálódik a helyzet

Változatlanul érvényben van a tűzszünet Bejrútban, de az élet gyors visszatérését a normális kerékvágásba, felelőtlen elemek akciói nehezítik. Csütörtökön Bejrút belvárosában fegyveresek elraboltak hét embert.

Frangié államfő csütörtökön *Karami* miniszterelnökkel és *Khaddam*, szíriai külügyminiszterrel tanácskozott az ország általános politikai és belbiztonsági helyzetéről. Khaddam, aki tevékenyen közreműködött a tűzszünet megvalósításában, ezt megelőzően palesztin vezetőkkel, köztük *Jasszer Arafattal* tárgyalt. A megbeszélések után a szíriai közvetítő csoport visszautazott Damaszkuszba.

Bejrútban különböző hírek keringenek Frangié elnök damaszkuszi látogatásának időpontjáról. Egyes lapjelentések, valamint a MENA hírügynökség értesülései szerint Frangiénak már csütörtökön kellett volna megkezdenie damaszkuszi tárgyalásait Asszad szíriai államfővel, a látogatást azonban szombatra halasztották, biztonsági okok miatt.

Súlyos földrengés Guatemalában

HAVANNA

A csütörtök hajnali legfrissebb jelentések szerint, a guatemalai földrengés áldozatainak száma elérte a kétezret. Mivel a külvilág elsősorban a rádióamatőrök és néhány katonai adó jelzéseire van utalva, az adatot hivatalosan nem erősítették meg. A panamai rádió hírszolgálata azt hangsúlyozza, hogy az áldozatok száma becsléseken alapszik, hiszen a külváros nyomornegyedeinek egy részét még meg sem tudták közelíteni. A természeti csapás itt végezte a legnagyobb pusztítást. A sebesültek számát egyes jelentések ötezerre becsülik. Képünk a fővárost, Guatemala Cityt mutatja a katasztrófa után.

Józsa János

Hajdú-Bihari Napló
1998. III. 10

KÉPZŐMŰVÉSZET

A valóság-képzelet Józsa-játékai

VITÉZ FERENC

A debreceni Józsa testvérek, János, a festő- és grafikus- és Lajos, a szobrászművész számára is egyfajta hazalátogatás az Aranybika Szálló halljában rendezett közös kiállítás.

Józsa Jánost az utóbbi időben mintha csend ölelte volna itt, Kisújszálláson és Abádszalókon dolgozott. Teszi ezt ma is, de néhány hónappal ezelőtt „visszaköltözött" Debrecenbe. Józsa Lajos, a debreceni mestercsalád hetedik gyermeke 22 évesen érkezett Budapestre, ahol hamar elismert, külhonban is ismert szobrásszá érett. S a tárlat önmagában is hazatérés, hiszen a szállodát mindkettőjük munkái díszítik. Szobrok és festett üvegablakok, motívumaikban és témáikban egyszerre tükrözve-erősítve a debreceni szellemet és az emberi mitológiát. Józsa Lajosnak például e helyen látható a vörösmárványból készült Szakács, a Serbíró Bika Bálintot és feleségét, a szálloda elődjének bérlőit ábrázoló szobra vagy az első emeleti fürdőben felállított bronzaktja.

Keresve a közös pontokat, legelőbb a Don Quijote-motívum bukkan fel. Az ugyancsak mítikussá vált lovag alakjának szimbolikus továbbélése, a valóság és a képzelet egybemosódása, művészi megjelenítése mindkettőjüknél jelen van. A lovag sűrített világmetaforája egyben az alkotó ember sorsát is megmutatja. De itt kell szólnunk az asszonyról és itt a zeneiségről. Józsa János és Józsa Lajos is gyakran jelenít meg zenei szituációkat, a zeneiség által is meghatározott hangulatokat, olyan mozdulatokat, amik zenét hívnak elő a szobor, a zománc vagy a festmény csendjéből. Táncot lejtő lányok, asszonyok vannak több helyen is keretbe festve, bronzba öntve. Ha pedig Don Quijote valamiképpen az alkotó ember alteregója, akkor a tánc a műalkotás létrehozásának, a teremtésnek a metaforája. „Táncoló nő az élet, s lángként csap ki testéből a tánc – írta Paul Valéry egyik dialógusában. – A táncosnő a távollét és a jelenlét minden titkát celebrálja, s maga a szakadatlan, tiszta átalakulás."

A láng, a tűz, a lobogás nyilvánvalóan meg nem mutatott jelenléte pedig arra a fajta teremtő gesztusra utal, hogy valamit mindig le kell rombolnunk ahhoz, hogy újat építhessünk. A Don Quijote-jellemű ember – s ezen a ponton a Józsa testvérek a lovag két arcát hordozzák – a valóságot rombolja le, hogy felépíthesse belőle a képzeletet, s kiszolgáltatottságában is így lehetne az erő megtestesítője. Hiszen egy keleti gondolkodó szerint az erővel teli, sikeres élethez két dolog szükséges: a képzelet irányításának képessége és a szerelem. A művész abban különbözik alapvetően a lovagtól, hogy képes irányítani a képzeletet, s mivel közte és a valóság között ő maga a határvonal, az alkotás pillanataiban, saját mikrokozmoszában tud teljes univerzummá nőni. A zene és a tánc plasztikai és festett síkon is azért válik fontossá, mert amellett, hogy egyszerre titkolt és felszabadult szerelemérzést sugallnak, csendjüket a dal lengi át.

Józsa János kiállított művei nem csak a művészetét végigkísérő motívumokból szolgálnak szép csokorral, de a stílusban is nyomon követhetők a korábbi jegyek, felismerhetők az úgynevezett realista kubizmus sajátságai. Amik józsai sajátosságok is, hiszen ez a realizmus nem a látott, hanem a belül elképzelt világ tükre, csupa líra, visszafogott és egy-egy mozdulatban mindig előtörő szenvedély; a kubizmusra is emlékeztető, képépítő, a testet összerakha- tóvá tevő elemek pedig a világ újra felépítését mutatják. Ám a fe- lületet nem rombolja a végsőkig, megőrzi a tiszta formákat, a művész a kép minden egyes részletét gondosan megfesti.

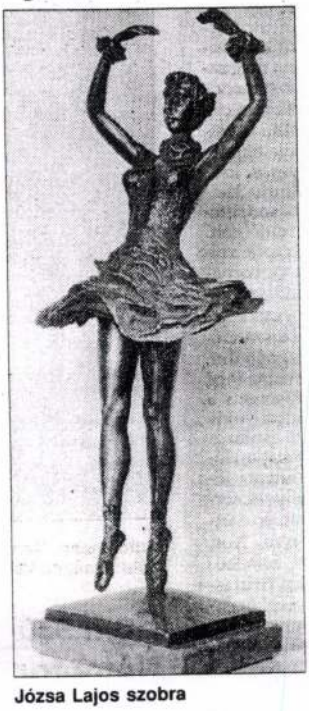

Józsa Lajos szobra

Megfigyelhető a mesei-mitologikus jelleg ihletépítő erővé emelése, de az irodalmi és a zenei társítások is szolgálhatják a további árnyalást, amire a példa a Falstaff és kedvese, vagy a külön motívumegyüttest alkotó biblikus hagyománycsoport. Fontos szerepet tölt be Józsa János és Józsa Lajos művészetében is a mives játék, ami nem csak a formákkal s a megjelenített alakok közötti viszonyokkal való játék, hanem itt a játéknak a művészetet erősítő szemléletben való jelenlétére is utalhatunk. Józsa Lajost ugyancsak jellemzi az erőnek és az érzékenységnek ünnepélyes és profán hangulatú megjelenítése, de a karikírozó hajlam is. A szoborban kimerevített pillanat a nagy világjáték egy állomása, benne az előző és a következő mozdulattal. Józsa János Farsang című képén pedig az arra való rádöbbentés is cél lehet, hogy gyakran átértékelendőek a viszonyok e

Józsa János Tűzzománca

Józsa János

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 . 6
ALFÖLD

Józsa János

1021

Józsa János: Tengerpart II.

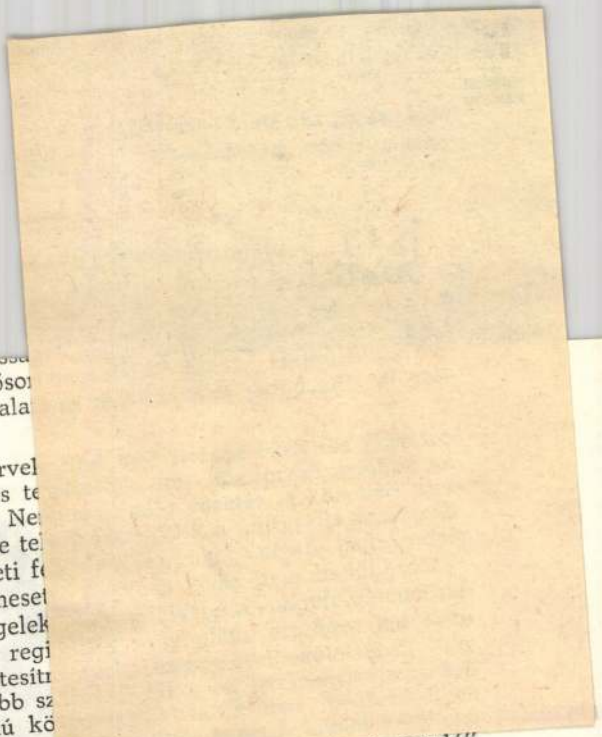

ralizálása, az egészségtelen főváros-centrikussá
kusság – leépítése. E kérdéskör kapcsán elsősor
gye és Debrecen kulturális életének tapasztala
dolataimat.

A legfelsőbb párt, állami és társadalmi szervel
zott kulturális decentralizáció – az ipari és te
pest – rendkívül lassan, vontatottan halad. Ne
vek hibájából. Az is kétségtelen, hogy szinte te
záció marxista–leninista tudományos-elméleti f
elkerülni a spontaneitás útvesztőit. Mindeneset
emberfeletti erőfeszítések, „előítélet-dzsungelek
pazarlás, fél életek kellenek ahhoz, hogy regi
kulturális, tudományos, felsőoktatási stb. létesít
településhessenek vidéken, mindenekelőtt több sz
lődő középvárosainkban, kiemelt felsőfokú kö
intézmények pedig a fővárosiakhoz képest ren
nek működni még akkor is, ha a szellemi kapacitás egyébként „fővárosi színvonalú".
Ez a helyzet a szocialista nemzet alkotó energiáinak jelentős veszteségéhez, sőt pazarlásához vezetett és vezet ma is. Legnagyobb vidéki városaink – köztük Debrecen – kulturális hagyományai és kapacitása alapján az eddigieknél jóval nagyobb arányú kulturális decentralizáció volna megvalósítható például a filozófiai és társadalomtudományi kutatások, egyetemi és akadémiai kutatócsoportok, a folyóiratok, a könyvkiadás, a tömegkommunikáció stb. területén. A tudománypolitikai irányelvek végrehajtását fékezte, de ezen túl az egész magyar tudomány kárára szolgált, hogy a debreceni Akadémiai Bizottság létrehozása a helyi szervek késlekedése miatt is – ilyen sokáig húzódott. A kulturális demokrácia kibontakozását gyorsítaná a tömegközlési rendszerek megfelelő decentralizációja is. Halaszthatatlan társadalmi és kulturális szükséglet a legnagyobb vidéki városok modern rádió, film és televízió stúdiójának a mielőbbi megteremtése. Debrecen, ahol pedig ennek talán leginkább megvolnának a művelődéspolitikai és szakember feltételei, még egyikkel sem rendelkezik. Megelőzik ebben olyan kisebb megyeszékhelyek is, mint Szolnok és Nyíregyháza, ahol például a rádióadók fontos helyi kulturális missziót teljesítenek. Ez a korántsem „teljes lista" is elegendő talán annak érzékeltetésére, hogy mennyi tennivaló – és már nem beszélnivaló – van még a régóta aktuális, de csak csigaléptekben előrehaladó kulturális decentralizáció terén.

A magyarországi szocialista művelődéstudomány és művelődéspolitika jövőbeli fejlődése szempontjából biztató fejlemény, hogy a Magyar Tudományos Akadémia létrehozta Művelődéstudományi Bizottságát, amelynek feladata lehet majd a kulturális alapfogalmak elméleti kidolgozása, művelődéstudományi viták, kutatások kezdeményezése, szervezése, a kultúra-kutatások koordinálása stb. (Már cikkem megírása után, örömmel hallgattam az MTA és az MSZMP tudományos intézményei közös jubileumi tudományos ülésszakának koncepciózus interdiszciplináris szerkezetbe foglalt „művelődéstudományi" előadásait. A Művelődéstudományi Bizottság valóságos programot kapott ezen az ülésszakon, jóllehet az előadások témáinak szintje, kidolgozottsági foka egyenetlen volt.)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD

1975 6

Józsa János
1021

S eltűnődvén a lapjáráson:
télszemem már a csárdáslányon
kit (ha okosan keverem
miatta-cinkelt-szó-kártyámat)
hajnalra úgyis elnyerem . . .

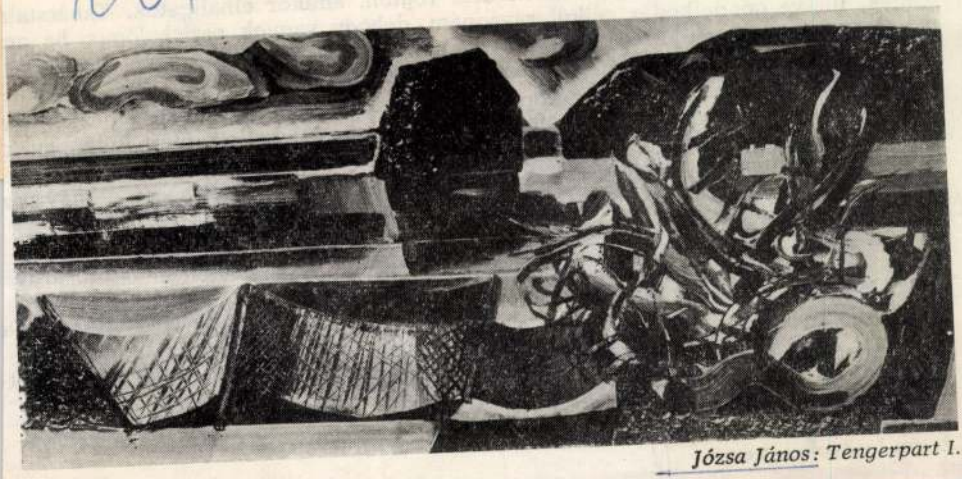

Józsa János: Tengerpart I.

hiszen nem könnyű megtalálni azt,
segít, s aki nemcsak hajlandó, de tu
Belép egy huszonöt körüli, alacsony
néhány mondatban elmondom, mit s
– Maga gyermek-pszichológus? –
lennék, illetve gondolkodás nélkül
tanultam volna már meg, hogy mit k
– Értek hozzá – válaszolom –, bár
Tavaly, amikor fiatal házasokhoz ko
sok kép- vagy könyvügynöknek. Ott
rúgnak. Itt el kell fogadnom a föltéte
– Jaj, az nagyon jó, ha ért hozzá – n
ze meg a kislányomat? Néha olyan értetlenül viselkedik.
– Előfordul ez a gyerekekkel – mondom.
– Nem enged magához nyúlni, riadozik a bogaraktól. Éjjel rosszat álmodik, árnyé
kokat lát a falon . . .
– Megnézhetem – mondom engedékenyen, hiszen ez lesz a beszélgetés kulcsa. – De
nem itt, az óvodában.
Az anya felöltözteti a gyerekét, én a kapuban megvárom őket. Az anyja megáll előt-
tem.
– Mutatkozz be a bácsinak – szól a kislányhoz.
– Tilda vagyok, négyéves.
Aztán lecövekel, néz.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD

1975 . 6

Józsa János
1021

32

Józsa János: Dózsa II.

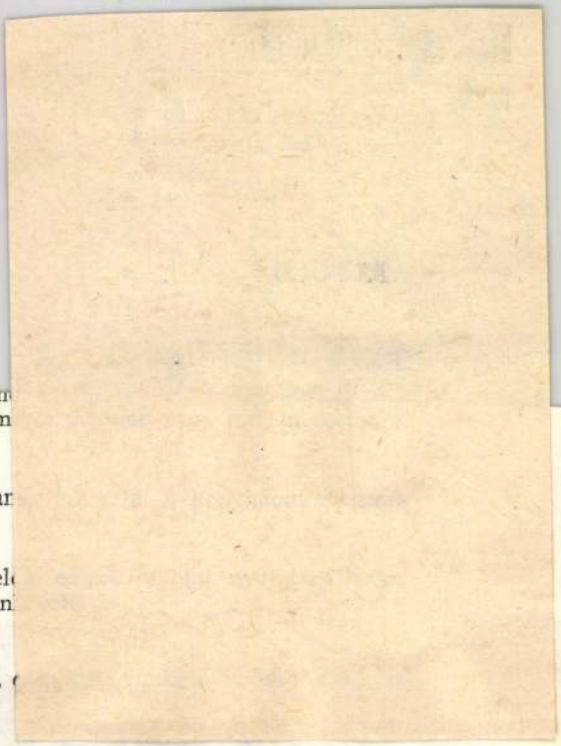

gy kicsípje magát, akár egy úrn
Kiderült a pereskedésben, hogy m

égződött?
k. A lakást átadtam neki, kártalar
unk, kifizették az utolsó fillérig.
miből kezdeni az albérletet.
három hónapra megnősültem. Vel
nyhás lakása. Mint amilyen a mién

ret fizettünk lakáskártalanításért,
alkudtam – mondja Marica.
ssal?
? Ja, kiadtam albérletbe.
folt szoba, s a keskeny konyha hirtelen még összébb zsugorodik.
a jobb, ha maga ott marad?
ott élni. A gyereknek is jobb itt, anyunak több türelme van hozzá,
hazarohannom, az óvodából hazahozza a húgom, eljárhatok, ahova
s még pénzt is kapok.

adtam ki egy családnak. A tartásdíj 440 forint. Valamivel pótolni

arra, hogy férjhez menjen?
gondolom. Nem viselném el, hogy egy férfi megüsse az én kislányo-

nat le huszonhat évesen az életről.
kislányom jelenti az életet.
se került elő, valamerre csavarog. Marica anyja a vacsorát készíti,
. Marica orrcimpái idegesen rándulnak.
úst főzött? – kérdi.
n, pörköltet nokedlivel, uborkasalátával.
n tojást, nem bírok húst enni, se disznót, se marhát. Tudhatja.
főztem, magunknak. A férje miatt... – fordul hozzám az anyja. –
al a húsért. Hétfőn mindig megkérdezem, mit evett az apjánál. Most
nt sütött neki az apja. Angolosan. Úgy szereti a húst, ha még vé-

zik.

rossz gyerek, ezen nem is lehet csodálkozni, sokat megengednek neki
nő. – Mi itt mindent megtudunk a gyerektől, a négy-négy és fél éves
a csoportban, mit csinált, kivel volt, kitől mit kapott. Tilda? Elmeséli
enhat éven felülieknek való filmet, a krimit, amitől aztán rémeket lát,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD

1975 — 6

Gera János
1021

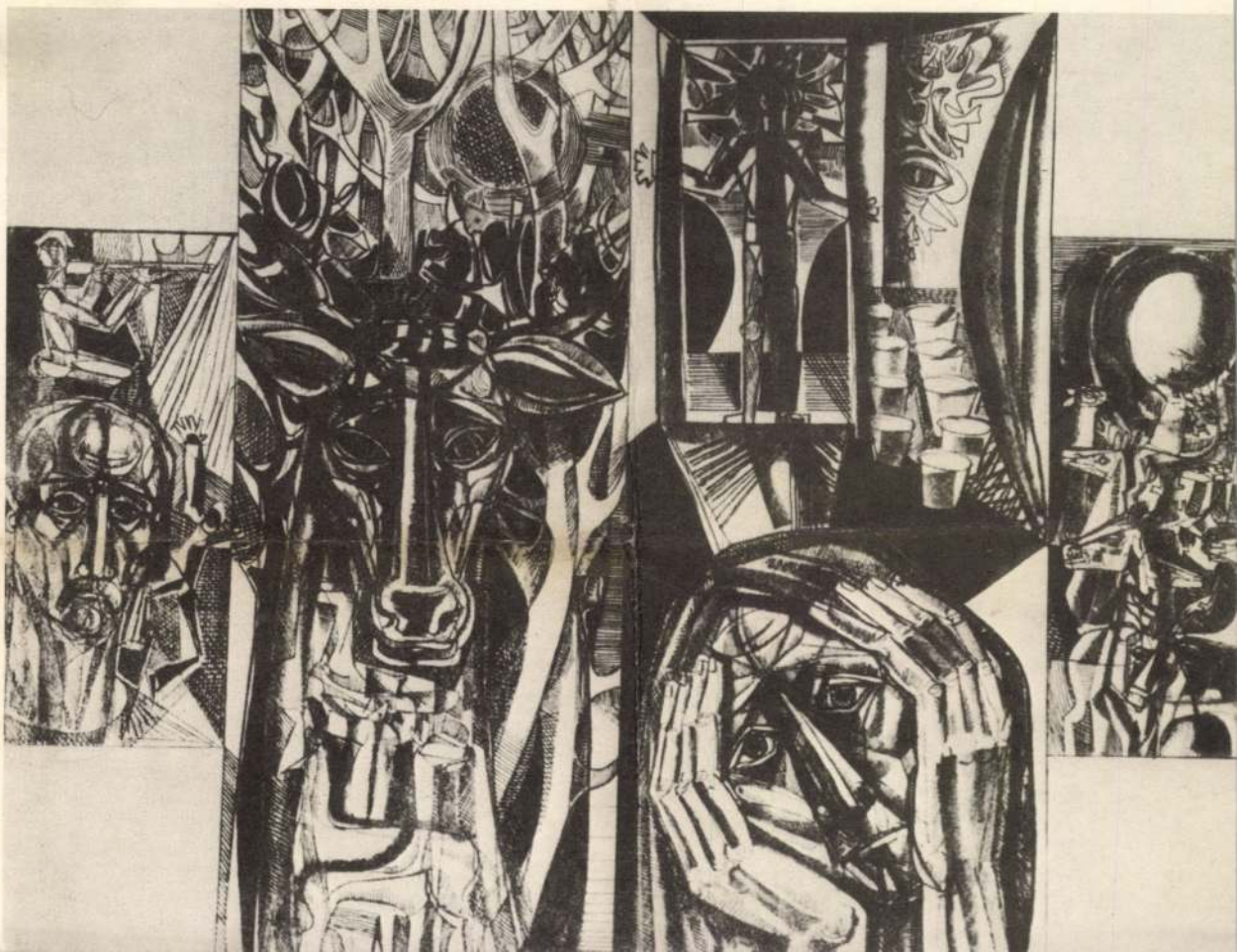

1021

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD

1975 6

1027 Gönczi Gábor

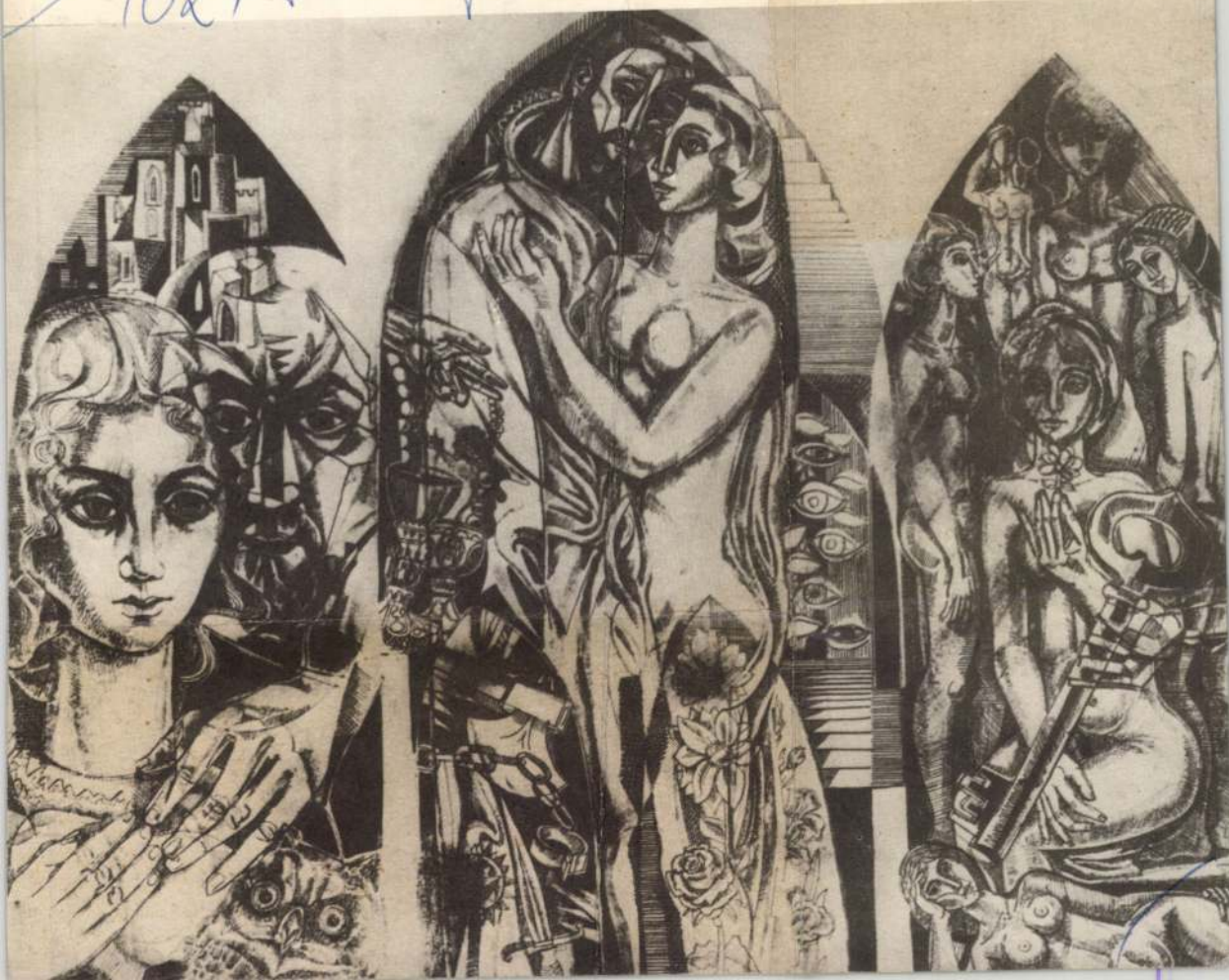

1021

mak

Jóźsa Janos

rajzai

reprodukciók

Alföld 1962. 4. sz 14, 39, 93. L

mdk.

Jozsa Janos

Női fej. (tus)

reprodukció

Alföld 1962. 1sz 31.L.

mak.

Józsa János

Anya gyermekével (rézkarc)
Nemzedékek (famelszet) e. képei reprodukciók

Alföld 1962. 2. sz 41–67. l.

Mdk

Józsa János

Kiállítása a gyulai Erkel Ferenc múzeumban. Festmények, grafikák.

Tott Ervin: II A tárlatok tükrében

Alföld 1962 2. sz 65. l

mdk

Tóth Tamás

Hólapátolók, Tűzikovácsok, Anya gyermekével c. képei a kiállításon.

Kürti Katalin: Megjegyzések a Tavaszi tárlatról

Alföld 1962, 3. 11 65. L

MDK

Jósa János (képzőművész)

— Cenzúrajra: Békesség – a fedőlapon repr.
(Szöveg a Tartalom-ban.)

Alföld, Debrecen, 1959. 2. sz. (fedőlap), [2. l.]

MDK

Jórsa János (képzőművész)

Szénrajza: Alvó nő — repr.

Alföld, Debrecen, 1959. 3-4. sz.
101. l.

M.D.K

Józsa János
festő

A debreceni Csokonai klub
megnyitóján tartott tárlatot.

—:—

Művészet, 1963. julius – 48 lap.

Józsa Jaines

festő

J

M.D.K.

A grafikai kiállitáson
második díjjal jutal-
mazták.

Hírek.
Művészet, 1962. február — 41 l.

250 Ellen
= [illegible]

M.D.V.

Gázsa János
festő

A gyulai Erkel Múzeumban tartott kiállítást. — „Béhit", „Kefegyári sztrájk", „Megbeszélés" c. művei. — „Falusi utca" (repró)

Dankó Imre: Gázsa János gyulai kiállítása
Művészet, 1962. június — 45 kép

M.D.K.

Józsa János
festő

A táblaképeimért második díjat
nyertem Debrecenben.

Hívek
Művészet, 1962. február — 41 l.

Józsa J ános M.D.K.

Müve a kiállitáson

Vándorkiállitás a biharkersztesi járásban

Hajdu- Bihar megyei Napló 1965. jan. 26.

Józsa János

Józsa János grafikája

Alföld 1976/1/26

Józsa János

grafika

Alföld 1976/1/24

Józsa János

1973-ban Főhadnagy Fazekas úrhoz cím-
mű Csokonai-versekből készült válogatás jelent meg. A költeményeket Menyhárt József, Józsa János és többen illusztrálta.

Szabó Ernő: A grafikusművész.
Hajdu-Bihari Napló, 1977. márc. 20.

Józsa János, grafikus

Nagy Dezső az 1930-as évek óta ex libris gyűjtő. Gyűjteményében szerepelnek a művész ex libris művei.

Szabó Ernő: Milyen a gyűjtő?
Hajdu Bihari Napló, 1977. febr. 10.

Józsa János, festő

Az Őszi Tárlaton szerepel „Furulyázó" c. műve. (említve)

Szabó Ernő: Őszi Tárlat 1976.

Hajdu-Bihari Napló, 1976. dec. 19.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Józsa János
ALFÖLD
1963 MÁJ.
1021

Józsa János: Illusztráció József Attila Külvárosi éj c. verséhez

telednunk, hogy a ma meglevo tanyak a bennuk tekvő
ben (építőanyag, lakóház és melléképületek) még ma s
ják a nemzetgazdaságnak. Rohamos és adminisztratív t
hát a nemzetgazdaságot terhelné meg olyan mértékben,
fokon pedig a tanyán lakók, az elvándorlás és a vár
ellenére mégis csak *az ottlevő szocialista mezőgazdasc*
lentik. Meggondolatlan intézkedésekkel való elköltözte
tén nem igen lehet ebből a szempontból figyelmen kívül hagyni. A Duna–Tisza
közének sívó homokján három nemzedék szinte emberfeletti erőfeszítése kialakította a szántóföldi gyümölcs- és kertkultúrát. Az 1945–1953 közti termelési bizonytalanság és az adminisztratív intézkedések következtében bekövetkezett munkaerőcsökkenés súlyos következményeit nemcsak a korábbi szőlő- és gyümölcsöstelepítések pusztulásán, de a táj eredeti állapotának visszaállásán is le lehet mérni.

A tanyakérdés megoldásának elvi alapja aligha vitatható. Ha a kapitalista mezőgazdasági nagyüzem és a félig-meddig kapitalizálódott paraszti kisüzem gyakorlati tapasztalatok alapján egyaránt előnyösnek látta, hogy a gazdálkodáshoz szükséges munkaerő az üzemhely közelében legyen: *ha szocialista állami gazdaságok nem térhetnek ki az elől, hogy az üzemi központok közelébe lakótelepeket létesítsenek;* ha az ipari létesítmények közelében gazdaságos a lakónegyedek és egész városok kialakítása; *akkor a termelőszövetkezeti nagyüzem sem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy a munkaerőt kétszer naponta 10–15 km távolságra fuvarozza.*

Biztosra vesszük, hogy az üzemgazdászok már végeztek számításokat arra, hogy mekkora a gazdálkodás főirányához alkalmazott leggazdaságosabb üzemnagyság. Nyilvánvaló az is, hogy a legmagasabb fokú gépesítés ellenére is mindig kell számolni bizonyos munkerőszükséglettel. Minél intenzívebb lesz a nagyüzemi gazdálkodás, annál többel. Ennek a munkaerőnek már csak a gazdaságosság érdekében is a nagyüzemi központtól nem messze kellene állandó lakóhelyet biztosítani. Mivel mind az állami gazdaságok, mind a termelőszövetkezetek üzemi központjai számára bizonyos elemi közművesítés (villamosítás, vízellátás, bekötőutak stb.) már eleve is szükségesek, sőt néha adva is vannak, így önmagától adódik a létesítendő lakótelepek legfontosabb problémáinak megoldása, amit ki kell egészíteni kulturális, egészségügyi és igazgatási szervezettel. Viszont magunkat áltatnánk, ha csupán ezeknek az előfeltételeknek megteremtésétől várnánk a lakótelepülések spontán kialakulását.

Az ilyen rendezést azonban országosan aligha lehetne íróasztalnál kispekulált sémákkal végrehajtani. A valóság pontos, könyörtelen és részletekbe menő feltárásának szükségességére ismét Debrecent idéznénk. A mai határ keleti részén a múlt század második felében az erdei tisztásokon állatteleltető szállások állottak, amelyek később nagyrészt földműves és állandóan lakott tanyákká alakultak át. A mai szántóföldek tarkázva vannak erdőkkel (állami birtok), rétekkel és a tanyák belsőségeivel. A talajadottságok miatt az alkalmas vetésforgók, a sok beszögelő erdőfolt miatt a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Józsa János
ALFÖLD
1963 MÁJ. 9

1021.

Józsa János: Illusztráció József Attila: Flóra c. verséhez

éreztük, voltak péterek, akik nem ideológiai zűrzavarból
hanem szimplán csak azért, mert féltek. Elismerem, ez
lémaköreinek teljes föltárása, de az esztétika mai fejle
dalmi művek tartalmában számonkérni olyan programo
sükben nem szerepelnek. Viszont elvi alapon helytelenr
általában ennyire egysíkúnak tartja a gyávaság konflikt
követelmény lehetne, hogy a Galilei-drámák szerzői te
tudományos szemléletével szemben. A gyávaság konfliktusa korántsem
csupán annyiban egyedi – s így igazán „péteri" – hogy az igazi lelki vívódás a gyávaság által kikényszerített tett után következik be. Hogy a gyávasággal szemben álló bátorság polarizálná a modern, összetett lírai hőst? (Ezért nyilván a Kertész versről van szó, bár az enyémre jobban vonatkozna). A vers romantikus! De hiszen a Váci-versben is megvan az ellenpólus, nem más, mint maga a költő.

Gondos az én ábrázolásomat a mottóhexameterből kiindulva szentimentálisnak tartja. Pedig a mottó enyhén irónikus, az ismétlődő „ember" szóval a túlszigorú erkölcsbírák fenkölt elvi alapját akartam megingatni, azonkívül enyhíteni akartam a monda nem teljes véghezvitele következtében akaratlanul gúnybacsattanó utolsó versszak első két során. Lehet, hogy elfogult vagyok, de úgy érzem, szó sincs szentimentalizmusról.

Ugyancsak Váci javára hozza fel Gondos az időszerűséget. Megállapítja: Váci a jelenről ír, mi a közelmúltról. Persze ez sem olyan egyszerű. Váci verse szerintem az 1956-os ellenforradalom előestéjétől a közvetlen utána következő időkre a legaktuálisabb. A megjelenés időpontja csak Váci alkotómódszerének következménye, Gondos viszont ebből, és a jelen időben beszélő költeményekből ítélkezik. Váci 1957-ben kezdte írni a verset, magam is azokban az időkben, amikor 1956 még alig gyógyuló lelki sebekben élt. Váci versét alkotómódszere, enyémet egyes vidéki szerkesztőségek lokálpolitikai óvatossága rakatta fiókba. A gyávaság posztkonfliktusa következtében akkortájt az én versem is időszerű volt, ma viszont Vácié is inkább történelem. Remélem, nem akarja Gondos Ernő jelenkori társadalmunkat émelygő cinikusokkal benépesíteni. Akik még most sem biztosak, most sem ébredtek fel a kakasszóra, azok már nem Péterek, azok sohasem hittek igazán. Nem akarom a Váci-vers időszerűségét tagadni, de nem is kell eltúlozni azt. Kertésznek ilyen sorai: „Mit ér az igazság... ha az erősebb lábához hódolni szállnak a csillagok" időszerűségükben *sajnos* versenyeznek Vácival.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Józsa János
ALFÖLD
1962 2

/ 1021

Józsa János: Anya gyermekével (rézkarc)

Babosnak három üdülővendég is udv
ő képzelte... De itt sietnek... a két h
derült: szeretőjének kívánná... Lidi és Mari olyan felháborodással kísérte Babos szavait, mintha most hallanák először. A véleményükből, a rövid, elítélő felkiáltásaikból Panni leszűrte, hogy most már alighanem érdesek a férfi vendégekkel. Nem bíznak bennük, holott most is várják, várják tőlük...

– Nem kellene... nem kellene egészen elzárkózni sem... – mondta tétovázva.

– A városban másként divat, elhiszem! – felelt metsző gúnnyal Lidi.

– Hogy aztán két hét után örökre elszeleljenek! Nem, azt nem! – szólt Babos és összeharapta a száját.

Lidi férjhez mehetett volna. Az üdülő kertésze és a levélhordó kérte.

– Minek? A nyakamba gondnak, tehernek?! – és legyintett.

– Egyiket se szeretted? – kérdezte Panni.

– Műveletlenek! Mitől emelkednének? A postás Jancsi egyik házból ki, a másikba be... A kertész Géza egész nap a földre görnyed.

– Attól még emelkedhet. Tanulhat...

– Ha előbb kezdte volna az iskolákat, a maguk idején, mint a te férjed...

Mindent így mértek. S nem lehetett vitázni, mert a szájukon állandó készenlétben lebegett a „könnyen beszélsz!".

Marinak a tsz-ből udvarolt valaki, most nemrégiben.

– Nekem ugyan nem kellett! Valahol Borsodban született, aztán Pesten élt... Nem ismered, de képzelheted, miféle lehet, ha Pesten kitelt a becsülete, s ide kellett költöznie...

– Miért, mit vétett?

– Honnan tudjam! Nem kötötte az orromra. Nem elég, amennyit mondtam róla?

– Hát Borvető Gyuri? Emlékszem, tetszett neked.

– Mikor volt az! Régen elment! Nem érted, hogy nincs itt senki?! Magnak maradt az az egy-kettő, s az is mit ér?! Na, nem baj – s már csengőbb hangon reménykedett. – Keresztanyám Sashalmon lakik, igen beteg a férje. Ha meghal, talán odavesz... Nem várom én a halálát, de hát így se, úgy se húzza soká szegény...

Panninak búcsúznia kellett, sok időt töltött már a családjától távol.

– Ne haragudjatok... holnap majd újra találkozunk... Ma én szeretném lefektetni Péterkét. Június óta anyám törődött vele.

– Nagy a fiad!

– Szép, erős gyerek!

– Rád hasonlít! – mondták sorba.

Fájdalom, vágy, irigység és érthetetlen szemrehányás lapult ebben is.

Haza sem egyenesen ment Panni. Ki tudja, mama, papa mit panaszol majd? Hadd pihenjen előbb egy kicsit. Ismét kószált a faluban. Televíziós antenna és moziplakát! Tsz-iroda és raktár! Új járda, új házak! A Népbolt kirakata tömött. Finom árukkal, ugyanolyanokkal, mint a pesti kirakatok. Gyarapodik a szülőfaluja. Évről évre biztosan, de tán hónapról hónapra is. Lidi, Babos és Mari figyeli a legfrissebb divatot. Ha újat látnak az üdülő asszonyokon, lányokon, mindjárt megszerzik maguknak ők is. Másként mozdulatlanok. Aki csodát vár, annak megáll a legszáguldóbb idő is! Miért, hát ővele nyolc éve csoda történt? Ami megvalósul, az sohasem csoda már! Csak amit várnak, lesnek... Az évek pedig közönyösen hátat fordítanak nekik! Észre veszik-e?

Hirtelen szaladni kezdett a szülei háza felé. Nehogy Péterke sírni találjon érte. Nehogy Viktor haragudni találjon a késlekedésért. Futott, futott a csendes faluban. Nyugtalanul, félve a jótól, mint a legszerencsésebbek. És boldogan, mint a legszerencsésebbek.

Józsa János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló
1963 AUG 19
10

ÉPÍTKEZÉSEN (Józsa János rajza)

lenleg harmincan dolgoznak a brigádban, huszan közülük régiek, törzstagok.

A feltevésemet csakhamar igazolva látom. Nem lehet elvitatni, a brigád rászolgált a szocialista címre, mert jelentős érdem áll mögötte. Nincs egyetlenegy hónap az évek során, hogy a munkateljesítményük ne szárnyalta volna túl a 100 százalékot. Beszédes számokat olvasok a napló lapjairól: a brigád havonta jelentős anyagmegtakarítást ér el, és amikor összeadjuk az 1962-es esztendő eredményét, hatalmas szám kerekedik — a rugókovácsok egy év alatt több mint félmillió értéket takarítottak meg. Nagy dolog ez, hiszen lényegében 30 ember maroknyi csoport még ebben a debreceni üzemben is, s amit a takarékos, becsülettel végzett munkájuk eredményeként letettek az ország asztalára — a félmillió forint érték — olyan többletet jelent, amely már népgazdasági szinten is számottevő. A munkában messzemenően eleget tesznek a követelményeknek. Jól jelzi ezt a napló. A magas teljesítmények magyarázatául szolgálnak a termelési tanácskozásokról beszámoló bejegyzések, s az is, ha körültekint az ember a kovácsműhelyben, ahol robosztus erővel, kitartóan, mindig következetes szorgalommal dolgoznak a munkások.

Talán elég lenne ennyi is, hogy felmérjük a szocialista-

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
8. oldal — 1963. augusztus 19.

a szocialista elmet, hóna a művelődési életük meglehetősen formális, és hatása így aligha van. Meggyőződésem ugyanis, hogy nem a rugókovácsműhely munkásai a hibások, amiért a tanulásban, a művelődésben kevésre jutottak.

Kezdem mindjárt az eredményekkel, mert van azért az is. A brigádvezető most 37 esztendős, és a gépipari technikum esti tagozatának harmadéves hallgatója. A többiek kovácsok, segédmunkások, akik nem most kezdték a munkát, hanem régen, amikor ki hat elemivel, ki még kevesebbel ment inasnak vagy napszámosnak. Nem kis jelentőségű a dolog, hogy a szocialista brigád megalakulása óta közülük is már nyolcan megszerezték az általános iskola VIII. osztályáról szóló bizonyítványt (mindösszsze négyen vannak, akiknek még nincs meg ez a végzettségük). Munkások, akik jól tudják, értik a szakmájukat, s nem kötelezték őket, hogy a „munkakörük betöltéséhez" általános iskolai bizonyítványt szerezzenek — mégis tanultak. Se a keresetük javulását nem várhatták tőle, se a munkájukhoz nem hiányzott — látszólag legalábbis nem — mégis iskolába jártak. Miért?

A válasz csak az lehet: mert hozzátartozik a tanulás a szocialista brigád cím elnyeréséhez. Persze, ma már mondják, hogy nem volt hiábavaló az iskolai munka. Ujítások kivitelezésén dolgoznak, és sokat jelent a fizikában, matematikában való jártasság. Gondolkozom, mennyit gyarapodtak volna — ha valóban értékes, mély tartalmú

Az

MOST

Nem járol
sem a jog
men, mégcsak
nyos munkán sem dolgozom. Sőt, azt is azonnal hozzá kell tennem, hogy nem követtem el semmi olyasmit, amelyből gyakorlatilag kellene meggyőződnöm az állam funkciójáról békés viszonyok között.

Miből tanulok akkor?

Szomszédom, aki közvetlenül a fejem fölött lakik, úgy látszik, most végzi a jogtudományi egyetemet. S úgy látszik, nem tud másként tanulni, csak ha hangosan olvassa az anyagot, amelyből készül. Bár az is lehet, nem ő olvassa, hanem magnetofonról hallgatja. Bár abból, hogy hol halkabb, hol erősebb a hang, arra következtetek: könyvvel a kezében felalá jár a szobában. Persze az, hogy halkabb vagy erősebb a hang, csak egy bizonyos hangerősségen belül értendő. Ez az állandó hangerősség viszont mindig meghaladja az új bérház falainak szigetelő képességét, így aztán én minden délután államigazgatási továbbképzésen veszek részt szomszédom és a falak jóvoltából.

Idegesít? Egyáltalán nem. Megvallom — gyarló az emberi emlékezet —, már elfelejtettem részleteiben Lenin nézeteit az államról, pedig alaposan megtanultam az egyetemen. Most újra átismételhetek mindent, s szívből örülök, amikor ismerős mondatokat hallok, az emlékezet visszaidéz egykét régi sort.

Tegnap éppen azt a fejezetet hallgattam végig, amelyben Lenin a kapitalizmusból a kommunizmusba való átmenet útját tárgyalja. S emlékszem lám a mondatokra. Hiába, én is sze-

n
a
ki
rős
iá
mó
nm
n."

IA
sége szamara. E
fölöttem valaki
gyerekember m
most tanulja ez
végzi az egyeter
Csak a proleta
ja meg a teljes
többsége számár
Lenin.
Teljes demokr
számára... Az
abban a pillana
rel azonosítom,
nül keresi a
Bosszankodnom
utáni nyugalma
munkát, amit it
végeznem keller
nék, máskor má
geskedni szoktar
gyelem a szaval
az értelmükön,
alá járó férfi, a
bizonyító illuszt
raihoz.
Igen, ezt is je
rácia, ezt is jelen
ben élünk, a pr
hogy fölöttem és
kásban emberek
fölé, és vagy ha
de őszinte odaa
türelmetlen szor
magukba annyi t
összegyűjthetnek.
Ez az állam, ez
Hallom a rádió
hogy Budapesten
éves takarítónő
nyelvet tanul. Ü

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1963 AUG 3
ÉLET ÉS IRODALOM
Józsa János

1021

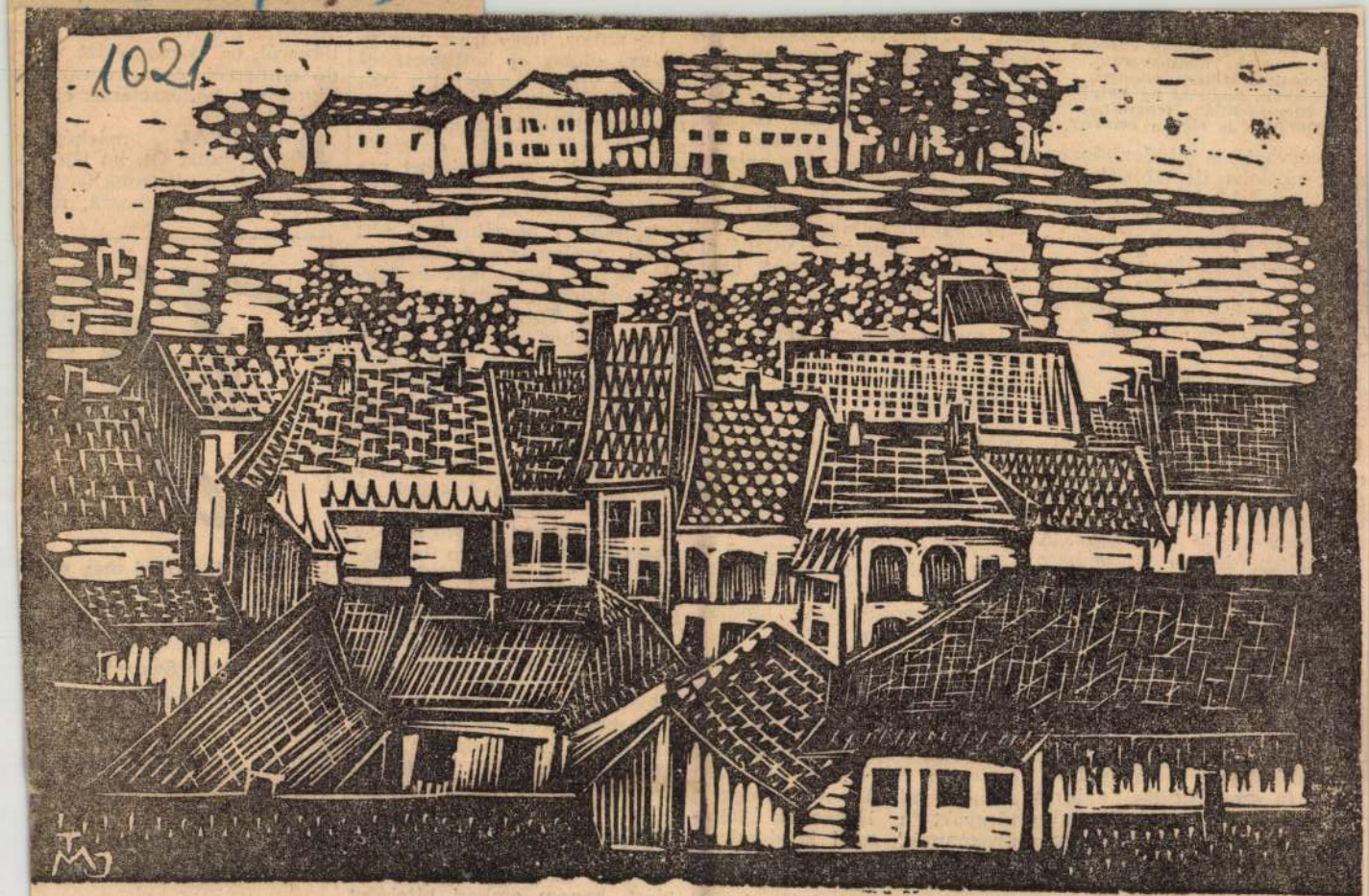

Józsa János: Váralja (linó)

egyre nőtt
a kattogás és a földetlen
elektromos drótszálak keretén
gépfegyverek, bombavetők,
szárnyak feszültek feketén,
ha eleven, hogy ki ne csapjon
az étlen-szomjan, tehetetlen
és ruhátlan is eleven remény.

Az árvaság is mindenképpen zord, mostoha; de többféleképpen lehet felelni a zordságára. Van, aki megszökik tőle és elzüllik bánatában. De meg is lehet küzdeni vele. Lehet vitatkozva és viaskodva szilárdságra és keménységre nevelődni mellette, úgy, ahogy Tóth Judit írja:

Vitt a vadon csapásain,
késre, halál-v.szélyre
nevelgetett és büntelen
szigorú szenvedélyre . . .

Ez volt számára az árvaság első „erkölcsi leckéje"; éppen az ellentéte annak a tanulságnak, amelyet annak idején Musset vont le magának. A tűz eléget, de edz is; embere — és talán kora — válogatja. „Éji pillangó, aki Kész bármi lángba hullani" — írja Aragon egyik versében Musset-ről és nemzedékéről. „Maradjon tiszta, aki él" — tanítják Tóth Juditot a halottak; és a tisztaság bátorságára tanítják.

Persze a tisztaságnak is megvannak a maga kísértései.

A fa nem hajlik, s bírja terhét, de erdőnyi tapasztalatával is lehet végzetesen magányos.

De úgy látszik, Tóth Judit ezzel az ordas magánnyal is megküzdött. Az élet megy tovább, a sebek behegednek, a sírokat benövi a

azt, amit senki más ...
hat meg helyette. Megtalálnia, kikényszerítenie, kivívnia azt az „áhitatot", amelyben egyszer mégiscsak minden „nőni kezd, suhogva levelet hajt, s kiélesedve fény lesz maga is". Nincs, aki hazatérhetne helyette a vadonból: neki magának kell meglelnie magában az utat, és elindulnia rajta, „az élők és a halottak" világából abba a „másik évszakba", ahol az öröm világít; ahol magunkat megosztva és a megosztással megsokszorozva ketten vagyunk, és ha egyszer ketten, akkor már többen, már mindannyian együtt: az ordas magány vadona után az emberek világában, az emberek utcáin, az eszpresszó „két félnapnyi örökkévalóságáért" sóvárgó „angyalai" közt, és azok közt, akiket eltemet az omlás és kiszabadít a makacs, lihegő, s az idő rétegeit rettenthetetlen konoksággal mégiscsak átfúró emberi szolidaritás, aminek szeretet a neve.

Áhitatot mondtam, egyik szép versére, az *Újra szelíd . . .* címűre célozva: „Az áhitattól minden fényesebb" — írja; és a „másik évszak" mintha már ennek az áhitatnak a fényében állana: mintha a valóság, a tárgyak, a látványok „felragyognának", nőni kezdenének, „bomlani", lassú, mély szívveréssel, szinte azt merném mondani, hogy humanizáltan, emberhez-juhászítva, ennek az újra meglelt „szelídségnek" a varázslatában.

hat meg.

De ahhoz, hogy
láljuk, előbb el k
nünk a világot; s e
gyogásig": ehhez
nak meg kellett já
szakák kihamvad
Amit erről a gyer
koljárásról vall a
ső cikulsában, az,
a közelmúlt borzalmairól tett költői vallomások és tanulságok közt a legszebbek és legmaradandóbbak közé tartozik. *A kert*, a *Töredék a gyerekkorról*, a bombatalálta házzal, melyben „a szobák mint a száraz szakadékok", a *Rakpart*, a *Getsemane*, vagy *A kisdedek*, az elhurcolt, vagonba zsúfolt gyerekekről.

S a megtalált világ, az *Egy másik évszak:* az örömnek ez a fájdalomban elmélyült hangja — a *Szonett* ragyogása, az *Öröm* szinte védtelen boldogsága, az *Egy másik évszak* a Vörösmarty tér Vörösmarty-idézésével, aztán az *Este*, az *Angyalok* és az *Utcák* városélménye, az éjszakában úszó bérházak nagyszerű hajólátomásával az otthonok „meszelt békéjével" és az egymáson átlépő árnyékokkal, „ajtónyitásra besűvítő" tengerrel: — csupa érett, jó vers, egyre határozottabb saját látással és hangon.

Szép kötet a *Tűzfalak*, és nemcsak megbízható művészetéért, hanem emberi hiteléért is szeretem. *(Magvető)*

Rónay György

Caute, D.: **Oldd meg saru**
Chabrol, J.-P.: **Isten bolo**
Csoór István: **Galagonyag**
Druon, M.: **Szabadesés**
Nexő, A.: **Szürke fény**

Türk, H.: **A dzsungel előt**
Voronyin, Sz.: **Két élet**

Kaphatók az Állam
KÖNYVE

ÜZEMI KÖNY

Józsa János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1963 FEB - 9.

1021

Józsa János: Anya gyermekkel (lino)

...dulás után induló köl-

valónak aláren-
tifejezés jellei
kisfilmet. Film
végre korszerű,
munkban élő
portréjához tartozó művekkel
találkoztunk. El fogja hinni
nekem a sok lelkendezéstől
megcsömörlött olvasó, hogy
táprázó szemmel, dobogó szív-
vel keltünk fel a helyünkről?
Hogy igazán lehetett örülni
legalább ezen az alkalmi ve-
títésen kivívott sikernek?

MERT E KISFILMEK ed-
digi útja korántsem volt
könnyű. S megalkotásuké sem.
Csak gratulálni tudunk mind-
azoknak, akik bíztak ezekben
a fiatalokban, pénzt és lehető-
séget adtak nekik s azoknak
is, akik a maguk módján igye-
kezték az akadályokat elő-
lük elhárítani. Mert prob-
léma amúgy is akad bő-
ven. Mennyi vita és meg-
feszített munka van ezek-
ben a kisfilmekben! Esztéti-
kai értékükhöz, tudom, ez
semmit nem ad hozzá; de
olyan kalandos a sorsuk, hogy
először erről kell beszélni,
hátha a magyar film újjászü-
letésének történetéhez fog tar-
tozni egyszer, ami papírra ke-
rül. Az *Ég és föld között* fel-
vételeinél a legjobb magyar
ejtőernyős halt hősi halált: a
kavargó tájképek az ő épen
maradt felvevő-gépéből va-
lók... A *Cigányok* szakmai
tanácsadója Erdő-

miatt a könyv a Világirodalom

Eltekintve egy apró szépség-
lis társadalmat ábrázol), annyira
cenzió, hogy egész terjedelmébe
lapból, sőt, felbuzdulva a névte
jelű szerző példáján, megpróbá
Toldiról. Íme:

Ezt a költeményt minden
klasszikus remekművek közé so
hatással van véleményünkre. No
hallgathatnók kifogásainkat. Mi
idegen világot, furcsa embereke
is merőben szokatlan: ki látott
páncélt öltsön? Ez divatjamúlt
kérem. Továbbá az is teljesen é
Margitszigeten párbajozni kezde
sziget? Miért nem kanasztáznak
éppen jogos gyanakvással tölt el
nak rendje-módja szerint aláásn
letét, a rendiség szekértolójává, l
lehet ezt érteni? Persze, van egy
ményben, például az, hogy az alv
ran a nyál: ez ma is megeshetik
magunk is valami hasonló szépet
irodalomtörténész, aki klasszikus
ziónkat. Az pedig túlzás volna!

Komjáthy Jenő

A Magyar Tanácsköztársas
címmel érdekes tanulmány ker
72. lapján olvastuk: „A fehérte

Mózsa Mámos

Debrecenii festő.
Szénrajz portré (szepró)

Ormág Világ 1964, 18 m. 260.

Jórsa János

Első díjat nyert az Muntációs pályázaton Brecht: Kurázsi mamma c. műveivel.

Négnaya, 1964, jun. 14. Fola.

Józsa János

Illusztráció Radnóti Miklós
Erőltetett menet c. versé'hez.

Grafika, reprodukció

Alföld, 1964. 5. szám 416. lap.

Jórsa János

Grafikai kiállítása ápr. 19.-én nyílt Hajdúböszörményben, az Ifjúság Házában.

említve.

Alföld, 1964. 5. szám, 487. lap.

Józsa János M.D.K.

Dijat nyert a pályázaton

Bertolt Brecht : Kurázsi mama illusztrálása

Fiatal grafikusok sikere az illusztrációs pályázaton

Magyar Nemzet 1964. junius 14. 10. 1.

M.D.K.

Jórsa János
~~festő~~ grafikus

A grafikai első díjat a debreceni tárlaton Jórsa János nyerte.

—: Őszi tárlat Debrecenben
Élet és Irodalom, 1963. november 16-8 lap.

M.D.V.1

Jósa János
festő - grafikus

A debreceni Déri Múzeum festészeti
összevont második és harmadik díját
harmadmagával nyerte.

—: Őszi tárlat Debrecenben.
Élet és Irodalom, 1963. november 16-án lap

MDK

Józsa János (képzőművész)

Hála c. temperája repr.

(Adat a Tartalom-ból.)

Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. [2.], 7. l.

MDK

Jósza János (képzőművész)

temperája: Éhség - repr.

(Adat a tartalom-ból.)

Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. [2.], 25. l.

MDK

Józsa János képzőművész

23 éves. Dekorációs munkakörben dolgozik. (Néhány szavas jellemzés.)

Tóth Ervin: Fejezetek a debreceni grafika újabb évtizedeiből.

Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 123–124. l.

MDK

Jósza János (képzőművész)

Fametszete: Békét – repr.

(Adat a Tartalomjegyzékből.)

Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 2., 17. l.

MDK

Fózsa János képzőművész

23 éves. Részt vett a Déri Múzeumban (Debrecen) november 22-én megnyílt őszi tárlaton. Művei grafikák, pasztellek. (Néhány szó művészetéről.)

Tóth Ervin: Őszi tárlat 1959.
Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz. 111. l.

MDK

Józsa János (képzőművész)

Ceruzarajza repr.

(képaláírás.)

Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz.
65. l.

Józsa János, festő- és grafikusművész

A Helyőrségi Művelődési Otthon vezetője, Újvárosi Endre alezredes az elmúlt évek során több kiállítást alakított ki, pld. többek között Józsa János, Mácsai István művészek műveinek tárlatát.

(Dr. Tóth Ervin): Szegvári Károly kiállításáról. Hajdu-Bihari Napló, 1980. febr. 24.

Józsa János

A fiatal képzőművészek-
nek a debreceni Jósa András
Múzeumban rendezett tárlatán
szerepel.

Keletmagyarország 1966. ápr. 10.

Mórsa János

Élet (reprodukció)

Hajdúböszörményi Népújság 1966. ápr. 10.

Jórsa János

A debreceni tavasszi tár-
laton szerepel.

Hajdúbihar megyei Népújság 1966. ápr. 10.

Jórsa János, grafikus MDK

Részt vesz a lipcsei könyvművészeti Kiállításon.

— : Magyar grafikusok versenyben ?

ESTI HIRLAP

bp. 1965. jún. 30.

Józsa János
grafikus

M.D.K

Brecht illusztráció"

—:—

Élet és Irodalom, 1966. jún. 25 - 12 kép

Jórsa János (1936-)

Debrecen. művész. Szénrajzokat, kréta rajzokat és fametszeteket kénit

A képzőművészetek Debrecenben

1961

85 oldal

Jócsa János

A debrecen. Képzőművészeti Körben tanult. Kiállításokon is nekejelt

A képzőművészetek Debrecenben. 1961.

61 oldal

Jósa János

Jósej Attila illusztráció (repro)

A kéziőművészetek
Debrecen 1961

117 Kéb

Jósa János
festő

M.D.K.

Falusi utca (repro)

Élet és Irodalom, 1963. dec. 14 – 9 lap

Józsa János, festő- és grafikusművész 2) Folytatás

A „Grafikai Műhely" ámű sorozat második és harmadik részét egyszerre mutatjákbe, mai, debreceni élő művészek munkáiból a Déri Múzeum Hámán Kató u. -i kiállítóhelyén. A rendezők célja, hogy megismertessék a látogatót a különféle grafikai sokszorosító eljárásokkal. Négy művész alkotásai képviselik a különféle technikákat. — Józsa János grafikái gazdag tárgyi motívumvilágot vonultatnak fel, méghozzá a mindennapi életből. Ezek a tárgyak, motívumok önmagukban realisztikus másai a látványnak, a képen azonban sikszerűen elhelyezkedve belcolvadnak egyfajta szürrealisztikus kompozícióba s jelképi erőre emelkednek.

Bakó Endre: Grafikai műhely Debrecenben.
Szocialista Művészetért, 1979. Nov.

Józsa János, festő- és grafikusművész

1) Folytatás.

Józsa János (Debrecen) metszete

Szocialista Művészet, 1949. Nov.

Varga Pált, az Állami Operaház karmesterét 50 éves operaházi tagsága alkalmából köszönti Ferencsik János (Vandulek felv.)

KIÁLLÍTÁSI KALENDÁRIUM

— **BUDAPESTEN** a két lapzárta közti időszakban a következő kiállításokat rendezték meg: **Ambrus Imre** festő grafikái, Csók — **M. Szűcs Ilona** festő, Fényes — **Horling Róbert** fotós, Műcsarnok — **Matkovic, Slavko** vizuális kísérletei, Fiatal Művészek Klubja (FMK) — **Wéssey Gábor** festő, Stúdió Galéria — **Réti Mátyás** festő, Csepel Galéria — **GYIK műhely**, MNG „Műhely" — **Soós Imréné** textiles, Fészek — **Csavlek András** festő, Csók — **Gellér B. István** festő, MNG „Műhely" — **Püspöky István** festő, Fészek — **A lengyel éremművészet**, Lengyel Kultúra — **Szinte Gábor** festő, Műcsarnok — **Kárpáti Tamás** festő, Fészek — **H—T. Richter** és fiatal képzőművészek az NDK-ból, Műcsarnok — **Cs. Kovács László** szobrász, Kisduna Galéria — **Kaeszné Lukács Kató** grafikus, Iparművészeti Múzeum — **Domon-**

Józsa János, festő

Kiállítási kalendárium, vidéken:

Debrecenben rendezik meg a művész kiállítását.

Szocialista Művészetért, 1979. ápr. 4.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János, festő- és

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

grafikusművésze

1980 JAN 6

JÓZSA JÁNOS: MÓRICZ ZS. ÉS BARÁTAI

1021

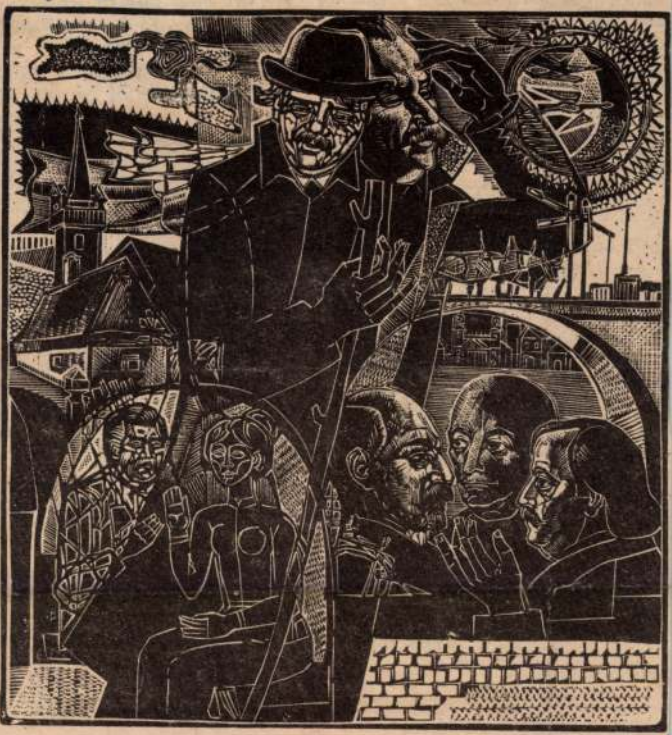

szeg bérlet
1000 forintos
lalására.

Az említe
let a Fiata
Szegedi Ing
lat kezelése
egység has
ti díját 400
rozza meg.
lalja a lak
központi t
pukulcs használatát, valamint a központi fűtés és a melegvíz-szolgáltatás költségeit. Ez a méltányos bérleti díj — még ha a közüzemi díjak emelése következtében nemrég valamelyest növekedett is — megkönnyíti a beköltözőknek a végleges fészekrakáshoz szükséges intenzív takarékosságot.

— A szegediek tehát kifogták a szelet azoknak a vitorlájából, akik azzal érveltek az albérlők háza, a fiatalok otthona ellen: hova menjenek a lakók az öt év letelte után? A válasz: saját lakásukba, amelyet az állam segítségével s a maguk erejéből teremtettek.

Nyíri Éva

---

ermek sem

nemi hosztalgia, talán csa
gyarázata, hogy éppen az i
olvastam el Kunta Kin
dédunokái, ükunokái törté
kereket, amelyet szellemé
mában jószerint meghami
új sorozatában a televízió

A könyv nekem megren
jelentett. Megfogalmazni
tartalmát nehezen tudo
játszik belőle valami a k
csillagszórókkal, meg a szi
fonnal. Az ember nem él
nélkül. Hordozzuk ezt
csak az a kérdés — s né
ség mércéje is —, hogy k
letlen hordozzuk-é, vagy
zettségből. Az idegen vil
ember, Kunta Kinte, a ra
nem igen adhatott a gyere
múltját. Elmesélte hát
gyökeret, meg a folyót, a
reke pedig mesélte az ő g
így tartotta meg őket az i
kapaszkodniuk. Könyvek,
hordozták az ősök emléke
hagyomány múltat terem
nyiuknak.

Mit adhatunk mi a g

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Józsa János

Hajdubiharmegyei Népujság

1964 APR 7.

1021

Józsa János nyerte el a Munkácsy emlékérmet

A VII. alföldi tárlat Gyulán

Az újjáalakított gyulai várban április 4-én délelőtt nyitották meg az immár hagyományos VII. alföldi tárlatot, a tiszántúli képzőművészek nagy kiállítását.

Az alföldi festők és szobrászok közös tárlatán, amelyen 36 művésznek mintegy 100 alkotása szerepel, ezúttal két debreceni művész képviseli a Hajdúság képzőművészetét: *Józsa János* és *Tilles Béla*.

A kiállításon *Nagy Ferenc*, a Békés megyei Tanács V. B. művelődésügyi osztályának vezetője mondott megnyitót, majd átadta a Békés megyei Tanács által alapított Munkácsy Mihály emlékérmet, a kiállításon szereplő legkiemelkedőbb művek alkotójának. *A Munkácsy emlékérmet ezúttal Józsa János, fiatal festő- és grafikusművész, a Hajdú-Bihar megyei képzőművészek munkacsoportjának tagja nyerte el*, a tárlaton kiállított Ady, Brecht, és Radnóti illusztrációival. A Békés megyei Tanács a Munkácsy Mihály emlékérmet, s a vele járó 4000 forintos képzőművészeti díjat négy évvel ezelőtt, hazánk felszabadulásának 15. évfordulója alkalmából alapította, s azóta minden esztendőben sor kerül a kiosztására. A Hajdú-Bihar megyei képzőművészek közül eddig csak Holló László Kossuth-díjas, érdemes művész nyerte el az értékes Munkácsy-emlékérmet, amelynek alkotója Iván Szilárd szobrászművész. Józsa János számára — aki a hajdúsági művészek közül másodiknak megkapta a Munkácsy-emlékérmet — kivételesen nagy elismerést jelent a Békés megyei Tanács kitüntető alapítványának elnyerése. A fiatal debreceni művész eddigi pályázati, kiállítási sikerei után most ismét szép, s értékes eredménnyel gazdagította művészi pályájának felfelé ívelő útját.

HAJDÚ-BIHARI

let.

Rekamié, garnitúrák, kombináltszekrények, magános szekrény eladó. Hatvan u. 33.

Szilon-, orkán-, műbőr-, nylonkabát forrasztás, gumicsizma-, zippzár-, krepptalpú cipő javítás. Csapó u. 14. Orosz János.

Elcserélem egy szoba, konyhás lakásomat, ugyanott egy félháló eladó. Debrecen, Eötvös u. 18.

Eladó 600-as szalagfűrészgép, 300-as egyengető gyalugép fűrészszel, fúróval. Pesti u. 61.

25 ev
delkez
ismerk
céljáb
záillő
ket
igére

Dolgoz
lányt lakótársnak keresek belvárosba. Cím: Bajcsy-Zs. u. 2. Trafik.

Egy albérlőt felveszek. Széchenyi u. 32.

Nagyon szép kettő- és négyszemélyes rekamié olcsón eladó. Gélya u. 5.

Elcserélem szoba, konyhás lakásom egy szobára. Érdeklődni Kossuth u. 49., ajtó 7.

Háromszobás, modern, összkomfortot cserélek egy kettőszobás és egyszobás összkomfortosért. Hajnal u. 20., fszt. 1. Tóth.

Szávai Gyula u. 47. számú ház beköltözhetően eladó 28 000 Ft-ért.

Eladó Micsurin utcában 1100 négyszögöl föld. Simonffy u. 19., Kovács.

Debreceni Tanács Ruhaipari Vállalat

CIPŐJAVÍTÓ

részlege

KOSSUTH U. 11.

Női- ... férfi- és ortopäd cipők
... s gondos munkával végzi
... ŐKI
... órától este 22 óráig.

... szolgál...t.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Józsa János

Hajdúbiharmegyei Népujság

1021

Józsa János kiállítása Budapesten

Budapesten, a Fiatal Művészek Klubjában június 3-án, szerdán nyitották meg Józsa János debreceni festőművész grafikai kiállítását.

A nagy érdeklődéssel kísért kiállításon a fiatal debreceni művész 38 grafikai alkotását mutatta be, amelyeknek többsége illusztráció: József Attila, Radnóti Miklós és Ady Endre verseihez, illetve Bertolt Brecht drámáihoz.

A kiállítás egy hónapig tart nyitva, s közben június 24-én este 8 órai kezdettel Szíj Rezső, a Magyar Tudományos Akadémia munkatársa méltatja Józsa János művészetét annak keretében.

A fiatal művész első fővárosi kiállítását a Hajdú-Bihar megyei KISZ-bizottság rendezte.

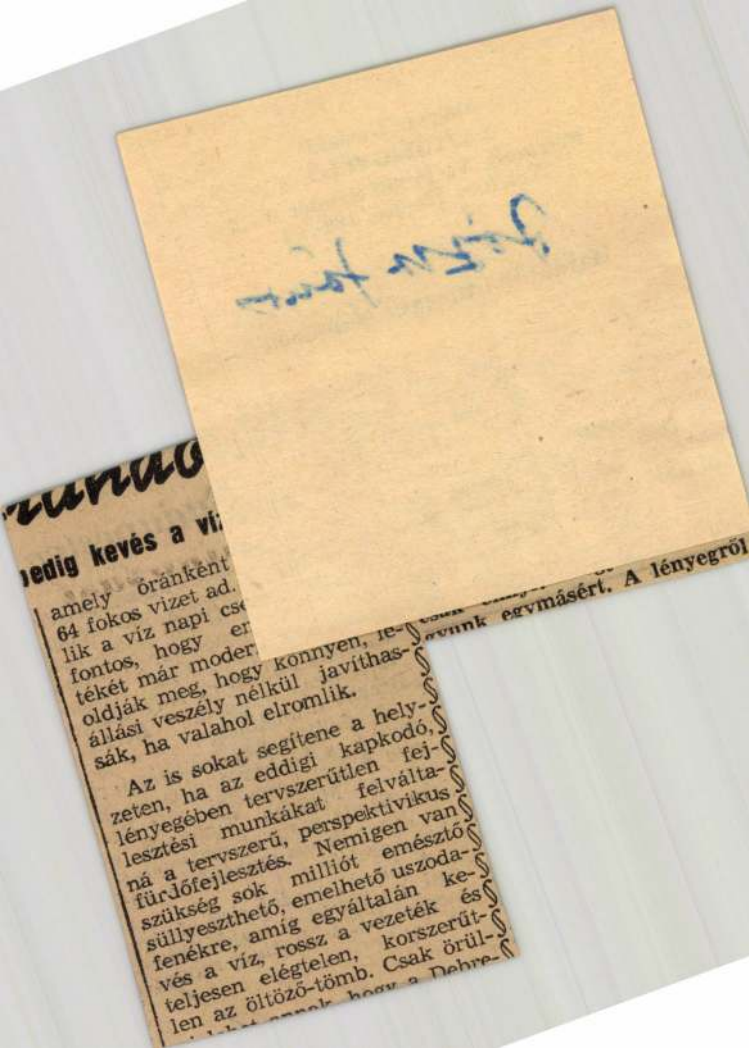

edig kevés a vi

amely óránként
64 fokos vizet ad.
lik a víz napi cs
fontos, hogy er
tékét már moder
oldják meg, hogy
állási veszély nélkül javíthas-
sák, ha valahol elromlik.

Az is sokat segítene a hely-
zeten, ha az eddigi kapkodó,
lényegében tervszerűtlen fej-
lesztési munkákat felváltá-
ná a tervszerű, perspektivikus
fürdőfejlesztés. Nemigen van
szükség sok milliót emésztő
süllyeszthető, emelhető uszoda-
fenékre, amíg egyáltalán ke-
vés a víz, rossz a vezeték és
teljesen elégtelen, korszerűt-
len az öltöző-tömb. Csak örül-

gyunk egymásért. A lényegről

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért
1964 MÁJ

— BÉKÉSBE két taggyűlés és egy kiállítás kedvéért vonatoztam. Mindkét taggyűlés emlékezetes maradt. A *zenepedagógusoké:* mert egyszerű volt, természetes, baráti, mondhatni: egy nagyobb család ült össze számot vetni a múlt évről, felvázolni, mit kell tenni holnaptól fogva. Érdeklődéssel fogadták a táncpedagógusok „bevonulását", megelégedésüket fejezték ki a *„Parlando"* vonatkozásában. Szervezettségük 100%-os, tagdíj elmaradásuk jószerint nincs. Érdeklődéssel tekintettek a szakmai továbbképző előadás elé is...

A *moziüzemi* taggyűlés viszont pezsgő munkaértekezlet-volta miatt él elevenen emlékezetemben. Együtt volt valamennyi üzemvezető, a teljes szb, végzéséről, a TIT segítségéről, vagy az szb-t és a vállalatvezetést bírálták a munkaverseny értékelés nem világos voltáért. Az szb pedig egyenesen a bizalmiak szemébe mondta: jó fiúk akarnak lenni, mindent aláírnak az üzemvezetőnek... Aztán a Fifőnek is megüzenték: köszönik az új premizálási rendeletet, de -- mit tegyenek, ha kurta a takaró? Valójában — pezsgő *módszertani tanácskozáson* ültem. S mikor elhatározták: ősszel minden járásban megbeszélik a most iszákba gyűjtött módszerek életrevalóságát, én is előjegyeztem: „Ősszel járási módszertani értekezletek Békésben!"

Még a kiállítás is igényel egy bekezdést. A *gyulai* vár kazamatáiban rendezték meg a *VII. alföldi tárlatot.* A debreceni, Munkácsy-éremmel most kitüntetett *Józsa Jánostól* az üllési Fontos Sándorig felvonult itt három megye java festője, szobrásza, grafikusa. Szép kiállítás. Csak már a negyedik napon hajladoztak a papírok a nedvességtől, gyöngyözött az olajképek felülete. Ha már Gyulának akart kedveskedni a megye, nem akadt volna ott jobb, alkalmasabb hely is e kiállításra? Mert szép dolog ez a gyulai vár, becses emlék, de valaha nem kiállítási helynek szánták. Mondta továbbá derék kísérőm, hogy a várudvaron szabadtéri színpadot kívánnak ácsolni. Hamletet oda! Láttam aztán a társadalmi munkára lelkesítő felhívást is. Engedtessék meg egy szerény javallat: talán színházi szakértővel nem ártana elébb megnézetni a helyet, alkalmatosság szempontjából, s csak ha igenlő bólintást kap a dolog, akkor megnyitni a költségvetés csatornáit, s a lelkes gyulaiak ingyen munkára mindig kész szívét... **(Varga)**

Nálunk az Operában balettmesteri minőségében fá
lanul dolgozik. Néha napi 8 órát is. Minden előadást m
utána a főszereplőktől kezdve az utolsó kartáncosig m
nek értékeli az alakítását, megmondja erényeit és
amelyeket azon az előadáson tapasztalt. A délutáni órá
együttes szólistáival külön-külön átveszi az orosz és szo
rabokban előforduló szerepeiket, csiszolva és hasznos
lati tanácsokkal látva el őket. Az Operaház balettkarár
jus—júniusi skandináv turnéjára a szólótáncosoknak be
három számot a Don Quijote-ból s a Csipkerózsikából.

Az általa vezetett gyakorlatokon kedves és közvet
beri magtartásával, valamint tökéletes tánctudásával,
az egyes gyakorlatokat bemutatja, olyan légkört tud te
hogy mindenki örömmel végzi munkáját és tudása
nyújtja. Óráinak felépítése rendkívül tervszerű, nagyor
hatású. Az együttes tagjainak egyéni erényeit és hibáit külön-
külön jól ismeri, ezekre fáradhatatlanul felhívja a figyelmet, és
ahol szükséges, javítja a hibákat. Az általánosan érvényes szem-
pontok mellett *mindenkit egyformán* javít, nem tesz kivételt
soha senkivel. Rendkívüli *tekintélye* van. Ugyanakkor *közszere-
tetnek* is örvend mind személyi tulajdonságai, mind magas ér-
tékű munkája miatt. *Keze alatt az együttes* — rendkívül rövid
idő alatt — *szemmel láthatóan nagyon sokat fejlődött.*

Abban a reményben, hogy értékes munkásságát még hosz-
szabb ideig élvezhetjük a jövőben, mostani segítéséért és sok-
sok fáradozásáért az együttes és magam nevében igaz szere-
tettel ezúton mondok hálás köszönetet.

Géczy Éva

szeknek is kellemes (megnagyobbított színpadtér, modern öltözők stb.), nézőknek is kellemes. És az átépítést úgy akarják megoldani, hogy minél kevesebb kényszerszünet legyen a műsorrendben.

BARABÁS TAMÁS

visegrádi
közel a
épült kis
ahol a cse
van. De
csend. És
embert e
megihleti,
találnivalóra

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337 748, 340-726

Józsa János festő- és grafikusművésze

PEST MEGYEI HÍRLAP

1979 NOV 25

1021

Nyomda

Józsa János festménye

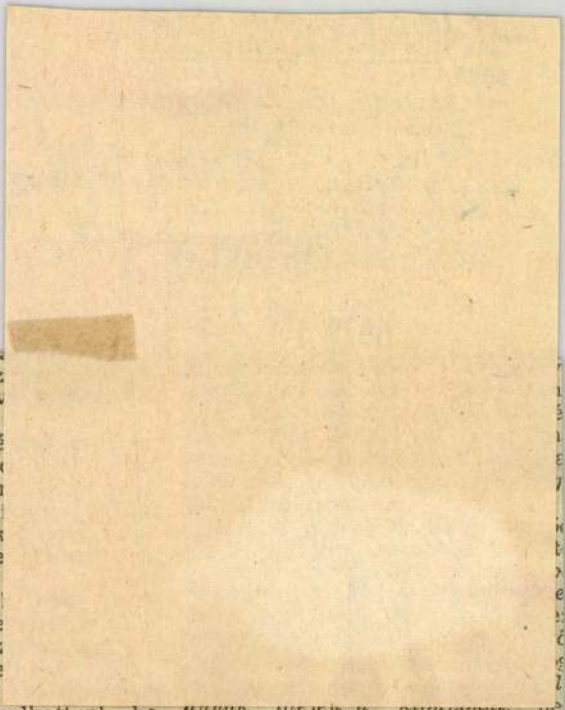

edig, amikor már lassan minden endbejönne körülöttük, megjelent z édesanya, hogy elcsalogassa a ét fiút. Nem vitás miért, hiszen ha nagyobbikat sikerül lebeszélnie a anulásról, jövőre már kereső lesz.

— Ha itt hagynak, amíg élek, át em léphetik a küszöbömet — szaad ki fojtottan a sokat megélt emerből. Ha körültekintek a házon, z udvaron, ahol minden szöglet és inden szőlőtőke a kezenyomát diséri, megértem fájdalmát.

Keresik helyüket

A lakihegyiek hivatalosan Szigetentmiklóshoz tartoznak. Gyermeeik Halásztelekre járnak iskolába. yakran ügyes-bajos dolgaikat is ott ntézik. Orvoshoz és vásárolni is a özségbe járnak. Vad település — ondják. Emberek a periférián. A öld, amelyre építettek, szántó, szőlő olt valamikor. Ma pedig egyre többen lakják, sok gonddal és küszködéssel keresik helyüket.

— Amikor tanácselnöknek vásztottak 1977-ben, úgy gondoltam, artozzanak ők is hozzánk, ha már őlünk jár oda az orvos, a mi létzámunkat növelik az óvodában, az skolában — mondja *Bundev Todoov Ivánné*, Halásztelek tanácselnöe. — De a testület leszavazott, nondván, van elég bajunk így is. gyébként is, Szigetszentmiklóshoz artoznak, igaz, oda nem vezet köves it. De arról mi nem tehetünk.

először a Láng árv
szerepeltek, s csak az
zésre szerződtek közv
szel.)

A TÜKI a felelőssé
részét volt hajlan
mondván, az esetek
ben vagy a kazán h
üzemeltetési feltételek
nem tudták üzembe
égőket.

A Láng Gépgyár
hasonlított az előke
ők a kazánokat les
égő hibáiról nem tehe

Nyáreleji írásunk
két eseményről számolhattunk be. Egyrészt arról, hogy a cikk megjelenését megelőző napokban felgyorsultak az események: a TÜKI június 12-én sikeresen üzembe helyezte az égőket, a Láng Gépgyár pedig ígéretet tett a kazánok hibáinak kijavítására.

Másrészt a levélváltások, jegyzőkönyvek és sürgető táviratok háborúja *magasabb szintre emelkedett:* a tsz *pert indított* — hibás teljesítés címén — a Láng Gépgyár, s így közvetve annak alvállalkozója, a TÜKI ellen.

A per elmaradt

Vége lett a nyárnak, s az ősz is lassan télbe fordul — fűteni kell. Vajon, teszik-e dolgukat a közös gazdaságban az ominózus égők és

[illegible] tűjén a Mátyásföldi,
volt értelme erőlködni. Meg, h
különben is, végre működtek a k
zánok...

Így aztán a hibás árut szállító *a teljes árért közel sem teljes ért kűt szolgáltatók* vidáman távozha tak a tárgyalóteremből — mielő még beléptek volna oda.

Működés – hibákk

A címben szereplő kontra teh már nem igaz — legalábbis a s *jogi* értelmében nem. Megbékélé ről, vagy erre ösztönző helyzeti azonban még igen korai lenne b szélni.

A kazánoknak és az égőfejekn változatlanul *nincs* ugyanis egyi tes *használati engedélyük*, s az er detileg *fűtőolajra* készült égők jele

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 837-748, 340-726

Józsa János festő- és grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1979 DEC 1

1021

JÓZSA JÁNOS ELSŐ DÍJA

A nyíregyházi városi tanács és a képzőművészek területi szövetsége Móricz Zsigmond születésének 100. évfordulója alkalmából irodalmi és képzőművészeti pályázatot hirdetett. A képzőművészeti pályázat eredményét csütörtökön hozták nyilvánosságra. Harmadik díjat Berecz András és Pál Gyula, második díjat Hondromatidisz Rigasz és Lakatos József képzőművészek nyertek, a zsüri az első díjat Józsa János Debrecenben élő festőművésznek és grafikusnak ítélte, aki fametszet és tollrajz kollekcióval pályázott.

Józsa János: Illiusztráció Az Isten háta mögött című regényhez

VI
FÉ
HE
ÁC
VÍ
VA

ÉPÜLETASZTALOS, VÍZSZIGETELŐ SZAKMÁKBA TANULÓNAK.

A 3 éves képzés ideje alatt a rendeletekben meghatározott: ösztöndíjat, ösztöndíj-kiegészítést, munkaruhát, étkezést és egyéb szociális juttatást ad a vállalat.

A képzést követően a munkába álláskor rendkívüli jutalmat, magas kereseti lehetőséget biztosítunk!

Az ács-állványozó, vasbetonkészítő, vízszigetelő, bádogos szakmákban a fenti juttatásokon kívül havi 350 Ft-os társadalmi ösztöndíjat fizetünk. A Szakmunkásképző Intézet a jelentkezett tanulóknak kollégiumi elhelyezést nyújt!

JELENTKEZNI LEHET

a vállalat oktatási csoportjánál Debrecen, Kálvin tér 11. IV. em. 412-es szoba.

Józsa János

festményei és grafikái. Bp,Mednyánszky Terem. - Ism: Tóth Ervin, Alföld, 1968.8.sz.66.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-192.l.

168. l.

Józsa János MDK

Szerepelt az ápr. 4én megnyilt VII. alföldi tárlaton a gyulai várban.

Békés megye Munkácsy Emlékérmét nyerte.
"Brecht -illusztrációi"

Cserhalmi Imre: Tél a tavaszban.
TISZATÁJ 1964 máj. -

Józsa János

Szerepelt a debreceni művészek tavaszi tárlatán.

"Feleségem", "Portré"

Radnóti-illusztrációi

BÉNYEI József: A tényleges érték visszfénye csupán.
HAJDÚBIHARMEGYEI NÉPÚJSÁG 1964 máj. 1.

Józsa János MDK

szerepelt a tárlaton.

"Portré"

Ady és Radnóti- illusztrációi.

Bögel József: A debreceni és Hajdu megyei képző-
művészek III. tavaszi tárlatáról.
ALFÖLD 1964 jun. 565-567. lap.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1971 OKT 20

Józsa János festőművész

A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉS A DEBRECENI VÁROSI TANÁCS által 1967-ben alapított művészeti díjat az idén dr. Béres András, a Debreceni Népi Együttes vezetője, Kertész Gyula, a Csokonai Színház operarendezője, dr. Kovács Kálmán, az irodalomtudományok kandidátusa, az Alföld főszerkesztője, Józsa János debreceni és Madarász Gyula hajdúnánási festőművész nyerte el.

FELROBBANT EGY MELYTENGERI BOMBA egy gyakorlatozó holland torpedóromboló fedélzetén, Norvégia déli partjainál. A robbanás következtében két tengerész meghalt, tíz megsebesült.

ELKÖLTÖZIK BUDAPESTRŐL jövő-

fejlesztése érdekében, hogy [illegible]
bővüljön az intézetek szerződéses kapcsolatainak hálózata. Ezúttal nemcsak a gazdaságokkal kötött szerződésekre gondolok, hanem a más főhatóságokkal létrejövőkre is, hiszen *ily módon hathat vissza például*

MDK

Józsea János

szerepelt a tárlaton.

A Munkácsy Érmet és a velejáro 4000 Frt. jutalmat nyerte el.

Dankó Imre: A VII. Alföldi tárlat Gyulán.
ALFÖLD 1964 jun. 569-570.lap.

Józsa János
Grafikus

1956-ban megmőszült a művész
és szülővárosában Debrecenben tele-
pedett le. Megélhetését 1957 és 1961 között
reklám dekoráció és merkantilgrafika
biztosította.

Galambos Ferenc: Józsa János

Müvészet, 1971. julius - 22.oldal.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP
Kaposvár

1971 AUG 1-1

1021

Tárlaton

Józsa János festőművész »Nő — korsóval« című képe előtt.

tevelu virága,
messzi gyerekkorból
kivillogó lámpa.

Álmot soha szebbet,
szirmod ha derengett:
Dózsa koronáját
képzeltem ilyennek.

Egősárga zsoltár,
szívünkben lobogtál.
világítótornyunk,
fölénk magasodtál.

Aki átnyalábolt:
simultál anyánkhoz.
Sűrű olajadban
kipirult a lángos.

Kicsépelt magházad
daráltuk szecskának,
fa helyett tüzeltünk,
lovagoltam szárad.

Távlatot te adtál
messzebre a napnál.
Voltál darazsaknak
harmatköves kaptár.

barna magvak méze
madarak ínyére,
szinig teli tányér:
éhezők reménye —

Tündököl, ragyogj ránk,
arany égi jóság,
istenverte földön
örök világosság!

Mementó

alb
est
ne
cr
nc

nap lesz. Vas
lók nem dolg
Gyengén
Berecz, inkáb
szeretett.
Már délre
sát találták
Négyen oszto
Tapodit kette
— Majd én
recz.
Előbb azt
H. környékén
tartó másképp
óta már Sz.
parton. A Pa
szer félóra ki
Berecz kím
gondolta, inká
Még a beto
poros volt, a
pen ezért leg
méterrel elé
folyót. Ezért
tott.
A villát a
találta meg.
hogy ilyen el
És az is láts
Elszomorodott
munkát ez n
nem is nehe
Fürdőszobá
varon semmi
mi, hanem k
rázs. Helyes.
teni is lehe
semmi jelent
A kapu el
fel a Panno
Csengetni ke
míg egy szól
nek nincs cs
A házat n
— A férje
ban van épp

1021

Józsa János

1971. X. 19. 12.00. /6ó V.

Béli krónika

- Művészeti dijakat adnak át ma Debrecenben. Pallai János jelenti.

- Debrecen felszabadulásának évfordulóján adják át minden évben a megye, és a város művészeti dijait, azoknak a képzőművészeknek, művészeknek, íróknak, népművelőknek, akik különösen sokat tettek a város, és a megye művészetének fellenditéséért. Az idén ötödször itélték oda a művészeti dijakat, amelyek ünnepélyes átadása ma délután lesz a Városi Tanács épületében. A művészeti dijasok között az idén két festőművész is található. Józsa János, aki modern grafikáival a hazai és a nemzetközi kiállitásokon az elmult 1 évben több dijat is kapott. És Madarász Gyula, akinek legtöbb alkotásánx a Hajdusági emberek élete elevenedik meg. A Debreneni Csokonai Szinház operarendezője, Kertész Gyula az elmult évek kiemelkedő adásainak a rendezéséért, többek között AZ Igor herceg, és a Hunyadi László szinreviteléért kapta a dijat. Dr. Béres András sokan csak néprajzkutatóként ismerik, ő pedig 20 éve vezeti a Debreceni ő Népiegyüttest, és ez idő alatt számtalan hajdusági és bihari táncot mentett meg a feledéstől. Dr. Kovács Kálmán az Alföld cimü folyóirat főszerkesztője, művelődéspolitikai tevékenységéért kapja meg ma délután Debrecen város illetve Hajdu-Bihar megye művészeti diját.

1001

1971. X. 19. 12.00. /66 V.

Déli krónika

- Művészeti díjakat adnak át ma Debrecenben. Pallai János jelenti.

- Debrecen felszabadulásának évfordulóján adják át minden évben a megye, és a város művészeti díjait, azoknak a képzőművészeknek, művészeknek, íróknak, népművelőknek, akik különösen sokat tettek a város, és a megye művészetének fellendítéséért. Az idén ötödször itéltük oda a művészeti díjakat, amelyek ünnepélyes átadása ma délután lesz a Városi Tanács népületében. A művészeti díjasok között az idén két festőművész is található. Jósza János, aki modern grafikáival a hasai és a nemzetközi kiállításokon az elmult 1 évben több díjat is kapott. És Madarász Gyula, akinek legtöbb alkotásán a Hajdusági emberek élete elevenedik meg. A Debreceni Csokonai Szinház operarendezője, Kertész Gyula az elmult évek kiemelkedő adásainak a rendezéséért, többek között AZ Igor herceg, és a Hunyadi László szinreviteléért kapta a díjat. Dr. Péres Andrást sokan csak néprajzkutatóként ismerik, 2 pedig 20 éve vezeti a Debreceni Népi-együttest, és ez idő alatt számtalan hajdusági és bihari táncot mentett meg a feledéstől. Dr. Kovács Kálmán az Alföld cimü folyóirat főszerkesztője, művelődéspolitikai tevékenységéért kapja meg ma délután Debrecen város illetve Hajdu-Bihar megye művészeti díját.

Józsa János

Leninvárosban , a Derkovits Gyula Müvelődési Központban kiállitás nyilt József Attila verseinek illusztrációiból,melyen a müvész is részt vett.

Magyar Hirlap 198o/4/1o/8

Józsa János

"Kovács" cimmel bemutatja a lap a müvész metszetét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. szept. 4.
XV. évf. 36. sz. 3. lap.

JÓZSA János

Srij 1990 77.

Együttmű
Amerik

Kosáry Domokos, az M
Gergely András, a Kü
rium főtitkára közös
tárgyaltak Washington
kollégáikkal, köztük
szel, az akadémia elnöi
talatuk szerint a kor
több területen van
együttműködésre, ma
bekapcsolódására, m
hogy a munka anya
amerikai fél biztosítja
mokos tájékoztatta az
nereket arról, hogy a
gadta az új *akadémiai*
zetét, amely biztosítja
litikai, ideológiai befo
tes kutatást.

JÓZSA JÁNOS
Állatvásár (1990), tűzzománc, 32 × 28 cm, Mgt.
Halász a Hortobágyon (1990), tűzzománc, 31 × 61 cm, Mgt.

Délibábok hazája, IV. Debrecen, Déri Muzeum, 1992

FÓZSA JÁNOS

Művei szerepelnek az őszi tárlaton Debrecenben és Debrecenben.

"Copernicus" emlékre.

Thomas László: Jegyzetek az őszi tárlatról:

Hajdú-Bihari Napló, 1971. dec. 14.

Józsa János 1)

Az Ernst Múzeumban lévő Fiatal Képző-
művészek ez évi kiállításán „Bábel" c. ismes
rézkarcával szerepelt. (említve.)

T. E.: Debreceni képzőművészek munkái pesti és miskol-
ci tárlatokon.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1971. dec. 10.

Józsa János (2) Folytatás.

Miskolcon rendezett országos grafikai biennálén öt linómetszete szerepelt.

T.E.: Debreceni képzőművészek munkái pesti és miskolci táslatakon.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1971. dec. 10.

DR.RUDOLF JUNK, grafikus

Az Osztrák -Magyar Bank 1917.márc.1-i keltezésü 2 koronás bankjegyét Dr.Rudolf Junk rajzolta meg,a fejrajz Rudolf Rössler munkája.A vésést Ferdinand Schirnböck készitette el. 63.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó,Bpest. 1966

Józsa János

"Műterem" c. linómetszetét a lap bemutatja cimlapján.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. jan.8.
XVI. évf. 2. sz. cimlap

Józsa János

"Debreceni utca" c. képét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. jan. 15.
XVI. évf. 3. sz. 2. lap

Józsa János.

Debrecenben megnyílt az új műrésztelep kollektív kiállítása, melyen műveivel szerepett. Grafikai művek: „Két fej" – „Tavaszvárás" – „Zene". Táblaképeiből: „Két templom" – „Pléhkrisztus". (említve.)

Vasas Ferenc: Műrésztelep '71

Egyetemi Élet, 1971. okt. 26.

Józsa János, Debrecen

A Békéssabán megrendezett XV. alföldi képzőművészeti-tárlaton műrei szerepettek.

Láttuk, hallottuk.

1972. IV. 28. 21.13 D. Tetőfi.

Jórsa János

Egerben, a III. orsz. akvarellbiennálén szerepel műve.

Farkas Aladár: A III. országos akvarellbiennáléról.
Népujság, 1972. aug. 27.

Jakus Gábor grafikusművész,
a Miskolci Galériában rendezett
második miskolci téli tárlaton
szerepel irónikus hangvételű lino-
leum metszetei: „Vidám park" –
„Fürdő" – „Cirkusz". (emlitve).

Láttuk, hallottuk.
1942. XII. 16. 21.45 Petőfi

Józsa János, festő

szerepel.

Nagy Zoltán: Kelet-magyarországi képző művének
a Nemzeti Galériában 7.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 19.

Józsa János, [?]

- A bpeští bolgár kult. központban volt tárlata.

K.F.: Minden harmadik napon 2.

ESTI. HIRLAP, 1973. febr. 27.

Józsa János festőművész

A Képcsarnok Váll. Medgyessy Termében megnyílt „Debrecen, környéke és Hortobágy" c. tájképkiállítás, melyen szerepel műve.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 19.

Jórsa János

Nagyerdő II. 76×56
Nagyerdő IV. 76×56

IV. Országos Alevarell Biennálé
Eger, 1974.

Jósa János

Apám emlékére olaj 120×65

IV. Debreceni Országos Nyári
Tárlat 1974.

Jósa János

Kantáta profána, lito
Endő II.

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Józsa János 1.

Debrecenben született 1936. nov. 7-én. A Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban Szinte Gábor növendéke. Alig husz éves, amikor reklám- és merkantilgrafikai feladatokat kénytelen vállalni. Az emberábrázolás végigkiséri pályáját.

Tóth Ervin - Józsa János' Műgyüjtő, 1972/2. 32. 1

Joó János

Fájza nyomán készült 1830-as litográfia
az egri főszékesegyházról. Reprodukció.

Voit Pál ptb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemléki topográfiája VIII.
Budapest 1972.

4171

Józsa János

Részt vett Debrecenbenaz Ady pályázat kiállitásán.

Három festményével szerepel.

Alföld 1978-1-9o
Szabó:Mint Rembrandt nézte rajzát

Józsa János

Ahhoz a festőnemzedékhez tartozik, mely a hatvanas évek végén, hetvenes évek elején alakitotta ki lassan önálló stilusát.

Alföld 1978-1-91.o.

Szabó Ernő: Rembrandt nézte rajzát

Józsa János, festő

L: Jóna J.
[Cimoldal]

Borító 2.

Józsa János: Műve

Alföld, Debrecen, 1977. ápr. XXVIII/4.

Lenn a Colosseum alatt
vonul egy új csapat,
fénynek, esőnek, vibarnak kitett
karját emelve követeli azt,
ami eddig még mindig elveszett.
Örök Város,
épp most cserélsz bitet.

Két képeslaj

RÓMA, PONTE S ANGELO

Jöttem a karcsú bidon át,
az ó- és középkoron át
látni Szent Péter-templomát,
a templomon a kupolát
s körülkarolt a kolonnád.

VÁRNA

Almomban még körüllocsol a tenger,
az utcák végén a bajók megállnak,
kék uszonyán belopózik a reggel,
kéményeken sirályok kiabálnak.

Józsa János, Je

Józsa János: Múlve 4.

Alföld, Debrecen, 1977. ápr. XXVIII/4

Jósza János, kesző

17

Jósza János: Művei

Alföld, Debrecen, 1977. ápr.

XXVIII/4.

Józsa János, festő

Józsa János: Műve

Alföld, Debrecen, 1977. ápr.

23

XXVIII/4

Pedig [illegible]arnya, pedig csőre.
Elüldögél bicegtelen
gallyak között, szíve fölött.

Pettyegetett begyetollán
lügkő fénye, kés magánya.
Arany karmú apró ujjak
kapaszkodnak, kövesednek.

Többi madár sátrat feszít
– mélység és magasság báza –
boltos röptük selymes vászunk,
mit kötöznek égbez, földböz.

Szép lenne bite madárnak
– léte kényszerzubbonyában
bangvesztett az ének, élet.
Mozdulatlan mindbalála.

24

Jórsa János, festő

Jórsa János, 35-

Alföld, D XVIII/4

35

állok tehát álmatlanul
a zivatarzúzalékos éjben,
és látom a Hold túlsó
felét; és egyedül én
hallgathatom el

Józsa János, festő

L.: Nagy Imre

[Szijk.: Korunk galériája az. l.]

Józsa János: Műve 91.

Alföld, Debrecen, 1977. ápr. XXVIII/4

Józsa János, festő

L: Józsa J.

[barító: 4.]

Józsa János: Rűve Barító 3.

Alföld, Debrecen, 1977 ápr- XXVIII/4.

Józsa János

Tengerpart

Alföld 1978-1- borító 3

Józsa János

A Debreceni Képzőművészeti Kör stúdió-
tagja, a Kör kiállításain szerepel-
nek művei.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör
huszonát, éve.
Alföld, Debrecen, 1972. máj.

Jósa János

Bátel színes rézkarc 30×60 cm

Studio 71

Józsa János

1. Finnországi emlék v. techn.
2. Velence — " —

Ősi Tárlat 1970. Hajdúszoboszló
Műr. Közp.

Jórsa János

1. Kornuk I–II v. tech.

2. Zene —"—

Ősi Térlat 1970. Hajdunoboszló
Műr. Közp.

Jórsa János

1. Műterem linó 68 x 50
2. Zene -"- 70 x 51

6. Országos Grafikai Biennale 71
Miskolc

Fórsa János

1. Dürer	linó	51×69
2. Kopernikusz I.	—"—	69×51
3. — " — II.	—"—	70×51

6. Miskolci Országos Grafikai Biennálé 1971

Józsa János

1. Copernikus I. lino 50x70
2. —"— II. —"— 50x70

Ősi Tárlat 1971 Debrecen

Józsa János

Bartók litho. 50x60

Ősi Tárlat 1971 Debrecen

Dózsa János

1. Dózsa olaj 53×70
2. Tengerpart -"- 33×76

Ősz Tárlat 1971 Debrecen

Józsa János

"Élet" c. képét bemutatja a lap. A kép főalakja az előtérben ülő női akt.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. jan. 13.
XVII. évf. 2. sz. 3. lap.

Józsa János

"Emlékezés" c. rajzát bemutatja a lap.
Családot ábrázol, két gyermekkel.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. 17.
XVII. évf. 7. sz. 5. lap.

Józsa János

Falusi utcát -házzal, emberekkel, köszörüsökkel- ábrázoló képét bemutatja a lap "Utca" cimmel.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. 3.
XVII. évf. 5. sz. 16. lap.

Jósa János

Anyám rep.

Tavaszi Tárlat 1972
Nyíregyháza – Debrecen

Jósza János

1. Dósza I. lító 42x30
2. Bartók rézkarc 30x20

Tavaszi Tárlat 1972
Nyíregyháza – Debrecen

Jósa János

1. Dósa olaj 22×57

2. Anyám — " — 50×50

Tavaszi Tárlat 1972
Nyíregyháza – Debrecen

JÓZSA JÁNOS

Grafikái szerepelnek Hajdúszoboszlón, a műv. házban.

Dr. Tóth Ervin: Fellegi Vince magán-gyűjteményének bemutatója.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 10.

Józsa János, grafikus

Vasárnap megnyílt az orsz. kisgrafikai kiállítás, mely nov. 7-ig látható Egléden. A zsüri a művész műveit díjazta

Losonci Miklós: Megnyílt Egléden a III. országos kisgrafikai kiállítás.
Pest Megyei Hírlap, 1977. okt. 25.

Józsa János

Házak vízkarc 30x40
Pihenő, Munkás, Anyám
tollrajzok

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Jóžsa János

Hlážak rézkarc 30×40

Pihenő, Munkás, Anyám

tolhajzok

Dolgozó emberek között kiáll.

Ernst muzeum 1968. jan.

Egyre erősödik benne az expresszív hatáskra való törekvés. Sokasodnak a megszemélyesitő jelképek, a tárgyi szimbólumok jegyei. Ilyenek - karos gyertyatartók, régi órák, petróleumlámpák, koskoponyák. Ezek gyerekkorára, életére utalnak /kovácsmester apjára, sok gyermeket nevelő anyjára, kislányára, Mónikára/.

Tóth Ervin - Józsa János; Mügyüjtő, 1972/2. 32. 1

Beleéli magát a szürrealizmus formarendszerébe, sőt nonfiguratív montázsokat is készit, valószinüleg a bulgáriai utazás hatására. /A Neszebár, majd a Velence cimü képeiben vászondarabkákat, kavicsokat, csillámpapirokat ékel a festékcsomókba./ A Pléhkrisztus és az Emlék a várról a szovjet ut emlékeit idézi fel, a Dávid és Góliát /montázs/ az itáliait. A Bolognánál beragasztott müanyagkockákat használ, az Anyám szürrealista formakincsü.

Tóth Ervin - Józsa János; Mügyüjtő, 1972/2, 33.1.

Grafikai tevékenysége párhuzamosan halad a festőivel. Rézkarcokb ól, fametszetekből, krétarajzokból és monotipiákból többször rendezett önálló tárlatot. Akvarell művészete a bulgáriai Sumenből való visszatérése után bontakozott ki.

Tóth Ervin - Józsa János; Mügyüjtő, 1972/2.33. l.

Józsa János 5.

Illusztrált könyveket /Zrinyi, József Attila, Radnóti, Illyés Gyula, Voznyeszenszkij-óza, Fagyejev - Tizenkilencen/. A lipcsei nemzetközi könyv üvészeti kiállitáson Brecht Kurázsi mamájához vésett fametszeteiért ezüst éremmel jutalmazták. Ujabban mind gya krabban készit szines linómetszeteket.

Tóth Ervin - Józsa János; Mügyüjtő, 1972/2, 33.l.

Józsa János

Kovácsmühely. 197o. Fametszet.
Anyám. 197o. Vegyes technika.
Dávid és Góliát. 197o. Vegyes technika.

Mügyüjtő, 1972/2, 32-33. l.

Jósa János

Bábel	színes linó	59x30
Cirkusz	rézkarc	50x35

6. Balatoni Nyári Tájlat

Józsa János

Kopernikusz I. sz. litó
70×51 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. júl.–szept.

Jórsa János

Összecsapás, alaj

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Józsa János grafikus

az 1973.-as VII. országos grafikai biennálén szerepeltek művei

„Babel"-lapjai (említve.)

Bereczky Lóránd: A VII. Országos Grafikai Biennale.

Napjaink, 1974. febr.

Józsa János
festőművész grafikai kiállítását nyi-
lották meg vasárnap a hajdúszoboszlói
művelődési központban. Az utóbbi
évek terméséből válogatott csaknem 30
színes linómetszet és vegyes technikával
készült grafikák között több, külföldön
is bemutatott mű látható.

Magyar Hírlap 1972/259 Sold.

Józsa János
Jelképek alakítására törekszik évek óta, s tulajdonképpen most, Tenger-part II. című kompozíciójával sikerült ötvöza intellektuális célkitűzéseit utolérnie.

Bojár Iván: Relet-magyarországi képzőművészek-kiállítása.

Magyar Hírlap 1972/356 6 old.

Jóžsa János grafikus

Ex libris /repr/ fametsnet

Bélley Pál: Az ex libris történetéből.

Magyar Hírlap, 1974. ~~jan.~~ jún. 3,

Józsa János grafikus

Az ex libris gyűtjők köre 15 forintos tagdíja fejében minden tag egy-egy grafikát kap tagsági jegyül. Az idén Józsa János litográfiája jövőre Várkonyi Károly rézkarca szolgál jegyül.

Szocialista Művészetért, 1974. máj.

Józsa János grafikus 2.) Folytatás

A keszthelyi kisgrafikai biennálén több alkotása szerepel. A kiállítás katalógusában ex-librisének másolatát is közlik.

Hajdúbihari Napló, 1973. aug. 9.

Józsa János

A lap bemutatja a müvész képét "Kopernikusz" cimmel.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 15.
XVI. évf. 16. sz. 2. lap.

Józsa János

Debrecenben született 1936-ban. A Képzőművészeti Gimnáziumban Szinte Gábor növendéke volt. Az Országos Alföldi Tárlatok, a Fitala Képzőművészek Studiójának, a miskolc, és a szegedi tárlatok résztvevője.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budpoest, 1972. 70

Józsa János

Hat egyéni kiállitása volt, egy 1966-ban Bulgáriában, 1965-ben a lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti kiállitás ezüstérmét, 1963-ban a Munkácsy emlékplakettet , 1967-ben Medgyessy plakettet kapott.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

70 l

Jőzsa János

1968-ban művei szerepelnek a Nemzeti Galéria grafikai, a Fiatal Képzőművészek Studiójának jubileumi kiállitásán és a moszkavi magyar kiállitáson . Reprodukció: 70.sz.Vietnam II. 1966.lino.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Józsa János

festő és rajzművész, Debrecenben dolgozik , ahol a háború elött egy grafikai központ müködött. A grafikai középnemzedéki stilust tette magáévá.

Solymár István: Mai magyarmrajzművészet, Budapest, 1972. 22 l. 15 l.

Józsa János

A " Mai Magyar Grafika" kiállitáson "Apám" cimű 1966-os rézkarcának volt különösebb közönségsikere. Vietnami sorozatán picassoi szembenállásban komponál.

Solymár István: Ma Magyar Rajzművészet, Budapest, 1972. 22 l. 16 l.

Józsa János

Bemutatott művei:

„Vietnam II", lino, 20 x 43,

„Ablak előtt", fametszet, 21 x 31.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1969

91

Jórsa János

Debrecenben, az egyetem galérián „Művésztelep '71" c. kiállítás, mely októberben nyílt, grafikáival és táblaképekkel szerepelt. A művész munkásságát 1957 óta figyelemmel kísérhették Debrecenben.

M.V.: Művésztelep '71

Alföld, 1971. dec.

Józsa János

a békéscsabai Munkácsy Múzeumban rendezett XV. alföldi tárlaton művei szerepelnek.

(m. gj.): Egrick a XV. alföldi tárlaton.

Népújság, 1972. ápr. 14.

Gózon János

Művészetéről tartott előadást
dr. Tátrai Ervin a Debreceni Kaszinóban.

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen, 1942. márc. 31.

Józsa János festőművész

Debrecenben a Medgyessy teremben a területi szervezetnek tartozó festőművészek alkotásai ból kollektív festszénybemutatót rendez, melyek a művész alkotása is szerepel.

„Régiségek" c. (repr.)

Hajdu-Bihari Napló, 1977, szept. 17.

Jórsa János

Zene I. gyűres linóleummetszet 70x25 cm

Zene II. gyűres linóleummetszet 70x25 cm

Balatoni Nyári Tőrlet 1976

Balatoni Múzeum, Keszthely

Jórsa János, grafikus

L: Gáesi Mihály

P. Kücs. J.: A IX ... 20-21.

Kritika, Bp. 1978. febr. 78/2.

Józsa János, festő

● KIS GALÉRIA NYÍLIK a hajdúböszörményi városi művelődési központban. Elsőként Józsa János festőművész alkotásai láthatók.

-.O kis galéria nyílik

8.

Esti Hirlap, Bp. 1978. jún. 26.

Józsa János (Debrecen, 1936 –

grafikus

1976: „Ady Endre - illusztráció" nyíres línó 695 x 254 mm
(Héja-nász az avaron)

„Ady Endre - illusztráció" nyíres línó 695 x 257 mm
(Meg akarlak tartani)

„Ady Endre - illusztráció" nyíres línó 695 x 250 mm
(Léda arany szobra)

1977: „Vándor" rézmetszet és részlet 493 x 331 mm

szerepelt az Országos Grafikai Műveztelep, Békéscsaba 1976–77
műveri zőrött

– katalógus a könyvtárban.

Józsa János, grafikus

ÚJ LÉTESÍTMÉNNYEL GAZDAGODOTT a hajdúböszörményi városi művelődési központ: kisgrafikai minigalériát adtak át. Elsőnek Józsa János debreceni grafikusművész alkotásaiból rendeztek benne kiállítást.

– Hír.

8.

Népszabadság Bp. 1978. jún. 27.

Józsa János

A IX országos grafikai hetnax biennálén részt vett, Vándor cimü rézkarccal.

Alföld 1978-2-92
Szabó Frn.:Egyenlőtlen teljesitmények

Jázsa János, festő és grafikus.

1971. óta több tucat bemutatón láthattak a debreceni nagyüzemek dolgozói a megyei művészek munkáit. – Ebben az évben a nézők a művész alkotásaival ismerkedhettek meg. – „Farnekas" c. olaj, (repr.

~~(emb~~

Sz. K.: Üzemi tárlatok, 77.

Hajdusági Munkás, 1977. okt. 14.

Jónsa János

kiállitása nyilt meg junius 1-én

Leninvárosban.

Magyar Hirlap 1977-123-6

Józsa János

A Hajdu Bihar megyei őszit tárlaton részt vett

. *Józsa János* Furulyázója merevnek, beállítottnak tűnik, ezért hiányzik belőle a fiatalság és a zene oldottsága.

Alföld 1977-1-93

Szabó Ernő: Egy őszi terem

Józsa János

JÓZSA JÁNOS festőművész alkotásaiból nyitottak kiállítást az 50 éves jubileumát ünneplő debreceni Nagy Sándor Általános Iskolában. A művész az iskola növendéke volt.

Magyar Hirlap 1977/122/6

Józsa János

JÓZSA JÁNOS festőművész gyüjteményes kiállítása tegnap megnyilt a leninvárosi művelődési központban. A Debrecenben élő művész 35 festménye került ezúttal a közönség elé. 124

Magyar Hirlap 1977/47/6

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 7
ALFÖLD
Debrecen

1021
Józsa János

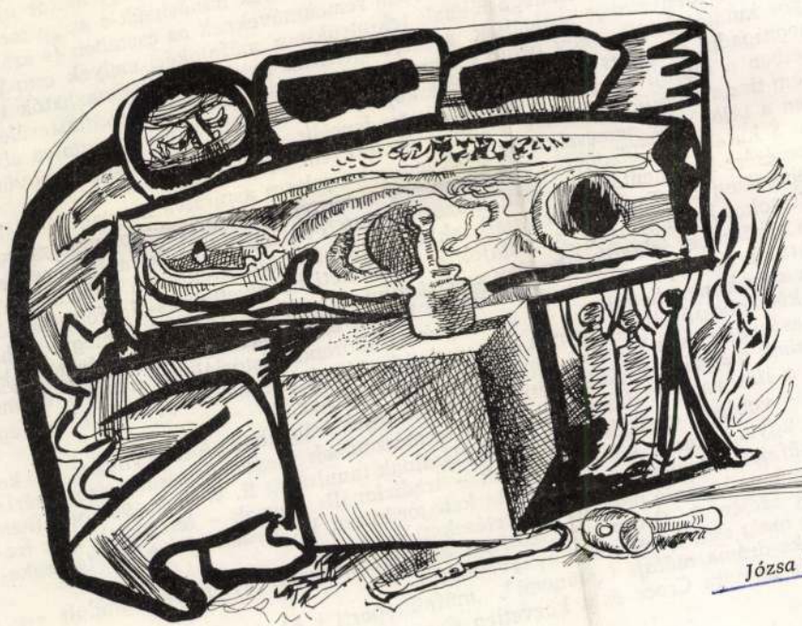

55

Józsa János rajza

„Hogyne volnának" – vághatja ki a kérdés
és már sorolhatja is tankönyvének meghatár
vésben, hogy elkülönítse egymástól mondjuk
Szeptemberi áhítattól. De irodalomtörténész,
akadna, aki elmondaná magáról, hogy még s
ma" műszavakat, s nagy súlyú esztétikai mun
vések, melyek „a líra specifikumainak" megl
időnként fellángoló alkalmi viták írásaiban.
Megnyugtatóan megoldottnak mégsem mondh
tás-e például a *Gyermekdalok*? vagy a *Két kéz*? – „Átmeneti művek" – hangozhat
a kézügyben tartott válasz. Nem is egészen jogtalanul – csakhogy akkor újabb kér-
dések állanak elő, választ sürgetően. Törvényszerűnek minősítsük-e az „átmeneti mű-
formák" gyakoriságát, nem utolsó sorban remekműveknek az esetében (s ezáltal gya-
korlatilag olyan gyűjtőkategóriáknak tekintsük-e a műfajokét, melyek csupán külső
rendezési igényeinket szolgálják, s ezért igencsak módjával alkalmazhatók tudomá-
nyos kutatásoknál), vagy pedig megpróbáljuk lényegi törvények megtestesüléseiként
megragadni az egyes műfajok típusdarabjait, a zavaró tényezők közé utalva ebben az
esetben a műfaji határok áthágásának tendenciáit. (Ami szükségképpen együttjár a
„nem tiszta műfajú alkotások" iránti értékelési fenntartásokkal.)
Ezen a tájon már nemcsak a könyvét-jegyzetét jelesre aspirálva megtanuló diák, ha-
nem a kutató is elbizonytalanodik. Ha egy e tárgybeli ismeretek bemutatására-rend-
szerezésére-kommentálására vállalkozó, néhány éve megjelent hazai művet vesz a
kezébe (Ungvári Tamás *Poétikáját*), akkor különböző fejezetekben a következő útba-
igazításokat kaphatja: 1. „A műfajok a »szemléleti behelyettesítés« legfőbb eszközei.
Azt a nézőszöget jelentik, ahonnan az élet mint teljesség tükrözhető és megragadható.
A műfajok eszméjének mélyén a totalitás igénye él." 2. „A műfajok történeti alakza-
tainak sora kimerithetetlen, s ha következetes, időrendi históriájukat írtuk volna meg,
máris kétségbessé válnék, hogy a műnemek és műfajok léteznek-e egyáltalán." – Vagy-
is: olvasásuktól csak kételyei, töprengései erősödhetnek.
Tekintsünk messzibbre: az eredeti külföldi szövegek irányába? „A kiút világos. Föl kell
hagyni a líra vagy a líraiság általános természetének meghatározását célzó kísérle-
tekkel" – vonja le energikusan vizsgálódásainak tanulságát R. Wellek 1967-ben (nem
tagadva ugyanakkor a kisebb műfajok – tradicionális típusok – létezését). „Az iro-
dalmi műfajok léteznek" – szögezi le kategorikusan W. Krauss 1968-ban (a legke-
vésbé sem téve hasonló megkülönböztetéseket).
Az annak idején B. Croce provokatívan éles fogalmazásai nyomán megindult vita
láthatólag máig sem jutott stabil nyugvópontra.
A líra-epika-dráma műfaji („műnemi", „műfajcsoporti") hármasság rendszere igazá-
ban nem is annyira Croce és a közvetlen Croce-követők műveitől kapta a legvesze-

Jórsa János
festő

Békéscsabán a Munkácsy Mihály
teremben április 10-én nyílt meg
Jórsa János festőművész tárlata,

-----:Pályázatok és megbizások.

Művészet,1975.április - 45.oldal

Józsa János

A Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásaiból rendezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meghívó

1974. Okt. 5.

Józsa János

Grafikus

1936-ban Debrecenben született Józsa János. A képző művészeti Gimnáziumban Szűts Gábor növendéke volt.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Józsa János

grafikus

Józsa János 1957-től, 1960-ig reklámgrafikusként dolgozott. 1959-től szerepel a művész Debrecen és országos kiállításokon.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.

Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Józsa János
Grafikus

" Cantata profana " 1974. } repro
" Világunk 1974.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Józsa János

Operatőr

Eddig 10 egyéni kiállítása volt Józsa Jánosnak. Többször járt külföldön, ahová munkái is eljutottak.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.

Művészet. 1974.október - 9.oldal.

Jórsa János

grafikus

Jórsa János tagja a Magyar Képzőművészek Szövetségének. Festészete figurativ elemekre épül, de távol a naturalizmustól

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.

1974.október - 9.oldal.

Józsa János
festő

Józsa János tervszerűen és tuda-
tosan fest előre felépített program
szerint, de nem spekulatív alkat.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
1974.október - 9.oldal.

Jórsa János

festő

Jórsa Jánosnál a szín hangulati elem, a lelki feszültség kifejező je. A művészt a sinek rek a fényt kifejező képessége is dekel i.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.

1974.október - 9.oldal.

Józsa János
Grafikus

Debrecennek a magyar ex libris
művészetében előkelő szerepe volt.
E közteleretségnek Józsa János nagy
talentumával, mitha grafikai erényeknek
tesz eleget.

Galambos Ferenc: Józsa János
Müvészet, 1971.julius - 22.oldal

Jórsa János
festő

Jórsa János szüknek érzi az „alföldi" megjelölést, bár ez a légkör hatott művészetére. A művész nem hötódik semmilyen is hol ákor sem.

Kovács Gyula: Debrecen képzőmüvészei.
Müvészet, 1974.október - 9.oldal.

Józsa János
festő

Józsa Jánost a Képző és Iparművészeti
Gimnáziumba felvették debreceni
kedvezményes tanulmányai után. A
Gimnáziumba Szinte Gábor és Konjathy
Ödön voltak a tanárai.

Calambos Ferenc: Józsa János
Művészet, 1971. julius - 22.lap

Józsa János
grafikus

Technikai felkészültségét az iskolában kapott alapokra saját maga fejlesztette ki és emelte igen magas színvonalra

Galambos Ferenc: Józsa János
Művészet, 1971. július - 22.lap

Jórsa János
festő

„Temetés"
„Feifelej"
„Eskuvo"
„Ilovács"

Galambos Ferenc: Jórsa János
Művészet, 1971. julius – 22 lap.

Józsa János
festő - grafikus

A fiatal művész munkásságában él és dolgozik. Nevét ismerik az országban, de az ország határain túl is.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971. július - 22.oldal.

Jórsa János
festő

Jórsa nem tud egy problémá
hőrnel maradni. Szivescu fest
aktokat, tájat vagy csendéletet.

Kovács Gyula: Debrecen képzőmüvészei.
Müvészet, 1974.október - 9.oldal.

Józsa János
festő

Józsa János grafikáiban el-
jutott a szürrealizmushoz.
A festészetében a fény minél
magasabb szintű megjelení-
tésére törekszik

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.

1974.október - 9.oldal.

Jórsa János
festő-grafikus

Jórsa János mint grafikus ismert, az 1965-ös Lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti kiállításon ezüst érmet kapott.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Józsa János

grafikus

1936 november 7-én született Józsa János Debrecenben, nepes hiszpanos csabádban. Az apa szovács, lakatos-mester volt.

Galambos Ferenc: Józsa János.

Művészet, 1971. julius - 22.oldal.

Józsa János
grafikus

Az alig 43 éves kisdéri Józsa János, a debreceni képzőművészeti szabadiskolában tanult Mengyhárt József, Veress Géza és Balla Károly voltak első mesterei.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971. július - 22.oldal.

Jórsa János
festő

Jórsa János festménya ke-
mények, nyersek, Feszültsé-
gek, gatlások szorítják mű-
vert.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Józsa János
grafikus

Egyéni kiállításai nemcsak vitat-
hatatlan tehetséget bizonyítottak,
de szín- és vonalkultúrájának el-
mélyülését és fejlődését is.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971.július - 22.oldal

Jósa János
grafikus - festő -

Szabad grafikáiban jellegrendszere összetett, de egyértelmű és modern és körüthetően hifejező.

GGalambos Ferenc: Józsa János.
Müvészet, 1971.julius - 22.oldal

Jósa János
festő - grafikus

Kisgrafikáiban, közlik az exlibrisben
Mennyiszt József kere alatt hapott
indiskrétat. Nagyobb hedvet azonban
csak az utolsó időben hapott hozza

GGalambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János

festő-grafikus

Tóth Béla részére készített exlibriseinek hagyományos és modern motívumokat tartalmazó könyvjegye „marradio ex libris".

Galambos Ferenc: Józsa János

Müvészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János
festő - grafikus

Ex libris készített Csehe Béla vésnére, ez a könnyűjegy játékosságot és könnyedséget mutat. Az „ex libris Szabó Béla" egyfajta grafikailag megfogalmazott detektivregény.

Galambos Ferenc: Józsa János
Müvészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János
grafikus

1966-ban Józsa Jánosnak ítélték
a Stúdió grafikai díjának második
helyezését, 1967-ben a Medgyessy
emlékérmet nyerte el.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971.július - 22.oldal

Józsa János
grafikus

1963-ban megkapta a Munkácsy emlékplakettet, 1965-ben, a Lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti Kiállításon az ezüst érmet nyerte el.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János
grafikus

1970-ben pedig Olaszországban
a Nemzetközi Grafikai Kiállí-
táson nemzetközi művei.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971.julius - 22.oldal

Jósa János
grafikus

1969-ben külföldi kiállításokon vett részt: Bulgária, Szovjetunió, Csehszlovákia, Olaszország; I. Nemzetközi Fametszet Biennálén.

Galambos Ferenc: Jósa János.
Művészet, 1971. július - 22. oldal

Jósza János
Grafikus

1965-ben Németországban Lipcsében, és a Szovjetunióban kollektív kiállításon szerepelt. 1966-ban Bulgáriában mutatkozott be kiállításon.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971. július - 22. oldal

Józsa János
festő-grafikus

A művész kultivalja a fa és linometszeteket, a rézkarcot, balaminut a litografiát.

GGalambos Ferenc: Józsa János.
Müvészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János
Grafikus-festő

Tisztán vonalas rézkarc-önarcképe a jó önportré iskolapéldája. Szépet réztechnikájú könyvillusztrációi, Radnóti mű stb.

GGalambos Ferenc: Józsa János.
Müvészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János
grafikus

Egyéni kiállításai voltak 1967-ben Balmazújvárosban és Debrecenben, 1968-ban Budapesten, 1969-ben Pécsett és Debrecenben, 1971-ben Kaposvárott.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János
grafikus

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának
tagsága mellett ma már tagja a
Képzőművészeti Alapnak és a Képző-
művészek Szövetségének.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971.július - 22.oldal

Józsa János
grafikus

Művészetében a valósághoz való
ragaszkodás, jellemzi művészt. Té-
mát sokáig érleli. Festészetben is
a grafikusi hagyományokat kövéli

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János
grafikus-festő

Kolorizmusá elénk és ebben heresi és találja meg önálló festői világát. Képre váltott elménye lele vannak ritmikával.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János
festő - grafikus

Egyéni kiállítása volt 1962-ben Debrecenben, 1964-ben Győrben, 1965-ben Budapesten, majd újra 1966-ban Budapesten.

Galambos Ferenc: Józsa János
Művészet, 1971. július - 22.oldal.

Józsa János
festő-grafikus

Egyéni kiállításai voltak 1966-ban
és 1965-ben Debrecenben, 1966-ban
Hajdúszoboszlón és Hajdúböször-
ményben.

Galambos Ferenc: Józsa János
Művészet, 1971. július - 22.oldal.

Józsa János
grafikus-festő

1961 után műveit ott láthatjuk
ügyszokán minden rangos képző-
művészeti kiállitáson. A stúdió kiál-
litásán, a Miskolci Biennalen stb.
vett részt.

Galambos Ferenc: Józsa János
Művészet, 1971. julius - 22.oldal.

Horsa János

Dürer 1471–1971

X1 118×78 mm

Ex libris Sárkány Mihály 1972.

X3 141×82 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé

1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Mórsz János

Ex libris SZMT Központi Könyvtár,
Debrecen, rézm.

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Józsa János
festő-grafikus

1957 és 1961 közötti évekbe festészettel
szabad grafikáival minte csak pihenés-
képpen foglalkozott. 1961-től Józsa
János önálló művészetét dolgozik.

Galambos Ferenc: Józsa János
Művészet, 1971. július - 22.oldal.

Jórsa János

Művészet I., 1972. X3/2 120x115mm

Művészet II., 1972. X3/2 120x115mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennalé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Horsa János

Ex libris SZMT Központi Könyvtár Debrecen
X3 92×92 mm

Ex libris Moni
X1 122×121

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Jórsa János

Ex libris Edit

X 3 130 x 100 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennale
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Józsa János rajza.

Petőfi

Alföld 1973/1 59 old.

Józsa János

Cantata Profana
olaj 21 × 52 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul. – szept.

Józsa János rajza

Petőfi

Alföld 1973/1 borító 1. old

Józsa János 15

A Dózsa I II című körajzokban az előtérbe helyezett Dózsa-fejet körülveszik a katonák, a harci jelenetek, a kiegyenesitett kaszák. A koronás fej c. tusrajz ismét a parasztvezér katonásan kemény, megkinzott, de el nem lágyult arcát mutatja. Fametszetű lapokat is láthatunk (Dózsa népe, A bosszú, A szenvedő stb.) Önálló műveknek is tekinthetjük őket, annyira mivesen megmunkáltak, de úgy is felfoghatók, mint a művészt állandóan izgató téma változatai, előzetes megjelenési formái. Toth. Endre: Józsa János két kiállítása Alföld

1972/11

86old

Józsa János

Képei, nyomatai szerepelnek
a Kelet-magyarországi Képzőművészek
találatán a Dorottya Galériában

Magyar Nemzet 1973 január 9 4.old.

Józsa János

Művei szerepelnek a Kelet-magyarországi képzőművészek kiállitásán a Nemzeti Galériában

Népszava 1973 január 5

2.old.

Józsa János

„Debreceni utca" cinni szines metszetével, mely tele van humorral, játékossággal vett részt a tárlaton (Nemzeti Galéria, december január)

D. I. A Kelet-magyarországi müvészek tárlatán

Vigilia 1973/3 209 old.

Gárdonyi János

a Magyar Nemzeti Galériában rendezett kelet-magyarországi képzőművészek kiállításán szereplők művei

M. V.: Országos reflektorfényben.
Hajdú-Bihari Napló, 1942. dec. 22.

Jórsa János

Bábel színes vért. 59×30
Cirkusz színes linóm. 50×35

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1972.

Józsa János 14

Ezért van helye e képeknek ezen a tár-
laton. A grafikák közül a Dózsa mai-
kaus férfifejét szigorú vonalakkal, még-
is lélekkel teli töprengő-gondolkodó fő-
nek bemutató szeurayz a legjobb. A litog-
ráfiák közül A harc a legeredetibb s a
leghatásosabb. A háború rettenetéit egyetlen
lihegő, nyerítő, habzó, fujtató lófejen keresz-
tül is teljes apokaliptikusságában ábrá-
zolja a művész.

Toth Endre: Józsa János két kiállítása.

Alföld 1972/11 86 old.

Józsa János 11

Ennek bizonysága az a húsznál több festmény és grafika, mely mind Dózsát, Dózsa harcait és harcosait, környezetét, győzelmeit, bukását és megaláztatását, ábrázolja, megpedig a művész által eddig alkalmazott valamennyi műfajban: táblaképben, ~~[illegible]~~ linó- és fametszetben, toll- és krétarajzban, litográfiában.

Toth Endre: Józsa János két kiállítása

Alföld 1972/11 85 old.

Józsa János 10

A Dózsáról szóló művek előtt nem hallgathatjuk el, hogy Derkovits Gyula és Szabó Vladimír óta talán Józsát foglalkoztatta legjobban Dózsa személye, forradalmisága, hagikuma. (Ez természetesen nem a művészek értékrendi összehasonlítását jelenti)
Toth Andre: Józsa János két kicillitása.

Alföld 1972/11 85 old.

Józsa János 13

A két változatban is megfestett Összecsapás közül a kisebb méretű, mattabb szinvilágú kelti a benzőségesebb hatást. Nagyobb kompoziciók előtanulmányainak tűnnek a Harcos I. II. és a Bosszú c. kisebb munkák. Látszolag nem tartozik szervesen ide az Anyám és az Egyedül című kép. Ezeken a munkás-asszony-portrékon azonban a művész éppen azt akarta kifejezni, hogy Józsa forradalmi népe maris elő, halo erő.

Toth Endre: Józsa János két kiállitása.

Alföld 1972/11 86 old

Józsa János 12

Az olajképek közül nemcsak méreteivel, hanem monumentális hatásával, a színek rendeltetésszerű felhasználásával, az arcok karakteres, mégis szenvedően emberi vonásával nyügöz le az 1514 (Dózsa harca) c. triptichon. A Dózsa II jelzésű tüzes, harsányabb színeivel többet mond, mint az iniciálek merevségére emlékeztető, a koronás Dózsát ábrázoló párja.

Toth Endre: Józsa János két kiállítása

Alföld 1972/11 85 old.

Józsa János 7

A második csoportba tartoznak az intellektuális fogautatású munkák. Ugyanis amellett, hogy megszállottja a fizikai-ipari munkának, szívesen és elmélyülten ábrázol – főleg ujabban – történelmi hősöket, tudósokat, költőket, művészeket (Dózsa, Kopernikusz, Dürer, Bartók.) Az ábrázoltak portréját rendszerint belekompanálja a műszerek, könyvek, zeneszerszámok köze, így teremtve meg körülöttük a sajátos környezetet és atmoszférát. Toth Endre: Józsa János két kiállítása

Alföld 1972/11 85old

Józsa János 9

Ilyenek a Világunk, az Élet, a Lúna és a Két fej ciúnü művek. Ezek a lapok kerés-bé illúszbrativ jellegűek. Érezzük, hogy sem tematikai, sem pályázati megkötések nem korlátozták a művész fantáziáját. Ugyancsak ezeknél probálja ki először a grafikai eljárások új és új módjait, változatos alkalmazását. S talán ezek a munkák állnak legközelebb az absztrakcióhoz.

Toth Andre: Józsa János két kiállítása.

Alföld 1972/11 85 old.

Józsa János 6

Az elsőbe azok a mozgalmas, részletezően megmunkált lapok tartoznak, amelyek a régi és a mai Debrecen egy-egy jellemző részét, érdekes vagy kihaló figurait ábrázolják. Ilyenek a Kis utca, a Vidám park, a Betlehemesek, a Debreceni utca. Idesorolhatók a különféle mesterségekről készült lapok, pl. a kovácsmesterséget vagy a rézkarcoló művességet bemutató alkotások.

Toth Andre: Józsa János két kiállítása.

Alföld 1972/11 85 old.

Józsa János 8

Ide tartozik a zenéről, a táncról készült
számtalan munkája is. Ezek pitmikusságukkal, mozgalmasságukkal, könnyedségükkel tűnnek ki. A harmadik csoportot azok a képek alkotják, amelyeken – szinte, a maga kedvére – játékosan, látszolag spontánul kísérletezik. De ezek a kísérletek sem öncélúak; a merészebb megoldásokat, az újabb ötleteket, a váratlan színhatásokat kutatják.

Toth Andre: Józsa János két kiállítása

Alföld 1972/11 85 old.

Józsa János 5

Hajduszoboszlón, a Művelődési Ház szinvonalas kiállítás-sorozatának keretében huszonöt színes és három fekete-fehér grafikáját láthattuk. Többségében linómetszetet, néhány papír és fametszetet s vegyes technikával készült grafikát. A tárlat anyagát, mely egészében nagyon artisztikus, megragadó ötszhatást keltett a nezőkben, három témakörre csoportosíthatjuk.

Toth Andre: Józsa János két kiállítása

Alföld 1972/11 85 old.

Józsa János

Az utóbbi időben például az Országos Grafikai Tárlaton, majd a Dózsa-évfordulós alkalmából rendezett pesti kiállításon szerepeltek munkái. A nemrég megjelent Magyar nagyművésszel című reprezentatív albumban egyedül ő szerepelt a debreceni művészek közül. (Más kérdés, hogy többen is helyet kaphattak volna benne.)

Tóth Endre: Józsa János két kiállítása

Alföld 1972/11 85old.

Józsa János 2

Maga a tárlat annak is dokumentálása, hogy Józsa János permanens alkotóművész, aki folyton újabb és újabb műfajok meghódítását tűzte ki célul maga elé. De nemcsak kiserletezések és formai problémak izgatják. Témavilágát, mely eddig meglehetősen zártkörű volt, igy ekszik egyrészt a történetiség, másrészt az intellektualitás irányába kitágitani, elmélyiteni és gazdagitani.

Toth Endre: Józsa János két kiállitása.

Alföld 1972/11 85 old.

1

Józsa János

Két önálló tárlatou mutatta be alkotásait az országosan is egyre ismertebbé és elismertebbé váló fiatal debreceni művész. A Hajdúszoboszlón korábban megnyílt kiállítását a műfaji egység jellemezte: túlnyomórészt színes linometszeteket láthattunk, míg a „Tit" debreceni Csokonai Klubjában a Dózsa Györgygyel kapcsolatos, különböző műfajú munkáit állította ki. Toth Endre: Józsa János két kiállítása.

Alföld 1972/11 85 old

Józsa János 3

Mindezt hallatlan vitalitással, szorgalommal és ambicióval csinálja. Nem sértődik meg a jogos és jogtalan kritikák miatt, hanem megy tovább a maga utján, állandó kontaktust tartva a képzőművészet új hullámaival. Ujabban alig van olyan jelentősebb kiállítás, amelyről hiányoznának az ő művei.

Toth Andre: Józsa János két kiállítása

Alföld 1972/11 85 old

Józsa János

Két festménye és négy grafikája kapott helyet a kiállításon. Józsa túl van már régi grafikáin, modernista kísérletei pedig még nem kiforrottak. Esélyei nem a liráisáig és nem is a nonfiguráció körül lehetnek. Képei közül a Dózsa fej, grafikái közül a harsány népi jelenetek a leg jobbak.

Solymár István: Kelet-magyarországi képzőművészek kiállítása a Magyar Nemzeti Galeriában.

Alföld 1973/2 84 old.

Józsa János
festő

Méltatás

Tóth Endre: Szilágyi Elek kiállitása Debrecenben.
MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 35.oldal

Józsa János

Exlibrist kérítő grafikusművén

dr. Brestyánszky Ilona: Az exlibris művénete

Rajztanítás 1971/2

33. old

József Attila

Müve szerepelt a Debreceni
Üzemi Tárlaton - említve

Népszava 1972 november 11
8.old.

Józsa János
grafikus

Dürer "cinni lapját mutatta be,
"Kopernikusz I. mutszelét és mon-
tázskompozicióit.

Borbély László: A VI. miskolci országos grafikai...
Művészet, 1972 junius - 45 oldal.

Józsa János

"Szinház" c. képét a lap bemutatja cimlapján.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 16.
XVI. évf. 51. sz. cimlap.

Jósa János

Tengerpart II. repr.

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Jósza János

1. Dózsa o.l. 70×50
2. Tengerpart I. 50×120cm

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Jónsa János

1. Bolonga o. l. 46×59

2. Bartók I–IV. vegyest. 30×40

Kelet. Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Fónya János

1. Madarak lepjék o.l. 100×70
2. Tengerpart II. o.l. 86×100

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Józsa János

1. Vidámpark 25x59

2. Debreceni utca linó 23x30

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Józsa János

1. Ciolkusz fametszet 50x35
2. Világunk I–II. vegyes t. 51x72

Kelet – Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Józsa János

1. Ikonosztáz vegyes t. 46x62
2. Műterem lino 50x70

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Józsa János

1. Dürer lino 50x70
2. Tengerpart vegyes t. 70x80

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Jósa János

Tengerpart repr.

Kelet-Magyarországi Képzőművészek Kiállítása M.N.G. 1972.

Józsa János

Zene lino 50x70

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Józsa János

A lap bemutatja a müvész munkáját, "Vidám Park" cimmel.
Repr.

A Képet lásd: Vadas József: "Képek a várfalon" c. kritikájának hátlapján

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 8. lap.

Józsa János, festő

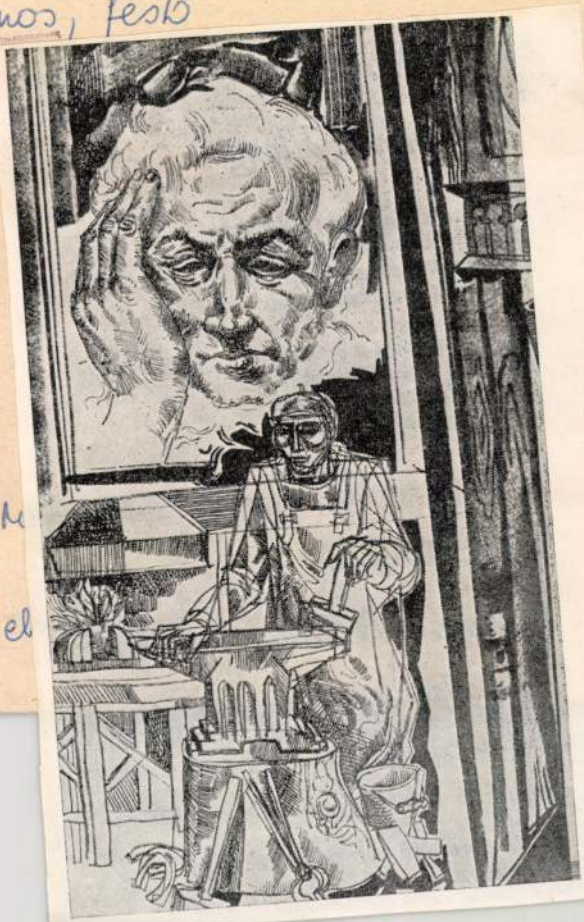

29

Józsa János: M

Alföld, Dec

29.

XVIII/4

őszi kertben a szél, öregek csuhéjból font
álmait vigyázva, füttye forog akár a forgó-
szél,
elröppentő hatalmas erő dobog a kertek
alatt
s a fák deresedő koronája csak zúg
monoton,

Józsa János

44

Józsa János: Ady

ekű tanulmányokat. Témáról témára haladva
és épít maradandó érvénnyel.

einek, hatásának számbavétele. A tanártól és
több szinten s elég ellenőrizhetetlenül terjed-
tisztelni könnyebb, mint követni. S nem köny-
A marxista magyar irodalomtudomány, melynek
meretekkel, koncepciókkal gazdagította? Azok
irodalomtörténeti látásmódjukat és műelemző
nevelkedő irodalomtörténészek, kritikusok, akik
s az elfogadottba, a látszólag véglegesbe való
r, könyveinek sokezer olvasója, tanítványainak

Józsa János

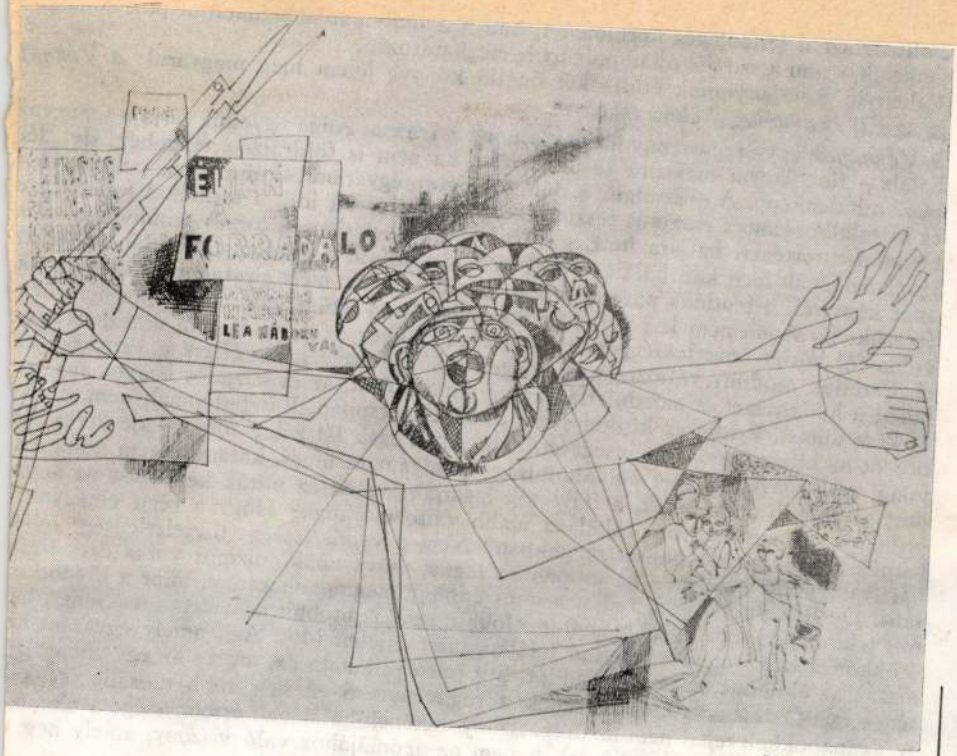

Józsa János rajza

hát Raszputyin kétely – ha [illegible]
tális. De Raszputyin érzi, tudja, a múlt éppúgy megtagadhatatlan,
tott tekintet – mégis megélni sem az előbbit, sem az utóbbit nem képes az ember, ha
örökkön a kettő megfoghatatlan találkozását: a jelen időt. Azt, amely egyaránt ta
mazza az elmúltat és az elmulandót. S a jelen pillanata az, amely az egy-ember dö
sének, választásának, cselekvésének a függvénye. S ez már több morális föltétel
A Végnapokban tehát nem az öregasszony életének-halálának értelmessége a tét (az
tetté, történelemmé változott át), hanem az agóniájához való viszony, amely nem

Józsa János

Józsa János: Ady Endre emlékére

· Helyettes főszerkesztő: JUHÁSZ BÉLA
elelős kiadó: Dr. Szabó Imréné – A Hajdú-Bihar me-
Szerkesztőség: Debrecen, Vörös Hadsereg útja 26/A
001 Debrecen 144. – Kéziratot nem őrzünk meg és
yei Lapkiadó Vállalat, Debrecen, Tóthfalusi tér 10. –
ta Központi Hírlapirodánál (1900 Budapest V., József
lnál – Évi előfizetés 72,– Ft, félévi 36,– Ft, negyed-
NB-egyszámlára – Befizetéskor minden esetben kérjük
lyóirat nevét
ndex 25.901
N 0401–3174
földi Nyomda, Debrecen

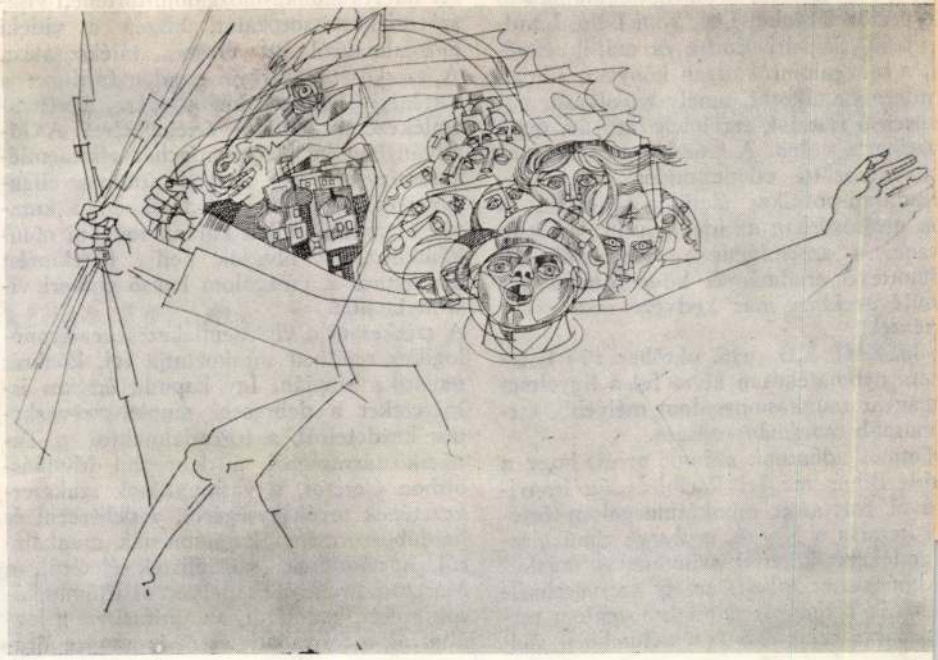

Józsa János rajza

emlékezés-kötettel színvonalas munkát
dményezett, olyat, amely szervesen il-
zkedik a magyar munkásmozgalom tar-
nasabb, színesebb és érzelmekben gaz-

ról, a nádudvari szocialisták életéről, a
Márciusi Frontról, a debreceni ifjúmunkás-
sok szervezkedéséről, az antifasiszta ellen-
állásról, a felszabadulásról és az élet újra-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JUN - 6
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János

1021

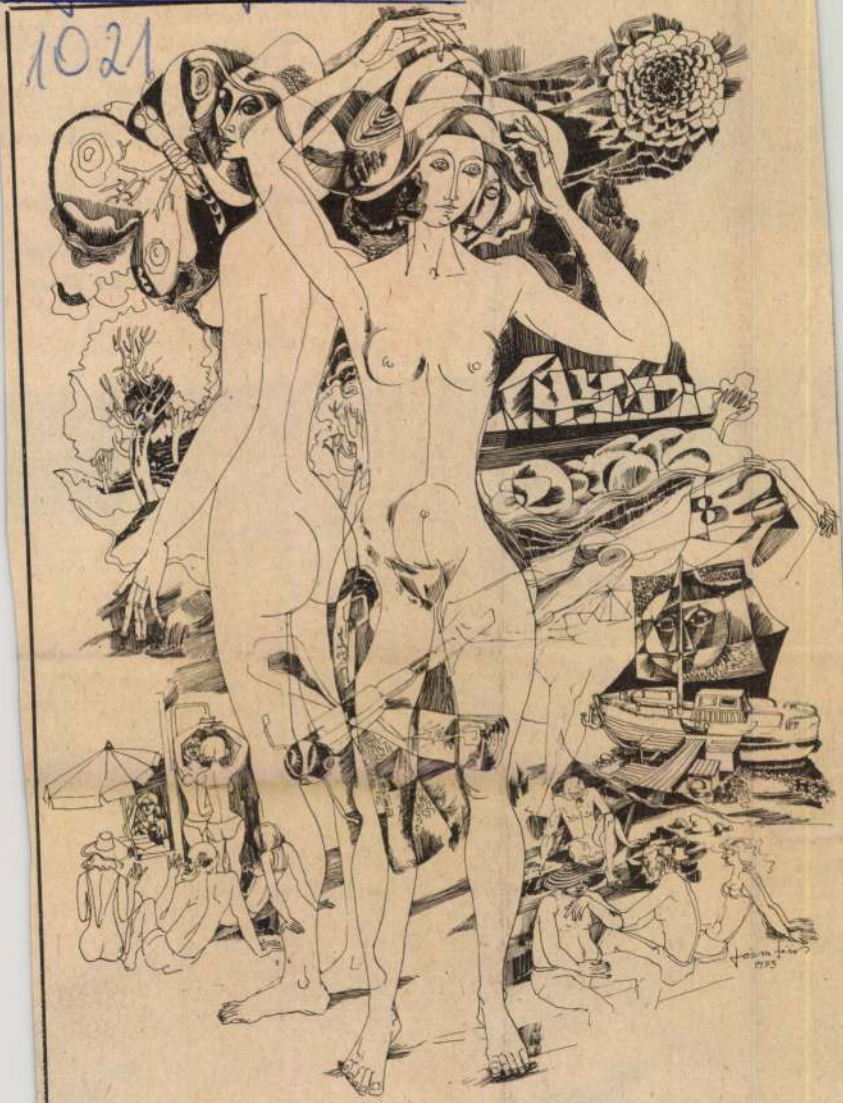

JÓZSA JÁNOS: NYÁR

őtt

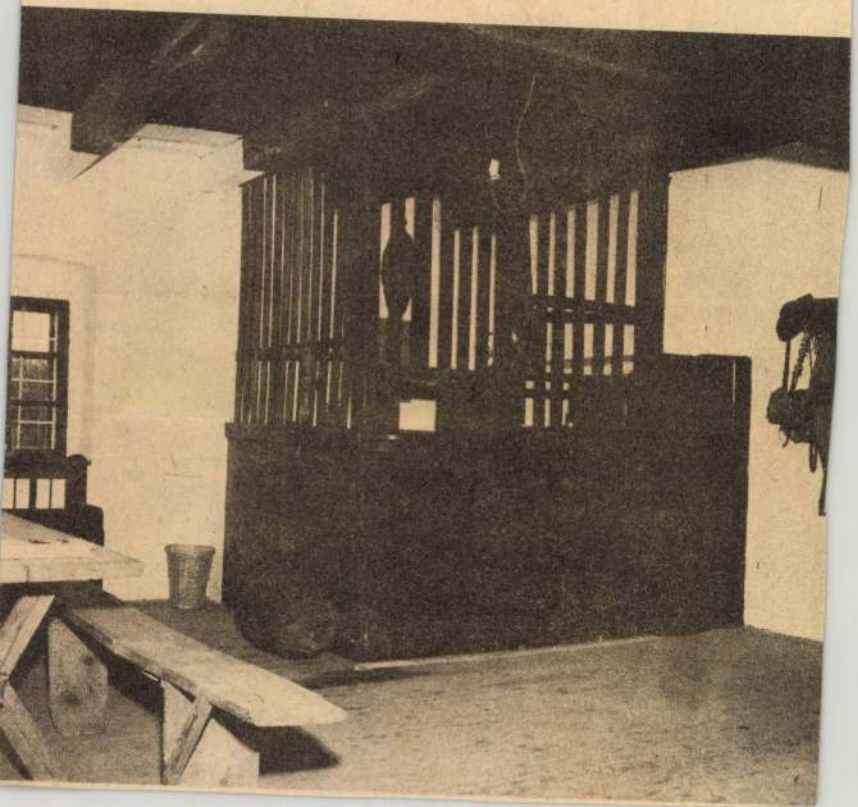

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 NOV 2
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János, festő, grafikusművész

1021

Nyulasi kisképtár

Havonta változó programmal jelentkező képzőművészeti nevelőfórum nyílt a Nyulasi Általános Iskolában. A kisképtár megnyitásán Nagy László János a művészeti nevelés és a gyerekek személyiségének kapcsolatáról a „nyitott iskola", tehát a közművelődés és a közoktatás termékeny kölcsönhatásáról szólt, melyek szolgálatára az iskola vezetősége, szülői munkaközössége, úttörőcsapata és a Hazafias Népfront körzeti bizottsága a kisképtárat is létrehozta.

Első alkalommal Józsa János festőművész grafikáit mutatták be. A megjelent szülők és a tanulók számára Lenkey István könyvtáros tartott tárlatvezetést. Képünkön Józsa János: Egy Bach-hangverseny emlékére

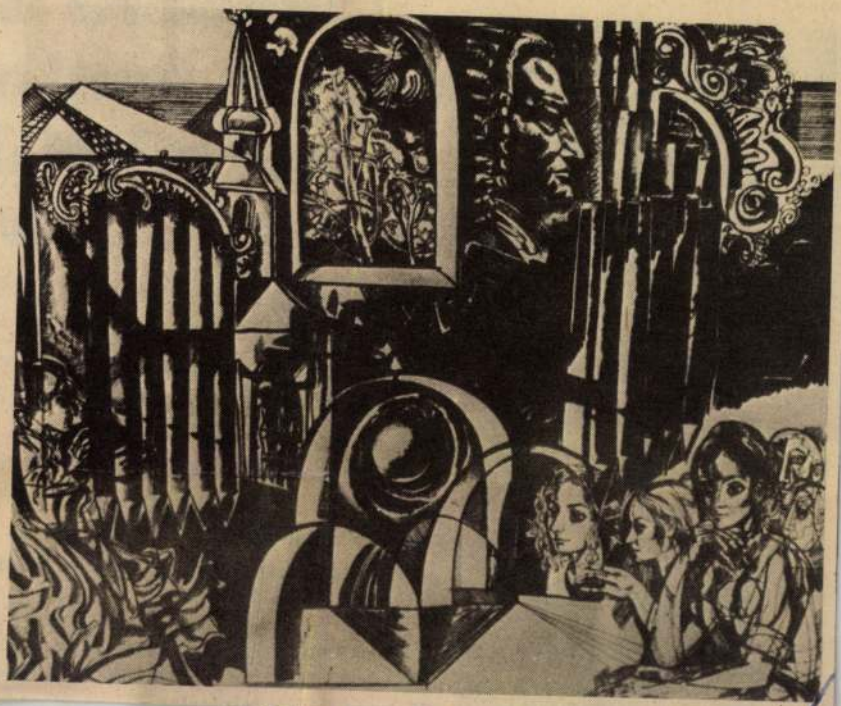

Továbbra három ponttal vezet a DMTE

Győzött a H. Bocskai

A labdarúgó NB III-ban a 13. forduló tíz mérkőzését játszották le az elmúlt hét végén. A DMTE pontot vesztett ugyan Debrecenben a Nyíregyháza ellen, de továbbra is három pont az előnye a bajnoki táblázat élén, mivel a vetélytárs Kazincbarcika is döntetlenül mérkőzött a fővárosban. A Hajdúszoboszlói Bocskai újból sikeresen szerepelt, az utolsó percben szerzett góllal győzött a Záhony ellen.

Képünkön: Egy pontot érő rúgás — Gergely egyenlítő gólja a nyíregyházi hálójában (Kalmár István felvétele)

Nem volt 13 találatos a totón. Az egyetlen 13 találatos szelvényre 962 106 forintot fizetnek. A 12 találatosok nyereménye egyenként 12 828, a 11 találatosoké 723 forint. A tíztalálatos szelvények 137 forintot érnek.

A telitalálatos szelvény: 2,1,1, x,1,1, x,1,x, 1,2,1,x, 1.

MOZI

VÉRTESTVÉREK (NDK). VÍG du. 3/4 4, 6, 1/4 9, VÍG de. 1/4 10, 1/4 12. 1/4 2, APOLLÓ du. 1/2 4, 3/4 6, 8. **A LOPAKODÓ HOLD** (USA). APOLLÓ de. 1/4 10, 1/4 12. KLINIKA 5. **A BÉKESSÉG KORA** (olasz). APOLLÓ de. 1/4 2, METEOR 1/4 8. **HALLÓ, ITT IVÁN CÁF** (szovjet). METEOR 3, 1/4 6. **HANGVERSENY BANGLADESÉRT** (USA). HÍRADÓ de. 1/2 10, HÍRADÓ du. 3/4 8. **AZ IDŐK KEZDETÉN** (magyar). HÍRADÓ de. 1/2 12. 3/4 2, HÍRADÓ du. 3/4 4, 3/4 6. **HUSZÁRKISASSZONY** (szovjet) HORVÁTH Á. 1/2 6. **A VÖRÖS TULIPÁNOK VÖLGYE** (szovjet)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 OKT 17
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János

1921

Józsa János: A párizsi Moulin Rouge

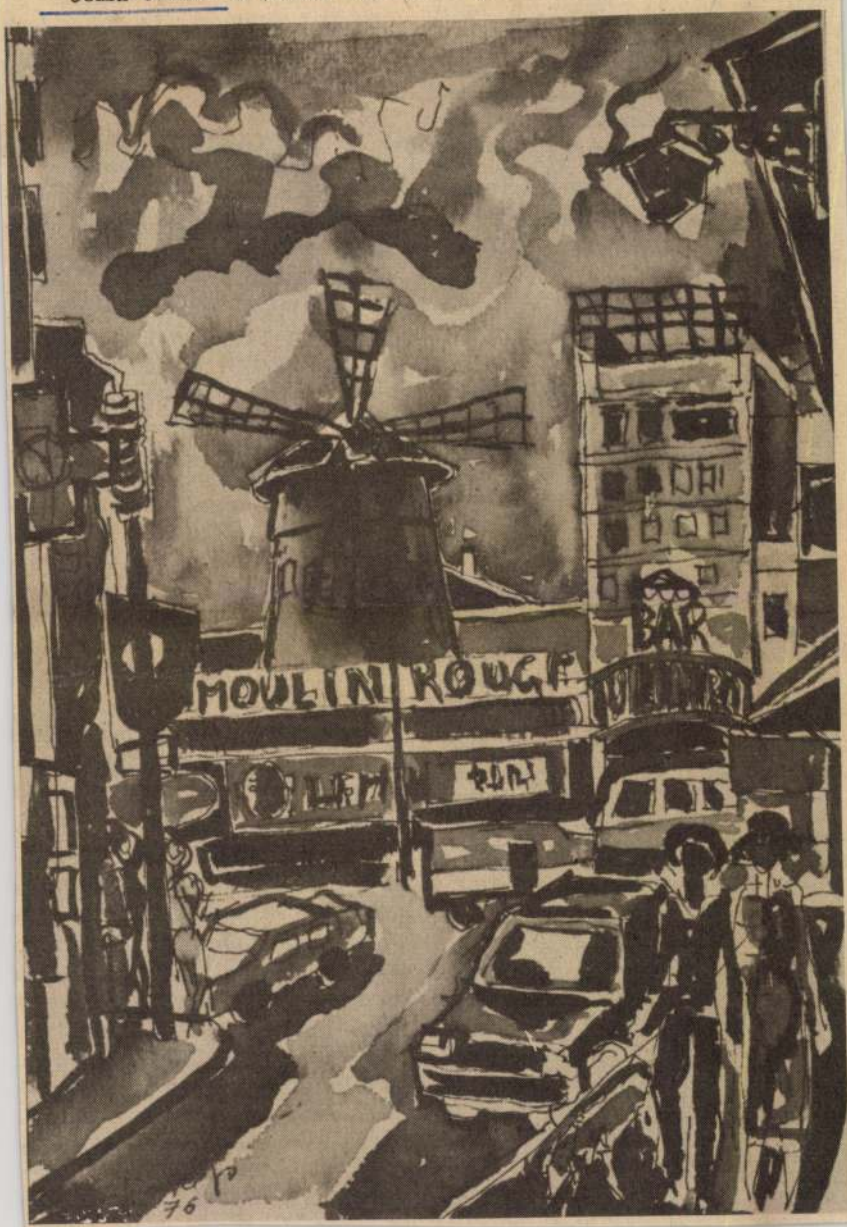

kozását, augusztusba
országba sereglették
gal jelképezett nen
hívei, hogy Athénbe
nek a 61. egyetem
kongresszuson. E két
a korábbinál is nag
fordult az eszperanto felé.

Nem érdektelen ebből az alkalomból visszatekintenünk Zamenhof 1887-ben alkotott művének történetére.

Le az olcsó szenzációk polcáról!

1905-ben a franciaországi *Boulogne-sur-Mer*ben, a nemzetközi nyelv híveinek első nemzetközi találkozóján még csak maroknyi csoport vett részt, hogy kipróbálják a lengyel szemorvos íróasztalánál csinált nyelv életrevalóságát. Egy évtizeddel ezelőtt, amikor Budapesten tanácskozott az eszperantisták 51. világkongresszusa, már négyezer képviselő foglalt állást a semleges nemzetközi közvetítőeszköz szükségessége mellett. E gesztusuk mintha csak *Romain Rolland* Nobel-díjas francia író nyilatkozatának megismétlése-megerősítése lett volna: „... mindent meg kell tenni azért, hogy az eszperantó az emberiség nyelve, a népek közötti megértés eszköze legyen."

Igaz, nem ez az egyetlen kísérlet a bábeli nyelvzavar megtisztítására. A szovjetunióbeli *A. D. Dulicsenko* nemrégiben elkészítette a mesterséges nyelvek bibliográfiáját, amely 912 nyelvtervezetet sorol föl. De hogy az olyan ismert nemzetközi műnyelvek, mint az *interlingua*, a *blood*, a *volapük*, az *ido* és társai is háttérbe szorultak az eszperantó mögött, nem véletlen: Zamenhof találmánya ugyanis egyszerűségénél, logikus voltánál, hajlékonyságánál fogva alkalmas arra, hogy fölvegye

A hazai példa

Magyarországon 1970-től — a világon elsőként — folyik középiskolai eszperantó nyelvtanárok képzése a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen, míg az esztergomi tanítóképzőben általános iskolai tanárokat szakosítanak eszperantó nyelvből. Ami pedig a debreceni Kossuth Egyetemet illeti, itt 1909-ben már lektora is volt e nyelvnek (*Török Péter* személyében); a szervezett formájú oktatás az 1971/72-es tanévben kezdődött meg, azóta évente húsz-huszonöt hallgató szerez felsőfokú — nyevtanári — képesítést. Tudásukra mind nagyobb szükség van: általános és középiskolák szabadon választható tantárgya lett hazánkban a nemzetközi nyelv, amelyből az Oktatási Minisztérium határozata alapján állami nyelvvizsgát is lehet tenni.

A fogalommá vált zöld csillag híveinek hazai táborát a kéthavonta megjelenő *Eszperantó Magazin* és a 44 országba is eljutó *Hungara Vivo* című eszperantó nyelvű lap fogja össze. Gyula városában évenként nyári egyetemen találkozhatnak egymással a nemzetközi nyelv hívei, de a legfontosabb kapcsolat alighanem a levelezés, a turizmus, a találkozókon köttetett barátság által erősödik. Ez a szövetség persze nem személyes jellegű, hanem egyetemes

Józsa János grafikus.

Menyhárt József, Móré Mihály, Józsa János és még többen az utóbbi évtizedekben a debreceni grafika jelentős alakja.

Szabó Ernő: Ex librisek.

Hajdu-Bihari Napló, 1976. dec. 15.

Józsa János grafikus

Mostanában jelenik meg Tóth Béla könyve a kollégiumi résztvetsző diákokról. – a 20-30-as évek következő nemzedékéből Móré Mihály, majd Józsa János ~~ét~~ nevét idézi.

Szabó Ernő: Szabó László műtermében.
Hajdu-Bihari Napló, 1977. jan. 15.

Józsa János grafikus

Az új ex libris művészgeneráció fellépését a Fiatal Képzőművészek 1958-ban megrendezett ex libris-pályázatának köszönhetjük. A művész is elkor indult el kisgrafikai pályáján. Ex libris-műveszetében is a mikrovilágot építette ki: erős kontúrvonalai nemcsak a formát zárják áttörhetetlen keretbe, de néha fantáziáját is.

Galambos Ferenc: A XX. századi magyar ex libris. Hevesi Szemle, 1976. 3. 19. old.

Józsa János, festő

● KIÁLLÍTÁS. A debreceni agrártudományi egyetemen ma nyílt meg Józsa János festőművész kiállítása.

O-: Kiállítás

12.

Esti Hírlap, Bp. 1977. ápr. 19.

Józsa János, festő

● KIÁLLÍTÁS. Leninvárosban a művelődési központban ma nyitják meg Józsa János festőművész kiállítását.

Or: Kiállítás 8

Esti Hírlap, Bp. 1977. febr. 24.

Józsa János festő

A Kiss Pál Múzeumban négy festő művét mutatta be, Cs. Ulrich Tibor, Józsa János, Tenk, László, Tapor András-ét. – „Erdő" – „Emlék az erdőről" – „Csonkfák", – „Öreg fa" v. (említve).

dr. Tóth Ervin: a Művésztelep négy alkotójának tiszafüredi kiállításáról.

Hajdúbihari Napló, 1974. dec. 22.

Jóna János / grafikus

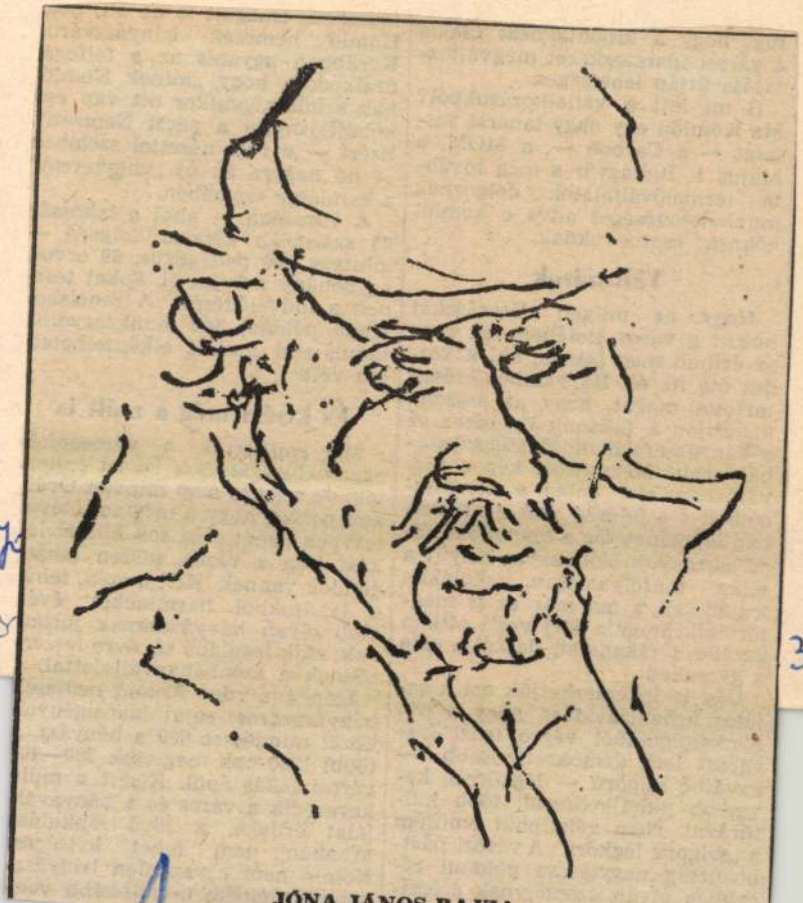

JÓNA JÁNOS RAJZA

Jóna J

Nén

3.

6.

játos urbanizálódást, hogy a bányászkolóniából végre igazi kisváros lett, demokratikusabb — kevésbé szigorú — légkörrel, kevesebb duhajkodással, több kultúrával. Nem véletlenül említem a „szigorú légkört". A városi pártbizottság nagyterme például régebben olyan szentélynek számított, ahová belépni, akár egy

Igen ám, de Komló nemcsak bányászváros: saját lakásigénylői közül mindössze 600 a bányász, a többi 1200-nak meg csak 300—400 városi lakás épül. Kísért a múlt, keveredik a város és a bányavállalat érdeke, a jövő alakulása azonban nem lehet kétséges: Komló nem egyszerűen bányászkolónia, hanem mindinkább von-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 ~~III~~ 11

Könyvtáros

Józsa János

1021

Józsa János metszete

özponti

intégy hatoda küldött rendszeres jelenseket gyarapodásáról az országos nyilntartásnak, s e jelentések címleírásai, bliográfiai igényessége sok kívánnivalót agytak. Minthogy a Könyvek (és Folyóatok) Központi Katalógusának munkarsai az elsődleges forrásokat (a könyvet és folyóiratokat) nem vehetik kezükhanem kénytelenek megelégedni a nyvtárak beküldött címleírásaival, azok ntatlansága esetén a visszakeresés, az formációnyújtás megbízhatatlanná válat, s így a központi katalógus — önhiján kívül! — éppen azt a feladatát nem pes teljesíteni, melyre hivatott. Holott ntos munkája tudományos életünknek népgazdaságunknak egyaránt érdeke ne.

Reméljük, hogy a nehézségekről őszin- n beszélő, a tipikus címleírási hibákat, hiányos kérések válogatott példáit is soroló, áttekinthető Tájékoztató meg-

Józsa János

JÓZSA JÁNOS: FUVOLÁZÓ

Hajnu-Bihari Napló, 1945. szept. 21.
az ünnei tárlat 1975, anyagából

CENTRUMHÉTFŐ

FÉRFI CIPŐK,
SZINTETIKUS
FONALAK,
EGYES NŐI
SZŐRME BUNDÁK
ÉS NAGYKAMASZ
PRAKTILON
ISKOLA-
KÖPENYEK

20%

CENTRUM ÁRUHÁZ
DEBRECEN

Magyar Gördülőcsapágy
Művek

Debreceni Orvostudományi E
tem anyaggazdálkodói állás
töltésére kereskedelmi szakk
iskolában 1—2 éve végzett, le
leg kereskedelmi gyakorlatta
érdeklődéssel rendelkező el
keres. Jelentkezés személ
vagy írásban az anyage
osztály vezetőjénél.

A Budapesti Bőripari Vá
Finombőrök Gyára Budapes
Gárdy Jenő u. 14., felvételre
női munkaerőket betanított
kára két és három műszakos
kaidő beosztásba, heti 40 ór
5 napos munkahétre. A dol
részére napi egyszeri étkezé
munkásszállást biztosítani tu
Továbbá biztosítunk havonta
szeres térítés nélküli hazaut
Jelentkezni lehet a gyáregysé
lephelyén és a Hajdúsági Bő
munkaügyi osztályán.

A Budapesti Mezőgazdasági
gyár debreceni gyára szakma
küli 18 éven felüli munkavál
részére hegesztő tanfolyamot
dít. A betanulás idejére bé
vezményt biztosítunk. Rész
tájékoztatás és jelentkezé
munkaügyi csoportnál.

Felveszünk nyugdíjas éjje
ket. Jelentkezés: Karbar
Üzem Debrecen, Böszörmén
1. szám.

Egyműszakos munkahelyre
katos szakmunkásokat és se
munkásokat alkalmazunk. ÉP
Alkatrészgyára Debrecen, Isp
u. 10. MÁV-állomáshoz köze
a balmazújvárosi telephelyün
valamint esztergályos és n
szakmunkásokat két műszakl
debreceni telephelyünkön. Jó
reseti lehetőség.

Felveszünk géplakatos, heg
festő, esztergályos szakmun
kat, betanításra 18 éven felüli

MAGYAR HÍRMONDÓ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
Józsa János
Könyvtáros
1976 10

1021

KÖNYVTÁRI KIADVÁNYOK

MOHÁCS címmel szép kivitelű, fényképekkel illusztrált bibliográfiát bocsátott ki a Baranya megyei Könyvtár és a Mohácsi Járási-Városi Könyvtár a mohácsi csata 450. évfordulójára. A bibliográfia felsorolja az 1526. évi mohácsi ütközetről szóló fontosabb műveket, valamint az 1687. évi, kevéssé közismert mohácsi csata irodalmát; és sokoldalúan mutatja be a „nemzeti gyásztér" mellett épült város irodalomban rögzített múltját, jelenét, természeti környezetét, gazdasági és művelődési életét, néprajzát, stb. A bibliográfia válogató jellegű honismereti munka, mely gyűjtését csak a városról (és Mohács szigetről) szóló írásokra terjeszti ki, a járásra nem; felsorolja az önállóan, gyűjteményes kötetben, illetve folyóiratokban megjelent munkákat, de a hírlapcikkek közül csak a más kiadványokban már feltártakat. A függelékben viszont megtalálhatók a Mohácson régebben megjelent periodikák leírásai. A rendkívül gazdag és alapos összeállítás (Boda Miklósné és Huber Kálmánné munkája) felsorolja a forrásokat, azt követi a címjegyzék az ETO-étól eltérő sorrendben csoportosított témakörökben. A bibliográfia második része az egységes név-, földrajzinév és tárgymutatót tartalmazza.

KÖZSÉGI KÖNYVTÁRAINAK éves működési mutatóit 1972-től füzetben jelenteti meg a Baranya Megyei Könyvtár. Az 1975-ös év munkáját tükröző összeállítást kibővítették az 1970-es év végi adatokkal. Az összevetésből kitűnik, hogy noha a községnek könyvállománya mintegy harmadával gyarapodott, mind az olvasók, mind a kölcsönzések száma enyhe fogyatkozást mutat.

ZENE ÉS KÖNYVJEGY *címmel nyílt kiállítás az idén tizedszer megrendezett nyírbátori zenei napok idején a Báthori István Múzeumban. A kiállítást a debreceni Pedagógus Művelődési Ház Ajtósi Dürer ex libris gyűjtőköre rendezte, száznál több hazai művész és 20 ország grafikusainak alkotásaiból. A kiállított kisgrafikák a könyvjegy tulajdonosa és a zene közötti kapcsolat kifejezésére törekedtek, ábrázolnak hangszereket és merítenek témát a népzene gazdag tárházából; vázolják zeneszerzők portréit; olykor illusztrációt adnak a zenéről szóló alkotásokhoz (például: A tücsök és a hangya meséje). A kiállításhoz ízléses katalógus készült. Képünkön a kiállítás anyagából Józsa János metszete látható. (L. I.)*

Könyvtáraink új külföldi beszerzéseiről 1961-től 1975-ig a Széchényi Könyvtár a havonta két sorozatban megjelenő, országos jegyzékben adott tájékoztatást. A rendkívül munkaigényes, nagy anyagi áldozatokkal járó vállalkozásnak kettős célja volt: egyrészt a kutatókat kívánta tájékoztatni az új könyvekről, másrészt a könyvtárakat segíteni a tervszerű beszerzésben, abban hogy a feleslegesen kettős rendeléseket elkerüljék és az igényeket inkább könyvtárközi kölcsönzés útján elégítsék ki. Utólag be kell vallani, hogy ezt az elgondolást a számba vett anyag bősége miatt nem sikerült megvalósítani. A sorozatot azonban jól fel tudta használni az a kutató, aki a jegyzék révén havonta tájékozódhatott szakmája új, hazai könyvtárakban is elérhető könyveiről. Ilyen kutató azonban kevés akadt. A beszerzés, a tájékoztatás, a könyvtárközi kölcsönzés munkáját végző könyvtárosok kumulációs kötetek hiányában a jegyzéket alig vették igénybe, hiszen egy-egy műnek a hazai könyvtárakban való meglétét vagy meg nem létét esetleg csak hatvan vagy még ennél is több füzet átnézése után tudták volna megállapítani.

A gyarapítási jegyzék helyett az OSZK most *Külföldi társadalomtudományi kézikönyvek* címmel új sorozatot indított. „Az országba (1975 óta) folyamatosan érkező, külföldi, a társadalom- és humán tudományok körébe eső, összefoglaló jellegű külföldi könyvekről — írja az előszó — a használók széles köre számára globális áttekintést szándékozunk nyújtani. A kiadvány megtervezésénél a tudomány és közművelődés szolgálatában tevékenykedők — tudományos és közművelődési könyvtárak, *kutatók, oktatók, egyetemi hallgatók, írók, újságírók, tévések és rádiósok, népművelők — igényeit, felismert és várható sz*

lembe."

A sorozat

valószínűség

elsősorban azé

szerűen, okosa

nak fel *minden* új külföldi könyvet, hanem csak a tájékozódást és tájékoztatást szolgáló segédkönyveket (bibliográfiákat, enciklopédiákat, lexikonokat, szótárakat, biográfiákat, címtárakat), továbbá az alapvető kézikönyveket, egyes témák összefoglaló szemléit, a kutatási módszerekkel és elméletekkel foglalkozó műveket, forrás értékű tankönyveket, összefoglaló statisztikákat, az alkalmi kiadványokat, az úgynevezett Festschrifteket (ez utóbbiakat talán el is lehetett volna hagyni) és formális szempontból minden terjedelmesebb bibliográfiát tartalmazó könyvet.

A számba vett anyag egyik szaknál sem olyan nagy, hogy elolvasása néhány percnél több időt venne igénybe. Így remélhetőleg sokan lesznek, akik átnézik a szakmájukhoz tartozó új beszerzések felsorolását. E tekintetben azonban fokozott gondot kell fordítani arra, hogy a kiadványt tág körben *ismertessük és propagáljuk.*

Azt, hogy a jelzett műfajok mind bekerülnek-e a jegyzékbe, egyetlen füzet megjelenése után nem lehet megállapítani, azonban a szerkesztőség lelkiismeretessége erre vonatkozóan is megnyugtat.

A kiadvány szakrendi szerkezetű, a szakrend a *Magyar Nemzeti Bibliográfiá*ától annyiban tér el, hogy a klasszikus értelemben vett kézikönyvek, a lexikonok, bibliográfiák, szótárak, életrajzok stb. teljes leírását nem a vonatkozó szakcsoportban találjuk, hanem a lexikonok, bibliográfiák stb. közt, tehát például

Józsa János grafikus

A debreceni Pedagógus Művelődési Ház Ajtási Dürer ex-libris-gyűjtők kiállítása megnyílt, melyen

melyen szerepelnek lapjai

L.i.: Virág és könyv.

Pedagógusok Lapja, 1975. szept. 22.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1975 OKT -5

Józsa János

1021

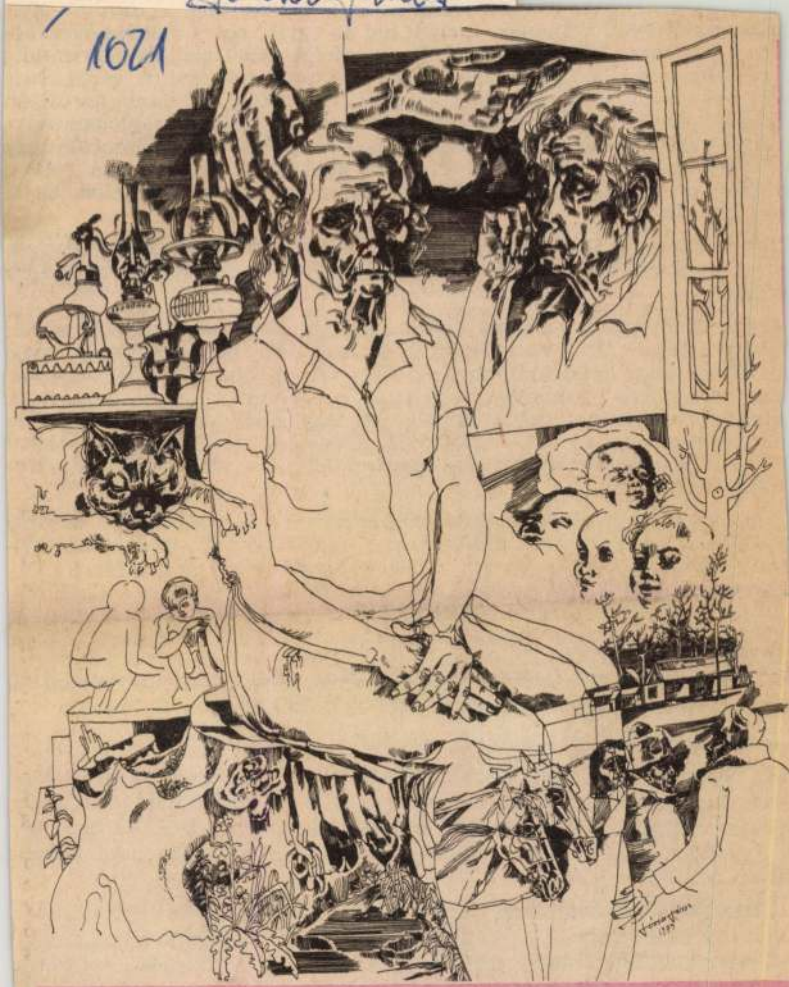

JÓZSA JÁNOS • ANYÁM

a azonos helyek volnán
ek volna meg. Valamel
egy régi neve is. Erre
tól délre eső részén volt
dogasszony tiszteletére é
ának, vagy röviden Bold
e'etére építettek templo
tgyörgynek", vagy rövi
ert helynév.

Ilyen lehetőség állhatott fenn Mesterfalva esetében is, ahol lehetséges, y a templomot Szent Mihály tiszteletére emelték. Ez azonban nem több evésnél.

Szentmihálynak a létezését Zoltai Lajos is csak lehetségesnek tartja, anúgy a Szent Mihály-kápolnát is, és csak óvatosan jegyzi meg egyik ıkájában, hogy századunk elején a Csap utcán, gázvezeték lerakásakor ány soros sírra bukkantak, vagyis ott egy temető lehetett, melynek a olnája Szent Mihály-kápolna lehetett. Egy régi debreceni, 1750-ben ült térképen erre a tájra egy kisebb utca vezet, amelynek Kis Mester a neve. Ez esetleg lehetett az a Szentmihály utca, aminek bizonyos he- nem tudjuk.

Vitás lehet Mesterfalva alapítójának a neve is. Lehetett Dózsa mester. y a Jakab nevű fia, aki szintén mester (magister) volt. (A *mester* jelző tudó, tanult embert jelentett.) A Mesterfalvából származó Péterfia Ja- ról nem tudom, hogy „mester" lett volna. Ebben az esetben ő a helység pítója. Itt lakott, és csak feltételezzük, hogy a falut örökség, vagy a receni család osztozkodásakor ő kaphatta. — A két Jakab egy időben Bizonyítás: egy 1346-beli oklevél szerint Dózsa fiai: Jakab és Pál fegy- es kézzel verték ki Himesből (a mai Újváros egyik elődje) a Bacskai és encsi rokonokat, állítván, hogy Himes az ő örökségük. (Dl. 96 273.)

A múltat sűrűn fedő ködöt nehezen töri át a szem!

Az 1332—37. évi pápai tizedjegyzékben, mely egyidejű tárgyalt ko- kkal, nincs említés sem Mesterfalváról, sem Szentmihályfalváról, csak recenről, Szent László falváról és Boldogasszonyfalváról. Ez nem je- ti azt, hogy nem is lettek volna meg, csak annyit, hogy nem voltak házas helyek.

A leírtakból az következik, hogy a mai Bethlen és Mester utca környé- volt egy Mesterfalva nevű falu 1342-ben, amelyből később a máig meg. Mester utca lett. Inkább erről kellene elnevezni a közelesen épülő te- t, mint a bizonytalan és korszerűtlen hangzású Szentmihályfalváról.

Dr. Varga Antal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
Józsa János
1975 OKT -5
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
1975 OKT -5

1021

JÓZSA JÁNOS ● TANULMÁNY

szak okozhat ütésnél

példák is igazolják:
ú ideig letiporni az
n hétköznapjainkban
és hatalommal akar-
dalmunkban a jog és
nyugalmat akaró, pi-
bbséget. S ha a tár-
ai egybeesnek, akkor
odás nevetségességbe

ılmunk: a szocialista
kodó tiszta, igaz szán-
e kell állítani a nyu-
ég szilárdságát. S ne-
kat, akik erőszakkal
erezni.
valóság tényei olykor
ell építenünk: önma-
zámára talán túlságo-
pen mi tudnánk leg-
ıkkal, vagy úgy, hogy

Bényei József

a Kossuth
temre kerül
nyi tanszék
és színháze
évig. A gya
egyre jobba
désem ugya
lődéspolitika
gyakorlat n
rasztó szem
tatni. Ezért
elhagyom a
óraadónak maradok. Már tíz esztendeje, hogy a Debrecen városi Tanács népművelési csoportját vezetem.

— Mit ért az elmélet és gyakorlat kellemes vagy fárasztó kapcsolatán?

— A kapcsolat azért kellemes, illetve hasznos, mert az elméletileg felvértezett népművelő mindig tisztában van a gyakorlati munka értékével, társadalmi hasznosságával, nem követ el aránytévesztéseket. A gyakorlat pedig biztonságot ad az elméleti népművelőnek: tud-

művelődés nem pótolhat
nyokat, melyeket a társad
szféráiban kell megoldar
lódásokat végeztünk a m
velődés helyzetéről, a r
művészeti igényeiről, s a
taltuk, hogy a valós helyz
zodó, a gyárak, üzemek
tal támogatott ismere
népművelés eredményre

Egy másik törekvésün
hogy Debrecent, mint
helyt fejlesszük. Leginká
dennapi közművelődési
séget folytató intézménye

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 NOV 7

NÉPSZABADSÁG

Jóna János

1021

JÓNA JÁNOS RAJZA.

tály érdekeinek következetes [illegible]
gálatát írta zászlajára. *Alekszej Tolsztój* írja:

„Itt volt egy birodalom, amely-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Jóna János festőművész

— **Az első önálló kiállítás.** Tegnap nyitották meg Jóna János festőművész kiállítását a PÓTE alkalmazotti ifjúsági klubjában. A 26 éves művész kiállítását december 18-ig tartják nyitva.

1/1021

nyeinek és megoldási módjai-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János

1975 AUG 27

1021

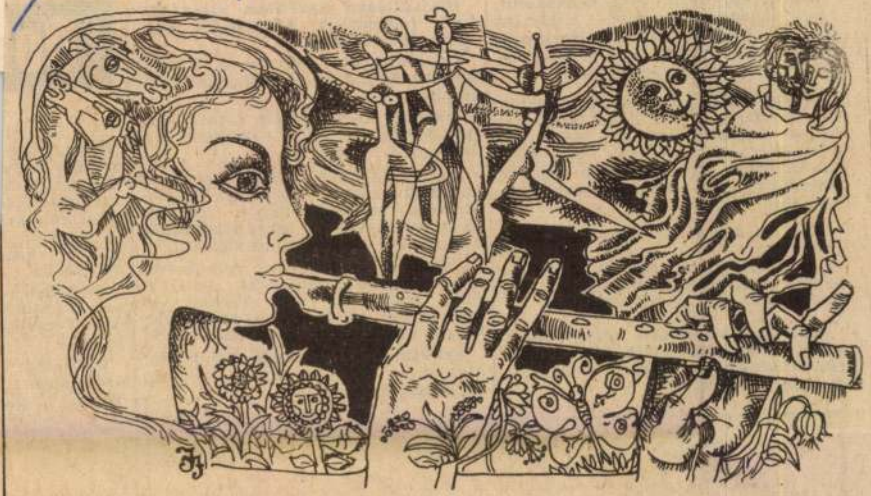

JÓZSA JÁNOS: ÜNNEP

Anyagkönyvelőt, targoncavez
férfi segédmunkásokat, vala
betanított munkásnőket három
szakra alkalmaz az Alföldi Nyo
Debrecen, Böszörményi út 6.

Hajdú-Bihar megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat felvételre keres hajtó-rakodókat, gépkocsikísérőket, húsipari szak- és segédmunkásokat. Jelentkezés a vállalat személyzeti és oktatási osztályán. Vágóhíd utca 9. szám.

A Debreceni Ingatlankezelő és -követítő Vállalat felvesz kőműves és tetőfedő szakmunkást, valamint segédmunkásokat. Jelentkezés Péterfia utca 25., építésvezetőség.

Azonnali belépéssel alkalmazunk gépíró adminisztrátort, helyettesítésre. Siketnéma Intézet, Debrecen, Széchenyi u. 60.

Tanács Kórháza. Jelentkezés: Bem tér 19.

Tehergépkocsi-vezetőt felveszünk. BIVIMPEX 4. sz. Kirendeltsége, Debrecen, Pesti u. 43.

Tisza Cipőgyár debreceni gyára azonnali belépéssel felvesz: villanyszerelő, lakatos, kezdő asztalos szakmunkásokat, targoncavezetőt, takarítónőt és segédmunkásokat.

Azonnali belépéssel felveszünk üzemi segédmunkásokat, heti 40 órás munkahét és 30 százalék veszélyességi pótlékkal. Állatifehérje. Debrecen, Diószegi út 183/B.

Árukihordót azonnali belépéssel alkalmaz Ásványvíztöltő Üzem, Hajdúszoboszló.

A Kelet
Nyersanyag-
vételre keres
lamossági-sz
szakmunkás
mint gyakori
és gépírót.
Külső vásár
vezetőnél.

Könyvelési
zett munkavá
ceni Temetke
ja 13.

Féllállású
azonnalra fel
Vár u. 1., gaz

ké

ÉPÍTKEZŐK FIGYELEMI

A SZANÁLT LAKÁSOKAT LEBONTÁSRA

ÁRVERÉZÉS

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 188-068, 337-748, 340-726

1975 [illegible]
7

ALFÖLD

Józsa János
1021

Józsa János: Dózsa-sorozatból

ike végül. Kiv
e. A tízest nyú
t.
e a pénzt – k
eztem volna e
vingerék pedi
akományt, igazuk volt, hordtam befelé a vasakat, a
jságokat hozta, míg Povinger és Béla konzervdoboz-
ört még jól átnéztem, de már csak rozsdás szegek
sz végig úgy tett, mintha nem ismerne bennünket.
án a konzervdobozt rugdosva elindultunk vissza a

ap focizni, és bármivel, akár konzervdobozzal, akár
ötte az életünket, munka előtt, munka után, munka

tassam meg az egyik órát, azonnal kikapták a ke-
m vallottam be, mert tartottam tőle, hogy velünk-
a elvennék tőlem, így aztán irigyelték, de vissza-
hazáig.
egbeszéltük, hogy lerakjuk a táskát és kijövünk

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Ifjúság

1975 AUG 8

Józsa János grafikus

Ex libris

Számos orvos rendelkezik művészi könyvjeggyel. Dr. Kun József fogorvosnak Józsa János grafikus készített szép fametszetet.

Sötétkék szirom: a legnagyobb. Ugyanazzal a munkamenettel 30 sor. Halványlila szirom a legkisebb, 16 sorból áll. Sötétkék sziromhoz 20 sort horgoljunk.
Ezután az ábra szerint összeállítjuk a motívumot.

A virág szára: 10 láncszemre kétráhajtásos pálcákkal összesen 22 sort horgolunk. Összedolgozzuk a virágszirom közepére kis karikákat varrva a falra rakhatjuk. Akinek jobban tetszik, a színeket megváltoztathatja vagy a horgolást alá is bélelheti.

Kő Zsuzsa

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 APR 4
Hajdúbihari Napló

1021 Józsa János

JÓZSA JÁNOS: BÉKE

tükö

Aranygyűrűsök. Így emlegetik a BIOGAL-ban azokat a törzsgárdatagokat, akiknek a munkaviszonya huszonöt vagy annál több esztendeje tart. Kevesen vannak, s nem is csoda. A gyógyszergyártó szakmunkások erejét is kiveszi az idő, különösen pedig azokét vette ki, akik hosszú éveken át nem állíthatták ügyességük szolgálatába a ma természetesnek elkönyvelt korszerű technikát, automatikát. Ez persze mit sem változtat a tényen, hogy a felszabadulás utáni kevés debreceni ipar egyebek közt éppen a gyógyszergyártásban tekinthetett némi előzményre.

Az idősebb debreceniek jól emlékeznek a mai Tanácsköztársaság úti Rex Gyógyszergyárra, ahol annak idején az aranygyűrűsök többsége dolgozott. Így például Vincze Béláné és Lukács Mihályné, akik a háború alatt hadiüzemmé kényszerülő gyógyszergyárban sajátították el a szakmát. Harminc év elteltével is pontosan idézik fel az 1944-es ősz válságos napjait.

— Folyamatosan dolgoztunk egészen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 MÁR 19
Hajdúbihari Napló

Józsa János
1027

Kísérlet és eredmény

Józsa János képei a DATE aulájában

Kísérletezés közben a művész két célt követhet. Vagy mondandója és látásmódja minél teljesebb kibontakoztatására törekszik, vagy új anyagok, eszközök, eljárások meghódítására.

Józsa az előbbi, a nehezebb és jelentékenyebb úton jár. Csaknem két évtizedes pályával bizonyítja: lényegesnek, megvalósítandónak azt tartja, hogy a világhoz fűződő kapcsolatokról beszéljen. Művei ezért tágulnak jellemképpé, környezetrajzzá, események és gondolatok folyamatává. Úgy tetszik, eszménye a sokoldalú teljesség, a bonyolult összhang: az a kompozíció végül, amely magában foglalja az ábrázolást, az értelmezést és a látomást.

Magas igény ez. Kemény és állandó próbára teszi azt, aki vállalja. Mert a kísérletezésnek ezen az útján és fokán nincs megállás. Az anyag jól sikerült keverése és fölhordása, a hibátlan technikai megoldás itt legföljebb könnyebbség, de még nem eredmény. (Azoknak legyen mondva, akik a szellemi alkotómunkában ilyen kézműves mércét használnak.) Eredménynek csak az számít, ami a tárgyi, hangulati, érzelmi, gondolati tartalmakban és a megjelenítés síkjainak művészi egységében ad újat, teljeset.

Épp ennek az átélésére és megfigyelésére nyújt alkalmat ez a kiállítás. Átélésre, élményre elsősorban, mivel a festmények és a grafikák sok azonos és erős hatást sugároznak. Mozgások, változások, párhuzamok, ellentétek, gyorsuló és lassuló ritmusok uralják a felületeket. Igaz, *Józsa* nem elsősorban színekre összpontosító, színekkel kifejező művész. Csakhogy a hideg színfajtáknak és a felfokozottságnak különös elegyítésével egységes és sajátos nyelvet, hangulatot teremt; olyat, amely a mozgásokat és a ritmusokat keménnyé, élessé, feszessé teszi. Így aztán a motívumok, az életjelenségek nem oldott, hanem egymásra ható és cselekvő állapotukban mutatkoznak meg. Olykor szinte fémesen hideg és pattanásig feszült ez a világ. De minden ízében és mozdulatában az ember, a mai ember világa.

Sokrétűsége is innen ered. *Józsa* a valóságos teljesség igényéhez igazítja a festői teljességet, ezért kell megküzdenie minden egyes képért. Nincs más választása ugyanis, mint az, hogy az eleve adott motívumok között olyan formai, színbeli és szerkezeti kapcsolatokat létesítsen, amelyek most már önálló jelentéseket hordoznak. Többnyire a kiemelés, a kölcsönösség és az összeolvasztás módszerével él. *Józsája* (hármaskép) a szenvedés, a lázadás, az eltiprás mozzanatait kapcsolja egymáshoz. Az egészen azonban a fenyegetve támadó kaszás alak uralkodik. Jelenetek, arcok, tárgyak sorakoznak az *Apám emlékére* hosszúkás táblján. Itt a részek mint szerkezeti elemek egészítik ki és föltételezik egymást: így kapnak értelmet, így emelik a teljes emberi élet rangjára a magukban szegényes, hétköznapi dolgokat. Megragadó látomássá olvasztja össze a fákat, a bokrokat és az emberi arcokat, alakokat a minden darabjában remek *Erdő* sorozat IV. lapja. Harmóniát és torzulást egyszerre láttatván ember és természet azonosulásában.

Olyan művek, olyan megoldási típusok ezek, amelyek *Józsa* törekvéseit és teljesítményének mai szintjét képviselik. Kísérleteinek irányát és eredményét tehát. Bepillantást engednek egyúttal az épp annyira jellegzetes művészi problémákba is. Vajon a motívumokat, az életjelenségeket sikerül-e minden esetben szerves gondolati egységbe foglalni? Az ábrázolás konkrét és elvont elemei — a formák, a viszonyok — indokoltan kapcsolódnak-e művészi szempontból? Egy-egy festmény színvilága töretlen marad-e a felfokozás következtében? Néhány munka csak nyomatékosítja ezeket a kérdéseket. A bár szép, de széteső motívumokra épített *Egy Bach-hangverseny emlékére;* az elvonatkoztatásban bizonytalanná váló *Kodály;* a lendületet és a feszültséget puszta harsánysággal keverő *Ellenfelek* például.

Mindezekben a termékeny és eredményes kísérlet gyöngébb pontjait kell látnunk csupán. De látnunk kell. *Józsa* törekvéseinek minél maradéktalanabb megvalósulása érdekében. Mert azok részei a korszerű realizmus ügyének is, amelyet oly fontosnak tartunk.

Színvonalában és új pályaszakaszt reprezentáló szerepében egyaránt számottevő tárlatot rendeztek tehát Debrecenben ismét. Méltó körülmények között. Az *Agrártudományi Egyetem* aulája igazán nem alkalmi keretnek bizonyult ugyanis: szellemi vonzáskörе és belső építészeti arculata révén minden igénynek megfelel. Tudjuk, nem először vállalkoztak a házigazdaságra itt. Reméljük, nem is utoljára. Debrecen kiállítási kultúrájának érdekeit is szolgálná ez.

Székelyhídi Ágoston

Józsa János: Összecsapás I. (Fotó: Győry Ferenc)

Azonnali belépésre felveszünk művezetőnek, gyakorlattal rendelkező gépész, vagy vegyésztechnikusokat, betanított férfi- és női gépmunkásokat, három műszakra, valamint tehergépkocsi-vezetőt, műszaki adminisztrátort és segédmunkásokat egy műszakra. Jelentkezés Debreceni Műanyag Ipari Szövetkezet személyzeti vezetőjénél, Böszörményi út 57.

Takarítónőt felveszünk. AGROKER Vállalat, Diószegi út 3—5.

A Tiszántúli Talajjavító és Talajvédelmi Vállalat felvételre keres lehetőleg „D"- és „E"-kategóriával rendelkező tehergépkocsi-vezetőket. Jelentkezés a vállalat műszaki vezetőjénél telefonon: 12-081, vagy személyesen Debrecen-Kismacs Balmazújvárosi úton a Mészégető mögött.

Azonnali belépéssel felveszünk egy fő férfi fodrászt, Hajdúszováti Építő és Vegyesipari Szövetkezet.

Marós, köszörűs, lakatos szakmunkásokat és segédmunkásokat azonnali belépéssel alkalmazunk. Jelentkezés: ÉPGÉP Alkatrészgyár, Debrecen, Ispotály u. 10. és Balmazújváros, Debreceni út 2.

A Tisza Cipőgyár debreceni gyáregysége felvételre keres 18. életévüket betöltött női és férfi munkaerőket állandó munkára. Jelentkezni lehet gyáregységünk munkaügyi csoportjánál. Hét vezér u. 16. szám alatt.

Az Állatforgalmi és Húsipari Vállalat gyors- és gépírókat keres felvételre. Jelentkezés: a közgazdasági főosztályon, Vágóhíd u. 9.

Ügyes takarítónőt azonnali belépéssel felvesz az Ortopéd klinika.

t
s
J
alatt, az üzemvezetőnél.

Fiatalok figyelem! Ipari tanulókat felveszünk fonó-szövő szakmára. Jelentkezhet minden 14. életévet betöltött, 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező fiatal. Juttatások: különélési pótlék, vidékieknek havi 300 Ft társadalmi ösztöndíj, helybeli lakosoknak havi 250 Ft. Havi 90 Ft-ért reggeli, ebéd, vacsora (munkaszüneti napokon is). Ingyen tankönyv és munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Kezdő tanulóbér havi 350 Ft, amely a tanulmányi eredménytől függően változik. Fiú tanulóinkat a szakmunkásvizsga után segédművezetővé, később művezetővé képezzük ki. Továbbtanulási lehetőség fiúk, lányok számára egyaránt üzemi szakközépiskolánkban. Szakmunkásvizsga után a keresetei lehetőség havi 2200—2800 Ft között van. Begyakorlott szakmunkásaink 3000 Ft-ot kereshetnek. Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7-től fél 4-ig személyesen. Levélre is részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: PNYV Magyar Pamutipar, Személyzeti, oktatási osztály, 1046 Budapest IV., Erkel u. 30.

Hegesztőket, lakatosokat, kovácsokat, mechanikai műszerészt, festőket és mázolókat, 18 éven felüli segédmunkásokat egyműszakos foglalkoztatással alkalmaz a MÁV Debreceni Járműjavító Üzeme.

Gyors- és gépírót azonnali belépéssel alkalmazunk. ÉPGÉP Alkatrészgyár, Debrecen, Ispotály u. 10.

Gépész- és üze
éves gyakorlattal
éves gyakorlatta
termelésirányító
res a Szerszám
karcagi gépgyár
lakásszerzésre t
Jelentkezés rés
zal írásban, vagy
SZIM karcagi g
jánál. Cím: 5301
lás út.

Korszerű muni
nimális térítés e
ágyas szobák) 44
tást, jó kereseti
költség-hozzájáru
Jelentkezés: Ka
ügyi osztály. Buc
zella u. 42—44.

Debreceni Víz-
Vállalat keres azo
könnyűgépkezelők
szerelő szakmunk
fűtőt, lakatos szak
tó, illetve gépápo
női dolgozókat, é
kező női raktári
ket, segédmunkás
vízhordó munka
megegyezés szerin
het Hatvan utca
ügyi osztály.

Azonnali belépé
férfi bérelszámoló
ső gazdasági mun
kezés Vörös Lobo
lőjénél. Hajdúszob
2. szám alatt.

Hajdúsági Építő
vetkezet felvételr
asztalos, ács,
szakmunkásokat,
sokat, betanított
építőipari segédm
karítónőket, valai
Jó kereseti lehető
Hajdúböszörmény
11, munkaügyi os

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZ

Halápon a tsz-központtal szemben, Bordásék háza, sürgősen eladó. Érdeklődni: Bordás Imre, Debrecen, Ecsedi István u. 21.

Eladó utcai szoba, konyha, előszobás házrész kis kerttel. Jószágtartásos. Jánosi u. 21.

Háromszobás családi ház eladó. Kerekestelep, Sőrés u. 19., csere is érdekel. Dobozi lakótelep előnyben.

Háromszobás, komfortos, kertes családi ház, lakáscserével is eladó. Dézsi A. u. 22.

LAKÁS

Leninvárosi, kétszobaösszkomfortos, szövetkezeti lakás eladó, vagy elcserélem debrecenire. „Modern" jeligére a kiadóba.

100 ezer forint kp. + OTP-átvállalással másfélkétszoba-összkomfortos szövetkezeti lakást keresek. Jánosi u. 21.

Debreceni, nagyerdei, 51 négyzetméteres, harmadik emeleti lakásomat kp. vagy kp. és OTP-átvállalással eladom. Válaszokat kp-ajánlattal kérek. „Május beköltözés" jeligére a kiadóba.

Elcserélem Dobozi lakótelepen levő 2+2 félszobás, erkélyes, távfűtéses, V. emeleti lakásomat (lift van) háromszobás, udvari DIK-lakásra, vagy kisebb saját házra. „Közel vidéki is lehet" jeligére a kiadóba.

54 négyzetméter alapterületű, kétszobás, összkomfortos, gázfűtéses lakásomat elcserélem egyszobás, összkomfortosra, II. emeletig. Április 4. útja 23. fszt. 1.

Kettő és félszobás, tanácsi lakásom elcserélem debrecenire. Nyíregyháza Petőfi u. 4. III. 3. Klein.

Elcserélem Péterfia u. 30. alatt levő szuterén szoba, konyhás lakásomat (víz, gáz bent) egy fenti nagy szobáért. Nem fontos belvárosban. A kaputól jobbra 2-es ajtó, érdeklődni csak délután 2—6-ig.

INGATLAN

Eladó 1100 négyszögöl gyümölcsöskert betegség miatt, a 11-es autóbusztól 5 perc. Érdeklődni Debrecen, Rákóczi u. 5. 4. ajtó.

Hajdúszentgyörgyön 400 négyszögöl vegyes gyümölcsös eladó, lakóházzal. Csap u. 44.

Szoba, konyha spajzos, további építési lehetőség-

Eladó 2 hold föld, Fáy dűlőben. Érdeklődni: Szondi u. 23.

Konzervgyárhoz közel eladó, vagy bérbe kiadó 400 négyszögöl szőlő pajtával, kúttal. Érdeklődni: Vörös Hadsereg u. 56. I. em. 2., este 6 óra után.

Tiszalökön közművesített víkendtelek a Halász csárdával szemben eladó. Érdeklődni: Nyíregyháza, 19-271 telefonon 18 órától.

Bocskaikertben 400 négyszögöl szőlő, gyümölcsös eladó. Simon, Hajdúszoboszló, Arany János u. 19.

ALBÉRLET

Lányoknak külön bejáratú albérleti szoba kiadó. Erzsébet u. 52.

Egy rendes dolgozó fiatalembert albélőnek lakótársnak felveszek. Pesti u. 53.

Bútorozott szoba férfinak azonnal kiadó. Gyöngyösi u. 10. I. em. 10.

Fiatal dolgozó házaspár, egy gyerekkel, külön bejáratú, üres albérleti szobát keres. „Március 27." jeligére a kiadóba.

Különálló szoba konyha kiadó. Kuruc u. 82.

Külön bejáratú összkomfortos bútorozott szoba házaspárnak kiadó. Egy gyerek nem akadály. Fényes udvar 9 X 33

ÁLLÁS

Tanacsi, gyakorlattal rendelkező pénzügyi előadó állást keres. „Április 1-i belépéssel" jeligére a kiadóba.

Hosszú gyakorlattal rendelkező könyvelőnő orosz és némi román nyelvtudással állást változtatna. Ajánlatokat „Szorgalmas" jeligére a kiadóba.

Jó menetelű kereskedelmi üzlethez társat keresek. „Április 10" jeligére a kiadóba.

KULTÚRCIKK

Gibson licence szólógitár és 150 W-os énekerősítő sürgősen eladó. Makláry, Hajdúszoboszló, Puskin u. 14

HÁZASSÁG

17.34 elvált, MÁV-szakmunkás megismerkedne házasság céljából hozzállő, rendes elvált asszonnyal, egy gyermek nem akadály. Fényképes levelek előnyben. „Tavasz vége" jeligére a kiadóba.

BÚTOR

JÁRMŰ

Eladó jó állapotban levő 407-es Moszkvics vagy motorkerékpárra cserélhető. Érdeklődni: Leningen u. 25.

Pannónia, Star, MZ, Riga motor és Riga, Komár lánckerék, alkatrészek eladók. Arany János u. 13.

GÉP ÉS SZERSZÁM

1000 Wartburg motor, alváz, önindító, féderek és alkatrészek eladók. Balaton u. 31/C.

Eladó új egyágyas síkkötőgép. Hajdúnánás, Lehel u. 6. Megtekinthető reggel 8-ig és szombat délután Szabó Lajosnál.

ÁLLAT

Naposcsibe kapható és előjegyezhető. Vass Pál u. 6. Tócóskert.

Előnevelt csirke állandóan, napos csirke 22—23-án kapható, Debrecen, Új u. 2

EGYÉB

NDK sötétkék színű mély gyermekkocsi eladó. Fürst Sándor u. 47.

Sok ócska tégla olcsón eladó Kocsis János Nyereg u. 13. Kapitány utcából nyílik.

Dunyha, párna, használt toll felvásárlása. Bajcsy-Zs. u. 42.

Modern, mély gyermekkocsi eladó. Vörös Hadsereg útja 23. I. em. 2.

Eladó kitűnő gyermek mélykocsi. Dr. Szikszai, Bethlen u. 41. X. 65.

Modern, mély, alig használt kék gyermekkocsi eladó. Debrecen, Laktanya u. 29. I. em. 2. 18 óra után.

Piros sportkocsi eladó. Debrecen, Keresztesi u. 42.

Délután 3 órától villany és lánghegesztést vállalok. „Pontos munka" jeligére a kiadóba.

Nádszövet, nádpalló, kisiparomat Galamb utcából áthelyeztem Bokányi Dezső u. 15. (Vámospércsi út). Megrendelésre házhoz szállítom.

3 mássa nyúlnak való sárgarépa olcsón eladó. Tóhötöm u. 7. Bartók Béla utcából.

Kalocsai subák szűrök előrajzolása, gombbehúzás, Hatvan u. 17., üzletben.

Parkettázást, csiszolást, lakkozást garanciával vállal Czifra, Miksáth u. 10. Telefon: 14-134.

Saját termésű ó, új fajborok kap[illegible] Nap u. 10

Gyakorlattal
és gépírókat, a
lakatos, hegesz
vasesztergályos
lakatosok mellé
(hegesztő tanfoly
felvesz a Mezőg
léseket Gyártó
Debrecen Hatvan

A TANÉRT 1.
gyáregysége felv
pésztechnikusi k
korlott normat
vábbá fiatalkorú
munkakörbe, v
gépmunkást és fa
lentkezni lehet: H
sz. alatt, munkaü

Autószerelőt ke
karbantartására,
végzésére. Villam
zet Debrecen, Ré
kaügyi osztály.

Április hónapba
nyekacsa-feldolgo
telek előkészítés
Felhívjuk azon nő
mét, akik jó keres
lett vállalatunkná
gozni, minél ham
zenek. BARNEV.
osztály, Debrecen

Műszaki rajzolót
ronikus és gépész
téséhez. Villamosi
Debrecen, Révész
osztály.

Ybl Miklós Épí
Főiskola egy tak
azonnali belépésse
het: Debrecen,
2—4.

Hivatalsegéd-tak
dőket vesz fel a P
Rákóczi u. 7.

Mély fájdalommal
drága jó édesan

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JAN 21

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Józsa János

JÓZSA JÁNOS: HÁRFÁZÓ LÁNY

1021

Szemán György és Bognár Gyula a gépbe öntik a NOVEPOX egyik alapanyagát (Iklódy János felvételei)

*

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1971 IIII - 4

Jóna János

1021

JÓNA JÁNOS RAJZA.

oz
elc
ku
ag
va
ko
ja,
ó
k k
ság, az illuzioniz-
adalmi radikaliz-
nulásai ellen. A
zetül hangoztatja,
ekre van szükség
gének megterem-
ovábbra is azért
lamentben az áp-
k után létrejött
ég most ennek
ny megalakításá-
i.

lista országok szerződéses kap
latainak tartós megjavulása
Bundestagban képviselt ös
pártok kinyilvánított kívánsá
tekintet nélkül a szerződé
megkötésekor tanúsított maga
tásukra." A nyilatkozat megfo
mazói figyelmen kívül hagy
hogy annak idején a CDU—
milyen hangvételű kampányt
tatott — a parlamentben i
az úgynevezett keleti szerz
sek aláírása ellen.

Józsa János: „Világunk", 1972. linó, ~~19.5 x 10.5~~ 70 x 51

1021

Műnézet, Budapest, 1974. 10.

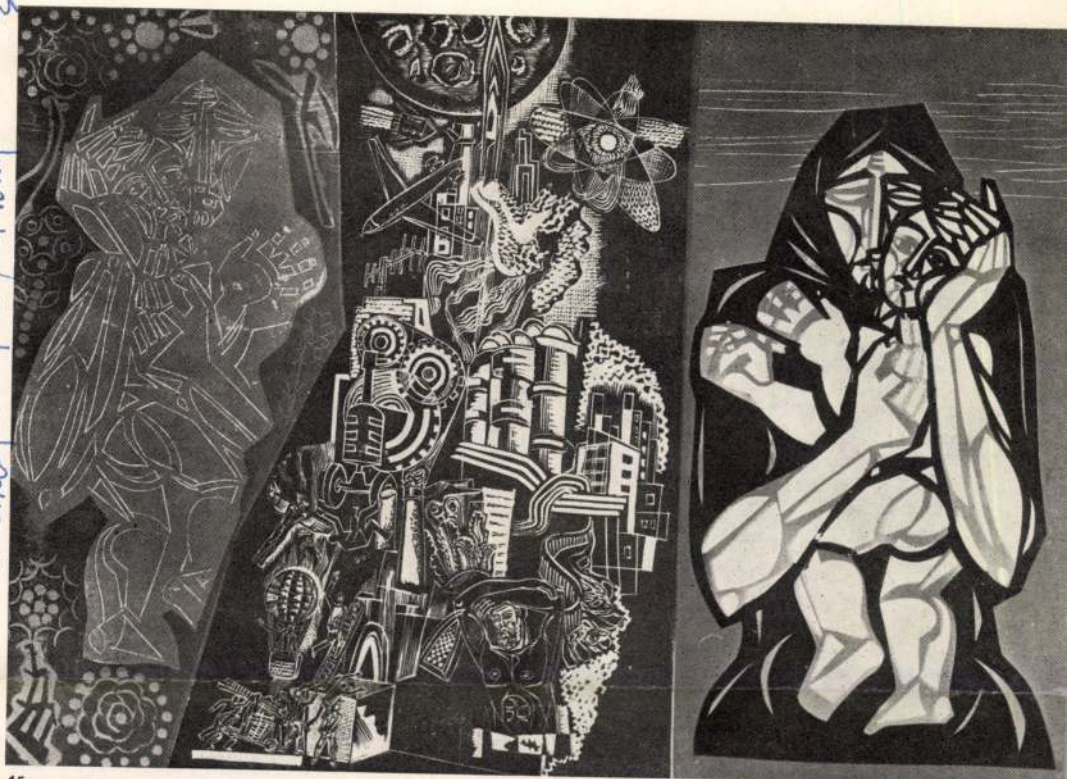

SZABÓ LÁSZLÓ Debrecenben született 1943-ban. A Kossuth Lajos Tudományegyetemen szerzett 1964-ben magyar-latin szakos tanári diplomát, majd a debreceni Alföldi Nyomdában dolgozott grafikusként. 1965 óta szerepel rendszeresen munkáival a helyi és országos tárlatokon. Több egyéni kiállítása volt Hajdú-Bihar megyében, háromszor Debrecenben, 1973-ban Lublinban, 1974-ben Budapesten a Ferencvárosi Pincetárlaton.

„*Grafikus vagyok. Grafikával mintegy évtizede foglalkozom a magam meglátása, elképzelése és határai szerint. Mesterem nem volt többen segítettek pályám kezdetekor.*

Néhány rajzot és táblaképet leszámítva egyedüli műfajom a grafika – ezen belül is a linómetszet fekete-fehéren. A fekete-fehér játékával, a létrehozható felületek gazdagságával eddig beértem. Metszeteimben kerülöm a »technika keresését«. A »kézművesség« tradícióit tartom a követendő iránynak."

Szabó László eszköze a linóleum-dúc és a metszőkés. Munkája közben erre a két eszközére koncentrál olyan igyekezettel, mint ama pásztorfiú a furulyájára, amikor nagyon akarja, hogy üzent nótáját meghallja az a valaki. Szükséges is ez az odafigyelés, mert Szabó

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 AUG 2

Magyar Ifjúság

Józsa János grafikus

Ex libris

Örvendetesen terjed a szép könyvjegyek használata. Józsa János grafikus linómetszetét mutatjuk be, amelyet a Debreceni Központi Könyvtár részére készített.

dése", íme
példa.

Józsa János

Józsa János: Dózsa-sorozatból

Aldöld 1975/7/ 15

Együttesen ezek azt eredményezik, hogy művészetében, problémavilágában központi helyen leljük az embert. Józsa emberámrázolásának kompozicionális súlypontjai az arcok, szemek, kezek sokatmondó egységében fedezhetők fel. Szép szemek; hol ábrándos, hol mély búval nekünk szegeződő, hol a jólétet fölényesen, piciny hiányérzettel tudomásul vevő, hol dacosan fáradt, hol dacosan okos, hol végképp megtört, de mindig nagyon kommunikatív, szép szemek. Ám kétséges – arcközelítéseinél maradva –, hogy a tükörmotívum a *„Kodály"*-portrén még felfedezésre váró ismeretlenséget kínálhat. Az a tükör, amely sohasem kimeríthetetlen a mindenkori tükörbe nézőnek – hisz árulkodó; kimerítetté válik a festőnek – mert árulkodó. Emberábrázolásának szerves része a szülők megjelenítése. Józsa mindig végtelen gyengédséggel tér vissza a szülők, a szülői ház gazdag forrásához. Az *„Apám emlékére"*, a Van Gogh- és Chagall-motívumok ellenére is saját képpé tudott válni, de ez a sajátság igazán az „Önarckép szüleimmel" kép esetében érződik. Fegyelmezettség, racionalizmus, kihívó bátorság ez a festmény; a művész szembenézése olykor-olykor megnyilvánuló modorosságaival, elnagyolásra, leegyszerűsítésre való hajlamával. Ezt a reális veszélyt többek között a történelemábrázoló képeit reprezentáló *„Dózsa"*-triptichonon láthattuk. A viszonylag nagymé-

Alföld 1975/6/95

JÓZSA JÁNOS DEBRECENI KIÁLLÍTÁSÁRÓL

Fejlődésének jelentős állomásához érkezett Józsa János, aki már régen túl van az útkeresés első, az ő esetében igen magabiztos és szerencsés lépésein. Jelentős eredményeket, kitaposott utakat, kipróbált, sikeres kifejezőeszközöket ismer; ám mindez még csupán előkészület újabb, nehezebb feladatok megoldásához. Az alkotó ember – Németh László kifejezésével élve – „kísérletező ember". Józsánál a kísérletezés nem csupán az alkotómunka szükséges velejárója; hanem egyik fő jellemzője – az árgus szemű érdeklődés, a nehéz gondolatokkal való küzdelem mellett.

Alföld 1975/6/95

Éles Csaba: Arcok, kezek, szinek

Józsa János, fazekas

SZÉKELY NÉPI KERÁMIA

Korondon korongolnak

Bukarest, június 7.

Szinte hagyomány már, hogy június elején a bukaresti Obor piacon megjelennek a korondi fazekasok. Az idén is vagonokkal szállították a különböző agyagedényeket és -tárgyakat a fővárosba.

Korondon, a korongosok falvában, a bokályok, tálak, céhkancsók mesteri alkotója, Józsa János, a tömeggyártás ellensúlyozására egyre érzékenyebb művészettel fejleszti tovább a székely népi kerámiát. A főutcán lévő lakása valóságos múzeummá lett, az idegenforgalmi idényben a gépkocsikkal és autóbuszokkal érkezők egymásnak adják a kilincset. A kis múzeumban megcsodálható a székely népi kerámiák formai változatossága, a virágmintás, állatalakos motívumok mellett a díszítésre használt vonalas, mértani ábrák sokasága. Józsa János az erdélyi habán kerámia értékeit is igyekszik átmenteni az utókor számára. Porcelánfestészetének remekei arra vallanak, hogy tiszta forrásból táplálkozó művészete ezen az úton is sikerre vezet.

Korond híre egyre jobban terjed: a népi fazekasok alkotásai nemcsak a bukaresti piacokra jutnak el, hanem a turisták révén messzi országokba is. Józsa János munkái pedig újabban kiállításokra „utaznak". Legutóbb Sepsiszentgyörgyön, ezekben a napokban pedig Kézdivásárhelyen állították ki a népi fazekasság remekbeszabott darabjait.

Oltványi Ottó

Oltványi Ottó

Esti Hír

5.

mint most — az elfogott, gyanúsított háborús bűnös személyazonosságának megállapítása.

GULLIVER (mb ang—belga) Bem n4. h5. ünnep n10. h11. n1. h2 is; Szabadság f6. ünnep n4 is

GYILKOSSÁGOK PÉNTEK ESTE (ang) Bethlen péntek éjjel 10

HAJTÓVADÁSZAT (mb fr—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1971 AUG 1

1971 Józsa János

Józsa János: Augusztus

men megfogalmazni.

Paulovics László főként grafikákat készít és a szatmári színház díszlettervezője.

— A kétféle tevékenység nem okoz problémát, sőt gyakran úgy érzem, hogy művészi megújulást jelent.

***

A művésztelep életéről nehéz lenne teljes képet adni, hiszen a munka olyan sokirányú és a művészi munka folyamatát is nehéz tettenérni. Célunk inkább az volt, hogy a bepillantás lehetőségét teremtsük meg és a művésztelep céljáról, működésének körülményeiről adjunk némi tájékoztatást.

M. V.

Fázsa Fámos 1.

Fiatal debreceni festőművész, a Medgyánszky Társaság debreceni kiállítását rendezte meg (1968. III. 8 – III. 22.). Festészetet, grafikát művel.

Kiállítási krónika 1967-68; Képzőműv. Almanach 1, Gondolat 1969, 66. l.

Jóssa János 2.

Portréi, csendéletei az alföldi iskolák világához kapcsolódnak, grafikáin a szürrealizmus és az expresszionizmus jegyei látszanak.

Kiállítási krónika 1967-68; Képzőmű v. Almanach 1, Corvina 1969, 66. l.

Józsa János

Kiállitott a Müvésztelep 1971 tárlatán, melyet 1971 októberében a Debrecen-i Kossuth Lajos Tudományegyetem diszudvarán rendeztek meg. 1957 óta kisérhettük figyelemmel müvészetét Debrecenben. A kiállitáson grafikákkal és táblaképekkel szerepel. Grafikáin a technicizált világ problémái foglalkoztatják, festményein a mult mosztalgikus vizsgálata mellett a keresztény mitológia elemeit is felhasználja.

Alföld 1971/12 94 old.

Józsa János

Bemutatott müvei:

95.sz. Vándorköszörüs rézkarc 39 x 30 cm

96.sz. Önarckép, rézkarc, 40 x 31 cm

97.sz. "1919" linoleummetszet , 50 x 50 cm

98.sz. Fürdőzők, linoleummetszet, 45 x 50 cm

Katona László : V. Miskolci országos grafikai biennálé, Miskolc, 1969.

Katona László : V. Miskolci országos grafikai biennálé, Miskolc, 1969.

Józsa János

Bemutatott művei: „Dürer", linó, 51 x 69; „Kopernikusz" I. linó, 69 x 51; „Kopernikusz II" vízmes linó, 70 x 51; „Műterem", linó, 68 x 50; „Zene", vízmes linó, 70 x 51 cm.

Katona László: VI. Miskolci országos grafikai kiennálé, Miskolc, 1971

Józsa János

Bemutatott műve:

„Bábel," színes rézkarc, 30 x 60 cm.

Rozványi Mósta: Studió 1971.

Budapest 1971

Józsa János

Bemutatott művei:

„Dózsa", olaj, 53x70 cm. (reprodukció)

„Tengerpart", olaj, 33x76 cm.

„Bartók", litográfia, 50x60 cm.

Szabó László: Őszi tárlat 1971

Debrecen, 1971

Jópsa János.

„Copernicus" I. pines lino, 50 x 70 cm;
„Copernicus" II, pines lino, 50 x 70 cm.

Szabó László: Őszi tórlat 1971.

Debrecen, 1971

Józsa János

répt vett műveivel a tárlaton.

Tilless Béla: Őszi tárlat 1970.

Hajdúszoboszló, 1970

Jófsa János

Bemutatott művei: „Korunk I," v. techn.
„Korunk" II., v. techn.; „Zene" v. techn.,
„Finnországi emlék," v. techn.; „Velence,"
v. techn.

Tilless Béla: Őszi tárlat 1970.

Hajdúszoboszló, 1970.

Józsa János

Tulajdonképen sohasem a látványt festi még Velence című táblájában a gondalilag átfogalmazott és sűrített emlékeit vetíti vászonra s nem a vizuális élményt

Simon Zoltán: Szubjektív jegyzetek az Őszi Tárlatról

Alföld 1971/1 72 old.

Józsa János

Modellek

Népművelés 1968/6 31 old

Józsa János

Hagyományos modszerrel alkotott kompoziciót éppúgy láthatunk művei közt, mint pop-artos vegyes technikájú tábla képet, színes linómeteszetet (Géppark, Korunk, Önarckép szüleimmel, Luna 16.)

Székelyhidi Ágoston: Teljesedő színkép. Kelet-Magyarországi Tavaszi Tárlat 1971

Alföld 1971/6 64 old.

Józsa János

Luna 16

Alföld 1971/6 bovitó 4 old.

Gózsa János

A 32 éves művész plasztikai műveivel ért el országos sikereket. Az alföldi társlatok, a stúdió kiállításaik stb. után Bulgáriában, 1968-ban Budapesten a Medgyaszay teremben állíthatott ki, részt vett a XI. Országos Képzőművészeti Kiállításon 2 grafikával. Megkapta a Medgyessy és Munkácsy emlékplakettet, elnyerte a Lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti Kiállítás ezüst érmét. Fontos népművelői példaképe, hogy mint volt dekoratőr - grafikus sokat tesz a debreceni színházak esztétikus kialakításáért.

12. Kürti Katalin: Képzőművészeti élet Debrecenben és Hajdú-Bihorban

Népművelés 1968/6 31 old.

Józsa János

A hajdúszoboszlói akvarellkiállításon szerepelt művével, ahol a művésztelepet képviselte.

Tóth Ervin: Akvarellkiállítás Hajdúszoboszlón.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972. jan. 6.

Gárdonyi János festőművész

Ma nyílik meg Hajdúszoboszlón a magyar akvarellművészet kiállítása, melyen művei szerepelnek. A tárlatot a művész rendezte.

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen, 1971. dec. 19.

retű hármaskép ugyan egységlátásról és a monumentalitásra való érzékről tanúskodik, de ez az egységlátás pesszimizmust sugall – jóllehet a művész szándékától függetlenül. Itt nem a szenvedés, nem a „bukás is lehetséges", hanem az „és azután, lám a szenvedés", a „csak bukás lehetséges" van ábrázolva. A képsorozaton a rákosmezei eskü egyenértékűvé vált a bukással, sőt az előbbi az utóbbinak okává is. Természetesen ezzel függ össze, hogy e magateremtette nehézséget a művész kompozorikusan sem tudta megoldani.

Alföld 1975/6/95

Józsa János

Madách Imre születésének 150. évfordulójára a Petőfi Irodalmi Múzeum képzőművészeti kiállítást rendezett, – a meglúvásos pályázati anyagból, – melyen szerepelnek művei.

hyp: Látható irodalom.
Magyar Jelap, 1973. jún. 26.

Józsa János

A Helsingörben legutóbb rendezett ex libris kongresszusra „Magyar Kisgrafika 1972" címmel megjelent mappában a fiatalabb nemzedékhez tartozó művész lapja szerepel.

Arató Antal: Újabb ex libris kiadványok.
Könyvtáros, 1973. jún. 369. old.

Jázsa János grafikus 1)

A 14-ik szegedi nyári tárlaton két vegyestechnikájú grafikája szerepel.

Hajdúbihari Napló, 1973. aug. 9.

Józsa János

Másodízben rendezték meg Carpiban a Nemzetközi Fametszet Triennálét, ahol művével részt vett.

Fametszet, (repr.)

Sinkovits Péter: Carpi Fametszet Triennálé, Művészet, Budapest, 1973. 2. 39. old.

Józsa János

A Magyar Nemzeti Galéria termeiben nyílt meg a Kelet-magyarországi képzőművészek kiállítása, melyen művei szerepelnek.
„Tengerpart" c. kompozíció (említve)

Bajár Iván: Jelenségek és tanulságok.
Magyar Hírlap, 1972. dec. 27.

Józsa János

Vietnam '72 c. képzőművészeti kiállításon alkotásai szerepelni fograk. A megnyitó okt. 30-án I. Szentháromság tér 1. dísztermében lesz, nov. 11-ig tekinthető meg.

Meghívó, 1972. okt. hó.

Józsa János
grafikus

Fametszet

Sinkovits Péter: Carpi Fametszet Triennalé.
MŰVÉSZET, 1973.február - 39.oldal

Jórsa János
grafikus

Magyarországot a Carpi Fametszet
Triennalen a tőlti művész körött
Jórsa János is képviselte

Sinkovits Péter: Carpi Fametszet Triennalé.
MŰVÉSZET, 1973.február - 39.oldal

Józsa János

„In memoriam Bartók" és „Tablakép '72" pályázatokon díjat nyert.

Haidar Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1972/8 67 old.

Józsa János

A mai studió-tagok, ill. hivatásos művészek közül többek közt. Józsa János nevével is találkozunk a kiállításokon.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve

Alföld 1972/5 89 old.

Józsa János

Kopernikusz (színes lino) borító 1 old.
Anyám (vegyes technika) " 2 "

Alföld 1972/7

Józsa János

Részt vett az „In memoriam Bartók" pályázaton. Ő a feszültséget fejezte ki, de a főalakok erőteljes, nyugtalan rajzos megoldását finom és gyöngéd lirával egészítik ki a kékszakálu herceget jelképesen ábrázoló képének szélén könnyedén lebegő nőalakok. Hasonló eszmei és kompozicionális kettős egység a „Csodálatos mandarin" c. képen is látható.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1972/8 68 old.

Józsa János.

Debrecenben üzemi kiállításon szerepeltek művei. Nívó-díjjal tüntették ki.

Tóth Ervin: Őszi kiállítások Debrecenben.

Alföld, Debrecen, 1972. jan.

Józsa János

Hajdúnánáson e hó 20-án hat művész képzőművészeti kiállítása nyílt meg, melyen alkotásai szerepeltek.

Hajdú-Bihari Napló, 1972. febr. 24.

Jòzsa János

A Hajdú-Bihori "őszi tárlaton művei szerepettek. „Dózsa-fejé"-„Bartók-kompozíció. (említve.)

Székelyhídi Ágoston: Hajdú-Bihori Őszi Tárlat 1971.

Alföld, Debrecen, 1972. 2.

Józsa János festőművész

Hajdúszoboszlón a művelődési központban a debreceni művésztelep alkotóinak műveiből rendeztek kiállítást, melyen szerepeltek művei.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972. febr. 8.

Józsa János

A VI. miskolci országos grafikai biennálén linometszetei szerepeltek. „Kopernikusz"-ról szóló lapok (említve).

Papp Lajos: Gazdagság gazdagodás nélkül?

Északmagyarország, 1971. dec. 12.

Józsa János

Tengerpart II

Alföld 1975/6 44

Józsa János

grafikával vett rész Budapesten a Szövetség Keletmagyarországi Terület Szervezetének tárlatán

Alföld 1975/7/86 Bereczky Lóránd

Józsa János

Az 1.-es sz. cédula folytatása:
Sáros András Miklós, Révész Napsugár a legjobb fiatalok neve után következik.
Gácsi Mihály lapjait a legjobbak között említi a kritika. Maurer Dóra rézkarcait dicséri és külön kiemeli Csohány Kálmán és Feledy Gyula nevét.
A fiatalok közül birálja Józsa János, Pető János és Szentgyörgyi József munkáit.
A "Szelid grafikusok" c. beszámolót lásd: Gácsi Mihály nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. jan. 3.
XX. évf. 1. sz. 12. lap.

Józsa János

A Miskolci Galériában, az Országos Grafikai Biennálén szereplő művészeket sorolja fel Vadas József: „Szelid grafikusok" c. kritikájában: Uj neveket emlit a fiatalok közül: Almásy Aladár, Badacsonyi Sándor, Hibó Tamás, Nagy Gábor, Rátkay György, Sarkadi Péter, Somogyi Győző, Valkó László, Wagner János.
A nagy öregek közül: Varsányi Pál, utána Bálint Endre neve következik a beszámolóban, majd a harmincéves nemzedék legjobbjai: Banga Ferenc, Kovács Tamás, -aki nem szerepel a biennálén- Szabados Árpád és Szemethy Imre.
Vadas József cikkét lásd: Gácsi Mihály nevénél.

Élet és irodalom, Bp. 1976. jan. 3. XX.évf.1.sz
12. lap.

JÓZSA JÁNOS festő, grafikus
Debrecen, 1936

Tanulmányait a Művészeti Gimnáziumban végezte, ahol Szinte Gábor növendéke volt. Tanulmányuton Olaszországban, Finnországban, Romániában, Bulgáriában, Jugoszláviában és a Szovjetunióban járt. 1959 óta kiállító művész. Eddig 15 egyéni tárlata volt, igy pl. 1966-ban Bulgáriában, 1968-ban a Mednyánszky Teremben, 1973-ban Jugoszláviában. Több pályázati és kiállitási dij tulajdonosa, 1965-ben Lipcsében ezüstérmet nyert. 1963-ban Munkácsy-plakettel, 67-ben Medgyessy-plakettel tüntették ki, 1971-ben megkapta Debrecen művészeti diját. - Munkásságában a grafika és a festészet egyenrangu szerepet kap. Képei - főként portrék és csendéletek - az alföldi festészet formavilágához kapcsolódnak, mig grafikáiban a szürrealizmus és az expresszionizmus kifejezési eszközeinek felhasználására törekszik.

Művészéletrajzok 1975

Józsa János festő

a békéscsabai Munkácsy Mihály-terem-
ben mutatják be a művész képe-
it ápr. 10.-én.

Magyar Nemzet, 1945. ápr. 9.

Józsa János

Máj. 18.-án nyílik a tavaszi tárlat Debrecenben, melyet a felszabadulás 30.- a területi szervezet megalakulásának 10. éves évfordulója jegyében rendezik meg. – Budapesten az országos jubileumi kiállításon a művész is a területi szervezetet képviseli művével.

Hajdúbihari Napló, 1945. máj. 16.

Józsa János, grafikus

Metszet: Kep

Józsa János: ex libris
[... Debrecen] 366.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972, jún. XXII/6

Józsa János, grafikus

Szerepelt.

Arató I.: A jánberényi ... kotár
kisgrafikai pályázata 429.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. júl. XXII/7.

Józsa János, grafikus

Az 1972. jan.-i nám borítójának hátlapjan (4.o.) közölt ex libris alkotója Józsa János debreceni grafikus. Korán Gyula neve tévesen szerepel.

– Helyreigazítás

143.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. márc.

XXII

3

Jósa János, grafikus

Lárd: Kovács Gyula grafikus

[Kovács Gyula]: ex...
Hajdúnoboszlói Városi könyvtár]

Hátró-mühő-
-borító.

XXV
1.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. január

Józsa János

"Tavasz" /részlet/ ifju és öreg arcokat, alakokat ábrázoló rajz.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. febr. 8.
XIX. évf. 6. sz. 15. lap.

Jórsa János

Résztvesz a Riállításon
(A katalógust ld. Ferenczy Bénnél)

3. Országos Akvarell Biennálé
Eger, Gárdonyi G. Szinház, 1972.

Józsa János

Ma már mintegy húsz képzőmű-
vészeti kör működik a megyében.
Az elmúlt másfél évtized alatt vált
ismert művésszé a körből induló
művész.

Filep Tibor: Az amatőr képzőművészeti
mozgalomról.

Hajdúbihari Napló, 1975. ápr. 25.

Józsa János

részletező, ~~játékos~~ játékos müvel a Cirkuszosokkal szerepelt az őszi tárlaton

Alföld 1975/1 83

Józsa János

munkái

Alföld 1975/6 borító 1,2,3,4,

Józsa János

Tengerpart L

Alföld 1975/6 23

Józsa János

Dózsa II

Alföld 1975/6

32

Jósa János

Nagyvadó I. o. 60×80

—"— II. o. 60×80

Debrecen, Tornyjele és Hortobágy
tájképkiállítás

Józsa János
festőművész kiállítását tegnap nyitották
meg Kaposvárott a Képcsarnok Vállalat
Vaszary-termében. A kaposvári tárlaton
38 olajfestménye és pasztellképe, valamint
12 grafikai műve látható.

Magyar Hírlap 1971/44

Sold.

Józsa János

rajza.

Alföld 1973/7 borító 4 old.

Nóra János

naja

Alföld 1973/7 55 old.

Józsa János

Az „In memoriam Bartók" pályázaton Józsa János a feszültséget fejezte ki, de a főalakok erőteljes, nyúglalan rajzos megoldását finom és gyöngéd hrával egészítik ki a kékszakálú herceget jelképesen ábrázoló képének szélén könnyedén lebegő nőalakok. Hasonló eszmei és kompozicionális kettős egység a „Csodálatos mandarin" c. képén is látható.

Rádai Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1973/8 68 old.

Józsa János

"Bartók" cimmel a lap bemutatja a müvész portréját Bartók Béláról, kiemelve a kompozició középpontjában.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 14.
XVII. évf. 15. sz. 7. lap.

Józsa János

"1848" cimmel a lap bemutatja a művész rajzát, mely egy stilizált , összeszurkált lófejet ábrázol a nyakába applikált emberi fejekkel.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juli. 7.
XVII. évf. 27. sz. 5. lap.

Józsa János Sestőművész

A Bartók pályázat zsűrije Medgyessy-emlékplakettet és úvódíjat ítélt oda a művésznek.

(pallai): In memoriam Bartók.

Déli Hírlap, 1972. jún. 27.

Józsa János, [ ]

Művésdíjat kapott.

— : Önálló képzőművészeti kiállítást Debrecenben 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 17.

Józsa János

Bemutatott művei:

94. p. „Apám", akvarell, 67 × 43 cm.;
95. p. „Templom", akvarell, 67 × 43 cm. (reprod.).

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Jórsa János

Zene színes linó
50x70

XII. Szegedi Nyári. Tárlat

Józsa János festőművész

Távlatot nyitottak meg Hajdu-böszörményben, Hajdu-Bihar megye festőművészeinek műveiből, melyen szerepelnek képei.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972. jún. 1.

Józsa János
gazdagon, változatosan jeleníti az eseményeket. Részt vett a Mai magyar grafika és kisplasztika * kiállításon. (Nemzeti Galéria) * Dózsa György emlékére.

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/239 6 old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1972 JUL 8
Józsa János

gyon szereti a népi táncot. De ez itt szakítja a megkezdett mondat-
természetes. Itt mindenki nagyon nevetnek a fiúk is. Aztán, amik

AZ ORSZÁGOS NYÁRI TÁRLAT ANYAGÁBÓL

Józsa János: A csodálatos mandarin (Fotó: Zoltay — Dokumentá-
ciós Stúdió)

részletes
esti Gyap-
IV., Berni

öszönetet
barátok-
lt mun-
nak, akik

enőr
ravatalá-
lyeztek, és
részvevő

zoló család

ális köszö-
knak, szom-
coknak és
ik szeretett

VÁN
k, ravatalá-
helyeztek, és
ikkel osztoz-

ászoló család

Mély f
mindazokka
tisztelték, h

DR. VÁRA
egyete
ér
nyugd. rendelőintézeti főorvos

lelke mélyéből emberi szenvedések gyógyítója, ez év július hó 4-én, áldásos életének 78. évében elhunyt. Hamvait július 12-én de. 10 órakor a Köztemető I. o. ravatalozójából, a református egyház szertartása szerint helyezzük örök nyugalomra.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

A gyászoló család

Lakás: Kossuth u. 7.

NÉMETH GÁBOR

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, és gyászunkban osztoztak.

A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, édesapám, apósom, nagyapám, testvérünk, sógorunk, és jó rokonunk

FARKAS IGNÁC
nyugdíjas

73 éves korában, f. hó 5-én, váratlanul elhunyt. Felejthetetlen halottunkat f. hó 11-én, kedden délután 2 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából, a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Egy malom u. 3.

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen drága halottunk

TAMÁS LÁSZLÓNÉ
Szigetváry Valéria

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély fájdalmunkat részvétük nyilvánításával enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Józsa János

1973 ÁPR 14

— Az Európa kiadónak készítettem válogatást Edith Sitwell műveiből, a Kriterionnál pedig a kö-

találkoztam.

(vedres)

10 21

Józsa János: Bartók

kált a szájában, és újságo
sott. Kis Lipták egy ideig
lélte a kérdező kövér, pirc
gás arcát, apró malacsz
majd elnézett a feje melle
asztalokon színes ceruzákk
leírt papírok, javításra vár
zettömbök hevertek. Az egy
rokban, a fogason, ócska, g
lan szalmakalap csüngött,
gas mellett, egy fiókossze
tetején kitömött gólya állt.

— Nyugodtan beszélj, ez nem árulkodás — szólalt meg a kérdező, fel sem pillantva az újságból.

A fiú nem hallotta meg a hangját. Egy apró, fekete bogarat figyelt, mely a jobb oldali falon igyekezett felfelé a repedések között. Vissza-visszacsúszott, majd új lendülettel vágott neki a magasságnak, mígnem eltűnt egy faragott házú, barna falióra mögött. A falióra ütni kezdett. Kis Lipták figyelte a harang hangját, mely tömören, kereken szólt, akár a nagymamáé, Pesten. Hirtelen, megmagyarázhatatlan tisztasággal megjelent előtte a pesti lakás képe, pontosabban a szobáé, a két nagy ablakkal, s az ablakok közt a faliórával. A jobb oldali ablak alatt varrógép állt, melette kartondobozok sorakoztak a földön. Az ajtótól balra eső sarokban terpeszkedett a hatalmas, bordó cserépkályha, mellette nagyapa ágya, melyet tisztelettel rekaménak kellett nevezni. A halat! Vegyétek el tőlem ezt a halat, nyöszörgött az öreg a párnák között, és a temető csendes volt, a pap Rezső testvérünknek nevezte nagyapát, és mégsem lehetett nevetni rajta; a rokonok lehajtott

Rózsára gondolt, a nagydarab, pufók képű Balogh Rózsára, akit szeretett volna kiszakítani ezek közül a fiúk közül, hogy csak az övé legyen, hogy olyan boldog lehessen, mint álmában, amikor a befagyott kubik-csatorna mellett ugrált vele a kúpba kötött nád tetejéről a hóba. Újra meg újra felkapaszkodtak a nádkúp tetejére, azután nevetve, sikongva elrugaszkodtak. Kis Lipták most, ahogyan nézte a három fiút, nem értette, hogyan érezhette álmában repülésnek azt a zuhanást.

— Lipták! — hallatszott ismét az ajtó mögül és a fiú kimért, határozott léptekkel megindult az ajtó felé. Belépett.

— Nos? — A kérdező ott állt mellette, alig karnyújtásnyira, a fiú érezte erős szagát, belenézett apró malacszemeibe, majd elfordította a fejét, és megpróbált a semmibe nézni. A semmi viszszapattintotta tekintetét, szemében kirajzolódtak a tárgyak ismert körvonalai, az asztalokon heverő papírlapoké, a füzettömböké, a fogason csüngő gazdátlan szalmakalapé: tekintete végül a kitömött gólyán állapodott meg. Még most is fél lábon áll, mosolyodott el magában. És akkor a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Józsa János

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 FEB 3

vendéglátó helyeken, elsősorban a Balatonnál a nyári időben stb. 1967-ben a kereskedelemben, ven-

egyhavi fizetésének megfelelő pénzjutalmat, ha a vállalatnak legalább tíz éve dolgozója és megfelel

pontjából egyképp az [illegible] natos, hogy a jog a pihenésre — csak jog legyen, de nem kötelesség.

Józsa János: Utca

1973. FEBRUÁR 3.

De nem nyitom ki az ajtót. Mintha a földhöz szögeztek volna, és álmodnám, ami ma velem történt. Hogy itt vagyok, hogy otthonról megszöktem és a nagynéném nem engedett be. Most pedig egy idegen lakásban állok és várom, hogy találkozzam az apámmal.

A szempillám szüntelenül lecsukódik. Úgy érzem, dróton rángatja valaki.

— Na! — mondja a nő. Nyitva hagyja maga után az ajtót. — Bemehet hozzá.

Semmire sem gondolok, amíg azt a néhány lépést megteszem.

A szoba félhomályban. Az ajtó mögött divány. Egy kis asztali lámpa ég a szoba másik végében és ott is van egy heverő. Egy férfi ül rajta. Lábát lelógatja a földre. Amikor eléállok, belebújik a papucsába. Sűrű, fekete haját hátrasimítja.

A homályban nem látom jól az arcát. Minden sötét rajta. A keze, a bőre, a szeme.

Állok a szoba közepén és megfogom az asztal lapját.

A férfi nehézkesen feláll és néz.

— Engem keresel? — kérdi vontatottan. — Ki küldött?

Szeretném, ha most nem lenne a szobában a nő. De ott áll, egyik lábáról a másikra nehezedik. A hátam mögött recseg a padló.

— Tessék egy kicsit kimenni — mondom neki. — Így nem tudok beszélni.

— Micsoda? — kérdi felháborodottan. — Menjek ki? Én menjek ki?

A férfi végighúzza homlokán a kezét és csak néz, kifejezéstelen tekintettel.

san felölt
a konyháb
zörög az
tés.

Valami
comat elör

Izgatotta
nyitni az
nézi. Jó l
lálkozzam
hová, akk
lépcsőkön

Lassan
lincsre tes

Valahol
oda, csak a runa tömeget látom.

— Jó reggelt — mondom és indulok tovább.

De megállít. Lefelé nézek a földre. Látom piros papucsát, gyöngyökből virágok vannak rajta.

— Dolgozni ment — mondja —, azért nem találkozhat vele. Ez egy szegény, beteg ember. Minden pénzét elissza. Lakbért se fizet...

Megfogom a kilincset. Még mindig beszél: — Egy iszákos, züllött alak. Ne várjon tőle semmit.

Csak a derekától lefelé látom. Azért imádkozom, hogy ne kelljen az arcába néznem. Hogy ne emlékezzek rá később sem. Nagy, vörös kezei vannak. Az övéhez nyúl és szorosabbra köti. A két hosszú zsinór himbálózik.

Szaladok végig a körfolyosón. A lépcsőházban már könnyebb. Az utcán lassabban megyek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS TUDOMÁNY
Budapest

Józsa János
1972 SEP 23.
1021

Józsa János: Strand

TÁJÉKOZÓDÁS

híreink

OLVASÓK LAPJA

Új szovjet havi folyóirat indul 1973 januárjában. A *Lityeraturnoje Obozrenyije* (Irodalmi Szemle) kizárólag az olvasók tájékoztatására szolgál — kritikai és bibliográfiai lap lesz. Létrehozásáról a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXIV. kongresszusán már tanácskoztak, s megindításáról az idén központi párthatározat született. A *Lityeraturnaja Rosszija* harminchatodik száma interjút készített a széles olvasóközönséghez szóló, nagypéldányszámú központi kritikai orgánum néhány munkatársával. *Jurij Szurovcev* főszerkesztő és helyettese, *Nyikifor Paskevics* elmondja, hogy mindenekelőtt az élő belföldi és külföldi szépirodalom friss műveit értékelik, de fölhívják majd a figyelmet más folyóiratok fontosabb írásaira is. Orientáló, értékelő recenzióikat a beavatatlanok számára is érthető stílusban kívánják megfogalmazni. Izgalmasnak ígérkezik vitarovatuk; ebben nemcsak a kritikusok, hanem az olvasók is szót kaphatnak hosszabb-rövidebb hozzászólással, vé-

megjelent *Végeredményben* című befejező részét, amely az elmúlt évtizedről számol be, de ezúttal már nem időrendben, hanem témák szerint. *Jacques Duclos* nagysikerű önéletrajzának megjelent a negyedik kötete, mely az 1952-től 1958-ig, de Gaulle hatalomrajutásáig terjedő időszakot öleli fel. A politikai művek egyik legjelentősebbike *P. Mendès-France* vaskos beszámolója ázsiai utazásairól; a könyvnek főleg a Kínáról szóló részét várják nagy kíváncsisággal. A politikai életrajzok közül kiemelkedik két újságíró — *Pierre* és *René Gosset* — Nixon-monográfiája és *Robert Payne* amerikai író Malraux-életrajza. A szociográfiák közül említést érdemel *P. Fridenson* két hatalmas kötetből álló műve, melyet a történész-író a Renault Műveknek szentelt. Egyelőre az 1898—1939-es évekkel foglalkozó első kötet jelent meg. *Bernard Morice* nagy munkája a politikai pörökkel foglalkozik, a Restaurációtól máig. Végül a francia politikai problémák egyik szinte teljesen ismeretlen kérdéséről, a breton kérdésről írt figyelemreméltó könyvet *O. Mordrel*, a bre-

busásnak ígérkező kábítószerüzletet. A Brando által elhitetett főhős nyilvánvalóan olyan erényeket testesít meg, amelyek nem csupán Frank Sinatrára vagy a megegyezést kiharcoló szűk klánra nézve hízelgőek — a film erkölcsi sikerében minden rendű és rangú mafioso osztozhat. Ami pedig az anyagi sikert illeti, a Tiszteletreméltó Társaság ismeretében feltételezhető, hogy a megegyezésből nem hiányzik az erre vonatkozó titkos záradék sem.

CVETAJEVA

Nyolcvan éve született Marina Cvetajeva, a XX. századi orosz költészet egyik legtragikusabb sorsú és legnagyobb erejű tehetsége. Kevés író körül sűrűsödött össze annyi szélsőséges értékelés, mint körülötte, még hosszú évekkel halála után is. Bizonyos, hogy élete fájdalmas ellentmondások bonyolult szövevénye volt.

Moszkvában született, 1892-ben. Apja szegény falusi pópa fiaként tört magának utat tehetségével: a Moszkvai Egyetem neves pro-

Branko Ćopić
a jugoszláviai Njegoš-díj legújabb nyertese

Crna Gora hajdani székvárosában, Cetinjében, háromévenként szokták odaítélni a Jugoszlávia hat köztársaságának irodalmából kiválasztott legjobb alkotásnak a Njegoš-díjat, amely már összegénél fogva is a szövetségi köztársaság legnagyobb és legrangosabb irodalmi kitüntetése. (Összege 40 ezer új dinár.) A cetinjei Njegoš Múzeumban, *Petar Petrović Njegoš* egykori palotájának előcsarnokában márványtábla áll, amelyre a díj megítélése után belevésik a díjnyertes író nevét. Eddig a crnagorai *Mihajlo Lalić*, a horvát *Miroslav Krleža*, három év előtt pedig a boszniai *Meša Selimović* neve került a márványtáblára. Mindhármuk életművének legkiemelkedőbb alkotásait a magyar olvasóközönség is ismeri. Az idén

Goran Kovačić ment a halálba? Vajon, nem Kikić sötét gyilkosai azok?

Ó, milyen gyermeteg, lírai elragadtatással búsultunk egykor együtt García Lorca költő halála miatt, s képzeltük el azt a hasadó hajnalt, amikor őt is visszavonhatatlanul elhurcolták Granada sivár, elhagyatott utcáin.

Nemrégen ott jártam, Granadában, s a hegyről néztem a város verőfényben úszó labirintusát s feltámadt bennem a kérdés: merrefelé is kísérhették? Akkor te megint ott voltál, mellettem, egészen közel, s én nem tudom, kettőnk közül ki is suttogta maga elé Lorca iszonyattal teli szavait:

„Sötétek lovaik, sötét a patkójuk."

Sokasodnak a világban a sötét

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 ÁPR 26

Hajdúbihari Napló

Józsa János festőművész

Józsa János festőművész kiállítását a hajdúböszörményi művelődési központ TIT-termében április 28-án 17 órakor nyitják meg.

Józsa János

Kaposvárott a Képcsarnok „Vaszary János"-termében nyílt meg Józsa János kiállítása. A fiatal művész festményei olaszországi és finnországi élményeiből születtek.

Józsa János kiállítása.

20 old

Ország-Világ 1971/7

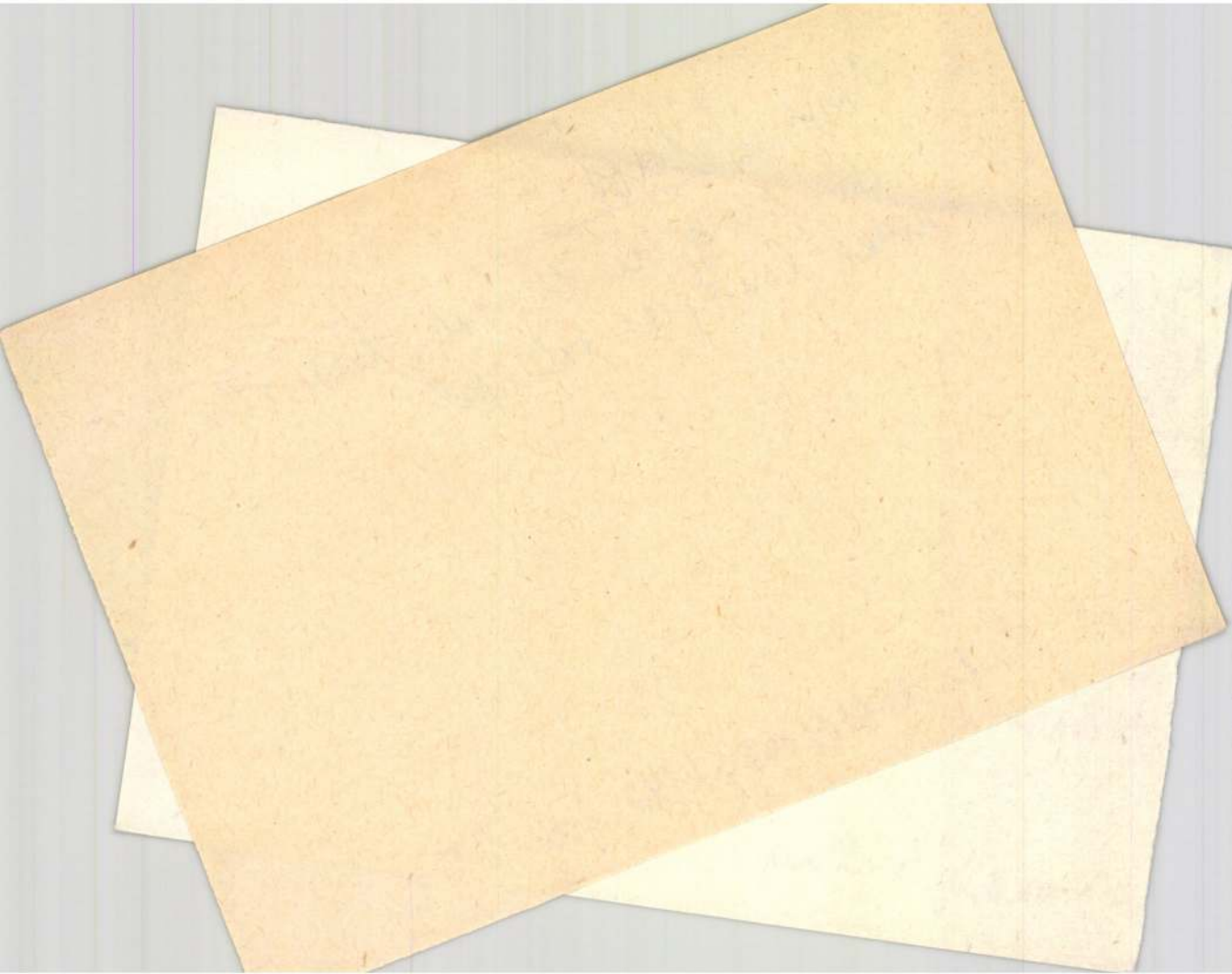

Józsa János

Kaposvárott a Kepcsarnok „Vaszary János"-termében nyílt meg Józsa János kiállítása. A fiatal művész festményei olaszországi és finnországi élményeiből születtek.

Józsa János kiállítása.

Ország-Világ 1971/7 20 old

Jázsa János

A XIII. szegedi nyári tárlaton szines linója szerepel.

Dél Magyarország, 1972. júl. 25.

Józsa János

Hajdú-Bihar megyei művész. grafikai stúdiumait állította ki, az 1970 júliusában rendezett hajdúszoboszlói országos vásárkiállításon. Szabó Iván emlékplakettjét kapta.

Sz. Kiss Katalin: Képzőművészeti kiállítások Hajdúszoboszlón

Népművelés 1971/1 41old.

Józsa János

Hajduszoboszlón a képzőművészeti kört Józsa János festőművész vezeti egy éve.

Sz. Kurti Katalin: Képzőművészeti kiállítások Hajduszoboszlón

Népművelés 1971/1 41 old

Józsa János

A debreceni Józsa János gondolat-
gazdag képi világát már ismertük.

Tar Károly: Egyéves a debreceni művésztelep

Népművelés 1971/10 39 old.

Józsa János

„Bulgáriai ikonképek" sorozatát láthatták 1969-ben Hajdúszoboszlón

Sz. Kiss Katalin: Képzőművészeti kiállításaink Hajdúszoboszlón

Népművelés 1971/1 41old

Jósa János

Bábel II. rep.

VII. Országos Grafikai Biennálé
Miskolc 1973.

Józsa Károly

Művei szerepeltek a Nemzeti ~~Szk~~

Szalonban rendezett Grafikai kiállitáson /1906/

Fülepp Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig

Bp. 1974 Magvető 179. old.

Jósa János

Műve szerepel a VII. Országos
Grafikai Biennálén, ~~Miskolc~~ Miskolcon

Babel-lapjai emlékére

Napjaink 1974 február
12 old.

Józsa János

„Illusztráció" c. képe köralaku fejek és arcok mellett, különféle használati eszközöket ábrázol.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. jan. 5.
XVIII. évf. 1. sz. 7. lap.

Józsa János

"Szabadságharc" cimmel a lap bemutatja a művész rajzát a cimlapon.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 6.
XVII. évf. 4o. sz. cimlap.

Józsa János

"Petőfi /részlet/" cimmel rajz.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 27.
XVII. évf. 43. sz. 11. lap.

Józsa János

Férfi arckép, mértani idomokból emberi alakok s egy térdre bukott ló a tartalma a művész képének. Rajz, /részlet/.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 13.
XVII. évf. 41. sz. 4. lap.

Jósza János

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

305, 315. old.

Jázsa János festőművész 1)

Kisheggesen megnyílt közös kiállítása Takács Sejező festőművésszel. — Debrecenben, 1936-ban, született. A képzőművészeti gimnáziumban Szinte Gábor. növendéke volt. 1959-től a debreceni, bpesti, egri, miskolci, szegedi, balatoni stb. tárlatok állandó részvevője. Eddig 13 egyéni kiállítása volt, Bulgáriában, Bpesten és 1965-ben a Lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti Kiállításon ezüstérmet, 1967-ben Medgyessy-plakettet kapott.

Magyar Ezó, 1943. máj. 13.

Józsa János festőművész 2.) Folytatás

1971-ben Debrecen város művészeti díját kapta. 1969-ben kiállított az I. Nemzetközi Fametszet Triennálén (Capri, Olaszorsz.), majd a Szovjetunióban Csehszlovákiában, Olaszországban, 1971-ben Lengyelországban, Kanadában volt kiállítása. Részt vett a II. Nemzetközi Fametszet Triennálén is, majd a Bosanska Bistrica-i II. Fametszet Biennálén. —

A két művész közös kiállítása máj. 19-én Pacséron, jün. 4-től Tapolyán lesz rendezve.

Magyar Szó, 1973. máj. 13.

Jozsa János

A Hajduszoboszlói Művésztelep törzsgárdájához tartozik, 1968-ban a zárókiállításon díjat kapott.

Kortárs, 1969/2 336. old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JELENKOR

Jóna János

1021

JÓZSA JÁNOS: 1919.

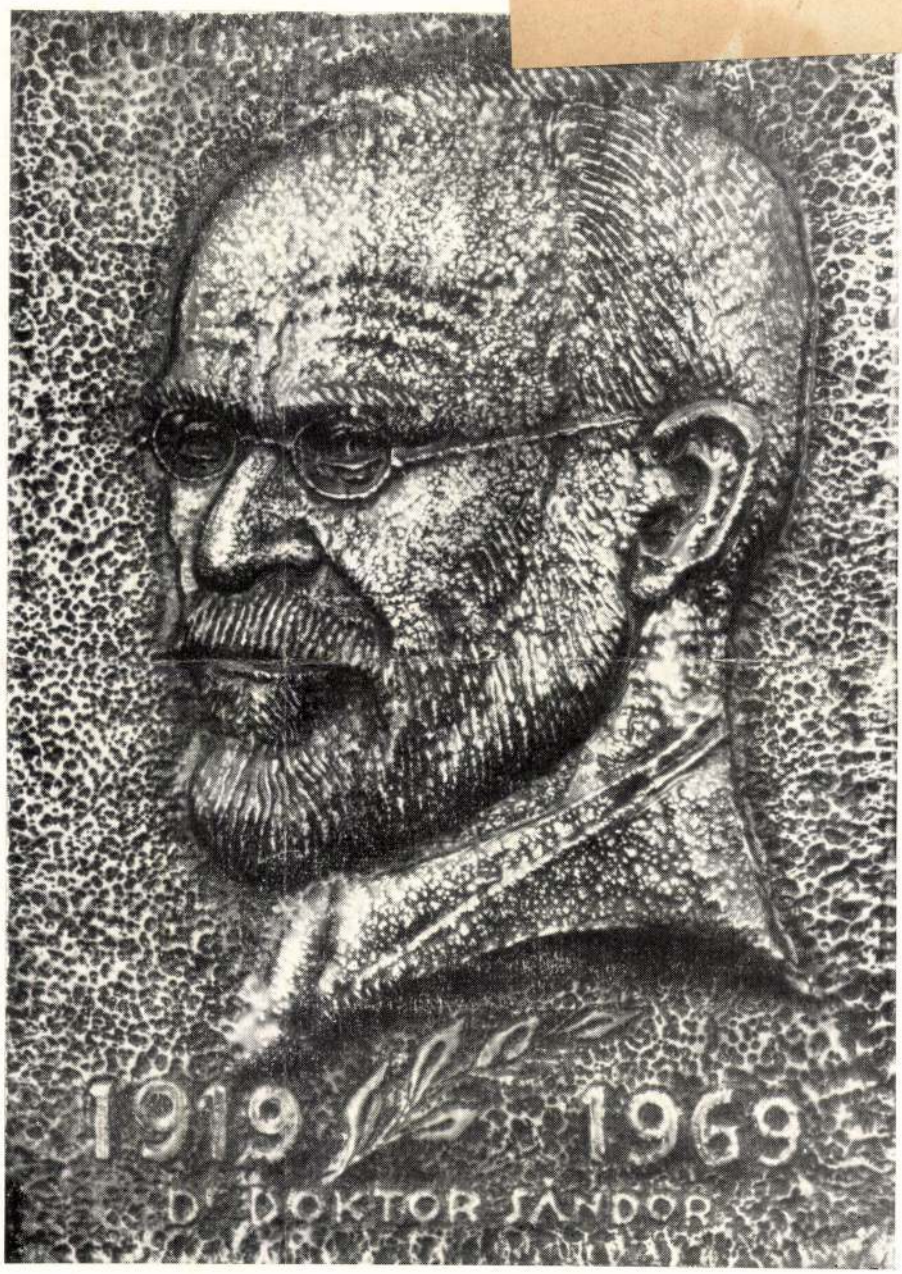

ZÁGON GYULA: Dr. Doktor Sándor

1975.VIII.16.19.30Tv./Szné/

Tv-hiradó.

-Két kiállitás nyilt ma Debrecenben.A Pedagógus Müvelődési Házban látható exlibrisek közös motivuma a virág.A hires liceum halifőnikum disziti Józsa János debreceni müvész egyik kis grafikáját.A másikat, a nagy erdő jellegzetes virága, a salátaboglárka,Várkonyi Károly, és Szilágyi Imre rajzain, az erdélyi ibolya, a harangvirág,és a ciklámen látható.A kiállitáson 19 ország 130 müvészének alkotásait,300 táblán mutatják be.Otto Fail az osztrák hegyek jellegzetes havasi virágait használja exlibrisek. Végül egy csokor Távol-Keletről, a japán müvészek alkotásairól.

1975.VIII.16.19.30Tv./Szné/

Tv-híradó.

-Két kiállítás nyílt ma Debrecenben. A Pedagógus Művelődési Házban látható exlibrisek közös motívuma a virág. A híres liceum halifőnikum diszíti Józsa János debreceni művész egyik kis grafikáját. A másikat, a nagy erdő jellegzetes virága, a salátaboglárka, Várkonyi Károly, és Szilágyi Imre rajzain, az erdélyi ibolya, a barangvirág, és a ciklámen látható. A kiállításon 19 ország 130 művészének alkotásait, 300 táblán mutatják be. Otto Fail az osztrák hegyek jellegzetes havasi virágait használja exlibrisek. Végül egy csokor Távol-Keletről, a japán művészek alkotásairól.

Józsa János

A miskolci Országos Grafikai biennálén résztvett Józsa János, Bálványos Huba, Bognár Árpád, Pető János, Ábrahám Rafael.

Magyar Hirlap 1969/343/9

Józsa János

debreceni festőművész,kiállitása nyilt Pécsett, a TIT Baranya és Hajdu Bihar megyei szervezésében.A Kiállitáson rajzokat,akvarelleket és pasztelleket mutat be.

Magyar Hirlap 1969/273/8

Jórsa János

1. Világunk II. v. tedm. 50x70
2. tengerpart papírmetszet —"—

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22. – szept. 16.

Józsa János
Külsőségesen eklektikus. Részt vett Debrecenben a Magyar Képzőművészek Szövetsége Kelet-Magyarországi szervezete által rendezett területi tavaszi tárlaton.

Bojár Iván: Két országos kiállítás

Magyar Hírlap 1971/128 10old.

Józsa János

A megnyílt 25. Debreceni Őszi Tárlatok olajképei, parasztelljei („anya gyermekével"), két rajzkarca, két metszete szerepel. (emlétve)

Magyari Vilmos: Őszi tárlat, 1968.
Hajdú-Bihar megyei Népújság, 1968. dec. 14.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 FEB . 9.

Északmagyarország

Józsa János

1021

SPORTOLÓK

Józsa János rajza

Bélyeggyűjtés

Február 7-én 360 000 fogazott és 12 500 fogazatlan példányban adta ki a Magyar Posta a Budapesten első ízben megrendezésre kerülő postagalamb-olimpiát köszöntő 3 forintos szelvényes bélyeget. A rendkívül érdekesnek ígérkező rendezvény védnökségét Horn Dezső miniszterhelyettes, posta-vezérigazgató vállalta. A 40x40 mm nagyságú, négyzet alakú bélyeget, illetve szelvényt több színű ofszetnyomással, a Pénzjegynyomda készíti. Varga Pál tervezte. A 30 bélyeget és 30 szelvényt tartalmazó nyomdai íveken a bélyegeket és a szelvényt sakktáblaszerűen nyomták. A bélyegkép keskeny fekete keretben, kék alapon, kiterjesztett szárnyú postagalambot ábrázol, sötétszürke és világosszürke színekkel. Háttérben a Gellérthegy és az Erzsébet-híd látható. A légiposta-kiadvány példányszámának megállapítása igazolja, lelős vezetői a magyar bélyegek értékállóságát és értékének emelkedését igyekeznek biztosítani. Ez a helyes törekvés — ha jó nemzetközi bélyegkülkereskedelmi üzletpolitikával párosul is — itthon is segít a spekulánsok elleni harcban. A szervezett bélyeggyűjtők számára természetesen a Magyar Filatelista Szövetség biztosítja, hogy ugyanolyan arányban jussanak ehhez a kiadványhoz is, mint amennyi az egyéb magyar bélyegek vásárlási átlaga.

Szintén február 7-én kerül forgalomba ugyancsak az „Évfordulók — események" sorozatban a Bolyai Farkas matematikus születésének 200. évfordulójáról megemlékező portrébélyeg. Az álló téglalap alakú, 33x43 mm nagyságú kiadványt Vagyóczky Károly rajza alapján 3 millió 503 ezer fogazott és 4000 fogazatlan példányban, az Állami Nyomdában állítják elő.

8.15: Mit üzen a
8.51: Madrigálok. —
Béla művei. Kárpáti
I. — 9.30: A hét ze
10.05: Iskolarádió. —
nekari muzsika. —
gyar Rádió Karint
— 12.35: Tánczenei
13.20: A Belügymini
na Művészegyüttesé
nekara játszik. Mé
dar vezetésével. —
szolunk hallgatóinknak. — 14.05:
Édes anyanyelvünk. — 14.10:
Magyar munkásdal-feldolgozások. 14.27: Dohnányi: Változatok egy magyar népdalra. — 14.37: Jókai és korunk. I. — 15.10: Iskolarádió. — 15.50: Polkák. — 16.00: A világgazdaság hírei. — 16.05: Bemutatjuk az MHV Bartók összkiadásának új lemezét. — 17.05: Külpolitikai figyelő. — 17.20: A hét rádióhallgatója. — 17.40: Van új a nap alatt. — 17.55: Húszas stúdió. Falusi értelmiségiek. — 19.40: A Buddenbrook ház. I. — 20.50: Népzenei Magazin. — 21.30: Mikrolánc. — 22.20: Nagy mesterek — világhírű előadóművészek. — 0.10: Wild Bill Davis és Johnny Hodges felvételeiből.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Népdalok, néptáncok. — 9.03: Ezeregy délelőtt. — 10.00: A zene hullámhosszán. — 11.50: Véleményem szerint. — 12.00: Beethoven-művek. — 13.03: Távol a családtól. Riport. — 13.20: Goldmark operáiból. — 14.00:

A technika fejlődése Borsodban az őskortól napjainkig. Kiállítás a Herman Ottó Múzeumban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Lakáskultúra '75 — kiállítás megnyitása a miskolci Radnóti Művelődési Házban délután 4 órakor. Megtekinthető este 8 óráig.

Sárospataki Kéntár. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Fiatal művészek Csokonaiért. Kiállítás a tokaji művelődési otthonban. Nyitva délután 2 órától este 6 óráig.

Várostörténeti kiállítás a kazincbarcikai művelődési központban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Rudabányai Erc- és Ásványbányászati Múzeum. Nyitva délelőtt 9 órától délután 4 óráig.

Lillafüredi Emlékház: Herman Ottó munkássága. Megtekinthető

Gáza János festőművész

a Képcsarnok Váll. Medgyessy Terem-
ben rendezett kiállításon szereplő
alajképe. „Nagyerdő I-II" c. (eltűnt)

Szabó Imre: Kiállítás a Medgyessy Teremben.

Hajdúbihari Napló, 1944. júl. 3.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 - 8

ALFÖLD
Debrecen

üldöző lakatlan
arcom mosolya
a virradatban

1021 Józsa János

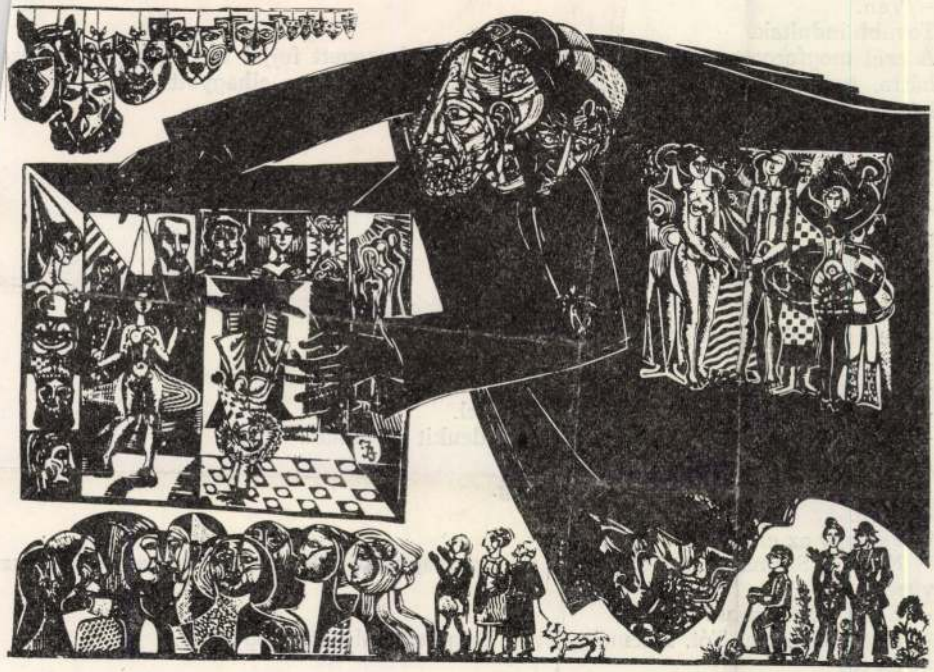

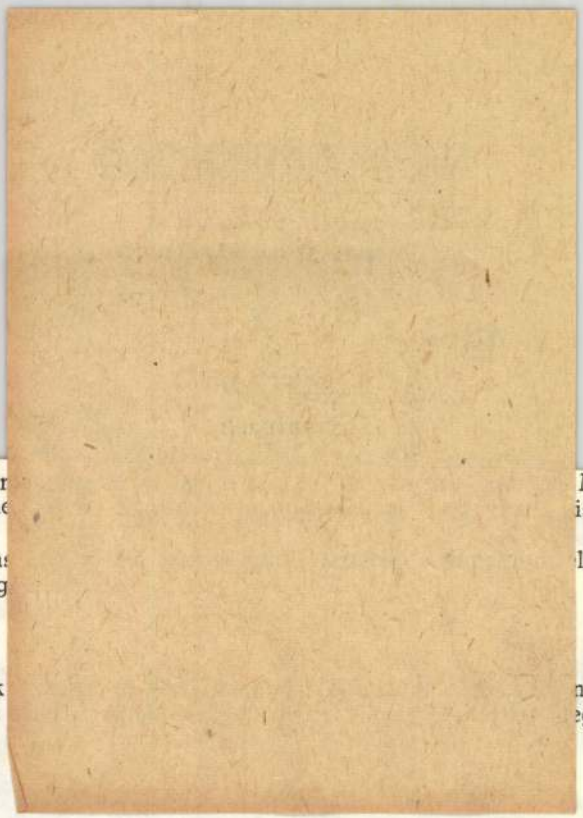

– Kellett.
– Na, gyere velem. Ne félj, r
alszunk ott, aztán majd me
vissza.
A férfi elindult a sötét, havas
vette. Ha a férfi megállt, meg
– Aztán ennivalód van-e?
– Van.
Tovább indultak.
A szél megforgatta köröttük
hátra, tudta, hogy a kisfiú
lalt:
– Tedd már el azt a kést!
– Nem bánt?
– Együnk. Mid van?
– Szalámi meg sajt.
– Loptad?
– Gyűjtöttem.
– Szóval loptad. Kenyered van?
– Van az is.
– Tudta valaki, hogy szökni akarsz?
– Igen.
– Akkor már biztosan keresnek.
– Nem keresnek. Engem senki nem árul el.
– Nagy bolond vagy, ha azt hiszed. Mindenkit elárulnak.
A kisfiú nem válaszolt. Ettek.
– Szóval . . . takarodó után szöktél meg.
– Igen.
– Te vagy az első?
– Nem. A Szamaras mondta, hogy többen megpróbálták már, de azokat mind visszavitték.
– Ki az a Szamaras?
– Hát a Szamaras Tót. Tizennégy éves. Elég buta. Mindig megbukik.
– És te?
– Én nem.

Józsa János festőművész

Békéscsabán a Munkácsy Mihály-Teremben rendezett kiállitását április 10.-én nyitják meg, közli a lap-Kulturális eseményeket ismertető-rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápró 5ó
XIX. évf. 14. sz. 2. lap.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Józsa János
ALFÖLD

1974 OKT
1021

Józsa János grafikája

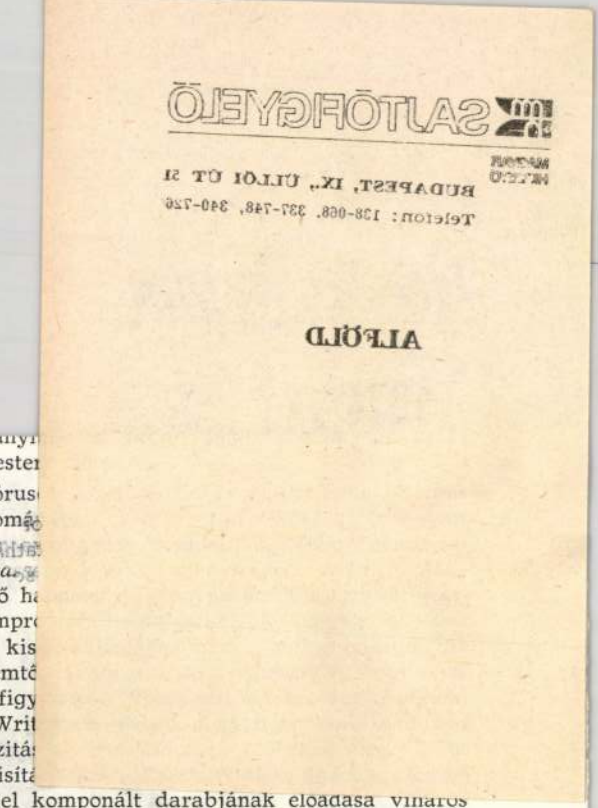

este hazai kóruskultúránk világraszóló nagy meste

Az esti hangversenyeken szereplő *külföldi* kórus (Szovjetunió) széles skálájú, minden hangtartomá tese tette rám a legjobb benyomást. A szolida kotásait hatalmas sikerrel adták elő *Arvo Rata démiai Kórus* (Csehszlovákia) ugyancsak kitűnő h *ner* két szerelmes madrigálját és *Zámecnik* „Impr mesterük: *Lubomir Matla* vezénylésében néha kis hatásában mindig lendületes és atmoszférateremtő (Dánia) nagyon érdekes műsorával keltett figy *Ingolf Gabold* absztrakt szövegre írt kórusa (Writ felhalmozott effektusok figyelemreméltó precizitá *Rabe* mozdulatművészettel, rögtönzésekkel, visít tokra osztódásaival és más szellemes ötletekkel komponált darabjának előadása vinaros sikert aratott. A *Wernigerodei Ifjúsági Kórus* (NDK) *R. Lukovsky* legfrissebb, 1974-ben komponált 3 részből álló „Katharsis" című vegyeskarát mutatta be. A mű merész polifóniáját, aleatóriáját, kitartott hangfürtjeit magabiztosan, *Distler* monumentális alkotását (Der Feuerreiter) pedig színekben gazdagon, kiváló formálásban szólaltatták meg *Friedrich Krell* biztos kezű irányításával. *Jasi*-ból (Románia) egy széphangú kamarakórus jött hozzánk. *Bartók* Négy szlovák dalát sok finomsággal, de igen rapszodikusan énekelték, *Schönberg* bonyolult szólamvezetésű, rövid lélegzetű művét (Az elkerülhetetlen) kulturáltan, *Hindemith* kórusainak tolmácsolását drámai skálájuk sokszínűségével érzékeltették. (A román avantgarde-újdonságok nem nyerték meg tetszésemet, miként a kórus gyakori

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MÁJ 2 0

Szolnok Megyei Néplap

Józsa János

6 1021

JÓZSA JÁNOS: VILLÁMSÚJTOTTA FA

rl

ıyprogram

la" Táncegyüttese, műsorukon:
ncok

Szerelmem, Elektra

Gyurkó-dráma a Szigligeti Színházban

Kissé megkésve bár — műsorgondbeli kényszerűségből most is — mégis jó, hogy a Szigligeti Színház vállalta a Szerelmem, Elektra bemutatását.

Meglehet, hogy a fél évtizede született mű — ősbemutatója 1968-ban volt a Nemzeti Színházban — talán nem hat már olymódon az újdonság ízével, erejével, mint első jelentkezésekor, amikor heves vitákat kavart, *de a benne feszülő, egymást vonzó és taszító gondolataival ma sem tekinthető „lejárt lemeznek"*.

Ha valaki nem ismeri a darabot, és a címből kiindulva csupán a klasszikus Elektra-téma kései változatát tételezi fel, valamiféle, a kor ízléséhez idomított átdolgozását, az meglepetéssel tapasztalhatja, hogy Gyurkó nem az ógörög monda egy*te kifényesítette az írói gondolatokat*, azontúl élettel telíttette meg az egyes jeleneteket, és igyekezett vérbeli drámai atmoszférát teremteni a színpadon. S ehhez, *Székely László* igazán nagyvonalú környezetet komponált, odaillő díszletet akár egy shakespeare-i tragédiához is.

Amikor felgördül a függöny, valójában nem az ókori Aigiszthosz királyi udvarában vagyunk, hanem egy zsarnok palotájában, ahol mint fehér bárányok között fekete, Elektra bolyong fájdalmával és bosszújával, életének egyetlen értelme maradt csupán: a bosszúállás. Az tartja fogva, az tartja megszállva. Magányába falazva, nem hajlandóan semmiféle kompromisszumra, még testvére szavára sem hallgatva várja hetetlen fogalmak. Oresztész viszont épp e kettő egyesítésére törekszik, a realitásokból kiindulva.

Elektra és Oresztész szembe kerülnek. Elektra nem hajlandó a változásra, ő mindig az új helyzetben is, akkor is többet akar az elérhetőnél, a lehetségesnél. Ő az abszolút igazság, és vele szemben Oresztész, az abszolút realitás. Elektra, aki „meztelen talppal járt a parázson" megkövült eltökéltségében az idealizált igazságot képviseli, míg Oresztész az emberi igazság képviselője. *A világnak együtt volna szüksége rájuk, de vajon megteremthető-e az abszolút igazság és az abszolút realitás egysége, hogy tudniillik Oresztész ne maradjon Oresztész mindörökre és Elektra sem Elektrának, hanem végérvé-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MÁJ 12

Magyar Szó
Józsa János Képzőművész

Ma:

Kiállítás nyílik Kishegyesen

Ma este fél 7-kor nyitják meg a kishegyesi Ady Endre Kísérleti Általános Iskola előcsarnokában **Józsa János** debreceni és **Takács Győző** makói képzőművészek közös tárlatát. A magyarországi művészek bemutatását a topolyai közművelődési közösség, a pacséri Moša Pijade és a kishegyesi Ady Endre általános iskolák szervezték. A kiállítás egy hétig lesz nyitva.

1021

való lényegéről a cselek
ményre terelődik, amelyne
egyik szála a nemzetközi k
bítószercsempész banda ve
zére utáni nyomozás, a má
sik pedig egy hajótörést sze
vedett házasság következm
nyeként fellobbanó nagy s
relem. A két, alapjában ve
ve banális szálból összeszöv
dő, s a mesterkéltségtől
hatásvadászástól sem mi
den esetben mentes történ
azonban nemcsak a kábít
szer-csempészésről szól, h
nem a bűnüldözés indítéko

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 FEB 6

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Józsa János

formáló erejéről, szerepéről, csök- közművelődés egészétől sem vár- adata.

1021 JÓZSA JÁNOS • BARTÓK

RUÁR 6.

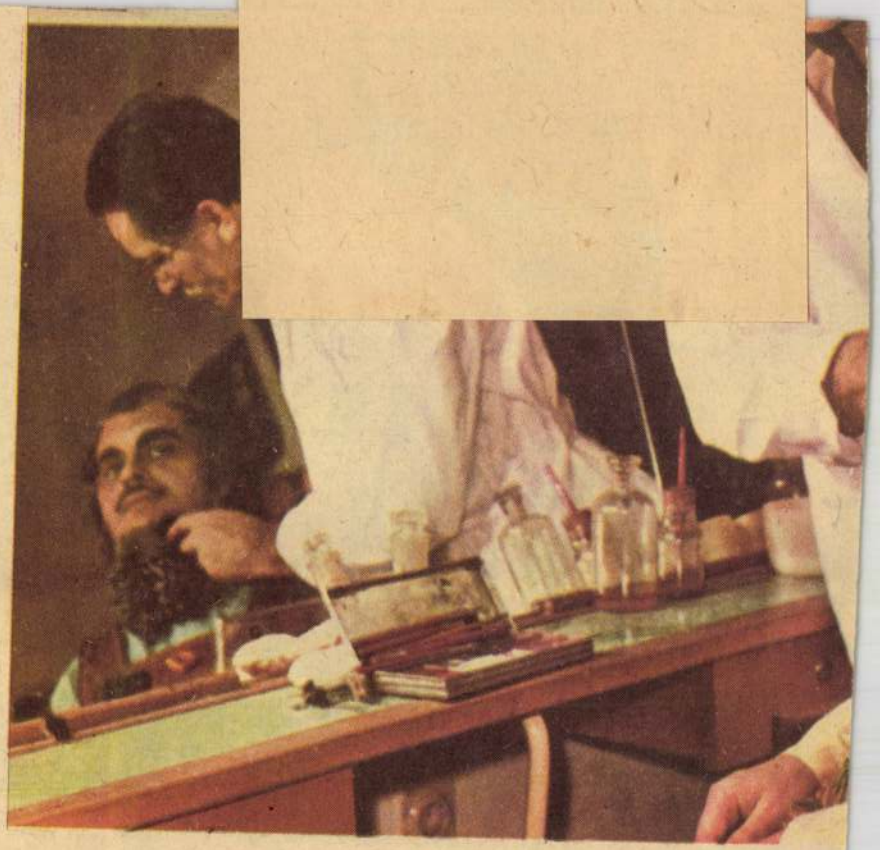

HAJDU

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE
1972 FEB

Józsa János
1021

Józsa János: Kopernikusz (II)

szer egyre inkább növekvő társadalmi szerepével függ össze. A gazdasági építés soron levő feladatainak megoldásával egyidőben *a nevelő-tudatformáló munka, a jövő szakembereinek képzése* fontosabb, mint valaha. Az iskolai oktatás és nevelés a lehető legszorosabb kapcsolatban van a szocializmus magasabb szinten folyó építésével, társadalmunk jövőjével. Az iskola feladatainak megvalósításában pedig a legnagyobb súlyú tényező a pedagógus.

Nem kizárólag a szocialista társadalom fejlődésének sajátos velejárója ez a felismerés. A tőkésállamokban is egyre differenciáltabb módszerekkel vizsgálják, hogy az oktatási rendszerek minőségi javításának melyik a legdöntőbb láncszeme.

Érdekes ebből a szempontból D. Davies megállapítása, aki az Egyesült Államok elnökének készített iskolapo-

Ez a beszámoló a *Király István* elnökletével működő, a pedagógus problematikával foglalkozó 8. számú munkabizottság tanulmányainak és zárójelentésének felhasználásával készült. A munka része annak a kiterjedt vizsgálatnak, amely az MSZMP X. kongresszusán elfogadott határozat alapján folyik. A bizottság titkára: *Miklósvári Sándor*, tagjai: *Benkő Loránd, Békési Lajos, Dudás Benjáminné, Ferge Zsuzsa, Gábor István, Hahn István, Hegedűs András, Kovács András, Margócsy József, Pais István, Pálmai Kálmán, Rapcsák András, Szabó Magda*. A szerkesztőség kérésének megfelelően a többi munkabizottság e témával kapcsolatos jelentéseit, illetve a különböző viták tanulságait is figyelembe vettem, és arra törekedtem, hogy az egymással ellentétes nézeteknek is hangot adjak. Beszámolómban éppen ezért nem a vitás kérdések tisztázását tartottam *fő* feladatomnak, hanem azt, hogy minél teljesebb képet adjak a kritikai szakaszban lezajlott eszmecserékről. A képzés és továbbképzés kérdéskörét csak vázlatosan érintem. (B. M.)

A pedagógus-munka *jelentőségének felismerése* a felszabadulástól kezdve jelen volt iskolapolitikánkban. Egész oktatásügyünkre jellemző mennyiségi fejlődés alól a pedagógusképzés sem volt kivétel: a felszabadulás előttihez képest többszörösére, az óvodákban például csaknem tízszeresére nőtt a pedagógusok száma. Megbízhatóan tanúsíthatja ezt az alábbi táblázat:

Tanév	Óvónők száma	Általános iskolai pedagógusok száma	Középiskolai
1937/38	1 593	26 017	3 504
1945/46	—	24 724	—
1950/51	2 423	35 248	6 174
1960/61	8 538	57 290	8 778
1965/66	10 319	62 167	12 049
1970/71	12 481	63 125	13 442

Részt vett a VII. Miskolci Országos Grafikai Biennálén

Bereczky Loránd ismertetése

Látóhatár 74 ápr 193 old.

Fehérizzásig szított alkotói lendületet feltételez egyik legeredetibb képe, a „*Vihar*". Ezen a képen szinte zuhognak a színek, rijjognak a kontúrok, mozgásban van a kép. Kár, hogy mindez Prokrusztész-keretek közé van szorítva. Nagyobb volumen esetében nem fenyegetne a képi egyensúly fölborulásának veszélye. A józsai színrendszer egyébként a legérettebben a rendkívül anyagszerű, plasztikus „*Tengerpart*" képén mutatkozik, mely mintha „visszhangzana" az áttetsző színektől.

A sokféle tartalom kifejezésére törekvő művész igyekszik sokféle kifejezőeszköz birtokába jutni. Valószínű, hogy ez volt a legdominánsabb ok, amely ráirányította Józsa figyelmét a kollázstechnikára.

Alföld 1975/6/95

Józsa emberábrázolása egyben ember-természet-elmúlás kapcsolatának bemutatása is. Szenvedélyesen kedveli az élet ritka, pregnáns pillanatainak megragadását (*„Villámsújtott fa"*, *„Zuhanás"*, *Öreg fa"*). A mellbevágóan paradox szerkesztés példái ezek a képek – a kis ember kiemelése az égbenyúló fával, a belső korhadtság „kimagasítása". Felkiáltójelek, figyelmeztetések.

Józsában mindvégig erős az igyekezet, hogy emberábrázolásának premier planszerűségét, tolakodó élénkségét egy viszonylag egységes színrendszerrel, színszimbolikával fokozza (barna szemek, a homlokokon látható körkörös színfoltok, a háttér színörvénylései stb.). Józsa elsősorban színekben gondolkodó festő, példa erre a nagyon szuggesztív, feszült *„Összecsapás I–II."*.

Alföld 1975/6/95

Józsa János 6

Kollázsképek is szerepeltek a tárlaton igy
Bologna jégkockarácsa, Emlék a várból,
Információgazdagsága szép egésszé áll össze
Kekszakállu, Babel cimü müvein. A Bach koncert
emléke leltárszerü pontosságra emlékeztet,
Világunk I reménytelen felsorolásban torkollik.

Alföld 1975/6/96

Éles Csaba: Arcok, kezek, szinek

Józsa János

részt vett a balatoni kisgrafikai bienn lén.

Magyar Hirlap 1973/212/6

Józsa János

Küzdelem, 1848, grafika

Alföld 1974/1o/89,79

Józsa János

Szinház

Alföld 1974/8/17

Józsa Bálint

Térplasztika

Népmüvelés 1975/5/30

Józsa János

Az őszi tárlatom szerepel embert ábrázoló művel Fátyol Zoltán:Harangozó,Józsa János:Cirkuszosok, Tenk László:Feleségem virágokkal.

Alföld 1975/1 82.o.

Józsa János

Munkás

Alföld 197534 2o

Józsa János

Anyám

Alföld 1975/4 36

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 JAN 13
ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Józsa János

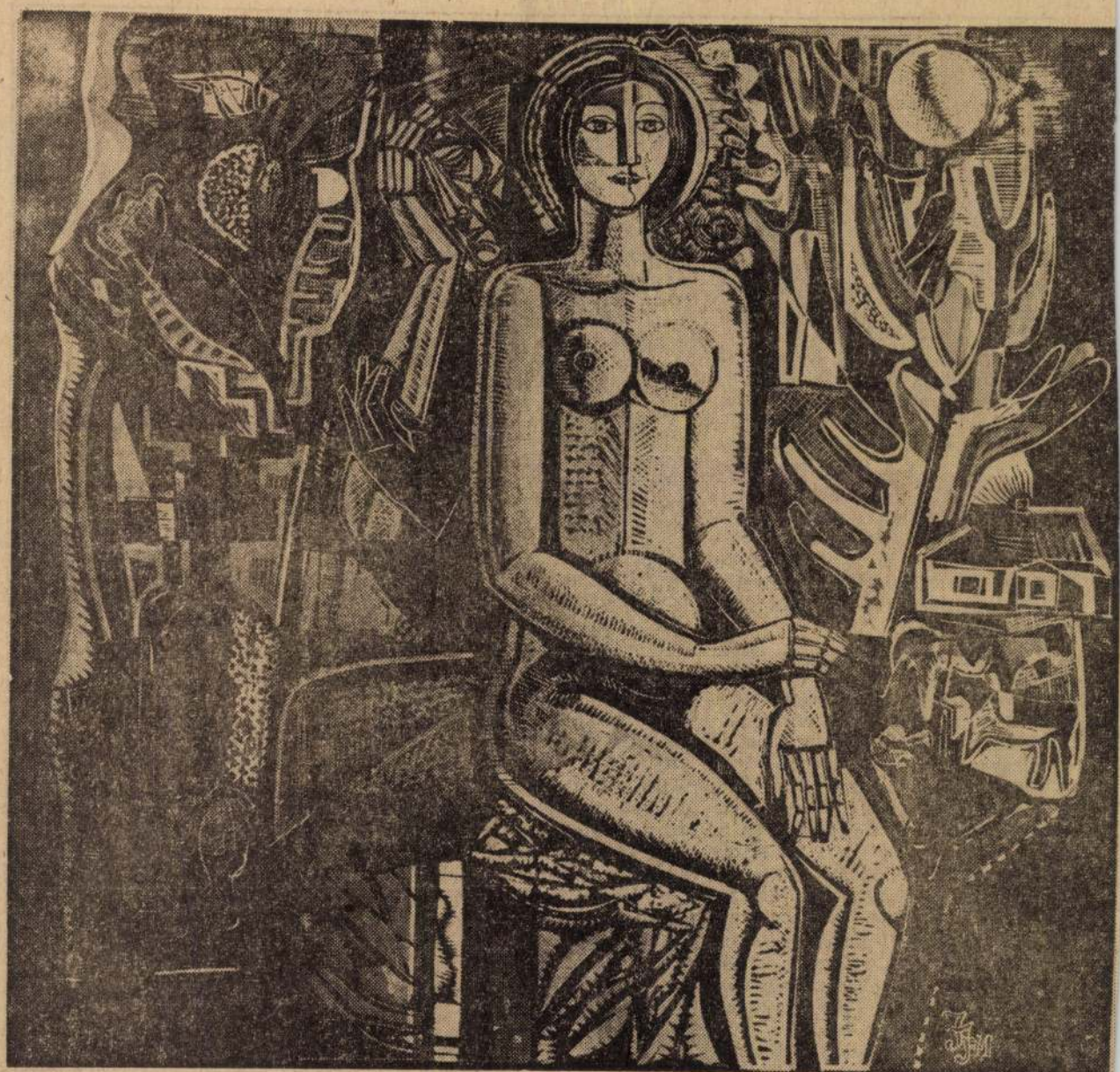

Józsa János: Élet

TŰNŐDÉSEK

Színe és fonákja

A legjobb játék — mindenkinek ajánlom —: próbáljuk visszájáról nézni a dolgokat, ha úgy tetszik, fejükre állítani, a szövetet színéről fonákjára fordítani, a főnöki széket az ügyfél székével fölcserélni, a gyilkost áldozatnak, az áldozatot gyilkosnak elképzelni, s egyszerre kiderül minden torzulás, ha van ilyen, a valóság képtelensége, illogikussága.

Itt van például a vietnami háború. Millió és millió szó íródott le, mondatott ki róla. De a valóságos háború legfőbb képtelenségét még igazán senki nem próbálta fölmérni.

A gyarmatosításnál becstelenebb és undorítóbb dolog kevés van a világon. De — legalábbis a francia gyarmatosítók szempontjából — politikailag meg lehetett magyarázni: mért ragaszkodtak oly makacsul Kokinkínához, Ammanhoz és Tonkinhoz kerek száz év gyarmati haszonélvezete után. Ott voltam Genfben a Vietnamról szóló négyhatalmi tárgyalás egyik sajtótudósítójaként, amikor 1954-ben híre jött a Dien Bien Phu-i szörnyű francia vereségnek. A Le Monde naponta közölte az elpusztult francia gyarmati katonák névsorát. Nem titok: több volt a német név közöttük, mint a francia, a különböző afrikai nevekről nem is beszélve, s jócskán akadtak magyar nevűek is, annak bizonyságául, hogy a gyarmati hadsereg mindenünnen toborzott zsoldosokat. És Genfben mindenki tudomásul vette, hogy a gyar- elpáholták,

senkinek nem is jut eszébe), ugyanúgy nincs joguk az USA fegyveres erőinek Vietnam bombázására. Csak ha az egyik nép önként kinevezi magát magasabbrendűnek, eshetnek meg ilyen képtelenségek. (Erre egyébként már volt történelmi példa, nem megjegyezhetetlen következéssel.)

Világos: effajta képtelenségek csak akkor szűnnek meg, ha azok, akiket illet, rádöbbennek, hogy az amerikaiak nem magasabbrendűek, mint a vietnamiak, s New York ugyanolyan messze van Haiphongtól, mint Haiphong New Yorktól.

Derékhad

Tele van az újságírás, sőt az irodalomkritika nyelve is katonai szakkifejezésekkel.

Itt van például az a szó: derékhad. A hatvanas évek elején jött újra divatba az irodalomban, aztán sokáig csönd volt körülötte, majd a közelmúltban megint fölbukkant egy tanulmányban. Erre azért figyeltem föl, mert meglepetésemre a magam nevével is találkoztam, mint a derékhadhoz tartozó író nevével.

A nemjóját, gondoltam, ez már valami. Nem élharcos vagyok, nem utóvédre beosztott irodalmi katona, illetve sereghajtó, hanem ott vagyok a hadsereg derekán, a középen, a zömben, ahogy azt művi zamatú magyar szóval mondják, nincs semmi baj — a harc dandárja majd miránk vár, az előhad csak földeríti a terepet

Akkor kiderül, hogy az a bizonyos derékhad egészében nem is olyan derék had.

Népszava-versek

Ez csak egy gyönge sóhaj itt: a szerető emlékezés sóhaja.

A Népszava száz esztendeje nem csupán a sajtótörténet legérdekesebb korszakát jelenti, a bátorság, a helytállás, a progreszszionak a reakcioval szemben mutatott ellenállása hősi korszakát; e száz év a magyar történelem legizgalmasabb száz éve is. Mit számít hát e mellett az én személyes, nosztalgikus emlékezésem? Melyet még az is meghatottá színez, hogy nékem 1873: az apám születési éve is — ő is százéves volna, ha élne. Emberként nehéz megérni száz évet, újságként se könnyű.

És emlékezésem e százéves újságot köszöntve mástól is meghatottá lesz. Negyvennégy évvel ezelőtt, már próbált férfi korban, 56 évesen, bátran állva a reakció ostromát a lap hóna alá nyúlt egy 19 éves süvölvény költőnek is, ki jómagam valék, s ki akkor azt hittem, vidéki megjelenés után a Népszava-publikáció avat majd igazi, harcos, progressziv költővé.

Nosztalgikusan olvasom a Népszava jubileumi számának versösszeállítását; e század minden számottevő költője jelen van itt, Ady Endre és Kosztolányi Dezső és Juhász Gyula és József Attila és Kassák Lajos és Illyés Gyula és Radnóti Miklós és Zelk Zoltán és a többiek mind, akiknek otthont adott a Népszava, s akik vállalták e vendéglátás kockázatát.

Józsa János
grafikus

Józsa János grafikai műveiben
a tematikára törekszik. Józsa
szerint nem elég a forma, a rovat
és a tömeg, a viszonylatok játéka
kapcsolódina kell a közölvevő vi-
lágigal.

Kovács Gyula szerecen képzőművészei.

1974.október - 9.oldal.

Jósa János
festő-grafikus

A budapesti nemzetközi ex libris kongresszusra kiadott „Magyar kisgrafika 1970" című munkában szerepel „Ex libris Moni" című kisnyomatszete

GGalambos Ferenc: Jósa János.
Művészet, 1971.julius - 22.oldal

Józsa János, festő

Debrecenben nyílt meg
tárlata febr. 27-én.

— : Hír

L.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 28.

Jórsa János

Bohóc, sz. linómetszet, 44×44 cm
Szúnbiar, —"—, 50×35 cm

Miskolci Téli Tárlat, 1974.

Józsa János, költő

XV.

szerepelt a Szegedi Nyári Tárlaton

Tandi Lajos: Kiállítások 88-90.

TISZATÁJ, Szeged. 1974. október XXVIII/10.

Jósa János

Bábel, litogr., 57×37cm
Erdő I., -"-., 43×55cm

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1979.

Jósa János

Erdő II., litogr., 45×60 cm

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1977.

Józsa János, festő

Kiállítása nyílt meg ápr. 10-én

Békéscsabán.

— : Hír

NÉPSZABADSÁG 1975. ápr. 11.

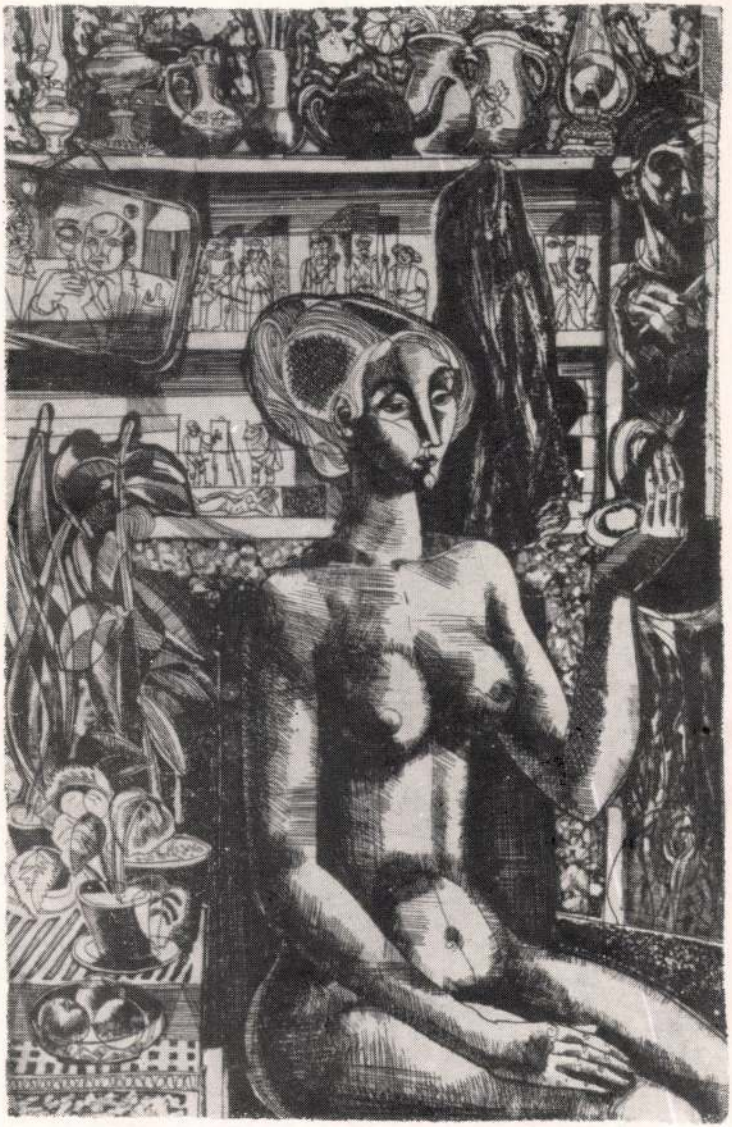

68.1329 FMNYV.

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT

MEGHÍVJA ÖNT

Józsa János

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ünnepélyes megnyitására 1968. március 9-én

délután 1 órakor

Megnyitó beszédet mond

DR. TÓTH ERVIN

MEDNYÁNSZKY TEREM

Budapest V., Tanács körút 26.

KÉP CSAR NOK

Megtekinthető: naponta: 9.30—18-ig,

szombaton: 10—15-ig.

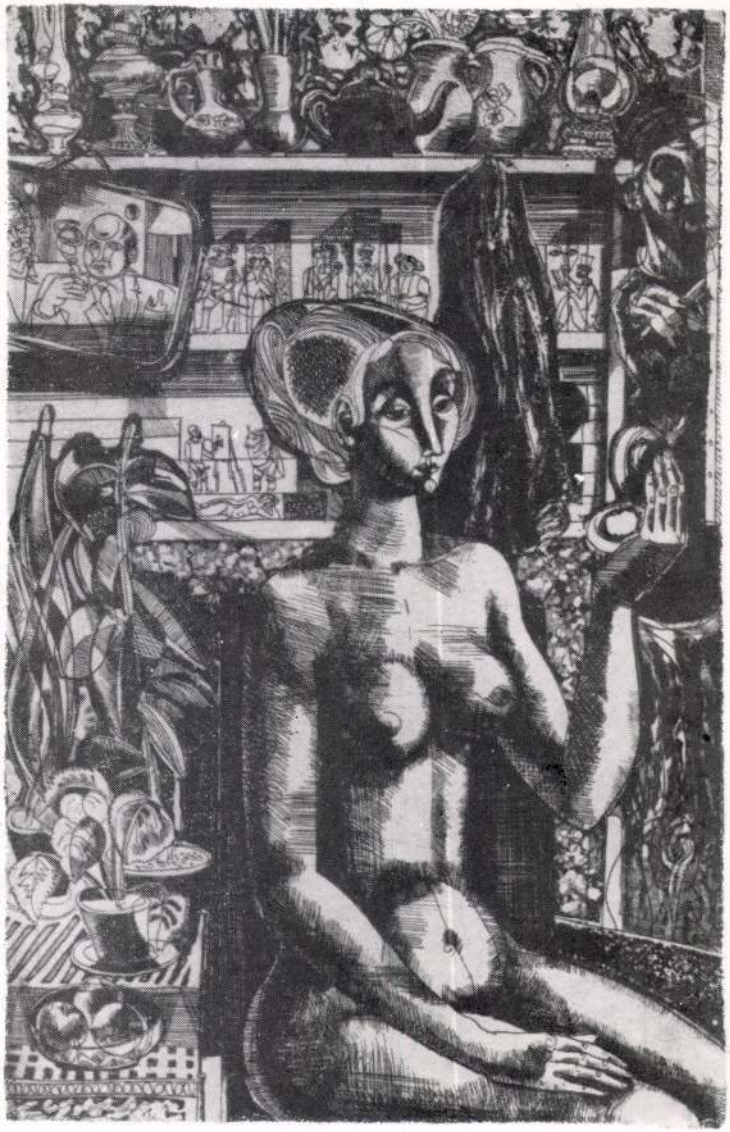

68-1329 FMINYV.

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT

MEGHÍVJA ÖNT

Józsa János

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ünnepélyes megnyitására 1968. március 9-én

délután 1 órakor

Megnyitó beszédet mond

DR. TÓTH ERVIN

MEDNYÁNSZKY TEREM

Budapest V., Tanács körút 26.

Megtekinthető: naponta: 9.30—18-ig,

szombaton: 10—15-ig.

JÓZSA JÁNOS FESTŐMŰVÉSZ

Nyolc évvel ezelőtt, a gyulai Erkel Ferenc Múzeumban egy 23 éves fiatalember mutatta be közel negyven képét és grafikáját, számot adva érzésvilágának sajátosan egyéni voltáról, technikai készségének, a megjelenítési tudásának sokoldalúságáról. Szülővárosa, Debrecen, akkor még legfeljebb, mint reklámgrafikust tartotta számon, egyéb műveit csak a hozzá közelállók ismerték. E tárlaton azonban felismerhetők voltak azok a veszélyek is, amelyeket akkor Józsa János kenyérkereső foglalkozása, az áruházi reklám- és merkantilgrafika jelentettek kibontakozásának útjában. Akik fejlődésének irányát nyomon kísérték, eleve számoltak azzal, hogy a fiatal művész fokról-fokra levetkőzi majd azokat a hibákat, amelyek a munka hajszájában elkerülhetetlenül adódnak, várták virtuóz rajzkészségének elmélyülését, a vonallal abroncsolt színek szerkezeti felépítettségének oldódását.

Józsa János egészséges szemléletű festői alkata szembenézett ezekkel a hiányosságokkal, rajzi alapozottsága elegendőnek bizonyult, hogy bátran vállaljon olyan figurális feladatokat is, amelyeket az akkor kritikai, új életünk kibontakozásának ama szakaszában joggal várt művészeinktől. Sőt már eseménysorokat is egységessé hangolt, természetes adottsággal fordult a ritmus, a dolgok belső dinamikája felé. Nem véletlen, hogy a tánc, s a zene tematikája, a hangszerek formavilága már oly korán szerepet játszott művészetében.

Piktúrájának jó ideig jelentős része a freskóhoz, a falpiktúrához való vonzódása. Képein megnövelte a formákat, embereit premier planba helyezte, erősen hangsúlyozta a szerkezeti vonalakat, mindezek e széles teret kivonó műfajra, s Józsa epikusan mesélő kedvére utaltak. Később ez a mértaniság valóban fellazult, a dimenziók fokozása elmaradt, hangvételük líraivá halkult anélkül, hogy képeinek szerkezeti szigorát megbontotta volna.

Az a tény, hogy Józsa festészetében és grafikájában az emberábrázolás mindmáig — mégha áttételesen vagy stílusváltásokkal is — jelentős szerepet játszott, megnövelte az ábrázolás súlyát és hőfokát. A festészet és a grafika, a szín és a vonal egyenlő mértékkel esik latba nála, természetesen attól függően, hogy melyik indíték az erősebb. Sokszor kiindul egy tollrajzból vagy rézkarcból, s munka közben egyre inkább a színek izgatják, s a végső megoldást a vásznon vagy rostlemezen valósítja meg.

Szívesen, aprólékosan megmunkálja a fa, a linóleum, vagy a rézkarc felületét. Talán kovács-lakatos mesterségű apjától örökölte a mívességnek ezt a játékos szeretetét. Ettől függetlenül Józsa képi indítékai nem l'art pour l'art jellegűek; napokig, hetekig hordozza, érleli a témát, előre gondolkodva keresi a kifejezés módozatait. Színeiben egyre jobban expresszív hatásokra törekszik, keresve a megszemélyesítő, jelképeket tükröző motívumokat. Bulgáriai útja óta, mintegy ellenpólusként, mellőzi a nagyméretű képi szerkezeteket, úgy érzi, hogy kevesebbel is kifejezheti önmagát, akár egy csendélettel vagy tájjal is. De nyilván nem tekinti lezártnak fejlődése eme szakaszát sem.

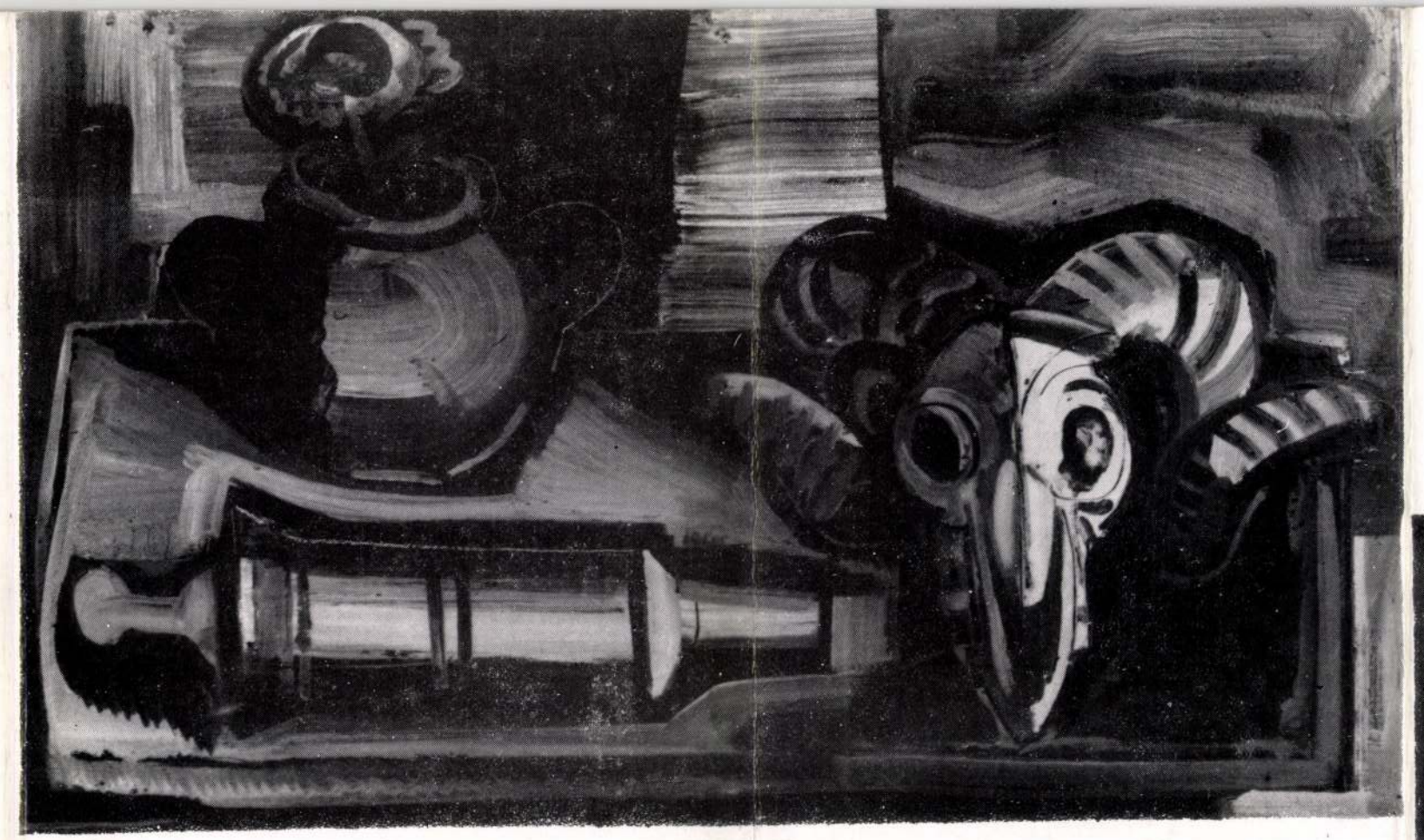

KOSFEJES CSENDÉLET

Egyre többet fáradozik sajátos, tömörítő jelképrendszere kimunkálásán, jelenleg elsősorban tárgyak, s nem figurák közvetítésével. A tárgyi szimbólum érleltsége befejezettebb nála, súlyos tartalmat hordoznak, s alakok nélkül is sokat mondanak. Egy karos gyertyatartó, egy régi óra vagy petróleumlámpa nemcsak emléket idéző, hanem korok, problémák vetülete is, mégha a személyek nincsenek is jelen. A „Csendélet kosfejjel" képén a csontváz az elmúlás jelképe, „Az ablak" a múltból itt maradt jelen kelléktárát őrzi. Az „Órás csendélet" a vörös és kék hangulatával, a kép lényegre törő egyszerűsítésével szinte jelzésszerűen tolmácsol. A belső világ felé fordulás, rejtett feszültségek kutatása, elemzése a legújabb Józsa-piktúra, mintha a világ lármája elől menekülne oly régiókba, hol egyensúlyt teremthet nemcsak művészi megnyilatkozásaiban, hanem érzelmektől fűtött látásában is. Grafikáin a szürrealizmus nemes értelmezésével, tér és idő összeolvadásával halmozza az eseményeket, a tömörítést sem érezzük zsúfoltságnak, mert érdekfeszítő benső tartalommal telítődnek.

Figyelemre méltó Józsánál, hogy az alapozás mindig a naturából indul, e szerkezeti túlfűtöttséget éppen az érzés igazsága hevíti, s már ezért is közel áll a nézőhöz. Oly expresszionizmus ez, amely mindig előbbrevalónak tartja a szellemi tartalmat, s elmélyülve mindinkább helyt ad bensőséges, hovatovább lírai érzelmek csendesebb tartományának. Művészetének törvényei egyre világosabban követelik, hogy necsak a témán belül lásson, hanem azon túl is mutasson. Ez az intellektuális összesítés, a lényeg világos felismerése, az írók és költők illusztrálásánál pedig a színek és vonalak világába való tudatos-ösztönös elmélyedés egy széles skálájú, gazdag invenciójú művésszel ismertetik meg e kiállítás látogatóit.

Dr. Tóth Ervin

CSENDÉLET TEÁSKANNÁVAL

KATALÓGUS

Juditka	olaj	88 × 97
Szüleim	olaj	100 × 127
Bika	olaj	59 × 49
Öreg ablak	olajtempera	110 × 83
Ablak	olajtempera	60 × 80
Csendélet teáskancsóval	olajtempera	83 × 53
Csendélet órával	olajtempera	80 × 50
Kosfejes csendélet	olajtempera	60 × 99
Monika	olajtempera	45 × 64
Akt	olajtempera	40 × 67
Kisleány harmonikával	olajtempera	100 × 57
Vincellér	olajtempera	60 × 85
Mozsaras csendélet	olajtempera	80 × 49
Játék	pasztell	42 × 31
Szobanövények	pasztell	28 × 44
Ablak előtt I.	fametszet	20 × 30
Ablak előtt II.	fametszet	20 × 30
Jevtusenko (Bűvölő)	fametszet	20 × 22
Háború és Béke I. (Tanulmányok)	linómetszet	32 × 33
Háború és Béke II. (Félelem nélkül)	linómetszet	50 × 35
Műgyűjtő portréja	linómetszet	30 × 37
Szigeti veszedelem IV.	linómetszet	33 × 18
Szigeti veszedelem III.	linómetszet	33 × 18
Debreceni piac	színes-linómetszet	36 × 17
Jutka	litográfia	27 × 38
Monika	litográfia	48 × 37
Köszörűs	rézkarc	30 × 40
Emlékezés	rézkarc	19 × 22
Műterem	rézkarc	20 × 30
Modellek	rézkarc	20 × 30
Apám	rézkarc	20 × 30
Vidám Park	rézkarc	20 × 30

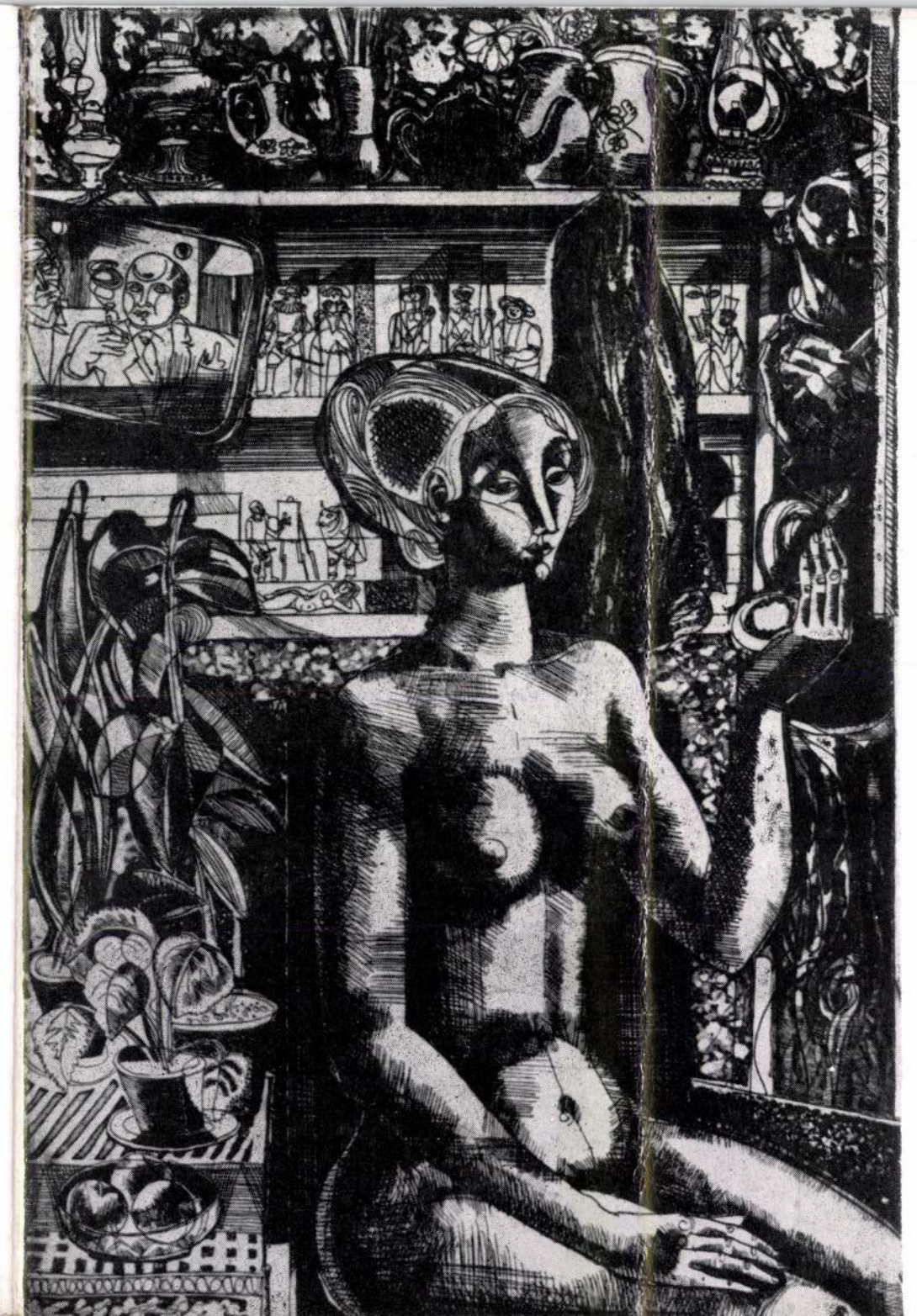

JÓZSA JÁNOS

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

KÉPCSARNOK
MEDNYÁNSZKY TEREM

1968. MÁRCIUS 9—23

F. k.: Köteles István 600 db — 68.1328 FMNYV.

Józsa János

Józsa J.

MEK

Jósa János, festő

Debreceni művek. Kiállít.

–: Megnyílt a debreceni tanári tárlat

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. máj. 3. [Vidéki]

Tóth Tamás, festő (1937- M.D.K.

Debrecenben működő művész a Bulgár testvérvárosban, Sumen-ben rendezett kiállításáról számol be Tóth Erzsi. A 21 festményből és 27 grafikából álló anyagból főleg a grafikai rész volt nagy sikerű. Szerző kitér a Brecht- és Radnóti illusztrációkra, vietnami melodrámasorozatát és Voznyeszenszkij ódájához készült illusztrációit.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 2. sz. 81. old.

Fórsa János, festő

M.D.K.

térdelve ülő nő vonalas tusrajza látható:

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 4. sz. 71 old.

M.D.V.

Józsa János
grafikus

Baranya megye, Pécs Város és a
Szakszervezetek megyei Tanácsa
pályázatára beküldte művét.

Romváry Ferenc
~~Végvári Rajos~~ A szigetvári pályázat.
Művészet, 1966. december - 10 kap

Józsa János festő

Szöveg által említett művek:

Építkezésen
Hólapátolók (olaj)
Munkások (rézkarc),
Illusztrációk Brecht kurázsi mamájához,
Jutka,

Lázár István
Murakôzi Ágota
Két kritika a XX. őrzi tárlathoz.

Hajdubiharm. Népújság. 1964. dec. 13.

Józsa János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló

1966 AUG 7

1021

Józsa János: **ILLUSZTRÁCIÓ** Voznyeszenszkij Óza cí mű verséhez

HÍ...

...eni piacon

kát, 2,50 forintért a paradicsomot. Ez az áru nem friss.

Az egyik stand előtt találtuk Kató Lászlót, a MÉK áruforgalmi főosztályvezetőjét.

— Ma 100 mázsányi árut hoztunk a piacra — mondta. — Ez csúcsnak számít.

— Áru bőven van, de baj van a minőséggel.

— Sajnos. A káposztát is a hét közepén kaptuk. A paradicsom lesült a nagy melegben. Pedig higgye el, friss.

Tény, hogy a piacon úgynevezett hiánycikk nincs. De a MÉK vezetői maguk is tapasztalhatják: ha nem biztosít a friss, gusztusos árut, a háziasszonyok elkerülik standjukat. A verseny nagy, a tsz-ek, a viszonteladók és a termelők egyaránt el akarják adni, amit hoznak. A MÉK árban nem a legelőnyösebb kínálatot adja. Mennyiségben állja a versenyt, de ez most már kevés.

— **Várható időjárás vasárnap estig:** Nyugat felől fokozatosan felszakadozó felhőzet, szombaton még sok, vasárnap már kevesebb helyen esővel, néhány helyen zivatarral. Az átmenetileg élénk, helyenkint erős északnyugati szél később mérséklődik. A nappali felmelegedés főként nyugaton erősödik. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 21—26 fok között. (MTI)

— **Ismeretterjesztőfilm-vetítés** minden hétfőn 17 órakor az Ady művelődési házban. Jegyek ára 2 Ft. (x)

— **A Sportfogadási és Lottóigazgatóság** tájékoztatása szerint a 31. játékhéten öttalálatos szelvény nem érkezett. Négyes találatot 42 fogadó ért el, nyereményük a nyereményilleték levonása után 85 362 forint. Hármas találatot 4195 fogadó ért el, nyereményük a nyereményilleték levonása után egyenként 427 forint. A kéttalálatos szelvények száma 140 468, ezekre egyenként 16 forintot fizetnek.

(MTI)

— **Tánctanfolyam** indul kezdőknek, haladóknak augusztus 15-én du. 5 órakor a Postás kultúrotthonban (Bethlen utca 3. sz.). Tanítás mindennap. A tanfolyam még a szünidőben befejezést nyer. Tanfolyam vezetője: dr. Koncsné. (x)

— **Az utóbbi napok esőzései következtében** Hajdú-Bihar állami gazdaságainak jelentős területein ismét jelentkeztek a belvizes elöntések. Több gazdaságban szivattyúzni kellett a lucernásokról és a silókukoricás földekről a vizet.

— **A pecsenyebárányok** iránt a külföld részéről igen nagy az érdeklődés. A szezont országosan 400 ezer bárány eladásával zárták. Hajdú-Bihar állami gazdaságai is több pecsenyebárányt fognak nevelni. A tavaszon tejesbárányokból 6500-at értékesítettek, de mivel előnyösebb a pecsenyebárányok [illegible]

— **Áramszünet** lesz Debrecenben augusztus 9-én fél 8-tól 16 óráig: Apafi, Nagy Pál, Táncsics, Korponai, Botond utcán, Árpád téren a Fürst Sándor utcától a Sarló utcáig, Sarló, Zalka, Rosenberg, Dugovics Titusz, Virág, Kinizsi, Dobó, Dembinszky, Kászon, Zwingli utcán, Kuruc utcán 1. számtól a 80. számig, Martinovics, Luther utcán, Keresszegi utcán a Huszár Gál utcától a Jánosi utcáig, Bálint pap utcán a Luther utcától a 12. számig, Bekecs, Szűr, Temető, Dobozy, Tormai, Laktanya, Vasvári Pál, Lugosi utcán, a Liget téren, Szabadság útja páratlan oldalán a Sarló utcától a Zalka M. utcáig.

Mai tv műsor

BUDAPEST

9.38 A művészet világából. Az arhangelszki vármúzeum. Az Intervízió műsora Moszkvából. 10.10 Hétmérföldes kamera. Üttörőhíradó. 10.25 Rébusz. Vasárnapi rejtvény gyerekeknek. 10.45 A Tenkes kapitánya. IX. A puskapor (ism.). 16.28 A Magyar Hirdető műsora. 16.45 Nyári mezőgazdasági szakfilmsorozat talajművelő gépek I—II. 17.20 Kés az asztalon. A Magyar Hirdető kisfilmje (10 éven felülieknek). 17.30 Egyutcás város. Magyarul beszélő szovjet film (10 éven felülieknek). 19.00 Delta. Tudományos híradó. 19.20 Jelentés Magyarországról. Dél-Balaton 1966. 19.50 Esti mese. 20.00 Tv-híradó. 20.20 Tamási Áron: Énekes madár. Tv-játék. 21.25 Sporthírek. 21.35 Az érem harmadik oldala. Komlós János műsora. 21.45 A Golden Gate műsorából. Örökzöld melódiák, mai slágerek. 22.30 Tv-híradó — 2. kiadás. 22.50 Jó éjszakát, felnőttek! Gusztáv sakkozik. Magyar rajzfilm.

POZSONY

10.00 Gyermekműsor. 11.00 Gyermekfilmek. 15.00 Röplabda-bajnokság, utána atlétikai viadal. 18.00 Faust háza. 19.00 Tv-híradó. 19.20 Telesport. 19.55 Dickens: Twist Olivér. Tv-játék. 22.15 Az Edelweiss

Józsa János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

1966 AUG

1021

Józsa János (Debrecen) metszete: VIETNAM

...nivalók ...pedagógus ...ezleteken

ki komoly aktivi-
a fiatal, új pedagó-
i, emberi fejlődésé-
do" című zenepeda-
at népszerűsítésével
el. Általában kielé-
ható az igazgatókkal
is —, bár az együtt-
ítására, szorosabbá
eméten és **Dorogon**
lenne —, az szb-k
yal vesznek részt az
igyeinek intézésében
, jutalmazások,
letek szervezése stb.).

is látható, hogy
zervezeti bizottságok
oznak rosszul, igye-
egész szakszervezeti
edagógiai munka se-
zolgálatába állítani.
robléma, amelyet a
usig éppen a mozga-
se érdekében megol-
uttatnunk. Két évvel
égünk célul tűzte ki,
szervezeti mozgalmat
itani a megyeszékhe-
megyék egészére, az
zeneiskolára kell ki-
endszeresítenünk kell
yűléseket, a tájékoz-
nézeti, ideológiai, esz-
ésükről gondoskodni,
réket szervezni, lehe-

tőség
jegyh
ezt a
ság é
réten
mert
... jonevű járási
zeneiskolák, ahol a munkás és pa-
raszt gyermekek tömegeit neve-
lik zenére és adnak művelt, kép-
zett embereket az országnak, ezek
nevelőtevékenységéhez igenis se-
gítséget adhat a művész szakszer-
vezeti mozgalom.

Itt van még most is a prob-
léma lényege. A fejlődés vitatha-
tatlan Csongrád és Komárom me-
gyékben. Viszont nem sokat vál-
tozott a helyzet Győr és Békés
megyékben. Legjobb példa erre
Sopron, ahol — legutóbbi értesülé-
seim szerint — a tagok bele-
értve az igazgatót is, nem igen is-
merik a szakszervezeti mozgalom
célkitűzéseit. Ezen a helyzeten
kell sürgősen változtatnunk. A
megyei szakszervezeti bizottságok
nem kizárólagosan a megyeszék-
hely, de az egész megye szakszer-
vezeti tagságáért és mozgalmáért
felelősek.

Végezetül arról is kell beszélni,
hogy az értekezletek mindegyikén
felmerült az igény: a mellékál-
lású pedagógusok által jelenleg él-
vezett kivételes rendelkezést állan-
dósítsa a szakszervezet, járjunk el
a zeneiskolai igazgatói pótlék, a
távolsági pótlék emelése, rende-
zése ügyében. Számosan kifogásol-
ták a szakszervezeti beutalók idő-
pontjait és keveselték a beutalók
számát. Elnökségünk e problémá-
kat jól ismerve, eddig sem tette
félre megoldásukat. Igyekszünk az
érintett szervekkel olyan tárgya-
lásokat folytatni, hogy közmegelé-
gedésre találjunk megoldásokat.

TÓTH ÉVA

Józsa János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdúbihar megyei Népujság
1964 DEC 20

1021

ÉPITŐK

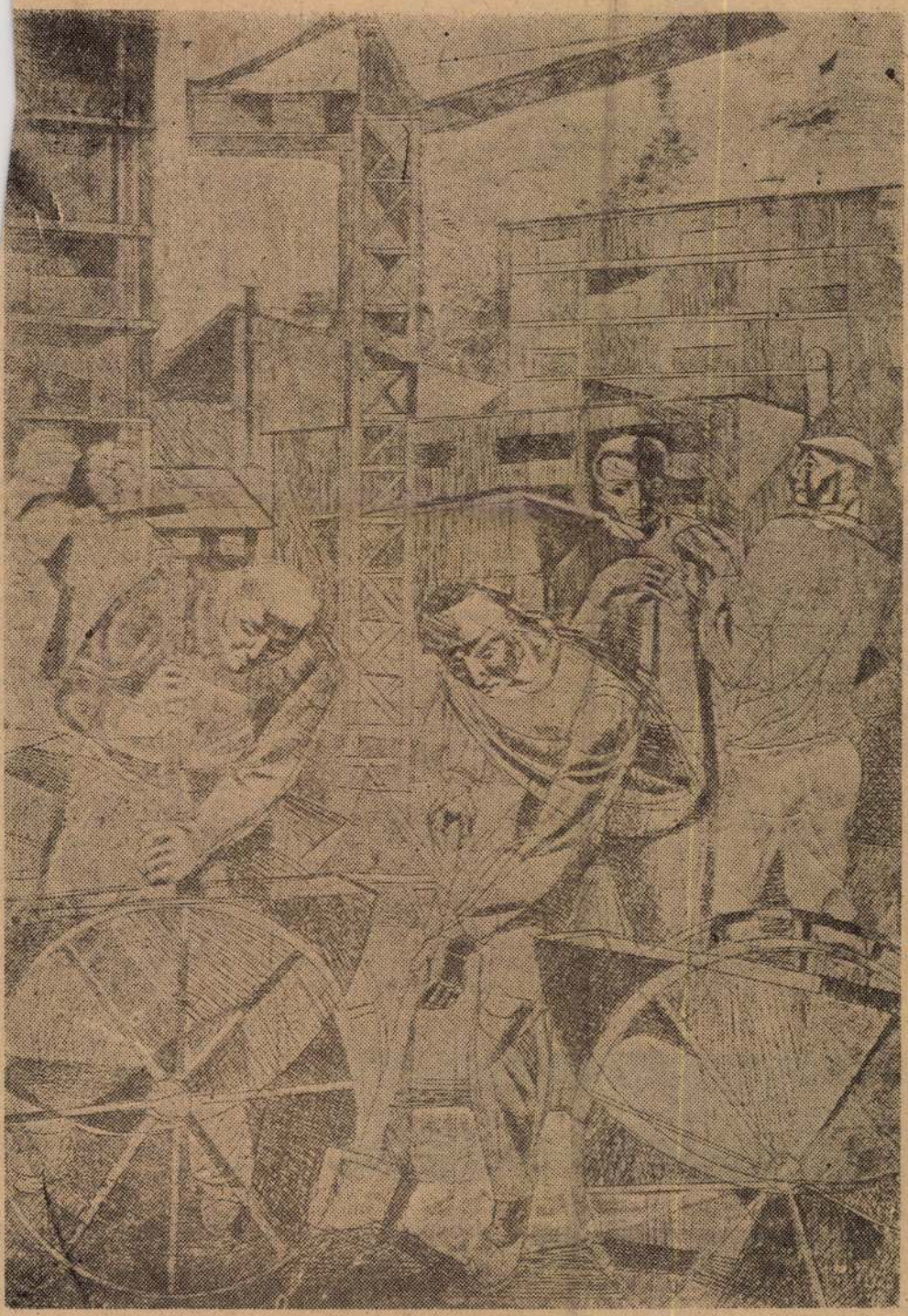

(Józsa János rézkarca)

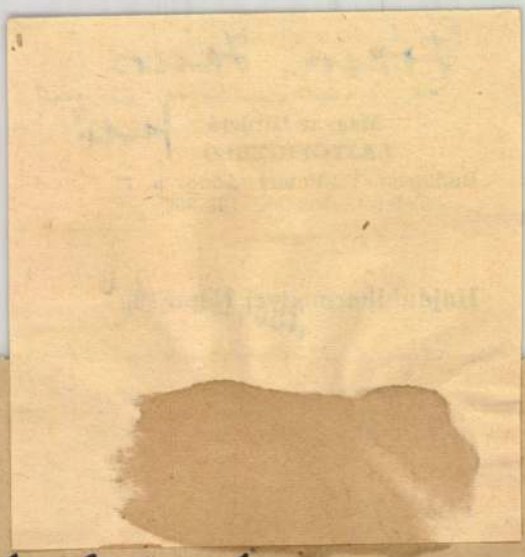

Szegények hatalma

Váci Mihály költői estje Debrecenben

A költő mellett ülök és nézem, hogy hallgatja verseit. Sokat próbált emberi arc figyel az előadókra. A szem réssé van szűkítve, de amögött a lélek, emlékek és iszonyatok kései között vergődik. Ezt mondja a vers, ezt mondja a szem, ezt mondja az arc. Megrendítő szintézis, s mindezt közelről nézhetem, kézzel fogható távolságból.

A Váci versekkel, a Váci írásokkal úgy vagyok, hogy egyszerűen természetesnek veszem. Természetesnek, mint azt az érzést, amit az anyák iránt érzünk. Kimondani nehéz, végig élni küzdelmes. Szorongató fájdalmunk is belejátszik, meg felújongó örömünk is. Ha ki tudjuk fejezni, határtalan szerencse, ha másokkal is megértetjük, művészi felkészültség. A költő verseivel szorít magához bennünket. Anyát, vagy kedvest ölelő mozdulat az övé. Egyként váltja a szeretet, s a szenvedély vibrálását.

Banális a kifejezés: szeretem Váci költészetét. S mégis ezt mondom végső érvként. De a kifejezés tradíciójába nem elég csak beleburkolózni. A miértre is válaszolni kell. Részt vettem Váci Mihály költői estjén, s a szereplők, a jelenlevők helyettem is válaszoltak.

A tény ez: a debreceni ifjúsági irodalmi színpad mai költőink közül ezúttal őt mutatta be. A kifejezés konkrét is, jelképes is. Konkrét, mert a versek elhangzottak, jelképes, mert a hangulat mindannyiunkban megmaradt. S a kettőt most már együtt kell őriznünk egy olyan emberi arc felidézésével, amely vonásaiban, mosolyaiban a megélt élmények tisztaságát ragyogtatja.

Élményben senki sem szűkölködik. Az élet mozzanatai mind jelentenek valamit, de azok az élmények, amelyeket Váci alkotásaiban kifejez, személyes természetükben is közösségiek. Azzá teszi a lelki viaskodás, a testi szenvedés, s leginkább azzá teszi a közlésmód. Mert Váci Mihály írásaiban az emberiséggel beszél. Minden sora személyes jellegű, minden mondandója társadalmi vonatkozású. Úgy szól magáról, hogy másokra veti a tekintetét. De nemcsak szemével, a lélekkel is az emberek arcán függ. Rajong és vonzódik modelljeihez. S leginkább azokhoz, akikről utolsó verskötete is szól, s amelynek ezt a címet adta: „Szegények hatalma".

Okoskodva talán fel lehetne tenni a kérdést: nem anakronizmus-e a cím, s nem anakronizmus-e az a költői tartás, amely Vácit jellemzi? Bele kell merülni az írásaiba, s máris válaszolni lehet: nem.

Váci Mihály kelet felől jött, a szabolcs-szatmári végekről. Onnan, ahol — verseiben ezt is megfogalmazza — mindig hiányzott egy krajcár. Első bizonyítója ennek Móricz Zsigmond volt, s bármennyit is változott a történelmi helyzet, s e helyzeten belül a nép sorsa, az emberek belső énjében még ott él a múlt. Baloldala ez a hazának, mondja, s ő közelről hallgatja a haza szívverését. Olyan közelről, hogy majdnem egy a haza szívével, s minden úgy ára lik át rajta és vissza a sz hez, hogy abban a teljes mérhető.

Az irodalmi est Váci kö szetének keresztmetszetét ta. Sőt munkásságának lényegesebb mozzanatait jelezte, közbeiktatva egy jellegzetes prózai vallom is. A vallomás szónak, ú érzem, itt meg van a he is, a funkciója is. Tudniil Vácinál a prózának is ugya az a funkciója, mint a ver nek. A Hol vagy Názár, Nénike a tenyeremen, a Tö történelmi lecke szinte egyazor ihletésűek a Kelet felől, A fűzfa-kas illata, a Paraszti legenda lírai hevületével.

De eddig talán csak Váci Mihályról esett szó. Szóljunk az irodalmi színpadról is. Az estnek feledhetetlen hangulata volt. Ezek a csupa fiatal szereplők szinte áhítattal közvetítették a műsorban elhangzott írásokat. Nem művészkedtek, s éppen ez adta teljesítményük értékét. Néhány szereplő különösen megtalálta azt a hangot, ahogyan és amelylyel az írások lényegét kifejezni lehet. *Bacsó Erzsébet, Árva László, Brád Erzsébet* a Váci versek belső atmoszféráját értve és átélve hangsúlyozták e költészet legjellemzőbb tulajdonságait. A szenvedélyt, a belső melegséget, az érzések őszinte emberségét. De a többiek nevét is fel kell sorolnom: *Debreczeni Tiborné, Karcagi Erzsébet, Magi István, Kigyós Erzsébet, Jenei István, Szabó Zsuzsa, Szabó András, Iván István, Sáfrány István, Urbán Péter, Balogh László, Virágh Tibor, Balogh Tamás,* valamint a műsort összeállító és rendező: *Debreczeni Tibor.* Ők is cselekvő részesei voltak ennek a meleghangú költői estnek. Tisztán és őszintén beszéltek, s ezért találkoztak olyan bensőségesen közönségükkel.

(b. i.)

Élő magyar irodalom

Moldova György (1934)

Moldova György Kőbánya peremén, külvárosban született s ott élt egész családja. Ő maga is a külvárosban töltötte gyerekkorát, azon a vidéken, ahol novellái többsége játszódik. Konok, kemény világ ez. A külvárosi nyomor, az emberek kicsit távolmaradó magányossága.

Moldova első kötete Az idegen bajnok, elbeszéléseit és kisregényeit gyűjti össze, Ez is nagy sikert aratott, de a Sötét angyal című regénye, amelyben [illegible] való

Restaurálják a

A XIII. századi francia építészeti műremek művészi restaurálása foglalkoztatja mostanában a francia építészeket. Az első világháború gránátjai, tüzek, földrengés [illegible] a kövek közé beszivár

Jósa János

Szerepel a Hajdú-Bihar megyei képzőmű-vészek őszi tárlatán.

H-B. megyei Népújság 1966. nov. 22.

M.D.

Jérsa János
grafikus

Élet-sorozata gondolatokat
keltő.

Sklesi Zoltán: A VII. Szegedi Tárlat.
Művészet, 1967. március - 41 lap.

Józsa János, festő

MDH

Balmazújvárosban tárlatot rendeztek a Hajdúságban élő művész alkotásaiból.

Havas Ervin: A nagy ház fényei

11

NÉPSZABADSÁG

1967. márc. 25. [Vidéki]

[V:] 9
m. 145
s. 152

Józsa Tamás

Két zenélő női alak

Rajz · reprodukció

Alföld, 1964 7. szám, 659. lap.

Józsa János

Ady és Radnóti illusztrációk és olajképek a debreceni és Hajdú megyei képzőművészek III. tavaszi tárlatán.

Említve.

Alföld, 1964 6. sz. 567. l.

Józsa Tamás

Grafikus. A Munkácsy-díjat kapta a VII. Alföldi Tárlaton.

Cultura.

Alföld, 1964. 6. sz. 570. l.

Józsa János

Cady Dózsa György lakomájáni.

Rajz, reprodukció.

Alföld, 1964 7. szám, 654. lap.

Jórsa János
festő

M.D.V.

A VII. Alföldi kiállitáson adtak át Jórsának a Munkácsy Mihály emlékérmet.

—: Sivek
Művészet, 1964. junius – 44 lap

M.D.

Józsa János MK

szerepelt a tárlaton.

"Hólapátoló"

Tóth Béla: A II. tavaszi tárlatról. A Hajdu-Bihar Megyei Képzőművészeti Csoport kiállításáról.

Alföld 1963. jún. 76-78. lap.

mdk

Józsa János

Hólapatoló e. festménye.
„üveg és fresko festészet komoly ígérete"
„Illusztrációi vízionárus erejűek"

Tóth Béla: A II. tavaszi farlatról
Alföld, 1963, 6. sz 78. l

mdk

Jóźsa Janos

Linometszetei. Illusztrációk
József Attila verseiter:
Flóra, Külvárosi éj, Mama c.

Alföld 1963. 5. sz 54, 78, 84. l

Jórsa János
Grafikus

M.D.K.

Váralja (kino)
(repro)

Élet és Irodalom, 1963. augusztus 3-5 kep

M.D.K.

Jórsa János
festő

Anya a Gyermekével. (repro.)

Magyar Sfjúság, 1960. márc. 26.

Józsa János

Hajdu-Bihar megyei Napló 1962. okt. 7.

E hó 5-én délután fél 6 órakor nyílt meg Debrecenben a Medgyessy-szalonban Józsa János fiatal festőművész kiállítása. Képünkön dr. Tóth Ervin művészettörténész a kiállítás megnyitó beszédét mondja, jobb oldalon Józsa János kiállító művész

Az Agrártudományi Főiskola nyerte a kegyeleti váltófutást

Október 6-án, szombaton délelőtt az aradi vértanúk és a világháborúban hősi halált halt honvédek emlékére kegyeleti váltófutást rendeztek Debrecenben. A váltók a Kálvin téri Csokonai-szobortól a nagyerdei hősi emékműig futottak. A versenyen 22 váltó állt rajthoz.

A kegyeleti váltófutást az Agrártudományi Főiskola csapata nyerte, 3:59.4 perces idővel. A további sorrend: 2. DEAC, 3. Fazekas gimnázium A, 4. Gépipari technikum A, 5. Tóth Árpád gimnázium B, 6. Református gimnázium A.

MA DÉLUTÁN A STADIONBAN:

DVSC—SZEGED

A labdarúgó NB I-ben a kilencedik fordulót játsszák le e héten. A DVSC ugyan csak a nyolcadik mérkőzését vívja — az első fordulóból elhalasztott DVSC—Tatabányai Bányász mérkőzést december 2-án bonyolítják le Debrecenben.

gedi EAC valószínűleg Mészáros — Szabó, Portörő, Sándor — Dezsőfi, Kővári — Kürtösi, Nemes, Hajós, Polyvás, Gilicz összeállításban játszik Debrecenben.

A mérkőzésen szoros eredmény várható, a debreceni a jó eredmény elérésére sokat tehet a sokezres közönség, amely „Hajrá Debrecen!" buzdítással fokozhatja a pályán küzdő debreceni labdarúgók harci kedvét.

A DVSC—Szegedi EAC NB I-es bajnoki találkozó előtt, [illegible] 1 órai kezdettel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Józsa János
Hajdu-Bihar megyei Napló

1962 NOV 7

1021

MIT VÁR A JÖVŐTŐL, MI A VÁGYA?

Rajzos interjú a debreceni képzőművészekkel

Útnak eredt a riporter, hogy felkeressen néhány debreceni képművészt és kérdéseket tegyen fel nekik. Először szakmai, művészeti dolgokra gondolt, aztán valahogy mégsem ilyen kérdésekre került sor, mert a világot, az életet megtöltő atmoszféra mást diktált. Szovjet űrhajó repül az ismeretlen Mars felé, kommunista sikerekkel gazdagon érkezett meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom ünnepe. Valami magasztos, ünnepi érzés tölti el az aranyló őszi napok levegőjét, a riporter szívét magával ragadta és elhatározta, hogy nagy kérdéseket tesz fel képzőművész barátainak. Most, ebben a korban, amikor többet gondolunk és gondolhatunk a jövőre, mint bármikor, így fogalmazta meg a kérdéseket: „Mit vár a jövőtől, mi a vágya?"

A képzőművészek örömmel válaszoltak. Nem szóval, hanem ahogy ők a legszebben és legtökéletesebben beszélni tudnak érzelmeikről, rajzzal. Ime a válaszok:

JÓZSA JÁNOS:

„Nem tudom, pontosan megértik-e, hogy mit akarok mondani? Azt hiszem igen. A vágyam: legyen teljes, vidám és zavartalan az emberi alkotó munka, a festőké, a szobrászoké, az íróké, a munkásoké, valamennyiünké. A kommunizmusra és a békére gondolok."

A NAPLÓ ÜNNEPI MELLÉKLETE

A léleknek is meg kell indulni

(Életrajzi vázlat egy termelőszövetkezeti elnökről)

Gyakran találkozni vele a derecskei járási pártbizottságon. Pártonkívüli termelőszövetkezeti elnök, de ha a járási székhelyen jár, el nem mulasztaná felkeresni pártbizottsági ismerőseit. Nem hivatalosan, csak úgy barátságból. Megkérdezni, mi újság? Elmondani, hogy s mint megy az élet falun. Valamikor parasztpárti ember volt, presbiter, most meg a szocializmus tagkönyv nélküli katonája.

AZ ŐSEI örökös jobbágyok voltak, nagyapja és apja cselédek, akiket annyiba vettek, mint a fáról leperdülő sárga leveleket. Nagyon furcsán és váratlanul érte a Konyárra való Kovács Károlyt, amikor 1945-ben rendkívül szokatlan ajándékot kapott az élettől, közembernek választották meg. A legeltetési bizottság

Kit ne bosszantott volna a dolog? Kár volt a pörköltért, de hiányzott az eszmecsere is. Hiszen száz évek óta így volt ez szokásban. Az lett a vége, hogy hosszú utánajárásra Kovács Károly szerzett a falunak ötven birkavágási engedélyt. Amikor megjött a papírokkal, úgy várta a falu a tanácsházán, mintha fényes győzelemről tért volna haza. Kiosztotta a cédulákat, fáradtan bandukolt hazafele és megkeseredtek benne a gondolatok. Nincs ez így jól. Valami baj van. Az sem vidámította fel, hogy útközben látta, amint friss szikrákat vetnek a kémények és pörköltszagban úsztak az utcák. Szégyellte magát. Nem ilyen dolgokkal kellene foglalkozni egy megyei tanácstagnak. Csak protekciósan lehetne

egy pillanatra sem hagyták egyedül, se este, se éjszaka. Hirtelen számvetés volt ez az élettel, a jobbágyősökkel, a cselédapával és a közemberséggel, anélkül, hogy pontosan gondolt volna minderre. Ezek a gondolatok újra és újra azt csörömpölték a lelkében, hogy nem lehet elzárkózni a világtól. Tehenek, tizenkét hold föld, kerítés. De milyen kerítés! Az ő világa már régen több, mint amennyit a kerítés határol. Ő már nem magánember. Közember.

KÖZEMBER! Ettől a hirtelen fellobbanó felismeréstől nem tudott szabadulni. Ez járt szüntelenül az eszében, ez futkosott a vérében, mintha frissítette volna. Ha volt sokminden, amelyik tartotta a göncét, másvalami meg nyomta, tolta belülről az emberek

SZOVJET SEGÍTSÉG a debreceni üzemeknek

A Debreceni Gördülőcsapágy-gyár termékeit több országban ismerik. Az itt gyártott csapágyak sok tekintetben elérik a világszínvonalat. Ez pedig nem kis dolog, hiszen hazánkban még most van kialakulóban a csapágygyártás.

Tíz évvel ezelőtt a régi huszárlaktanya helyén készültek el az első csapágyak. A terveket és a dokumentációkat a Szovjetuniótól kaptuk. Szovjet mérnökök, szakemberek segítettek a helyszínen, a munkafolyamatok gyakorlásában. Különösen a Moszkvai Állami Csapágygyár kollektívája nyújtott sokirányú segítséget. A régi telep beindulásával

szinte egyidőben új gyár építéséhez kezdtek. Az építészeti tervet is szovjet szakemberek készítették, s csak némi átdolgozásra volt szükség, a helyi viszonyoknak megfelelően.

Megyénkben talán a GÖCS-ben találjuk a szovjet szakemberek segítségének legtöbb példáját. A gépi berendezések közel 70 százaléka, az eszter-

adók segédkeztek. Több debreceni szakember is járt az otani csapágygyárakban. Frank János, Imre György, Morva József, Kiss János és több mérnök, technikus gazdag tapasztalatokkal tért haza. Különösen a célgépesítés és automatizálás terén szereztek hasznos ötleteket és megoldásokat.

Egy mérnöki kollektíva —

Józsa János
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdu-Bihar megyei Napló

1962 OKT 7

ÁLIS MELLÉKLETE

1021

Józsa János kiállítása

A MEDGYESSY-TEREMBEN

A Képzőművészeti Alap Képcsarnok vállalata rendezésében október 5-én nyílt meg a munkacsoport legfiatalabb művészének 24 darabból álló kiállítása. Alkotásai első látásra konstruktív jellegűek. De ezek a jegyek nem megtervelt indítékúak. Abból a természetes szándékból erednek, hogy a művész erőteljesebben aláhúzza a szerkezet szerepét. Józsánál a síkok és színek feszültsége szigorúan határoló vonalakhoz kapcsolódik s ezekből az elemekből azok belső, összetartó erejével építi fel képeit.

Mindössze néhány éve annak, hogy Józsa a budapesti képző- és iparművészeti gimnáziumból Debrecenbe visszakerülve végérvényesen a festészet és grafika útjára lépett. E korszakának száraz és merev konstruktivitásából gyors fokozatokban ívelt át egy járhatóbb útra. Nagyon korán felismerte hibáit, s óvakodott attól, hogy modorossággal önmaga epigonjává váljék. A fiatalok igyekezetével tanult, tanult s egyre többet tanult. Ennek nyomán a kezdeti túlzott mértaniasság egyre értelmezettebbé vált, a lezárt részek, vonalak egyre artisztikusabban helyezkedtek el. A robosztus erővel jelentkező kitartó vonalak mellett Józsa Jánosnál azonban a színek nem játszanak alárendelt szerepet, változatosan töltik ki a teret, a felületek gazdag játékával, artisztikumával foglalkoztatják a nézőt.

Józsa János: Almaszedők

(Tóth Ervin felvétele)

Józsa János stílusa merőben új hang Debrecen piktúrájában és grafikájában. Elképzelése, sajátos technikája semmiképp sem mutat helyi vonásokat. Egyik legfigyelemre méltóbb ereje, hogy művészetében a szinte premier planba állított *emberábrázolás* központi helyet foglal el. Józsa János festészete a színek és formák kivetítésében közel áll a német expresszionistákhoz, azok túlzottan szubjektív lelki indítékai nélkül. Tágabb értelemben oly expresszivitás ez, amely előnyben részesíti a szellemi tartalmat, anélkül, hogy a valóság iránti hűségről lemondana. Mert Józsa János, ha portrét fest vagy rajzol, az ábrázolt személy mindig magán viseli egyéni és szellemi jegyeit. Józsa János biztos kezű mestere e technikának, de az is megállapítható, hogy grafikái még korántsem oly egyéni jellegűek, mint piktúrája. A grafikai technikák megoldásai módozataikban még élesen elválnak egymástól, még nem tudja oly egyénien, oly önmagára szabottan kezelni őket, mint ecsetjét. De itt is halad a kiérlelés folyamata, hiszen a fiatal alkotót erősen foglalkoztatja az irodalmi művek grafikai illusztrálása, hangulati tömörítése. A debreceni írók már most méltó illusztrátorukat találhatnák Józsa nagyszerű beleélő képességében s felkészültségében. De mégis legélénkebben a freskó foglalkoztatja, amelyhez tér kell, hogy lássa a széles falfelületen mindazt, amit pannóin már kiérlelt.

Józsa János művészi útját mindvégig magasfokú festői kulturáltság, önfegyelem, helyesen felismert erejének tudatos fegyelmezése kísérte. E fejlődés minden szakasza már népi demokráciánk új szellemi légkörében izmosodott, s a fiatal festő-grafikus természetes adottsággal nyúl új életünk képzőművészeti feladataihoz. E festői kibontakozás iránya azért is jelentős, mert a freskó felé mutat s képességei alapján Józsa János már most hivatott Debrecen falpikturális feladatainak megoldására.

Dr. Tóth Ervin

Tiszacsege vagy Csupo utca?

Melyik van messzebb a Csokonai Színháztól?

Mikszáth lehetett úgy valaha, mint most Taar Ferenc barátunk, a Csokonai Színház igazgatója: sehogy sem bírta eldönteni, dicsekedjék-e vagy panaszkodjon. Maga Mikszáth anekdotázta el, egyik legmerészebb hangú írásában, hogy egyszer valamit kért Ferenc Józseftől a kiadója számára: Írásban kérte, s hosszú hallgatás után az érkezett válaszul a belügyminiszterhez, tudassák, létezik-e Mikszáth nevű egyén Magyarországon. No, kapott is rá választ felsége az írótól, mindjárt nyomtatásban; hogyha már azt nem is tudja, mennyit segítettem neki harminc éven át országa olvasóvá tételében, legalább azt vette volna figyelembe, hogy mint kormánypárti képviselő hány szép milliócskát szavaztam meg húsz év alatt katonákra meg az udvartartása költségeire. De nem lett volna Mikszáth, ha még mellé nem csomagol egy másik történetet, amelyikből az derült ki, mennyivel jobban ismerik őt a Fehér Házban, mint a bécsi Burgban. Magyar küldöttséget vezetett Amerikába Apponyi Albert gróf, s Theodore Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke azzal fogadta őket: Épp most járok az önök házájában. Látva elképedésüket, hozzáfűzte: A Szent Péter esernyőjét olvasom...

Amivel a Csokonai Színház most dicsekedhet, az sem kevés. Még csak a házi főpróbánál tartottak, már úgy megtetszett az épp itt időző müncheni televíziósoknak az Ahogy tetszik, hogy fölvették s magukkal vitték az egészet. A bemutatót követő napon pedig az NDK nagykövetségének munkatársai toppantak be az előadásra, sajtóattaséjuk vezetésével. Rövidesen fővárosi vitán mérik majd le, az egész ország gyakorlati szakembereinek jelenlétében, mire képes a vidék.

De hát mi lehet ezek után Taar Ferenc panaszolni valója? Az, ami a Mikszáthé volt: még a határon túl csak megy a dolog, de idehaza? Kérdés, mi van messzebb a Csokonai Színháztól, a Csapó utca vagy Tiszacsege?

A Horthy-korszak debreceni urai, hölgyei már be sem igen tették lábukat az itthoni rozoga patkányfészekbe, hanem föl a pesti gyorsra, valahányszor darabnéző kedvük támadt. Működött itt közben olyan nagyszerű direktor is, mint Horváth Árpád, aki egyszer húsznál több teltházat vonzott, nem is holmi vásári operettel, hanem Az ember tragédiájával, mégsem bírta a csődöt elkerülni.

Sajnos, a megújhodott színház avatásán nem lehettem jelen. Nagyon tetszett az igazgató bizalma lakosságunk iránt, hogy éppen Shakespearerel nyitott. Csakhogy régen volt már az, mikor olyasmit írt róla Vörösmarty, hogy föl-ér bármelyik irodalom felével. (Petőfi még túl is licitálta ezt az elragadtatást!) Mikor azonban elolvastam a Népszabadság elismerését, s utána Bényei József Naplókritikáját, amely odaillett volna akármelyik pesti lapba, annyira megnyugodtam, hogy már naivul attól szorongtam, kapok-e jegyet, mikor végre módom nyílt megnézni a darabot.

De úgy látszik, tovább kísért a nemes hagyomány: a Csokonai Színházba pedig nem járunk. Igaz, leszoktunk róla az utolsó időben, hogy ott is játszanak, s annyi néző begyűlt éppen jelenlétemkor is, amennyi megtöltötte volna a kamaraszínházat. De ma már jóval többen is sorbaállhatnának a pénztárnál. Ha pedig nincs elég ráérő debreceni, miért ne jöhetnének a környékbeliek? Egy ilyen élményért külföldön nagy összeget adtak volna ki hajdanában, s lám, fordul a világ, a külföldiek kezdenek érdeklődni irántunk. Hát akkor talán a hortobágyi Halastó mellől is berándulhatnának? Ki képzelhette volna, hogy így átengedhetjük magunkat valaha a Basahalmán belől a szépség, a legmagasabb költészet sodrának?

Csokonai Shakespeare-t — hírből — még úgy ismerte, mint sisakos, véres tragédiák költőjét: el is választotta tőle a saját vidám poézisét: „Homlokomat ne érje Shakspearnak akónitos füzérje." (Így írta s nyilván így ejtette: „Sáxpeárnak"!) Nem szakad-e el a tömegtől a Csokonai nevű szín-ház, ha most egymás után ez az akónitos, sisakvirágos angolt erőlteti? Nos, a vígjáték kait hozza színre. Hatalmas játéktéren életre kél az ardennes-i erdő, mezitlábas hercegkisasszonyok hemperegnek fák alatt gyermeki boldogságban a fiatal szervezet féktelen kacagása cseng, ellenállhatatlan az iram, hibátlan a szövegtudás, s annyi a természetes báj, hogy még Petőfi is önfeledten tapsolna a láttán. Shakespeare ez valóban, a reneszánsz élő fénye, s még ma is az élet magasiskolája. Hangot kap itt a keserű életbölcsesség és a szabadszájú móka, főképp azonban az ifjú szerelem minden változata, szenvedélyes barátság, fiúnak öltözött lány körül támadó kettős félreértés, reménytelen vágy... Csupa költészet, csupa zene! Maga ellen vét, aki elmulasztja.

Mindig nevetem azokat, akik a képernyőtől féltik a színházat. Minden hatást megsokszoroz a jelenlevők száma. Abban nincs is hiba, hogy a debreceni közönség ne volna igényes és hálás. Hol már az az idő, mikor még gördülni sem kezdett lefelé a függöny már osontak a kijárathoz az előrelátók, hogy elkerüljék a ruhatári közelharcot. Most percekig zúgott végül a vastaps. Hát még ha teljes ház lett volna!

Az idén tavasszal, mikortájt a XXII. kongresszusról beszélgettünk, azt mondja az egyik hallgatónő: ő bizony nem bírja elképzelni, hogy eltűnjön a különbség falu és város közt, mert például mikor lesz Hajdúsámsonnak olyan színháza, mint ez a Csokonai? Most már tudom, azt kellett volna válaszolnom: Nincs ezen mit búsulni, Sámsonhoz közelebb a debreceni színház, sőt alighanem Tiszacsegéhez is, mint a Csapó utca nem egy lakójához.

Bár ezen még lehet változtatni.

Juhász Géza

A. SZUKONCEV:

TÖBB A NŐ...

Ez hivatalosan megállapított tény. Nézzék csak meg az 1959-es összeírás eredményeit, Önök is meggyőződhetnek róla. Valóban többségben vannak az országban. 20 800-zal több a nő!

Éppen ezért rögtön hangsúlyozni szeretném, a tél-

— *Na, gyerekek rajzoljunk egyet! — felelte rá a tanítónő. Miska lelkiismeretesen* [illegible] *zést? Hajókat? A tengeri tematika nem felel meg nekünk. Van már egy ha-*

M.D.K

Jósza János
grafikus - festő

A debreceni Medgyessy Szalonban
októberben volt kiállítása. —
Illusztráció József Attila: Ehség
című verséhez (repro)

Tóth Ervin: Jósza János kiállítása a Medgyessy Szalonban
Művészet, 1963. február — 44 lap

Jórsa János
grafikus

M.D.K.

Anya gyermekkel (lino)
repro

Élet és Irodalom, 1963. február 9.

M.D.K.

Jórsa János
grafikus-festő

„Leány hegedűvel", „Shakas csendélet"
„c. képei, grafikai a kiállitásón szere-
peltek

Tóth Erwin: Jórsa János kiállitása, a Medgyessy Szalonban
Művészet, 1963. február – 44 lap.

Józsa Sándor debreceni festőm. grafikus

Olvasó nő 1962 tusrajz
Szüleim " olaj

az alig 26 éves művész Debrecen város 600 éves jubileumi pályázatán ugy festéjetben mint grafikában más-
sodik lett

Tóth Erwin: Józsa Sándor kiállítása a Medgyessy teremben
Alföld, 1962 6.sz 21, 141 – 144.l

MDK

Józsa János (festő)

Áttörövasút c. olajfestményét állította ki a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport 1960. évi őszi tárlatán.

Kürti Katalin: A tárlaton szereplő művek szemléje.

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 71. l.

HDK

Jósa János (képzőművész)

tusrajza: Tanulmányfej – repr.

(Adat a Tartalom - ból.)

Alföld, Debrecen, 1960. 3. sz.
[2., 39. l.]

HDK

Józsa János (képzőművész)

Tűzkovácsok c. vázlata a címlapon repr.

(Adat a Tartalom-ból!)

Alföld, Debrecen, 1960. 3. sz. (borítólap), [2. l.]

MDK

Józsa János (grafikus)

Mind festményben mind grafikában elsősorban emberábrázoló. Utalás új életünkből merített tematikájára. Említve: reklámgrafikái, szénrajzai, krétái.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 205. l.

MDK

Józsa János (festő)

Említve: jelentékenyebb grafikai munkássága.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1964. 3. sz. 204. l.

MDK

Józsa János (festő)

Debreceni művész. Néha ducokról, lemezekről sokszorosítható grafikával is foglalkozik.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 203. l.

MDK

Jósza János (grafikus?)

Tusrajza 1960-ból: Anya gyermekével – repr.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. [108. l.]

Jórsa Gaiios
grafikus

M.D.V

Hólapátolok" c. grafikájával
" vesz részt a kiállításon.

Oelmacher Anna: Kései, de nem elkésett gondolatok...
Művészet, 1962. szeptember – 36 lap.

Jórsa János
grafikus

MDK

Bélhét

Élet és Irodalom, 1962. september 15 — 5 lap

a.D.K.

JÓZSA János festő

debreceni festő

kiállítása a gyulai Erkel Ferenc

művelődési

Napló

Magyar Nemzet 1962. március 6. 4. o.

MDK

Józsa János

Brecht: Kurázsi mama illusztr. VI., fam.

" " " " VII., "

Studio 64 - Fiatal képzőművészek 5.kiáll. Ernst Muz.
1964. dec. 12. o.

Józsa János

A lap bemutatja a müvész képét "Strand" cimmel.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 23.
XVI. évf. 39. sz. 5. lap.

Józsa János

A lap bemutatja a művész "Dürer" c. képéről közölt /részlet/-ét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. aug. 26.
XVI. évf. 35. sz. 2. lap.

Józsa János

Közölt műve:

9 sz. „Ex libris Edit" – linómetszet X3.

Magyar kisgrafika. 1972. Budapest

Joó János

rajza nyomán készült Renner rézmetszete:
„Szeged látképe." 726. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc
a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Józsa János

"Összecsapás" című metszetét bemutatja a lap. Kaszával, baltával botokkal fölfegyverzett embereket, lovat ábrázol a metszet, gépszörnyeg tegekkel, ágyukkal szembeszállva.

Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. május 4.
XVIII. évf. 18. sz. 3. lap.

Jósa János

1. Babel I. linó 57×37

2. — " — II. — " — 57,5×36,5

VII. Országos Grafikai Biennálé
Kaposvár 1973.

Józsa János, festő- és grafikusművész | 1) Folytatás

a Kölcsey Ferenc Műv. Közp.-ban megnyílt tárlaton 16 művész sokféle törekvését bizonyítja. — a művész oeuvre-jében mindig uralkodott egy olyan kolorisztikus elképzelés, amikor nem is annyira a vonal és a forma, hanem a színek intenzív fokozása érdekelte, összhangban a mondanivaloval. „Anyám" c. képe a múlt és jelen hangulatának ötvözete. / emlitve és repr. /

Tóth Ervin: a Hajdú-Bihar megyei üzemi tárlatokról.
Hajdú-Bihari Napló, 1979. szept. 6.

Jósa János festő- és grafikusművész 2) Folytatás

Tóth Ervin: A Hajdú-Bihar megyei üzemi találkozókról.
Hajdú-Bihari Napló, 1949. szept. 6.

Józsa János, festő- és grafikusművész

Lugano 1978-ban már másodízben adott otthont a nemzetközi ex libris-kongresszusnak. Az 1978-as kongresszussal kapcsolatos két pályázaton (ex libris citta di Lugano – ex musicis Fondazione Fabio Schaub) igen nagy volt a résztvevők száma. A művész műveivel szerepelt a kiállításon. Józsa János művészi letisztulását örömmel kell üdvözölnünk.

Galambos Ferenc: Napjaink európai ex libris-művészete.

Hevesi Szemle, 1979. 3. 3. old.

a Miskolci Galériában megnyílt a „Rajzok" c. kiállítás, melyen szerepelnek a
művész munkái,
„Kutya" c. (említve).

(Korpási): Rajzok.
Déli Hírlap, 1949. máj. 12.

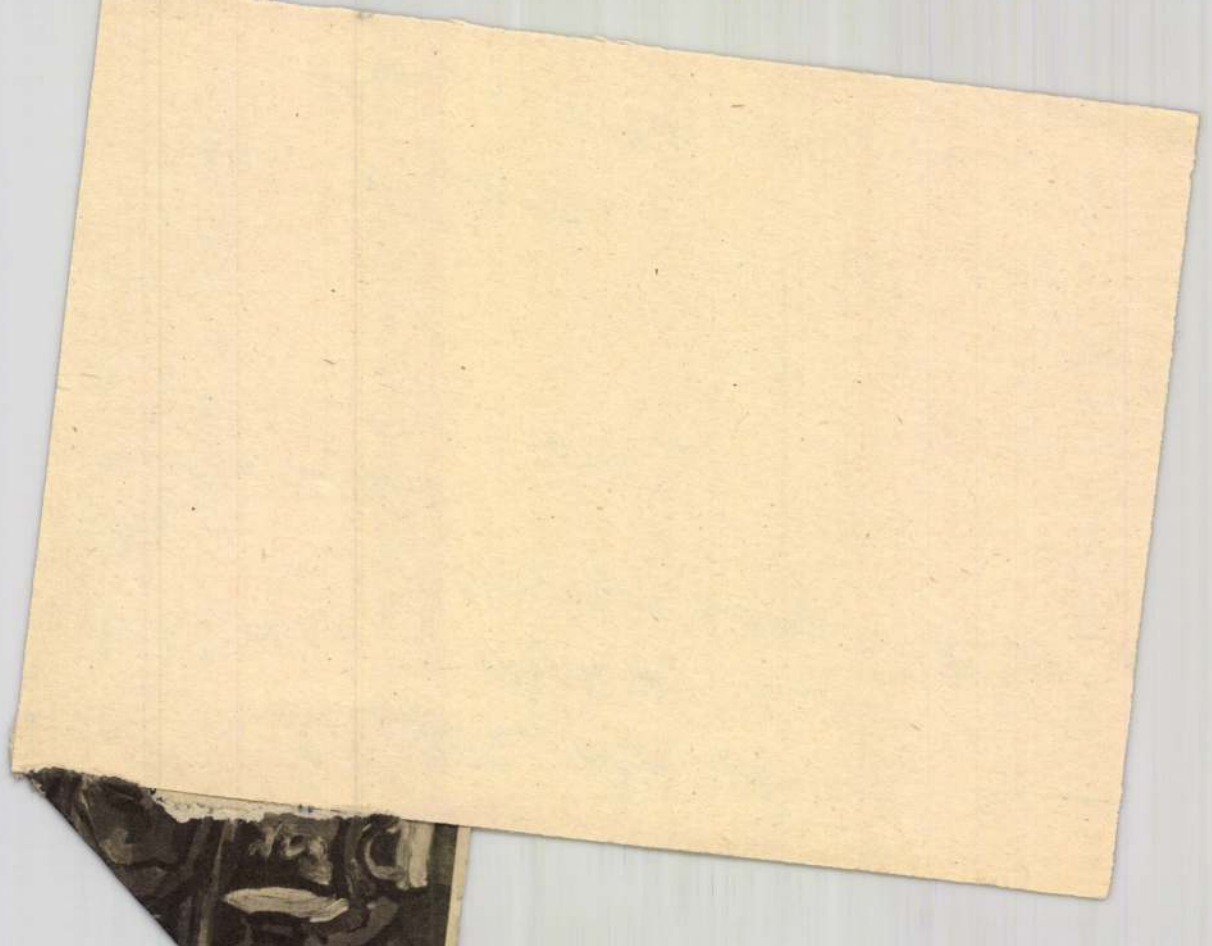

Józsa János

JÓZSA JÁNOS FESTŐMŰVÉSZ alkotásaiból rendezett kiállítást nyitottak meg hétfőn Debrecenben, a Kölcsey Ferenc Művelődési Központban. A Debrecenben élő festőművész eddigi munkásságát bemutató tárlaton ötven festményt, grafikát és rekeszzománcot és tíz térplasztikát tekinthetnek meg az érdeklődők. A kiállítás egy hónapig tart nyitva.

Magyar Hirlap 1981/1o/2o/9

Józsa János, festő

KÉT KIÁLLÍTÁS nyílik meg július 20-án a Hatvani-Galériában. Józsa János festményeit, illetve Sz. Nagy Mária szobrait augusztus 23-ig tekintheti meg a közönség.

8.

– hír

Népszabadság, Bp. 1981. júl. 18.

JOZSA JÁNOS
keramikus

Tófalvi Zoltán:
A kisérletező Józsa János.

Müvelődés, XXXVI.évf. 4.sz. 1983 ápr.
31-33.old., képekkel.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Józsa János,
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
festő- és grafikusművész

1021

Műfajok találkozása

Józsa János és Vencsellei István kiállításáról

A Volán-napok keretében rendezték meg a Kölcsey Ferenc Művelődési Központban Józsa János festőművész és Vencsellei István fotóművész kiállítását. A közös tárlat új oldaláról mutatja be Józsa János tevékenységét és tovább mélyíti a műbarátok előtt Vencsellei István fotóművészetének elismerését, aki ez alkalommal kizárólag a Hortobágy fényekkel átitatott, éterien finom életjelenségeivel foglalkozik.

Józsa János rekeszzománcokból, térplasztikákból és akvarellekből összeállított bemutatkozása több szempontból is figyelmet érdemel. A zománc szokásos technológiáját azzal fokozta teljesebbé, hogy a felületeket is domborította, hogy műveinek relief-hatású megoldásai kétdimenziós értéket kapjanak. A 22 tűzzománcból emeljük ki a Két zenész dinamikáját, ahol parányi térben is tudta éreztetni a monumentalitást, az Utazás tagolt terébe épített „Volán-motívumokat", a hármas tagozódású Triptichont, a Szerelem, az Anyaság és a magára maradt anya ismert józsai ábrázolásával. A Carmina buraná-n mély átéléssel tudta megvalósítani a szín és a forma összhangját. Nem úgy fogta fel a problémát, mintha alkotása a zenének vagy a szövegnek az illusztrációja lenne, hanem a bartóki mű hangulati visszaadására törekedett. Érdekes a Mézeskalácsos és a Kovács egykorú cégérekkel való megjelenítése. Régi mestersége-ket idézett fel ebben, a humort is megcsillantva, úgy ahogy a művész ezeket gyermekkorában láthatta. Ezeknek a műveknek mintegy 40 százaléka zománc, a többi patinázott réz. „A zománc anyaga olyan szép és annyira incselkedően csábító, a színek és a tónusok annyira vonzóak, hogy az ember könnyen túlhajthatja a zománc szépségeinek kiaknázását. Nem szabad nagy felületeket használni, a zománcot mértéktartóan kell vegyíteni a rézzel, vagy a fával", — mondotta műveinek bemutatásakor. A zománc valóban egymagában túl tömény ahhoz, hogy önálló festménnyé, táblaképpé váljék, s nem tolódhat el a festészet felé. Rubljov emlékezetén nemcsak a nagy orosz ikonfestő portréját láthatjuk, hanem életművének egy-egy részletét is. Különösen szép itt az üvegszerűen alkalmazott zománc, amelyen áttüzel a réz alapszíne. Térplasztikáinak fémes csillogása, a hideg, kemény acél és a zománc összjátéka, mobiljánál a finom, lassú mozgás, a váltakozó tükröződések hozzák emberközelbe azt az anyagot, amelyet elsődlegesen csak térben lehet elképzelni.

Vencsellei István fotóin bravúrosan kezeli a fényjelenségeket. Megcsodáljuk a felhő és a hó játékosan virtuóz árnyalatait, az előtérbe hozott, monumentálissá fokozott pusztai növényzetet, a hortobágyi síkságra kígyózva pásztázó fénynyalábokat, az apró buborékokat, a szikes föld repedéseinek premier planját. Expresszív erővel hangsúlyozza a nap jelenlétét, amely mindenhol belejátszik a nagy puszta látszólag lefokozott életébe, de seholsem erőszakolt eszközökkel, fototrükkökkel és sohasem az anyagszerűség rovására. A Hortobágy változatos arculata, a távlatok érzékeltetése kizárólagosan a fehér-fekete átmeneti értékeivel jelentős feladat elé állította művészünket, aki „drámai folyamként jeleníti meg a Hortobágy érintetlen szépségét és ... pályája kezdetétől fogalmazza a természet csodálatára, értésére és féltésére ébresztő és mozgósító műveit" — idézzük e gondolatokat Székelyhidi Ágoston írásából.

A két eltérő műfaj találkozása egy kiállítás keretében jó elképzelésnek bizonyult és mindkét művészeti irányzat magas szintű lehetőségeit bizonyította.

Dr. Tóth Ervin

Józsa János: Domborított rekeszzománc

December 1-i belépéssel raktárosi munkakörbe felveszünk gyakorlattal rendelkező munkaerőt. Képesítéssel rendelkezők előnyben részesülnek. Jelentkezés: KPM Közúti Igazgatóság, Debrecen, Barna u. 15., anyagcsoport vezetőjénél.

Lakatos szakmunkásokat, elektroműszerészt, valamint takarítónőt felvesz a Szalaggyár, Debrecen, Bethlen u. 30—32.

Az AMFÓRA anyag Áruház De közületi megrende kedves lakosság 1980. október 29-t ig leltározás miat

Szakácsot és kö munkást alkalmaz ni lehet TITÁSZ szoboszlói oktatá (Hajdúszoboszló, szám.)

Már most jegyeztesse
1980. évi
naposbaromfi-szükségletét

a HUNNIACOOP

Kisvárdai Baromfifeldolgozó és -értékesítő Közös Vállalat megbízottjainál,

Debrecen, Nap utca 25. szám alatt.

AJÁNLUNK:

New Hampshire	naposcsibét
Plymouth	naposcsibét
F—1-es fajtájú	naposcsibét
Pekingi	naposkacsát
Rajnai	naposlibát

Garantáltan kitűnő minőségben

ELŐJEGYZÉST FELVESZÜNK

1980. november 3-tól mindennap 8—12 óráig

3 műszakos [illegible] kiszerelőüzemi betanított munkára. Minden igényt kielégítő új leányotthonunkba szállást biztosítunk. Cím: PFV Újpesti Cérnagyár munkaügyi osztály, Budapest IV., Váci út 91. 1044.

A Berettyóújfalu és Vidéke Körzeti ÁFÉSZ a Hencida, Lenin tér 4. sz. alatt levő 4 személyes szabadkasszás, önkiszolgáló vegyesboltba boltvezetőt keres. Pályázati feltétel: boltvezetői bizonyítvány és legalább 5 éves boltvezetői gyakorlat. Jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban az ÁFÉSZ személyzeti osztályán (Berettyóújfalu, Dózsa Gy. u. 4 sz.).

GYÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik
ÖZV. DECZKI ISTVÁNNÉ
Komor Zsuzsanna,
volt Liptai Istvánné
temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
DEBRECENI LAJOS
nyugalmazott tanár, ref. kántor, 1980. október 7-én, 83 éves korában elhunyt. Hamvainak örök nyugalomra helyezése 1980. október 27-én, hétfőn délelőtt fél 11 órakor lesz a debreceni Köztemető 3-as számú ravatalozójából. A gyászoló család.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy szeretett jó testvérünk, keresztanyánk és jó rokonunk
FÉLEGYHÁZI ZSUZSANNA
női fodrász életének 71. évében elhunyt. Felejthetetlen halottunk temetése 1980. október 27-én, délután 3 órakor lesz a Köztemető I. o. 2-es számú ravatalozó termében polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Veres u. 15.

Fájdalomtól megtörten tudatjuk, hogy felejthetetlen jó feleségem, édesanyánk, testvérem, menyem, sógornőnk
KÓSA KÁROLYNÉ
Kabai Julianna
a Fodrász Ktsz dolgozója, rövid, súlyos szenvedés után 41 éves korában elhunyt. Szeretett halottunktól 1980. október 27-én, hétfőn délután 2 órakor veszünk végső búcsút a Köztemető I. o. 2-es számú ravatalozó termében a református egyház szertartása szerint. A gyászoló család. Debrecen, Késmárk u. 5.

GYEI
KERESKEDELMI

kböszörmény

tésztákból

nyel

FÉSZ

T

A Hajdú-Bihar megyei Idegenforgalmi Hivatal
a hajdúböszörményi kirendeltségére

vezetőt keres

Jelentkezés önéletrajz megküldésével.

Cím: HAJDUTOURIST
Debrecen,
Pf. 128.
4001

Felvételre keres

A DEBRECENI MÁV JÁRMŰJAVÍTÓ Üzem

lakatosokat, hegesztőket, villanyszerelőket, targoncavezetőket, autódaru-vezetőt, elektroműszerészt és segédmunkásokat.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János festő- és grafikusművész

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1981 MÁR 25

1021

Józsa János kiállítása Nyíregyházán

Csütörtökön, március 26-án délután 5 órai kezdettel Bényei József nyitja meg Nyíregyházán, a Benczúr Teremben Józsa János festőművész kiállítását. A tárlat április 9-ig tekinthető meg.

Autószerelőket, és karosszéria-lakatosokat, debreceni telephellyel, ideiglenes budapesti munkavégzésre felveszünk. Jelentkezés: Belkereskedelmi Szállítási Vállalat, Debrecen, Diószegi út 32—34.

Épületgépészeti számlázási gyakorlattal rendelkező művezetőt. villanyszerelő, víz- és központifűtés-szerelő szak- és segédmunkásokat felveszünk. Jelentkezni lehet: Béke Mgtsz, Debrecen, Bethlen u. 26. (14-338).

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat budapesti munkahelyére felvételre keres ebédfelelősöket. Munkásszállás biztosítva. Jelentkezés a munkaerő-gazdálkodáson. Debrecen, Kálvin tér 11. szám.

MEZŐGÉP Vállalat 1. sz. gyára férfi segédmunkásokat azonnali belépéssel felvesz. Jelentkezni lehet Debrecen, Híd u. 4—6. sz. Munkaügyi csoport.

Dolg

Raktári könyvelőt gyakorlattal, kőműves, villanyszerelő, bádogos szakmunkásokat, építőipari könnyűgépkezelőt, villamos berendezések érintésvédelmi és szabványszerűségi felülvizsgálatára érvényes képzettséggel rendelkező dolgozókat, e munkakörbe segítőnek kezdő villanyszerelőt, a püspökladányi részlegünkbe rádió- és televízióműszerészt és háztartási gépszerelőt, az egyeki, berettyóújfalui és hajdúszoboszlói részlegünkbe rádió- és televízióműszerészt alkalmazunk. Jelentkezés: Lakáskarbantartó és Villamosipari Szövetkezet (LAKVISZ), Debrecen, Vágóhíd u. 3. sz.

vasipari ismeretekkel rendelkező anyagkiadót azonnali belépéssel felveszünk. Jelentkezés Anyagbeszerző Társulás raktártelepe, Debrecen, Diószegi út 36. szám.

Felveszünk 1 fő szabó szakmunkást anyagátvevőnek, férfi raktári rakodókat, ruharaktári munkakörbe, egyműszakos munkahelyre. Fizetés: 3000 Ft-ig. Erkölcsi bizonyítvány szükséges. „Kilépett" bejegyzést nem fogadunk el. Telefon: 11-518. 8.00—14.00 óráig. Munkaügy.

Közgazdasági középiskolai végzettséggel rendelkező könyvelőt alkalmaz az Alföldi Vendéglátó Vállalat. Jelentkezés az eszközgazdálkodási csoport vezetőjénél, Kossuth u. 21. sz.

A Kölcsey Művelődési Központ 4 órás gépírót keres, lehet nyugdíjas is. Jelentkezés a délelőtti órákban a titkárságon.

A H.-B. m. Vegyesipari Vállalat felvételre keres villanyszerelő, szerszámlakatos, szerszámmarós szakmunkásokat, tehergépkocsivezetőt, rakodómunkásokat és

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZ

Elcserélem 1 szobakomfortos, kertes ház-

Sámsonkertben 253 négyszögöl gyümölcsös eladó. Kút, villany, faház van. Érdeklődni

HÁZASSÁG

21 éves, 164 cm magas, érettségizett, barna

Józsa János
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1965 — 2
ALFÖLD
1021

Józsa János rajza

nyával a részletekben vitáznék
számomra, amelynek jegyében
nában írtam. Ám minden vita
értette szándékunkat és ennek
gy a Naplóban Kiss János cikké
a Sen Te–Sui Ta alakjával kap
gformálásában az volt a közös
ezzen a két személy, feltételezv
a nagybácsit. Ha nem így len
smerik fel. Ahol Brecht nem i
en aggódik Sui Ta ruhájában és

hozzászólónak az a gondolata, hogy Sen Tét valójában el kell ítél-
ódik a harc elől, és gyávaságában rejtezik Sui Ta maszkjába.
zébe sem jutott. Ő éppen az ellen a tarthatatlan társadalmi helyzet
nt egyetlen kiutat (ez a darab ötlete) Sui Tává kényszeríti. Sok eti-
ert ez volt a cél Brecht művének bemutatásával; rádöbbenteni és
a Napló cikkének megrovása.) A ma nézője már valóban nem fe-
nás elhangzó konkrét bűnökért, amelyek miatt Brecht kora nézőit
ezek a kiszólások és kiáltások olyan konkrét etikai és társadalmi
agunk is meg akarunk életünkben oldani? Például az egymás iránti
sének joga, gyermekeink védelme stb. Az egyes konkrétumokban
ához is szól: félreismerés és struccpolitika.
az első előadások bizonyos határozatlanságát illették, amellyel ezek
k. Ezen a későbbi előadásokon változtattunk. A songokról: valóban
gnak, mint az Elefánt-songé. A többit a játékon belül szólaltatjuk
gyazva, félig abból kilépve (Dal a szent Sohanapjáról), az Elefántdal
de nem hiszem, hogy ilyen, és ez a brechti előadás egyetlen lehet-
Különben is az egész előadásban azt akartuk megvalósítani: *hogyan*
ar előadási stilusát ennek az adott Brecht-műnek. Úgy érzem, a drá-
kultúrájában elhelyezni, adott együttes és rendező egyéni karaktere
negvalósított berlini előadás merev hagyományait követni. (Ezt tette
mi is a Kaukázusi krétakörrel.)
olatban sok értékes megjegyzés hangzott el, melyekkel egyetértünk.
annyit szeretnék elmondani, hogy egész együttesünk, a fő- és mel-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdu-Bihar megyei Napló

Józsa János

1962 DEC 16

1021 JÓZSA JÁNOS: ANYÁM

Kilencvenegy

hogy a Szuezi-cs
nyitási ünnepén
zott el Verdi A
azóta népszerűs
sem csökkent. V
művészetében egészen különleges helyet foglal el ez a dalmű. Izig-vérig olasz muzsika, telve olasz dallamossággal, megtaláljuk benne a Verdi operák drámaiságát, a kitűnő zenei jellemrajzot, a tragikus vég felé fokról fokra való haladását a cselekménynek. Az lehet mondani, hogy a műfaj legjobb és legjellemzőbb tulajdonságai egyesülnek ebben az operában. Minden együtt van, és nagyon szervesen együtt. Indokoltak a cselekmény szempontjából a tömegjelenetek, a balett, a Nílus parti jelenet csodálatos hangulatfestése, a komor vagy éppen ujjongó kórusok megjelenése. Van benne hősiesség, hazaszeretet, atyai és gyermeki szeretet, féltékenység, bosszú, szerelem, amely az együtt való meghalásban nemesedik magasztossá. Olyan „kellékek", amelyek a korábbi művekben is megvoltak.

Hogy miért több ez a mű, mint korábbi társai, miért mondtam, hogy különleges helyet foglal el Verdi operái közt? Talán azért, mert egy kiforrott művész alkotása, és mindezeket az érzelmeket, a drámai cselekmény menetét a legmagasabbrendű művészettel szólaltatja meg és foglalja utolérhetetlenül egységbe. Verdi ekkor már ismerte Wagner zenedrámai újításait, ez az operája már csak részben áll zárt számokból. Wagner hatására a folyamatosság érzékeltetésére hosszabb részeket kapcsol megszakítás nélkül egymáshoz, némi vezérmotívum-technika is felbukkan benne. Ennek az út-

nagyon megfelel az ábrázolt alak jellemzésére, és kevésbé szép csengésű magas hangjai sem zavarták meg az egész alakítás drámai és zenei hitelességét.

Gazsó János Amonasrója a puszták népe bosszút lihegő, őserőtől duzzadó királyának tradicionális ábrázolása és mint ilyen, hangban és megjelenítésben is jó és meggyőző.

Kisebb szerepüket megfelelően megoldották Tréfás György, Tóth József, Korondi György és Koháry Magda is. A kórus, amelyet üzemi és egyetemi énekkarok egészítettek ki, feladatát jól oldotta meg, ami nem volt könnyű — többször énekel a színfal mögött —, a lényegében heterogén együttes összefogása csak öregbíti Rubányi Vilmos karnagy érdemeit, aki biztos rutinnal, a Verdi-operák előadóstílusának kitűnő ismeretével tanította be és szólaltatta meg ezt az előadás szempontjából igen igényes művet. A mű Verdi művészetében nagy előrelépést jelentő hangszerelése a zenekar előadásában teljesen érvényesült, szép fafúvó- és gordonka-, valamint hegedűszólók élnek emlékezetünkben.

Horváth Zoltán rendezése a mű szellemét hűen követte, néha egészen egyszerű eszközökkel nagy hatást tudott elérni — gondolok pl. a papi föveg nélkül szinte hóhérnak ható, ítélkezésre vonuló bírák megjelenésére, vagy arra a megoldásra, hogy a Radames vezérré avatásakor megjelenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Józsa János
Hajdú-Bihar megyei Napló

1963 APR 20

1021

MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK TAVASZI TÁRLATA

Április 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik a debreceni Déri Múzeum kiállítóhelyiségeiben a Képzőművészeti Szövetség debreceni munkacsoportjának II. tavaszi tárlata a csoport és a Déri Múzeum rendezésében. A tárlaton a munkacsoport tagjainak legújabb alkotásait állítják ki: több mint hetven képet, grafikát és egy szobrot. A tárlatot vasárnap délelőtt *Kígyós Sándor*, a Hajdú-Bihar megyei Tanács v. b. művelődésügyi osztályának vezetője nyitja meg.

★

Képeinken Józsa János grafikáját és Berki Nándor szo-

győztes, így döntik el vé
elsőséget.

A hajdúvárosok sporttal
jának győztese egy évig vé
tst által alapított vándor
nek.

A küzdelmek máris megk
tek, asztaliteniszben és sa
lejátszották az első forduló

ság férfi kosárlabda csapatának mérkőzése. A mérkőzést a jugoszláv kosarasok 89:69 (52:24) arányban nyerték. (MTI)

át a tv-t nézi, már nehezebben szánja rá magát arra, hogy moziba menjen — holott a tv-film nem adhatja ugyanazt az élményt, mint a mozivásznon látott előadás —; kevesebbet olvas; ritkábban jár társaságba.

Pedig nyilvánvaló, hogy bármilyen sokat is ad az embernek századunknak ez a technikai csoda, az olvasást nem pótolhatja, a múzeumlátogatást nem helyettesítheti, a kirándulás, a színházba járás, a társasági élet örömeitől nem foszthatja meg a családokat. Különben is lehetetlen olyan műsort szerkeszteni, amelynek minden száma érdekli a nézők minden rétegét. Hiszen van, aki idegenkedik a sportközvetítéstől. A mezőgazdaság

A tornászok is porondra lépnek

Ma kezdődik a tornászok versenyévadja. A debreceni városi tornász-szövetség ünnepélyes keretek közt nyitja meg a versenyidényt ma délután, amikor Debrecen 1963. évi férfi, női, ifjúsági és serdülő egyéni bajnokság kezdődik. Porondra lépnek tehát a tornászok, hogy tovább fejlesszék tudásukat, emeljék e város tornasportjának hírnevét.

A fiúk bajnokságára ma délután 4 órai kezdettel kerül

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Józsa János
Hajdú-Bihar megyei Napló
1963 MÁJ 19
1021

ÁLIS MELLÉKLETE

Józsa János: ÚTÉPÍTŐK

Halott barátom tokonához

LEVELET HOZOTT nevemre Debrecenből a posta s mondhatom, megpárásodott tőle a szemem.

Most, mielőtt válaszom megírásába kezdenék, engedje meg az olvasó, hogy tájékozódásul megmutassam e levelet:

„Kedves Barna Tibor!

Bizonyára emlékszik egykori munkatársára, meghalt unokaöcsémre, Sarkadi Imre Jánosra. Utóbbi nevét azért írom, mert valóban két neve volt, és otthon a családban gyermekkori becéző neve mellett a János volt használatban.

Az ő édesapja az én legidősebb bátyám volt. Én az egyetemi könyvtárban dolgoztam hosszú ideig, a cimfelvételi osztályt vezettem. Nemrég megkerestek Pestről, hogy a János korai pályájának termékeit, amelyek az újságban megjelentek: cikk, riport és bármi — szedjem össze.

Emlékszem rá, — sokszor volt nálam, — említette hogy néha nem a saját neve alatt írt, hanem álnevet használt, többfélét is. Néhány — illetve nem olyan sok maradt meg a Kollégiumi könyvtárban, — évfolyamot átnéztem a 44 utáni időből és találtam több olyan cikket, riportot, amelyek stílusban, felfogásban Jánosra vallanak.

Arra kérném, régi barátságukra is hivatkozva, — hiszen nagyon szerette az ő „Csimbi" barátját, — írná meg nekem, milyen írói álnévre emlékszik (Homoki, Peregrinus, Bux...), és mit tud egyáltalán együttes idejükben végzett munkájáról, terveiről, megjelent írásairól?

Szíves válaszát köszönettel veszem. Szólítson mint János barátja, Ida néninek.

Szívesen üdvözli: Sarkadi Ida."

•

Kedves Ida Néni!

NEM VAGYOK ugyan túlzottan híve a nyílt levelezésnek, zavar a nyilvánosság előtti lelki pőreség, hogy most mégis ezt a formáját választottam az írásnak és sorait is az olvasók elé tártam, kizárólag azért van, mert azzal ha[illegible] lehetetlent, de szinte eretnekséget jelentett. Pedig ez a néhány, akiből a szerkesztőség tevődött, majdmind kallódó költő, elbeszélő volt. De kit érdekelt a vers, a történet? A kiadót semmiképpen. Izgalom, vér és esemény kell, nem irodalom. Hasábokon sorakoztak a protokoll nevek egy temetésről, esküvőről, díszlakomáról és nem Sarkadi-novella.

Mégis megpróbálkozott. Irt. S azt kapta válaszul: „Fiam mi újság vagyunk. Riportot adj."

Nem ment sehogy a riport, azaz: nem úgy, ahogy a lapnak gusztusa volt rá. Hányszor hallottam a szerkesztőnk ítéletét: „Zimi, belőled sohsem lesz újságíró."

S milyen igaza lett Benyovszky Pali bácsinak. Nem lett sohasem újságíró — szerencsére. — Mert valahol író volt már akkor is, azokban a riportokban.

NÉMETH LÁSZLÓ akkoriban ott élt a várossal szomszédos Bocskaikertben. Odahúzódott egy időre a politika és a háború zúgása elől. És Imre felkereste. Nem olvastam azóta, de bizonyosra tudom, hogy az a riport, amit onnan írt, időálló kisremek valahol a negyvenkettes újságok eltemetett hasábjain.

Regényt írt. Valami nehéz lélektani történést egy évvel ezután. Egy férfi ül a nyugágyban és gondolkodik. Erre emlékszem. És, ha most visszagondolok, mintha híres elbeszélése, A szökevény kezdeti kompozíciója lett volna. Nem tudom. S már azt hiszem, nem is fogom soha, mert vagy szétkordták könyveivel a kéziratos, senkinek sem kellő történetet Fürdő utcai lakásukról az ostrom mindent megemésztő hiénái, vagy maga látta hiábavalóságát a megőrzésnek.

— Negyvenötben, hogy tavasztáján hazakerült Pestről, megint egy szerkesztőség adott mindkettőnknek kenyeret. Telepítették a dunántúli svábokat, ki, a határon túlra és [illegible] Imre névvel okos, emörömnek jegyeit hordozzák. It teljesedik ki benne a Körhin ta története, tervez filmet Balatonról. S a hajnali szob ébresztgetők meghitt félórá ban méricskéli előttem önm gát örökös elégedetlenkedv hogy itt van, íme, már 33 es tendős, s még semmit ner alkotott. Semmi nagyot. Hog Petőfi, a maga 26 évével i tenné tudott lenni. Mert nag költő volt Homérosz, Goeth rettenetesen nagy költő, d Petőfi!... Petőfi maga az is ten... S Ő semmit nem alko tott. Pedig most igazán nyitv minden út.

És alkotott.

ÖTVENHAT UTÁN, ötven hét tavaszán, az ellenforrada lom Pestjén kerestem meg Nem hitt önmagában, nehe zen merte csak hinni, hogy ú drámája színpadot kaphat, pe dig biztatták, ösztökélték Ezekről beszélt két éve, tra gikus éve tavaszán a kocsma ívóasztalnál, s verset írt, ha lálról meditálót nekem, hog valamivel megajándékozzon.

Pedig látta újra bontakoz életünk egészséges pirosát mondogatta is, hogy ez lenn az ő kivirágzásának igazi ide je.

S, hogy teljes hittel hitte arról nem sokkal később a rá dióban nyugtatott meg az el ső űrrepülés napján: „Pokol módon irigylem az első em bert" — mondta szokott szu perlatívuszában. S akkor má biztos voltam hogy önmagára lelt, visszatalált újból a világba, amelynek méltó megörökítése az ő joga is.

Lenne miről szólania. Most már igazabban és valóbban, mint bármikor módja volt. Kitágult irodalmunk horizontja, belátható bb életünk teljessége.

KEDVES IDA NÉNI! Hogy itt válaszoltam levelére, higygye el, nem egy értékes baráttal való kérkedés. De úgy érzem, el kellett mondanom ezt a kis emlékezést, s még rengeteget kellene, de a többit majd talán személyesen, ha legközelebb odahaza járok.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdu-Bihar megyei Napló

Józsa János

1962 NOV 25

ÁLIS MELLÉKLETE

1021

ANYA GYERMEKÉVEL

(Józsa János fametszete)

Az agrármérnök embereket is nevel

Gondolatok az agrártudományi főiskola kulturális tervéről

A tervek, elképzelések, előzetes elgondolások a törekvések irányát jelzik. Érdemes a Debreceni Agrártudományi Főiskola ez évi művelődési terveibe belelapozgatni: milyen törekvéseket jelez ez a terv?

Jól felépített, alapos, megfontolt munka, és elolvasása után ez ami leginkább megmarad: a terv az élethez igazodik. Megfogalmazták a művelődési munka célját, s ami több: megkeresték — mondhatjuk: meg is találták — a kulturális tevékenység megfelelő helyét az egyetemi életben is.

Nem mellékes, nem formális, s nem másodrangú — mint ahogy sok művelődési tervről el lehetne mondani — hanem az oktatás, az embernevelés, a szakemberképzés fontos része. Persze sok minden függ attól, hogyan sikerül az elgondolásokat sikerre vinni. De ez a terv egyben a feltételeket is jelzi, még tovább: olyan biztató elképzeléseket összegez, amelyekről már az indulásnál csak a siker reményével beszélhetünk.

Részletesebben vizsgálva a dolgot, ide tartozik: hogyan keresték meg a művelődési tervezet legfőbb célkitűzéseit. A terv előszavában szerepel ez a mondat: olyan mezőgazdasági mérnököknek kell a falvakba, a szövetkezetekbe, gazdaságokba menni, akik nem csupán a szakmájuk jó ismerői, hanem általánosan művelt, sokoldalúan képzett értelmiségiek.

Ott kezdték tehát, hogy az agronómus a falvakban akkor végez igazán jó munkát, ha az emberek gondolkodásának pallérozásában is részt vesz. A korszerű mezőgazdaság minden tekintetben nagyobb műveltségű, képzettebb embereket kíván és a mezőgazdasági mérnöknek is feladata — nem csupán a pedagógusnak —, hogy a gondolkozás formálásából, a népművelés gondjaiból részt kérjen. Csakhogy ehhez az agronómusnak szükséges a felkészülés — éppen annyira szükséges, mint a

Dolgoznak a főiskolán is művészeti csoportok, és talán így a leghelyesebb, hogy a hivatalos művészet eseményeinek figyelemmel kísérése mellett igyekeznek a műkedvelő művészeti munkát az egyetem berkein belül kialakítani. Nagy feladat vár a falun dolgozó agrármérnökökre, és éppen ezért a főiskolán nem elégedhetnek meg a félmegoldásokkal. Minden művészeti csoport élére megfelelő szakembert választottak. Hiszen aki ma a főiskolai irodalmi színpad tagja, néhány esztendő múlva esetleg vezetője lesz egy falusi műkedvelő színpadnak. Aki ma tanul, a tanultakat tovább kell adnia, és ez a lényeg: tanulni csak szakemberektől lehet.

Érdemes azt is megjegyezni — ha már kapcsolatokról beszélünk —, hogy minden főiskolai műkedvelő művészeti csoport falvakra készül: ki három, ki több előadást tervez Hajdú-Bihar községeiben.

És elindult itt még valami más is. A művészeti élet fő irányítását, vezetését a hallgatóságra bízzák. A gyakorlati munkát: a szervezés, a rendezés dolgát a KISZ végzi és tanulócsoportok. Helyesebben egyelőre egy tanulócsoport vállalkozott ilyen jelentős munkára. A negyedévesek egy kis közössége — az 1-es csoport — segítséget nyújt az alacsonyabb évfolyamok hallgatóinak a tanulmányi problémák megoldásában, de ugyanezek a hallgatók vállalkoztak arra is, hogy megszervezzék az író—olvasó találkozókat, a képzőművészek tárlatát. Olyan közösség ez, amelyet a szocialista munkabrigádokhoz érzünk közelállónak. S a cél, hogy minél előbb több és több ilyen jól működő, felelősséggel dolgozó tanulócsoportot szervezzenek: a terv megvalósítása és még nakönyv is egyben. Pontosan rendszerbe foglalták, melyik hónapban mi következik a tervek sorrendjében. Következetes munkát akarnak végezni, mert sok függ ezektől az elgondolásoktól, a hallgatóság általános műveltségét hivatottak gazdagítani.

Az általános műveltséget emlegetik, de ebbe a fogalomba több tartozik, mint amit köznapi értelemben elfogadtunk. Benne van az életismeret igénye, a gyakorlati tapasztalatok megszerzésének igyekezete. Sok minden más, amit a mai agrármérnöknek a szakmája ismeretén kívül tudni kell, ha eredményes munkát akar végezni a falvak arculatának átalakításában.

Kiss János

Nyelv és n

Van-e burgo

Levelet kapott a Napló szerkesztősége, amelynek írója kifogásolta, hogy az újság október 27-i számában burgonyaszüretről, pár nappal korábban pedig almaszüretről írtunk. Szerinte csupán a szőlőt lehet szüretelni; az almát csak szedni, a burgonyát csak ásni, a tengerit csak törni, stb. „A művelet neve — folytatódik a levél — a *szűr* igéből származik, s azt jelenti, hogy a tőkéről leszedett, összezúzott, kipréselt szőlőlé, a must *szűrve* van, *szüretelve* van."

Levélírónknak több helyes észrevétele van. A szüret valóban elsősorban *„szőlőszedés"*-t jelent, és az sem tévedés, hogy a szűr ige volt valamikor az alapszava. Ma azonban már nagyon távol

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Józsa János
Hajdubiharmegyei Népujság

1963 JUN 23.

1021

JÓZSA JÁNOS:
Illusztráció József Attila A Dunánál című költeményéhez

Ezrek a h

ÉVAD UTÁN, ÚJ ÉVAD ELŐTT A FILHARMONI

A nyári hónapokban elcsendesül a zenei élet — nem rendeznek, avagy csak itt-ott tartanak hangversenyeket. Most ezekben a napokban a hangversenyévad fordulóján — túl az 1962—63-as évadon, s az új idény kezdete előtt — jó alkalom kínálkozik, hogy számvetést csináljunk: milyen eredményekkel gazdagodtunk, s milyen változás várható. Egyszóval: hol tart ma a zenei érdeklődés Hajdú-Biharban?

A legnagyobb zenei események rendezője, az Országos Filharmónia nem tart nyári szünetet: készülődik az újabb feladatokra. Legjobb áttekintést innen lehet kapni, ettől az irodától, amely a zenei élet fő irányítója, szervezője Hajdú-Biharban és Szabolcs-Szatmárban.

— Alig fejeződött be a hangversenyévad, néhány nappal az Állami Hangversenyzenekar májusi Beethoven-estje után, amely az egész évi koncertek jól sikerült fináléját jelentette, mindjárt elkészítettük a jövő évi terveinket — mondotta *dr. Demeter Lajos*, az Országos Filharmónia két megyére kiterjedő hatáskörű debreceni kirendeltségének vezetője.

44 HANGVERSENY DEBRECENBEN, 35 VIDÉKEN

A kérdés magától adódik:

— *Milyen alapokra épülnek a jövő elképzelései?*

— Összegeztük az elmúlt évad tapasztalatait. A kép igen érdekesen alakult. Debrecenben a hangversenyek műsora látszólag kevesebbet adott a közönségnek, mint az előző évben, mert nem volt annyi modern zenei bemutató, és külföldi művész is kevesebb szerepelt. A koncertek hallgatósága mégis gyarapodott, fejlődés tapasztalható.

— *Hány hangversenyt tartottak Hajdú-Biharban, és körülbelül hány látogatója volt az évadban a koncerteknek?*

Megjegyzi dr. Demeter Lajos, hogy helyesen tesszük, ha a kisebb városokban vagy a községekben is számolunk, mert ugyancsak jó talajra leltek a zenei események rendezői, s a muzsika szeretete már ezeken a helyeken is eredményekben mérhető.

A feljegyzésekből csakhamar érdekes adatok kerekednek. Debrecenben az elmúlt hangverseny-szezonban 10 nagyzenekari estet és 12 kamarahangversenyt tartottak a bérleti sorozatok keretében. Külön bérleti sorozatot hirdettek az ifjúság számára, amely 21 előadás után zárult. Nem beszéltünk még a kiváló szovjet zongoraművész, Rihter feledhetetlen emlékű debreceni koncertjéről... Rövid számítás: 44 rendezvényt tartott Debrecenben az Országos Filharmónia — többet, mint ahány hét volt az elmúlt év szeptemberétől az idei május végéig.

— *Hogyan alakul a közönség száma?*

— Volt több mint 800 felnőtt bérletes, de minden koncertet teltház előtt tartottunk meg, így átlagosan 1000 hallgatót számíthatunk egy-egy előadásra — hangzik a válasz. — Az ifjúsági hangversenyek sorozataira pedig mintegy 1300 bérletet vásároltak meg.

Hajdú-Bihar más helyeiről is beszédes számokat találunk. Bérleti sorozatokat rendeztek Hajdúböszörményben — itt összesen nyolc hangversenyt tartottak. Hajdúszoboszlón négy, Püspökladányban ugyancsak négy bérleti koncertet adtak. A megye más helységeiben összegezve 19 zenei előadást rendeztek. Könnyű kiszámítani: Debrecenen kívül 35 hangversenyt, opera-estet adott az Országos Filharmónia. A hallgatóság száma együttesen 30 ezer fölött volt.

Az adatok a fejlődést jelzik. Debrecenben az előző évhez viszonyítva százzal nőtt a bérletesek száma. Ifjúsági bérleti előadást ezelőtt nyolcat tartottak egy évadban (még előbb egyet sem), az idén huszonegyet. A hajdúvárosokban és a Hajdúság községeiben pedig mintegy 50 százalékkal emelkedett a hallgatóság száma.

janak az emberek a koncertekre.

Elmondotta dr. Demeter Lajos, elsőként arra vigyáznak, hogy betartsák az évad elején meghirdetett bérleti műsort. A legutóbbi debreceni nagyzenekari estek programjában — ha volt is változás, mert néhány művész nem vállalta a szereplést — színvonalesés nem történt. A legtöbb koncertet a hirdetett műsor szerint rendezték. Előfordult azonban, hogy Carlo Zecchi lemondta a fellépését, és ekkor Gardelli olasz karmester vezényelt. Nem jött el Debrecenbe Emil Gilelsz, s Jeanne Marie Darré adott koncertet. Susanna Danko francia énekesnő elmaradt estjét Simándy József Kossuth-díjas énekes hangversenye pótolta. Betegsége miatt nem vezényelhetett Debrecenben Ferencsik János — a közönséget azonban kárpótolta Lukács Ervin, a római karmesterverseny győztese és Kovács Dénes hegedűművész. A hallgatóság minden esetben vagy többet kapott az ígértnél, vagy legalább annyit. Az évad legnagyobb estje nem is szerepelt a műsorban: Rihter hangversenyét nem hirdették a bérleti sorban. A világhírű zongoraművész Budapesten kívül csak Debrecenben koncertezett legutóbbi magyarországi vendégszereplésekor. Váratlan ajándék volt az is, hogy a 80 éves Kodály Zoltán személyesen megjelent műveinek debreceni előadásán.

Az ifjúsági hangversenyek sikere részben a szervezés eredménye. Az elmúlt évadban korcsoportoknak megfelelően három előadássorozatot rendeztek: külön az általános iskolások, külön az ipari tanulók részére és megint más tartalmi, tematikai felépítéssel a középiskolások számára. Az előadássorozatokat jól sikerült zenés fejtörőkkel zárták, jutalmakat adtak a fejtörők legjobbjainak. Az Országos Filharmónia jelentős anyagi befektetésekkel segítette az ifjúság zenei nevelését.

A fejlődés egyik leglényegesebb feltételeként említette

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
SZOC. MŰVÉSZETÉRT
1983 JUN

1021

Józsa János (Debrecen): Testvérek

Megkezdődött . . . (Selmeczi Tóth János felv.)

Naszreddin kiszállás

Ne legyek bokharai, ha nem láttam át azonnal
mondta nekem minap a főnököm: — „Ide figye
Naszreddin elvtársam. Én ismerem a maga nagy ig
hallottam is harangozni a maga régen viselt dolgai
ántivilágban, ott valahol Bagaméron, vagy Bokha
küzdött maga az emírek, meg egyéb kapita
dorlatai ellen. Nézze, hm, a Mérnökök Főtanácsa v
gos vizsgálatot tart most a színházak házatáján. Nek
gálni kell valakit. Gondoltam, a maga közismert ig
még közismertebb hozzáértése, hm, alkalmassá t
... Mintha nem tudnám: azért paterol el a főnök, n
zett a szezonvég, kezdődik a színészekre a nyár előt
jobb, ha az ilyen szabadszájú öregharcos nem lát, hal

No, így reppentem ki országjárásra, a kérlelh
terffy főmérnök vezényletével. Az első hely kedves,
roska volt, valamikor még Napóleon is kurizált egy
Megvallom, én ugyan nem leltem volna meg ott a
Csak befelé menetkor szúrt szemet egy dolog, hogy
a homloka kicsikét ragyás, meg hogy a nézőtéren
certeznek a székek, ha az ember ültében megmoccan
szép tisztaság van a házban, rend is, nékem különö
szom a látottakra nem akadt. No, erre Hadházi, a
szaki rámförmed ám. „Hol tartja a szemét, Naszr
Azt hittem, maga szemfülesebb lesz. Hát nem látta,
két szürkeruhás munkás díszleteket trógerolt a két
csin? A villamoshálózat egyenesen életveszélyes! A
csolók nyitottan állnak! A tüzelőt nem tudják hol tár
villámhárító! A műszakiak öltöző, mosdó nélkül állna
nem látta meg?" Nem kötözködtem a bátyuskával,
csak mondja, ezért kapja a napidíjat. Ha süllyed is
ha felújításra már nem is alkalmas, azért igyekez
ben tartani. A többit még majdcsak kiparancsolja
akarom mondani a távlati terv. Ha mozipalotát oda
nekik, egyetemet is passzolnak nekik, majdcsak adna
leányzónak is valamiféle leányszállót. Nincs igazam?

Mentünk, mendegéltünk hát a másik kies vá
olyan szép csillogó-villogó, jáspisköves színházat lel
régi igazhitű idealista koromban még tán keresztet
volna láttán. No, ott aztán én kezdtem firtatni, leselk
mire a két társam feleszmélt, már listát is adtam á
től jött elvtársamnak. Mégpedig valahogy így:

FELELETET VÁRÓ KÉRDÉSEK!

1. *Szeptember elseje óta miért nem adtak mu*
   segítséget ennek a derék színháznak az szmt
2. *Hogy lehet az, hogy a fővilágosítóról akkor de*
   nem szakszervezeti tag, amikor sérelme miatt
   szalad?
3. *Nem lehetne-e célprémiumot kitűzni, hogy v*
   elején felmásszon a padlásra, s legalább betör
   nyáron egyaránt nyitott szellőzőnyílásokat? T
   nem kellene bekecsben és kucsmában ülni a
4. *A biztonsági megbízottnak halvány sejtelme*
   deletekről. Most vagy őt nem érdekelték ezek
   tek, vagy valaki galád szándékkal eldugdosta e
   a kettő közül, avagy talán mindkettő?
5. *Ha havi szemlét mindig tartottak, mert err*
   főesküt, ugyan miért nem vettek fel erről egys
   valami pirinkó jegyzőkönyvet?

És odaadtam kérdéseimet az illetékeseknek. Ó, ha
az elképedést, hallanák azt a „Mindjárt megmagyará
elvtársak!" kezdetű felkiáltást! Méterffy elvtárs,
főmérnök, háromszor is elismerően megingatta fel
és odasúgta: „Brávó, Naszreddinkém, nagyon pomp
itt maradunk tovább elemezni a dolgokat, téged
kérünk, menj el a harmadik helyre. Oda már mi ne
el, tudod, nincs időnk, és tudod, — tudod te már!"

Jelzem, már megéreztem én, fájin orrom van
is kívánnak ők odaérkezni. Ezek a színházi főmérn
fúvásából megszimatolnak dolgokat. Hát ... megérke
nest mentem a török fürdő tőszomszédságában levő
Telefonálás, a városi tanács erre elszalajt egy megb
szalajt! Nálam két évvel fiatalabb bácsi lépdelt oda.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JUN 29

KELET-MAGYARORSZÁG

Józsa János
festő – grafikus

1021

A színek és vonalak erejével

Józsa János kiállításáról

A Debrecenben élő művész: Józsa János a Józsa András Múzeumban festészetének és grafikájának válogatott darabjait mutatta be, egy-egy teremnyi anyagot felsorakoztatva alkotó munkásságának két évtizedéből, éreztetve stílusának metamorfózisait. Bár így életútjának összegezése nyilván nem lehet teljes, de arra alkalmas, hogy végigkísérje a stílusváltozások főbb állomásait, — hogyan jutott el a konstruktív, kubista — jellegű törekvésektől napjaink, neorealista részletekben is bővelkedő, szürrealista megfogalmazásokig, jelrendszerének kialakulásáig. Koroknay Gyula műtörténész a katalógus bevezető soraiban helyes meglátással utal arra, hogy Józsa festészetében popartos beütések is vannak, s bizonyos expresszív hajlam kezdettől fogva művészetének felszínén lebegett, de mindez a 70-es évek táján nyíltan előtör, oldottabb festőiség kíséretében. Képei világosak és érthetőek, akkor is, amikor a modern művészet formanyelvén szólalnak meg. *(Dózsa harca, Anyám.)*

Józsa ars poeticájában a művész elhivatottságát és kötöttségét úgy fogalmazta meg, hogy minden embernek hozzá kell járulnia a maga eszközeivel és munkájával az élet formálásához, s ez nyílván magába foglalja azt is, hogy művészetét a körülötte élő emberek s dolgok határozzák meg, s a színekben, s vonalakban való l'art pour l'art gyönyörködtetés mellett mélylélektani feladatokkal is meg kell küzdenie. *(Emlék, Babel I, Babel II.)*

A két terem Józsa munkásságának két évtizedét ebben a szellemben fogja eggyé, zárt szerkesztésű, fegyelmezett munkamenetű festményekkel és grafikákkal. Különösen megkapó a grafikai terem, ahol szárnyalóan érvényesül vonalainak iramló lendülete, színek nélkül is meggyőzőek kőrajzai és linói, a puritán vonal nemes értelmű virtuozitásával megalkotott „Vázlatlapjai", s nagy méretű murális fogalmazványai, — jól kifejezve a freskó monumentalitást igénylő adottságait. Józsát megragadták a hangszerek szépségei, formavilága is, de ezen túlmenően a zene és az ember kapcsolata is kifejezően érvényesül több festményén és grafikáján.

Dr Tóth Ervin

Józsa János: Triptichon (Részlet)

Szovjetunióban bővítik az

(Folytatás a 4. oldalon)

vágása. Ez azonban csak bemelegítés, a nagy munka — a búza és a rozs betakarítása

23 százalékkal ... megye szárítókapacitása, s lenleg teljes mértékben

A TESZÖV elnöksége megtárgyalta

Több takarmányt, ésszerűbb felhasználást

A termelőszövetkezetek ömeg- és abraktakarmány ermesztéséről, a termelési, azdálkodási körzetek kialaításáról, a kulturális és porttevékenységről tárgyalt únius 28-án a területi szöetség elnöksége.

Szabolcs-Szatmár megyéen a termelési tevékenység lapvető ágazata az állatteyésztés. A bruttó termelési rték 27,5 százalékát, a terelési érték 31,4 százalékát z állattenyésztés adja.

Az állattenyésztés gazdáágos fejlesztésének egyik egnagyobb problémája a töeg- és abraktakarmánytereiés és -felhasználás kedvetlen alakulása. A takaránytermesztés és -felhaszálás komplex feladat, de ez ég nem minden gazdaságan valósul meg. A hatéonyság növeléséhez nagy rtalék az okszerű takaránygazdálkodás megvalóása. A mezőgazdasági nagyüzemekben ma még rendszeres az abraktakarmányhiány, de jelentős mennyiségű szálastakarmány is hiányzik. Ezt üzemeink vásárlással pótolják, így a tej- és hústermelés jövedelmezősége csökken. Takarmányfelhasználásban, tejtermelésben, szarvasmarha-hízlalásnál, sertéshízlalásnál, csirkenevelésnél a MÉM előírásaitól magasabb az átlag.

Fontos feladat a gazdaságos abraketetés, a tömegtakarmánytermesztés fejlesztése, a tömegtakarmányok minőségének növelése. Ma még alacsony a silókukorica átlagtermelése és nagy gond, hogy a fehérjedús pillangóstakarmányok első növedékének nagy része rendszerint a renden elázik, és csökken tápanyagértéke. Mezőgazdasági üzemeink nem használják ki megfelelően a rendelkezésre álló 72—73 ezer hektár gyepterületet. Az intenzív gyep kialakítása még nem érte el a kívánt szintet. Szabolcs-Szatmárban nagymennyiségű mellékterméket keletkezik kukoricaszár, szalma, cukorrépatej, ennek hasznosítása az összmennyiség alig egyharmadát teszi ki.

A termelési, gazdálkodási körzetek kialakításáról a területi szövetség elnöksége olyan alapon tárgyalt, hogy az ország különböző részein jól működnek ezek a körzetek.

A termelési, gazdálkodási körzetekben megvalósíthatók az állattenyésztés együttműködése, az alaptevékenységen kívüli együttműködések, de megoldhatók a fejlesztési elképzelések összehangolása, a közös gépbeszerzés, vagy egy-egy speciális szakember közös alkalmazása. Mindez ésszerűbb termelésfejlesztést, eredményesebb gazdálkodást tesz lehetővé.

ugyanis másodvetésekkel pótolni lehet.

(b. g.)

Elutazott a SWAPO küldöttsége

Magyarországi látogatását befejezve csütörtökön elutazott Budapestről a Délnyugat-afrikai Népi Szervezet, a SWAPO küldöttsége, amelyet Sam Nujoma elnök vezetett.

A delegációt a Ferihegyi repülőtéren Kovács Béla, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, az Országos Béketanács főtitkára búcsúztatta. Jelen volt Vladimir Videnov, a Bolgár Népköztársaság budapesti nagykövete.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 237-748, 340-726

Józsa János, festő- és grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1981 JAN 25

1021

JÓZSA JÁNOS: ÓRÁSMESTER
(A „MESTERSÉGEK" SOROZATBÓL)

, repülni. A bál
lányoknak. Eljött
n anélkül táncol-
, mulatni nagyon
asztottakat. Mert
maitól való meg-
is, hogy nyuga-
vőlegényt-meny-

k nyitánya lett a
ttől kezdve min-
ropogott a csár-
igán recsegett a
zdakörben, a Ma-
ékházában is. Mi-
ma már el sem
ott, amikor a lá-
lasztottját — ha-
c dolgunkra. Én
a géplakatosmű-
ulati Kereskedel-
lassan közeled-
im soha nem vet-
ágot. Talán el se
ogy egész éjszaka
nem túlzás, ha azt
ssé bennünket. A
korszaka után ki-
minél többet
ságból.

megszaporodtak.
ég és mindenek-
erültek ki a sze-

ellenhatásaként robbant ki belőlünk a jókedv.

Egyebekben is más világ járta. Minden gondon hamar segítettünk, huzavona nélkül. Tüzelőt például nem lehetett kapni már az előző évben sem, most meg egyáltalán. Apámat a frontra vitték, négyen maradtunk otthon, nekem kellett gondoskodnom a család ilyen természetű szükségleteiről. Ami fa kiszedhető volt az udvaron, azt már mind kivágtam. Még egy árva napraforgókóró se maradt a ház körül. Mondtam a nemzeti bizottság elnökének, hogy nekem pénzem nincs (tuskót esetleg vehettem volna jó drágán), de tüzelő sincs otthon. Így felelt:

— Ott van mellettetek a teniszpálya, meg a búzaraktár nagy udvara, tele fával. Vágd le a száraz ágakat. Legalább jót teszel vele.

Még aznap átbillentettem egy kislétrát a szomszédba, és egy fűrészt is, természetesen.

SAJTOFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Józsa János, szobrász-festő

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

és grafikusművész

1981 ÁPR

S. 1021

Nyulász Istvánné

Józsa János
hajdúhadházi grafikai kiállításából

Géczy Évának, az Áll. Operaház vo
a Fővárosi Operettszínház balettmes
két évtizeden át írta táncművészeti
miniszter a nemzetközi nőnap alk
Kultúráért" kitüntetést adományoz
ler Pál igazgató nyújtotta

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1981 APR 19

Józsa János,
szobrász – Szitt-grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1021

JÓZSA JÁNOS: FOTÓS-CÉGEK

SZ. J.:
vizsgálat
ém, helyé
lény alakí
ányos j
ruktúrán
észen a n
nyos jele
an a tudo
oncentrál
ább kell
eglevő k
z iparhoz
ileteken
elyeknek

agyobb közelítése a cél — kár az iparhoz való kapcsosa, akár valamiféle, az arral laza társulásban levő tézménnyé alakítása révén.

társadalomtudományokal, de néhány természettuományval kapcsolatban is lmerült az a gondolat, hogy z eddig meglevő kutatóintétek egyes részeit az egyemekhez közelítenénk. Szóa jöhet az úgynevezett ketintézetek létrehozása, melyben egy kisebb belső nag — vezető, osztályvezeők, néhány nagyobb műszer udományos kiszolgálói —

SZ. J.: En azt hiszem, hogy egyértelműen pozitív véleményt mondhatunk az eddigi tevékenységről. Az az érzésünk, hogy az akadémiai bizottságok közül a debreceni találta meg leginkább a három megyében meglevő szellemi potenciál összefogásának a lehetőségeit. Igaz, itt volt a legtöbb tapasztalatunk, hiszen már három, korábban megalakult akadémiai bizottság létrehozásának tanulságait hasznosíthattuk.

Görömbölyi László

MAHIR SAJTOFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Józsa János, festő-és
1981 ÁPR 19.

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

-grafikus- szobrászművész

1021

JÓZSA JÁNOS: KRÚDY-ILLUSZTRÁCIÓ

végighallgatni a képeken
ég akkor is, ha ezt nem
i az eredeti vélemény
áltozása.

„Ripacsok" azon kevés
ar filmek közé tartozik,
yeknél elmondható, hogy
nészek egyenrangú al-
ársai a rendezőnek. Ga-
Dezső és Kern András
tese felejthetetlen: bo-
k, kedvesek, kegyetle-
ijesztőek, nevetségesek
gyis az emberi jellemet
nyolultságában ál-
elénk. Arcuk időnként
e meszelt, megfáradt,
yült ráncaik ilyenkor
nek, szemük azonban
zörösen tükrözi a ben-
zajló érzelmeket. Moz-
ik visszafogottságuk
re kifejezőek, ugyan-
ondható el hangjukról
nelynek tónusa, hang-
sokszor egyetlen szó
égével is kifejezi pilla-
hangulatukat.

lehet említés nélkül
a film kísérőzenéjét
Presser Gábor hol
y, hol érzelgős dalla-
zervesen illeszkednek
lm groteszk hangne-

Sümegi Anikó

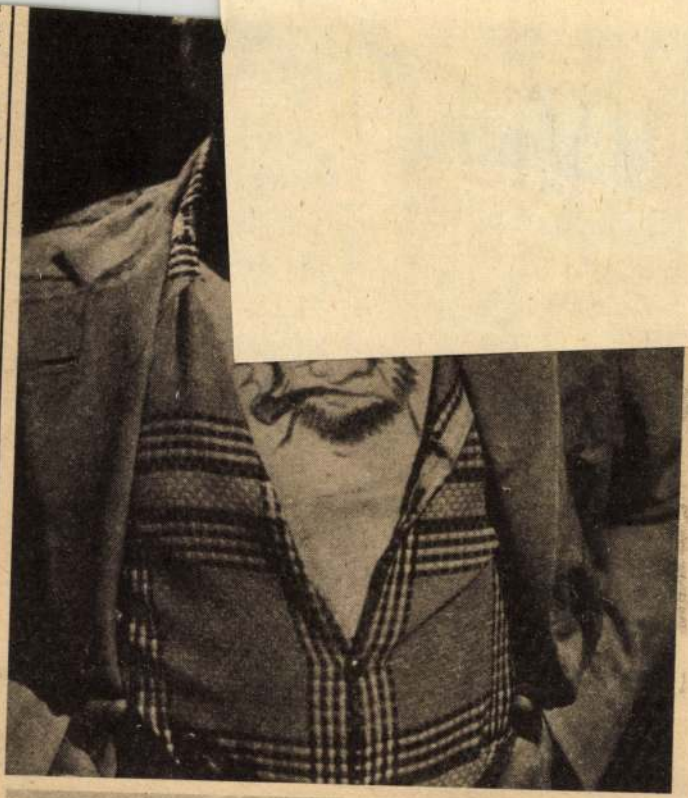

Brandt kapitány a Fekete papagájban

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 237-748, 340-726

Józsa János, Munkácsy-díjas festő

1981 ÁPR 19.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

grafikusművész

1021

JÓZSA JÁNOS: ZENÉLŐK

ADALOM — TI

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1981 JUL 30

Józsa János, szobrász, -festő-

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

és grafikusművész

1021

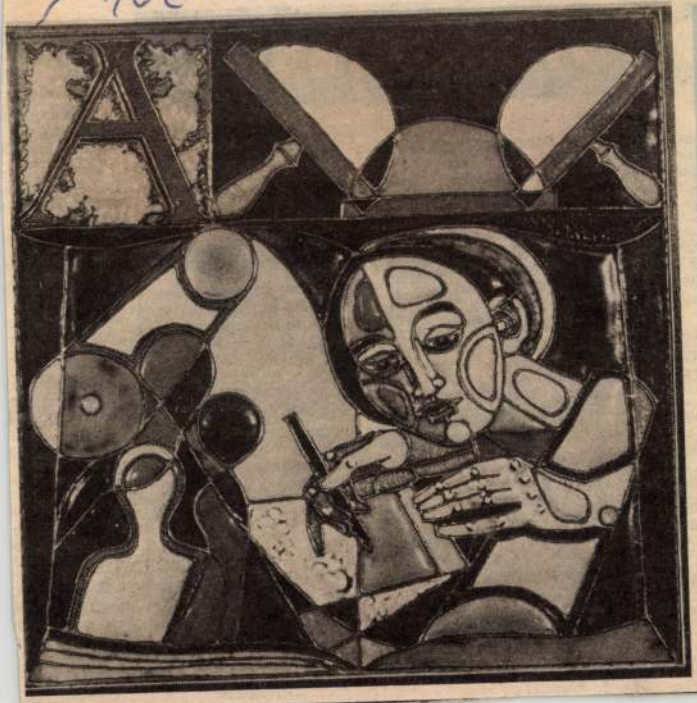

JÓZSA JÁNOS:

NYOMDA

(DOMBORÍTOTT REKESZZOMÁNC)

HÁZ

Lakható fürdőszobás, garázsos hétvégi ház 200 négyszögöl földterülettel eladó. „Igen jó közlekedés" jeligére a kiadóba.

Két család részére is alkalmas kertes ház sürgősen eladó. Szép u. 35.

Debrecenire cserélem, vagy eladom vidéki házamat. „Körös mellett" jeligére a kiadóba.

Eladó gázfűtéses, egyszobás, különálló belvárosi kis házrész. Érdeklődni egész nap. Hatvan u. 1. VIII. lépcső 3/4.

Kettőszoba, fürdőszobás kertes házrészt cserélünk 2-3 szobás, liftes tanácsi bérlakásért, megegyezéssel. Dugovics utca 16. (Szabadság útjából.)

Szoba-konyhás, előszobás, fürdőszobás házrész melléképületekkel eladó. Bíbic u. 20.

Eladó Téglás, Rózsa F. u. 15. számú ház.

Hajdúszoboszlón hétvégi ház, másfél szoba hallos, eladó. Jelige: „Fürdőhöz közel" a kiadóba.

Félkomfortos 1 szoba, [illegible]

APRÓ

Elcserélem másfél szobás szövetkezeti lakásom tanácsi 1 szobás vagy garzonra. Érdeklődni 17 óra után. Kossuth u. 36. IV. 13.

1 + 2 fél szobás szövetkezeti lakás eladó kp. + OTP-átvállalással. „Fényes udvar" jeligére a kiadóba.

Kétszobás OTP-s öröklakás eladó. Gyergyó u. 11. fszt. 1. Érdeklődni 16—19 óráig.

Hódmezővásárhelyi másfél szobás tanácsi lakásomat hasonló debrecenire cserélem. „Belváros" jeligére a kiadóba.

Hunyadi utcai 3 és fél szobás, összkomfortos szövetkezeti lakásomat két kisebbre cserélem. „Központ" jeligére a kiadóba.

Budapesti, központban levő 1 szoba, összkomfortos tanácsi lakásomat debreceni másfél, illetve kétszobás tanácsira cserélném. „Azonnal" jeligére a kiadóba.

Cserélem kétszobás, összkomfortos tanácsi lakásomat kisebbre vagy kis kertes házat bérelnék. „Árajánlatok" jeligére a kiadóba.

Külön bejáratú 1 szoba összkomfort bútorozva 2 személy részére augusztus 1-től kiadó. Hámán K. út 45/A IX. 39.

ÁLLÁS

Segítőt felveszek, lehet nyugdíjas is. „Lakatos-lánghegesztés" jeligére a kiadóba.

Fiatal agrármérnök, tanítónő házaspár állást keres. „Lakás szükséges" jeligére a kiadóba.

JÁRMŰ

ID Fiat 850-es eladó. Rákóczi u. 57.

[illegible]

A lakosság figyelmébe. Bőrkabátok festését, irhabunda és szőrme tisztítását és festését vállalom. Gajdán András kisiparos, felvevőhely: Tóthfalusi tér 3.

Tölgy-, bükk- és akácparketta állandóan kapható, ezek egyedi méret szerint is megrendelhetők a készítőnél. Soltész István, Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 65. Telefon: 60-844.

Álló hidrofor, 80 literes, Niagara motorral eladó. Homokkert utca 45.

21 db lapradiátor jutányosan eladó. Hajdúszoboszló, Gábor Áron u. 58.

Meszelőszerszámok, ko[illegible]

Eladó Sz[illegible] olajfestmény Cs. Nagy „Ajánlatot ár[illegible]sel" jeligére a

Rokkantkocsi cai, háromkere[illegible] kéz-meghajtású Dimitrov u. 3 né. Érdeklődni után.

Újszerű mózkocsiba akasztl[illegible] lapotban levő sportkocsi ela[illegible] János u. 4. V

Menyasszon[illegible] csönzés fehérbe[illegible] ben, muszlinb[illegible] zsettből. Burd[illegible] is. Viola u. 4 Áruház közelé

Hétvégi ház[illegible] házak kivitele

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János festő- és grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1981 AUG 20

1021

VIRÁGOS VÁSZNAK

Évek óta hagyományos virágcsendélet-bemutatóval és -vásárral kapcsolódik a virágkarneválhoz és alkotmányunk ünnepéhez a debreceni Medgyessy Terem. A Vörös Hadsereg úti üzletben a napokban nyílt meg és augusztus 23-ig látható több mint harminc szerző negyven festményének bemutatója. Képünkön a tárlaton szereplő debreceni művész, *Józsa János* csendélete látható.

KATONA

M
pá
ke
s á
m
tört arcán mindig volt derű.
A mindennapi kenyerünket
talunkat, eledelünket
add meg, uram, a mai napra.
Szép fiainkat növeszd nagyra,
add, hogy láthassuk tiszta arcuk,
szemeik madársuhanását,
párolgó vacsorák fölött a kedvük
s ha a munkát kezünkből kiejtjük,
adj erőt hű simogatásra.
Holnapunkért igaz fohászra,
hisz küzdelmes sorsunkat beérték,
biztos oltalmat adj nekik, békét.

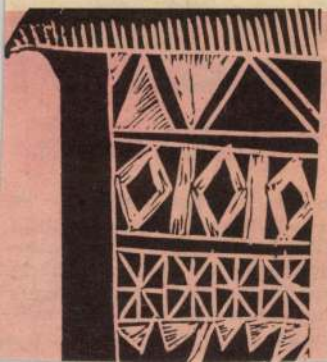

DARVAS JÓZSEF:

Arat

(RÉSZLET AZ ÍRÓ VÍZKERESZTTŐL SZILVESZ CÍMŰ REGÉNYÉBŐL)

Péter-Pál napján kezdtük
árpa már teljesen beérett. A k

Józsa János kerámiái

Bokályok
Tányérok
Vázák
Használati tárgyak

127.

KORUNK ÉVKÖNYV

1979. SZEPTEMBER

I. P. Cluj, Municipiul Cluj-Napoca 1979-6909, 500 ex.

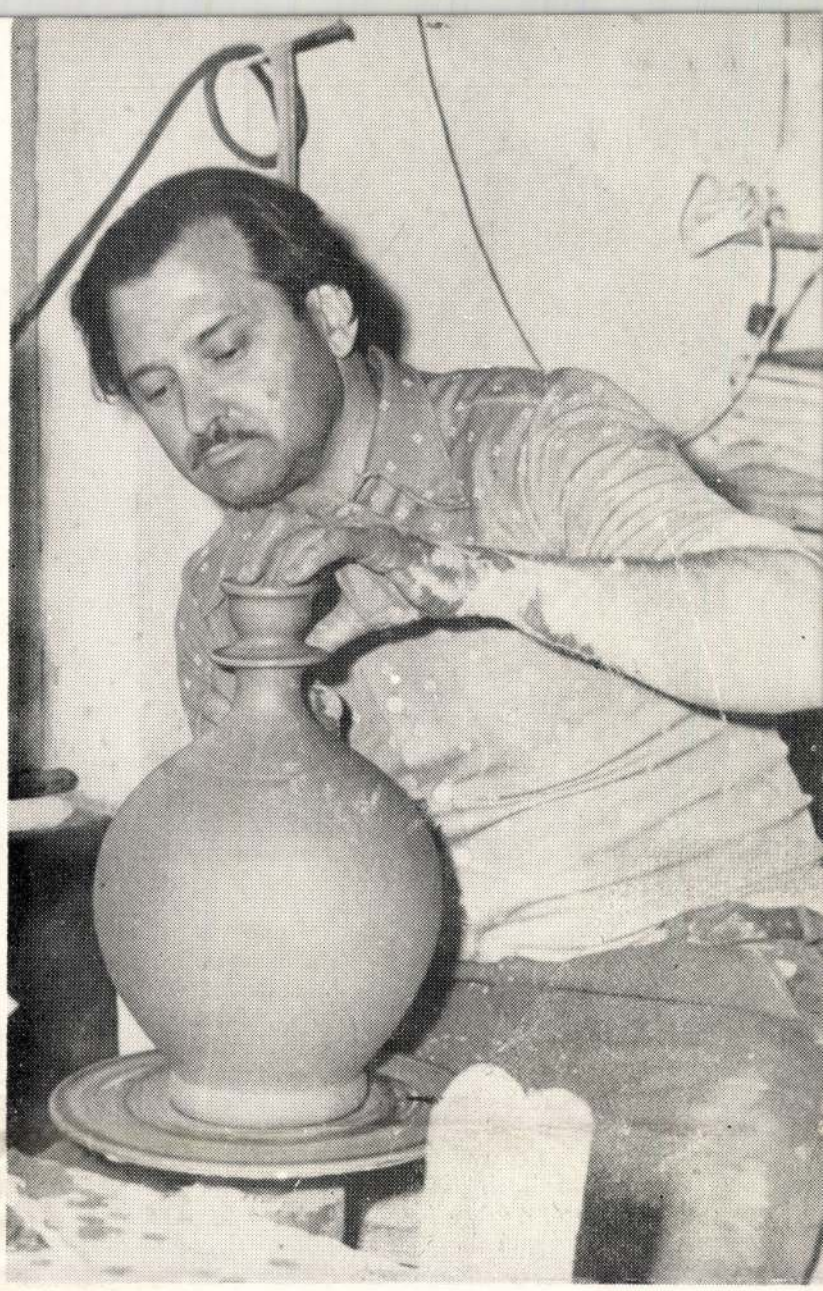

JÓZSA JÁNOS — KORONDRÓL

1942. február 20-án született, tizenháromévesen ismerte meg a korongolást, majd két évet végzett a marosvásárhelyi, jóhírű népművészeti iskolában. Tizenkét esztendeje önálló fazakas szülőfalujában, Korondon. Mestere a népi kerámiának; hagyományőrzés, az ősi díszítő motívumok felkutatása, felhasználása és megújítása, ösztönösség és értelem, az alkotó munka jellemzik a keze alól kikerülő tányérokat, vázákat, bokályokat, tálakat, fazakakat, lábasokat... Edényeinek felületét madaras, életfás, kis- és nagy

Józsa János fazekas

cserelapis, szarvasos, rózsás, tulipános, gyöngyvirágos díszítmények hálózzák be, pompázó színek csillognak. A közösség őrizte díszítőművészet hagyományos és újszerű alkalmazásával válnak egyediekké Józsa János kerámiái. Külön is kiemelendő, hogy azok közé a fazakasok közé tartozik, akik tudatosan kutatják a régi székely kerámia mintázatát, formakincsét, beépítik a maguk munkájába, továbbéltetik. Anélkül, hogy a puszta utánzásra szorítkoznának.

Józsa János örök kísérletező. Kísérlet a koronggal, a mázzal, az égetéssel, kísérlet a formákkal, díszítő eljárásokkal, a színekkel, motívumokkal. Mert másképpen nem lehet közlésre bírni az agyagot, azt az agyagot, amelyik szépmívű edénnyé égve talán szimbóluma is annak a küzdelemnek, amit a földdel, vízzel, tűzzel vív az ember. Az álmaiból formálja a fazekas az agyagot, s minden maradandó dísz, forma a lélek hirdetője is: a szépségvágynak, művészi fogékonyságnak, a leleménynek, ragaszkodásnak, konokságnak a megmaradásnak . . .

Ezért sem lehet közömbösen szemlélni Józsa János kerámiáit, díszítőstílusa messzire ragadja a képzeletet, mint tette azt megannyi egyéni kiállításán (Székelyudvarhelyen, Csíkszeredában, Bukarestben, stb.) s most a Korunk Galériában. Alkotásainak rangját országos kitüntetések is fémjelzik, csupán az idén nyolc érdemoklevelet nyert a különböző kiállításokon — köztük van a Megéneklünk Románia fesztivál országos szakaszának első díja (második díjat képzőművészeti alkotásaiért kapott), az idei árcsói kerámiavásár nagydíja és a művészi kivitelezés különdíja Horezuról.

Sokoldalú alkotó Józsa János – kerámia, porcelánfestés, domborművek —, s öntudatosan vallja: „minden ősöm fazekas volt, az agyagból állítottam elő mindenem. A mindenem." Talán túlzásnak hat, de tegyük hozzá: a mindenség egy darabját is.

Korondnak, Európa egyik legnagyobb fazekasfalujának híre az ő nevétől is csillogóbb.

BÁLINT ANDRÁS

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Józsa János
ÉLET ÉS IRODALOM
SZEP 19
1021

keresésére van ... megtalálja a hangját, — Ta- ... másinak azonban állandóan nak elbeszéléseiben és rege- sára buzdítva.

Józsa János: Békét!

ábrázolja őket. Viselkedésükben, lelki reagálásaikban, pillanatnyi modorukban csakúgy, mint a róluk szóló történetek tanulságában majd mindig benne rejlik emberi karakterük, alkotóegyéniségük, életművük *lényege.* — Az emlékező magatartás másik nagy veszélye, hogy az ábrázolt hősök portréját elfedi az ábrázoló író arca, jelleme. Nos, Bókának sikerült elkerülnie a sznob kérkedést, a „bennfentes", a beavatott, a jól értesült magakelletŏ-viszolyogtató pózát. A mű, az alkotók iránti alázat tette ezt lehetővé, s mentette meg az írót attól, hogy többnek, jelentékenyebbnek ábrázolja magát, mint hőseit.

Jó szívvel egyik „műfaji skatulyába" se tenném ezt a könyvet. Valahogy olyan művé sikeredett, mint amilyet egyik író-hőse, a szegény Elek Artúr szeretett volna írni Ambrus Zoltánról: *„... egy kicsit tudomány, egy kicsit szépirodalom és egy kicsit memoár."* S tegyük hozzá: egy kicsit a kor sajátos tablója is. A portrégyűjtemény *együtt több* az egyes portrék összességénél: általuk egy szellemet lefojtó, pusztulásba hulló kor művészi összképe, az alakuló történelem mozgása bontakozik ki.

E MŰFAJI-ÁBRÁZOLÁSBELI sokoldalúság legfőbb művészi kötőanyaga az irónia, az ötletes, szellemes gúny, melyet Bóka más írásaiban

jegyeztem. Pin
vassuk: „Olyan
tes irodalomtör
szőke, jelenték
Elemérről: „M
hogy az öreg
Sándornak hárc
ta volt, s már írta is a táblára: I., II., III. — római számmal jelölte a nagy bánatokat!" Vagy amikor Szabolcska Mihályt jellemzi a papköltő saját önelégült-gügye mondataival! Olyan Bóka mondat-találatainak eredménye e szánalmas kreatúrákra nézve, mint amikor valaki celluloidhoz nyílt lánggal közelít...

A műfaji sokrétűségben az összhangot, az egységet az előadás kötetlensége, közvetlensége, fesztelen csevegésjellege teremti meg. Bóka tudatosan törekszik az élő szó, a könnyed, laza beszélgetés meghittségére: ez old egyúvé tudományt és lírát, historikumot és szubjektív vallomást.

NEM HALLGATHATOM EL, kezdettől fogva kísértett a gondolat: így volt-e pontosan, vajon így igaz-e mindez? Nem alakított-e a történeteken a megszépítő messzeség? Nos, azt hiszem, ez a kérdés nem túlságosan lényeges. Feltehető csakugyan: Bóka emlékezetében a történetek — évtizedek teltek el azóta! — szükségszerűen változtak, találkozások és párbeszédek módosultak. Az író-szereplő esetleg nem azt mondta, vagy nem úgy mondta, tán nem neki

— Brodyról, Gárdonyiról, Ignotusról, Kuncz Aladárról, Kosztolányiról, a *Nyugat* stílusáról — emellett mély műveltsége, éles, örökmozgó, mindig vitára kész intellektusa ragad meg. (Csupán az Ady- és József Attila-verselemzéseket hagytuk volna el: didakszisukat ma már meghaladta az idő, szemléletük is — 1952-ben íródtak — a sematizmus bénító jegyeivel terhes. Nem illenek ebbe a kötetbe.)

ESSZÉI KÖZÜL a *Kosztolányi*-tanulmányt kell kiemelni. A közélet és az egyén, a valóság és a művész, a világnézet és a műalkotás kölcsönhatását elemzi a rendkívül ellentmondásos életműben. Elfogulatlanul, gyakran szigorú szavakkal ítél. Ám mindig mérlegel — és nem exkommunikál. Kosztolányiban Bóka nem a beteglelkű embert látja, hanem mindenekelőtt a Horthy-kor reménytelenségébe megcsömörlött, a vigasztalan közéletbe belefásult kimagasló művészt. — A többi tanulmány is rendre a *Nyugat* csillagképének áldoz. Rajtuk kívül az esszéíró a kötetben egyedül József Attilával (no meg a *Nyugathoz* is kapcsolódó Balázs Bélával) foglalkozik. *(Akadémiai Kiadó.)*

FENYŐ ISTVÁN

Éles a kép s kitörölhetetlen.

A barna kapun belül jobbra

rodalmának küszöbén tétovázna. Kezében kis bugyrot szorongat az ilyen hegyi ember, a bugyorban sajt, kenyér, meg

SZOMBATHY VIKTOR

1962 JUL 15

1021.

JÓZSA JÁNOS: **ÉPÍTKEZÉSEN.** FRESKÓTERV (TUSRAJZ)

Szövetkezeti gazdák könyvtára

Bíró József:

A gyümölcs előkészítése értékesítésre

Ez az első modern szemléletű mű, amely kizárólag a gyümölcs értékesítésre való előkészítésével és az értékesítés lebonyolításával foglalkozik. A mű három fő részre tagolódik. Az általános rész tárgyalja a terméshecsléssel, az érési fok megállapításával, szüreteléssel, osztályozással, szállítással és átadással kapcsolatos általános tudnivalókat. Kitér a szállítással kapcsolatos adminisztrációs feladatokra is. A harmadik rész pedig a jelenleg érvényben lévő gyümölcs-szabványokat tartalmazza.

Erdélyi Tibor — Konkoly István:

Növényvédőszereink

A munka egységes tárgyalásban ismerteti a rovar- és a gombakártevők leküzdésére szolgáló készítményeket. Közli összetételüket, külső ismertetőjegyeiket, csomagolásukat, tárolásukat, célszerű használatukat. Kitér az egyes kártevők elleni alkalmazás lehetőségeire és módozataira, majd a raktározási módszereket, végül pe-

A balmazújvárosi Lenin Tsz-ben folyik az aratás

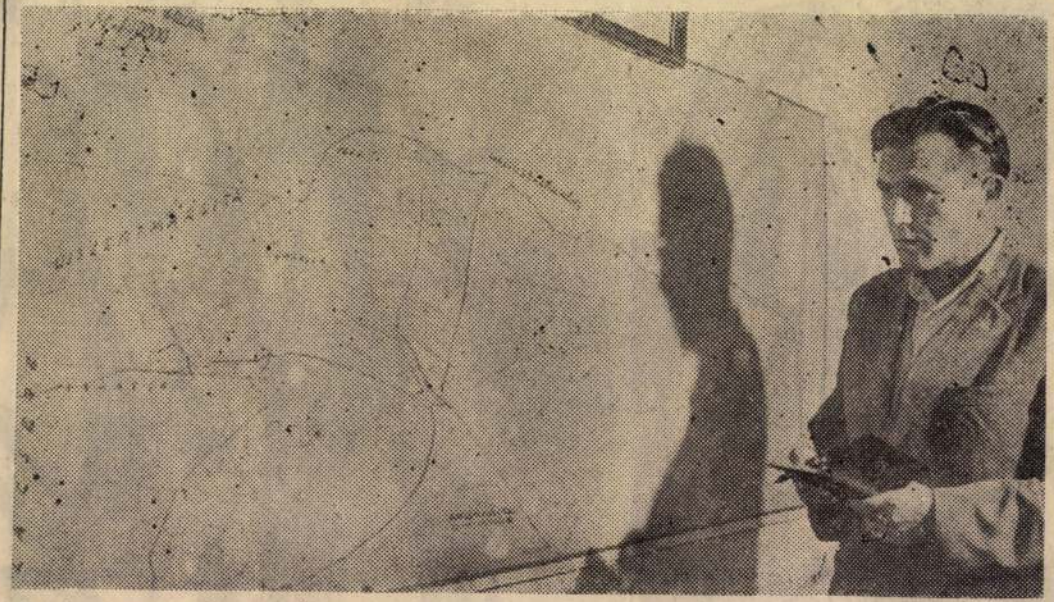

Az árpa aratásához már napokkal ezelőtt hozzákezdtek. Most azonban már a búza aratása is megkezdődött. A szövetkezet elnöke, Német István a gazdaság térképe előtt dönti el: merre induljon el lenőrző körútjára

Egyformán szükség van

az idősebbek tapasztalatára — a fiatalok szakismeretére

Nem is olyan régen egyik tsz-elnök ismerősöm roszszallóan csóválta a fejét, amikor a fiatalokra terelődött a szó beszélgetés közben. Azt bizonygatta: nem tudják már a mostani fiatalok, mi az élet; fogalmuk sincs, mennyit kellett nekik, idősebbeknek küszködni, szenvedni. S mondanivalóját azzal fejezte be: Nemcsak hogy klub, táncruha meg mi minden kell nekik, hanem még kifogásolják az intézkedéseket, más a véleményük egy-egy eljárásról.

Alig telt el pár hét ezután a beszélgetés után, amikor a fiatalokból az idősebbekre, egyes szövetkezeti vezetőkre hallottam panaszokat. Nem tudják sehogyan sem megérteni, miért gondolkoznak régimódian, miért van az, hogy a legtöbb esetben letorkollják a fiatalokat még akkor is, ha azok szakmai képzettsége nagyobb, ha szakiskolában esztendőkön át tanultak. Az igaz, hogy nincs évtizedekre menő élettapasztalatuk, de nem is

mények alkalmazására térjünk át. Még néhány évvel ezelőtt úgy kellett a fiatalokat a mezőgazdaságba csalogatni, ma pedig egyre több kiváló fiatal szakember kerül a több ezer holdas gazdaságok szakmai irányításának élére. S akik már ott vannak, azok közül is egyre többen gyarapítják különböző szakmai tanfolyamokon, esti iskolákon, kihelyezett technikumi osztályokban, egyetemeken ismereteiket. Szakmunkások százai tettek vizsgát már ez évben — s meg kell mondani: ezeknek a zöme fiatal. Hozzáértésük, szakmai ismeretük természetesen jelentősen növekedett, s ennek nyomán ilyenformán is joguk és módjuk van beleszólni a közös gazdaság munkájába. S egészen bizonyos, amikor a közgyűléseken, brigádértekezleteken vagy éppen az elnökkel való beszélgetésük során azt teszik, az vezérli őket, hogy mindenképpen többet, jobbat adjon a szövetkezetük, mint amit eddig elért.

HASZNOS TANÁCSOK

Józsa János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 3 U

Hajdu-Bihar megyei Napló.

Józsa János festőművész kiállítása a Medgyessy teremben

1021

Debrecen tehetséges és fiatal művészének önálló tárlata nyílik október 5-én a Képcsarnok Vállalat rendezésében, a Medgyessy-teremben. Józsa János kiállítására kerül sor. A művész a legutóbbi két esztendő termeléséből harminc festményt és grafikát mutat be. A tárlatot dr. Tóth Ervin műtörténész nyitja meg este fél hatkor.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János grafikus, festő- grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1981 MÁJ 24

1021

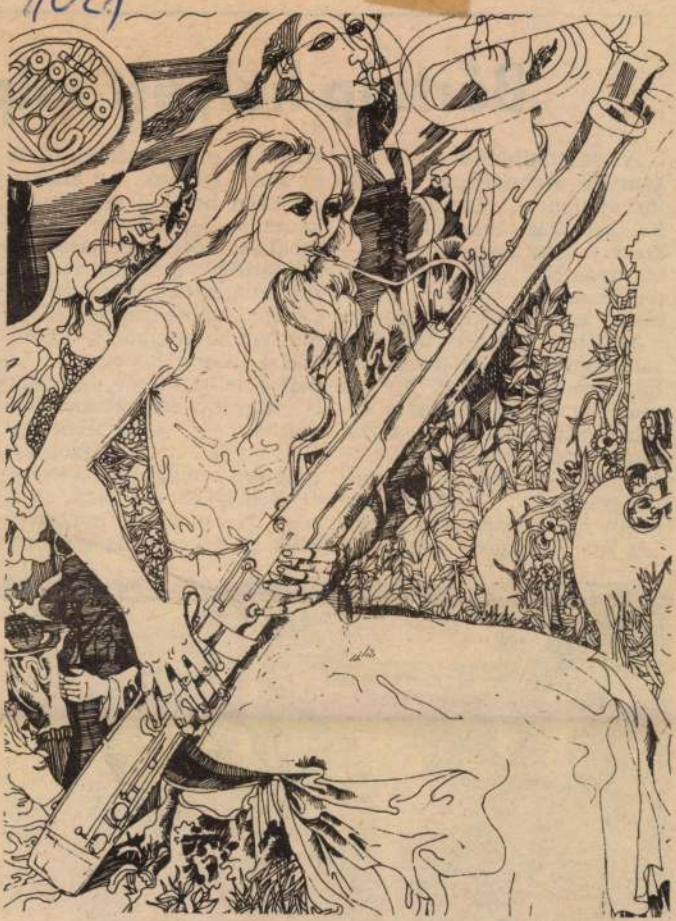

JÓZSA JÁNOS: FAGOTTOS (TOLLRAJZ)

István

A talpmű
gyártási tec
lözhetetlen
Felhasználás
szerte — így
90 százalék körül van. A természetes bőrökkel nemcsak egyenértékűek, hanem a legtöbb fiziko-mechanikai tulajdonság tekintetében felül is múlják azokat. Igy ma már rég túlhaladott az a korábbi álláspont, mely szerint csupán pótanyagoknak kellene tekinteni őket. A talpműbőrgyártás nyersanyagai közül az elasztomerek jelenleg és várhatóan még a jószintetikus kaucsuk szerepe. Plasztomereket is egyre nagyobb mennyiségben alkalmaznak talpműbőrök előállítására. A pvc közönséges hőmérsékleten merev, így csakis lágyított formában alkalmazható talpműbőrként. Hátrányos tulajdonsága azonban nagy hőmérsékletérzékenysége és nagy sűrűsége. Hasznossága habosítással (ún. mikrocellás szerkezet

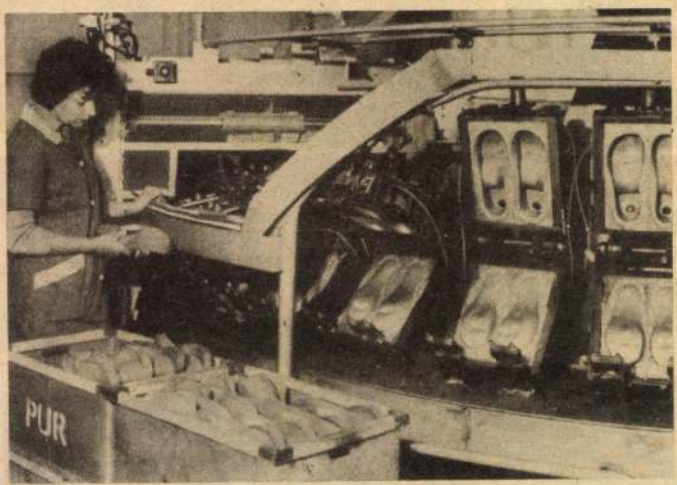

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLEVÉL
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 387-749, 340-726

Józsa János, akvarell-festő-grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1981 MÁJ 24

1021

JÓZSA JÁNOS: ÖNARCKÉP (VÁZLATOK)

jelenti a második számú nagy veszel
mennyien romboljuk Föld-otthonunk
lunk nemhogy a jövővel, de már a má

Nem hiszek az atomkatasztrófában,
az a meggyőződésem, hogy amennyib
tunk magatartásunkon, ember és társa
atomkatasztrófa nélkül is biztosan n
felé...

Valamennyiünkön múlik, hogy ne í

2

Mi az, amit tehetnénk azért, hogy e
nyek között, lehetőségeinket a jövőé
állítva éljünk? Hogy környezetünk olyan legyen, amilyennek lennie kellene: hogy a civilizáció ne eméssze fel a kultúrát, hogy a relatív anyagi jólét ne jelentsen elembertelenedést, elidegenedést, feloldhatatlan agresszivitásba átcsapó szorongást. Mi az, amit tehetnénk annak érdekében, hogy lakóhelyünk, a város, a lakótelep, mássá váljék?

Milyenné?

Mondjuk: tisztává, ahol a virágot óvják, ahol a zsenge bokrot nem tépik ki, ahol a fát puszta erőfitogtatásból nem törik kettőbe, ahol a műanyag csúszkát nem feszítik le a tartóról, ahol a gyermekjátszótérről nem üldözik el a felnőttek a gyermeket, hogy maguk focizhassanak ahol a pingpongasztalokra nem dobálnak föl naponként talicskányi földet, ahol a díszbokordugványokat nem tipornák el szándékosan, ahol... de minek soroljam? Mindannyian látjuk, tapasztaljuk, mi történik, ám ugyanakkor a legtöbben hajlamosak vagyunk arra, hogy a rombolásért másokat tekintsünk felelősnek, s magunkat csak szenvedő alanynak.

Nagy kérdés, hogy lehet-e tenni valamit ez ellen a következményében atomkatasztrófával felérő vandalizmus ellen?!

Úgy vélem, nagyon is lehetne, ha szülők és pedagó-

tagadhatatlanul,
megismételhetet

ÓSZABÓ ISTVÁN:

Köl

Elvágja szárnya
ami megköti nin
Sorai: madárkar
föl-föltünedezve

Útja, a vitorladó
minden vízen. M
megcéloz valam
s vért maga hul

Híd íve? vagy v
a hidat hiszem?
Ha híd, partokh
A folyó fölött v

FEHÉR KLÁRA :

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

József János,
grafikus

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1983 OKT 1

1021

A KÉT OLDALON
JÓZSA JÁNOS GRAFIKÁI

égüket

uált teraszai

objektum esetében is, kiváló minőségi munkaként értékelte. És még évekig van tennivaló a Sanssouci 290 hektáros parkjában. Előreláthatóan 1986-ig dolgoznak a „Neue Kammer"-en, a kastély szomszédságában álló épületben.

Walter Geise

amiket egymás mellé állítva Berlintől Szófiáig érő láncot hozhatnánk létre.

A korszerű berendezések évente 65 000 tonna zöldséget és gyümölcsöt dolgoznak föl, ebből 50 000 tonna almát, amiből naponta 600 tonnát préselnek ki. Az így nyert almakivonat 126 különböző méretű tartályba kerül, melyek térfogata több, mint 4000 köbméter, majd ezt követi a szörppé való feldolgozás. Az almaitalokon kívül az üzemet meggyből, ribizliből, földieperből és szilvából készült mustok és nektárok is elhagyják. A zöldségszörpig bezárólag 150 különböző fajta készítésére van lehetőség.

A gyümölcstermesztésben szerzett sokéves tapasztalatokkal a 2600 fiatal a központi ifjúsági védnökségüket a zöldség- és gyümölcstermesztés hatékonyabbá tételének példájává akarja fejleszteni. Ennek érdekében 50 ifjúsági brigád és 63 ifjúsági objekt helyezte a termelés gyújtópontjába a tudását, képességét és alkotókészségét.

Bernd Schmeissel

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János, festő-grafikus-szobrászművész

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1981 FEB 15

1021

JÓZSA JÁNOS: ÚTÉPÍTŐK

...elmét rendszerezte. Elmé-
...ti kérdésekkel foglalkozó
...őadások hangzottak el az
...rosz fonológia, az alaktan,
mondattan és a jelentés-
...n köréből.

A konferencia Székely Gá-
...or kandidátusi értekezésé-
...ek munkahelyi vitájával
...árult.

Lévai Béla

...védelmében

...yek között törvényeket tu-
...atszámra hozhatnak, de a
...atárok ellenőrizhetetlen-
...ége miatt ezek nem vezet-
...ek eredményre. Célravezе-

A tudományos
zást, amelyen ne
műfordítók, a bud
szegedi és a debrec
fokú intézményekb
zó irodalmárok ve
dr. Iglói Endre tar
tő egyetemi taná
meg.

„Alekszandr Blok
rej Belij alig t...
százéves. Belij az idősebb —
egy hónappal, s földi léte
hosszabb — 13 évvel. De je-
lent-e ez valamit? Egyidősek
ők! Fizikai létük történelem
volt, s életművükben már
együtt számlálják az eszten-
dőket: halhatatlanok.

korai lírájában"), Cs. Varga
István („Blok és Jeszenyin"),
Lőkös István („Egy kelet-
európai szimbolista, A. G.
Matoš") c. előadása. Az első
napot vita, majd közös va-
csora zárta le, ahol tulajdon-
képpen tovább folytatódott a
tanácskozás menetében fel-
vetődött izgalmas kérdések

MAHIR SAJTOFIGYELO
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748. 340-726

Józsa János, festő-grafikus-szobrásaművész

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1981 FEB 15

1021

JÓZSA JÁNOS: ERDŐSZÉLEN

ése

dési tevékenység

L, A CSOKONAI SZÍNHÁZ IGAZGATÓ

ak nincs
ája, bár-
a darabot.
a kollek-
ettő össz-
ett, kihar-
gondunk
mindenki
két — te-
szerepet,
isebb fel-

ként to-
Iódot kell
nek arra,
mutatkoz-
s tudnak,
őlük. Erre
kísérle-

megformálás módszere felől közelítjük meg őket. Megváltozott művészi eszközökkel ugyan, de azonos hőfokon és pontossággal kell megszólaltatni a ma is érvényes klasszikus darabokat. Hiszen azért játsszuk őket, amiért ma is érvényesek. Nem idegen felfogásunktól a pedagógiai célzatosság sem. Úgy vélem, nem nőhet fel egyetlen nemzedék sem anélkül, hogy ne ismerné meg Katona József, Madách Imre, Szigligeti Ede, Bródy Sándor, Németh László és a többi magyar klasszikus drámáit, hiszen ezek az alkotások saját nemzeti dolgainkról, sorskérdéseinkről beszélnek. Tág teret biztosítunk a jelenkori magyar drámának is. Például drámapályázat révén vagy ahogy eddig tettük, ezután is bátran fogunk vállalkozni utánjátszásokra. Gondot fordítunk a környező országok magyar drámairodalmának megismertetésére is. Lesz például Kocsis István- és Sütő András-bemutatónk. Igyekszünk a megújult vérkeringésű szovjet drámairodalom friss értékeit megszólaltatni, s továbbra sem fogjuk elhanyagolni a nyugat-európai és az amerikai színműirodalmat. Ez utóbbiak rendkívül nagy mértékben gazdagították társulatunk művészi eszköztárát és a közönség színházi élményvilágát.

A program önmagában még nem minden, lényeges kérdés az is, hogy milyen színvonalon valósulnak meg az előadások. Azt hiszem, a Csokonai Színházban az elmúlt két évben bántóan rossz, stílusát tekintve zavaros előadás nem volt. A játékstílust egyébként mindig a repertoár

nem kis
műsorterv
den este
vagy prób
számít, h
terv, hane
keztében
sem.

— M
as éva
koztat
szerint
viselte

— Szeri
és Karolin
Történők
egyetértek
ban kevés
tó mű. Ez
ból történ
tetési pro
Ebben az
A szabin
ragorát.
Vagabund
kabaré- é

— M
évben
tevéke

— Mind
maga a sz
ferenciált
kenység.
többet ta
színházon
folytattur
nyekben
pünket

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János szobrász-festő-grafikusművész

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
1981 FEB 15

1021

JÓZSA JÁNOS: VIDÁM PARK

TUDOMÁNY — T

Beszélgetés a vírusos betegségekről, az éhségről, a tudományról

Albert B. Sabin professzorral

Albert B. Sabin professzor vét mindenki ismeri ha nkban, hiszen már hosszú ek óta minden kisgyermek kötelező érvénnyel — megpja az ún. Sabin-cseppeket. ndannyian — szüleikkel ütt — hálásak, hogy nem

maradt nyitott mind a mai napig, amelyek a vírusok tulajdonságaira vonatkoznak. Véleménye szerint melyek azok a kutatási területek, amelyek a közel-

dések helyett minden anyagi eszközzel a fejlődő országok érdekében kellene együttes erővel tevékenykedni, mert az éhség fenyegetőbb veszélyt jelent a világ számára, mint a fertőző betegségek együttvéve. Ezt a tényt már az is-

Országos russzisztikai napok

A Kossuth Lajos Tudományegyetem Orosz Nyelvi Tanszéke volt a házigazdája annak a háromnapos tanácskozásnak, amelyet január utolsó hetében rendeztek a felsőoktatási intézmények orosz szakos tanárai szám-

MAHIR
Sajtófigyelő

MAGYAR HIRLAP
Jovián György grafikus

1983 AUG 6

1021

Jovián György rajza

AKASZ

AGAZI

önálló otthont te

iről, hiánycikkekről.

etek elhelyezésének szabályait rögzíti.

kuláljon – ha építkezni akar.

KNÁLI

1021

1983.X.6.Televizió 2.Müsor 21.2o

TV Hiradó 2

- A hajduszoboszlói fürdőnegyedben a Dáliába Szálloda télikertjében ma délelőtt felavatták József Lajos szobrásznüvész körplasztikáját. A süttői mészkőbe faragott szoboszlói Vénusz az örök témát a női szépséget örökiti meg. A napot kezében tartó, a kagylóból feltámadó, kikelő női aktot a napfény, a viz ragyogja át. Akár szimboluma is lehetne a neves hajdusági fürdővárosnak, ahol ennek az alkotásnak az elhelyezésével a megyei Vendéglátóipari Vállalat ujabb bizonyságát adta müvészet pártolásának. Az avatást követően a Szép Ernő terenben megnyitották a József Lajos kisplasztikáiból rendezett tárlatot. Az itt szereplő müvek tanusitják, hogy a Debrecenből elszármazott müvész virtuóz módon él a bronznyujtotta lehetőségekkel. A kiállitást egy hétig tekinthetik meg az érdeklődők.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1983 OKT 15

1021

Józsa János grafikái

A

Mikor egész egy sors? Azt csak akkor tudni, ha a darabjait rakosgattuk már egyszer, méghozzá oly módon, mint Arany Toldijában az öreg Bence az eltört pengét, a bicska kését, hátha összeforrna!

Debrődi Lászlót Egyeken, a Tisza út hajlásából régről ismerem. Legszívesebben apónak hívnám, zömök, „makk ász" ember, aki meglassulva lót-fut, a levegőt is nagyot szusszanva szedi. Udvarán korhadó ladik kushad, ez a halász múltat, a furcsa lombú körtéfa a kertészt idézi sokfajta gyümölcsével.

— Öt ágra ojtottam — búvik elő a rogyásig termő delicsesz almafák mögül. Hangja nyugodtan zeng az október verőfényében. Imre fia, bajszos legényember, leugrik a lombok kupolájából, én meg máris fognék hozzá ahhoz a *szrsillesztéshez*, mert a szemembe ütött ám idejövet, Telekháza alatt, hogy oda a szőlőskert nagydiófástul. Bizonyára itt volt az ideje, eladták, de egy Debrődi László hogy adhatta el! Már a hadifogságban is erre a homokra pályázott, mert nem sívó homok volt az, vasfazekat sikálni való . . .!

Debrődi László nem hamarkodja el a választ, én meg a hallgatóság vagyok a Zalagyöngyét sűrűn töltögető fia és a demizson társaságában.

A lapos szemhéj megereszkedik, a kacsintás már azt mondja, hogy nem oda, Buda!

— Felszólítottak!

A két széles kézfej a térdre esik, zavarban vagyok, mert panaszt, gyászos keserűséget jelez, csak aztán jövök rá, hogy beidegződés az még a *parancsok* idejéből.

— És megvált tőle, a *kerttől*? Kié lett?

— A szövetkezeté.

— Csupa fül vagyok, az okára kíváncsi lennék.

— Nem sok van. A permetlé az égből, az volt a legfőbb ok; a szövetkezet táblája mellett. A szél, ugye sodorja a szert, az nem telepedik meg a dűlőnél, hogy itt már Debrődi László az úr.

Az *úr* mosolygósan van mondva.

— Nem bánta meg?

— Láttam, hogy lehet egyezkedni, de éppen ezért, mint a vásárban az alkut, megfontoltam. Nem sokáig, csakhogy ők is lássák, nem olyan könnyű kimozdítani az öreg fát a régi helyéről. Kártérítésre én nem vágytam, hisz tudja, milyen aprópén
aranykorona-
jó — mondo
alá megyek
közel esve.

— Akkor n
— hajtogattá
hogy hamar

— Megyek
ha az aranyk
rülettel kipót
nem lehet", s
holddal pako
hajításnyira.
hattam, mert
hová a Völgy
ca túloldalán
Máté előtt.

— Ő a tsz-

— Ő az; sz
a kezébe kap
nem gondolt
vele. Ilyen jó

A kőhajítá
tövében mél
sén kimustrá
dozik. Sok s
hatott, mert
rek, széles,
öntözést, özö
húsos level
valami féreg

— Hát m
hogy ez nem

— Van is
volna, mire
Nílus-termés
felejtették.

— Ember
rengetegben
mázsa terme
vaksági segé
idős korára
zán a palán
ha alul le is
galléros nag

— Hogy a
üt a homlok
mert az emb
míg „kétágú

A tükrös,
csontváz sz
lózik két rú
szédos luga
még mindig
Nem „mér"

Vajon ki

Segítség a szakemb

Milyen az egészséges porc szerkezet

Az Európai Csont- és Ízületkutató Társaság megbízásából a Debreceni Orvostudományi Egyetem Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézete rendezte meg augusztus 15—17. között a társaság XII. szimpozionját A porcszövet biológiája címmel. Ez volt a második olyan tudományos konferencia Európában, amely a porcszövettel foglalkozott. A tanácskozás helyének megválasztása, Debrecenben történt megtartása már egymagában is elismerése annak a tudományos munkának, ami több mint harminc éve kezdődött el a DOTE Anatómiai Intézetében a porcszövettel kapcsolatban. A konferencián tizennégy európai és tengerentúli ország nyolcvan kutatója, közöttük a szakterület számos világhírű művelője és úttörője vett részt. Az elhangzott negyvenöt előadás és a bemutatott harmincnégy poszter a porcszövet anyagcseréjével, fejlődésével, szerkezetével és kóros elváltozásaival foglalkozott. A konferencia egy estéjét jelentősebb kutatási módszerek megvitatásának szentelték.

A debreceni Anatómiai Intézetben folyó kutatásokról és a nemzetközi tanácskozás tapasztalatairól dr. Módis László egyetemi docens a következőket mondotta el:

— A szimpozion tudományos színvonala — a résztvevők egybehangzó véleménye szerint — igen magas volt. A vitákban tisztázódtak az eddigi eredmények értékei, hibái, és kirajzolódtak a további tennivalók.

A tanácskozás jelentőségét könnyebb megértenünk, ha tudjuk, hogy a porcszövet legfontosabb fajtája a csontok egymással mozgékonyan összekötött végeit borítja mint ízületi porc. Igen gyakoriak az ízületi porc sérülései, öregkori károsodásai reumás elváltozásai. Ezek a betegségek a végtagok és a gerinc működési zavarait eredményezik. Nem reménykedhetünk ezeknek a kórképeknek az eddigieknél eredményesebb megelőzésében és gyógyításában mindaddig, amíg alaposan meg nem ismerjük a porcszövet anyagcseréjét és szerkezetét. Nem is olyan régen még azt hittük, hogy a porcszövet igen egyszerű szerkezetű: porcsejtekből és nagy mennyiségű sejt közötti állományból áll. A sejt közötti állomány — melynek szerves makromolekulákból álló összetevőit a porcsejtek termelik — fizikai és kémiai tulajdonságai szabják meg a porcszövet ép vagy kóros működését. A sejt közötti állomány tehát meghatározó szerepet játszik a porcszövet biológiájában. Néhány éve még úgy tudtuk, hogy ebben a sejt közötti állományban csupán néhány óriásmolekula-fajta fordul elő: a szilárdságért felelős enyvadó (kollagén) rostok, a rugalmasságért felelős szénhidrát-fehérje komplexek. A legutóbbi években számos új makromolekulát fedeztek fel a porcszövetben. Kezd kirajzolódni előttünk egy bonyolult, sok összetevőből, szigorú szabályok szerint kialakuló szerkezet, amely összeomlik, ha a szerkezet valamelyik építőeleme hiányzik.

— A konferenciákon több új szerkezeti elem felfedezéséről számoltak be a kutatók. Egy nyugatnémet szakembe olyan molekulát fedezett fe amely a porcsejt hártyájá rögzíti a kollagén rostocskák

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János

1984 FEB 22

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

grafikus

1021

Józsa János grafikája

állás betöltésére. Feltétel jogi egyetemi vagy államigazgatási főiskolai végzettség és államigazgatási gyakorlat. Bérezés a 11/1983. (XII. 17.) ÁBMH sz. rendelkezés szerint. Jelentkezni február 25-ig személyesen vagy írásban az osztályvezetőnél lehet. (Nyíregyháza, Kossuth tér 1. I. emelet 125.).

A Kölcsey Ferenc Művelődési Központ a tégláskerti művelődési házába bennlakó takarító-gondnokot keres felvételre. Az álláshoz másfél szobás, félkomfortos cserelakás és erkölcsi bizonyítvány szükséges. Jelentkezés a reggeli órákban, Bethlén u. 14. sz. alatt a gondnoksági csoportvezetőnél.

A Csokonai Színház nyugdíjas korú férfiakat keres statisztaszereplésre. Jelentkezni lehet a Művelődési Központ Színházi portáján hétköznap délelőtt 0 órakor.

Közöljük kedves olvasóinkkal, hogy lapunk mai számához 4 oldalas HIRDETÉSI MELLÉKLETET

3 műszakba női
gédmunkást, as
lag- és Zsinórgy
u. 30—32.

Munkaügyi elő
írót felvesz a S

A Kelet-magy
anyag-hasznosító
keres középfokú
kező munkaváll
munkakörbe. Je
osztályvezetőnél,
u. 8. sz. Tovább
gazdasági érettség
kavállalót szállítási adminisztrátori munkakörbe meghatározott időre. Jelentkezés a szállítási osztályvezetőnél, Debrecen, Maróthy György u. 4.

Ipari és építőipari árszakértőket vagy árképzésben jártas közgazdászokat keres felvételre a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. ipari osztálya. Jelentkezés az ipari osztály személyzeti vezetőjénél.

Takarítónőt alkalmaz a Csokonai Színház délutáni munkára. Jelentkezés a gondnoknál.

A Nyíregyházi Közúti Igazgatóság debreceni elosztó raktárába közgazdasági érettségivel rendelkező anyagnyilvántartót felvesz. Jelentkezés a raktárvezetőnél, Debrecen, Bellegető

zására. Jelentkezés az igazgatóságon, Debrecen, Hatvan utca 2—4. sz. alatt, a személyzeti főelőadónál.

A Volán 6. sz. Vállalat igazgatási és jogügyi osztálya (Debrecen, Szoboszlói út 4—6. IV. em. 413. szoba) felvételre keres kevés gyakorlattal rendelkező gyors- és gépírót.

Árengedményes

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János szobrász, festő-grafikus művész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1984 MÁR 1 0

1021

Józsa János: „Az isten háta mögött”

(ILLUSZTRÁCIÓ)

TÓTH ENDRE VERSEI:

Ma sem csináltam semmit

Lám, ma sem csináltam semmit,
semmi fontosat vagy nagyot.
Az ilyen vén semmittevők,
amilyen magam is vagyok,
a puszta levegőt
sem érdemlik.

Bár voltam
kétszer a boltban,
hol bevásároltam,
majd hazaloholtam,
amit vettem, kipakoltam,
a virágokat meglocsoltam,
a könyvespolcot leporoltam.

Közben a postásra vártam,
s több ízben telefonáltam.
Úgy szerettem volna
valakivel szót váltani,
valaki hangját hallani,
de hiába hívtam sorba,
a telefon megsiketült,
semmi tervem nem sikerült.

Utána olvastam, míg bírtam,
s néhány röpke levelet írtam
a lányaimnak, egy-két barátnak,
akik tőlem még valamit várnak.

S közben arra gondolok:
e sok apró tevés-vevés
milyen mihaszna dolog;
nem is munka, csak tettetés.

De bármily semmi, bármily kevés,
ezt csinálom napról napra.
Sziszifusz munkája sem volt ily nehéz.

De mit tehet az ember?
Végzi sokáig türelemmel

GULYÁS PÁLRÓ

Mit mondhatok nektek Gulyás Pálról, fiatal barátaim? Miféle üzenetet közvetíthetek én az idő öles árnyékain át tőle hozzátok, akik kötelességtudatból vagy éppen őszinte érdeklődésből itt álltok-ültök az ünnepségen, és talán még hajlana is szívetek a költői szóra? Hiszen nem ismertem személyesen, mikor meghalt tízéves voltam, s egy parányi falu földes szobájában éltem, s ha a költészetről tudtam is valamit, róla semmit.

És mit mond ma nektek az, hogy élt a XX. század nagy világégése előtti Debrecenben egy madárcsontú, magas homlokú férfi, aki naponta elment a porba roskadó házak között az inasiskolába és fáradt, sorsukat nehezen tűrő, szűk kenyérre fogott gyerekeknek próbált lelkiismeretet adni, szép szavakban szólni az irodalomról. És próbált közöttük szavalókört, irodalmi szakkört szervezni, tudása mellé emberségét is nyújtva a kifakult szemű borzasaknak. Mit mond ez nektek? Mit tükröz vissza a hatalmas szemüveg? *„Alig volt földön földi teste / csak úgy lézengett testtelen / a levegő*

Józsa János, festő

TŰZZOMÁNCOK NYÍRBÁTORRÓL

Rajztanárok Stúdiója néven működik Nyírbátorban az a képzőművészeti kör, amelynek kiállítása március 11-től látható a helybeli Új Tükör klubban. Az 1971 óta működő képzőművészeti közösség tagjai között Új Tükör klubosok is szerepelnek. Józsa János festőművész alakította meg annak idején a közösséget. Jó módszerének, nagy tapasztalatának, közösségteremtő erejének bizonyítéka a kiállítás, mely e technikában az első bemutatkozása a Nyírbátori Képzőművészeti Stúdiónak.

Közmű

Új Tü

46

XXIII/14

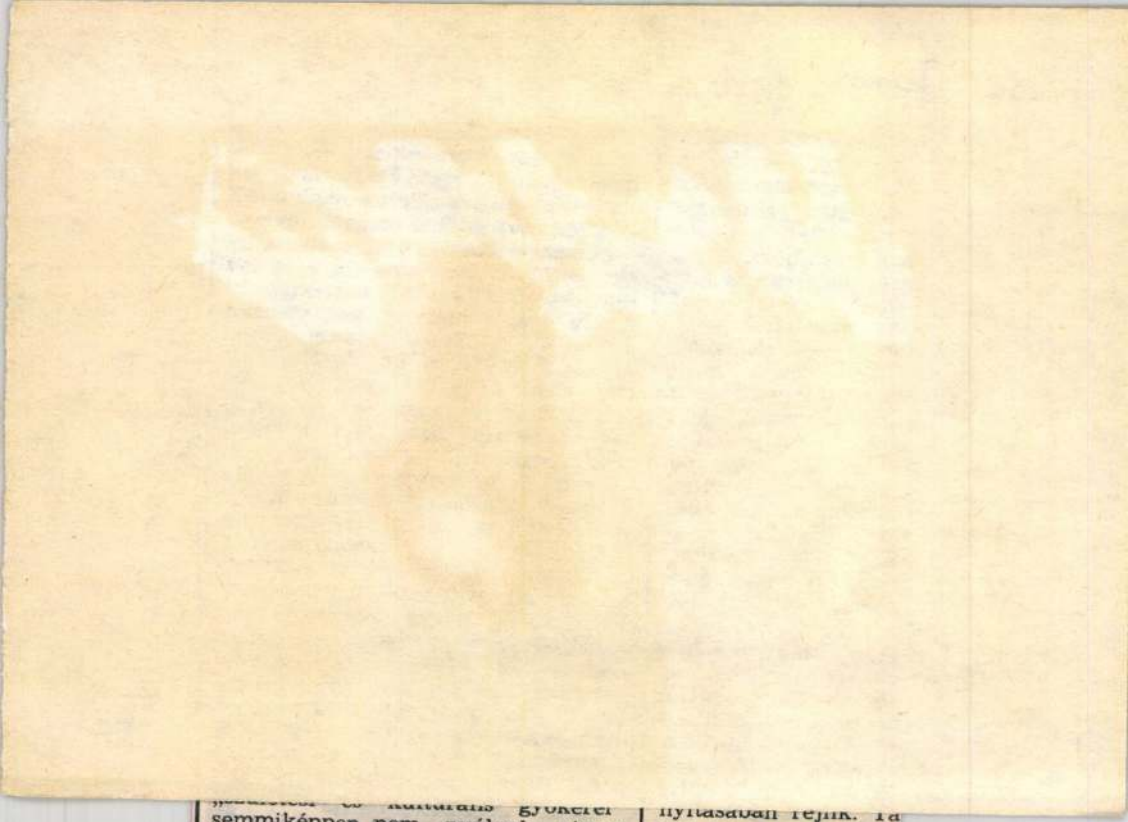

semmiképpen nem nyúlnak vissza Génuába. Gyakorlatilag sem vette fel a spanyol állampolgárságot (ilyen akkor még nem létezett), a spanyol királyi párnak írt leveleiben magát „idegen"-nek, „szegény idegen"-nek nevezi ugyan, ez azonban nem azt jelenti — a kor szóhasználatában — hogy nem spanyol, legfeljebb azt, hogy nem kasztíliai spanyol. A Colombo családnév és annak a fölfede-

nak igaza van abban, busz fölfedezése világ lentőségű, zseniális te nialitás azonban nem gória, attól még lehet lős, kalandor vagy e „szerencsés". De alig születésére, származás hiteles, új adatok csal red elmúltán még val kannak. Igencsak val

KÜLDJÖN EGY KÉPET!

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1983 NOV 26

Józsa János

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1021

JÓZSA JÁNOS GRAFIKÁJA

HAJDÚ-BIHARI NA

arcot. F
csak e
készült,
obban
zázadia
letét ve
képeken

Babits Mihály születésének századik évfordulója alkalmából a Petőfi Irodalmi Múzeum most e költőnk életét járja fel a róla készült fényképek segítségével. **Gy. L.**

Babits Mihály fiatal bajai ta

r és Dienes Pál társaságában 1912-ben

Babits M

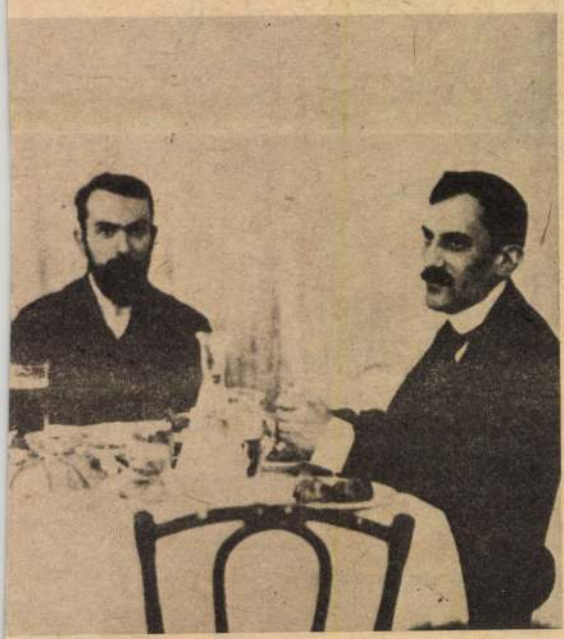

JÓZSA János (grafikus)

Grafikája közölve: Életünk, 1985/11. 995.p.

DEDINSZKY ERIKA

Cees Nooteboom

ÉLETRAJZ

Cees Nooteboom, *a mai holland irodalom egyik legérdekesebb, legszínesebb alakja — világutazó, regényíró, esszéista és költő — 1933-ban született Hágában. Szüleit korán elveszítette. Apját a halál, anyját az élet ragadta el tőle. Apja Hága bombázása alatt pusztult el. Anyja a fiát először ferencesrendi, majd ágostonrendi internátusba adta, visszaköltözött rokonaihoz a délholland katolikus Brabant megyébe s röviddel ez után ismét férjhez ment. Szigorúan vallásos mostohaapjával* Cees *nem tudott megbarátkozni. Miután rendhagyó magaviselete és független gondolkodásmódja miatt egyre-másra tanácsolták el a különböző egyházi kollégiumokból, a mostohaapa végül otthonából is kitiltotta, és megvont tőle minden anyagi támogatást. Sorsát megpecsételte ez a korszak. Ahogy maga mondja: 'Elgondolkodtató, hogy a mások viselkedése milyen radikális irányt szabhat az ember életének. Valaki kirúgja az iskolából. Valaki nem fogadja be az otthonába. S lám: világvándorrá váltam.'*

Cees Nooteboom *még csak tizenhét éves, s már önálló kenyérkereső. Kezdetben hivatalnokként dolgozik Hilversumban, szűkösen él, a pénze lakásra, kosztra megy el. Penzióban lakik. De esténként, éjszaka, a hétvégeken már ír. Olvas is rengeteget. Oly satnya és beteges, hogy nemcsak strandon nem mer mutatkozni, a katonai szolgálat alól is felmentik. Utazni kezd, néhány év alatt bejárja az egész világot, először csak mint kispénzű turista: autóstoppal, matrózként, vagy mint zugutas. És eközben is ír: egyelőre verseket, aztán megszületik első regénye is, és azonnal sikert arat. Boldogan fedezi fel, hogy van mégis* hazája: *csak épp nem ott, ahol született! A forróégövi és szubtrópikus vidékek vonzzák igazán, az izzó, sziklás karszt, a nyugtalan őserdő: Észak-Afrika, Dél-Amerika. Izgatottan járja be a Távol-Keletet, főleg Japán titkaiba szeretne behatolni, de szomorúan tapasztalja, hogy a keleti ember mentalitása, értékrendje, életérzése örökre zárva marad előtte. Szívesen látogatja Párizst, de leginkább Spanyolországot, mely az évek során másodhazájává válik, sőt: az egyetlen, igazi hazájává. Az év nagyobb részét ma is ott tölti, ott írja könyveit.*

Cees Nooteboom *nem érzi, nem vallja magát hollandnak: 'Úgy érzem, nem vagyok idevalósi. Jövök-megyek, de nem kívánok ittmaradni. Fontosnak tartom, hogy újra meg újra felkeressem személyiségemnek a világ különböző pontjain hátrahagyott szilánkjait s visszatérjek a holland tájaktól annyira elütő tájakra, a holland kultúrától annyira különböző kultúrákba. Nem is nézem le a holland kultúrát, csak van bennem valami állandó titokzatos elvágyódás, távoli ősök munkálnak bennem talán, s ők teszik, hogy sehogy sem tudok végleg ráhangolódni* erre *a társadalomra . . .'*

Hajózó, vándorló kozmopolitizmusával azonban Nooteboom *ugyanakkor ízig-vérig: holland. Gyakran mondják a hollandokról: abban soviniszták, hogy roppant büszkék arra, hogy ők* nem *soviniszták. . . Az állandó bolygó-hollandiság*

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János festő-grafikus-
szabrászművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1984 MÁJ 2 5

1021

JÓZSA JÁNOS RAJZAI

nindossze 15-ször fordul elő
Petőfi nyelvében, míg a Pe-
őfi-szótár tanúsága szerint
a szeretett személyt 239-szer
illette a nem népies *kedves*
szóval. Jellemző az is, hogy
a Petőfitől parodizálásra ki-
választott vers a népies hely-
zetdalok közé illeszthető leg-
inkább, Arany verse pedig
ballada. A két költő legtipi-
kusabbnak tartott műfaját
travesztálták. A köztudatban
Petőfiről az a kép rögzült
már a saját századában is,
hogy népies költő. Ő azon-
ban nem népiesnek, hanem
a nép költőjének vallotta
magát.

Kovács Éva

jobban csinálja. A negyvenes korosztályból keveseknek adatik meg, hogy a hatalom bizonyos lépcsőin előre menjenek; talán ezért viszket olykor a talpa ennek a generációnak. Mindent mérlegelve kibékülni a lehetőségekkel — ezt nem mindenki látja be.

— Negyvenesen más lett, mint korábban?

— Megváltozott önmagam és az emberek megítélése. Körültekintőbb vagyok, türelmesebb, ha nem is elnéző. Biztos, hogy ezt a mögöttem levő tapasztalatoknak köszönhetem. Negyvenöt fölött könnyíteni kell egy kicsit a tempón, a sebészet egyébként is kemény fizikai „sport". Az idősödő labdarúgó is egyre többet edz, hogy a pályán maradhasson. Nem éjszakázom, kivéve, ha ügyelek, lemondtam a cigarettáról, al-

lett,
amik
hogy
getle
teim,
pedig
kézle
kat;
ni.
könny
Nők
felten
tást,
Mindketten azt mondták: nem érzik negyvenévesnek magukat. Talán a munkájuk teszi, amely túlságosan leköti őket, talán a túlfűtött energia, tenni akarás, a feladatok, a további bizonyítás.

D. Karádi Katalin

Józsa János

JÓZSA JÁNOS Debrecenben élő és alkotó festő-, grafikusművész kiállítása nyílt meg a Miskolci Galériában.

SZÉPEN FEJLŐDNEK A RIZSVETÉSEK

Népszabadság, 1986. VI. 20

JÓZSA JÁNOS

DÓZSA ÉS PETŐFI

Érdekes kiállítást nyitott meg Hajdúhadházon a községi tanács dísztermében Balogh Erzsébet tanácselnök. A tárlat Józsa János festőművésznek azokat a grafikáit mutatja be, amelyeket Dózsa és Petőfi alakja ihletett. Képünkön baloldalt a művész, jobboldalt Lenkey István, a tárlatvezető

NÓRA ARADI

★

DAS DÓZSA-THEMA IN DER BILDENDEN KUNST DES 19.–20. JAHRHUNDERTS

as auch die zeitgenössische Kunst beschäftigende, ja erschütternde Dózsa-Jubiläum
:s Jahres 1972, gibt Gelegenheit, die Besonderheiten der Beschäftigung mit Dózsa in
:r Neuzeit und in der Gegenwart zu suchen, und zwar nicht nur die Dózsa-Tradition,
ndern überhaupt das Echo der Bauernaufstände in der bildenden Kunst. Und wie
an keine starre thematische Grenze zwischen der Darstellung des Dózsa-Aufstandes
ıd anderer Bauernaufstände ziehen kann, so lassen sich auch die ungarischen Darstel-
ngen nicht geographisch scharf von den Bildschöpfungen anderer Länder trennen.
as zeigen auch die 1514 näherstehenden bildlichen Lösungen, die schon früher im
ahmen einer kunstgeschichtlichen Abhandlung besprochen worden sind./1/

Das Thema des Bauernaufstandes erscheint seit den fünfziger Jahren des vorigen
hrhunderts in der Kunst einiger europäischer Länder und nimmt einen besonderen
atz in der historischen Malerei der einzelnen Länder ein. Die Bearbeitung des Themas
der bildenden Kunst ist von den frühesten Schöpfungen bis unsere Tage – wie bei
dem historischen Thema – stets mit einem der jeweiligen historisch-gesellschaftlichen
tuation und der daraus entspringenden Geschichtsauffassung entsprechenden Inhalt
füllt. Dem ist auch untergeordnet, wieweit die bildliche Lösung des Themas konkret
if Ort, Zeit oder Person verweist oder wieweit sie in thematisch ungebundeneren

ű tv-t, a legújabb tí-

Dr. B. F.

JÓZSA JÁNOS GYŰJTEMÉNYES TÁRLATA

Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem

Az ötvenedik évéhez közeledő debreceni művész tárlatán festmények, akvarellek, grafikák, rekeszzománcok és térplasztikák vallanak eddigi munkásságáról.

Józsa vérbeli grafikusalkat; festményein is festői elemként jelenik meg a vonal. Képeinek keménysége, dekorativitása színes metszetekre emlékeztet. Így hát mi sem természetesebb: akkor van elemében, ha rajzol. A laza vonalhálókból kibontakozó kompozíciók egy sajátos formanyelvet teremtett, intellektuális művész életérzését tükrözik. Beleérző képessége, kifejező ereje, asszociatív hajlama révén az *ex libris* külföldön is ismert képviselője. A zene bűvöletében élő, emberségre, harmóniára vágyó Józsa a lét árnyas oldalát is bejárja — fájdalmas beletörődéssel veszi tudomásul az elkerülhetetlen elmúlást (*Kondor Béla emlékére, Fény és árnyék*).

„A hely szelleme" persze őt is megérinti. Ilyenkor tájképek egész sorát festi meg, nem lépve át a természetelvűség határát. Rézdomborítással kombinált rekeszzománcain pedig újrafogalmazza azt a hagyományokban rejlő szépségeszményt, melynek sorozatot állít a debreceni cégérekből, a civis város múltjának nosztalgikus felvillantásával. (*Képünkön a Kondor Béla emlékére című festmény részlete*) **Tarczy Péter**

szőke lány, mert így akar szabadulni a morfium rabságából? A szakállas, féltékenységből? Vagy a sógornő, mert a szeretője volt? Netán a feleség? Esetleg az orvoskollégáról derül majd ki, hogy jó oka volt a gyilkosságra? Szerzőnk igazán iparkodik, hogy a derék bűnüldözőkön kívül minden szereplője gyanús legyen. De még arra is van ereje, hogy az eszébe jutó legbanálisabb megoldást elvesse. Igaz, ha már ennyit gondolkozott rajta, nem hagyja veszendőbe menni, és legalább az egyik rendőr feleségével elmeséltéti nekünk. Ám nagylelkűségétől, hogy mégsem ezt az utat választotta, a cselekmény nem válik kezesebbé, sem fordulatosabbá.

Az a baj ezzel a bűnügyi történettel, hogy még a sablonok sem működnek benne rendesen. Amikor üldözni lehetne, senki nem menekül, amikor vérfagylaló képsorok peregnének, a nézőben sehogy sem akar megfagyni a vér, és ha nincs egy nehezen magyarázható véletlen, isten tudja, meddig tarthatna a film.

Végül a főrendőr a klasszikus szabályok szerint összeverbuválja az egész csapatot „a szalonban". Amit elmond, attól senkinek nem esik le

A kifizetésre kerülő díjból progressziv jöv. adó és közsegélyi. levonására.

Budapest, 197.....

.....
megbízott

..... megb

Józsa János, szobrász-festő-grafikusművész

A hagyomanyos és népszerű Ezüstgerely művészeti pályázatot ismét kürta az OTSH. – A főosztályvezető szobájában korábban, készült művek láthatók, pld. Kerti Károly negatív-pozitív formában rajzolt kajakfiguráit. /említve/. Valamint Józsa János két grafikája: a sport dinamizmusát, cselekvésorát különböző periódusokban, de eggyé olvasztva ragadják meg. /említve/.

Z. Vincze György: Rangot adó Ezüstgerely.
Népsport, 1984. márc. 2. 7.-old.

Józsa János

JÓZSA JÁNOS Debrecenben élő és alkotó festő- és grafikusművész kiállítása nyílt meg csütörtökön a Miskolci Galériában. A tárlaton mintegy harminc tűz- és rekeszzománc munka látható, amelyeket az elmúlt egy év terméséből válogatott a művész.

Magyar Hírlap 1986. VI. 20.

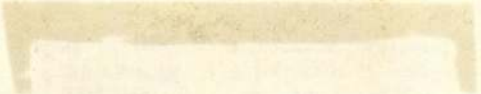

JÓZSA JÁNOS

emlitve

Losonci Miklós:V.Országos Kisgrafikai Kiállitás.Cegléd Müvelődési Ház

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/41.sz.3-4.o.

Ph.

Érvényes 19.....tól.....

Felkérjük,hogy a fenti kutatása
egy példányát az MTA MKCS Könyv
veskedjék.

Józsa János, szobrász-festő-grafikusművész

Megnyílt a Megyei és Városi Műv. Közp. nyíregyházi galériában a nyírbátori képzőművész stúdió 12. rajztanári alkotótelepének bemutatója. – A 12. alkotótelepen Bodó Károly és Józsa János irányításával dolgozott a csoport, melynek tagjai most bemutatkoznak.

Bátori tűzzománcok.

Kelet-Magyarország, 1983. febr. 4.

Józsa János, festő-grafikus szobrászművész

a debreceni grafikusok sorában (Józsa János, Móré Mihály, Szabó László, Várkonyi Károly) méltó helyet vívott ki magának a közelmúltban Székesfehérvárra költözött Révész Napsugár.

Lenkey István: Révész Napsugár.
Könyvtáros, 1982. 2. 108. old.

Józsa János

Jeronsbaw nyílek a harmadik debreceni Grafikai Tárlat anyagu a művész is részt vesz, mely magas és sikmyomási lapjait mutatja be.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállítások...

Művészet, 1981. június – 57. lap.

Józsa János, festő-grafikusművész

A helyi múzeum része, annak új részlege a Hajdúsági Galériában a most megnyílt első állandó tárlaton Bíró Ferenc, Csohány Kálmán, Fülöp Erzsébet, Hezső Ferenc, Józsa János, Pál Gyula eszmét jelölő műgondja a domináns.

Losonczi Miklós: A hajdúsági nemzetközi művésztelep kiállítása.

Népszava, 1981. aug. 28. 6. old.

JÓZSA JÁNOS

TENGERPARTI ESKÜVŐ

Ez a cime Józsa János festményének. A kép arról a kiállításról való, amely a művész újabb munkáiból most nyílt meg Nyíregyházán a Képcsarnok Benczúr Gyula termében.

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/ 14. sz. 9.

MTA IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZET
Literatura Szerkesztőség

Ménesi ut 11/13

Budapest

1222

MTA IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZET
Literatura Szerkesztőség

Ménesi ut 11/13

Budapest

1222

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János festő-grafikus
és szobrászművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1984 APR 30

102

Józsa János rajza

biztosítják
megvalósu

— A E
zenei int
nevelő r
leginkább,
lás és a j
vetkezmén
művészekr
vidékre te
művészeti
zottabb m
és a nemzetközi kapcsolatok bővülésének lehetősége mérsékelhetné a főváros elszívó hatását. Ebben az évben feladatul adtuk tanszakainknak, hogy vizsgálják meg az oktatói munka fejlesztését akadályozó tényezőket. Minden eszközzel el kell érni, hogy a legnagyobb tapasztalattal rendelkező tanáraink intézményünkben maradjanak. Ugyanakkor fokozottabb mértékben igényeljük a vendégtanárok munkáját. Ha emelkedik a képzés időtartama, akkor tíz-tizenöttel növelni kell az oktatók létszámát is. A tárgyi feltételek javítását a nehéz gazdasági helyzetben a zenei intézmények összefogásával lehet elérni. Hangszerparkunkból az ezredfordulóig a zongorák 30 százalékát, a vonós- és fúvóshangszerek 10 százalékát kell kicserélni. A szakképzés fejlesztése megkívánja, hogy a kollégium hangszer-, magnó- és videoállománya gyors ütemben gyarapodjon. S bár 1974-ben valóban korszerű épületbe költözhettünk, most az akusztikai feltételek javítása érdekében szükségesnek látszik hangszigetelni a kollégiumi szobákat és megépíteni a koncertterem pódiumát.

Turi Gábor

problémák lennének, min
gmk-val kapcsolatban fe
rintem, a gmk lényegében
bevezetése a valódi teljesí
rezésnek. Egy kicsit ideta
a jövő évtől életbe lép a
amihez képest mi erősen
radva. Honnan lesz pénzü
zessük? Meg kell termeln
nem, a gmk-k közreműkö

Kinek kell a csa

— A mostani határ
hogy ahol ennek a feltét
meg kell szüntetni az átl
ez nyilván azzal jár, l
embert el kell küldeni. A
az időt töltik az üzember
mi lesz a csökkent munk
rehabilitáltakkal?

— Az ő dolguk más, a
megoldást.

— Nagyobb baj, hogy
lentkező. Sokszor úgy va
fölösleges koloncnak érzü
mal dolgozó embert, aztá
derül, hogy még ő is hián

— Lehet, hogy egy gy
rűbb a munka, de például
számüzemben vagy az el
ben kemény fizikai munk
ugyanakkor folyton gond
Akiben nincs valamifé
nemigen tudja sokáig csi
a fiatalok ide pályáz
ne, hogy érdemesnek tar

— Annak idején szeret
ni, de nem engedtek. A

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János, szobrász-festő

1984 DEC 1

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

grafikusművész

1021

JÓZSA JÁNOS GRAFIKÁI

frankfurti moziban is. Öt terem van, öt különböző filmmel. Ez persze nem túl érdekes. Hanem mind az öt teremnek összesen és együttesen van egy, azaz egyetlen jegyszedője. A filmszínházhoz tartozik még egy pénztáros és ezzel kész.

Mit is mondhat ezt látva a magyar turista? Elgondolkodik azon, mi állhat az ilyen egy-két személyes produkció hátterében. Lehetséges, hogy népünk fiai-lányai ügyetlenebbek lennének, s húszan vagy tízen tudják azt elvégezni, amit itt egyvalaki is? Alighanem más a magyarázat . . .

(Folytatjuk)

T. Szűcs József

tanárom, évfolyamtársam és tanárkollégám. Ez mai szemmel nézve szinte elképzelhetetlennek tűnik. Évfolyamunkra jellemző, hogy mindenki letette a vizsgákat. Engem a budapesti egyetemre neveztek ki, egy félévet tanítottam ott, akkor visszajöttem Debrecenbe, s az utóbbi egy-két évfolyamot nem számítva, minden Debrecenben végzett orosz szakos évfolyam keresztülment a kezemen.

Az érdekes előadást azzal a kérdéssel szakítom meg, hogy Karancsy Lászlót az irodalom vagy a nyelvészet foglalkoztatta?

Az irodalom vonzásában

— Kezdetben nyelvet tanítottam heti 18—20 órában, 1952-ben kezdtem irodalmat, irodalomelméletet is oktatni, sőt egy ötvenoldalas orosz nyelvű kis jegyzetem is megjelent. A hatvanas évek elejéig nyelvet és irodalmat egyaránt tanítottam, akkor kezdtünk szakosodni, azóta csak irodalommal foglalkozom. Az elmúlt évtizedekben több jegyzetemet adták ki orosz nyelven. Ezek a XIX. század második felének orosz irodalmáról szólnak, ez lett a szakterületem.

— Ezt a korszakot nevezik az orosz irodalom aranykorának — vetem közbe.

pánszlávizmus híve mint ilyen, nem

Ausztria—Magyaror
amely szerinte elny
szlávság egy részét,
van rólunk egy-két
zelgő megjegyzése.

— Tudjuk, hogy a irodalomtörténet nem akarta befogadn tojevszkijt . . .

— Dosztojevszkij hitt mint gondolkodó, abban nem hitt mint művész. Ugyanakkor kapcsolatot tartott Oroszország legfelsőbb reakciós köreivel, például a szinódussal. Egy ideig az irodalomtörténészek csak ezt látták, s nem vették észre, hogy Dosztojevszkij nem a vallásos eszméket terjeszti műveiben, hanem a vallásos eszméket mindig ütközteti. Az irodalomtörténet közben bebizonyította, hogy alternatívákat állít fel, azok közül az olvasó választhat. A Dosztojevszkij-regények világképe távolról sem mondható egyoldalúan vallásosnak. Talán a hit és a kétely ütköztetése hozza létre azt a sajátos regényformát, amely Dosztojevszkijt korunkban erősen élteti, s bizonyára évszázadokig fogja éltetni. Tudjuk, *Sigmund Freud* sok tekintetben Dosztojevszkijra épített, művei máig is izgatják az írók, irodalomtörténészek fantáziáját.

Az én értékítéletemben Csehov az említettekkel egyenrangú író. Nem volt ideológus, természet, noha

a legjobb regényei közé, de több műve, például a Klim Szamgin élete vagy Az áruló az emberi léleknek olyan mélységeibe vezet, ahova csak nagy művész juthat el. A megjegyzésnek annyi haszna van, hogy figyelmeztessen: minden művészi alkotást, minden írói életművet kritikával kell szemlélni, még az olyan nagyokéit is, mint a Tolsztojé vagy a Gorkijé. A kritikának azonban tárgyilagosnak kell lennie!

Megköszönöm Karancsy Lászlónak a beszélgetést, s örömmel adok hírt arról, hogy megírta Tolsztoj, Csehov és Dosztojevszkij lélekábrázoló módszerét. A Tolsztojról és Csehovról írott könyve nyomdában van, a Dosztojevszkijről szólót még csiszolgatja. Ha minden jól megy (nem lesz torlódás), jövőre már a két könyvet olvashatjuk. Addig is egy

MH SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1021 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János, szobrász-festő-grafikus művész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1984 NOV 24

104

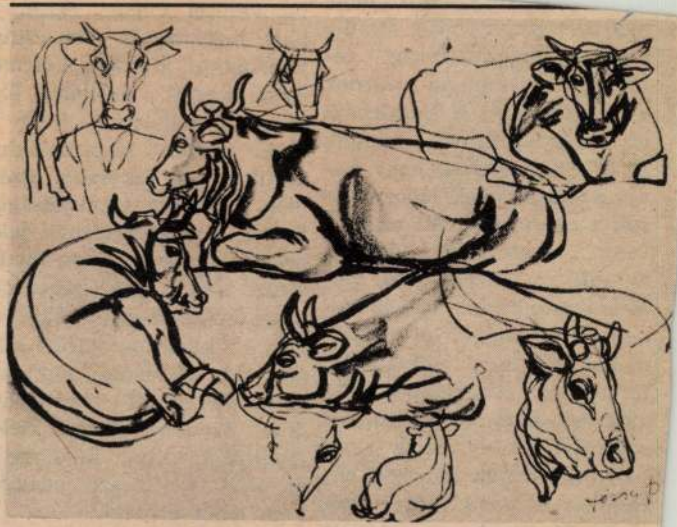

Józsa János rajza

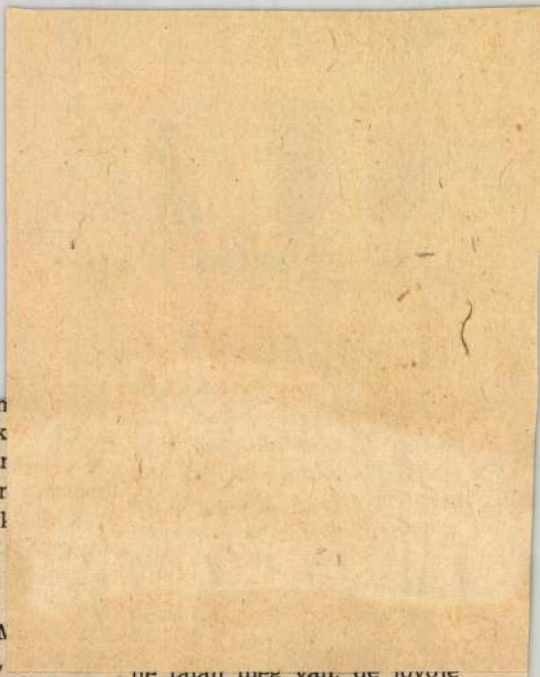

, hogy szan
az nagyon gyarapszik
i- nagy a bizonytalar
t- nyező, hogy hányar
z- a pogramokon. A l
tól rendszeresen
S. O. S.-jelzéseket,
vés az érdeklődő,
suk a gyerekeket. M
vesen megtesszük,
nálunk is szerveztünk előadás-sorozatokat. A gyerekek, ha megfelelő programokat nyújtanak nekik, nyitottak és érdeklődőek. De elég egy alacsonyabb színvonalú rendezvény, és az újonnan toborzottak máris elmaradnak. A gond nem a középiskolásokkal van, mert őket a pedagógusok csak el-

ne talán meg van, de jövője nincs. Mert ahogy nehezedik a gazdasági helyzet, úgy vagyunk különmunkára, magánórák tartására kényszerítve. Ezt az időt kulturálódásra, szellemi igények kielégítésére fordítani kész anyagi veszteség. S ezt senkitől nem lehet elvárni.

Turi Gábor

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János, festő-grafikus művei

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1021

JÓZSA JÁNOS GRAFIKÁI

nos múzeum, az Opera és Balettszínház) Puskin szobrával — ennyi fért az első idélelőttbe.

zés, történelem

gyászt, fájdalmat szimbolizáó Haza Anyácska talapzatára került a koszorú: „megemlékezésül a békevonat részéről".

Este baráti találkozóra került sor a moszkvai kerület

nyelvi nehéz
va közös d
érteni, baráts
reinkről és
munkánkról
maga egysz
tatni hétkö
Az idő nem
ezután még
várt minket
gendő, hogy
szovjet embe
pi életébe. F
kat népmův
tárgyak átadásával pecsételtük meg.

„A művészet gyöngyszeme"

Leningrádban változékony az idő. A második nap délelőttjén zuhogott az eső, délután pedig ragyogóan sütött a nap. Nem bántuk volna, ha fordítva történik, hiszen Petrodvorecet verőfényben ett volna igazi megnézni. A hajdani Peterhof, az „orosz Versaille"-nak nevezett nyári cári rezidencia, a szökőkuak így is csodálatosak vol-

tak. Talán épp azért festették világosra őket, mert Leningrádban oly gyakran borongós az idő. A játszóterek is szépek: színes faházikók és játékok — valóságos mesevilág. Később az országút mentén a régi nyári rezidenciák már némi előleget adtak a petrodvoreci pompához: élénk világos színük, így az éghez hasonló kék különösen

gyógyításából?

— A daganatok, bőrbetegségek, a degeneratív ízületi betegségek sugárzása már a kezdetek óta hozzánk tartozott. Az elmúlt évtizedben fejlődtek ki igazán a műszeres radiológiai vizsgálatok. Lehetőségeink vannak például az epekő eltávolítására, ha az az epevezetékben, annak is a nyombélhez közel eső szakaszában helyezkedik el. Azoknál, akiknél az epe elfolyását az epevezeték elzáródása akadályozza, katétert alkalmazunk. Ezt a májba vezetjük s így oldjuk meg az

Józsa József

Józsa József és Topor András festményei
ellentmondásos a megyei őszi tárlatom

Alföld 1975/1

Jósa Judit

Confemio 2001/2

A fiú gyóntató papja, a franciskánus Lőrinc barát emberségesen egyengeti a virágba szökkenő szerelmet. Tetteit a szeretet motiválja, mellyel embertársaihoz éppúgy közeledik, mint a természet megejtő varázsához. Mindenekelőtt az életet tiszteli, hiszen aki, ami él,

„...más-más célja van,
Különböző mind, egy se céltalan.
Ó, mennyi áldott és ható varázs van
A fűben, a kövekben, a virágban,
Mert nincs a Földnek oly silány szülöttje,
Amely ne hozna áldást is a Földre.
És nincs olyan jó, mely ne lenne céda,
Ha félreferdül, balra tör a célja."

Világrend és természet, az erkölcs, a jó és a rossz ellentéte a tárgya a botanikus, természetfilozófus szerzetes pap elmélkedő monológjának.

A szerelmesek eszményi párkapcsolatában kozmikus energia szabadul föl: a természetes erőként jelentkező szexualitás. Shakespeare nem a szerelmen kívül – a külső, családi viszályban – alapozta meg a tragikumot., hanem a szerelem boldog beteljesülésében, a fiatalok házasságában, ami azonban magában hordozza a mulandóságot, az ember elmúlásának csíráit. Nem maradhat az ember örökké a csúcson! Az elmúlás, a halál pedig mindig tragikus: fenségesen hitelesíti, az időtlenségbe, örökkévalóságba emeli a halálosan komoly szerelmet.

Júlia dajkája a paraszti őserőt, a természetességet képviseli a darabban. Már a csecsemő táplálásával is ezt az erőt árasztotta maga körül. Naiv jókedv jellemzi, még cserfességével, fecsegésével is képes oldani a feszültséget környezetében.

Mercutio veronai nemesifjú: önfeláldozó barát, a józan mértékletesség erénye nélkül. Sziporkázóan szellemes ember: mindig kész arra, hogy ellentmondjon. Érteni akarja mindennek az ellenkezőjét is. Költői alkat, filozofikus hajlamú gondolkodó, ugyanakkor ügyes párbajvívó. Halálával a drámaíró a katasztrófa felé fordítja az eseményeket. Őt bosszulja meg Rómeó a mértéktelenül gyűlölködő Tybalt életének kioltásával.

Árnyalaknak fogható fel Montague, akitől azt tudhatjuk meg, hogy a fiuk száműzetésének híre halálba kergette feleségét. Végül a családfő lesz az, aki békejobbot nyújt az ősi ellenfélnek. A veronai patrícius Capulet zsarnok: durva kitörései társadalmi tekintélyének ingatag voltát leplezik. Összetett jellemét a bálon ismerhetjük meg, amikor nem merül bele a gyűlöletbe, sőt, mérsékelni próbálja a minden pillanatban kardot rántani akaró Tybaltot.

Páris a herceg rokona, veronai nemesúr. Délceg tartású, előkelő megjelenésű, vonzó, gyöngéd férfi. Júlia iránti szerelme gyakorlatias alakot ölt: udvarlása, a házasság sürgetése abban merül ki, hogy a lány kezét „céltudatosan" az apjától kéri meg.

A herceget a konfliktusok fölé emeli Shakespeare: egyensúlyozó, igazságosztó szerepet szán neki. Bár fékezni igyekezett az indulatokat, korlátozni akarta a gyűlölködést, végül türelméért önmagát is hibáztatnia kellett.

Kimagasló művészi teljesítménye az előadásnak *Törőcsik* Marié, aki Júlia dajkáját varázsolta a színpadra. Volt könnyed komika, nyersen rusztikus parasztlány, erőteljes tragika. Felszabadult játéka mindvégig hiteles maradt, hiszen gazdag kifejezőeszközeit a mondanivaló, a művészi megformálás szolgálatába állította. Életteli alakítása, játékának őszinte öröme és sokszínűsége érezhetően lebilincselte, magával ragadta a közönséget.

Mértéktartóan korrekt, pontos Lőrinc barátként *Kozák* András. Gondolati mélységeket pásztázott tisztán, érthetően, érzelmi állapotváltozásai szervesen a drámai szituációból fakadtak.

Mercutio alakjában *Bede Fazekas* Szabolcs nyújtott emlékezetes élményt sokrétű darabértelmezésével, lendületes játékával. Ízig-vérig időszerű, mai fiatalt villantott föl rokonszenvesen a színpadon.

Rómeó – *Görög* László és Júlia – *Gregor* Bernadett ez alkalommal nem emelkedett az átlag fölé. Hiányzott belőlük a drámai erő, mindketten kissé felszínesek voltak, alakításukban több volt a külcsín, mint a belbecs.

A drámai cselekményben fontos, de a darab szövege szerint kevéssé árnyaltan jellemzett alakok – *Fülöp* Zsigmond hercege, *Makranczi* Zalán Párisa, Montague szerepében *Szersén* Gyula, felesége *Maronka* Csilla, Capuletként *Mihály* Pál, Capuletné alakjában *Drahota* Andrea, Benvolio szerepében *Szatmári* Attila, Tybalt figurájában *Jegercsik* Csaba, János barátként *Fonyó* István, Baltazárként *Kádas* Norbert, patikáriusi szerepében *Raksányi* Gellért – a szerep dramaturgiai súlyához, követelményeihez és lehetőségeihez mérten egyszerű eszközökkel igyekezett hozzájárulni az előadás sikeréhez.

Iglódi István mozgalmas, jó ritmusú, stílusos előadást rendezett. A drámai cselekményszálnál elevenebbnek éreztük a friss játékötleteket. Végig hatásos a színpadkép, a díszlet: évszázadok óta „játszik" a darab előadásaiban az erkély, most a kerítés is „szerephez jut". A kriptajelenet, a zárókép technikai kivitelezését bravúrosnak is tekinthetjük.

Ezúttal szólnunk kell végül a zömében fiatal közönségről. Annál is inkább, mert Shakespeare eredeti szándékai szerint a nézők aktivizálására törekedett, hogy ahol töredékesnek látszik a mű, velük együtt jöhessen létre az egész. Az ifjak ellentmondásosan feleltek a prológus kihívására. Érdeklődésük nem vonható kétségbe, de a sok füttykoncert – még akkor is, ha tetszésnyilvánításnak szánták – zavarta az előadást éppúgy, mint a mű élvezetét. A taps is kelthet zavarokat, ha alkalmatlan pillanatokban verődnek össze a tenyerek. Tapasztalataink megerősítenek bennünket abban a meggyőződésünkben, hogy amennyire szükséges a színház tudást, élményeket, érzelmeket fakasztó, ízlésnevelő nemes szolgálata, legalább annyira fontos törődnünk azzal, hogy gyermekeinket, fiataljainkat bevezessük a színház világába, fölkészítsük őket a kulturált színházlátogatásra, az élmények méltó befogadására és sokoldalú feldolgozására.

Somlyódi János

Képzőművészet

Józsa Judit agyagból szőtt világa

Pesten, a Blaha Lujza tér szomszédságában, a Stáhly utcában egy különös világ van születőben: egy bérház harmadik emeletén az Erdélyből származott fiatal székely leány, Józsa Judit konok tudatossággal építi a maga népi ihletésű kerámiaszobrocskáival benépesített művészi világát.

Korszerűen berendezett lakásba érkezem: az egyik sarokban számítógép, az asztalon elektronikus notesz, a másik sarokban hifitorony – mégis az egész valamiképpen belevész a magas falakat beborító korondi tányérok, a szekrényekben pompázó porcelánkészletek, az üveges vitrinben megbúvó régi/antik porcelánfigurák, a polcokon sorakozó kerámiaszobrocskák kicsit valószínűtlen világába. A nappaliból nyíló szoba igazi műhely: fazekaskoronggal, festékekkel, ecsetekkel, agyagos zsákokkal, és a sarokban – egy pesti bérház harmadik emeletén! – egy hatalmas égetőkemencével. Körben mindenütt harminc-negyven centiméter magas kerámiaszobrok: öregek és fiatalok, férfiak és nők, különböző élethelyzetekben, munka közben, szomorúan és vidáman – majdnem mind székelyek és magyar parasztok, színes népviseletben. Mindegyik egyéni arcú, önálló életet élő alak. És külön sorakoznak a magyar honfoglalás történelmi alakjai, a vezérek, a táltos, a közemberek, mesteremberek, köztük egy fazekas…

Józsa Judit éppen szobrot készít. Ha érzi ujjaiban a bizsergést, mondja, legyen az dél vagy éjfél, munkához lát.

Ötvös mester

Kosárfonó székely

Józsa Judit 1974-ben született a székelyföldi Korondon, az egész Erdélyben, sőt azon kívül is elhíresült fazekascsalád, a Józsa család harmadik gyerekeként. Székelyudvarhelyen végezte el az egészségügyi szakközépiskolát, abban a városkában, amelyet lakói büszkén a hajdani monarchia területe legmagyarabb városának tartanak. Közben édesapja, Józsa János keze alatt már egészen korán elkezdett kerámiaszobrokat készíteni. 1993-ban édesapjával együtt a nagyszebeni Falumúzeumban részt vett egy csoportos kiállításon. Ezt követően Józsa Judit úgy döntött, hogy Magyarországon folytatja életét és munkáját. Határozott, tudatos leány, legyőzte családja ellenkezését.1994-ben elszegődött a budapesti Szent Margit Kórházba szociális dolgozónak. Nyomorult, elhagyott öregekkel, elfekvő betegekkel foglalkozott. Komoly iskola volt ez számára. Mikor aztán később Egerben volt kiállítása, kérésére a szobrait rövid időre kivitték a közeli szociális otthonba, örömet szerezni az idős embereknek. Miután egy évig nővérszálláson lakott, a család segítségével végül saját lakásba költözött. Még ágya sem volt, amikor már volt égető kemencéje, műhelye, ahol kedve szerint, akár éjfélkor, akár délben munkához foghatott. És dolgozott is keményen. Közben pedig beiratkozott a Pázmány Péter Katolikus Egyetem művészettörténet szakára, mivel szükségét érezte a műveltségnek a képzőművészet terén. 1996-ban már ki is állította szobrait a Gellért Szállóban – nagy sikerrel. Azóta már volt kiállítása Budapesten, Esztergomban, Szombathelyen és más magyarországi városokban, de bemutatkozott már Hollandiában és az Egyesült Államokban is. 1996-ban különösen nagy sikert aratott Ópusztaszeren kiállított, *Honfoglalás* című történelmi sorozatával. A harminc darab 30–40 centiméter magas kerámiaszobrocskák a hét vezértől a mesterségekig, a temetkezési szokással bezárólag, mind régi leletek és a Krónikák, valamint a régészek tanulmányai alapján készültek (lásd

Harmata János, *Dienes* István, *László* Gyula). Judit igyekezett korhűen ábrázolni a ruhákat, a szerszámokat, a hajviseletet. „Itt látható kisplasztikáit egy hónap alatt formázta meg, égette ki, patinázta – mondta az ópusztaszeri kiállítás megnyitóján *Kovács* Gergelyné. A szobrok modelljeit a történelmi irodalomból, régészeti leletekből élesztette fel, ragaszkodva a történeti hitelességhez. Különösen megható, hogy a szűcs varródobozára rávéste a szarvasi avarkori tűtartó rovásírásos üzenetét, vagy megmintázta a közeli Mindszenten feltárt magányos lovas sírját a feltárások fotói nyomán. A szobrok míves megmunkálásukkal, egyedi karaktereikkel, finoman patinázott felületeikkel egy fiatal tehetség őszinte, áradó tiszteletét és szeretetét fejezik ki a honfoglalók emléke előtt. Üde, virágos koszorú ez a kisplasztikai csoport a millecentenárium képzőművészeti alkotásai között…" *Kelemen* Kristóf a 30 kisplasztikát, köztük a szoborcsoportot, a millecentenáriumhoz méltó képzőművészeti alkotásnak minősítette – olvasom másutt a bíráló bizottság jegyzőkönyvéből. – „A honfoglalókat bemutató kerámiaszobrok egy egységes világot közvetítenek, jóllehet a figurák nem ismétlődnek, egyediek és karakterisztikusak… *Losonczi* Miklós a figurák nemes, mértéktartó archaizmusát emelte ki, az alakok hamvasságukkal eltérnek a *Feszty, Munkácsy, Boda* stílusú megfogalmazásoktól. A honfoglaló vezérek a szoborcsoport kiemelkedő alkotásai, különösen Álmos és Árpád kettős szobra, a két nemzedék megjelenítése… *Pogány Ö.* Gábor szerint az alkotások alapvetően szobrok, *Izsó* Miklós Táncoló parasztok plasztikáját idézik fel… *Kő* Pál rektor szerint a profik nem biztos, hogy ilyen teljesítményre képesek, ennyi hangon és szólamban szólni…" Józsa Judit a Honfoglalás szobrocskáit féltve őrzi. A többi szobra a kiállítások alkalmából mind elkelt. Kisplasztikái egyre ismertebbek, és ami talán a legfontosabb: az elismerés egyöntetű.

Hét vezér

– A korondi fazekasság fortélyait, az agyagművesség technikai részét édesapám tanította meg nekem – mondja Judit, miközben éppen az egyik női szoboralakjának hajfonatát sodorja. – Mindent, ami a hagyományos kerámia ornamentikájához tartozik, a különféle motívumokat annyira megtanította nekem, hogy ha éjjel álmomból ébresztenek fel, akkor is le tudnám rajzolni őket. Én már tipegő korom óta közvetlen kapcsolatba kerültem az agyaggal. Tizenegy évesen már kisebb szobrokat készítettem. A családomban hosszú időre visszamenőleg, különösen apai ágon, mindenki fazekas volt. A testvérem otthon maradt, ő örökli a mesterséget, hiszen az apáról fiúra száll Korondon.

Judit tizennyolc évesen találta föl a saját módszerét: a hajtogatós technikát. Az asztalon kinyújtott agyagot addig hajtogatja, míg kialakul belőle a megálmodott alak. Ez az agyagfigura nem tömör, mint másoké, hanem belül üreges. Nézem a kezét, amint a szobrot készíti. Valósággal szövi az agyagot. Az agyag iránti tisztelettel érint meg tárgyat, bármi legyen az, szobor, golyóstoll, újságpapír. – Én elsősorban népművésznek tartom magam – mondja Judit, míg az agyagkisasszony szoknyáját festi. – Főleg, ha a népi figuráimra gondolok. A történelmi alkotásaimmal túlléptem a népművészet határát, talán már azt is lehetne mondani, hogy népi szobrászművész vagyok. De én jobban szeretem, ha csak népművésznek titulálnak. Egyszerűbb, tisztább. Józsa Judit megtanulta az édesapjától, hogy aki népművésznek született, annak népművésznek is kell maradnia Fából vaskarikát, agyagból porcelánt nem lehet készíteni, szokta emlegetni *Józsa János*. Meg kell őrizni az agyag agyagszerűségét, tömörségét. A népi kerámiát 960 fokon égetik. Ezt a határt, a 960 fokot nem szabad átlépni, azon túl már a porcelán világa kezdődik, amelybe a korondiak nem lépnek át. Józsa Judit azt tervezi, hogy szoborsorozatot készít a magyar nagyasszonyokról és a magyar szentekről. Kedves szobra azonban mindmáig Rózsa Sándor, a sorsa ellen lázadó betyár. Józsa Judit, a maga csendes, tudatos, határozott módján, lázad. Maga alakítja sorsát. 960 fokon…

Beke Mihály András

Mi Atyánk

Könyvszemle

Zászkaliczky Pál: Harmadnapra legyőzte a halált

– Böjti elmélkedések. Harmat Kiadó, 2000 –

Ízléses kivitelben, a Harmat Kiadó gondozásában jelent meg Zászkaliczky Pál böjti elmélkedéseinek kötete, amely hamvazószerdától a húsvét utáni fehérvasárnapig tartalmaz meditációkat napról-napra. Miként a szerző előszavában írja: „Nyilván nem véletlen az, hogy az ősegyházban a keresztelésre jelentkezettek felkészítése éppen a böjti időszakra esett, a keresztség kiszolgáltatása pedig fehérvasárnapon, a húsvét ünnepe utáni első vasárnapon történt. Mielőtt

egy-egy megkeresztelendő elnyerte a szentséget, végigkísérte Urunkat a *via dolorosán*, a fájdalmak útján, s ott együtt sírt a jeruzsálemi asszonyokkal, majd együtt örvendezhetett az emmausi tanítványokkal is, amikor azok a Feltámadottal találkoztak."

Zászkaliczky Pál meditációi a mai embert szólítják meg. Képeit a hétköznapi, gyakorlati életből veszi, könnyen kapcsolatot teremt az áldott állapotú édesanyák, a szülők és a kamaszgyerekek, a betegágyon szenvedők, a magyar történelem, a zeneművek, az irodalmi alkotások világa és Jézus Krisztus szenvedése között. A szavakhoz méltón társulnak a klaszszikus és modern szépművészeti illusztrációk (*Dürer, Cranach, Vajda* Lajos képei), valamint lírai alkotások (*Vas* István, *Puszta* Sándor, *Csanádi* Imre, *Juhász* Gyula vagy éppen *Pilinszky* János versei). A kötet szép kompozíciója egyúttal művészi érzékenységre is vall.

Megrendítő az, amiképpen Júdás árulása mai eseménnyé válik: „Az áruló jelszava a történelem bármely időszakában mindig ugyanaz volt: valamit valamiért. S ha az a valami a pénz, sőt, a sok pénz, akkor így alakul át a jelszó: sok pénzért bárkit és bármit. Vesszen az adott szó, vesszen a jó barát, fontosabb a jól megfizetett állás, a karrier, a pozíció. S a Jézust eláruló otthonának faláról lekerült a feszület, a régi utakat benőtte a fű, s lett templomépítő ősök késő unokája istentagadóvá." (42–43. old.)

A kötet címlapján a mohácsi evangélikus templom oltárán álló feszületről készült művészi fotó látható. Hosszú éveken át Zászkaliczky Pál ebben a gyülekezetben szolgált. Van a kötetnek egy másik személyes vonatkozása is. A szerző majdnem egy évtizeden át az Evangélikus Teológus Otthon igazgatója volt. A teológushallgatókkal minden tavasszal egy-egy passiótörténetet adtak elő, s ezzel járták a gyülekezeteket határon innen és túl. Ezek az elmélkedések az előadások után hangzottak el. Ám a szerzőnek abba kellett hagynia a teológián végzett munkáját és szolgálatát. Idén tavasszal az ország gyülekezeteiben már nem hangozhatnak el ezek az áhítatok. De a nyugdíjba vonuló lelkipásztor maga mögött ajándékot hagyott. A böjti elmélkedések összegzés, búcsúkönyv vagy hattyúdal. De mindenek fölött, minden körülmények között tanúskodás, hogy „harmadnapra legyőzte a halált".

ifj. Fabiny Tibor

Lehet-e újat mondani az egyházról?

– Hans Küng, „Die Kirche" c. műve „Was ist Kirche?" c. jogosított rövidített változata (Gütersloher Verlagshaus Mohn, 1980, GTB Siebenstern 181). Fordította: Tekus Ottó. A fordító kiadása, Győr, 2001.) –

Nem lehet tagadni, hogy a XX. század második felének a legolvasottabb római katolikus teológusa Hans *Küng* tübingeni professzor, akitől 1979-ben a Vatikán Hittani Kongregációja az egyház nevében való tanítás jogát megvonta. A neves professzor viszont sine ira et studio a keresztyén világot könyvek sokaságával árasztotta el, és lett nemcsak a római katolikus egyház, de az egyetemes keresztyénség nagy tanítója. Igazolódott a jézusi mondás az ő életében is: Aki elveszti az életét értem, megtalálja azt. *Tekus* Ottó már ezt megelőzően lefordította *Credo-Hiszek* című művét (ismertette *Szénási* Sándor, Theologiai Szemle, 1992. p.315 kk. és *Hafenscher* Károly, Theologiai Szemle, 1998. p.241 kk). Megjelent továbbá az Egyházfórum és a Zsinati Iroda Tanulmányi Osztályának közös kiadásában *Küng, Projekt Weltethos* című műve, *A világvallások etikája* címmel. (Ismertette *Herczeg* Pál, Theol. Szemle, 1995. p.182 kk). Hans *Küng* neve és műveinek gazdag sora tehát nem ismeretlen előttünk, mégis mindig ajándék, ha egy újabb írása kerül a kezünkbe, éspedig magyar fordításban. A mű nem újkeletű, mert 1980-ban látott napvilágot, de éppen az a különös értéke, hogy fénye nem kopott meg az elmúlt két évtizedben, hanem gondolatai olyan frissek, mintha ma született volna. A másik, ami csodálattal tölthet el bennünket: úgy írni az egyházról

Helyesbítés

Folyóiratunk előző számában, az Erdélyi Zsuzsannáról szóló tanulmányhoz a szerző helyesbítése: „Erdélyi Zsuzsanna műve – két nemzetközi díja után – modellé vált külföldön egy *lengyel* gyűjtemény számára 1976-ban, és egy *szlovén* (nem szlovák) antológiának 1983-ban (nem 1963-ban). Kanyar József"

Contents of No. 2/2001

Meditation and Prayer

András *Lovas*: Patronage of Reliablity

Church and Secularization

Sándor *Tenke*: Opening Speech of the Rector of the University – István *Karasszon*: National Religion or Vocational Religion? – János *Bolyki*: Secularisation and/or the „Come of Age" – Cees v.d. Kooi: Knowledge of God in an Agnostic Culture – Miklós *Tomka*: Religious Change in East-Central-Europe, especially in Hungary – Hans *de Wit*: 'Excuse, Sir, What Does it Mean to Kiss?' Towards Intercultural Biblical Hermeneutics – Hijme *C. Stoffels*: Religion behind the Dykes: Secularisation and Re-Enchantment in the Netherlands

THE MUSES

István *Jánosy*: Passion-tragedy – Gyula *Békési*: Easter Lines (poem) – Miklós *Tóth-Máthé*: Memory Wood (novel) – Albrecht *Goes*: To Receive, To Give (poem) – Dezső *Fükő*: About Albrecht Goes

LIGHTS OF THE CENTURIES

Zsuzsanna Ágnes *Berényi*: „Priest of Kossuth": Gedeon Ács

TESTIMONY

Zsuzsanna *Benczúr*: The Calvinist Religious Woman: Mrs. Klára Tüdős Zsindely

OBSERVER

Gabriel *Habib*: What can Religions Do on the Birthplace of Jesus Christr Today? – Károly *Tóth*: Opening and Closing Speech – Emőke *Bagdy*: Consumer Mentality and the Media – Botond *Gaál*: The Calvinist István Tisza and the University of Debrecen – Sándor *Czeglédy* (1883-1944): Dirge (poem) – Pál Szontagh: Reigning Princesses

Concert

Márta *Pongrácz*: Spring Concert of the Károli Gáspár University Foundation

Film Review

Kálmán *Aniszi*: Once there was a University

Theatre

János *Somlyódi*: Romeo and Julia

Fine Art

András Mihály *Beke*: The World of Judit Józsa Woven from Clay

Book Reviews

Tibor *Fabiny Jr.*: He Overcame Death by the Third Day – Sándor *Szathmáry*: Is There Anything New We Can Say about the Chruch? – Kálmán *Aniszi*: Living Hope (Miklós Csapody: Sense and Hope) – Dániel *Kováts*: József Kanyar: Knowledge of the Homeland and National Mind

Ára: 730,- Ft

Józsa Judit: Jelképes hadüzenet (kerámia)

Józsa Károly

XXV. aukció
A Gyűjtő 1915. 210. l.

80. JÓZSA KÁROLY: Fiatal leány ülő aktja, 60×90 250

XXVII. aukció
M. O. 1916. 44. l.
M. a.

Acsa, cv. tpl

31

Jósa Károly

l.

Tóth Efamennek.
25. l.

Gr. Zinzendorf Miklós képe

434 Balthazar Denner.

Jósza Károly

Thieme Becker

XIX. 216-l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Jósa Károly

gyűjt. kiáll.

a Könyves Kálmánban

1908.?

~~Martonvásár~~ h. n. VII. 185.

Józsa Károly

rajztanár

Mezőtúr 1872-74.

L.

Faragó Bálint:

A mezőtúri ref. egyház

története 1530-1917-ig

Mezőtúr é. n. 232. l.

vész.

és sima karimájú ~~de egy [illegible]~~
rem elolapján ~~címen~~ van átrázolva.

1905.

an ~~és~~ arczélben ~~látható~~. ~~korok medail-~~
ott galléru köntöst visel. Arcza ~~[illegible]~~
ta: WIADISLAVS·D·G·R·VNGARIE·ET·BO-
es Csehország összehajló czimerpaj-

.2 cm.
n Nuber Károlytól 3 K-án (392-905)
15-én 508 sz.a.

atott 1905:XI.30-án a 21515 szvsz.

94

1405

Józsa Károly

d. Könyves Kálmán

34. kiáll. 1910

1301. LEGYEZŐ, filigrándiszü és zom
jelenet kinai, másik oldalán jelen

1302. KÉT TÁSKA, bársony, gyöngyl

1303. KULCSTARTÓ-TÁRCA, szines

1304. SZELENCE, fekete lakk, födelébe
XIX. sz. e. f.

1305. SZARUKÉP, három férfi, egy nő

Józsa Károly

festő

† 1929. aug. 20.

57 éves korában

Isola della Scrofa Velencében.

632. Francesco Guardi.

Józsa Károly

Magyar művész sikere. A bécsi Hagen-Bund kiállításáról megjelent birálatok nagy elismeréssel emlékeznek meg Józsa Károly Münchenben élő magyar festő kiállitott műveiről. Öt szines fametszete szerepel a kiállitáson. Józsa mint illusztrátor több külföldi lapnak és könyvkiadó vállalatnak dolgozik. Bécsben most kiállitott fametszetei párisi éjjeli figurákat mutatnak be szines fametszetekben.

Művészet Krónika
1904. okt. 15.

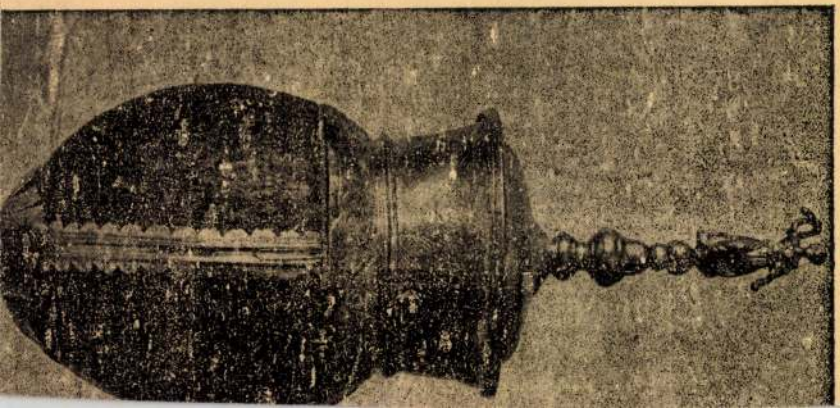

Jósa Kálmán

festő Szegeden

részt vett az alábbi

kiállításon

Délmagyarország

1937. dec. 5.

(v.: Szegedi Képző-

művészek kiállítása

a múzeumban.)

Kunstgeschichte

Józsa Károly
rajztoló

Fővárosi Lapok 1900. júl. 8., 9. old.
(reprodukció: Stella.)

Kalmár

Józsa Károly

festő vul. Szegeden

~~I.~~ vod

NémedySzeged 417. l.

Jósa Károly

Budapesten 1913 májusában műterem kiállítást rendezett.

Budapesti Hirlap

1913. máj. 14.

(Képzőművészet)

u. 598

Wagner Rörös, ref.

278, II. 439

Jósa Károly

Orgazdák c. Lépe
repr.

Vas. Ujs. 1917. 208 l.

Trencsénvármegyei Múzeumegyesület

múzeuma 1915-ben

I. 156.

JÓZSA *Károly*, festő és grafikus. * Szeged 1872 dec. 16 † Budapest 1929 aug. 20. Bécsben, Münchenben és Párizsban tanult s leginkább fa- és linóleummetszetei révén vált ismertté; ezek sokféle külföldi folyóiratban is megjelentek. Kötött formaadású metszeteit a folthatásra építi. Grafikai alkotásainak — melyek közül több található a Szépművészeti Múz. metszetgyüjteményében — szecesszionista mellékízük van.

K. gy. I. 575. f

bbrafordult, de szembe néz.
ı és leberetvált álla körüli
ıe barna. Kék atillája és
entéje prémes. A háttérben

:m. — Lelt. sz. 726. — Értéke
reith-féle ereklyemúzeumból. —
datokat l. a 62. lapon az 580
prilis 23-án (107–95). — Átvételi
udomásul vette az 1896 április

Józsa Károly

festő és grafikus

erőd

Ujó M Zs L.

428. l.

A Műemlékek Orsz

Övek és csattok

szám.

1) 5 db erüst öv Brassó

2) Türkösi erüst övek Br

3) Öv csatt érd [illegible]

4) Türkösi (Brassó n.) övek

5) [illegible]

6) [illegible]

7) [illegible] Brassó

Hivatalból

műemléki ügyben

Az előző fejtegetésben nyert szempont, ha fejtegetéseink helyesek voltak, az olasz dekorativ művészet tárgyalásánál irányadó kell, hogy legyen. A történeti tárgyalás 3 nagy fejezetre kell, hogy szakadjon, amelyek közül az első a dekorativ művek építészeti részének, második a szobrászatinak, a harmadik az ornamentális rész fejlődésének szentelendő.

Az alábbiakban megkisértjük az anyagnak ilyen elrendezését, főkép, hogy elméletünk gyakorlati alkalmazhatóságáról meggyőződést szerezzünk. Természetes, hogy az áttekintés igen rövid és vázlatos lesz, egyes pontokon valósággal rapszodikus rövidségű. Az anyagnak ilyen szempontból való összegyűjtése és csoportosítása még nem történt meg, e sorok írója a szükséges előmunkálatoknak még jóformán a kezdetén van, s így végleges eredmények megállapításáról nem lehet szó. Inkább tudományos programm akar lenni, amelynek értékéről az olvasó ítéljen.

*

Már említettük, hogy a dekorativ művészet javarésze a 15-ik század folyamán a síremlékekre esett. Ezeknek az építészeti formái nem mind egyformák, de nagyjából egy általános jellegű típus állapítható meg, amely a Marzuppini és Bruni síremléken látható legvilágosabban.[1] A síremlék lényeges részét elől nyitott fülke képezi, amelyet lent kiszökellő talapzat, kétoldalt két pillér, hátul elzáró színes táblákból álló fal, s fent félkörív határol. Az egyes építészeti részek egymástól architektonikus tömegeik szerint különválnak, s egymással szemben önállóan élő architektonikus tömegeket képeznek, amelyeknek izolált kialakítása és helyes arányok szerinti összeillesztése képezi a művészi feladatot. A fülkébe illesztetik bele a sarkophag, amely magában szintén egy önálló építészeti testtömeg; arányai szintén a többi rész arányaitól függenek.

A síremlék-forma egésze, amint azt sokszor kiemelték,[1] tényleg emlékeztet egyben-másban a római diadalívekre, bár az egyes elemek itt egészen más jelentőséget és alkalmazást nyernek. Eredete nem is erre megy vissza. Legrégibb nyomai a régi arcosoliumra mennek vissza, azokra a katakomba-falakba vágott félköríves fülkékre, amelyeknek vízirányos alaplapja a koporsónak a falba való besűlyesztésére szolgált. A fülkét magát festményekkel diszítették, s oltárokul is használták. Az oltár és síremlék fejlődése ettől fogva ugyanazon a csapáson haladt. Amikor a katakombába való temetkezés után a temetkezési hely a templom mellett fekvő temető volt, lassan kifejlődött a templom külső falához való temetkezés. A síremlék formája szintén a templom falába vágott félkörives, vagy — a 13-ik században már — csúcsos iv, amelynek kivájt alsó határlapjába a sarkophagot sülyesztették bele, hogy a besülyesztés után ismét síma lappal eltakarják. Ezek a síremlékek, az ú. n. avellumok mind sűrűbben fordúlnak elő, lefoglalják, a templom egész hosszanti oldalát, sőt az Olaszországban egyébként ritka homlokzat sem zárkózhatik el a hosszanti oldalak kialakúlt formája elől, amely egymás mellé helyezett ívekből, s alattuk álló támasztékokból áll, amint azt a firenzei San-Miniato templom homlokzata szépen példázza, ahol az avellum-gondolat felhasználása homlokzatalkotási célokra a legfinomabb művészettel van megvalósítva.[2]

A síremlék a templom külsejéből a templom belsejébe vonul, amikor a 13-ik századtól kezdve a templom belsejébe való temetkezés mind általánosabb jellegű lett. Lényegében véve a templom külsejében alkalmazott avellum formát bevitték az épület belsejébe, ahol azonban a megszokott forma a helyzetnél fogva, amelybe került, nem egy változásra volt kénytelen.[3] Megtartják a félköríves (egyes esetek-

[1] Reprodukálva: Sepulchral Monuments in Italy Mediaeval and Cinquecentist — The photographs and descriptive text bei Stephan Thompson. — London 1878. V. füzet 29. és 30. tábla.

[1] Burckhardt: Geschichte der Renaissance in Italien. Burckhardt-Bode: Cicerone.

[2] Arcosoliumokat és avellumokat repr. l. Burger i. m.-ban, Kraus és Schultze Keresztény archeologiájában — és Venturi I—II. kötetében.

[3] A tárgyalás sok ponton eltér, sőt némelykor egyenesen ellenkezik Burgerével. A dolog közelebbi megokolásáról, valamint Burger álláspontjának a cáfolatáról egyelőre le kell mondanunk.

KUTYATANULMÁNY
JÓZSA KÁROLY FAMETSZETE

ben itt is csúcsos ívű) fülkét, csakhogy ezt a fülkét nem vághatják be magába a templom falába az épület belsejében — mert a falmegtartás egyik alapsajátossága az olasz építészetnek, hanem külön ki kell faragniok s a falhoz illeszteniök a síremléket. Természetes, hogy ha a fülke nem a falba van vágva, nem lehetséges az sem, hogy a sarkophagot a fülkét alul elzáró alapsíkba vágott lyukba tüntessék el. Így egy építészeti elem helyett, amint eddig volt az avellumoknál, kettő alakult, — a sarkophag s fölötte a félkörív.[1]

[1] Ugyanez a forma ciboriumokon is mutatkozik, csakhogy a ciborium teljesen szabadon áll, négy oldalról vannak az oszlopok és félkörívek elhelyezve, s az ívek mennyezetté összefoglalva.

Mindkettőt a falhoz kell illeszteni, és pedig természetesen egymás fölé. Így alakúlt ki magából a feladat természetéből kifolyólag a templom belsejében levő síremlék legelső építészeti típusa, amely a sarkophagból s egy föléje mennyezetként elhelyezett félkörű ívből áll.[1] Igaz ugyan, hogy mind a kettőt, a sarkophagot ép úgy, mint a mennyezetet szilárdan meg lehet a falhoz erősíteni, mindazonáltal a két nagy egymás fölé helyezett tömeg legalább látszólag kevés biztonságban van. A sarkophagot konsolokra állítják, a mennyezetet meg a sarkophaggal próbálják összekapcsolni, nem sok sikerrel. A legnehe-

[1] L. Burger i. m.

Művészet 1907

az otthon melegsége, az anya, a gyerek, az anya és a gyerek formáinak találkozása és érintkezése. Kifogyhatatlan anyaga volt ez művészetének, nevezetesen maga a csók, melyről egy másik nagy művész is, Carrière barátja, olyan halhatatlan dokumentumokat adott. Csakhogy a Rodin csókjai és a Carrière csókjai között ég és föld a különbség.

Carrière a mi modern világunkban s a mi modern világunk kapitálisában, a Degas és Toulouse-Lautrec Párisában megalkotta az anyának, az ősanyának azt a tipusát, amit Zola keresett a Féconditéjében. A Carrière Maternité-i a modern élet igazi Madonna-képei. Erős formájú, csontos, termékeny nagy asszonyok, akiknek erős, kissé durva, de végtelen szeretetről beszélő arca valami elementáris benső harmóniában találkozik a gyerekek gömbölyű, lágy, szétfolyó formáival. A nagy, kemény csontok mellett hogy kiérzik emezekből, hogy a bársonyfinomságú bőr lágy, hajlékony csontokat borit. A kemény csontok mögött pedig csupa szilárd elhatározás, elszántság, életrehalálra menő küzdelem; itt a lágy csontok mögött a tapogatódzó lélek gügyögése, öntudatlan vonzódása a meleg anyai testhez, vak ragaszkodása az életadóhoz. A szeretetben megnemesült naturalizmus gyönyörű termései ezek a képek. Koronájuk a Luxembourgban lévő nagy Maternité, melyen az anya egyik karjával egy alvó, másik kezével egy bágyadt, álmos gyereket szorit magához. Azzal az előrehajlással, azzal az öntudatlan élan-nal, melylyel az anya a gyerekhez forr, ezzel az egyetlen vonallal meg van adva az anyaságnak egész természetrajza. Ez a nem irodalmi megoldása egy látszólag irodalmi problémának! Három alak van itt egybemintázva egy biztos, szilárd, egészszé, de csupa remegő, érzéstől vibráló formából. A követelő, minden más érzést számüző anyai szeretet mellett, mint ami ezen a képen van, pendant-ul — a Luxembourgban is egymás mellett lógnak — megajándékozott bennünket Carrière a boldog, derüs, öntelt anyai szeretetnek emlékművével is a „La Famille"-ben. Itt a központul szolgáló szilárd forma, az anya körül, két oldalt sorakoznak a gyöngéd formák, egy egész sereg gyerek. Csupa beszédes szem, nyilt arc, átlátszó lélek, mindmegannyi nyitott könyv.

Carrière egész művészete úgy hozzá van nőve az emberiséghez és az emberiség nagy érzéseihez, mint egyik ilyen gyerek az anyjához; végtelen ragaszkodással csüggött az emberek nagy közösségén. A vonzást kereste mindenütt, a szeretetet, nemcsak a gyerekben és anyjában, hanem minden emberben egymás iránt s az egész emberiség iránt. Az érzések közösségének, a mindent átható szeretetnek megváltását hirdette épúgy, mint ahogy a természet formáinak nagy közösségéről és egységéről tett hitvallást. Apostoli szelleme és egész művészete benne van abban a pár sorban, melyben magáról ezt irta: Je vois les autres hommes en moi et je me retrouve en eux, ce qui me passionne, leur est cher.

Csak nagy művész és nagy ember éri el az életnek ezt az emelkedett felfogását.

FÜLEP LAJOS

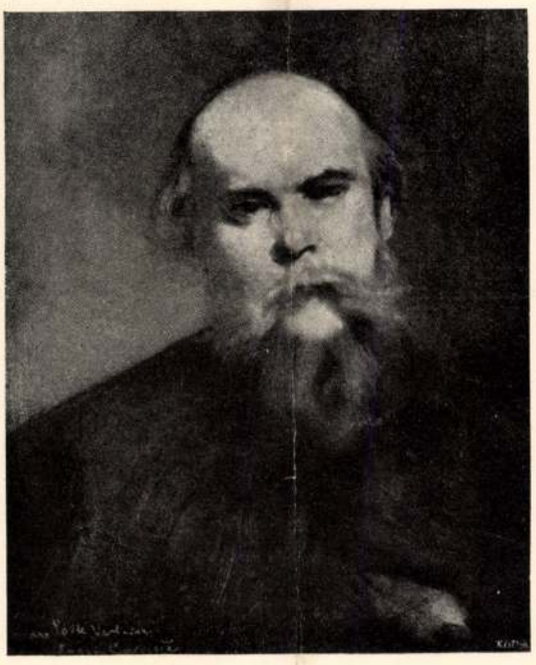

VERLAINE ARCKÉPE
EUGÈNE CARRIÈRE MŰVE

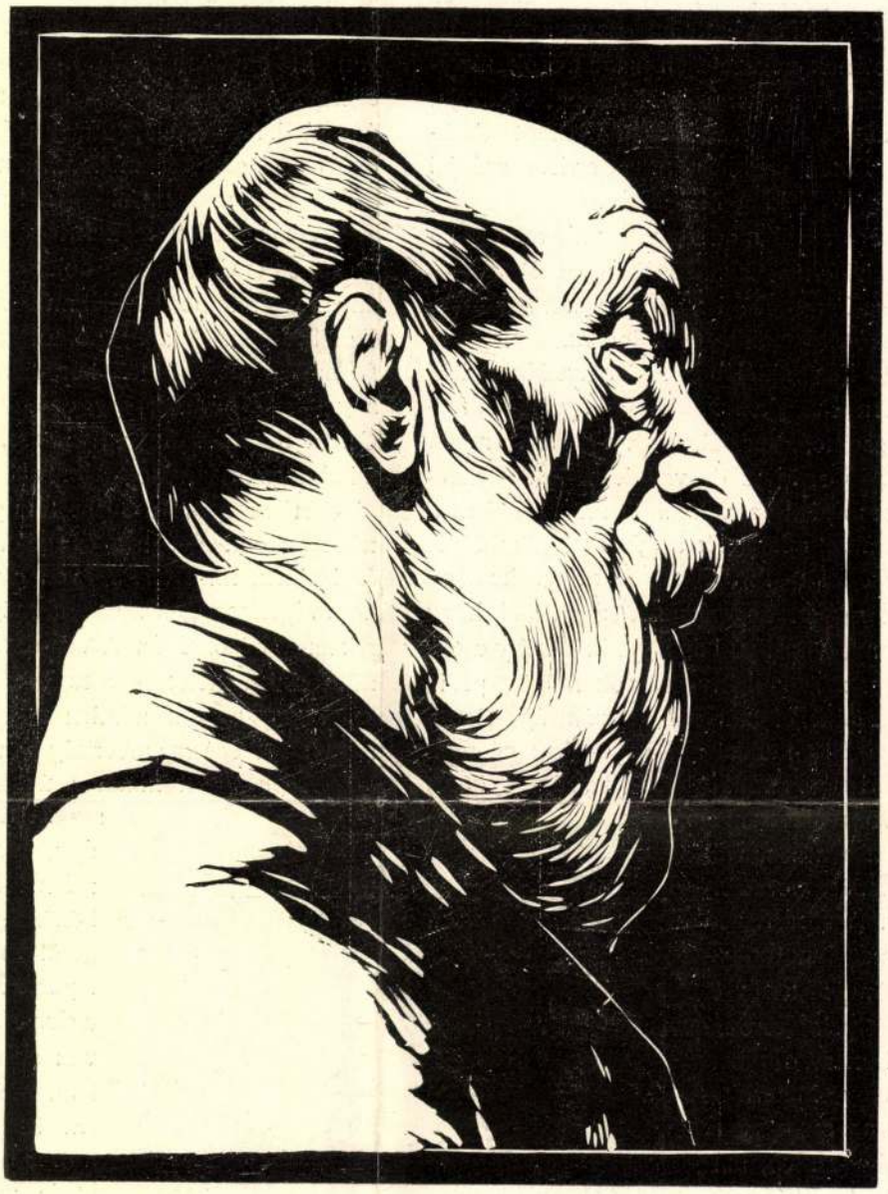

ÖREG EMBER
JÓZSA KÁROLY FAMETSZETE

Művészet 1906.

TANULMÁNY
JÓZSA KÁROLY FAMETSZETE

Művészet 1909

irányítja kezét. Nagyon bőbeszédű. Rengeteg alakot szerepeltet. Kedvét találja a realisztikus részletek aláhúzásában. Érdeklődik az egyéni kifejezés iránt; portraitszerű fejeket nagy gonddal mintáz meg. Gyönyörködik a színes korviseletben és a gazdag ornamentikában. Színei világosak, áttetszőek. A következő képen a kosztümös alakok közé, a keresztelés ürügye alatt néhány aktot csempész, hogy alkalma nyíljék anatomiai tanulmányokra. Még itt is sok a díszítési elem. A Sírbatétel ment minden dekorativ sallangtól. Monumentális vonalak és formák összegző benyomásra törekesznek. Kevés alakot látunk, s ezek között is csak kettőn van hangsúly. A színek lassankint elvesztik mosolygó élénkségüket. Az árnyékok mélyülnek. A cinquecento szavát halljuk. A Presepion a tárgy, s az elrendezés szokványos módja ismét arra csábítja, hogy a XV. századnak engedményeket tegyen. A gyermekét imádó anya és a kis Megváltó viszonyában a régi hieratikus fölfogás tör magának utat. A három napkeleti bölcs királyi köntöse és a bemutatott ajándéktárgyak önként kínálkoznak dekorativ hatásokra. A pásztorok között azonban mezítelen alakokat fedezünk fel, s ezek ellentett taglejtésükkel már más kor szülöttei. A Sz. Frigidanus csudatevésén az alakok túlnyomó része akt. A gátatvető legények a sixtusi kápolna prófétáitól, szibilláitól és fickóitól ellesett contrappostoban vannak ábrázolva. Az utolsó képen, sz. Ágoston jelenetén a mester az új művészeti felfogás teljes tudatában, az új kifejezési eszközök teljes vértezetével dolgozik. Jelenetezése itt a legmozgalmasabb. Formalátása itt a legösszegzőbb. Színei a legtompábbak, árnyékai a legsötétebbek. A dekorativ részletekről teljesen lemondott. A szent püspök ornátusát megfosztja csillogó ékeitől. A trónnak csak vázát adja. Keveset beszél, de szabatosan.

A négyzetes és félköríves mezők találkozási vonalán egyszerűen tagozott, széles festett párkány fut végig; ugyanilyen egyszerű, díszneélküli az összes mezők keretelése. A kétkét szemben lévő négyzetes mezőt egy-egy, félpillér formáját mímelő, széles festett fríz választja el egymástól. Ezeket „a chiaroscuro", monoton barna színre festette a mester, s elárasztotta reliefszerű groteszk-ábrázolásokkal. Változatosan stilizált szörnyek, szirének, csigavonalba átmenő farkkal, fantasztikus madarak, különböző allegorikus alakok, arcképes médaillonok, írástáblák, díszes vázák, melyekben hosszan fölfutó virágok nyílnak, virág- és gyümölcsfüzérek — szóval az antik groteszk témai egyénien hangszerelve, s megtoldva egy-egy új motivummal, a mester fantáziájának sajátszerű szülötteivel. Ez utóbbiak között legkülönösebb egy putto testű, öreges fejű manó, lobogó szakállal, denevérszárnynyal; a baloldali pillér-fríz talapzatáról két ilyen ördöngős alak vigyorog a nézőre. Az Uffizi több oly rajzát őrzi, melyeken groteszk-tanulmányokat végzett. Az egyiken (vetrina 370, num. 126^0; tollrajz) Páris ítéletét ábrázoló egy jelenetet puttokból, szirénekből és díszedényekből képzett ékítmények veszik körül; a lapot fönt és lent egy-egy csigavonalba hajló virág-fríz szegélyezi. Egy másik (v. 367, n. 1640; szépia, fehér vízfestékkel domborítva) csigavonalas ékítményű fríz részletét kapjuk; a rajzot négyzetes háló lepi el, ami arra mutat, hogy nagyobb méretben való kivitelhez előtanulmányul szolgált. Ugyancsak fríztanulmány az 1641. számú (v. 368), tollal rajzolt, szépiával domborított lap; a motivumot farkukkal egymáshoz font szörnyek, gólyák, fantasztikus madarak és kígyók szolgáltatják. Egy tollal készített további rajzon (v. 370, n. 1540^0) stilizált farkú szirént látunk, amint díszes korsóból vizet önt alá. A sorban végső s valószínűleg kronológiailag is utolsó (v. 370, n. 1643) szépiával festett puttot ábrázol, amint erősen barokkformájú concából bujik elő. Mind e rajzok gyors munkát árulnak el; a tollrajzok megszakított, sokszor pentimento-szerű körvonalakban készültek; az árnyékolást a gyors munkát kedvelő mester többnyire az ecsetre bízza, s ha mégis tollal árnyékol, vonalai párhuzamosan haladnak; csak egy esetben (v. 370, n. 1540^0) jelzi az árnyékot egymást keresztező tollvonásokkal.

A kápolna keresztboltozatú mennyezetét is freszkók díszítik. Az alakok sötétkék alapból emelkednek ki. Középen a Francia műhelyéből idelibbent zenélő angyaloktól körülvéve, arany mandorlában az Atyaisten áldó alakja foglal helyet, kinek tipusa ugyancsak Fran-

Jósa Károly

Művészet 1909

245

III.

45.

Pergamen oklevél.

Tóth Károly

Művészet 1910

125

III.

22. Dante Alighieri: Divina Commedia

velemzei ösnyomtatvány ~~XV sz.~~

1497

magyar országos vonatkozás

vizlatsel

Jólsa Károly

Művészet 1908

422

Józsa Károly

Művészet 1906

376

Jósa Károly

Művészet 1905

40

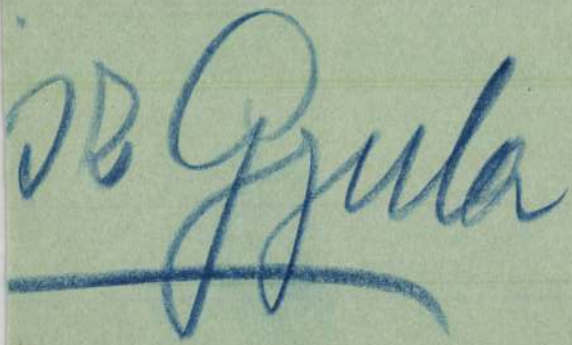

Jósa Károly

Művészet 1904

142, 399

Zoisa Karol

wod

Tarács

Jósa Károf

wod

Vas. Nyp. 1908. 792.

1. (Jósa Károf Kel-
peinek kiállítása,
önarczkeppel és
képekkel)

Jósa Karol

illustrácioka Mu-
veszvilág 1899 evf-
ben

Józsa Károly

1908 ban a Könyves
Kálmán szalonjában
rendezett Eiáll
katalogusát lásd
Könyvtárumban

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Józsa Károly

Józsa Károly kiállítását ismertették napilapok szept. 27., hetilapok szept. 4.

1908 -

(Művészet 1908. 422.l.)

MŰVÉSZEK

A dűlt szám képet, az álló sz

Abt Sándor 64.
Ács Lipót 64.
Amerling 62.
Ágotha Imre 133.
Alexy 348.
Alt Rudolf 351.

Bellaágh Józs
Benczúr Gyul
Benkert Mária
Benkó István
Berán Lajos 6
Berceller Lipó

Iroma

Oldal

Simay Imre: Oroszlánpár 245
Huszár Adolf: Emlékérem 273
Dunaiszky Lőrinc: Siremlék 341

ÉPÍTÉSZETI MŰVEK

Pálint és Jámbor: A Lederer-palota 113., 116., 117., 120—122
belovezsai templom 233
rutkai fatemplom 235
kisolysói fatemplom 237
Kaufmann Oszkár: A berlini Hebbel-szinház 313—321
Palóczi Antal: A kispesti munkáslakóház-telep . 375

IPARMŰVÉSZETI MŰVEK

Erdélyi fatemplomok dísze 92., 94

Jórsa Károly

Vas-ujs. 1908. 79 z. l.
(Jórsa Károly képei-
nek kiállítása, képekkel.)

FORRA

a csomag

A **Konwallin Csomagfogó**-v
bármilyen formáju, sőt formátlan
Győződjön meg erről és tegyen a
kisérletet s az eredmény meglepő
A csomagfogó használata egyszeri
idejének csak 1/4 részét veszi igén
kiszolgálni, tehát időt—pénzt takar

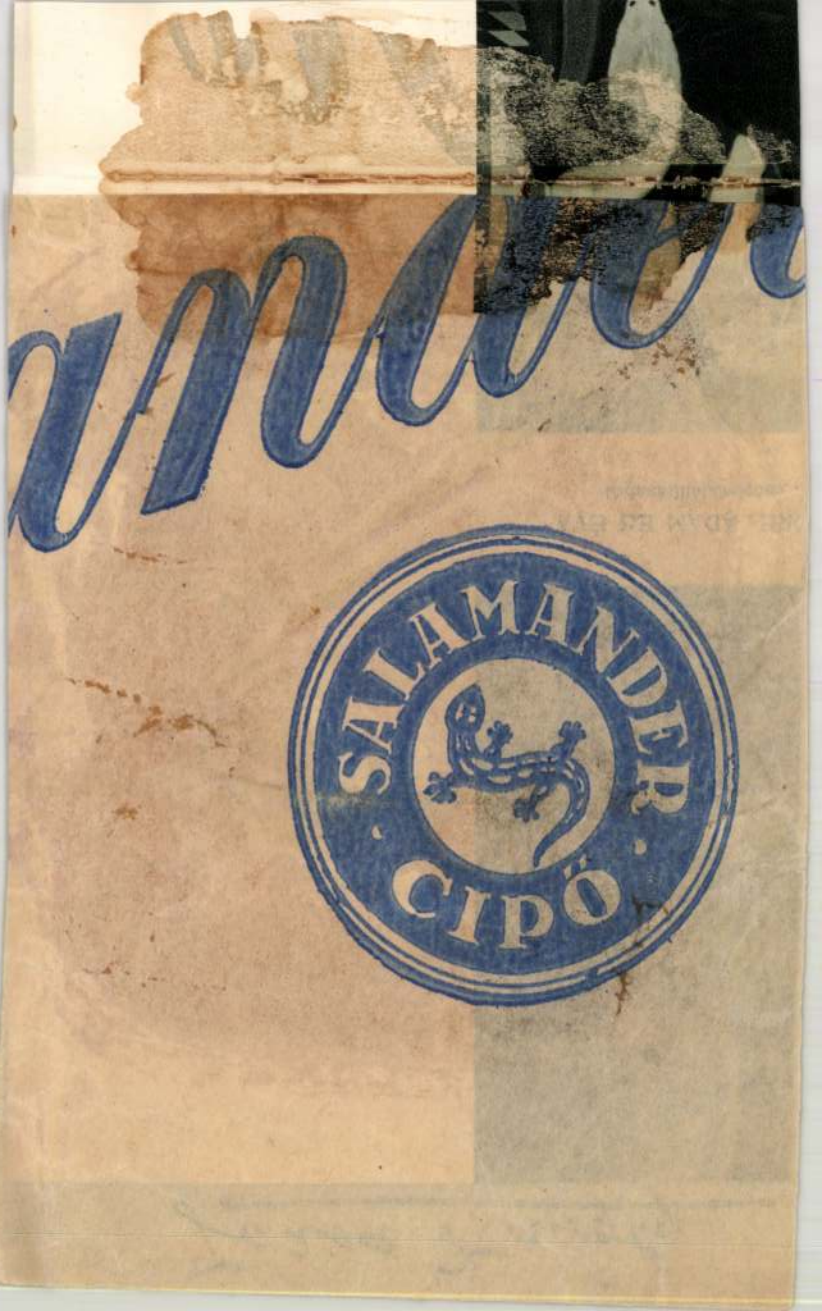
SALAMANDER
CIPÖ

Józsa Károly

JÓZSA KÁROLY. Sok éven át külföldön munkálkodott s azért itthon kevéssé ismert nevű festő és grafikus volt *Józsa* Károly, akit ez év augusztus havának 20-ik napján, Szent István ünnepén ragadott el a halál. Főkép fametszetei szereztek neki becsült nevet, ezeket a The Studio, a Kunstwelt, a Rheinlande reprodukciókból ismerte a közönség, a drezdai múzeum s a mi Szépművészeti Múzeumunk színes és fekete fametszeteiből egy-egy sorozatot őriz. *Józsa* ezenkívül olajfestményekkel is szerepelt, nálunk a Műcsarnokban és Nemzeti Szalonban állította ki azokat (pl. Fűzfák, Tó partján, Magyar népfölkelők, arcképek stb.), ereje mégis inkább a grafika volt s legnagyobb sikerét is ezen a téren érte el, midőn 1898-ban a Stollwerk cég müncheni nemzetközi plakátpályázatán az első díjat neki ítélte a jury. Plakátrajzain kívül különösen a fametszetű lapjai szereztek neki elismerést: erőteljes, folthatásra szánt, minden részletet mellőző, sommázó stílusához jól illett a gyakran igénybe vett szín. Efféle lapjai pl. Az est, A győztes, Lovagló nő, Indiánfőnök, stb. Gyakran szerepelt velük külföldi kiállításokon, Bécsben, Münchenben, Párizsban, ahol éveken át munkálkodott. Legutóbb állandóan Budapesten tartózkodott, ahol ez év márciusában vett részt utoljára nyilvános kiállításon, a Műcsarnokban.

Józsa Károly Szegeden született 1872 december 16-án. Művészeti tanulmányait Bécsben kezdte Griepenkerlnek vezetése mellett, folytatta Münchenben Ažbe iskolájában, Párizsban Humbertnél és a Julian-iskolában, azután sokat utazott, megjárta Angliát, Hollandiát, Belgiumot, Dániát, Németország művészeti központjait. Vándoréletének utolsó állomásául végre szülőhazáját jelölte ki a sors. Munkaerejét az utóbbi években megtörte hosszas betegsége, melytől a halál váltotta meg.

Magyar Nemzet 1929. 6-4. 354-1.

Józsa Károly : Pihenés

Rákosi Jenőné. Meghalt egy régi világból való magyar nagyasszony és egy nagy magyar ember magára maradt az életküzdelemben. Mert Rákosi Jenőné hűséges segítőtársa volt férjének és a szellemi harcok után nyugodalmat kívánó toll harcosát szeretettel, békével és a boldog családi élet nagy és nemes harmóniájával vette körül. Ez a nagy szeretet volt a bástyafal, amellyel körülövezte férjét és ezen az erős bástyán eltompult az életharcok minden támadó fegyvere. Az ő élete csöndes volt, de egyszerüségében nagy, nemes és méltóságot sugárzó. Távozása is halk volt, mint a lehulló falevél csöndes alápergése, de szomoru és gyászos is, mint maga az örök elmúlás . . . Itt disszonáns volna minden vigasztaló hang és a mi szavunk sem akar az lenni. Csak nagy, szívet megejtő megilletődéssel csöndesen mi is letesszük szerény koszorúnkat erre a frissen hantolt sírra, amelyre a természet is mintha ráterítené a ködök szomoru gyászfátyolát.

A mi Nautilusunk

Jules Verne fantasztikus álma, a tenger alatt járó csodahajó, a Nautilus, ma már nem álom. Amit a regényíró fantáziája megálmodott, azt komoly tudósok nem is találták már olyan fantasztikus lehetetlenségnek és megpróbálták összehangolni a valósággal. Az impulzust a regényíró adta. A tudósok csak az ő fantáziája nyomán jártak akkor, amidőn a tenger alatt járó hajót a regény lapjairól a valóságba akarták átvinni. Anyagi és emberi áldozat tömérdek járt ezzel a kisérletezéssel, de ma már valóság lett a csoda és a tenger alatt járó hajó ott úszik a hullámokban.

Az elsőbbség e téren a franciáké, nem csupán a megálmodásban, de a megvalósításban is. A francia haditengerészet különös célokat vélt elérni a tenger alatt járó hajók megvalósítása által és már esztendők óta kisérletezett ezen a téren. De a tenger mélye, amely fölött uralkodni kívántak, áldozatok nélkül nem akart meghódolni az emberi elme előtt és ez az áldozat nem csupán milliókat, de embervért is jelentett. De ők nem riadtak vissza egyiktől sem és a siker nem is maradt el. Ma már körülbelül hetven tenger alatt járó naszádja van a francia haditengerészetnek, amelyek már többé-kevésbbé tökéletesnek mondhatók.

A tenger alatt járó hajók a haditengerészet céljait szolgálják különösen és ez a magyarázata annak, hogy mindenütt kizárólag a haditengerészet foglalkozik építésével és tökéletesbítésével. A franciák után rövidesen a japánok, angolok és németek is buzgólkodtak e téren és ma már nekik is, éppen úgy, mint az amerikai Egyesült-Államoknak, egész flottilájuk van tenger alatt járó hajókból.

Újabban a mi haditengerészetünk is szükségesnek látta, hogy flottánkat tenger alatt járó hajókkal gyarapítsa és már építik is ezeket a fiumei Whitehead-gyárban. Félelmetes erő rejlik egy ilyen, aránylag kis hadieszközben, — alig 30 méter az egész halalaku hajó — amely valóságos réme a nagy csatahajóknak. Észrevétlenül haladhat a tenger felszíne alatt, és így láthatlanul támadva torpedó-lövegeivel, szinte lehetetlenség ellene a védelem. Berendezése természetesen nagyban eltér a közönséges hajóktól, mert el van látva oly alkatrészekkel, amelyek arra képesitik, hogy különböző vízmélységekben mozoghasson, anélkül, hogy a szabad levegővel összeköttetésben áll. A víz alá merülés, vagy a felszínre emelkedés a tengervíz be- vagy kiszivattyúzása által történik, amelynél fogva a víz befogadására a hajó egyes részei kettős fenékkel bírnak. A hajó azonkívül el van látva a beraktározott levegő részére — mert hiszen a víz alatt mozog és így levegőhöz más úton nem juthat — levegő-tartányokkal. A víz alatt a hajót elektromos erő hajtja, amelyet akkumulátorokból kapnak és a naszád a víz alatt is kilenc tengeri mérföld sebességével haladhat.

Különösen eltér a rendes hajóktól a kormányszerkezet, mert hiszen itt nem csupán a rendes kormányzásról van szó, hanem arról is, hogy a hajó különböző mélységre elmerülhessen és viszont a tenger szine alól ujból a fölszínre emelkedhessék. Igen érdekes még a parancsnoki torony, amelyet vastag bronz-köpeny véd, tetején vizmentesen elzárható nyilással, mely a hajó főbejárata. Innen, a parancsnoki toronyból hozható müködésbe a hajó összes szerkezete és innen történik a kormányzás is. A parancsnok-torony fölött egy cső emelkedik a magasba, amelyen keresztül prizmatikus tükrök és lencsék segitségével a viz alatt is pontosan meg lehet figyelni a fönt történteket. A naszád erősebb sülyedése mellett ez a cső alig látható. Ha a hajó azután nagyobb mélységekben kiván haladni, természetesen ezt a szerkezetet nem használhatja és csakis az iránytü használatára lesz utalva.

Az osztrák-magyar haditengerészet tenger alatti naszádjai is eszerint a rendszer szerint készülnek, amely rendszer teljesen

Uj Idők 1909. XV. 17.

megegyezik az amerikai Egyesült-Államok tenger alatt járó hajóinak tipusával. A képek is, amelyeket bemutatunk, tulajdonképpen az amerikai tenger alatt járó hajókat ábrázolják, amelyekkel azonban a mi naszádaink — mint már említettük — teljesen megegyeznek.

A rikkancs

Egészen új hajtása a budapesti aszfaltnak a rikkancs. Nincs egy lustruma se talán, amikor még ez a szó is hiányzott a magyar nyelv birodalmából, nemcsak hogy a rikkancs a budapesti aszfaltról. Hirtelen tüntek föl és szinte gomba módra szaporodtak el. Ma már egész táboruk van. Fürgelábu, erőstorku legények, akik beszáguldják az egész várost és teli torokkal kiáltják ujságjaik nevét, megrokkant aggastyánok és nem egyszer — még tankötelesek aprószentek.

A nevüket költő adta. Kozma Andor „csinálta" a „rikkancs" szót. És most ők adnak egy költőt a magyar irodalomnak.

Zöldfedelü kis füzetkében, amelynek ára 30 fillér, megjelentek a minap Bakti Gyulának, egy fiatal rikkancsnak a versei. A versfüzet címe: „Éjjel". A cím maga rögtön elárulja, hogy a rikkancs-költő a legmodernebb szimbolista-iskola híve, mert ez a cím a nagy éjszakát szimbolizálja . . . A nagy feketeséget . . . Igaz ugyan, hogy akiknek osztályrészül jutott az a nagy boldogság, hogy az irodalom e jelesét személyesen ösmerhetik, más magyarázatát is tudnák adni e címnek . . . A költő úr ugyanis a legszorgalmasabb látogatója az éjszakai kávéházaknak . . . Tehát — lump.

Talán még abszintot is iszik, hogy modernsége ellen a legepésebb kritikusnak se lehessen kifogása . . . A kritikusoknak nincs is, de annál inkább van kifogása a — rendőrségnek.

Mert hogy egyik versét citáljuk:

Szól a zene, tombol a kedv,
A füstös lebujba.
Én meg az egyik sarkába,
Kályha mögé bújva
Bámulok a füstfellegbe . . .

Vagy amint másik versében mondja a bűntanyáról:

Egyszerre csak kiáltoznak:
„Sztrül!" „A razzia már itt van!"
Elviszik a kávést, pincért,
S mindet, ki ott mulatott,
Én se vagyok meglepődve,
Mert — engem se hagytak ott!

Nem ritka eset ugyanis, hogy a rikkancsok koronázatlan költőfejedelme az éjjeli lebujokban összeütközésbe kerül, hol barátaival, hol a lebuj gazdájával, hol a többi vendéggel, vagy éppen a saját rikkancs-kollégáival. Az ilyen összetüzések azonban nem merülnek ki az egyszerü szóvitában, és argumentum helyett a rikkancs-költő nem egyszer nyúl a — bicskához is.

Ilyenkor természetesen a rendőrök is beleszólnak az irodalmi conference-be és pár napra hűvösre kerül a költő úr, aki ha tudna François Villon-ról, bizonyára annak magyar utódául képzelné magát. Ő azonban semmit sem tud Villon-ról. Ő csak — Diner Ákos rendőrkapitányról tud, aki ilyenkor a büntetést kirója reá.

És Diner Ákos neve, hála Bakti Gyulának, immár meg lesz örökítve a magyar irodalomban, mert a rikkancs-költő versfüzetének egyik példányát, sajátkezüleg irott következő ajánlással látta el:

„Személles szabadságom állandó veszélyeztettőjének ajánllom ezzen müvemett . . ."

Ami némi élethumorra is vall . . . habár a helyesírása nem is áll a tökéletesség legmagasabb fokán. *l'Aignac*

Könyvespolc

Az élet. Közel húsz novella egy téglavörös fedelü kötetben, amelyre nagy vörös betükkel ez van ráírva: *Az élet.* — Találó cím, amely már egymagában is jelzi az utat, amelyen Vértesy Gyula, mint novellista, halad. Az életet rajzolja meg minden elbeszélésében, ridegségével, szépségével, gyűlölködésével és szerelmével, árnyékaival és ragyogásaival. Fantáziája olykor romantikus lendületet vesz, de frazeológiájában mindenkor realisztikus marad. Ez ugyan nem egyszer látszólagos ellentmondásra vezet és az irás artisztikumában némi zavart is okoz, de azért értékében ugyanaz marad mindig, legföljebb csak a romantikus színek után erősebben érezzük az élet kietlen szürkeségét. Mert Vértesy az életet szürkének látja, sőt többnek, mint szürkének. Ridegnek, bántónak, kiméletlennek és igazságtalannak találja. Életkeserűsége sokszor ilyenféle kijelentésekre is elragadja: Az élethez nem kell más, mint sok élelmesség, kevés tudás és semmi szerénység. Vagy: A magyaroknak elég a frázis! — Ezeket ugyan novelláinak hősei mondják, de a szavak mélyén átrezeg, hogy ez mind az iró életbölcselete. Ez a nagy életgyülölet különösen érdekes keretet ád a „Húsz év múlva" cimü rajzához, amelyben, bár nevét nem irja ki, de könnyen fölismerhető eszközökkel Vajda János nagy, de sivár életének utolsó fejezetét: a nagy költő haldoklását irja meg. A szép könyv Singer és Wolfner kiadásában jelent meg. Ára 2 korona 50 fillér.

—

Asszonyi balsors. Ráskai Ferenc, kinek nevét költeményeiből már ismerheti a versolvasó közönség, most mint prózaíró mutatkozik be az „Asszonyi balsors" cimü novellásköteteével. Úgynevezett „bejegyzett" poéták gyakran szoktak kacérkodni a novellaírással is és ez az irodalmi kacérkodás mindenkor érdekes, ha nem mindenkor értékes is. Mert a versírók nyelve rendszerint annyira finom és csiszolt, hogy a prózaírásban aprólékos ötvösködő művészetben vész el a tartalom. Ráskai novelláiban inkább az ellenkező véglettel találkozunk. Ez is túlzás. Pedig témái vannak. Erős, realisztikus témák, amelyek az élet brutális igazságtalanságaiba markolnak belé. Talán ebben leli magyarázatát a formával való küzdése is, amelyen azonban valószínüleg hamarosan túl fogja tenni magát és akkor benne a magyar novellisztika számottevő íróval fog gyarapodni. Mert könyve — első prózai könyve! — már most is erős kvalitásokról tesz tanubizonyságot. Az értékes novelláskötet ára 3 korona.

—

Bálványok bolondja. A karácsonykor özönével megjelenő könyvek tengeréből ki kell emelnünk egy könyvet, amely pedig tulajdonképpen nem is olvasmánynak készült. A színpad számára irta a könyv szerzője és ez a munka oda is való. A könyv címe: „Bálványok bolondja" és szerzője Kuncz Jenő dr. A darabot, amint tudjuk, Kolozsvárott nagy sikerrel elő is adták már. Nem közönséges alkotás. Értékes, igazi írónak munkája és ennek dokumentumával a könyv minden lapján találkozunk. Külön is hangsúlyozzuk, hogy ez a színdarab a szokottnál nagyobb figyelmet érdemel. Erős, aktuális, izgató és fokozatos emelkedésével állandóan leköti az olvasó figyelmét. Színpadon, természetesen még nagyobb hatása lehet. És sikere is. A szépen kiállított könyv ára 2 korona.

—

Irodalmi nevelés. Ez a könyv, amelynek szerzője Miklós Elemér, tulajdonképpen a nagyközönségnek íródott, de valószínüleg maguk az írók fogják leggyakrabban forgatni. Irodalmi viszonyokról van szó benne és az irodalmi viszonyok ma még főként csak magukat az írókat érdeklik. Pedig ez a könyv szélesebbkörü érdeklődést is érdemelne, mert amellett, hogy nagy irodalomszeretetről tanúskodik, ezt a közönségbe is át akarja vinni, az irodalom erősebb mérvü pártolására akarja birni a publikumot, azonfölül pedig értékes írói jellemrajzokat is ad. Különösen érdekes „A nő és az irodalom" cimü tanulmánya, amelyben igen helyes és találó meglátásokra akadnak. A kötet végén Maeterlincknek egynéhány irodalmi essay-ét találjuk élvezetes és könnyed fordításban. A könyv Singer és Wolfner cég kiadásában jelent meg és ára 3 koronában van föltüntetve.

—

Ahol a boldogság terem. Az Egyetemes Regénytár csinos vászonfedelü könyveinek gyüjteményében bájos angol regény jelent meg legutóbb. Egyik legkedveltebb angol írónak, B. M. Crokernek könyve, a boldogságról. A puritán angolok tiszta és nyugodalmas vasárnapjainak szent derüje árad ki ebből a fehérlelkü regényből, amelynek története érdekfeszítő és izgalmas, de amellett szelid és otthonias s eseményeit az őszi alkonyok borongó napfénye ragyogja be. Aki a könyvet megveszi és elolvassa, igazán élvezetes órákat szerez magának. „Ahol a boldogság terem" Tábori Kornél pontos és hű, irodalmi nivón álló fordításában jelent meg és ára 1 kor. 20 fillér.

Jósza Károly

festő.

1906. Páris. 29 rue Boule-
vard Pavillon 19.

Józsa Károly

önéletr

~~Brouzkarika, nejvaúdostaikovi~~

~~III. 111~~

Józsa Károly

+ Budapest 1929 aug. 20

Revai XXI. 478. l.

Jósza Károly (irodalom)

és a művész közlése nyomán

* (Plágiummal vádolt magyar művész.) *Münchenből* a „Die Werkstatt der Kunst“ címen megjelenő képzőművészeti szaklapot küldték be hozzánk. Ez a nagy körültekintéssel szerkesztett lap ezuttal két képet is közöl, melyek egy külföldön szereplő fiatal magyar művészt sulyos plágiummal vádolnak. A „plágiumok“ c. rovatban bemutatja a lap a Párizsban élő *Gosé*, spanyol művész, „La vie au rose“ c. rajzát, egy fekete ruhás hölgygyel szemben teázó fehérruhás nőt, mely rajz 1903. február hóban készült — és bemutatja szakasztottan ugyanezt a rajzot, de megforditva, mintha egyszerüen az ablaküvegen át vagy fényképezés utján másolták volna le s megjegyzi, hogy e rajzot Berlinben, a Schulte-szalonban szereplő *Józsa* Károly, mint *eredeti* fametszetét most a nyáron állitotta ki. Az idézett lap velünk szemben mégis annyira diskrét, hogy a plagizáló művész magyar voltát nem emliti, csak egyszerüen „külföldi“-nek mondja. Ez a leleplezés annál kellemetlenebb Józsa urra nézve, mert barátai minden külföldi sikeréről siettek nálunk beszámolni s az ilyen leleplezés nemcsak az ő, de a magyar művészet hitelét is rontja.

Pesti Hirlap, 1904. X. 19.

Józsa Károly festő

Képzőművészet.

P. H. IX. 27 1908.

* (Józsa Károly kiállitása.) A Könyves Kálmán nagymező-utcai művészeti szalonja most vasárnap nyitja meg ujabb kollektiv kiállitásainak sorozatát és pedig ezuttal egy nálunk eddig alig ismert grafikus művész kiállitásával. Józsa Károly, a szegedi születésü művész, már évek óta járta a külföldet, főleg Németországot és Párizst, s csak most mutatkozik be idehaza, mikor künn már nevet szerzett. Szánt-szándékkal nevezzük őt grafikus művésznek, mert bár az olaj- és aquarell-festészetet is kultiválja, művészi ereje a fametszetekben és rézkarcokban kulminál. Amit ezen a téren alkot, az mind bátorsággal, érett művészi öntudattal készült. Francia és angol női szépségei vetekednek Hellieu és Gibson szépeivel, sporttémáit és a mindennapi életből vett jeleneteit pedig szélesen, mély árnyékolással rajzolja meg. Aquarell- és gouache-képein hajlik az aprólékos részletek felé, a miniatüre azonban sehogysem illik az ő frissen járó kezéhez. Itt is csak a bátrabban festett dolgaival arat sikert; de amit nagyon „kinyalt" — az legtöbbször rajzban is hibás. Ezeken a képein affektálja legjobban azt is, hogy Párizsban élt, sok bennük a pikantéria, sőt a frivolitás s uralkodik rajtuk a kabaret-tónus. Olajjal festett képei közül a „Finn nő" igen finoman érzett tanulmány, a „Dachaui parasztleány" és egyik csendélet válik még ki a többi vászon közül. Ismételjük, hogy mint grafikus művész joggal tarthat számot a teljes elismerésre. A Józsa-kiállitás ünnepélyes megnyitása vasárnap délelőtt lesz.

Józsa Károly

U. 1008

7 (a)

Józsa Károly

Kül. 1872.

ired

Skex lib.

~~Apapyi v. Kath. iskolaszék VI. 225~~

Józsa Károly

(kiáll. Nemzeti Szalonban
1908. tavasz)

Rézkarcok
Fametszetek

Jósa Kárly

Marchepe

U. 2281

~~Arapi zárda I. 97.~~

1905. VI. 27.

A műemlékek [illegible] bizottságának: a rodostói Rákóczi ebédlőház átszállításához szükséges építészeti szakember kikiildése tárgyában. (561/1905.)

Józsa Károly

Művészeti lexikon
368 l.

TK. 227

II
585

227. *Perényi Imre.* Mellig van ábrázolva, kissé jobbra fordul, de visszanéz, tojásdad medaillonban. Haja őszbevegyült; szemöldöke, szeme és hegyesrepödrött bajusza barna, szakálla leberetvált. Atillája és lehajtott széles prémgallérú mentéje sárgásbarna. Az előbbin nyolcz kis, az utóbbin pedig három nagy díszgomb van. Felirata alól: »*Necessitas frangit legem*« és a kép körül: »*Emericus Perény Palatinus Regni Hungariae et Judex Cumanorum Aō. 1504*«.

Vászon, méretei 18·8 : 15·2 cm. — Át. Képt. 147 (7). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Jósza Károly

Páris

Műcsarnok

1902. tav. kiáll. 371–373

1905–6. téli kiáll. 515–518, 522–527

1906–7. téli kiáll. 724, 725

Fésük, XVIII. n. VI. 151.

Józsa Károly

Műcsarnok München

1909 graf. neuzeth. kiáll.
575

1909. tav. kiáll. 230, 254

1911. tav. kiáll. 414

1911–12. jub. kiáll. 183

1912. márc. kiáll. 238

1912. tav. kiáll. 94.

1913. tav. kiáll. 362, 364

Articuli ecclesiastici (1709.)

V. 298.

Józsa Károly

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. - 707

1915. tav. kiáll. 139.

1915-16. téli kiáll. 129, 186

1916. tav. kiáll. 96.

1916-17. téli kiáll. 319

1917. tav. kiáll. 287

1917-18. téli kiáll. 140, 155, 197

1918. tav. kiáll. 223, 245

1918-19. téli kiáll.

1919. hadviselt műv. kiáll.
174, 176. nem volt harcterem

1919-20. téli kiáll. - 367

1920-21. téli kiáll. 275, 328

1921. tav. kiáll. 231, 232

1921. őszi kiáll. 268, 276.

1922. jub. kiáll. 306. 599.

1922. őszi kiáll. 238. 412

1923. tav. kiáll. 448, 450. 451, 453,
454, 456. 526, 652

1924. tav. kiáll. 220

Trajan VI. 210

Józsa Károly

Műcsarnok

1924. őszi kiáll. 343, 347
1925. tav. kiáll. 466.
1926. őszi kiáll. 387
1927. tav. kiáll. 684.
1927. magyar táj. 666
1927. őszi kiáll. 530.
1927/28. téli kiáll. 413
1928. tav. kiáll. 431, 435
Nepszünhez u. 35
1928/29. téli kiáll. 580
1929. tav. kiáll. 467

Esterházy Miklós gróf VI. 289

Józsa Károly

Művészet 1904. 142, 399

- 1905. 40
- 1906. 376
- 1907 248
- 1908. 422
- 1909. 245
- 1910. 125
- 1914. 425

Fossano Andrea da: Krisztus a kereszten 164 (612), 1312 (772).

Józsa Károly

Lyka Károly (?)

MAGYAR MŰVÉSZET

1929. 354. l.

Nekrolog

Józsa Károly

festő

Arad

Színházi Élet

1924. 12. szám. (Perdita,

Józsa Károly olajfestménye)

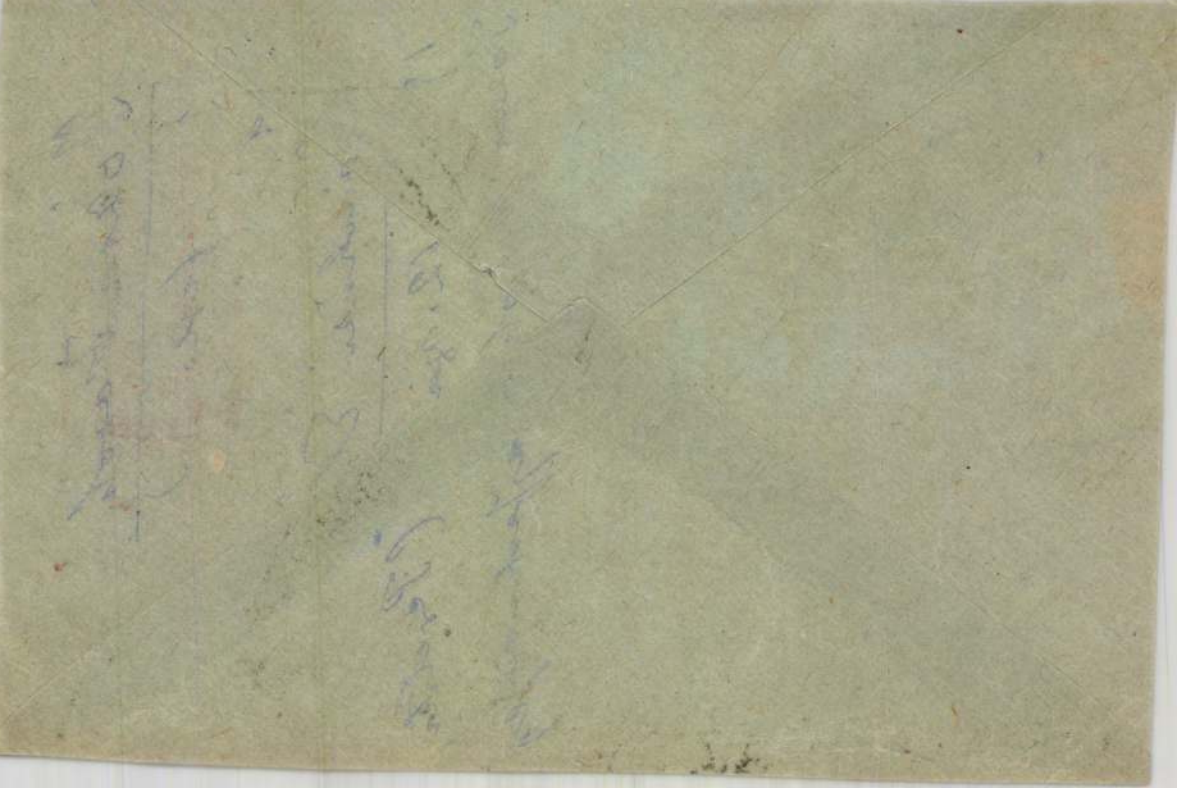

Jósa Károly

festo

Hub. 1872 decr. 16

pieged

wód

Krück. I. 576. l.

Római asztopfő" II. 92, 100.

1903. X. 17.

~~Budapest~~

A fotelegyelmi [illegible] [illegible] az [illegible]

~~Meghivó az 1903. okt. 20.- ára d. u. 5 órakor tartandó~~

~~gyűlésre. köröztetett.~~ - (539/903)

[illegible] elhalasztása felőt

Jósa Kárl

Gyűjtemajos Kiállítása

a

Könyves Kálmán

szalonjában

1908

~~[illegible]~~

A művész életrajzával egyidejűleg dolgozandó fel.

..... nevü munkás igazolta

.....
a müvezető aláirása.

lyezem:

.....
agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Vózsa Károly

+. 1929 -

Magyar Minerva

1929. 354. l.

Jolsa Karoly

Mubarjet. 1914

425

Sümegvidéki faragások, spannolviasz
berakásos VI. 177

Józsa Károly

MAGYAR MŰVÉSZET
1929. 354

II.kerü

Illek András — légv.tüz
Petrovics István — " "
Csáky Dénes István — " "

III.kerü

Rődler Frigyes — légv.tüz

IV.kerü

Piller Antal — légv.tüz
Moser Lajos — " "
Sándor Mihály — " "

lást vett élete sorja.

Mióta Mankovics búcsút mondott az ungvári papnevelőintézetnek, nem volt még odahaza. Nagyon természetes, hogy midön tizennégy viszon-

jat sem tűztek ki s ő már megkapta a püspöki hivatal okiratát, melylyel őt az újonnan rendszeresített egyházmegyei festői állásra nevezték ki.

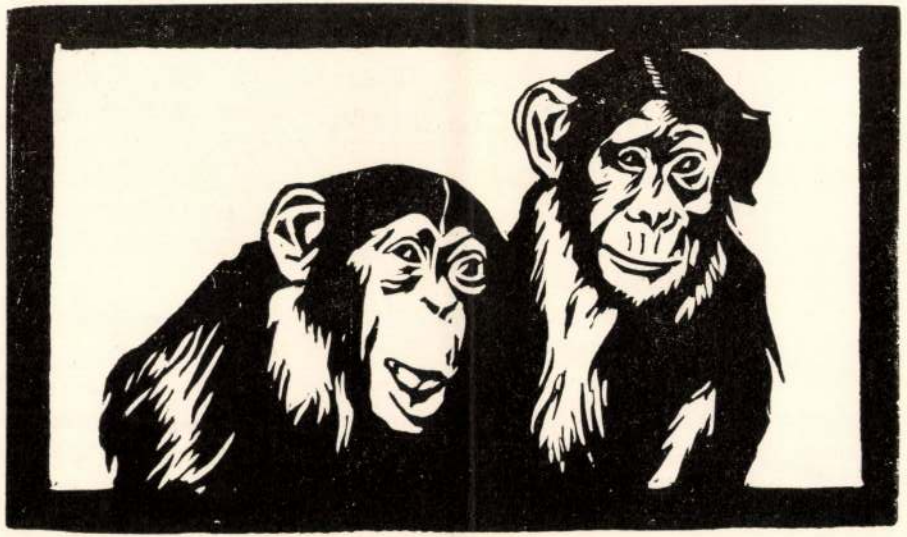

MAJMOK

JÓZSA KÁROLY FAMETSZETE

Művészet 1914.

Ezzel tulajdonképen a fiatal pár megélhetését akarták biztosítani, de önmagában is igen üdvös intézkedés volt ez. Mert egész sereg férc-munkás garázdálkodott idáig az egyházmegyében.. Ezentúl pedig minden terv előzőleg be lett terjesztve a püspöki hatósághoz s kivitelre csak az a mű került, melyet Mankovics megfelelőnek talált. Természetesen a munkát is első sorban ő kapta s ha csak ő nem vállalta, köthettek a hitközségek mással is szerződést. De ez esetben is a felülvizsgálat Mankovics kezében volt.

Mi volt első műve, minő sikert ért el vele s hol lappang? Nem tudjuk.

Búcsút mondván Bécsnek, ezentúl Mankovics állandóan Ungváron lakott s csak ez időtől ismerjük közelebbről munkásságát is. Mint a munkácsi egyházmegye festője, természetesen első sorban ennek a szükségleteit kellett kielégítenie. Főleg Ungban, Beregben és Ugocsában van tőle még ma is sok ikonostásion. De Zemplénben, sőt Sárosban is dolgozott. A szánkói templom nemrég lebontott ikonostásionjának az alsó jobb sarkában volt egy igen sikerült képe, mely Mária consolatrix-ot ábrázolta. Ugyancsak tőle való az izbugyaradványi templomban a tabernaculum fölött látható Annunciatio Beatae Mariae Virginis kép, mely 1818-ban készült s a minyevágási templomban látható: Krisztus sirbatétele. Ő festette aztán a csabaházai (1814), a bélavézsei (1817), fulyáni (1830), nyágói (1831), felsőcsebényi a voliczai (1834) stb. egyházak ikonostásionjait egészben.

Ára egy ilyen képállványnak változó volt s többé-kevésbbé az illető hitközség anyagi erejétől függött. Például a bélavézseiek 1750 váltó forintot fizettek, míg a felsőcsebényiek csak 337 forint és 89 krajcárt. Mert tudnunk kell, hogy ezek a képek régi megszokott minta szerint készültek s nem voltak egyebek, mint többékevésbbé sikerült illusztrációi az egyház múltjából merített tárgyaknak. Ez időtájt még Oroszországban sem tekintették a képírók a vallásos filozófiának tolmácsolását feladatuknak. Mankovicsnak pedig ideje sem volt rá, hogy a lé-

Józsa Károly festő és grafikus ~~szül~~ *1872 ~~december 16-án~~ Szegeden. 1890-~~1896.-ig~~ a bécsi képzőmüv~~észeti~~ akadémián Griepenkerl és Eisenmenger ~~tanárok~~ vezetése alatt, 1897-1900.-ig Münchenben Ažbenál, 1900-2. ~~1902-ig~~ Párisban az Academie Humbertben végezte tanulmányait. 1906. ~~ban~~ Londonban, 1907. ~~ban~~ Hollandiában járt. ~~végzett művészi tanulmányokat.~~ Grafikai müveivel 1900-óta sürün szerepelt a budapesti, müncheni, bécsi és párisi kiállításokon, sőt Berlinben, Bécsben, Münchenben, Drezdában és Budapesten kollektív kiállításokat is rendezett. Müvei közül nehány a ~~budapesti~~ Szépmü~~vészeti~~ Múzeum grafikai gyűjteményében ~~is~~ a müncheni és drezdai Kupferstichkabinettben van. Legismertebb müve Menzel Adolf mütermében Cz. eredeti fametszete, mely a The Studio mümellékleteként jelent meg.

került, egész zászlóaljakat vágtak el ezredeiktől, amelyek a sötétben hiába próbáltak tájékozódni. Gyalogság és tüzérség tanácstalanul állott egymás mellett az országúton. Segédtisztek kétségbeesetten keresték gazdáikat, magasrangu tisztek az adjutánsaik után kiabáltak. És az ágyuk és puskák mindig hangosabban szóltak odaát.

Az alezredesünk ismét halkan rendelkezett és a hangján nem érződött meg az izgatottság. Csendes, udvarias, előzékeny maradt, mint mindig. Ugy képzelem, hogy komoly esetben ezek a csendes, előzékeny, finom urak a legjobb katonák. Kétségkívül jobbak, mint azok, akiket senki sem szeret és akik mindenkit nyomnak.

— Faluba kell mennünk. Melyik a legközelebbi falu? Szent-István? Menjünk Szent-Istvánba.

A gyanutlan Szent-Istvánban már békésen aludtak az emberek, amikor a nagy katonai meglepetés elkövetkezett. A nagy katonai meglepetés két tüzérezredből és négy gyalogezredből állott, amelyek illő katonai dübörgéssel vonultak be egymásután. A kis magyar falu szétszórt házai közé csakhamar sötét tömegek ékelődtek be, amelyek kényszerü mozdulatlanságban állottak egymás mellett. Mozdulni ugyanis nem lehetett. Nyolcvan-száz ház között vagy nyolcezer ember szorongott a csillagtalan éjszaka sötétségében. Megkönnyíteni ezt a pár órai pihenéstelen pihenést semmivel sem lehetett. A lovak, amelyek huszonnégy óra óta egyfolytában dolgoztak, tölnyergelve, fölkantározva, befogva állottak egymás mellett. A legénység odatámaszkodott hozzájuk, úgy aludt valamit. A tisztek pedig pajtákat kerestek. Szép, tágas pajtákat, amelyekben valami szalma is akad.

Az egyik pajtában egy egész gyalogezred tisztikarát találtam meg. Valahogyan szereztek szalmát és most művészi módon ásták bele magukat. A díszhelyet egy öreg őrnagy foglalta el, aki annyira beleásta magát a szalma közé, hogy csak az aranygallérja csillogott ki belőle.

— A földszinten a te számodra is van még szoba, — mondotta nekem egy barátságos főhadnagy. — De a légfűtés nem működik ma éjszaka.

Egy fiatal hadnagy melankólikusan megrázta a fejét:

— Az mind svindli. Nem is igaz, hogy szobák vannak. Az sem igaz, hogy az emberek ágyban alszanak. Az sem igaz, hogy esznek. Csupa svindli.

Ebben a pillanatban kemény sarkantyupengés hallatszott az udvarban, azután hirtelen egy tolvajlámpa fénye villant föl. A fénynél egy tüzérönkéntest pillantottunk meg, aki izgatottan keresett valamit.

Az önkéntes most ordítani kezdett:

— Gazda! Hej gazda!

Egy maszatos paraszt előbújt az egyik kazal mögül. Az önkéntes reávilágított a lámpájával, azután nyugodt fölénnyel igy szólt hozzá:

— Egy szép, tiszta szobát keresek az éjszakára. De hallja, egyedül akarok lenni.

A szalmarakás tetejéről ekkor olyanféle zaj hallatszott, mintha egy viziló prüszkölne. És az öreg, aranygalléros őrnagy harsogó derültséggel bömbölt a fiatal harcos felé.

— Önkéntes! Maga eltévesztette az ajtót. A szobája a szomszéd házban van. Prrr. A fürdő is el van készítve. A vacsora is várja. Prrrr. De vigyázzon, el ne rontsa a gyomrát, mert a — a libamájpástétom kissé zsíros.

Az önkéntes riadtan menekült. Még egy kissé nevettünk az eseten, azután ismét nagy csend lett. Vártuk az éjfélt, amikor ismét visszamegyünk a dombjainkra.

Farkas Pál

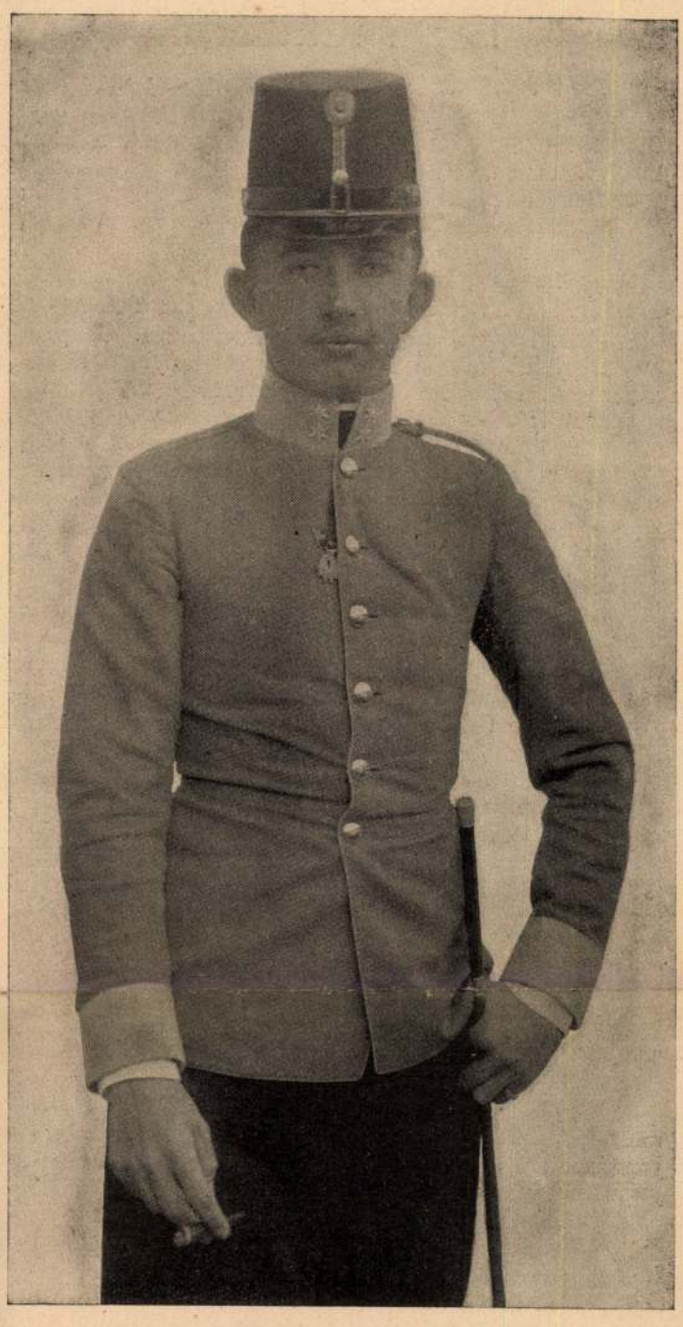

A veszprémi nagy hadgyakorlatok Kallós Oszkár fényképe

Károly Ferenc József kir. herceg, a leendő trónörökös

CERUZA-JEGYZETEK

Mikor baj ér bennünket, azt mondjuk: Nincsen Isten! nincsen isteni gondviselés! nincs őrző angyal!

Dehát az Isten nem száraz-dajka. Azért adott az embernek észt, hogy vigyázzon magára. Különben ez a sok minden földi jaj-baj csak megerősíti azt a véleményt, hogy Istentől eltávozott lelkek vagyunk.

A Föld a Világegyetem javító-intézete.

*

Ha valamin mérgelődől, bánkódol, sirsz, egy hónap mulva nem úgy fogsz rajta mérgelődni, bánkódni és sírni. Hát még egy év mulva!

Haj de bölcs ember volna, aki mindent olyan szemmel tudna nézni, ahogyan egy év mulva látja!

*

A nagy szenvedést átélt ember új szívet kap az Istentől.

Gárdonyi Géza

Erzsi teát árul

Akik Erzsikét ismerik, azokat nagyon meg fogja lepni ez az ujság. Lehetséges volna, hogy ez a bájos festőnövendék, aki annyira tudott rajongani a művészetéért, elmenjen teát árulni?

Igaz, hogy az emberek nem sokkal többet tudtak a művészetéről, mint azt, hogy rajong érte és már régóta kételkednek tehetségében, de nem lehetett vele tisztába jönni. Első mestereink elismerően nyilatkoztak róla, de különösen az őrizte meg számára a művésznő nimbusát, hogy a fiúk úgy szerették, a leányok pedig úgy irigyelték, amint csak tehetséges leányokat szokás. Sikereinek titka öntudatlanul követett taktikájában rejlik. A férfiakkal szemben, mint művésznő, fölvilágosodott és szabadnak akart látszani, és annál szeretetreméltóbb volt, minél jobban meglátszott rajta ez a látszani akarás. Nőkkel szemben pedig olyan volt, amilyen tényleg: naiv és illedelmes, és ez annál bosszantóbb volt, minél jobban meglátszott, hogy Erzsikénél ez természetes.

Szőke volt. Egyszerűen: szőke. Itt úgy kell kiejteni a szőke szót, mint minden más szót, megkülönböztetéstül azoktól a szőkéktől, akiknél állandóan úgy ejtjük ki e szót, mintha fölkiáltó jel volna mögötte. Filigrán termete volt, porcellán arca és égkékszin szemei, ilyen kéket kapunk, ha kobalthoz fehéret keverünk.

Hogyan kerülhetett ez a biedermaier-figura a fiatal festőóriások közé? Valószínűleg a bácsija hozta ide Egész biztos, hogy a bácsija. Az maga is művészi pályára készült valamikor, még pedig színésznek. Ő róla is elismerően nyilatkoztak a legnagyobb mesterek és szerették a nők, irigyelték a férfiak. Természetesen dráma-hősnek készült. De ő vele a sors kegyetlen játékot űzött, olyan kegyetlent, amilyenre csak ritkán vetemedik dráma-hősök irányában. Színésztanulmányai közben teste annyit nyert terjedelemben, hogy hangja sokat veszített érces csengéséből és mozdulatai heroikus lendületükből. Le kellett mondania a művészi pályáról és tekintélyes örökölt vagyonát egy jól jövedelmező teás-üzletbe fektette. De megőrizte azóta is rajongását a művészetek iránt és azt az elvitázhatatlan jogát, hogy a legnagyobb mestereinkről nem épp a legelismerőbben nyilatkozhassék.

Ő fedezte föl unokahuga, Erzsike képeslapokról lemásolt virágaiban és holdvilágos vagy naplementés tájképeiben a talentumot. Elhozta a festőiskolába ezt a csinos, jólnevelt leánykát, a tüzes és extravagáns lányok, a hosszuhaju és öntelt fiúk közé. A bácsi azóta megnéz minden tárlatot, keresi a művész-ismeretségeket és nagy szakavatottsággal és sok műszóval beszél a modern piktura törekvéseiről. Erzsike pedig nagyon hamar és szépen beletalálta magát. A fiúktól, akik udvaroltak neki, megtanult beszélni és pózolni, a leányoktól, akik barátnői lettek, öltözködni és fésülködni. Csak festeni nem tudott megtanulni. Azaz megtanult, mert minden rajza jobb volt az előbbinél, de éppen csak annyit tudott, amennyit megtanult. Az ő dolgaiban találtuk a legkevesebb hibáztatni valót, de a legkevesebb dicsérni valót is. Tisztán és szorgalmasan dolgozott és majd elájult rémületében, ha a mester vastag, puha szenével „belemázolt“ az ő aggodalmasan lerajzolt félénk vonalaiba.

Erzsike szorgalmasan eljárt az iskolába. Már évek óta művésznövendék, még mindig csak növendék. Soha nem állított ki semmit. Ismerősei pedig egyre vártak tőle valamit, amíg csak meg nem unták a várást. Eleinte kiváncsiskodtak, aztán gúnyolódtak. A zsúrokon, ameken Erzsike annyira tetszelgett magának a művésznő szerepében, folyton kiméletlenebbek lettek az érdeklődések.

— Nem az ön képei tetszettek nekem annyira a Szalonban? — kérdezte egyszer komoly hangon valamelyik híres zsúr-szatirikus és a többiek mosolyogtak. Kényszerűségből mosolyogtak, hogy ne kacagjanak.

Az emberek, akik körében megfordult, úgy bántak vele, mint azzal szokás, akiben erősen csalódtunk.

Sőt később már úgy tettek, mintha nem is csalódtak volna, mintha már kezdettől fogva tudták volna, hogy Erzsike nem talentum és nem lehet tőle semmit sem várni. Összemosolyogtak, ha a művészetről beszélt. mint amikor egy hóbortos a kedvenc eszméit fejtegeti.

Ezt már észrevette, mert bántotta Erzsikét, talán maga is észrevette, milyen képtelenség őt, az illedelmes, józan leánykát, aki ártatlanul mimeli a többieket és eltanult egynéhány frizurát és frázist, — őt hóbortosnak tartani. Fölháborodott és gondolkozni próbált. Ő eddig sohasem foglalkozott azzal, hogy tulajdonképp mit is jelent neki a művészet? Eljárt a festőiskolába, mert szívesen festegetett, jól érezte magát a bohém-gyerekek közt. Társaságban adta a művésznőt, mert ez hálás és érdekes szerep és beletalálta magát. Most gondolkodott, de nem tudott tisztába jönni azzal, hogy több köze is van-e a művészethez, mint ennyi? De azt érezte, hogy az emberek ostobák, ha őt hóbortosnak tartják. És ez olyan színben tüntette föl az egészet, mintha őt nem értenék meg. Így elérkezett a félreértettek keserü nyiltságához, amely tisztába akar jönni az emberekkel. Elhatározta, meg fogja kérdezni Balázstól: mit gondol, lesz-e belőle valami, vagy sem? Miért éppen Balázstól? Mert Balázs Pista az óriás közöttük, föltétlen tekintély, akinek képeiről a lapok is írnak és emellett olyan jó és igaz lélek, amilyen csak egy elegáns úrfiba szorult művész medvetermészetében rejtőzhetik. Erzsike szerelmes is volt egy kicsit ebbe a fiúba, annyira, amennyire tőle telt, annyira, hogy mindenki észrevehette, de ő is megmaradhatott abban a szent meggyőződésben,

Józsa-kiállítás a Könyves Kálmánnál
Józsa Károly: A turfon

Uj Idők 1908. XIV. 40 sz.

MI UJSÁG?

Hűvös, változékony idő várható, később hőemelkedés valószínű

Budapesten ma délben 21 fok C meleg volt

A Meteorológiai Intézet jelenti augusztus 21-én délben 12 órakor:

A nyugati nagy légnyomás, amelylyel a hűvös óciáni levegő benyomult a kontinensre, főleg Észak-Európa felé terjeszkedett. Nagyobb kiterjedésű depresszió van Izland táján és a Balkánon is található egy depressziós terület. Ez utóbbi felé a Kárpátokon át élénk légáramlás indult meg a hüvösebb északi tájakról. Esők Közép-Európában mindenütt voltak.

Hazánkban a tegnapi esőzés kiterjedt az egész országra és helyenként jelentékeny volt. Így Izsákon 35, Balassagyarmtaton 31, Püspökladányban 30, Békéscsabán 28, Móron és Kecskeméten 25 milliméter csapadék esett. Az esőkkel több helyütt zivatar járt. A lehülés különösen a nyugati részeken érezhető.

Budapesten 21-én délben a hőmérséklet 21 fok Celsius.

Jóslat:

Egyelőre változékony hüvös idő, később lassú felmelegedés valószínű.

— **(Paul Saurin-t, a Francia Diákszövetség elnökét választották a C. I. E. elnökévé.)** A nemzetközi diákkongresszus elnökválasztó ülését hétfőn estére tüzték ki. Este 10 órakor ültek össze a diákdelegátusok, hogy a C. I. E. következő évi *tisztikarát* megválasszák. Az ülés hajnali ½4 óráig tartott. Ekkor vált ismeretessé, hogy az elnöklő Edgars Rempe ajánlatára egyhangúlag *Paul Saurin-t, a Francia Diákszövetség elnökét választották a C. I. E. elnökévé.* Az új elnököt lelkesen megéljenezték. *Indítványára két elődjét, A. Gordon Bagnall-t és Roberto Maltinit tiszteletbeli elnökökké választották. Helyettes-elnök Hans Bosshardt lett. Alelnökké első helyen Széll János dr.-t, a magyar diákság jelöltjét választották, másik alelnök Jan Pozaryski lengyel delegált lett.* Főtitkár Ibrahim *Achmed* bey, pénztáros Dott Dino *Gardini* lett. *A bizottság nem foglalkozhatott a horvát kérdéssel,* mert a C. I. E. alapszabályai szerint csak egy év mulva kerülhet szőnyegre. A diákkongresszus résztvevői kedden délelőtt a Szent István-napi körmenetet nézték végig, majd délben különvonaton Debrecenbe utaztak, ahol két napig tartózkodnak.

— **(Józsa Károly festőművész meghalt.)** *Józsa* Károly festőművész és grafikus súlyos tüdőbajában tegnap 57 éves korában meghalt. Sok kitüntetést kapott, többek között *1908-ban, Londonban megkapta a nagy aranyérmet is.* Budapesten a Műcsarnoknak és a Szalónnak volt szorgalmas kiállítója. *Holnap temetik.*

— **(Nagy gyári tűz Mannheimban.)** *Mannheimból jelenti a Magyarország külön tudósítója:* Hatalmas tűz pusztított kedden este a *Bopp* és *Reuter*-féle szivattyú- és gépgyár telepén. A tűz olyan rohamosan terjedt, hogy a tűzoltóság csak a szomszédos gyártelepek megmentésére szorítkozott. *Néhány tűzoltó összeégett.*

— **(Holnap kezdi meg ötnapos gyüléseit az ORLE.)** *Miskolcról* jelentik: A kálvinista papság szervezete, az *Országos Református Lelkészegyesület* csütörtökön nyitja meg konferenciáit az itteni református főgimnázium tornatermében. Ma már a kora reggeli óráktól szinte ontják a vonatok a vendégeket. A program olyan érdekes, egyetemes jellegű, hogy az előadásokra és hozzászólásokra kétségkivül fel fog figyelni az ország minden társadalmi osztálya és felekezete. Mingyárt az első napon egész sorát beszélik meg az igen fontos témáknak. Délben közös ebéd lesz a népkerti Vigadóban, délután a diósgyőri Várrom megtekintése. Pénteken és szombaton folytatódik a konferencia, *pénteken délután a diósgyőri vasgyárat, szombaton délután Lillafüredet tekinti meg az ORLE társasága.* Vasárnap délelőtt játszódik le a III. Országos Presbiteri Értekezlet Nagygyülése, a diósgyőri Vasgyártelep munkáskaszinójának hatalmas csarnokában, hétfőn pedig az ORLE évi rendes közgyülése, *Baltazár* Dezső dr. püspök, elnök megnyitójával.

— **(Négy öngyilkosság Szent István napján.)** Szent István napján több öngyilkosság történt a fővárosban. *Majtényi* Tiborné 23 éves napszámosnő a Babér ucca 12. számú házban lúgkőoldattal megmérgezte magát. A mentők a Rókus-kórházba szállították. — *Földi* Jánosné 82 éves asszony a Fürj ucca 12. számú házban *felakasztotta magát és meghalt.* — *Pestszentlőrincen* az Erzsébet ucca 20. számú ház udvarán lévő fáskamrában *Rikovil* Vince 22 éves lakatossegéd cukorspárgával felakasztotta magát. Mire rátaláltak, *halott volt.* — *Pauer* Fehérke 30 éves artistanő Kemény Zsibmond ucca 11. számú házban lévő lakásán morfiummal megmérgezte magát. A mentők gyomormosást alkalmaztak és a lakásán hagyták.

— **(Rádióhangverseny Szent István napján a Vigadó téren.)** Az utóbbi években a gellérthegyi tüzijátékokra várakozó közönség a pesti Dunaparton már órákkal a tüzijátékok megkezdése előtt igyekezett magának helyet biztosítani. Ezek az órák unalmas várakozással teltek el. A Philips Rádió és Villamossági Részvénytársaság igazgatósága már tavaly is gondoskodott arról, hogy ezt a hosszú várakozást a rádióautója útján rádió és gramofón leadással tegye elviselhetővé, illetve szórakoztassa a közönséget. Az idén ebbe a programba illesztette Hegedüs Tibor és K. Halász Gyula a Studió rendezői által aranyszált Philips Szent István napi magyar rádióestjét. A Philips Rádió és Villamossági Rt. ezúttal is bebizonyította, hogy nem kimél sem költséget, sem fáradságot akkor, ha a közönség szórakoztatásáról van szó.

— **(A magyar »Róma« diadalmas repülése.)** *Hágai* jelentés szerint *Bánhidy* Antal 18 lóerős sportrepülőgépével megérkezett Amszterdamba. Brémától Amszterdamig *a 310 kilométeres utat leszállás nélkül tette meg a »Róma«,* amely eddig összesen 3200 kilométert repült 45 óra 23 perc alatt. *Bánhidy* Rotterdamba, onnan pedig Németországon át Posenig akar repülni, ahonnan a Magas-Tátrán keresztül tér vissza Budapestre.

— **(Birkózóversenyek a Sportarénában.)** Ma és mindennap a *Sportarénában* (Hermina út 65, az Angol Park kijárata mellett) *nagy nemzetközi professzionista birkózóverseny a budapesti aranyövért.* Eddig neveztek: Hans *Schwarz* világbajnok (München), Ottó *Huhtanen* finn világbajnok, *Cyclon Ress* (Amerika) szabadbirkózás világbajnoka, G. *Budrus* (orosz), R. *Benold* (osztrák), *Steinke* (német), *Angelescu* (román), *Szorádi* (magyar), P. *Wolke* (német), Aug. *Ahrens* (német), P. *Landau* (német), H. *Reglin* (Európabajnok) *Weinert* (szász), *Weisz* B. (magyar), *Prohászka* (cseh). Helyárak: *70 fillértől 3 pengőig.* Pénztár délután 3 órától a Sportarénában.

— **(Kiesett a villamos kocsiból.)** A Ferenc József rakpart 28. számú háza előtt egy 16-os villamoson *Varga* János 29 éves földmüves hirtelen rosszul lett, kiesett a kocsiból és súlyos zúzódásokat szenvedett. A mentők a Rókus-kórházba szállították.

— **(Albrecht főherceg üzületi lobja miatt nem vehetett részt a Szent István-napi körmeneten.)** *Albrecht* főherceg — mint félhivatalosan jelentik — a kormányzóhoz intézett táviratában mély sajnálatának adott kifejezést afölött, hogy Szent István napján az ünnepi körmeneten nem vehetett részt, mert *üzületi lobja miatt az ágyat kellett őriznie.*

— **(Torreadort játszott — megölte a bika.)** *Jassi* tudósítónk jelenti: *Sarateanu* Nicolae, egy jobb családhoz tartozó jassi fiatalember, több kitünő eredményt ért el a sportversenyeken. A teljesítményeire büszke ifjú tegnap délután két barátja társaságában a város külterületén sétált és hetykélkedésből arra vállalkozott, hogy *megverekszik az éppen ott legelésző hatalmas bikával.* Levetközött és egy bicskával a kezében nekitámadt az állatnak. A bika egyideig türte az incselkedést, de aztán dühösen nekirohant Sarateanunak, *felöklelte és többször egymásután a földhöz vágta, aztán addig taposta, amig megölte.* Sarateanu barátai tehetetlenül nézték a rettenetes bikaviadalt.

— **(Schranz Ödön tábornok nyugalomban.)** A kormányzó az altábornagyi cím egyidejű adományozása mellett *Schranz* Ödön tábornokot nyugállományba helyezte.

— **(Végetértek a szombathelyi tüzoltónapok.)** *Szombathelyről* jelentik: A vasmegyei tüzoltószövetség jubileumi ünnepségeit tegnap fejezték be. A tüzoltónagygyülés sajnálattal vette tudomásul, hogy *az ország 23 vármegyéje közül 12-ben még ma sem alakult meg a megyei szövetség.* Az országos tüzoltóversenyeken a *városok csoportjában az első díjat, a Tveuer Szilárd vándordíjat Sárvár tüzoltósága nyerte el. Második Esztergom, harmadik Komárom lett. A községek versenyében az első helyet Kiszombor szerezte meg.*

— **(Orvosi hirek.)** *Róth* Miklós dr. igazgató-főorvos rendelését megkezdte. V., Honvéd ucca 16. Telefon: L. 920—88.

Sz. Liebermann Tódor dr. fül-, orr-, torok-, gégefőorvos újra rendel. Veres Pálné ucca 12. 840—60.

Frank Géza dr., gyermekorvos (V., Andrássy út 32) szabadságáról visszaérkezett és folytatja rendelését.

Löwenbach Ilona dr. fogorvos áthelyezte rendelőjét Rákóczi út 73. szám alá. Telefon: J. 424—27.

Frank Géza dr. gyermekorvos (VI., Andrássy út 32.) szabadságáról visszaérkezett és folytatja rendelését.

— **(Beleinek rendszeres tisztitására)** nemcsak a székrekedésben szenvedőnek kell ügyelnie. Kóros erjedés, rothadás, bélgázok megakadályozására vegyen be este 2—3 szem Artin drazsét.

— **(Rózsahegyi Kálmán, a Nemzeti Színház örökös tagja)** tizenöt év óta fennálló színészképző tanfolyamára a beiratkozások augusztus 20-án megkezdődtek. Jelentkezni lehet 12—2-ig és 3—6-ig: Népszínház ucca 22., II. 4. Telefón: J. 331—05.

— **(Harc a lánykereskedelem ellen.)** *Bukaresti* tudósítónk jelenti: A Népszövetség mellett müködő »Nővédelmi Egyesület« alelnöknője és két tagja Konstancába érkeztek, ahol a nemzetközi nőkereskedelem ügyében fognak vizsgálatot tartani. A kiküldötteket a belügyminisztérium megbizottja fogadta azzal, hogy a román kormány a legteljesebb mértékben támogatni fogja ennek a vizsgálatnak a lefolytatását. Az egyesület Konstantinápolyban nagyarányú leánykereskedő társaságot leplezett le, amelynek tagjai állandó összeköttetésben állottak romániai ügynökeikkel. A küldöttség előbb Konstancában, majd Galacon és Brailában vezet vizsgálatot az ügynökök kinyomozása érdekében.

— **Újszerű csillárok.** Elkészültek a modern technika legújabb csillárjai és az Elektra csillárgyár (Dob u. 42) meghívja az érdeklődőket ezeknek vételkényszer nélküli megtekintésére.

— **(Leugrott a robogó villamosról, súlyosan megsebesült.)** Szent István napján délelőtt 10 óra tájban *Juhász* Ambrusné 29 éves háztartásbeli asszony, aki az Utász ucca 3. számú házban lakik, a Baross ucca 132. számú ház közelében leugrott a 24-es jelzésü robogó villamosról. Juhásznét, aki *súlyos* agyrázkódást szenvedett, a mentők a Szent István kórházba szállították.

Előfizetési ár:

1 hóra . . . . . 3.— P
3 hóra . . . . . 7.— P
6 hóra . . . . . 12.— P

TELEFONSZÁMAINK:
József 455—50-től 56-ig
József 464—18. József 464—19

— **(Gara Arnold tragikus öngyilkossága.)** A magyar művészi világnak súlyos gyásza van. *Gara* Arnold, a kitünő festőművész és grafikus hétfőn délután gázzal megmérgezte magát Attila körút 2. szám alatti lakásán. Mire ráakadtak, már nem élt. A rokonszenves és nagytehetségü művész levelet hagyott hátra a rendőrséghez címezve. Búcsúlevelében megrongált idegrendszerével magyarázza borzalmas tettét. Arra is kéri a hatóságokat, hogy mellőzzék a boncolását. *Gara Arnold ismert és kedvelt tagja volt a pesti művésztársaságnak.* Már mint fiatalembernek, szép művészi sikerei voltak és mindig rendezett viszonyok között élt. Felesége, *Körösi* Márta fogorvosnő, a *Társadalombiztositó Intézet* orvosa, semmit sem tudott férjének tragikus szándékáról. Hétfőn délelőtt még azzal búcsúztak, hogy Gara egy festőművész barátjához megy dolgozni. Az önmagával meghasonlott művész ehelyett *bezárkózott a szobájába, búcsúleveleket irt, majd nyitvahagyta a gázcsapokat.* A magyar művésztársadalom mélységes részvéttel fogdta *Gara* Arnold szomorú halálát.

— **(Halálos fejesugrás a Tiszába.)** *Szegedről* jelentik: Hétfőn este ismét halálos tiszai szerencsétlenség történt. *Keresztes* József 22 éves állásnélküli szabósegéd fürdés közben a Tiszába fulladt. Keresztes egy a Tiszán horgonyzó szeneshajóról, melyen dolgozott, fejest ugrott. Mikor a vízből felbukkant, egész arca iszapos és véres volt. Egy segitségére sietö úszómester hiába kísérelte megmenteni, mert mire a helyszinére érkezett, *Keresztes* ismét eltünt és *többé nem is bukkant fel.*

— **(Százötven utassal elmerült a csernovici komp.)** *Csernovici* tudósítónk jelenti: Tegnap nagy vásár volt Csernovicban és a vásárosok közül igen sokan vették igénybe a Pruton át közlekedő kompot. Száztövenen szorongtak az egyik menetnél a kompon, amely mikor a folyó közepére ért, elvesztette az egyensúlyt s a százötven ember a vízbe esett, de mert a part már nem volt messze s a legtöbb utas uszni tudott, *mindenki megmenekült,* csak egy ember fulladt vízbe, *Goldstein* Simon egyetemi hallgató, aki a komp felborulásának pillanatában az ijedtségtől szívgörcsöt kapott és a komp alá került. Holttestére később bukkantak rá egy malomgátnál.

— **(Villamossínek közé szorult a bicikli.)** Hétfőn este ½9 óra körül a Margit körút 29. számú ház közelében *György* Imre 17 éves háziszolgának a kerékpárja a villamossínek közé szorult. A kerékpárt a 61-es jelzésü villamos elütötte és a kerékpáros a földre zuhant. György Imrét a mentők súlyos sérülésekkel az Uj Szent János kórházba szállították.

— **(Tenkén a tolatómozdony magával vonszolt egy autót.)** *Tenkei* tudósítónk jelenti: A biharmegyei Tenke község határában megdöbbentő autószerencsétlenség történt. *Cherejan* Eugen lesi jegyző a saját autóján ment a családtagjaival együtt Vaskóhra. A vonatátjárónál, ahol a sorompó nem volt leeresztve és világítás sem volt, egy tolatómozdonnyal ütközött össze az autó, amelyet tizenhat méteren keresztül húzott magával. *A bennülők kiugráltak, de még így is — különösen a jegyző felesége — súlyosan megsérültek.* Az autó teljesen összetört.

— **(Földrengés Görögországban.)** *Athénből* jelentik: A krétai *Argostoli* és *Sitia* városokban erős földlökéseket éreztek, amelyeknek következtében Argostoliban két ház, *Sitiában pedig egy ház összedőlt. Emberáldozat nincs.*

— **(Már a katonai börtönökbe is kell rakni a rengeteg amerikai civil-bünözőt.)** *Washingtonból* jelentik: *Hoover* elnök, hogy enyhítse az amerikai börtönök túlzsúfoltságát, *számos kevéssé használt katonai börtönt a polgári bíróságok rendelkezésére bocsátott.*

Kik hozzák a világ magyarjainak üzenetét az Óhaza számára

Az egész világ magyarsága követeli a magyarság egységesítését

(A Magyarország tudósítójától.) A magyarok világkongresszusa hivatalosan holnap reggel tíz órakor kezdődik, de azt megelőzően reggel 8 órakor a Bazilikában a katolikusok, a Deáktéri templomban az evangélikusok, a Kálvintériben a reformátusok és a zsidók a dohányuccai zsinagógában ünnepi istentiszteleten vesznek részt. *Valamennyi felekezet ünnepi formában fog szólni híveihez* és arra fogják kérni a Mindenhatót, *hogy segítse a külföld magyarjait abban a munkában, hogy a világ magyarjait egységes szervezetbe lehessen tömöríteni.*

Megkezdődtek az egyes országok magyarságának tanácskozásai

Különböző országokból idesereglett magyarok egymás között beszélik meg, hogy a megnyitó ülésen saját országuk üdvözletét ki fogja hozni az óhaza magyarságának.

A Nemzeti Múzeum történelmi lépcsőjén, ott, ahol Petőfi és Vasváry intézték szózatukat a magyar nemzethez, két emelvényt állítottak fel és piros-fehér-zöld lobogóval vonták be.

Egyszer az egyik dobogón, egyszer a másikon fog megjelenni minden országból egy-egy magyar és néhány szóval üdvözölni fogja az óhazát.

Az amerikai magyarok megállapodtak abban, hogy *Tarnóczy* Árpád, az AMOSz igazgatója fogja Amerika üdvözletét hozni.

Anglia részéről *Stamberger* Pál beszél. Argentinát *Hadadi Kovácsy* Sándor fogja ebben az ünnepélyes felvonulásban képviselni.

Ausztrália üdvözletét *Lefkovics* Lajos hozza.

A braziliai magyarság érzelmeit *Bán* Béla dr. fogja tolmácsolni.

Csiléből megérkezett *König* András orvos és Csile üzenetét hozta.

Esztország nevében *Csekey* István egyetemi tanár beszél.

Franciaország képviselője igen érdekes ember. Egyszerű munkásember, *Hoblik* Ernő, aki Párizsból *Trinker* Károly és *Kovács* János társaival együtt kerékpáron jött a világkongresszusra. Szent István napján érkeztek meg holtfáradtan, de a sportegyesületekkel azonnal kivonultak a névtelen hősök emlékművéhez, ott elhelyezték a Franciaországban dolgozó magyar munkásság ércpálmáját.

Olaszország kiküldöttje *Kovács* Gyula.

Svájc részéről *Lédermann* László dr. fog beszélni.

Svédországot *Marmorstein* Zsigmond fogja képviselni.

A bolgárok nagy küldöttséggel vesznek részt a magyarok világkongresszusán.

Felhasználják ezt az alkalmat arra, hogy *a bolgár és magyar barátságot elmélyítsék.* Szent István napján *Lom*-ból 80-an érkeztek meg, ezenkívül szintén itt van már körülbelül 150 bolgár. Úgy, hogy a bolgárok és a bulgáriai magyarok közül *több mint 200-an tartózkodnak jelenleg a magyar fővárosban.* Bulgária részéről *Erdős* József, a szófiai magyar egylet elnöke fog üdvözlő beszédet mondani.

Itt vannak már a *hollandok*, de ők még nem tartották meg ülésüket, ezenkívül *az osztrákok, németek is délután fognak megállapodni*, valamint még néhány kisebb küldöttség fog tanácskozni a kongresszuson való képviseletről.

Hatvanhárom éve él Rio Grande do Sul államban és mi itteni magyarok büszkén hirdetjük a világkongresszusnak és kérjük, hogy ezt hozzák tudomására a világ magyarságának, *Kuhl Félix bányánk ma sem felejtett el magyarul, sőt olyan magyar érzés lobog benne, hogy még magyar verseket is ír a későbbi ideszakadt magyar generáció biztatására.* Mindenkit biztosítunk, hogy a *magyar őserőt rosszakarattal elnyomni nem lehet, lélekben minden délamerikai magyar ott van a világkongresszuson.*«

A négy legöregebb magyar közül Kuhl Félix bátyánk, aki Lageado városában ebben az évben töltötte be 86. esztendejét.

Ma este találkoznak először egymással a világ minden részéből ide került magyarok

A hivatalos programban ugyan nem szerepel ismerkedési estély, de több oldalról felmerült az a kívánság, ogy *még a megnyitás előtt szeretnének a külföldi magyarok egymással megismerkedni.*

A kongresszus vezetősége nyolc óra után a *Posch-féle* vendéglőben (Váci ucca 38.), a tisztikaszinó épületében vacsorázik és ott fognak megismerkedni azok egymással, akik eddig csak híreket hallottak a különböző országok magyarságának működéséről. Azok is ide fognak jönni, akik fel akarják keresni messze idegenből megérkezett magyarokat.

Az egyes vallásfelekezetek szívesen látják az érdeklődőket a holnap reggeli istentiszteleteken.

A Múzeum lépcsőjén elhangzó beszédeket pedig *hangerősítővel fogják továbbítani*, hogy a külföldi magyarok üdvözletét a nagyközönség jól meghallhassa.

A milánói magyarok lelkesen tüntetnek az egység gondolata mellett

A magyarok világkongresszusa minden várakozáson felül sikerült, de hiába jöttek el ilyen sokan, mégis

rengetegen vannak, akik szerettek volna itt lenni az ünnepélyes alkalommal, de nem tudtak kellő időben Magyarországra érkezni.

Az Olaszországban élő magyarság nagyon szép számmal képviseltette magát, ma azonban *a milánói magyaroktól érkezett egy terjedelmesebb levél*, amelynek a fején ez volt olvasható:

»Mi alulírott milánói magyarok, nagy lelkesedéssel csatlakozunk a külföldi magyarság egységes felvonulásához. Bízunk abban, hogy *a magyarságnak ez az imponáló megmozdulása egy lépéssel előbbre fog vinni bennünket abban a küzdelemben, amelyet ezredéves hazánk feltámasztása érdekében megindítottunk.*«

Az ívet rengetegen írták alá. *Több mint 50 milánói magyar jelentette be csatlakozását a később megalakítandó állandó szervezethez.*

Az uruguayi magyarok sürgönye

Az uruguayi magyarok is jelentkeztek. Ma délben érkezett meg az uruguayi magyarok sürgönye, amely így szól:

»*A széthullott magyar kéve Uruguayba szakadt része a magyar jövőbe vetett teljes hittel tekint a világ magyarságának nagyszerű megmozdulása felé.* Adja az Isten, hogy a világkongresszusnak teljes legyen a sikere Magyarország feltámadásáért indított küzdelemben. Az uruguayi magyar sportklub és az uruguayi magyarok egyesülete.«

Winnipegen megünnepelték a Szent István napot és az üdvözlő sürgöny már megérkezett.

Kanadában Winnipegen fényes ünnepségek keretében ünnepelték meg Szent István napját. Ezt a mozgalmat annakidején *Seffbeck* winnipegi magyar főkonzul indította meg és egész Kanada már tudja, hogy *ez a nap mindig a magyarság ünnepe Északbirodalmában.* Most is megülték az első magyar király emlékünnepét és az ünnepélyről a következő sürgöny érkezett:

»A winnipegi Szent István Egyesület, a Magyar Társaskör és a Kanadai Magyar Nőszövetség egész Nyugat-Kanada magyarságával együtt megünnepelte Szent István napját és *melek csatlakozását küldi a külföldi magyarok kongresszusára.*

Lélekben veletek vagyunk, érdemes munkátokhoz az Isten áldását kérjük.
A kanadai magyarság nevében:

Seffbeck konzul.«

Nyolcvanhat éves délamerikai magyar költő üdvözölte a kongresszust

Porto Alegreiből, Rio Grand Do Sulból nemcsak kiküldött érkezett, hanem az *ottani magyarok terjedelmes átiratban ismertették a délamerikai magyarság helyzetét.*

Hatvan-hetven évvel ezelőtt is ér-

Elfelejtették meghosszabbítani a vásárcsarnokok szentistvánnapi záróóráját

A csarnok igazgatósága szerint a kereskedők elmulasztották kérni — A háziasszonyok nem tudtak húst vásárolni

(A Magyarország tudósítójától.) A központi vásárcsarnokokban hétfőn estefelé kellemetlen jelenetek játszódtak le. Javában állott a vásárcsarnokokban, különösen a mészárosoknál és a hentesekné'l a Szent István nap előtti vásár, amikor

öt órakor a csarnok igazgatósága elrendelte a vásárcsarnokok bezárását.

Hiába rohanták az árusok a vásárcsarnoki felügyelőhöz, semmit sem értek el, mert csak azt közölték velük, hogy *a csarnok bezárása hivatalos parancsra történt.*

Úgy az árusok, mint a nagyközönség azt hitte, hogy vasárnap és ünnepnap előtt este féltíz óráig lehet a vásárcsarnokokban árusítani. Kiderült, azonban, hogy *ez az intézkedés csak szombat estére vonatkozik*, ünnepnap előtti nyitvatartás külön engedélyt igényel.

A bürokráciának ezt az intézkedését sem az árusok, sem a közönség nem tudta,

a csarnokok bezárása nagyon sok kárt okozott a mészárosoknak és hentesek nek, viszont a közönség sem tudott erről a különös inézkedésről és este nyolc óráig folyton sokan tolongtak a vásárcsarnokok előtt.

A *Magyarország* munkatársa kérdést intézett ebben az ügyben

a vásácsanokok igazgatóságához,

ahol a következő felvilágosítást kapta:

— A rendelkezés *csak a vasárnap előtti nyitvatartásról intézkedik.* Már eddig többször felmerült a kívánság, hogy egyes ünnepek előtt a csarnokok továbbra is nyitva tarthassanak és mi az engedélyt mindig megadtuk. A mult esztendőben Szent István *vasárnapra esett*, talán ezért volt a félreértés. Az idén a vásárcsarnok igazgatóságához a kereskedők *nem intézték azt a kérést, hogy hétfőn tovább is nyitva tarthassanak.* Éppen ezért *mi nem kérhettünk külön tanácsi engedélyt rá.* Ha a kereskedők előre gondoltak volna, úgy semmi baj sem történt volna. A városban elterjedt hírek túlzottak, nem volt olyan nagy felvonulás, csupán azok, akik nem tudtak erről az intézkedésről, késtek el.

Mi még azt is megkérdeztük a vásárcsarnokok igazgatóságától, hogy *talán nem is a kereskedőknek kellett volna gondolni a záróra meghosszabbítására, hanem a vásárcsarnokok igazgatóságának*, erre azonban azt a választ kaptuk, hogy *eddig mindig csak a kereskedők kívánságára intézkedtek.*

Hölgyek jelszava:
Minden cikket legjobban és legolcsóbban vásárolhatunk
Klein Antal
divatnagyáruházában
Király ucca 53. (Akácfa u. sarok)

ÚJRENDSZERŰ BÚTORHITEL
Bútorszükségletét minden **100 pengő után 5 pengős havi törlesztésre vásárolhatja** — váltó nélkül — és egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük. **Kardos Testvérek bútoráruházában** (ezelőtt István út) most: **VII., Wesselényi ucca 18.** (Kazinczy ucca sarok)

Kiss Ernő asztalosmester
VII., Szugló ucca 1
vállal üzletberendezéseket, portál- és épületmunkákat
Telefon: József 443—47

CSILLÁROK
nagy választékban
MIKLÓS DEZSŐ
hat. eng. elektrotechnikai cégnél,
Budapest, VII. ker., Síp ucca 6. sz. (Rákóczi útnál)
Telefon: József 416—97
Rádió Villanyszerelés

Szépművészeti Museum.

A GRAFIKAI OSZTÁLY KIÁLLITASAI

II.

NEMZETKÖZI MODERN METSZETKIÁLLITÁS

BUDAPEST 1907 JÚNIUS

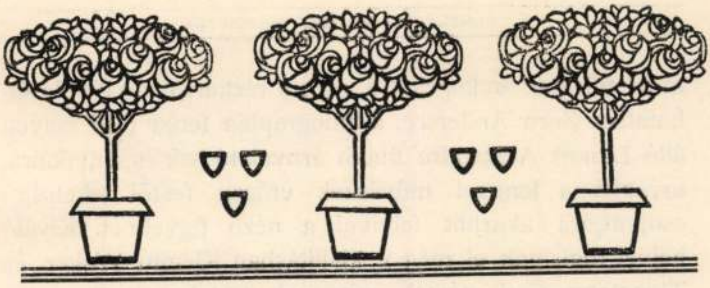

A JELENLEGI kiállítás czélja áttekintést nyujtani a modern grafika különböző törekvéseiről Európa minden országában, kivéve azokat, amelyekben a művészetnek ez ágát kevéssé, vagy egyáltalán nem művelik. Az itt kiállított anyag egy része a grafikai művek ama gazdag gyűjteményének, mely az utóbbi években főleg vásárlás útján jutott a Szépművészeti Múzeum birtokába és a művészetet kedvelő közönség számára most tétetik először hozzáférhetővé. A kiállítás annak bizonyítására szolgál, milyen szempontból fogják fel a jelenkorban a sokszorosító művészet különböző ágait Európa különböző országaiban. Teljes joggal állíthatjuk, hogy a grafikát testvérművészetei között egyenlő jogok illetik meg, hiszen oly kiváló művelőket mutathat fel, mint pl. Zorn Anderst a svédek, Lunois Alexandre-t és Legros Alphonse-t a franciák, Whistler James Mac Neilt az amerikaiak, Cameron David Youngot, Seymourt Haden, Strang Williamt és Brangwyn Frankot az angolok között.

Miután az előbbi kiállítások egyikében különös súlyt helyeztünk az angol és amerikai művészek alkotásaira,

most főleg az arcképeket ábrázoló rézkarcaiban felülmúlhatatlan Zorn Andersre, a lithographia terén első helyen álló Lunois Alexandre finom árnyalatú színes munkáira, továbbá a lengyel művészek erősen festői tehetségű csoportjára akarjuk felhívni a néző figyelmét. Kiváló helyet foglalnak el még e kiállításban Klemm Walter és Thiemann Carl német művészek tartalmas színes fametszetei is. Különös méltatást érdemelnek végül a sajátos és nemzeti szellemtől áthatott finn művésznek, Gallén-Kalela Axelinek finom érzésű rézkarcai. Az itt kiállított sorozatot ajándék gyanánt kapta a Szépművészeti Múzeum a mestertől, legutóbbi budapesti látogatása alkalmával. Különös súlyt helyeztem a lapok kiválasztásánál a hazai művészekre és művésznőkre is, kiknek művei egymás mellett kiállítva, a terem hosszában hatásosan mutatkoznak be. Üde, ifjú vonás érzik e művek legtöbbjében, melyek a korábbi évek munkáival összehasonlítva, folytonos haladást mutatnak. Ez ifjú művészgárda, kitartásával és szorgalmával, elmélyedésével a természetben és a grafikának sokféle technikájában, nagy dicsőségére válhat még a magyar művészetnek.

Budapest, 1907 június 8-án.

Dr. TÉREY GÁBOR
osztályigazgató.

Zorn A.

158. Wade M. arczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.
159. Utitársam. Rézkarcz a művész aláírásával.
160. Az utolsó falusi zenész. Rézkarcz a művész aláírásával.
161. Az Atlanti oceánon. Rézkarcz a művész aláírásával.
162. Engström Albert képmása. Rézkarcz a művész aláírásával.
163. Rassmussen Emma képmása. Rézkarcz a művész aláírásával.
164. St. Gaudens modelljével. Rézkarcz a művész aláírásával.
165. Női akttanulmány. Rézkarcz a művész aláírásával.
166. Egy amerikai hölgy képmása. Rézkarcz a művész aláírásával.

Finnország.

Gallén-Kalela A.

167. „Jouhalainen“ (Kalevala). Rézkarcz a művész aláírásával.
168. „Lemminkäinen“ (Kalevala). Rézkarcz a művész aláírásával.
169. „Lasciate ogni speranza.“ Rézkarcz a művész aláírásával.
170. A költő. Rézkarcz a művész aláírásával.

Gallén-Kalela A.

171. A művész önarczképe. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

172. „Kullervo" (Kalevala). Rézkarcz a művész aláírásával.

173. Ház Ruovesi-ben. Rézkarcz a művész aláírásával.

174. Női fejtanulmány. Mezzotinto a művész aláírásával.

175. A vasút. Rézkarcz a művész aláírásával.

176. Gallén Viola arczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.

177. Havas táj. Rézkarcz a művész aláírásával.

Magyarország.

Polgár M.

178. Olvasó leány. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Pravotinszky L.

179. Parasztházak Rákospalotán. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Kann Gy.

180. Hegyi táj. Színes kőnyomat.

Schuster F. †

181. Én vagyok a világosság. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Nagy S.

182. Üdvözlégy Mária. — 182a. Az otthon. Rézkarczok a művész jelzésével.

Raksányi D.

183. Utczarészlet Assisiből. Aquatinta a művész aláírásával.

Vadász M.

184. „Unokájával enyeleg". (Illusztráczió.) Rézkarcz a művész aláírásával.

Székely Á.

185. Fatanulmány. Rézkarcz a művész aláírásával.

Lekow H.

186. Párisi részlet. Színes fametszet a művésznő aláírásával.

Józsa K.

187. Jézus az Olajfák hegyén. Fametszet a művész aláírásával.

Lekow H.

188. Virágok. Színes fametszet a művésznő aláírásával.

Józsa K.

189. Menzel Adolf. Fametszet a művész aláírásával.

Rauscher J.

190. Tanulmányfej. Monotypia a művésznő aláírásával.

Conrád Gy.

191. Téli szürkület. Fametszet a művész aláírásával.

Balló M.

192. Hollandi leány. Színes monotypia a művésznő aláírásával.

Edvi Illés A.

193. Mosókonyha. Rézkarcz a művész aláírásával.

Balló M.

194. Öreg asszony. Színes Monotypia a művésznő aláírásával.

Faragó I. †

195. Strausz Richard zeneszerző arczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.

Mihalek L.

196. Téli táj. Rézkarcz a művész aláírásával.

Kőrösfői Kriesch A.

197. Erdőrészlet. Kőnyomat a művész jelzésével.

Fényes A.

198. Tájkép. Színes kőnyomat a művész jelzésével.

Pravotinszky L.

199. Reggeli szürkület. Aquatinta a művész aláírásával.

Helbing F.

200. Pipára gyújtó juhász Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Vadász M.

201. Női Akt. Rézkarcz a művész aláírásával.

Conrád Gyula

202. Őszi szántás. Fametszet a művész aláírásával.

Zichy I. gróf

203. Hunor és Mogor. Szines kőnyomat a művész aláírásával.

Conrád Gy.

204. Csendes vizeken. Színes fametszet a művész aláírásával.

205. Fahordás Erdélyben. Fametszet a művész aláírásával.

206. Folyó partján. Rézkarcz a művész aláírásával

207. Padlásszobám. Mezzotinto a művész aláírásával.

Herzig Jenő.

208. Ügető fogat. Színes fametszet a művész aláírásával.

Kőrösfői Kriesch A.

209. Tájkép. Szines kőnyomat a művész jelzésével.

Garzó B.

210. Elhagyott utcza Szent-Endrén. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Fülöp I.

211. A művész önarczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.

Garzó B.

212. Gellérthegyi kápolna. Rézkarcz a művész aláírásával.

Ferenczi M.

213. Női tanulmány-fej. Monotypia a művésznő aláírásával.

Erdőssy B.

214. Fűzfák. Monotypia a művész aláírásával.*

* A 182., 182a., 193., 197., 206., 297. és 209. szám alatt kiállított lapok Dr. K. Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos úr tulajdonai.

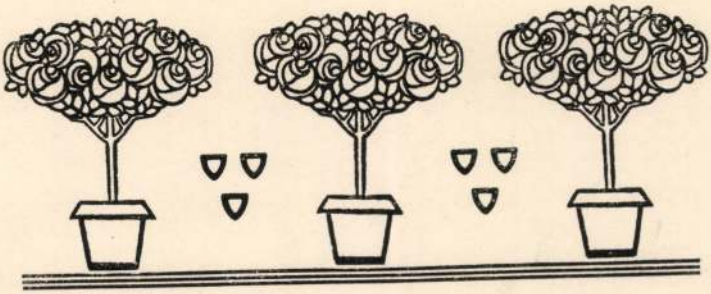

Brangwyn Fr.

I. Hajóépítés Czinkkarcz a művész aláírásával.

Legros A.

II. Favágók. Rézkarcz a művész aláírásával.

Baertson A.

III. Hollandiai csatorna télen. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Welti A.

IV. A XX. század allegoriája. (Die Fahrt ins XX. Jahrhundert.) Rézkarcz a művész aláírásával.

Thaulow Fr. †

V. Híd Veronában. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Zichy I. gróf.

VI. Kapáló leány. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

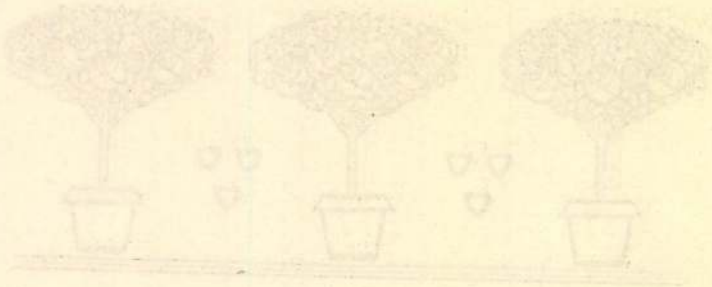

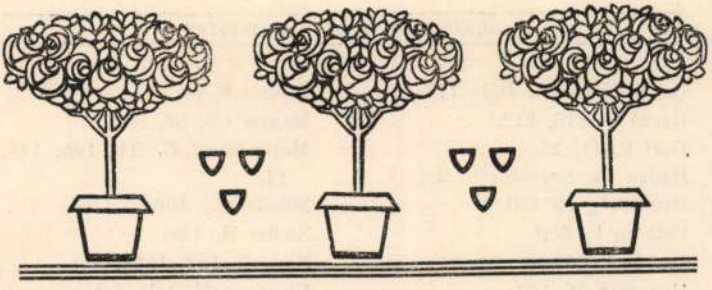

A MŰVÉSZEK NÉVSORA

(A nevek mellett álló számok az illető kiállított lapok kiállítási sorszámai).

Aichinger A. 141.
Andri F. 41.
Baertson A. 108 és III.
Balló M. 192, 194.
Bergström A. 153.
Besnard A. 53, 82.
Beurdeley I. 90.
Biese K. 127.
Bochle F. 122.
Bone M. 13.
Bosch E. 115, 117.
Boutet de Monvel B. 59.
Brangwyn Fr. 27 és I.
Cameron Y. D. 30.
Chahine E. 62.
Conrád Gy. 191, 202, 204—207.
Cottet Ch. 54, 55, 88, 98.
Csajkowski I. 43.
Csajkowski S. 46.
Dauchez A. 87, 91, 100.
Delavallée H. 83.
Derksen A. 106,
du Gardier R. 64.
Dutczynska G. v. 35.
Edvi Illés A. 193.
Ensor I. 110, 114.
Erdőssy B. 214.
Ertz E. 25.
Fantin-Latour I. 89.
Faragó I. 195.
Fényes A. 198.
Ferenczi M. 213.
Fortuny y Carbó M. 143, 144.
Friedrich O. 40.
Fullwood A. H. 7, 10, 12, 14.
Fülöp I. 211.

Gallén-Kalela A. 167—177.
Garzó B. 210, 212.
Goff R. 11, 15.
Haden Fr. Seymour S. 9.
Henneberg H. 136.
Helbing F. 200.
Herzig I. 208.
Heymann M. 132.
Holroyd Ch. 18.
Houdard Ch 65, 81,
Hullgren O. 155.
Jeanniot P. G. 96.
Jongkind I. B. 112, 116.
Józsa K. 187, 189.
ifj. Kalkreuth L. gróf 140.
Kann Gy. 180.
Kasimir L. 33, 49.
Khnopff F. 113, 119.
Klemm W. 129, 133, 135.
Kőrösfői Kriesch A. 197, 209.
Kruis F. 37.
Kurzweil M. 124.
Labrouche P. 63.
Lang Fr. 128, 130.
Lange O. 152.
La Touche G. 61.
Laughlan I. Mc. 5, 6, 21.
Lee S. 22—24.
Legros A. 84, 86, 97, 99 és II.
Leheutre G. 56.
Lekow H. 186, 188.
Lepère A. 78, 80.
Lindholm W. 151.
Lunois A. 67—76.
Manet E. 95.
Mauret F. 66.
Maurin Ch. 92, 93.
Meyer-Basel C. Th. 145, 146, 148.
Mihalek L. 196.
Nadler H. 138.
Nagy S. 182, 182a.
Neumann H. 123, 125.
Nordhausen I. 140.
Orlik E. 50.
Pennel I. 3, 17, 26.
Podhajska M. 38.
Polgár M. 178.
Pravotinszky L. 179, 199.
Raksányi D. 183.
Ranft R. 52.
Rapacki I. v. 36.
Rassenfosse A. 111, 120, 121.
Rauscher I. 190.
Ribot A. Th. 105.
Riederer E. 48.
Robertson P. 4.
Rodin A. 101.
Rops F. 103.
Roux O. 34, 51.
Roux Champion I. 102.
Ruszczye F. 42.
Salomon A. 137.
Seaby A. 19, 29.
Simon T. F. 39, 47.
Schmoll v. Eisenwerth K. 32.
Schuster F. 181.
Strang W. 1.
Struck H. 139.
Székely Á. 185.
Tallberg A. 154.

Taquoy M. 58, 77.
Thaulow Fr. V.
Thiemann C. 134.
Tissot I. I. 94.
Trojanowski E. 44.
Vadász M. 184, 201.
Veber I. 60, 104.
Villon I. 57.
Voellmy Fr. 147.
Volkmann H. v. 131.
Walter R. 142.
Watson Ch. 8.
Way I. R. 20.
Welti A. 149 és IV.
Whistler I. Mc. N. 2, 16.
White Ch. 28.
Witte A. de 107, 118.
Wyczolkowski L. 45.
Zdrasila A. 31.
Zeisig W. 126.
Zichy I. gróf 203 és VI.
Zoir E. 85.
Zorn A. 156—166.
Zwart A. de 109.

~~Helbing Ferenc~~

Józsa K.

Kann Gula

Sovabbítással

38.976.

~~Helbing Ferenc~~
Jóssa K.

A GRAFIKAI OSZTÁLY KIÁLLITASAI

II.

NEMZETKÖZI MODERN METSZETKIÁLLITÁS

33/Pg

lásd a névmutatót

BUDAPEST 1907 JÚNIUS

Továbbitással

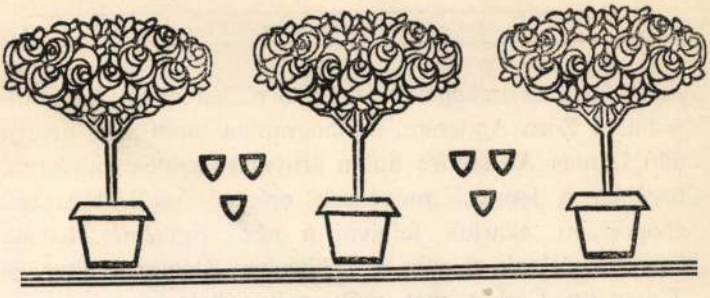

A JELENLEGI kiállítás célja áttekintést nyujtani a modern grafika különböző törekvéseiről Európa minden országában, kivéve azokat, amelyekben a művészetnek ez ágát kevéssé, vagy egyáltalán nem művelik. Az itt kiállított anyag egy része a grafikai művek ama gazdag gyűjteményének, mely az utóbbi években főleg vásárlás útján jutott a Szépművészeti Múzeum birtokába és a művészetet kedvelő közönség számára most tétetik először hozzáférhetővé. A kiállítás annak bizonyítására szolgál, milyen szempontból fogják fel a jelenkorban a sokszorosító művészet különböző ágait Európa különböző országaiban. Teljes joggal állíthatjuk, hogy a grafikát testvérművészetei között egyenlő jogok illetik meg, hiszen oly kiváló művelőket mutathat fel, mint pl. Zorn Anderst a svédek, Lunois Alexandre-t és Legros Alphonse-t a franciák, Whistler James Mac Neilt az amerikaiak, Cameron David Youngot, Seymourt Haden, Strang Williamt és Brangwyn Frankot az angolok között.

Miután az előbbi kiállítások egyikében különös súlyt helyeztünk az angol és amerikai művészek alkotásaira,

most főleg az arcképeket ábrázoló rézkarcaiban felülmúlhatatlan Zorn Andersre, a lithographia terén első helyen álló Lunois Alexandre finom árnyalatú színes munkáira, továbbá a lengyel művészek erősen festői tehetségű csoportjára akarjuk felhívni a néző figyelmét. Kiváló helyet foglalnak el még e kiállításban Klemm Walter és Thiemann Carl német művészek tartalmas színes fametszetei is. Különös méltatást érdemelnek végül a sajátos és nemzeti szellemtől áthatott finn művésznek, Gallén-Kalela Axelinek finom érzésű rézkarcai. Az itt kiállított sorozatot ajándék gyanánt kapta a Szépművészeti Múzeum a mestertől, legutóbbi budapesti látogatása alkalmával. Különös súlyt helyeztem a lapok kiválasztásánál a hazai művészekre és művésznőkre is, kiknek művei egymás mellett kiállítva, a terem hosszában hatásosan mutatkoznak be. Üde, ifjú vonás érzik e művek legtöbbjében, melyek a korábbi évek munkáival összehasonlítva, folytonos haladást mutatnak. Ez ifjú művészgárda, kitartásával és szorgalmával, elmélyedésével a természetben és a grafikának sokféle technikájában, nagy dicsőségére válhat még a magyar művészetnek.

Budapest, 1907 június 8-án.

Dr. TÉREY GÁBOR
osztályigazgató.

I.

Kiállítási szekrényekben és lamberiákban elhelyezett metszetek.

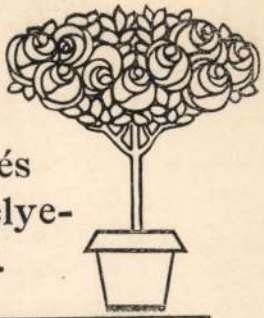

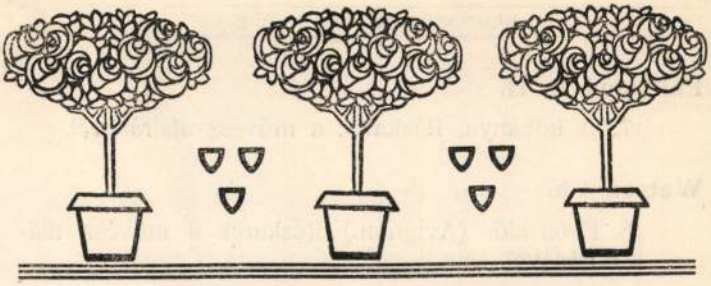

Anglia és Amerika.

Strang W.

1. A filozófus. Rézkarcz a művész aláírásával.

Whistler J. Mᶜ N. †

2. Laczikonyha. «Soup à trois sous». Rézkarcz a művész jelzésével.

Pennell J.

3. A Zocadorac-kapu Toledóban. Rézkarcz a művész aláírásával.

Robertson P.

4. Scarboroughi tengerpart. Rézkarcz a művész aláírásával.

Laughlan J. Mᶜ

5. Kovácsműhely. Rézkarcz a művész aláírásával.
6. «Ponte Ticino». Rézkarcz a művész aláírásával.

Fullwood A. H.

7. A kőbánya. Rézkarcz a művész aláírásával.

Watson Ch.

8. Esős idő. (Avignon.) Rézkarcz a művész aláírásával.

Haden Fr Seymond.

9. A régi Chelsea. Rézkarcz a művész aláírásával.

Fullwood A. H.

10. Holdvilág. Színes monotypia a művész aláírásával.

Goff R.

11. A Metropole-szálloda Brightonban. Rézkarcz a művész aláírásával.

Fullwood A. H.

12. Szélcsend. Színes monotypia a művész aláírásával.

Bone M.

13. «Oxfordshire.» Rézkarcz a művész aláírásával.

Fullwood A. H.

14. A kapu. Színes monotypia a művész aláírásával.

Goff R.

15. «Middleburg.» Rézkarcz a művész aláírásával.

Whistler J. Mᶜ N. †

16. A halárúsnál. Kőnyomat.

Pennell J.

17. A «Cheyne Walk» Londonban. Rézkarcz a művész aláírásával.

Holroyd Ch.

18. Az éj. Rézkarcz a művész aláírásával.

Seaby A.

19. A híd. Színes fametszet a művész aláírásával.

Way J. R.

20. James Mac Neil Whistler arczképe. Kőnyomat a művész aláírásával.

Laughlan J. Mc

21. Az Arno Firenzében. Rézkarcz a művész aláírásával.

Lee S.

22. Alkonyat. Rézkarcz a művész aláírásával.
23. Segovia. Rézkarcz a művész aláírásával.
24. Toledo. Rézkarcz a művész aláírásával.

Ertz E.

25. Szántás. Monotypia a művész aláírásával.

Pennell J.

26. Toledo. Rézkarcz a művész aláírásával.

Brangwyn Fr.

27. Út Montrevilben. Rézkarcz a művész aláírásával.

White Ch.

28. Haarlemi ház. Rézkarcz a művész aláírásával.

Seaby A.

29. Régi malom. Színes fametszet a művész aláírásával.

Cameron Y. D.

30. «Tolbooth». Rézkarcz a művész aláírásával.

Ausztria.

Zdrasila A.

31. A kis tó. Színes fametszet a művész jelzésével.

Schmoll von Eisenwerth K.

32. Szeles idő. Színes kőnyomat.

Kasimir L.

33. Dürnstein a Duna mellett. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Roux O.

34. Havas tájkép. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Dutczynska G. v.

35. A vörös kalap. Színes fametszet a művésznő aláírásával.

Rapacki J. v.

36. A Mária-torony Krakkóban. Színes kőnyomat.

Kruis F.

37. Hollandus leányok a tengerparton. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Podhajska M.

38. Kertben. Színes rézkarcz a művésznő aláírásával.

Simon T. F.

39. Napos tengerparton. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Friedrich O.

40. Ünnepi hangulat. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Andri F.

41. Erdőben. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Ruszczye F.

42. Falusi templom. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Csajkowski J.

43. Temető Krakkóban. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Trojanowszki L.

44. A krakkói székesegyház és a királyi vár. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Wyczolkowszky L.

45. Naplemente (Krakkó). Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Czajkowski S.

46. Havas táj. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Simon T. F.

47. Szeles idő. Rézkarcz a művész aláírásával.

Riederer E.

48. Velenczei részlet. Rézkarcz a művész aláírásával.

Kasimir L.

49. Dürnstein a Duna mellett. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Orlik E.

50. Kalkrenth Lipót gróf arczképe. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Roux O.

51. Havas táj. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Franczia ország.

Ranft R.

52. Spanyol tánczosnő. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Besnard A.

53. Látomás. Rézkarcz a művész jelzésével.

Cottet Ch.

54. Gyászolók. Rézkarcz a művész jelzésével.

55. Öreg asszony (Bretagne). Rézkarcz a művész aláírásával.

Leheutre G.

56. A csatorna. Rézkarcz.

Villon I.

57. Visszaemlékezés. (Autre temps.) Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Taquoy M.

58. Vadászat. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Boutet de Monvel B.

59. A séta. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Veber I.

60. A hatalom. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

la Touche G.

61. Patak partján. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Chahine E.

62. A kötéltánczosnő. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Labrouche P.

63. Ősz. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

du Gardier R.

64. A fedélzeten. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Houdard Ch.

65. Közelgő zivatar. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Mauret F.

66. Anya gyermekével. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Lunois A.

67. Vizió. Kőnyomat a művész aláírásával.
68. „Au burrero." Színes kőnyomat a művész aláírásával.
69. Zenélő nő. Színes kőnyomat a művész aláírásával.
70. Spanyol tánczosnő. Színes kőnyomat a művész aláírásával.
71. A szép tulipán. Kőnyomat a művész aláírásával.
72. „Calle Pasion." Színes kőnyomat a művész aláírásával.
73. Utcza Burgosban. Színes kőnyomat a művész aláírásával.
74. Zenélő nő. Színes kőnyomat a művész aláírásával.
75. Panaderosok. Színes kőnyomat a művész aláírásával.
76. Absinthet ivó nő. Kőnyomat a művész aláírásával.

Tapuoy M.

77. A herczeg. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Lepère A.

78. Szélmalom. Rézkarcz a művész aláírásával.

Leheutre G.

79. A fűzfa. Rézkarcz a művész aláírásával.

Lepère A.

80. Kőbánya. Rézkarcz a művész aláírásával.

Houdard Ch.

81. Montlognoni részlet. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Besnard A.

82. Tűznél. Rézkarcz a művész aláírásával.

Delavallée H.

83. Az ajtóban. Rézkarcz a művész aláírásával.

Legros A.

84. Tűzvész. Rézkarcz a művész aláírásával.

Zoir E.

85. Téli séta. Rézkarcz a művész aláírásával.

Legros A.

86. Pihenés. Rézkarcz a művész aláírásával.

Dauchez A.

87. Kóróégetés. Rézkarcz a művész aláírásával.

Cottet Ch.

88. Halászbárkák a kikötőben. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Fantin-Latour I. †

89. Csendes víz (Eau dormante). Kőnyomat a művész aláírásával.

Beurdeley I.

90. Mosóházak Provinsban. Rézkarcz a művész aláírásával.

Dauchez A.

91. Saint-Oual. Rézkarcz a művész aláírásával.

Maurin Ch.

92. Hölgy macskával. Kőnyomat a művész aláírásával.

93. Hölgy kutyával. Fametszet a művész aláírásával.

Tissot I. I. †

94. A hajón. Rézkarcz a művész jelzésével.

Manet E.

95. Berthe Morizot képmása. Kőnyomat.

Jeanniot P. G.

96. A czigaretta. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Legros A.

97. Tájkép. Rézkarcz a művész aláírásával.

Cottet Ch.

98. Házak Bretagneban. Rézkarcz a művész aláírásával.

Legros A.

99. A híd. Rézkarcz a művész aláírásával.

Dauchez A.

100. Penmarch. Rézkarcz a művész aláírásával.

Rodin A.

101. Ámor a világ ura. Rézkarcz.

Roux Champion I.

102. A körmenet. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Rops F. †

103. A szirén. Rézkarcz a művész aláírásával.

Veber I.

104. Flirt. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Ribot A. Th.

105. Öreg koldus. Rézkarcz a művész jelzésével.

Hollandia és Belgium.

Derksen A.

106. Téli táj. Rézkarcz a művész aláírásával.

Witte A. de

107. Női tanulmányfej. Rézkarcz a művész aláírásával.

Baertson A.

108. Est Audenarde-ban. Rézkarcz a művész aláírásával.

Zwart W. de

109. Esti hangulat. Rézkarcz a művész aláírásával.

Ensor I.

110. „La vengeance de Hop-Frog" Rézkarcz a művész aláírásával.

Rassenfosse A.

111. Női akttanulmány. Rézkarcz a művész aláírásával.

Jongkind I. B. †

112. Zsilip a Maas folyón. Rézkarcz a művész jelzésével.

Khnopff F.

113. A fátyol. Rézkarcz a művész aláírásával.

Ensor I.

114. Holland falu. Rézkarcz a művész aláírásával.

Bosch E.

115. Utczai élet. Rézkarcz a művész aláírásával.

Jongkind I. B. †

116. A kikötő. Rézkarcz a művész jelzésével.

Bosch E.

117. Verona. Rézkarcz a művész aláírásával.

Witte A. de

118. A szobaleány. Rézkarcz a művész aláírásával.

Khnopff F.

119. „Sir Halewyn". Rézkarcz a művész aláírásával.

Rassenfosse A.

120. Női tanulmány. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

121. Női akttanulmány. Rézkarcz a művész aláírásával.

Németország.

Boehle F.

122. Szent György. Rézkarcz a művész aláírásával.

Neumann H.

123. Az arisztokrata. Színes fametszet a művész aláírásával.

Kurzweil M.

124. A vánkos. Színes fametszet.

Neumann H.

125. Sirályok. Színes fametszet a művész aláírásával.

Zeising W.

126. Az utasok. Rézkarcz a művész aláírásával.

Biese K.

127. Az utolsó hó. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Lang Fr.

128. Kutya-tanulmány. Fametszet a művész aláírásával.

Klemm W.

129. Pujkák. Színes fametszet a művész aláírásával.

Lang Fr.

130. Kecske-tanulmány. Fametszet a művész aláírásával.

Volkmann H. v.

131. Bayreuth. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Heymann M.

132. A légy. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Klemm W.

133. Kacsák. Színes fametszet a művész aláírásával.

Thiemann C.

134. A Grünewald-tó. Színes fametszet a művész aláírásával.

Klemm W.

135. Halászok a Spree-folyón. Színes fametszet a művész aláírásával.

Henneberg H.

136. Sárga tulipánok. Színes fametszet a művész aláírásával.

Salomon A.

137. Női tanulmány. Színes kőnyomat a művésznő aláírásával.

Nadler H.

138. Keresztelő. Rézkarcz.

Struck H.

139. Tavasz. Rézkarcz a művész aláírásával.

Ifj. Kalkreutth L. gróf.

140. A hamburgi kikötő. Rézkarcz a művész aláírásával.

Aichinger A.

141. Apácza. Rézkarcz a művész aláírásával.

Walter R.

142. Hazafelé. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Spanyolország és Svájcz.

Fortuny y Carbó M. †

143. Szerenád. Rézkarcz a művész aláírásával.

144. Kovácsműhely. Rézkarcz a művész aláírásával.

Meyer-Basel C. Th.

145. A Salzflut. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

146. Partunn Graubündenben. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Voellmy Fr.

147. A régi híd Baselben. Rézkarcz a művész aláírásával.

Meyer-Basel C. Th.

148. Részlet a Bodeni-tóról (Untersee). Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Welti A.

149. Ex-libris. Rézkarcz a művész aláírásával.

Svédország és Norvégia.

Nordhausen I.

150. Férfi tanulmányfej. Kőnyomat a művész aláírásával.

Lindholm W.

151. Női tanulmányfej. Mezzotinto a művész aláírásával.

Lange O.

152. Szirén. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Bergström A.

153. Havas táj. Rézkarcz a művész aláírásával.

Tallberg A.

154. „Andante cantabile". Mezzotinto a művész aláírásával.

Hullgren O.

155. A tenger. Mezzotinto a művész aláírásával.

Zorn A.

156. Hay John arczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.

157. Lamon ezredes arczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.

Zorn A.

158. Wade M. arczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.

159. Utitársam. Rézkarcz a művész aláírásával.

160. Az utolsó falusi zenész Rézkarcz a művész aláírásával.

161. Az Atlanti oceánon. Rézkarcz a művész aláírásával.

162. Engström Albert képmása. Rézkarcz a művész aláírásával.

163. Rassmussen Emma képmása. Rézkarcz a művész aláírásával.

164. St. Gaudens modelljével. Rézkarcz a művész aláírásával.

165. Női akttanulmány. Rézkarcz a művész aláírásával.

166. Egy amerikai hölgy képmása. Rézkarcz a művész aláírásával.

Finnország.

Gallén-Kalela A.

167. „Jouhalainen" (Kalevala). Rézkarcz a művész aláírásával.

168. „Lemminkäinen" (Kalevala). Rézkarcz a művész aláírásával.

169. „Lasciate ogni speranza." Rézkarcz a művész aláírásával.

170. A költő. Rézkarcz a művész aláírásával.

Gallén-Kalela A.

171. A művész önarczképe. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

172. „Kullervo" (Kalevala). Rézkarcz a művész aláírásával.

173. Ház Ruovesi-ben. Rézkarcz a művész aláírásával.

174. Női fejtanulmány. Mezzotinto a művész aláírásával.

175. A vasút. Rézkarcz a művész aláírásával.

176. Gallén Viola arczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.

177. Havas táj. Rézkarcz a művész aláírásával.

Magyarország.

Polgár M.

178. Olvasó leány. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Pravotinszky L.

179. Parasztházak Rákospalotán. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Kann Gy.

180. Hegyi táj. Színes kőnyomat.

Schuster F. †

181. Én vagyok a világosság. Színes rézkarcz a művész aláírásával.

Nagy S.

182. Üdvözlégy Mária. — 182a. Az otthon. Rézkarczok a művész jelzésével.

Raksányi D.

183. Utczarészlet Assisiből. Aquatinta a művész aláírásával.

Vadász M.

184. „Unokájával enyeleg". (Illusztráczió.) Rézkarcz a művész aláírásával.

Székely Á.

185. Fatanulmány. Rézkarcz a művész aláírásával.

Lekow H.

186. Párisi részlet. Színes fametszet a művésznő aláírásával.

Józsa K.

187. Jézus az Olajfák hegyén. Fametszet a művész aláírásával.

Lekow H.

188. Virágok. Színes fametszet a művésznő aláírásával.

Józsa K.

189. Menzel Adolf. Fametszet a művész aláírásával.

Rauscher J.

190. Tanulmányfej. Monotypia a művésznő aláírásával.

Conrád Gy.

191. Téli szürkület. Fametszet a művész aláírásával.

Balló M.

192. Hollandi leány. Színes monotypia a művésznő aláírásával.

Edvi Illés A.

193. Mosókonyha. Rézkarcz a művész aláírásával.

Balló M.

194. Öreg asszony. Színes Monotypia a művésznő aláírásával.

Faragó I. †

195. Strausz Richard zeneszerző arczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.

Mihalek L.

196. Téli táj. Rézkarcz a művész aláírásával.

Kőrösfői Kriesch A.

197. Erdőrészlet. Kőnyomat a művész jelzésével.

Fényes A.

198. Tájkép. Színes kőnyomat a művész jelzésével.

Pravotinszky L.

199. Reggeli szürkület. Aquatinta a művész aláírásával.

Helbing F.

200. Pipára gyújtó juhász Színes kőnyomat a művész aláírásával.

Vadász M.

201. Női Akt. Rézkarcz a művész aláírásával.

Conrád Gyula

202. Őszi szántás. Fametszet a művész aláírásával.

Zichy I. gróf

203. Hunor és Mogor. Szines kőnyomat a művész aláírásával.

Conrád Gy.

204. Csendes vizeken. Színes fametszet a művész aláírásával.

205. Fahordás Erdélyben. Fametszet a művész aláírásával.

206. Folyó partján. Rézkarcz a művész aláírásával

207. Padlásszobám. Mezzotinto a művész aláírásával.

Herzig Jenő.

208. Ügető fogat. Színes fametszet a művész aláírásával.

Kőrösfői Kriesch A.

209. Tájkép. Szines kőnyomat a művész jelzésével.

Garzó B.

210. Elhagyott utcza Szent-Endrén. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Fülöp I.

211. A művész önarczképe. Rézkarcz a művész aláírásával.

Garzó B.

212. Gellérthegyi kápolna. Rézkarcz a művész aláírásával.

Ferenczi M.

213. Női tanulmány-fej. Monotypia a művésznő aláírásával.

Erdőssy B.

214. Fűzfák. Monotypia a művész aláírásával.*

* A 182., 182a., 193., 197., 206., 297. és 209. szám alatt kiállított lapok Dr. K. Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos úr tulajdonai.

II.

Külön keretekben kiállított metszetek.

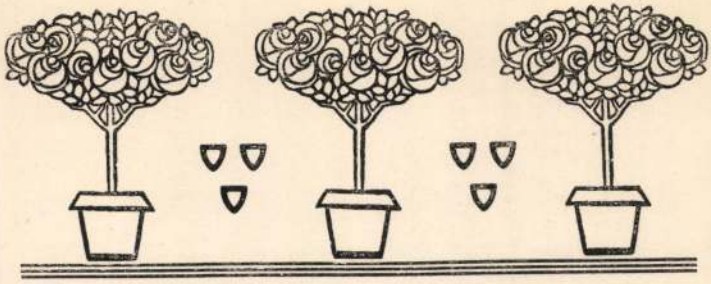

Brangwyn Fr.

I. Hajóépítés Czinkkarcz a művész aláírásával.

Legros A.

II. Favágók. Rézkarcz a művész aláírásával.

Baertson A.

III. Hollandiai csatorna télen. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Welti A.

IV. A XX. század allegoriája. (Die Fahrt ins XX. Jahrhundert.) Rézkarcz a művész aláírásával.

Thaulow Fr. †

V. Híd Veronában. Színes aquatinta a művész aláírásával.

Zichy I. gróf.

VI. Kapáló leány. Színes kőnyomat a művész aláírásával.

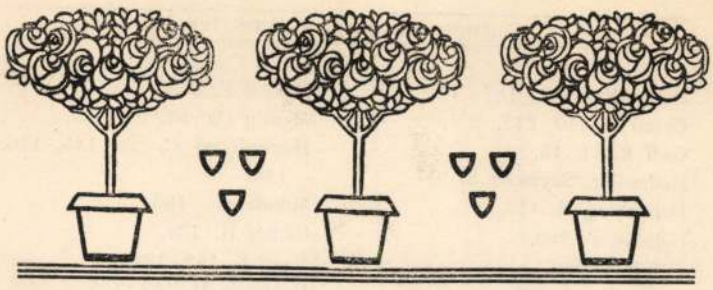

A MŰVÉSZEK NÉVSORA

(A nevek mellett álló számok az illető kiállított lapok kiállítási sorszámai).

Aichinger A. 141.
Andri F. 41.
Baertson A. 108 és III.
Balló M. 192, 194.
Bergström A. 153.
Besnard A. 53, 82.
Beurdeley I. 90.
Biese K. 127.
Bochle F. 122.
Bone M. 13.
Bosch E. 115, 117.
Boutet de Monvel B. 59.
Brangwyn Fr. 27 és I.
Cameron Y. D. 30.
Chahine E. 62.
Conrád Gy. 191, 202, 204—207.
Cottet Ch. 54, 55, 88, 98.
Csajkowski I. 43.
Csajkowski S. 46.
Dauchez A. 87, 91, 100.
Delavallée H. 83.
Derksen A. 106,
du Gardier R. 64.
Dutczynska G. v. 35.
Edvi Illés A. 193.
Ensor I. 110, 114.
Erdőssy B. 214.
Ertz E. 25.
Fantin-Latour I. 89.
Faragó I. 195.
Fényes A. 198.
Ferenczi M. 213.
Fortuny y Carbó M. 143, 144.
Friedrich O. 40.
Fullwood A. H. 7, 10, 12, 14.
Fülöp I. 211.

Gallén-Kalela A. 167—177.
Garzó B. 210, 212.
Goff R. 11, 15.
Haden Fr. Seymour S. 9.
Henneberg H. 136.
Helbing F. 200.
Herzig I. 208.
Heymann M. 132.
Holroyd Ch. 18.
Houdard Ch 65, 81,
Hullgren O. 155.
Jeanniot P. G. 96.
Jongkind I. B. 112, 116.
Józsa K. 187, 189.
ifj. Kalkreuth L. gróf 140.
Kann Gy. 180.
Kasimir L. 33, 49.
Khnopff F. 113, 119.
Klemm W. 129, 133, 135.
Kőrösfői Kriesch A. 197, 209.
Kruis F. 37.
Kurzweil M. 124.
Labrouche P. 63.
Lang Fr. 128, 130.
Lange O. 152.
La Touche G. 61.
Laughlan I. Mc. 5, 6, 21.
Lee S. 22—24.
Legros A. 84, 86, 97, 99 és II.
Leheutre G. 56.
Lekow H. 186, 188.
Lepère A. 78, 80.
Lindholm W. 151.
Lunois A. 67—76.
Manet E. 95.
Mauret F. 66.
Maurin Ch. 92, 93.
Meyer-Basel C. Th. 145, 146, 148.
Mihalek L. 196.
Nadler H. 138.
Nagy S. 182, 182a.
Neumann H. 123, 125.
Nordhausen I. 140.
Orlik E. 50.
Pennel I. 3, 17, 26.
Podhajska M. 38.
Polgár M. 178.
Pravotinszky L. 179, 199.
Raksányi D. 183.
Ranft R. 52.
Rapacki I. v. 36.
Rassenfosse A. 111, 120, 121.
Rauscher I. 190.
Ribot A. Th. 105.
Riederer E. 48.
Robertson P. 4.
Rodin A. 101.
Rops F. 103.
Roux O. 34, 51.
Roux Champion I. 102.
Ruszczye F. 42.
Salomon A. 137.
Seaby A. 19, 29.
Simon T. F. 39, 47.
Schmoll v. Eisenwerth K. 32.
Schuster F. 181.
Strang W. 1.
Struck H. 139.
Székely Á. 185.
Tallberg A. 154.

Taquoy M. 58, 77.
Thaulow Fr. V.
Thiemann C. 134.
Tissot I. I. 94.
Trojanowski E. 44.
Vadász M. 184, 201.
Veber I. 60, 104.
Villon I. 57.
Voellmy Fr. 147.
Volkmann H. v. 131.
Walter R. 142.
Watson Ch. 8.
Way I. R. 20.
Welti A. 149 és IV.
Whistler I. Mc. N. 2, 16.
White Ch. 28.
Witte A. de 107, 118.
Wyczolkowski L. 45.
Zdrasila A. 31.
Zeisig W. 126.
Zichy I. gróf 203 és VI.
Zoir E. 85.
Zorn A. 156—166.
Zwart A. de 109.

38.976.

MDK

Józsa K.

Menzel Adolf. fam.

Szépm.Muz.
Nemzetközi modern metszetkiáll. Grafikai Oszt.
kiáll. 19o7. jun. 21 1.

MDK

Józsa K.
Jézus az Olajfák hegyén, fametsz.

Szépm.Muz.
Nemzetközi modern metszetkiáll. Grafikai Oszt.
kiáll. 1907. jun. 21 1.

Jósa Károly

1875-1896-ig tanicott a Tanitó-képzőben. A mus. 2 arc képél őrzi, Bartsch Samu és feleségének arc képét. -E.

Miholczy Ferenc, Baja képzőmű-vénete a XIX. sz-ban. Kézirat 28 l.

MDK-C-II-599/1

Józsa Károly
festőművés

Tavaszi bicáklitás - Mucsarnokban - bérével
szerepel

Az Est

1929 III.3

Jórsa Károly festő

Szerepel a Műcsarnok
kavasi tárlatán

Az Est 1925 V. 16.

Józsa Károly MDK

Siesta, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Józsa Károly

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

Újság 1926. X. 24.

Jóssa Károly

Szerepelt a Műcsarnok Őri tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Józsa Károly

Alkotásával szerepel
a Szegedi Képzőm.Egyesület tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék, 935.IV.14.

Józsa Károly.

A Műcsarnok téli tárlatán tájképe szerepel. (ecsetre.)

Magyarság, 1927. dec. 18.

Józsa Károly.

Műve szerepel a Műcsarnok téli tárlatán.

Pesti Napló, 1927. dec. 18.

Józsa Karoly.

Ilustr. prospekt a Wiener Hotel Lichtenstein.

Petri Kapló, 1927. dec. 14.

Józsa Károly.

Munkája szerepel az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításán.

Esti Kurir, 1927. dec. 20.

Jósa Károly.

Alumbrája rezepel az Dr. Hugo Kiplemüneti Tár-sulat téli hiállításán.

Lesti Kasir, 1927, dec. 20.

Jósa Károly.

„Dömösi templom" c. tájképe szerepel a Műcsarnok téli tárlatán. (multhu.)

Pesti Hírlap, 1927. dec. 14.

Járosa Károly.

Képei szerepelnek a Műcsarnok téli kiállításán.

Esti Kurir, 1927. dec. 14.

Józsa Károly

Szerepel a Szegedi Képzőm. Társ. tav. tárlatán.

Délmagyarország, 935. IV. 14.

MDK

Józsa Károly

Dömös, of.

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz.

Műcs. 1927. jan.

Józsa Károly. MDK

Leány tükörrel

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

MDK

Józsa Károly, gráf.

Ibsen és Tolstoj. /Arcképek./ Fametszet.

Menzel Adolf műtermében. "

MKT 1905/6. téli kiáll. Kat. 53.1.

MDK

Józsa Károly, graf.

Menzel Adolf . Arckép.	Fametszet.
Mommsen. Arckép.	"
A kut.	Szines fametszet.

KMT 1905/6. téli kiáll. Kat. 53.1.

MDK

Józsa Károly, graf.

A szobrász. Színes fametszet.

Simpanz majmok. Fametszet.

KMT 1905/6. téli kiáll. Kat. 53.1.

Józsa Károly

MDK

Japán álarc, olf.

Miccarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Józsa Károly, grafikus.

Férfifej. Fametszet.

Mücs-OMXT Hegedüs L. és ull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- és Paszt.festök Egyes. és Graf. Egyes.-nekkollekcióiból rendezett kiáll. 1912.márc. Kat. 5[illegible].1.

MDK

Józsa Károly

M.Kiss P: M. fametszők. Szab.Művészet, 1947.
11.sz. 2o4 l.

MDK

Józsa Károly

műve a párisi Grand Salonban szerepelt.

Lendvai K: Párisi levél. Művészet, 1907, 273-74 l.

ány Ö. Gábor anyagából.

4
4
4
4

Józsa Károly

Krisztus, fametszet

A XIX.-XX. század magyar grafikája 1924. július
Orsz. Magyar. szépm. Muzeum, katalogusa 6 lap

MDK

Józsa Károly

Női akttanulmány

Ernst Muzeum aukciói XV. /1921/. 21.1.

Józsa Károly MDK

Dömösi templom, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Józsa Károly MDK

Leány vörös fejkendővel, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállítás

Józsa Károly MDK

Félakt

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Józsa Károly, festö

Dömösi táj. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 45.l.

MDK

Józsa Károly, festö

Bejárat egy udvarba. Olf.

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. CIKT-Hüss. Kat. 38.1.

MDK

Józsa Károly,festö

Dömösi templom.	Olf.
Dömösi utca.	"
Kunyhó napsütésben.	"
A dömösi kápolna.	"

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 33.l.

MDK

Józsa Károly, festö

Parasztház napsütésben. Olf.
Parasztházak. "

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 34.l.

MDK

Józsa Károly, festö

Nöi akt. Olf.

MK.Seg Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat.6.l.
Szépm.Muz.

MDK

Józsa Károly, festö

Önarckép. Rajz.

A Magy. Akv.- és Pasztellf. Egy. XI. kiáll. 1923.nov
Nemz. Szal. Kat.

MDK

Járosa Károly, festő.

362. Tavasz ébredése, of.

364. Csendélet, of.

KMT. - 1913 Jav. tárl. - Kat. 62. l.

MDK

Jórsa Károly, grafikus.

Férfifej, fametszet.

KMTárs. 1912 III. kiáll - Kat. 57. l.

MDK

Jóssa Károly, festő

19 darab aquarell, vimes rajz és karrikatura.

Szent György Céh. M. Am. és Gyűjt. Egyes. 15. aukció. - Kat. 326:l.

1-

MDK

Józsa Károly

Leány álarccal, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

16 l.

MDK

Józsa Károly

Nevető leány, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

16 l.

MDK

Józsa Károly

A vásár

Tükör előtt

Ebredés

Nemzetk. Humorisztikus kiáll. Könyv. Kálm.

Szal. 1910. 4 5. l.

MDK

Józsa Károly

Zsuzsánna

Ismerkedés

Séta közben

Nemzetk. Humorisztikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal. 191o. 4-5 l.

MDK

Józsa Károly

Kávéházban

Hercules

Nemzetk. Humorisztikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal. 1910. 4-5 l.

MDK

Józsa Károly

Tanulmányfej, kréta

Egyes.
M. Akv. és Paszt. festők II. kiáll.
N.Szal. 1925. febr. II 1.

MDK

Józsa Károly

Japán csendélet, of.

KMT 1912. tav. kiáll. 41 l.

MDK

Józsa Károly, festő.

Divatkarrikatura. Gouache.

Szent György Céh, XXIX. anüv. graf. audic. - 1919.
szept. 29. - okt. 2. - A Gyűjtő. V. évf. 5 sz. - Kül. sz. - 67 l.

MDK

Józsa Károly, festő.

Tanulmányfej, of.-

Árv. Közl. 1930 jun.3. rk.sz.- 54.aukc.-23.l.

MOK

Józsa Károly, grafikus.

187. 6 drb. kőrajz.
194. 6 drb. kőrajz.

A Szegedi Képzőmův. Egy. mükiáll. – Szeged, 1907. III
Kat. 14. l.

Józsa Károly

festő Szegeden

(ugylatszik nem azonos a régebbi hasonló nevű grafikussal)

Szeged 1937

Nemedy Gyula cikkében meg Józsa neven szerepel, a katalogusban már „Jósa"

	3o	Szla K 13589-8 db M.kastélyok kötésé-ért á P 2.-	—	1
	3o	Szla K 13591-2o db M.templomok kötéséért á 2.- P		6
1934 ápr	25	Szla K 16719-8 pl M.kastélyok kötésé-ért á P 2.-	—	1
	"	Szla K 16717-5 pl M.Templomok kötésé-ért á 2.- P		1
máj	8	Egyenleg		1.97
				9.o78

I.

Budapest, 1934

KIR.M.E. Ka

Józsa Károly

grafikus

l. Off. München 1905

200. l

a Magyar Királyi Osztálysorsjáték főelárusítója
BUDAPEST, IV., BÁSTYA-UTCA 15. SZÁM.

Nap

Dr Szentiványi Gyula úrnak

H.

VII Stréna út 41.

Józsa Károly

rajztanár

áll. tanítóképző

Pápa

1905.

Józsa Károly

fecske
Fűzfák
Rakodás
Homokos hajó
Fűzes
Fűzfák

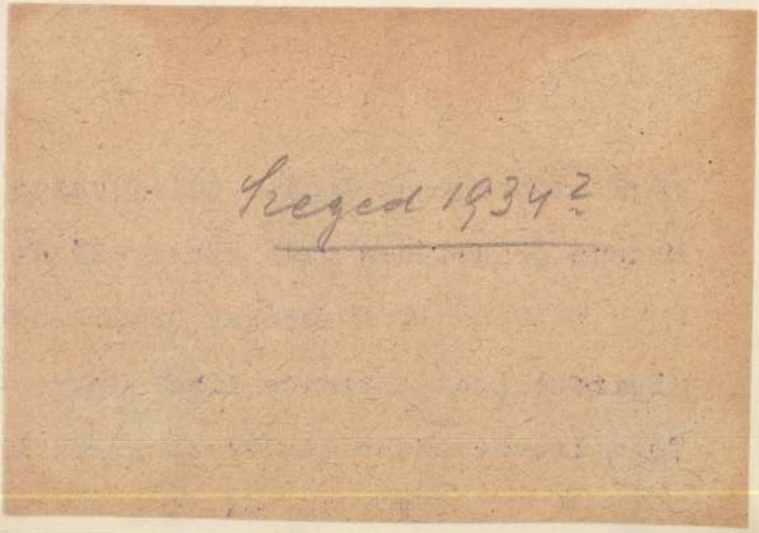

tiz epngót a 78.881. számi k

Budapest, 1928.évi március h

Tihamér s.k. miniszteri oszt

A hivat

Tetzma

s.

MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM

Józsa Károly
Öltözködő leány, olaj

Kiállítás
Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 19 l.

Józsa Károly

Szeged 94, 97, 144. n

Somogyi-telep Szegeden, of.
Kiskertek, of.
Tápéi utca, of.

Szeged 1938/6.

latra itt visszatartott háro
ván, azok ez alkalommal elfo
telettel felkérem azonban
kedni, hogy 1., jövőben a het
elszámolt összegekről a het
részletes /bevétel és kiadás/
ennek alapján az elszámolt
2., hogy végleges kiadások ez
bé ne igazoltassanak, mert ez
nagymértékben zavarja. Amennyi
tetnek, azok mindenkor szabál
kal igazolandók.

A kereseti végjáran
nyesitendő kereseti kimutatás
tek reávezetendők s a végjár
hoz ezen érvényesitett szám

./.

Józsa Károly festőművész
Nevető leány
Paraszt leány
Tárkányi Jenő gyüjt.pótkatalógusa,1919

bankcsjának

terium. 1279. 21b lap. (Eredeti nagyság.)

Józsa Károly
Női akt, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 6 l.

BÉR /Voit/ 4

Irodalom: Mocsáry I. 222 l.,
IX.-1875. 37 l. - Henszlmann
és átmenet stylü müemléke inek
172 l. - Henszlmann Imre: Hon
AE. V-1885. XXXIX l. - Czobor
gának müködése a mult évben.
Árpádházi templomaink. Makó,
megye. Bp. é.n. /1911/, 18 l.
épitőművészet. Bp. 1913, 345
kei hivatalos jegyzékének terv
Gyimesy Károly: Evangélikus te
164, 336, 587 l./

Evangélikus paplak.

Józsa Károly
6 db kőrajz

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 19o7. márc.
14 l.

Józsa Károly
Félakt, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállítása. 1922. nov.
29 l.

J ózsa Károly
Japán férfi, olaj

Ősz Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov. 18 l.

Józsa Károly
Magyar népfölkelők, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 12 l.

Józsa Károly
Füzfák, olaj
Tó partján, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 13 1.

MDK

Józsa Károly festő és rajzoló

A turfon, repr.
Férfi arckép, "
Önarckép, rajz, repr.

Vasárnapi Ujság, 1908. 39.sz. Józsa Károly képeinek kiállitása. 792 l.

. Paraszthá[illegible]földszintes, 2 tengelyes,

l. 32 l./

Józsa Károly

MDK

Dachaui parasztlány, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Józsa Károly, festőm.

arcképet ill. tanulmányfőt állított ki.

A téli kiállítás. - Szépművészeti Mus.1917-18.
Művészet.1917. 8o.1.

MDK

Józsa Károly

Fürdő után, of.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 44.l.

Józsa Károly

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Jónás Károly

Csendélet, olaj.

Józsa Károly MDK

Tavasz ébredése, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Jónas Károlý

Tavaas ábreddes, olf.

Józsa Károly

MDK

Odaliszka, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Józsa Károly

MDK

D.V.hadnagy arcképe, olf.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Józsa Károly MDK

Marianne, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

MDK

Józsa Károly

Japán csendélet, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Férfifej, fametszet

Műcsarnok 1912.Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell- és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai.

MDK

József Károly. f[illegible] graf.

Fandangó.	Szines fametszet.
Cake-Walk.	" "
Román cigány.	" "

KMT. 1905/6 téli kiáll. Kat. 53.1.

Józsa Károly MDK

Öltözködő leány, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Józsa Károly

MDK

Malom a tó partján, olf.

Mücsarnok 1920-21 téli kiállitás

Józsa Károly

Őszi hangulat, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Józsa Károly
Leány tükörrel

O.M.K.T. 1925. május. 31 1.

Fórsa Károly

AZ 1925-IK ÉVI

TAVASZI KIÁLLITÁS

ÉS

LÁSZLÓ FÜLÖP, MUNKÁCSY MIHÁLY,
PENTELEI MOLNÁR JÁNOS, VALAMINT
PECZ SAMU ÉS HÜVÖS LÁSZLÓ
ÖSSZEGYÜJTÖTT MŰVEINEK

TÁRGYMUTATÓJA

MÁJUS, JUNIUS

K.

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

AZ 1925-IK ÉVI

TAVASZI KIÁLLITÁS

ÉS

LÁSZLÓ FÜLÖP, MUNKÁCSY MIHÁLY,
PENTELEI MOLNÁR JÁNOS, VALAMINT
PECZ SAMU ÉS HÜVÖS LÁSZLÓ
ÖSSZEGYÜJTÖTT MŰVEINEK

TÁRGYMUTATÓJA

MÁJUS, JUNIUS

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

Budapesti Hirlap nyomdája

ELŐSZO.

Május 1-én volt 25 esztendeje annak, hogy a magyar művészet örök büszkeségét, Munkácsy Mihályt e helyről örök pihenőjére kisértük. A Képzőművészeti Társulat kiállításán kezdte meg dicsőséges pályafutását és itt is fejezte be utolsó alkotásával, melyet néhány más művével együtt kegyeletünk és örök hálánk jeléül e szomorú évfordulón bemutatunk. Fenkölt lelke, soha el nem múló művészi nagysága keltse új életre nemzeti művészetünket és neve örök fáklya gyanánt világítson jövő törekvéseink útjain.

Művészi programmunkhoz híven folytatjuk a magyar képzőművészet kiválóinak bemutatását László Fülöp gyűjteményes kiállításával, egybegyűjtvén válogatott műveit melyekben művészi fejlődésének minden korszaka képviselve van. A tisztelet és elismerés adóját óhajtjuk leróni ezúttal személyisége és művészete iránt, melylyel a magyar képzőművészetnek fényes pályafutásán dicsőséget szerzett.

Pentelei Molnár János egybegyűjtött művészi alkotásaival siratjuk egy eredeti magyar tehetség korai elmúltát, aki rövid művészi pályafutása alatt is eltörölhetlen dicsőséget szerzett a magyar névnek.

Pecz Samu művészi dicsőségét örökemlékoszlop gyanánt őrzik azon alkotásai, melyekkel fejlődő fővárosunkat és hazánkat gazdagította.

Merítsen mindnyájuk eredményes művészi törekvéseiből buzdítást és követendő példát az utókor, amely neveiket örök időkig szeretni és tisztelni hivatva van.

Az igazgatóság.

A kiállítás festészeti anyagát rendezték: *Komáromi Kacz Endre* és *Kukán Géza;* a szobrászati anyagát: *Bory Jenő.*

Néhai Pecz Samu építész műveit összegyűjtötték és rendezték: *dr. Nagy Károly* műegyetemi r. tanár és *Rerrich Béla építész.* Életrajzát írta: *dr. Nagy Károly.*

ELADÁSI FELTÉTELEK.

Az *eladó művek* árai, a kiállítási termek ajtói mellett, vagy a termek sarkában vannak kifüggesztve. *A vásárlások közvetítését kizárólag a főtitkár végzi.* Azok a művek, melyeknek eladási ára nincsen kiírva, *nem eladók.* A vétel megkötésekor a vevő egy vásárlási nyilatkozatot köteles aláírni, amely föltétlen fizetésre kötelezi az aláírót, megállapított határidőn belül. A vételár egynegyedrésze a vásárlási nyilatkozat aláírásakor azonnal lefizetendő, a maradvány legkésőbb *négy nap alatt* a Társulat pénztárába készpénzben szolgáltatandó be, a törvényes forgalmi adóval együtt.

A kiállított és megvásárolt művek biztosításáról azok tulajdonosai tartoznak gondoskodni.

A megvásárolt műveket a Társulat a Műcsarnok helyiségeiben köteles átadni a kiállítás bezárása után, a befizetést igazoló nyugta és aláírott átvételi elismervény ellenében. Elszállításukról a tulajdonosok tartoznak gondoskodni.

Az 1925 július 10-én túl visszahagyott művekért a Társulat semminemű felelőséget nem vállal.

Az Igazgatóság.

I. TEREM.

LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK művei.

Olajfestmények, nem eladók.

1. Bárcziházi Bárczy Istvánné. Magántulajdon.
2. Gyermek arckép. Özv. Ábrányi Kornélné tulajdona.
3. Gyermekfej. László Marcell tulajdona.
4. Női fej. Dr. Rudnyánszky Béla tulajdona.
5. Esti harangszó. Az állam tulajdona.
6. Gyermekfej. László Marcell tulajdona.
7. A kis művész. Kraemer Gyula tulajdona.

7/a. Erlanger bárónő. Zlinszky István tulajdona.

8. Hulló falevelek. Mándy Samu tulajdona.
9. Női arckép. Dr. Seemann Dezső tulajdona.
10. Interior Littleworth Corner. A művész tulajd.
11. Gróf Apponyi Albert. Magántulajdon.
12. Női arckép. Quittner Ervin tulajdona.
13. Gróf Csekonics Jánosné. Gróf Károlyi Istvánné tulajdona.
14. Férfi arckép. Quittner Ervin tulajdona.
15. Bárcziházi Bárczy Istvánné. Magántulajdon.
16. Dr. Berzeviczy Albert. Magántulajdon.
17. Gróf Széchenyi Dénesné. Magántulajdon.
18. Szabó Miklós. Nárai Szabó Sándorné tulajdona.
19. Lukács Mici. Lukács József tulajdona.
20. Szilágyi Dezső. Az Igazságügyminisztérium tulajd.
21. Gróf Bethlen István. Magántulajdon.
22. Gróf Wenkheim Józsefné és gyermeke. Magántulajdon.
23. Báró Harkányi Frigyes. Báró Harkányi János tulajdona.
24. Gróf Szapáry Gyula. A miniszterelnökség tulajdona.

25. Gróf Mensdorf Pouly arcképe. Magántulajdon.
26. Gróf Wenckheim Dénesné gyermekeivel. Magántulajdon.
27. A művész fiai a rádió mellett. A művész tulajd.
28. Férfi arckép. Dr. Egerer Gedeon tulajdona.
29. Báró Forster Gyula. Magántulajdon.
30. Judge Turner. Magántulajdon.
31. Hubay Jenőné Cebrián ~~Mária~~ Rózsa grófnő. Magántulajdon.
32. A művész felesége. Magántulajdon.
33. Thoman István. Magántulajdon.
34. Dr. báró Wlassics Gyula. Magántulajdon.
35. Thoman Istvánné. Magántulajdon.
36. Falk Miksa. A Pesti Lloyd-Társulat tulajdona.
37. Polakovics Mátyásné. Magántulajdon.
38. Dr. Wekerle Sándor. Az Otthon Írók és Hirlapírók Köre tulajdona.
39. A művész édesanyja unokájával. László Marcell tulajdona.
40. A művész felesége. Magántulajdon.
41. Gyermekarckép. Sándor Árminné tulajdona.
42. Visontai Kovács Zoltánné. Magántulajdon.
43. Görgey Arthur. László Marcell tulajdona.
44. Náray Szabó Sándor. Magántulajdon.
45. Öreg török. László Marcell tulajdona.
46. Gyermek arckép. Sándor Árminné tulajdona.
47. Gróf Bethlen András. A Földművelésügyi Minisztérium tulajdona.
48. Lemberger Gáborné. Magántulajdon.
49. Mesélő asszony. Sándor Pál tulajdona.
50. Fraknói Vilmos. Az állam tulajdona.
50/a. Női arckép. Sándor Árminné tulajdona.
50/b. A kis Lidi. Az állam tulajdona.
50/c. A művész önarcképe. Budapest székesfőváros tulajdona.

II. TEREM

Olajfestmények, eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

51. KUKÁN GÉZA: Goll Aladárné arcképe. Magántul.
52. NÁDLER RÓBERT: Parkrészlet.
53. KUKÁN GÉZA: Magurányi Jenőné arcképe. Magántulajdon.
54. NÁDLER RÓBERT: Bicskei országút.
55. KARLOVSZKY BERTALAN: Nagybányai Horthy Miklós arcképe. Magántulajdon.
56. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Gödrös szolnoki utca.
57. KUKÁN GÉZA: Sacy v. Blondel arcképe. Magánt.
58. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Nyári nap Szolnokon.
59. KACZIÁNY ALADÁR: Flóra. Magántulajdon.
60. BARKÁSZ LAJOS: Virágzó fa.
61 Eölvedi GACHAL JÓZSEF: Anyám elgondolkozik.
62. POLL HUGÓ: A dömösi főutca. Pasztel
63. KÖVESDY GÉZA: Jelmezben.
64. POLL HUGÓ: Harmatos reggel. Pasztel.
65. Báró KOHNER IDA: Női arckép. Magántulajdon.
66. NAGY VILMOS: Varró leány.
67. TURY GYULA: Krisztus. Magántulajdon.
68. KÖVESDY GÉZA: Kútnál.
69. MERÉSZ GYULA: Pihenő akt.
70. MÁRK LAJOS: Kosztolányi Imréné arcképe. Magántulajdon.
71. ROMEK ÁRPÁD: Fogoly.
72. HOSSZU MÁRTON: M. I. J.-né arcképe. Magánt.
73. UDVARY PÁL: Önarckép.
74. UDVARY PÁL: Sárgaruhás leány.

75. UDVARY PÁL: Kuruc előörsök.
76. Báró KOHNER IDA: Női arckép. Magántulajdon.
77. ROMEK ÁRPÁD: Zöldség.
78. GLATTER GYULA: Gróf Mikes János szombathelyi püspök arcképe. Magántulajdon.
79. ROMEK ÁRPÁD: Almák.
80. KUKÁN GÉZA: Számadó juhász. Magántulajdon.
81. POLL HUGÓ: Délutáni napsugár. Pasztel.
82. GLATTER GYULA: Tanulmány.
83. RAKSSÁNYI DEZSŐ: A kastély váróterme.
84. GIMES LAJOS: Március végén.
85. BRÜLL ALADÁR: Arckép. Magántulajdon.
86. POLL HUGÓ: Malompatak. Pasztel.
87. MERÉSZ GYULA: Vénusz, Ámor és Jupiter.
88. BOSZNAY ISTVÁN: Ősz.
89. BRÜLL ALADÁR: Arckép. Magántulajdon.
90. MIHALOVITS MIKLÓS: Colleoni szobra Velencében.
91. MERÉSZ GYULA: A park télen.

† PENTELEI MOLNÁR JÁNOS

1878—1924.

Született Dunapentelén. Szülei egyszerű polgáremberek voltak, akik büszkén nézték, miként bontakozik ki fiukból a rajzolótehetség. E miatt mérnöknek szánták. Középiskolai tanulmányai befejezése után be is iratkozott a József-műegyetemre, ahonnan Mezőhegyesre került, azonban leküzdhetetlen vágya a művészethez vonzotta. Művészi tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán kezdte. Mesterének művészi befolyása szorgalmas munkára serkentette. 1903-ban Párisba ment művészi tudását tökéletesíteni, az itt szerzett benyomások döntő hatással voltak további művészi munkásságára. Ez évben állította ki „Feleségem" és „Csirkecsendélet" című első műveit a Műcsarnokban. Ezeket követték „Árvák" és „Szüleim" című művei.

Benczúr Gyula tanítványai közé csak 1905. évben került. Itt festette 1905-ben „A falu szegényei" című nagyobb méretű festményét. 1908-ban nyerte első díját, a Wahrmann-díjat *„Finis"* című művével a Műcsarnok tavaszi kiállításán, majd ugyanez év őszi kiállításán *„Csendélet"* című művével az Erzsébetvárosi Casino díját vitte el. Egy önzetlen műbarát, néhai *Breitner Imre* szeretettel karolta fel tehetségét és itt kezdődik *a magyar csendéletfestő* dicsőséges pályafutása. Az 1909. évi műcsarnoki tárlaton „Harminc ezüstpénz" című nagyméretű művével elnyeri a báró *Rudics*-féle ösztöndíjat, mely művét az állam is megszerzi. (Elhelyezve a Soproni Múzeumban.) Ugyanez évben állítja ki a Műcsarnokban legnagyobb

méretű vallásos tárgyú művét, „Krisztus levétele a keresztről", melyet ugyancsak az állam vásárol meg. (Elhelyezve a Szent Imre Collegiumban.) 1910-ben fejezi be „Ego eimi" című vallásos kompozicióját, amelyre az állam kis aranyérmét kapja és amelyet a Képzőművészeti Társulat vásárol meg. (Jelenleg Horváth Nándor tulajdona.) Az 1911-ik évben már egészen áttér a csendéletfestésre, búcsút véve a nagyszabású kompozicióktól. Ez alkotásait a magyar műbarátok igyekeznek megszerezni, akik között előljár *beczkói Biró Henrik* páratlan gyűjteményével; több ilyen tárgyú képe még Amerikába, Kanadába és Belgiumba kerül. A gyümölcsöket, virágokat, porcellánokat és más dísztárgyakat feldolgozó csendéletei rendkívül népszerűvé és keresett művésszé teszik, ugyancsak nagy elismerést aratnak tájképei is. 1912. évben a bécsi Künstlerhaus kiállításán, majd 1913. évben a müncheni Glaspalast kiállításán nyeri el csendéleteivel az *osztrák* és *bajor állami nagy aranyérmeket*, amelyeket eddig csendéletképekre soha ki nem adtak. Az 1915. évi téli kiállításon itthon nyeri el a legnagyobb kitüntetést, a *nagy állami aranyérmet „Paprika"* című művével, melyet hasontárgyú műveinek egész sorozata követ minden műcsarnoki kiállításon, melyeknek rendezését is nagy buzgalommal, éveken át maga végzi. Összegyűjtött művei, művészi fejlődésének minden korszakából, igazolják példás szorgalmát, nagy tehetségét és finom művészi érzését.

Eredeti magyar tehetségénél csak szorgalma és akaratereje volt nagyobb. Imádta a szabad természetet, ez minden tájképtanulmányán kidomborodik, az arcképfestészettel még kenyérkeresetből sem szeretett foglalkozni. Nagy technikai tudásával nagyobb művészi feladatok megoldására is hivatott lett volna, ha a háború utáni szomorú idők meg nem bénítják művészi ambicióját. Fiatalon, 46 éves korában ragadta

el körünkből az irgalmatlan halál a békésgyulai József főherceg szanatóriumban, ahol mint lázas beteg is, utolsó leheletéig dolgozott. nemzeti művészetünk örök dicsőségére.

III TEREM

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS művei.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

92. Alma, körte és szőllő. Klein Lipót tulajdona.
93. Sárguló fák. Eladó.
94. Női arckép. Magántulajdon.
95. A Vilma királynő-útról. Eladó.
96. Paprika. Eladó.
97. Etage. Eladó.
98. Fiúarckép (Pityu.) Magántulajdon.
99. Azálea. Eladó.
100. A falu szegényei. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
101. Régi szent tárgyak. Eladó.
102. Anya gyermekével. Eladó.
103. Üvegek mozsárral. Eladó.
104. Uborkásüvegek. Karvaly Gyula tulájdona.

Szoborművek.

105. DAMKÓ JÓZSEF: Magyar asszony. Terracotta. Eladó.
106. DAMKÓ JÓZSEF: Pihenő munkás. Terracotta. Eladó.
107. BORY JENŐ: Petőfi. Pirobazalt. Eladó.
108. HAUPT STUMMER LEÓ: Férfiarckép. Bronz. Magántulajdon.
109. DAMKÓ JÓZSEF dr. Csernoch János herceg-prímás képmása. Márvány. Magántulajdon.
110. Dr. FARKAS ZOLTÁN: Báró Gerliczy Félix. Márvány. Magántulajdon.

111. Dr. FARKAS ZOLTÁN: Egy spanyol inkvizitor. Gipsz. Eladó.
112. BORY JENŐ: Szégyenlős. Pirobazalt. Eladó.
113. BORY JENŐ: Cézár. Pirobazalt szobor. Eladó.
114. BORY JENŐ: Mária királynő, II. Lajos özvegye. Pirobazalt szobor. Eladó.
115. DAMKÓ JÓZSEF: Parasztasszony. Terracotta. Eladó.

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS művei.

116. Részlet a Városligetből. Koch László tulajdona.
117. Orosházi út. Eladó.
118. Árvák. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
119. „Ego eimi." Horváth Nándor tulajdona.
120. Női arckép. Magántulajdon.
121. Gerbeaud-pavillon. Eladó.
122. Őszibarack, körte kancsóval. Neruda Kálmán tulajdona.
123. Csészék arany háttérrel. Beczkói Biró Henrik tul.
124. Lili és Ila, a művész leányai. Magántulajdon.
125. Őszi csendélet. Klein Lipót tulajdona.
126. Pityu arcképe. Magántulajdon.

IV. TEREM

Olajfestmények, szoborművek, építészeti rajzok. Eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

127. MUNKÁCSY MIHÁLY: Tépéscsinálás. Gróf Károlyi László tulajdona.
128. MUNKÁCSY MIHÁLY: „Ecce homo!" Déry Frigyes hagyománya Debrecen városának.
129. MUNKÁCSY MIHÁLY: A falu hőse. Ledofsky Géza tulajdona.
130. MUNKÁCSY MIHÁLY: Zálogházban. Fónagy Aladár tulajdona. Szoborművek.

Szoborművek.

131. Gaádi KAYSER LAJOS: Apám. Magántulajdon.
132. RERRICH BÉLA és BERÁN LAJOS: A Pecz Samu-emlékkút terve. Magántulajdon.
133. GÁBOR MÁTYÁS: Gyermekfej. Magántulajdon.

Építészeti rajzok.

134. Dr. LECHNER JENŐ: A Néprajzi Múzeum pályaterve. (I. díj.) Magántulajdon.
135. Dr. FÁBIÁN GÁSPÁR: Templom. Tanulmány. Magántulajdon.
136. Ifj. GYENES LAJOS és Dr. NEUSCHLOSS KNÜSLI KORNÉL: Atilla-körúti bérház terve. Magántulajdon.
137. Ifj. GYENES LAJOS és NEUSCHLOSS KNÜSLI KORNÉL: Református templom Clevelandban. Magántulajdon.
138. Dr. FÁBIÁN GÁSPÁR: Templom-tanulmány. Magántulajdon.
139. Dr. LUX KÁLMÁN: Gara nádor palotája. Rekonstrukció. Eladó.

140. SZENDE ANDOR: A mohácsi fogadalmi templom terve.
141. SZENDE ANDOR: A mohácsi fogadalmi templom terve II.
142. SZENDE ANDOR: A Mezőgazdasági Hitelintézet átépítési terve I.
143. SZENDE ANDOR: A szolnokmegyei uradalmi kastély terve.
144. Dr. NEUSCHLOSS KNÜSLI KORNÉL és Ifj. GYENES LAJOS: Villa az Alvinci úton. Magántulajdon.
145. FRIEDRICH LÓRÁND: Palota-terv. Magántul.
146. Dr. LECHNER JENŐ: Regnum Marianum-templom tanulmányterv. Magántulajdon.
147. Dr. LECHNER JENŐ: Az Erzsébet királyné-emlékmű pályaterve. (II. díj.) Magántulajdon.
148. Dr. LECHNER JENŐ: A pasaréti templom terve. Magántulajdon.
149. Dr. NEUSCHLOSS KNÜSLI KORNÉL és Ifj. GYENES LAJOS: Budai villa terve. Magántul.

Szobrászati művek.

150. SZŐDY SZILÁRD: Karácsony Endre plakettje. Magántulajdon.
151. SZŐDY SZILÁRD: Agorasztó Tivadar plakettje. Magántulajdon.

Vízfestmények.

152. UNGHVÁRY SÁNDOR: Éva bünhődése. Magántulajdon.
153. UNGHVÁRY SÁNDOR: Hám püspök. Magántul.
154. UNGHVÁRY SÁNDOR: Rákóczi Gyöngyösön. Magántulajdon.
155. UNGHVÁRY SÁNDOR: Szent Erzsébet. Magántulajdon.

Botfai HŰVÖS LÁSZLÓ művei:

156. Fekvő női akt. Eladó.
157. Férfifej. Magántulajdon.
158. Tanulmányfej. Eladó.
159. Fiúarckép. Magántulajdon.
160. Férfifej. Magántulajdon.
161. Táncosnő. Eladó.
162. Tanulmány. Eladó.
163. Leányfej. Magántulajdon.
164. Gyermekfej. Magántulajdon.
165. Férfifej. Magántulajdon.
166. Tanulmány. Eladó.
167. Fragment. Eladó.
168. Tanulmány. Eladó.
169. Arckép. Magántulajdon.
170. Kút-terv. Eladó.
171. Birkózó. Magántulajdon.
172. Leányfej. Eladó.
173. Férfiarckép. Magántulajdon.
174. Álom. Eladó.
175. Férfifej. Magántulajdon.
176. Női akt golyóval. Eladó.
177. Fekvő női akt. Eladó.

178. LUKÁCSY LAJOS: Éva. Eladó.
179. STRINGOVITS FERRY: Pekár Gyuláné. Magántulajdon.
180. MARKUP BÉLA: Síremlék. Eladó.

V. TEREM.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

181. Czeczei SZÜTS SÁNDOR: Balaton.
182. KEMÉNY NÁNDOR: Az öreg aranyozó.
183. KISS KÁLMÁN: Délelőtti hangulat.
184. PAÁL ÁKOS: Ősember.
185. BRUCK HERMINA: Kora tavasz. Pastel.
186. STEINHAUSER ÁGOSTON: Irma. Magántulajdon.
187. LINGAUER ISTVÁN: Öreg udvar.
188. Néhai SZIRT OSZKÁR: Traviata. Magántulajd.
189. SZŐLLŐSI JÁNOS: Hegyoldal.
190. Eölvedi GACHAL JÓZSEF: Vak harmónikás.
191. FALB ENDRE: Tél.
192. SZABÓ DEZSŐ: Nagymamánál.
193. KÖVESDY GÉZA: Hegyi legelőn.
194. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Sárga crisantemum.
195. Dr. SZOKOL VILLIBALD: Gróf Mailáth Gusztáv püspök. Magántulajdon.
196. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Tavaszi virágok.
197. Kristsori SZEBENI JENŐ: Tavaszi napsugár.
198. KAZACSAY GERŐNÉ: O. G. dr. arcképe. Magántulajdon.
199. Czeczei SZÜTS SÁNDOR: Vihar előtt. Magántulajdon.
200. MUZSINSZKI NAGY ENDRE: Báró Hauer Lipót arcképe. Magántulajdon.
201. PÁDUA KÁLMÁN: Tavaszi virágzás.
202. VASS FERENCNÉ: Hodossy Sándorné arcképe. Pastel. Magántulajdon.

203. MAROTHY-MAJOR JENŐ: Fehér felhők.
204. MERÉSZNÉ CORETH ERZSÉBET grófnő: Álarcos nő.
205. DIETRICH ADOLF: Nyári nap az Adrián.
206. KEMÉNY NÁNDOR: Öreg asszony.
207. SÁRDY BRUTUS: Nyári reggel.
208. B. VAJDA KLÁRA: Tükör előtt.
209. KLAMMER MARISKA: Pergola a Gellérthegy-utcában.

VI. TEREM.

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS művei.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

210. Kehely.
211. Két pohár. Sivó Jusztin tulajdona.
212. Körték.
213. Napraforgók. Simon Béla tulajdona.
214. A Gerbaud-pavillon télen.
215. Paprikák, üvegek. Dr. Biró Gyula tulajdona.
216. Fehér porcellán. Reimann Gyula tulajdona.
217. Arosa vidéke.
218. Tehenek. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
219. Magyar csendélet. Ágoston Manó tulajdona.
220. Hat darab körte.
221. Poharak kék háttérrel. Dr. Biró Gyula tulajdona.
222. A művész szülei. Szávozd Gyula tulajdona.
223. Jácintok. Szüsz István tulajdona.
224. Almák. Simon Béla tulajdona.
225. Csésze és ibolya. Karvaly Gyula tulajdona.
226. Sárga rózsa. Vázsonyi Vilmos tulajdona.
227. A Balatonon.

228. Férfi arckép. A VII. ker. Casino tulajdona.
229. Fehér porcellánok kék háttérrel. Engelmann Ignác tulajdona.
230. Paprikás üvegek. Schatz Tivadar tulajdona.
231. Üvegek. Stenzer József tulajdona.
232. Öreg paraszt. Lányi Dezső tulajdona.
233. Ugorkák és paprikák. Nagy Mór tulajdona.
234. Paradicsom. Wolauschek György tulajdona.
235. Porcellán-kutya.
236. Teáscsésze citromokkal. Stenzer József tulajd.
237. Diszedények. Dr. Wágner Ödönné tulajdona.
238. Csirkecsendélet.
239. Pihenő. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
240. Nyers hus és káposzta. Schatz Tivadar tulajdona.
241. Almák és rézedény. Kiss Menyhért tulajdona.

VII. TEREM.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

242. SPÁNYIK KORNÉL: A művész álma.
243. Báró PONGRÁCZ SAROLTA: Kankalin.
244. PÁDLY ALADÁR: Virágos udvar.
245. GAÁL FERENC: Őszi napsugár.
246. GREGERSEN HUGÓ: Női arckép. Magántulajdon.
247. BERKES ANTAL: Festők a szabadban.
248. PÁDLY ALADÁR: Szérűskert.
249. MÁRTON FERENC: Női arckép. Ceruzarajz.
250. MÁRTON FERENC: Fekvő női akt. Ceruzarajz.
251. SPÁNYIK KORNÉL: Műterem.
252. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Vén cigány.
253. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Templom.
254. GAÁL FERENC: Nyitrai leány.

255. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Operai impresszió.
256. GAÁL FERENC: Siesta.
257. PÁLLYA CELESZTIN: Hetivásár.
258. PÁLLYA CELESZTIN: Vége a vásárnak.
259. SZ. HORVÁTH KÁLMÁN: Tavasz.
260. BICZÓ ANDRÁS: Decameron. Vizf.
261. KÁRPÁTHY JENŐ: A Tihanyi rakpart.
262. KARLOVSZKY BERTALAN: Gróf Wenkheim Dénes arcképe. Magántulajdon.
263. SÁRDY BRUTUS: A Duna a Római-fürdőnél.
264. GAÁL FERENC: Krisztus levétele a keresztről.
265. PÁDLY ALADÁR: Tabáni részlet.
266. TURY GYULA: Balatongyöröki parasztkonyha.
267. TURY GYULA: Falu vége.
268. NÁDLER RÓBERT: Sziklás part Cornwallban.
269. Z. HADZSY OLGA: Tanulmányfej.
270. EDVI ILLÉS ALADÁR: Delelő ökrök.
271. MERÉSZNÉ CORETH ERZSÉBET grófnő: Cowboy.
272. Z. HADZSY OLGA: Budai hegyvidék.

VIII. TEREM.

Olajfestmények és vizfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

273. SÁRDY BRUTUS: Erdőrészlet.
274. MIHALOVICH MIKLÓS: A modell.
275. HORVÁTH BÉLA: Napsütötte táj.
276. KACZIÁNY ÖDÖN: Magnitudo Mortis.
277. Dr. CSÉPAYNÉ HINDI SZABÓ KATALIN: Katona Nándor arcképe. Magántulajdon.
278. ARADI EDVI ILLÉS JENŐ: Tájkép.
279. BRENNER NÁNDOR: Beteljesedett.
280. SZLÁNYI LAJOS: Kepék.
281. ACZÉL HENRIK: Hazatérés.
282. KACZIÁNY ÖDÖN: Arckép. Magántulajdon.
283. KOMÁROMI-KACZ ENDRE: Reggeli hangulat.
284. MARÓTHY MAJOR JENŐ: Falurészlet. Pastel.
285. KOMÁROMI-KACZ ENDRE: Anyuka nincs otthon.
286. SÁRDY BRUTUS: Csöndes víz.
287. KOMÁROMI-KACZ ENDRE: Vörösek és feketék.
288. KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ: Gradus ad Parnassum. Vízf.
289. KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ: In memoriam. (Crisantemumok.) Vízf.
290. MARÓTHY-MAJOR JENŐ: Alkonyat. Pastel.
291. KOMÁROMI-KACZ ENDRE: Mult és jövő.
292. MARÓTHY-MAJOR JENŐ: Őszi erdő. Pastel.
293. KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ: Harangzúgás. (Rózsák.) Vízf.
294. KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ: Tavasz. Vízf.
295. HORVÁTH BÉLA: Budai téli táj.
296. MIHALOVICS MIKLÓS: Tükör előtt.
297. KÁRPÁTHY JENŐ: Udvar Uszódon.

IX. TEREM.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

298. KOSZKOL JENŐ: Zöld szoba a Fészek-klubban. Pastel.
299. NAGY VILMOS: Zsuzsanna és az öregek.
300. MOLDVAI-KRAJNA JÁNOS: Férfiarckép. Magántulajdon.
301. KÖVESDY GÉZA: Hegyek között.
302. SZÁNTHÓ LAJOS: Női arckép. Magántulajdon.
303. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Füzfák a holt Tiszánál.
304. RABOCSKAY BÉLA: Férfiarckép. Magántulajdon.
305. SZLÁNYI LAJOS: Eső után a parkban.
306. ARADI-EDVI ILLÉS JENŐ: Interieur.
307. HÁRY GYULA: A Villa D'Este Tivoliban.
308. HEYER ARTHUR: Angora-macskák.
309. NAGY VILMOS: A parkban.
310. BACSA ANDRÁS: Fridrich Vilmos dr. arcképe. Magántulajdon.
311. MUZSINSZKY NAGY ENDRE: Munkaközben.
312. SZEGEDI KOVÁCS ÁGOSTON: Merengés.
313. REINERNÉ ISTVÁNFFY GABRIELLA: Borjuk a vízen.
314. MIHALOVICS MIKLÓS: Árva vára.
315. STETKA GYULA: Brezovay László arcképe. Magántulajdon.
316. KOBOR HENRIK: Holdas este.
317. SÁRKÁNY GYULA: T. Mátray Erzsi arcképe. Magántulajdon.
318. GULYÁS SÁNDOR: A csodaszarvas.

319. STETKA GYULA: Brezovay Lászlóné arcképe. Magántulajdon.
320. GULYÁS SÁNDOR: Monna Vanna.
321. BARKÁSZ LAJOS: Virágfakadás.
322. BEDNÁR JÁNOS: Anyám. Magántulajdon.
323. NÁDLER RÓBERT: Az országút mellett.
324. ÉDER GYULA: Gróf Széchenyi Dénes arcképe. Magántulajdon.
325. HORVÁTH BÉLA: Tájkép.
326. SZÁNTHÓ LAJOS: Női arckép. Magántulajdon.

X. TEREM.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

327. NEOGRÁDY LÁSZLÓ: Kondor Abigél arcképe. Magántulajdon.
328. KIRÁLYFALVI KRAFT KÁROLY: Nagykőrösi hetipiac ősszel. Magántulajdon.
329. SENYEI JÓZSEF: özvegy Perczel Józsefné arcképe. Magántulajdon.
330. Eölvedi GACHAL JÓZSEF: Tabáni udvar.
331. ROTTMANN MOZART: Eltörött a váza.
332. BERKES ANTAL: Ködös reggel az Angyalföldön.
333. MUZSINSZKY NAGY ENDRE: Báró Hauer Lipótné arcképe. Magántulajdon.
334. KIRÁLYFALVI KRAFT KÁROLY: Nagykőrösi városháza. Magántulajdon.
335. ROTTMANN MOZART: Szalbert Lajosné arcképe. Magántulajdon.
336. HARANGHY JENŐ: Öreg bácsi.
337. ROTTMANN MOZART: Harc a zsákmányért.
338. MAKOLDY JÓZSEF: Duna.
339. Ifj. RADNAI REZSŐ: Nyári zivatar.

340. KÖVÉR GYULA: Krisztus.
341. KÁRPÁTHY JENŐ: Téli alkony.
342. ENGLERTH EMIL: Női arckép. Magántulajdon.
343. GIMES LAJOS: Falusi udvar.
344. PÁLDY ZOLTÁN: Hiuság. Pastel.
345. BARKÁSZ LAJOS: Cseresznyeszüret.
346. KÖVÉR GYULA: Fürdés után.
347. HORVÁTH BÉLA: Tavasz.
348. HOSSZU MÁRTON: dr. Cs. Forgó Istvánné arcképe. Magántulajdon.
349. KÓBOR HENRIK: Önarckép.
350. PÖRGE GERGELY: Télen a csárda előtt.
351. PÖRGE GERGELY: Szalmabehordás.
352. Sch. MÜLLER ÁGOSTA: Tittel Bernát arcképe. Magántulajdon.
353. KISS KÁLMÁN: Késő ősz a budai hegyekben.
354. HÁRY GYULA: Női akttanulmány.
355. KISS KÁLMÁN: Csendes délután a faluvégen.
356. SENYEI JÓZSEF: báró Prónay Dezső arcképe. Magántulajdon.
357. PÖRGE GERGELY: Künn a mezőn.
358. PÖRGE GERGELY: Kilátás az aquincumi Dunapartról.

† PECZ SAMU

1854—1922.

Jelenkori építőművészeink egyik legkiválóbbja volt Pecz Samu. Született Budapesten 1854-ben, középiskolai tanulmányait a budapesti evangélikus gimnáziumban és a belvárosi főreáliskolában végezte. Műegyetemi tanulmányait a budapesti kir. József Műegyetemen kezdte és Stuttgartban végezte; azután a bécsi képzőművészeti akadémián a hires Hansen Theofil tanítványa volt; itt 1878-ban egy királyi palota tervezetével a „Preis-stipendium"-ot nyerte. Bécsben 1878-ban alkult a „Verein der Architekten an der Akademie der Bildenden Künste", amelynek Pecz Samu volt az első elnöke, aki tanulmányainak befejezése után mintegy másfél évig Schulek Frigyes vezetése mellett a budai Mátyás (koronázó) templom helyreállítási munkálataiban segédkezett, azután közel négy hónapig tartó tanulmányutat tett Olaszországban, melynek befejezte után a budapesti Kir. József Műegyetemen az akkor életbe léptetett építészi szigorlatokon részt vett s egyike lett a legelső magyar okleveles építészeknek. Az 1880—82. évben Hauszmann Alajos műegyetemi tanár irodájában működött. 1882. évtől kezdve a műegyetem múzeum-körúti új palotájában a középítéstani tanszéken Schnédár János tanár, illetve egyidejűleg a középkori tanszéken is Steindl Imre tanár mellett, mint tanársegéd működött. Ezen időszakban több építészeti tanulmányt írt, amelyek alapján az ókori építészetből magántanárrá habilitálták; az 1887. évben alig 33 éves korában mű-

egyetemi tanár lett a ketté választott egyik középítéstani tanszéken. Már ezidőben is több nagyobbszabású építészeti pályázaton vett részt s többször I. díjjal tüntették ki. Pályadíjnyertes terveiből a debreceni (Kossuth Lajos-utcai) református templomot, a dévaványai református templomot, a budapesti unitárius templom és bérházat, a budapesti erzsébetvárosi katolikus plébániatemplomot, a budai (Szilágyi Dezsőtéri) református templomot fel is építették.

Terveivel több nagyobbszabású tervpályázaton vett részt, mint: a budapesti központi vásárcsarnok nemzetközi tervpályázatán, amelyen szintén I. díjat nyert. Időrendi sorrendben azután a régi műegyetem kertjében lévő 600 ülőhelyes nagyteremépületet (az ú. n. Gólyavárat) építette. Ugyanez időtájt (1898—99.) a Városligetben építendő Szépművészeti Múzeum tervpályázatán vett részt s bár első díjjal tüntették ki nagyon világos, szép külső és belső térhatású tervét, a kivitelre megbízást még sem kapott. Folytatólag részint megbízatás, részint tervpályázatok alapján felépítette 1900-ban a beregszászi főgimnáziumot, 1901-ben a fiúmei tengerészeti akadémiát, 1902-ben az ungvári állami alreáliskolát. 1903-ban a budapesti evangélikus főgimnáziumot és templomot, közben több tervpályázaton vett részt, mint pl. a pozsonyi postapalota, a kaposvári törvényszék és fogház, a pesti új zsinagóga, illetve két ízben a budai Gellért-fürdő nyilvános és szűkebbkörü tervpályázatain. A két utóbbinál egy-egy első díjat nyert.

Czigler Győző műegyetemi tanár halála után Hauszmann Alajos műegyetemi tanárral együtt a műegyetem budai (lágymányosi) új épületcsoport hátralévő épületeinek tervezésével, felépítésével bizatott meg s Pecz Samu tervei szerint épült fel a könyvtár, a műszaki mechanika, a mechanikai technológia, a géplaboratórium és a kazánház épülete.

Pecz Samu már 1898-ban kapott megbízást a kir. Országos Levéltár új épületének különböző telkeken való megtervezésére, amely azonban sok viszontagság után csak 1913. évben került a budai Várban felépítésre s a közbejött világháború folytán teljesen még most sem fejeződhetett be. A kir. József Műegyetem új épületének megnyitása alkalmával Pecz Samut a magyar királyi udvari tanácsosi címmel tüntették ki. Az 1911. évben a székesfőváros részéről megbízatott az Üllői-út és gróf Haller-utca sarkán egy ötemeletes tiszviselőbérház tervezésével, amely közel egy év alatt fel is épült. A hazai szakegyesületekben, különösen fiatalabb, egészségesebb korában, igen tevékenyen közreműködött, építészeti tervpályázatoknál, mint nagyon igazságos bíráló gyakran szerepelt és úgy a magán, mint a hivatalos érintkezésnél nagyon csendes, szerény modora miatt is, amelynél csak tehetsége és tudása volt nagyobb, mindenki nagyon tisztelte és szerette. Művészi alkotásai örök nevet és eltörölhetetlen érdemeket biztosítottak nevének, hazai építészetünk történetében.

XI. TEREM.

Néhai PETZ SAMU művei.

Építészeti tervrajzok, látképek és fényképek. Nem eladók.

359. Vázlatok.
360. Sárosfürdő. Pályaterv.
361/a. Rákóczi-úti evangélikus egyház.
361/b. Sárosfürdő. Pályaterv.
362. Vázlatok.
363. Vázlatok.
364. Budapesti ágostai evangélikus templom és főgimnázium.

365. Budapesti unitárius templom.
366. Vázlatok.
367. Dévaványai református templom.
368. Budai református templom. Szószék.
369. Vázlatok.
370. Erzsébetvárosi katholikus templom.
371. Budai református templom. Urasztala és szószék.
372/a. Budapesti ágostai evangélikus templom. Keresztelőmedence, mellvéd.
372/b. Budai református templom. Oltár.
373. Budai református templom.
374. Budai református templom.
375. Fasori ágostai evangélikus templom.
376. Budai református templom.
377. Fasori ágostai evangélikus templom.
378. Budai református templom.
379. Budai református templom.
380. Erzsébetvárosi katholikus templom.
381. Erzsébetvárosi katholikus templom.
382. Budapesti erzsébetvárosi templom.
383. Erzsébetvárosi katholikus templom.
384. Petz Samu arcképe Balló Edétől.
385. Budapesti „New-York" palota.
386. Budapesti „New-York" palota.
387. Budapesti „New-York" palota.
388/a. Budapesti „New-York" palota.
388/b. Kaposvári törvényház.
389. Magyar Királyi Országos Levéltár.
390/a. Pozsonyi Posta és Távirda.
390/b. Budapesti Vásárcsarnok.
391. Magyar királyi Országos Levéltár.
392. Magyar királyi Országos Levéltár. Gipszmodell.
393. Magyar királyi Országos Levéltár.
394. Magyar királyi Országos Levéltár.
395. Magyar királyi Országos Levéltár.

396. Magyar királyi József-műegyetem. Könyvtárépület.
397. Rákóczi-úti evangélikus egyház, bérház és templom.
398. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
399. Magyar királyi József-műegyetem. Könyvtár.
400. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
401. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
402. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
403. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
404/a. Királyi palota.
404/b. Budapesti New-York palota. Pályaterv.
405. Herkulesfürdő. Fürdőépület.
406. Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnoka.
407. Királyi palota. Pályaterv.
408/a. Királyi palota. Pályaterv.
408/b. Vázlatok.
409/a. Haller-utcai bérház.
409/b. Tengerészeti akadémia.
409/c. Dévaványai református templom.
409/d. Jégcsarnok.
410. Királyi palota. Pályaterv.
411. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.
412. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.
413. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.
414. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.
415. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.

XII. TEREM.

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS művei.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

416. Lecke a Koránból. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
417. Poharak citrommal. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
418. Nyers hus káposztával. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
419. Női tanulmány sárga violával.
420. Görögdinnye. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
421. Őszibarackok.
422. Tanulmányfej.
423. Három üveg. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
424. Borjuk a réten.
425. Hintaszék.
426. Mozsár üveggel.
427. Napraforgó-tanulmány. Klein Lipót tulajdona.
428. Néhai Breitner Imre arcképe. Magántulajdon.
429. Napraforgó-tanulmány II. A VII. ker. Casino tulajdona.
430. Interieur.
431. Babák.
432. Csónakok a Balatonon.
433. Ibolya. Vázsonyi Vilmos tulajdona.
434. Bánfihunyadi táj.
435. Virágágyak a Városligetben.
436. Kertrészlet.

437. A művész önarcképe.
438. Szőllők.
439. Zöld papagály. Horváth Nándor tulajdona.
440. Tájképtanulmány.
441. Fürdőköpeny a Balatonon. Szász István tulajdona.
442. Csónak szárazon.
443. Szőllő és dinnye. Schatz Tivadar tulajdona.
444. Öt pohár viz.
445. Nagyapó.
446. Krisztus (vázlat).
447. Csendélet. Magurányi Jenő tulajdona.
448. Krisztus a kereszten (vázlat).
449. Arcképtanulmány.
450. Pohártanulmányok. Karvaly Gyula tulajdona.
451. Dísztárgyak. Kónyi Hugó tulajdona.
452. Fürdőházak a Balatonon.
453. Bánfihunyadi részlet. Beczkói Biró Henrik tulajdona.

XIII. TEREM.

Olajfestmények, vizfestmények, rajzok és grafikai művek. Szobrászati művek. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

454. MIKLÓSI MUTSCHENBACHER ÖDÖN: Koldusok. Pastel.
455. KOSZKOL JENŐ: Tabáni részlet. Vizf.
456. GEIGER RICHÁRD: Női arckép. Magántulajdon.
457. MAKOLDY JÓZSEF: Feltrei tetőjáték. Vizf.
458. HOLLÓ ALAJOS: Ősz. Vizf.
459. FANTA ISTVÁN: Téli táj.
460. KÖVÉR GYULA: Léda.
461. MIKLÓSI MUTSCHENBACHER ÖDÖN: Búsulás. Pastel.
462. KOBOR HENRIK: Holdvilágos utca.
463. PÁLDY ZOLTÁN: Merengés. Pastel.
464. † SZIRT OSZKÁR: Belvárosi templom.
465. MIHÁLTZ PÁL: Szegény ördög.
466. JÓZSA KÁROLY: Leány tükörrel.
467. VÁMOSSYNÉ ELEÖD CAROLA: A nap letünt... Szénrajz. Magántulajdon.
468. RAINERNÉ ISTVÁNFFY GABRIELLA: Angora macskák. Színes krétarajz.
469. SAY GÉZA: Sárréti füzek.
470. LASZGALLNER OSZKÁR: Romantika.
471 KÁROLY ANDOR: Kilátás a Gellérthegyről.
472. TAMÁSSY MIKLÓS: Tükör előtt.
473. SAY GÉZA: Patience.
474. KASSAI NÁNDOR: Drága kis levélke.
475. BENCZUR BÉLA: Fenyves.
476. Z. HADZSY OLGA: Gyermektanulmányfej.
477. SPOLARICH THOMA LÁSZLÓ: Tanulmány.
478. LÁMNÉ HILBERTH IRÉN: Önarckép.
479. Z. HADZSY OLGA: Nena arcképe.

480. TAMÁSSY MIKLÓS: Paprikák.
481. RAUSCHER JULISKA: Vadászarckép. Magántulajdon.
482. GIMES LAJOS: A város este.
483. Báró PONGRÁCZ SAROLTA: Férfiarckép. Magántulajdon.
484. KÜMMERLE PÁL: Rabszolganővásár.
485. KÜMMERLE PÁL: Rossz hangulatban
486. KÜMMERLE PÁL: Leány félakt.

Grafikai művek.

487. EGYED ERNA: Az enyészet.
488. Halasi HORVÁTH ISTVÁN: Ligeti részlet.
489. MERÉNYI RUDOLF: A modell.
490. EGYED ERNA: Ut a temető mellett.
491. RECK LAJOS: Önarckép. Magántulajdon.
492. BRÜLL ALADÁR: Nyolc vázlat „Szent Margithoz".
493. EGYED ERNA: Láz-álomban.
494. EGYED ERNA: A sors fonala.
495. HARANGHY JENŐ: Kakasviadal.
496. GREGERSEN HUGÓ: Asztagrakás.
497. CSULAK ELEMÉR: Patakpartja.
498. FÁBIÁN GYULA: Magános fűzfa.

Szobrászati művek.

499. CSERHALMI JENŐ: Viharban.
500. BERÁN LAJOS: dr. Elischer Ernő és neje
501. BERÁN LAJOS: dr. Csernoch János.
502. SZÁNTHÓ GERGELY: Gvadányi, Berzsenyi és Semmelweis-érmek.
503. CSILLAG ISTVÁN: Nágel Sándor.
504. CSILLAG ISTVÁN: Szerka.
505. SCHMIDMANN LÁSZLÓ: Amazon.
506. BERÁN LAJOS: Érmek.
507. ESSŐ ERZSÉBET: Érmek és plakettek.

A KIÁLLITASON RÉSZTVEVŐ MŰVÉSZEK NÉVSORA

(A zárójelben levő számok a művek katalógus számait; a betük a nyert dijakat és kitüntetéseket jelzik.)

Aczél Henrik f., Aradi-utca 22. (281.)
Aradi Edvi Illés Jenő f., Tavaszmező-utca 1. (278, 306.)
Áldor János László f., Horthy Miklós-út 36. (56, 58, 252, 303.)
Bacsa András f., Ábel Jenő-utca 13. (310.)
Barkász Lajos f., Pasaréti-út 123. (60, 321, 345.) **HI.**
Bednár János f., Aréna-út 58. (322.) **F. KE.**
Benczur Béla f., Üllői-út 105. (475.)
Berán Lajos sz., Ybl Miklós-tér 4. (132, 500, 501, 506.) **HV.**
Berkes Antal f., József-utca 12. (247, 332.)
Biczó András f., Ipar-utca 11. (260.)
Bory Jenő sz., Andrássy-út 71. (107, 112, 113, 114.) **RSZ. KE.**
Bosznay István f., Andrássy-út 71. (88.) **KA. WGY. HN. NA.**
Brenner Nándor f., Üllői-út 55. (279.)
Bruck Hermina f., Döbrentei-utca 10. (185.)
Brüll Aladár f., Zoltán-utca 9. (85, 89, 492.) **HK. KE. HA.**
Cserhalmi Jenő sz., Erkel-utca 13/a. (499.)
Dr. Csépayné Hindi Szabó Katalin f., Ludoviceum-utca 2/b. (277.)

Csillag István sz., Mária-utca 11. (503, 504.)
Csulak Elemér f., Aggteleki-utca 2. (497.)
Czeczei Szüts Sándor f., Zsolt-utca 11. (181, 199.)
Damkó József sz., Várkertbazár. (105, 106, 109, 115.) **KA. I. I. LK. TS. KE. SZF.**
Dietrich Adolf f., Orlay-utca 2/b. (205.)
Dolányi Benczur Ida f., Lendvay-utca 15. (194, 196.)
Edvi Illés Aladár f., Fürj-utca 32. (270.) **E. E. E. E. ÁV. T. KA.**
Egyed Erna f., Lövőház-utca 22. (487, 490, 493, 494.)
Englert Emil f., Andrássy-út 129. (342.)
Eölvedi Gachal József f., Mészáros-utca 10. (61, 190, 330.) **RSZ. KMSZ.**
Esső Erzsébet sz., München, Theresienstrasse 54.
Éder Gyula f., Szilágyi Dezső-tér 2. (324.) **EK.**
Falb Endre f., Ludovika Akadémia. (191.)
Fanta István f., Fürj-utca 6., (459.)
Farkas Zoltán dr. sz., Bajza-utca 23. (110, 111.) **KE.**
Fábián Gyula f., Szombathely, Kálvária. (498.)
Fábián Gáspár é., Horthy Miklós-út 15/c. (135, 138.)
Friedrich Lóránd é., Rákóczi-út 10. (145.)
Gaál Ferenc f., Andrássy-út 83. (245, 254, 256, 264.)
Gábor Mátyás sz., Bethlen-tér 2. (133.)
Geiger Richárd f., Eötvös-utca 29. (456.)
Gimes Lajos f., Csengery-utca 72. (84, 343, 482.) **KE.**
Glatter Gyula f., Budafoki-út 9—11. (78, 82.) **H. KA.**
Gregersen Hugó f., Bajza-utca 32. (246, 496.)
Gulyás Sándor f., István-út 69. (318, 320.)
Ifj. Gyenes Lajos é., Dalnok-utca 5. (136, 137, 144, 149.)
Z. Hadzsy Olga f., Kelenhegyi-út 12. (269, 272, 476, 479.)
Haranghy Jenő f., Kinizsy-utca 31. (336, 495.) **HI.**
Haupt Stummer Leó f., Egry-utca 8. (108.)
Háry Gyula f., Horthy Miklós-út 88. (307, 354.) **E. EK.**

Heyer Artur f., Rákospalota, Villasor 5. (308.)
L. Hilberth Irén f., Budafoki-út 41. (478.)
Holló Alajos f., Bimbó-utca 15. (458.)
Horváth Béla sz., f., Zsigmond-utca 68. (275, 295, 325, 347.)
Halasi Horváth István f., Tégla-utca 16. (488.)
Sz. Horváth Kálmán f., Szondy-utca 97/a. (259.)
Hosszú Márton f., Deák Ferenc-utca 6. (72, 348.) **KE.**
Hüvös László sz., Izsó-utca 7. (156—177.)
Józsa Károly f., Népszinház-utca 35. (466.)
Kacziány Aladár f., Alkotás-utca 31. (59.)
Kacziány Ödön f., Kelenhegyi-út 12. (276, 282.) **W. T.**
Karlovszky Bertalan f., Vilma királynő-út 23. (55, 262.) **KT. T. NA. R. JK. HL.**
Kassai Nándor f., Dembinszky-utca 33. (474.)
gaádi Kayzer Lajos sz., Verseny-utca 14. (131.)
Kazacsay Gerőné f., Rákóczi-út, Pannónia-szálló. (198.)
Károly Andor f., Bajza-utca 5/b. (471.)
Kárpáthy Jenő f., Kelenhegyi-ut 12. (261, 297, 341.)
Kemény Nándor f., Thököly-út 35. (182, 206.) **LK.**
Királyfalvi Kraft Károly f., Nagykőrös. (328, 334.)
Kiss Kálmán f., Orlay-utca 2/b. (183, 353, 355.)
Klammer Mariska f., Mészáros-utca 12. (209.)
Kobor Henrik f., Ráday-utca 15. (316, 349, 462.)
Báró Kohner Ida f., Damjanich-utca 20. (65, 76.)
Komáromi Kacz Endre f., Horthy Miklós-út 52. (283, 285, 287, 291.) **KE. HI. KE.**
Komáromi Kacz Endréné f., Horthy Miklós-út 52. (288, 289, 293, 294.) **E. KE.**
Koszkol Jenő f., Üllői-út 55. (298, 455.) **E.**
Kövesdy Géza f., Népszinház-utca 8. (63, 68, 193, 301.) **KAD. PB. KE.**
Kövér Gyula f., Visegrádi-utca 23. (340, 346, 460.) **EK. EK.**

Kristsori Szebeni Jenő f., Rákospalota, Mária-utca 7. (197.)
Kukán Géza f., Bajza-utca 23. (51, 53, 57, 80.) **KAD. KE. SZF. R. RD. HA.**
Kümmerle Pál f., Horthy Miklós-út 40. (484, 485, 486.)
Laszgallner Oszkár f., Verpeléti-út 8. (470.)
László Fülöp f., London. **MBK. KA, NA.**
Lechner Jenő dr. é., Mészöly-utca 4. (134, 146, 147, 148.)
Lingauer István f., Pécel, Kossuth-utca 7. (187.)
Lukácsy Lajos sz., Sánc-utca 5. (178.)
Lux Kálmán dr., Szabóky-utca 40. (139.) **KE.**
Maróthy Major Jenő f., Csillaghegy, Kertsor 3. (203, 284, 290, 292.) **H. KE. R.**
Makoldy József f., Horthy Miklós-út 35. (338, 457.) **E.**
Markup Béla sz., Várkertbazár. (180.) **HI. W. CV.**
Márk Lajos f., Nagy János-utca 7. (70.) **T. LK. KA.**
Márton Ferenc f., Damjanich-utca 52. **(249, 250.) KE. KA. FV.**
Merényi Rudolf f., Ranolder-utca 13. (489.)
Merész Gyula f., Fő-utca 52. (69, 87, 91.) **EK. KAD. FV.**
Merész Gyuláné sz. *Coreth Erzsébet grófnő* f., Fő-utca 52. (204, 271.)
Mihalovics Miklós f., Bajza-utca 23. (90, 274, 296, 314.) **KE. KE. KAD. SB.**
Miháltz Pál f., Bajza-utca 23. (465.)
Miklósi Mutschenbacher Ödön f., Szekszárd., Munkácsy-utca 14. (454, 461.)
Moldovai Krajna János f., Horthy Miklós-út 10/12. (300.)
Sch. Müller Ágost f., Vilmos császár-út 21. (352.)
† *Munkácsy Mihály* f., (127, 128, 129, 130.)
M. Nagy Endre f., Eötvös-utca 29. (200, 311, 333.)
Nagy Vilmos f., Budafoki-út 20. (66, 299, 309.) **HI. F.**

Nádler Róbert f., Logody-utca 9. (52, 54, 268, 323.) **R. E. HI.**
Neogrády László f., Andrássy-út 94. (327.) **HK.**
Neuschloss Kornél é., Attila-körut 21. (136, 137, 144, 149.)
Paál Ákos f., Verpeléti-út 5. (184.)
Pádly Aladár f., Váci-utca 7. (244, 248, 265.) **HK.**
Pádua Kálmán f., József-utca 2. (201.)
Páldy Zoltán f., István-út 40. (344, 463.)
Pállya Celesztin f., Ujpest, Zichy M.-utca 2. (257, 258.) **W. CV.**
† *Pentelei Molnár János.* (92 — 104, 116 — 126, 210 — 241, 416 — 453.)
† *Petz Samu* é. (359 — 415.)
Poll Hugó f., Damjanich-utca 32. (62, 64, 81, 86.) **LK. T. KE. TS.**
Báró Pongrácz Sarolta f., Üllői-út 1. (243, 483.)
Pörge Gergely f., Ujpest, Vasút-utca 77. (350, 351, 357, 308.) **TS.**
Rabocskay Béla f., Százados-út. Művésztelep. (304.)
Ifj. Radnay Rezső f., Mészáros-utca 10. (339.)
Rainerné Istvánffy Gabriella f., Ujpest, Kossuth-utca 35. (313, 468.)
Rakssányi Dezső f., Lövölde-tér 4. (83, 253, 255.) **KE.**
Rauscher Juliska f., Horthy Miklós-út 10/12. (481.)
Reck Lajos f., Telepy-utca 7. (491.)
Rerrich Béla é., Képiró-utca 5. (132.)
Romek Árpád f., Szűz-utca 5—7. (71, 77, 79.) **F. SZF. KE. J.**
Rottmann Mozart f., Nagy János-utca 33. (331, 335, 337.)
Say Géza f., Székesfehérvár, Vörösmarty-tér 8. (469, 473.) **H.**
Sárdy Brutus f., Keve-utca 48. Római fürdőtelep. (207, 263, 273, 286.)
Sárkány Gyula f., Garas-utca 7. (317.) **F. KE. EK.**

Schmidmann László sz., Erzsébet királyné-út 68. (505.)
Senyei József f., Baross-utca 75. (329, 356.)
Spányik Kornél f., Vilma királyné-út 32. (242, 251.) **KE.**
Spolarich Thoma László f., Budafok, Budaörsi-út 11. (477.)
Steinhauser Ágoston f., Páfrány-út 13. (186.)
Stetka Gyula f., Bajza-utca 23. (315, 319.) **T.**
Stringovics Ferry sz., Hajós-utca 30. (179.)
Szabó Dezső f., Zsolt-utca 11. (192.)
Szánthó Gergely sz., Szerb-utca 19. (502.)
Szánthó Lajos f., Bérkocsis-utca 3. (302, 326.)
Szegedi Kovács Ágoston f., Fehérvári-út 56/c. (312.)
Szende Andor é., Nagykorona-utca 15. (140, 141, 142, 143.)
† *Szirt Oszkár* f., (188, 464.)
Szlányi Lajos f., Pozsonyi-út 4/c. (280, 305.) **E. KA. T. RSZ. LK.**
Dr. Szokol Villibald f., Sárkány-utca 1. (195.)
Sződy Szilárd sz., Mária Terézia-tér 8. (150, 151.)
Szőllősy János f., Gát-utca 25. (189.)
Tamássy Miklós f., Damjanich-utca 52. (472, 480.)
Tury Gyula f., Veres Pálné-utca 19. (67, 266, 267.) **HV. I.**
Udvary Pál f., Kelenhegyi-út 12. (73, 74, 75.) **BM. KE.**
Unghváry Sándor f., Fő-utca 42. (152, 153, 154, 155.) **HK.**
B. Vajda Klára f., Tigris-utca 10. (208.)
Vass Ferencné f., Döbrentei-utca 8. (202.) **KE.**
Vámossyné Eleöd Carola f., Mányoki-ut 8. (467.)

A MŰVÉSZEK NÉVSORÁBAN KÖZÖLT DIJAK ÉS KITÜNTETÉSEK RÖVIDITÉSI JELEI.

PB. — Pállik Béla-díj.
J. — Jendrassik Jenő díja.
BD. — Bardócz Dezső díja.
BM. — Bruck Miksa díja.
NA. — Nagy aranyérem.
KA. — Kis aranyérem.
T. — Társulati díj.
R. — Ráth-díj.
I. — Ipolyi-díj.
RSz. — Rökk Szilárd-díj.
E. — Esterházy-díj.
Rd. — Rudics-díj.
FV. — Forster-féle Vaszary-díj.
W. — Wahrmann-díj.
H. — Harkányi-díj.
LK. — Lipótvárosi Kaszinó-díj.
EK. — Erzsébetvárosi Kaszinó-díj.
JK. — Jubileumi Király-díj.
HI. — Halmos Izor díja.
F. — Fészek-díj.
W. Gy. — Wolfner Gyula díja.
KA. D. — Kohner Adolf díja.
TS. — Tolnai Simon díja.
HV. — Herbert Viktor díja.
ÁV. — Állami vízfestmény-díj.

G. — Grafikai díj.
M. — A „Művészet" díja.
KT. — Károlyi Tibor-díj.
MBK. — Műbarátok Körének díja.
SZF. — Székesfőváros díja.
BK. — Benkő Kálmán díja.
L. — Lotz-díj.
HL. — Horovitz Lipót-díj.
HK. — Horváth Károly díja.
HN. — Horváth Nándor díja.
HA. — Halmi Arthur díja.
SZ. — Szinyei Merse Pál-díj.
KE. — Kitüntető elismerés.
KMSZ. — Képzőművészek és Műbarátok Szövetségének díja.
SB. — Somsich Béla gróf díja.

hogy a festészet belső okokból is stilizáló irányba tereli a művészt, ha az bizonyos irányban már kiaknázta a naturalista szemlélet területeit. Nem kell tehát okvetlenül külső, kulturális vagy történeti ösztökélésre várnia: egy bizonyos ponton a naturalista festészet a képírásban magában rejlő okoknál fogva átalakul stilizáló festéssé.

Ha ez a tapasztalatunk, amelyet a multból és a jelenből merítettünk, helytáll, úgy semmit sem tarthatunk természetesebbnek, mint azt, hogy a XIX. század első harmadában életre kelt naturalizmus lassankint termelőjévé válik valamely stilizáló festészetnek. Hisz több mint két emberöltőn át a naturalizmus jegyében állott az európai képírás. Nemcsak várható egy ily alakulás, hanem annak máris kortársai vagyunk. Európában sokfelé már két-három évtized óta határozottan a stilizáló irányba siklik át a naturalizmus. Nincs rá ok, hogy nálunk másként történjék. Azok tehát, akik magát a fönt ismertetett „új" alapelvet támadják, ellentétbe jutnak a tapasztalatnak e tényeivel.

Egészen más lapra tartozik aztán az ily elvek alapján fejlődött kép értéke. A leggyönyörűbb elvek alapján is a legszánalmasabb festészet keletkezhetik csekély tehetségű emberek kezén. Van túlontúl sok kontár naturalista, lehet olyan bőven a stilizálók közt is.

A Shakespeare-dráma teóriája alapján a gyenge író csak irodalmi lomot termel. Valamely irányhoz való csatlakozás, valamely elv elfogadása még nem biztosíték arra, hogy az így támadt műtárgy értékes-e. Még akkor sem, ha az elv az értelemre appellál.

A mai zenebona tehát nyilván félreértésből, fontos szempontok tekinteten kívül hagyásából ered. Ma bizonyára nem állapíthatjuk meg azt, hogy az „új" képek értékesek, de azt sem, hogy merő hóbort. Még csak első szavát hallottuk egy mondatnak, első akkordját egy szonátának. Lehet, hogy gyönyörű dolgok következnek, lehet, hogy közhely, lehet hogy fiasco. Annyi azonban bizonyára áll, hogy egyrészt a hirdetett elv nem új, másrészt, hogy éppen ezért mint elv nem vethető el, mert felbukkanása természetes és meg nem akadályozható. Hogy milyen képeket várhatunk majd annak az elvnek hirdetőitől, azt e percben senki sem tudja. Az első kisérletekből még nem következtethetünk semmire sem.

LYKA KÁROLY

JÓZSA KÁROLY FAMETSZETE

Művészet 1910. évf.

MATISSERÓL ÉS EGY FORRADALOMRÓL

Matisse. Újra ide kell írnom ezt a nevet. Hogy is szoktuk írni: étappe . . . Harcias kicsengése van ennek a névnek. Forradalmi.

Name, name — mondhatná Hamlet. Mindig csak nevek. Csatakiáltások, a mámor dallamai. Fiatal tüdők szívódnak meg levegővel és a legnagyszerűbb lélegzetek egy sóhajban merülnek ki egy névben: Matisse . . . Megállok és hátranézek. Az úton kilométer-kövek tömör silhouettejei halványodnak porba, ködbe. Innen a távolságok már kisebbek. Az egész is mindössze néhány évtizednyi út. Minden kövön egy név. Dagnan-Bouveret, Bastien-Lepage (igen, ők is kilométer-kövek voltak egykor) aztán Manet (Monet, Pissarro, Sisley) Cézanne (van Gogh, Gauguin) végül (egyelőre) Matisse (Maurice Denis, Picasso) közbül a Manet-ék két igazán legnagyobb embere: Renoir, Degas. De az ő nevüket nem kiabálták kiabálók. Nem kilométer-kövek. Aztán közbül még egy csendesebb hatású csoport: Valloton, Vuillard, (Rippl-Rónai. Sokan, nagyok és kicsinyek nem tartoznak e szempontok alá).

Nevek. De a sor világos, áttekinthető. Aki harminc év óta fest, lát, hall, gondolkodik, érez, e név-forradalmak lázán átesett valamennyi.

Öreg mosolylyal hallgatjuk az új csatakiáltásokat és szemléljük az új, mindig új forradalmakat. Az örök, végérvényes és vérrel megpecsételt igazságok ily gyors egymásutánjában van valami mosolyra ingerlő. De úgy van, hogy a művészet örök igazságai tavaszonként váltakoznak. Legföllebb is az igazságai. De hogy az értékei is: — ezt már csak a nagyon fiatalok gondolják; hogy minden, ami volt és lesz, az éppen jelenvaló örök igazságon kívül elpusztítandó. Ami volt: ebben egyébként disztingválnak. Nagyon érdekes momentum a forradalmak lélektanában. Manet-ék törvényes őseikül Velazquezt, Goyát, Rembrandt-ot ismerték el, Matisse-ék: Ghirlandajót (azt hiszem), Raffaelt (az időközben kiátkozottat) Rembrandtot, Ingres-t, Delacroix-t. És a japánokat, egyiptomiakat, hindukat, etruszkokat. Akármelyiküket megkérdezed, ezeket a neveket fogja vallani, ebben a sorrendben, névről-névre. És ez művészi következetesség. A művész-ősök megválasztásának ugyanis az a logikája, hogy a művészettörténet nagyságai közül mindig azok kerülnek sorra, akiknek oeuvreje az éppen jelenvaló — forradalmi — igazságot támogatja. Ami fölöttébb természetes. A koloristák, a pillanat impresszió-jával festők, a gyors és széles ecsetűek természetes ősei: Velazquez, Goya, Frans Hals. A forma-valőröket és stilussá összeálló forma-

MAHIR SAJTOFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa János, szobrász festő
1984 DEC 1
[illegible]

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

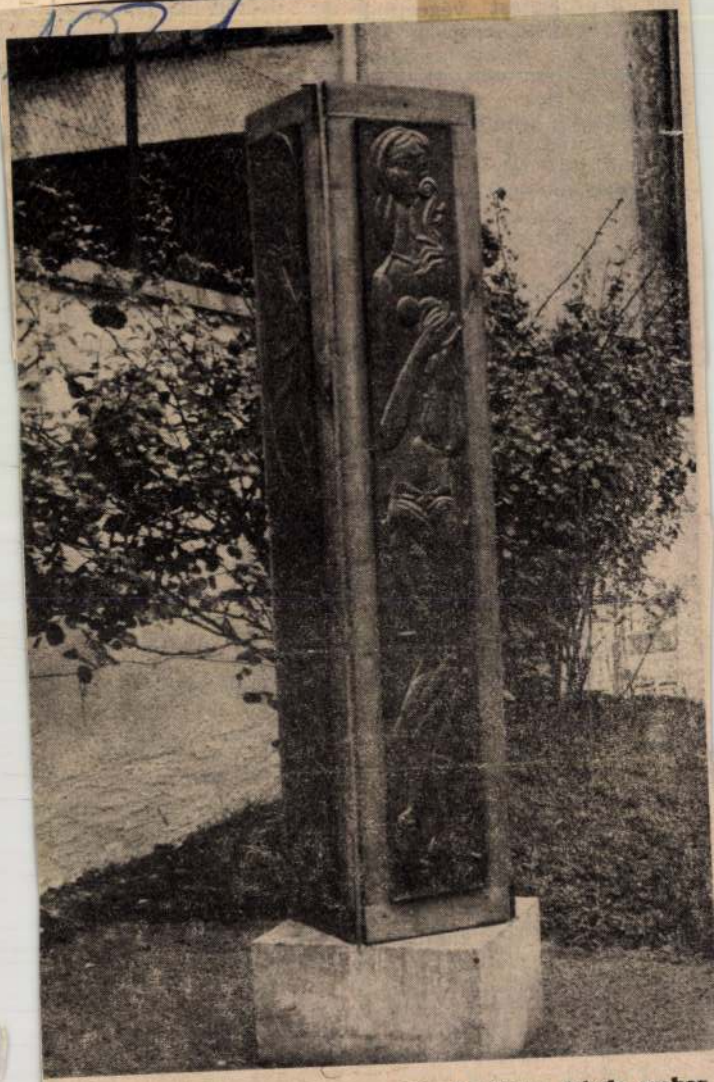

Józsa János: Zene (A Bányai Júlia Általános Iskola szobor-parkjának egyik alkotása)

mi honfogl
Az egyik ily
művészet, a
tőr mozgalo
az értékekn
mozgatása
népi önm
szabadított
1953-ban az
tam meg a
ráért kitün
ges, hogy
politikai n
és lendület
szorította bennem az irodalmi ambíciót, ami pedig már megfogant. Ez a kettősség végigkísérte az életemet, hiszen a közélet valóban másfajta tevékenységi rendszer. A kettős kötődés egyben válasz arra a kérdésre is, hogy miért csak hatvanadik életévemben jelentek meg az első könyveim. Mindig arra számítottam, hogy majd jönnek az életemben fordulatok, amelyek csendesebb időszakot hoznak, de nem így történt. Most nyugdíjba készülök, tudom, ez az utolsó lehetőség, tehát a következő években elsődlegessé kell tennem a magam számára az írói munkát. Nem a közéletből akarok kivonulni, csak az idő- és energiaráfordítás arányait akarom megcserélni. Hogy mit hoz a sors, nem tudom. Sajnos, nem tudok szabadulni attól a gondolattól, hogy végleg elkéstem. Amikor eljöttem a színháztól, arra számítottam, hogy pótolhatom mulasztásaimat. Ez részben megtörtént, hiszen rengeteg anyagot gyűjtöttem, a valóság megismerésével foglalatoskodtam,

nagyváros minden szállan
nye rárakódva a falakra
a pince! Mert ott lent mé
félét a mélységben, valal
kadik dantei bugyor szint
elém táruló kép is idemo
fantáziát. Egy szál drótor
villanykörték, ködszerű
asztalokon tiszta, de agyo
kirojtosodott terítők, a s
lesztékei pedig mozognak,
ni kell, ha leül az ember,
odacsípje a szék, ahol a le
lyűbb. A W. C. is közvetl
étteremből nyílik, nem is
resgélni, mutatja az irány
ta, s hogy a kilinccsel se ke
sződnie a beborozott ne
egyetlen madzag és szeg i
szi. Néhány asztal mellett
gek ülnek, meszes ruhájú
változatlan, szalmakalapos
bikaerős, kihízott rakoc
sok, markotányosnőkhöz
tos fehérszemélyek, tova
szeg, sápadt, öreg nyu
Furcsa mód, egyáltalán
zem itt magamat kényeli
Kifejezetten szeretem az
lebujokat, beugrókat, bo
kat, kiskocsmákat, itt lega
emberek őszintén fesztele
olyanok, amilyenek, nem

M.D.K.

Józsa Károly, festő

sinusen részt vett a párizsi Salon des Indépendants 1906 évi kiállitásán.

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 566. old

~~/a cikk megj.:~~ jegyzet

Fózsa Károly

Műcsarnok téli tárlatán néhány finom fél-aktjával szerepelt.

PH.929.XII.24.

néhai Fózsa Károly

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításain képe szere-pelt.

EK.929.XII.2 c.

Józsa Károly MDK

Leány álarccal, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Józsa Károly MDK

Mosolygó leány, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Nevető leány, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Józsa Károly MDK

Magyar népfölkelők, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

Józsa Károly

MDK

Füzfák, olf.

Tó partján, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

Józsa Károly MDK

Marry, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Ülő női akt, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Józsa Károly

A dömösi kápolna, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Józsa Károly

Hat darab eredeti szines fametszet:
1. Indiánus. 2. Öreg cigányasszony.
3. Öreg indiánus. 4. Kutyafej. 5. Öreg
ember. 6. Bulldogg.

Műcsarnok, 1906/7. téli nemzetk.kiáll.
59.lap

MDK

Józsa Károly

Hat darab eredeti szines fametszet:
1. Absinth. 2. Siesta. 3.Kávéházban.
4. A Troffin. 5. Carnevál. 6. Párisi nő.

Műcsarnok, 1906/7. téli nemzetk.kiáll.
59.lap

Józsa Károly

MDK

Japán férfi, olf.

Micsarnok 1922 őszi tárlat

Józsa Károly MDK

Paraszthház napsütésben, olf.

Parasztházak, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Jónás Károly MDK

Para szíves megjelenésben, stb.

Parancsoljon, stb.

Miccamok 1929 tavaszi Sárlat

Józsa Károly MDK

Bejárat egy udvarba, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Józsa Károly

MDK

Dömösi táj, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Józsa Károly festőm.

413. Dömösi templom.

Olf.-k,vizf.-k,szobormüvek és plakettek.
Képzőm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat.22.l.

MDK

Józsa Károly

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.1.

Józsa Károly

MDK

Dömös, olf.

Műcsarnok 1927. táj- és életképkiállitás

Józsa Károly, festőm. MDK

élőképpel szerepelt az V.-ik teremben.

Műcsarnok.-Kiállitás.
Művészet.1918. 5.l.

MDK

Józsa Károly, festőm.

az V.-ik teremben arcképek, tájképek uralkodó elemei.

Arcképet, tanulmányfejet, s egyéb idesorolható tárgyu festményt küldött be.

Műcsarnok. -Kiállítás.
Művészet. 1918. 5.l.

MDK

Józsa Károly, gróf.

Este. /Aprókockás ablak előtt kalapos nő. / Fametszet. Repr. 4o.l.

Művészet. 1905. 4o.l.

MDK

Józsa Károly, gróf.

Érdekes fametszet. Keretes női fej.
Fent jobbra: C.J. jelz. Repr. 125
old

Művészet. 1910. évf. 125.l.

Józsa Károly MDK

Absinth, fametszet

Siesta, fametszet

Kávéházban fametszet

A Troffin, fametszet

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Jóssa Károly MDK

Öreg indiánus, sz.fametszet

Kutyafej, sz. fametszet

Öreg ember, sz. fametszet

Bulldogg, sz. fametszet

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

MDK

Józsa Károly, festőm.

a képzőművészek csoportjának tagja, szép munkával szerepel.

Szentgyörgyvári Gyenes Lajos:
Képzőművészet. ? I.évf. 1.sz. 9.l.

Józsa Károly MDK

Menzel Adolf mütermében, fametszet

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Józsa Károly MDK

Menzel Adolf, fametszet

Mommsen, A_ckép, fametszet

A kut, szl fametszet

Ibsen és Tolstoj arcképek fametszet

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Józsa Károly

MDK

Fandangó, sz.fametszet

Cake-Walk, sz.fametszet

Román cigány, sz.fametszet

A szobrász, sz.fametszet

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Józsa Károly MDK

Párisi nő, fametszet

Karneval, fametszet

Indiánus, sz.fametszet

Öreg cigányasszony, fametszet

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

MDK

Józsa Károly

Tavasz ébredése, of.

Csendélet, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat. 62.l.

MDK

Józsa Károly

Mocsaras táj, of.

Fák a tó partján, of.

Rét napsütésben, of.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.
10.l.

NÓZSA KÁROLY /

Rajzok:

1.) Súlyos aggodalom (49.)
Borsszem Jankó, 1919. márc. 30. 8. l.

/Gábor Imréné-Rudas Klára /: Ujságrajzok. 1919. Forradalmi szatira az egykoru ujságkok rajzaiban. Bev.:Máté György.Bp.1959.

JÓZSA Károly / 1782-1929

festő és grafikus, Szegeden született. Bécsben, Münchenben és Párizsban tanult. Leginkább szecessziós irányú ~~[illegible]~~ linóleum és fametszetei tettek nevét ismertté. Metszetei számos külföldi folyóiratban is megjelentek.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/:Ujságrajzok.1919.Forradalmi szatira az egyköru ujságok rajzaiban. Bev.:Máté György. Bp.1959.

/7

M.D.K.

Józsa Károly

"Éhező kecske" cimmel hozza a lap a mü repr.-
ját.

Magyar Salon, Bp. 1897. febr. hó.
26. kötet. 1073. lap

MDK

Józsa Károly, festőm.

Tanulmányfej. Olf. J.j.k.

Árv. Közl. 1930. 4. kk. sz. 55. szám. Kat. 25.1.

Józsa Károly MDK

Leány tükörrel, olf.

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Magyar népfölkelők. olf.

Mücsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Józsa Károly MDK

Füzfák, olf.
Tó partján, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

MDK

Józsa Károly

Leány tükörrel, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 31. l.

MDK

Józsa Károly

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 55. l.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM — NÉPRAJZI MÚZEUM
ETHNOLÓGIAI ADATTÁR
Budapest, VIII., Könyves Kálmán körút 40
Telefon: 331-142

M.D.K.

Józsa Károly

A Mücsarnok nagy tavaszi tárlatán a kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve.

A 16. oldalon 5-ös számmal a müvész fényképe.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c.
Színházi Élet. Bp. 1921. juni.26- juli. 2.
X. évf. 26. sz. 22. l.

MDK

Józsa Károly festő

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 7.l.

MDK

Józsa Károly, festöm.

Nevetö leány. olf.
Fél-akt. "

Mücs.-OMKT.1921.Tavaszi kiáll. Kat. 12.1.

MDK

Jozsa Károly

Merengés, off.

Leányfej, fam.

Hattyuk, "

N.Szal. 1913. tav. 13. 1.

MDK

Jozsa Károly

Leány virágokkal. of.

N.Szal. 1913. tav. 13. 1.

MDK

Józsa Károly, festö

Leány tükörrel.

MKT Műcs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt. kiáll. 1925 máj.-jun.

Kat. 31.l.

MDK

Józsa Károly, 1872--

A modell

Ernst Muz. 39. aukc. 21. 1.

MDK

Józsa Károly, festö

aktja tehetséget mutat.

Farkas Zoltán: A Nemzeti Szalon öszi kiállitása.
Nemz. Ujs. Bp.1911.szept. 17. /38.sz. 58.évf./ 754.l.

M.D.K.

Józsa Károly festőművész

Önkarikaturája

Szinházi Élet. Bp. 1919. május 25-31. VIII. évf. 21. sz. 21. lap.

M.D.K.

Józsa Károly: Tájkép. /A müvész tulajdona./

Szinnyomás, -- festménye után.

Panoráma. Bécs. 1927.jul.31. 31.sz. Boritékkép.

Józsa Károly MDK

Malom a tó partján, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Józsa Károly

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz.
11. l.

Józsa Károly MDK

Őszi hangulat, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Józsa Károly, 1872-1929

Könyöklő nő, of.

Árv. Csarnok 1942.máj. 1o4. auk. 9. 1.

MDK

Józsa Károly

Siesta. Olajf.

Műcsarnok 1911/12. téli kiáll.

MDK

Józsa Károly

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 541-542.l.

Józsa Károly

MDK

Mosolygó leány, olf.

Miccornok 1920. tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Önarckép

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Női félakt

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Marry, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Öltözködő leány, olf.

Műcsarnok 1919-2o. Téli kiállitás

Józsa Károly festőművész: MDK.

/A Műcsarnok tavaszi tárlatán vett részt/

"Japán csendélet"

Ország-Világ, 1912. 527. l.

MDK

Józsa Károly, Bécs

Magyar müvészek sikere külföldön.

Mücsarnok. 1898. okt. 20. 98 l-

MDK

Józsa Károly

Leány vörös drapériával

Műcs. 1927. őszi

MDK

Józsa Károly, festőm.

230. Japán álrac. olf.

254. Dachaui par asztleány. olf. 38.1.

Képzőm. Társ. 1909. tav. kiáll. Kat. 37.1. és 38.1.

Józsa Károly MDK

Női félakt, olf.

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

Józsa Károly, festöm. MDK

egy háboru utáni kiállitáson magára vonta a cikk irójának figyelmét egy félaktja. Akkor még e erö duzzadt a sovány, kis emberben. A vonal elhatár rolásban még abszolut természet jelentkezett/ azinben még nem lepte át a müterem akademikus stilizáltságát. Utolsó három képe, mely itt lát- ható- szakit a régi hagyománnyal. A bitumen eltüni pallettájáról. Ki tudja hová futott volna el, e twhetséges müvész, ha a kór nem tett volna pontot müvészi munkálkodására?

Boross Mihály: M. Képzőmüvb. Társulat téli kiállitás

Képzőmüvészet. V. IV.évf. 26.sz. 27.1.

Józsa Károly MDK

Orgazdák, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Józsa Károly MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Józsa Károly MDK

Nevető leány, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Józsa Károly MDK

Öltözködő leány, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Józsa Károly MDK

Opiummámor, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MD K

Józsa Károly, festőm.

a megvásárolt műtárgyak közül való:
"Odaliszka" - /Englerth Emil/

Az 1915. és 1916. évi tagsági sorsjáték.
Művészet. 1916. 4e.1.

Józsa Károly

MDK

Leány üveggel, olf.

Mücsarnok 1922. jubileumi kiállitás

Józsa Károly.

A Műcsarnok téli tárlatán „Hollandi lány" c. műre szerepel. (anlítve.)

Magyarság, 1928. dec. 16.

Józsa Károly.

Az orsz. magyar képzőművészeti társulat téli kiállításán „hollandi leány" c. műve szerepel. (említve.)

Esti Kurir, 1928 dec. 16.

Jósa Károly.

Műve szerepel a Műcsarnok téli kiállításán.

Est, 1928. dec. 16.

Stanislaw Leszczyński.

Józsa Károly

A Műcsarnok 1927-es tavaszi tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. 1.

Józsa Károly MDK

Dömösi templom, olf.

Dömösi utca, olf.

Kunyhó napsütésben, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

MTK

Józsa Károly MDK

Önarckép

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Leány virággal, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Merengés, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

MDK

Józsa Károly

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

MDK

Józsa Károly

Művészet 1918. 5.l.

Józsa Károly MDK

. Hattyuk, fametszet

Mücsarnok 1909. akvarellek, gasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

Józsa Károly.

Mint meghivott részt vett a Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre által rendezett első kiállitáson 1908-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Jézsa Károly.

A Könyves Kálmán Szalon kiállitotta müveit 1908-ban.

Bende J.
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Józsa Károly MDK

Nevető leány, olf.

Félakt, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Józsa Károly MDK

Álló akt, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Józsa Károly

Nevető leány, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 14.l.

MDK

Józsa Károly

Cigányleány, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 15.l.

különálló, zárt és szomorú, mint valami elhagyott, jeltelen sírdomb. És van közöttük alacsony, de van magas is, emeletnyi magas. Egy ilyen emeletes homoktorlódás adta meg nekünk is a szemhatárt. És sárga minden. Sárga a homok, sárga a levegő, sárgák a csillagok. Sárga volt még az arabnak a különben szürkésfekete arcza is. Olyan sárga, hogy megkérdeztem tőle, miért sápadt? Valamit kurrogott vissza, a miből csak annyit értettem ki, hogy fél.

— Mitől fél?

— Majd meglátja mindjárt — köhögött vissza az arab, a ki legalább százszor volt már oroszlánlesen.

Köröskörül a legkábább csend vett körül bennünket, olyan csend, hogy azt már hallani lehetett. Csak a nyavalyás gödölye mekegett néha, de aztán az is megunta és elhallgatott. Fölnéztem. Az ég, a sárga ég, úgy borult ránk és az egész sivatagra, mint valami óriási mérhetetlen bronzharang...

És egyszerre ez a harang megkondult. Tiszta, mély, kietlen távolságból jövő zenei kondulással. Az arabnak mögöttem elkezdett vaczogni a foga. A harangkongás pedig egyszerre száraz, erőszakos, levegőt szaggató hördülésekké hullott szét s ugyanabban a pillanatban az emeletnyi homokbuczka tetején megmozdult, felágaskodott a sivóhomok.

— Mi ez? — sugtam én oda az angolnak, a ki úgy feküdt a homokban, mintha a klubjában feküdne valamelyik divánnyon.

De még ki sem tudtam mondani a rövid kérdést, a mikor összeomlott a megelevenedett homoktorlasz, mögöttem pedig az arab siránkozó röffenéssel emelkedett föl és kettőt ugrott hátrafelé. Pontosan tudom, hogy kettőt, mert hátrafordultam fektemből, úgy néztem rá. És mire visszafordultam, akkorra rám szakadt a sivatag homokja. Hahaha! Szinte most is érzem azt az érzékcsalódást, hogy nem az oroszlán vetette rám magát, hanem a sivatag homokja omlik össze mind, de mind a fejem fölött. Csak a rettenetes bűz, az oroszlán lehellete meg a bordám sajgó fájása keltette a tökéletesen elkábult agyamban valami állati veszedelemnek a sejtelmét.

Két tompa puffanást hallottam még, aztán megfulladtam. Valami földgömbnyi súly zuhant a mellemre, két másik földgömb meg sietve jött elő a szemem jobb- és balsarkából és összeszorította a halántékomat. Az angol, a ki olyan hideg maradt, mint a béka, két golyót egymásután lőtt bele a rám rohant oroszlán szivébe és a fenevad rajtam vonaglotta ki becstelen életét.

Nagy nappal volt már, a mikor föleszméltem; ez a balkezem ni, ez össze volt szaggatva, hiszen látja, a mellem bedöntve, két bordám beszakadt. A fejemet az a harákoló barom, hogy magasabban legyen, odaágyazta a döglött oroszlán sörényes nyakára...

Már most megint nem szolgálok útleírással és nem mondom el, hogy hogyan czipeltek föl Gadámeszen keresztül Tripoliszba. Ott feküdtem abban a czudar, fehér, lapos városban két hónapig, akkorra lett annyi erőm, hogy talpra álljak. Az angol, a tőkepénzes gazember, annyi pénzt adott, hogy első osztályon hajózhattam át Maltába, a hol természetesen és pontosan megkaptam a lázt. Akkor igen közel jártam Flegetonhoz. — Filippo kiitta a borát, megbillentette a süvegét s ezzel búcsuzott el tőlem:

— Majd egyszer elmondom azt is, hogy ki az a maltai láz.

HADGYAKORLATOKRÓL.

JEGYZETEK

Irta: Szini Gyula.

A művészet arisztokratizmusa.

Ugyentül többet gondolkodom művészeti problémákon, annál tisztábban, annál meggyőzőbben látom, hogy a művészet csak arisztokratikus lehet, még pedig az arisztokrácziának ahhoz a legkellemetlenebb, leggőgösebb formájához áll közel, a mely a maga földhözragadt szegénységében annál inkább, annál erősebben őrzi a régi, előkelő hagyományokat, az ősök dicső emlékét, mennél koldusabb.

Jól vigyázzanak azok, a kik a «szellemi arisztokrácziának» jövendő uralmát áhitozzák. Ennél az uralomnál gőgösebbet, kegyetlenebbet, oligarchikusabbat nem lehet elképzelni.

Ez a mai csúf világ, piszkos önérdekes harczaival mennyire demokratikusabb Utopiánál, hol a pénznek nem lesz meg a maga egyenlősítő ereje minden ember számára, hanem az értékmérő az ész lesz, a melylyel a teremtés meglehetősen fukarkodik. Hiszem, hogy ez az álomország soh'sem lesz népszerű, mint a hogy az ész sem népszerű.

A király hálóterme a veszprémi püspöki rezidenczián.

A szellemi arisztokrácziának, a szellemi életnek a combleja — a magyar jól mondja: a teteje — a művészet.

Skatulyázó eszek ám lássanak különbséget a fantázia és a logika alkotásai közt, nevezzék bár az egyiket lenézően művészetnek, a másikat fenhéjazón filozófiának, újabban természettudománynak - mi ép oly csodálattal adózunk Plato, Spinoza, Kant, Darwin, Spencer és Nietzsche hatalmas lirikai költeményeinek, mint annak a filozófiának, a mely nélkül a Homerosz, Shakespeare, Goethe, Petőfi és Arany költészete üres rimcsilingelés volna.

A művészet kifejező eszközei oly számtalanok és oly végtelenek, hogy Spinoza Ethikájának «quod demonstrandum erat» refrénje és a goethei vagy shakespearei nagyversek közt igazán csak mesteremberek és centiméterek mérnek különbséget. A szép és jó egyazon platonikus fogalmának a kultusza a művészet.

Platonikus, mert semmiféle eudemonisztikus, meggazdagodó vagy meggazdagító célja nincs. Nem igaz, hogy az embereket a szemlélet vagy élvezet könnyű útján a szépre és jóra szoktatja, nem igaz, hogy erkölcsjavító, népnevelő vagy állammentő czélja van. Nem igaz, hogy az emberiséget magasabb régióba emeli föl. Szent és here.

Meggyőződése csak ama kevesek számára való, a kik csupán a szép és jó kultuszának akarnak, tudnak élni, minden egyéb melléktekintet, mellékczél nélkül.

Iszonyúan gőgös, mert megveti azt, a ki kenyeret keres, megveti azt, a ki az országúton jár, megveti azt, a ki gyalog jár, a ki tömeg közé furakodik és a sebeit mutogatja, a ki a irgalmat kér vagy népszerűséget hajszol. Kegyetlen, mert nem kegyelmez meg a tudatlanoknak, a bénáknak, a hülyéknek, a tehetetleneknek, a betegeknek és lelki szegényeknek, a kiknek meghagyja a mennyországot, a mely úgyis az övék.

Az őseit tiszteli, tiszteli a hagyományokat, a melyek lassan fejlődtek ki és a melyek nélkül minden művészet mondva csinált.

Tudja, hogy a cinquecento nem lett volna trecento nélkül. Tudja, hogy a művészet fája a legősibb fa, talán egyivású a tudás fájával.

Hogy arisztokratizmusa mellett mégis minden tagja forradalmas és ujító, nem ellenmondás.

Az újszülöttnek, mielőtt világra jön, át kell törnie a burkot, a melyben született, a mi nem jelenti azt, hogy magától jött a világra. Ismétlem, hogy a művészet gőgös, kegyetlen, konzervativ.

Költői ösztöndij.

A költő és a sorsharag, úgy látszik, nem csak nálunk születtek egy anyaméhben, hanem a dúsgazdag Párisban is.

Fiatal festők, szobrászok, zenészek támogatására szolgált a hires «prix de Rome», a mely lehetővé tette nekik, hogy négy évig Rómában, a Villa Mediciben tanuljanak. Ifjú költői tehetségek ellenben a prix de Romeban sohasem részesültek. Poétának, ha nem volt olyan szerencsés módban, mint Rostand, végig kellett csinálnia a szenvedések iskoláját az első megjelent plaquettejetől az első nagy sikeréig, a mely néha még mindig nem jelentette az anyagi sikert is. A Hégésippe Moreauk, Gilbertek nyomorúsága ma is folytatódik Párisban és csak nemrég olvastunk arról a hihetetlen szegénységről, a melyben igen kiváló és fiatal párisi költők élnek.

Ezen a nyomorúságon nem igen fog változtatni az, hogy prix de Rome van két év óta fiatal költők számára. Ez a költői ösztöndij háromezer frank, évenkint egy-egy fiatal poétának jut, a kinek a zsüri odaitéli. Sokkal kisebb összegű, mint a többi prix de Rome, a mely négy évi római tartózkodásra szól. A zsüri összeállításában érdekes adat, hogy a Goncourt akadémia három taggal van képviselve, ép úgy, mint a negyven halhatatlan akadémiája. Talán követni való példa lesz más országok előtt is.

Csak az a baj, hogy az ilyen ösztöndíjak természetében benne van, hogy a pályázóktól többnyire vaskalaposságot, öregséget, jó régi iskolák követelik meg úgy, hogy azok a verebek, a kik új tavaszról csiripelnek, azontúl is csak hulladékokból és jószivű emberek morzsáiból lesznek kénytelenek megélni. Nálunk legalább így van. És a párisi költők is legfeljebb abban bizakodhatnak, hogy a zsüriben akad mindig egy itélő, a ki tud nem elfogult is lenni.

Lám Sully-Prudhomme, a ki a parnassienek egyik élő feje volt és mindig rossz szemmel nézett a szimbolisták újabb irányára, mikor költői ösztöndíjat alapított — a Nobel-díjának egy részét adta oda erre a czélra — nem ragaszkodott föltétlenül ahhoz, hogy a díjat csak olyan fiatal költő nyerje meg, a ki a parnassienek nyomdokában halad.

Annyi bizonyos, hogy ha még annyi ösztöndíj is volna, gondolkodó apa ma még nem adná költőnek a fiát. Mert abban igazuk van apáknak, hogy

merő költészetből még nem élt meg egy ember sem a földön.

Furcsa is elgondolni egy mai adófizető polgárnak, hogy az ő pénzén neveljenek és tartsanak ki embereket, a kik egyéb hasznos dolgot nem tudnak megcsinálni, mint hogy rövid sorokat írnak és rimeket csinálnak. De talán eljön még az az idő, a mikor a költők nem fognak nyomorogni, hanem szivük szerint dalolhatnak és az állam fog gondoskodni a megélhetésükről.

A míg ez a boldog aranykor nem virrad a költőkre, sebtapasznak jó lesz az ösztöndíj is. Ha száz közül csak kettő lesz érdemes reá, már nem haszontalan dolog ez sem.

GLOSSZÁK

Az a nagy küzdelem, a melyet az emberi elme vív a levegő meghódításáért, egyre tüzesebb, egyre szebb és mindenekfölött egyre reményteljesebb. Zeppelin gróf a léghajóval, Wrigthék a repülőgépekkel feszegetik a nagy problémát és bizonyos, hogy előbb vagy utóbb kezükben lesz a titkok titkának kulcsa és az ember birtokába veszi a Föld ráadásául a Levegőt is.

Ábrándozó poéták legmerészebb álma — hogy valóra váljon igazán csak idők kérdése már és eljutván a fejlődés fokán idáig, a sikerek szinte bizonyosságához, álljunk meg elfogultan, meghatottan egy pár pillanatra és szóljunk a haladás, a tudomány nagy hőseiről. Mert bizonyos, hogy a hősök hősei a levegő nagy harczosai, a kiknek neve ott fog ragyogni a legnagyobbak büszke soraiban . . .

Szolgálni a tudomány fejlődését, az emberi tökéletesbülés mindeneknél szebb ideálját: van-e munkásság, a mely érdemesebb a babérra? És kell-e több lelki erő ahhoz, hogy golyózápor közepette a harczmezőn hős legyen valaki, mint ahhoz, hogy titokzatos természeti erőkkel szembeszálljon, fölmerészkedjék a kutató azokba a magasabb régiókba, a honnan az embert mindmáig száműzték a világberendezkedés körülményei.

A művész neje.

Bámulatunk és hódolatunk övezi a levegővel küzdő bajvivókat. Hogy milyenek lesznek az eredmény utáni idők, mi lesz, ha okkupálja az ember a magasságot és megszünik az akadály és távolság fogalma — ma még kiszámíthatatlan. De bizonyos, hogy mindama nagyértékű fölfedezések, a melyek eddigelé dicsőséget szereztek a föltaláló zseniknek: meg sem közelithetik eredményben a levegő meghódításának elkövetkezését.

A kultura elképzelhetetlenül gyors elterjedése és

A művész.

megizmosodása biztosra vehető, ez lesz legszebb eredménye a nagy kérdés megoldásának. Világosak lesznek az agyvelők ott is, a hol ma még üres fejek vannak, mert ott lehet a tanítás apostola a föld legtávolabbi helyén is; ott lehet gyorsan és veszedelmek nélkül. Könnyebben hozzáférhetők lesznek a kultura kincsei, mert legyürvék a távolságok, a melyek ma gátjai annak, hogy megnövekedjen a látókörünk. Megnyilnak a kutató ember előtt a természet eddig ismeretlen világai, a melyeket kincseikkel együtt hatalmába is vesz az emberiség, a maga üdvére hasznosítva azokat.

Gyönyörű perspektiva, a melyhez hogy eljussunk és pedig mielőbb eljussunk: ezen dolgoznak halálmegvetéssel a tudomány hősei. Csodálatunk kiséri a repülő ember kisérleteit, szeretetteljes aggodalmunk ott röpdes nyomukban és öt világrész minden babérját számukra tartogatjuk.

* * *

Az öngyilkosságról és a halálba vágyás okairól igen érdekes tanulmány jelent meg a napokban *Kennan* György tengerentúli iró tollából, a kinek a jégrónáról, Szibériáról irott munkája világszenzáczió volt annak idején. Igen érdekes ez a legujabb tanulmánya is, a melynek minden sora magán viseli a lelkiismeretes studium bélyegét. Az amerikai iró természetszerűleg a maga körében szerezte megfigyeléseit és könyve főleg az amerikai viszonyok kritikája. Ám figyelemre méltó és elsőrangúan érdekes így is.

Statisztikai adatok vezetik be Kennan szomorú könyvét. Elmondja, hogy az utolsó huszonöt évben az új világban mint emelkedett egyre ijesztőbben a halál önkénteseinek száma, majd adatokkal illusztrálja a kétségbeejtő állapotokat.

Adatai szerint az északi Unióban huszonhét esztendővel előbb 1881-ben összevissza 650 ember lett öngyilkos; 1907-ben már 10.782 öngyilkosság esett. Ez a rettenetes emelkedés nincs arányban a lakosság növekedésével se, mert míg 1881-ben egy millió lakósra 12 öngyilkosság esett, addig 1907-ben 126 az arányszám. Az emelkedés tehát több, mint tízszeres. Az utolsó húsz esztendő statisztikai följegyzései szerint százhúszezer önkéntes halottja volt az Uniónak.

. . . Közbevetve nem lesz érdektelen megjegyeznünk, hogy Budapesten is évről-évre több az önként halni vágyók száma. A mult évben 665 öngyilkosság történt, 32 esettel több, mint 1906-ban és ezek közül több mint egy harmada, 232 el is pusztult. Budapest halálra szántjai közül 361 volt férfi, 304 nő. Az «erősebb nem» tehát a «gyöngébb» az élet viharaival szemben. Igen érdekes adata a budapesti statisztikának az is, hogy 361 férfi közül összevissza *egyetlen egy* nyúlt méreghez, viszont az öngyilkos nőknek 48 százaléka méregpohárral kereste a szabadulást az élet terheitől.

Visszatérve a kiinduló ponthoz, Kennan tanulmányához, a kiváló szerző az öngyilkosságok nagy szaporodásának okozójául a szuggeszcziót jelöli meg. Azt vitatja, hogy a hirlapok mételyezik meg az embereket az önkéntes halálpróbák kiszinezett leirásával és az öngyilkossági epidémia orvosszeréül azt javalja, hogy be kell tiltani ezeket a kiélezett hirlapi közléseket.

Mélységes tisztelettel vagyunk bár a kiváló amerikai gondolkodó iránt, mégse vallhatjuk véle, hogy a szuggeszczió lenne a fő-fő bünös és a sajtó szenzácziós hiradásai az öngyilkosok nevelői. Nem vallhatjuk ezt így már azért se, mert bizonyos, hogy az öngyilkosság maga őskori emberi gyöngeség és az esetek százezrei előzték meg a sajtónak megteremtését. Ez tehát nem is probléma és vitatkozni se lehet rajta akkép, mint azon a másik fogas kérdésen, hogy a tyúk volt-e hamarább, vagy a tojás?

Megállapítjuk készséggel, hogy Kennan meglátásában is van valami, a mi tényleg hozzájárul az öngyilkosságok megsokasodásához és a hirlapok terjengős közlései valóban kártevők. Az öngyilkosságok szomorú gyakoriságának azonban egész mások az igazi okai: nem a szuggeszczió, nem a sajtó.

Erősítsétek meg a hiveket a hitben, tegyétek még melegebbé és szorosabbá a családi kötelékeket és bizonyos, hogy kevesbedni fog a haláltkeresők száma. A hitetlenség terjedése az okozója annák, hogy az élet kisebb bajaival szemben is gyatra már az ember és minden jogos vagy jogtalan elkeseredés odahajtja az örvény szélére. A családi kötelékek bünös meglazulása okozza, hogy nincs segítő kéz a gyönge, a kishitű mellett, a mely támasza legyen, ha zuhan.

A vallás ereje, a szeretet melege csudatevő hatalmak, melyek minden szuggeszcziókon keresztül is vissza fogják adni az élet örömeinek a halálra gondolót.

Az anya.

DIPLOMÁCZIAI HIREK.

Jósolni nem hálás mesterség, de most kivételesen belemehetünk a jóslatokba. A diplomácziai világban annyi a sürgés-forgás, hogy bizonyosnak látszik: nagy események, elsőrangú külpolitikai bonyodalmak előtt állunk.

JÓZSA KÁROLY KIÁLLITÁSA.

A művészeti rovatban méltattuk *Józsa Károly* festő kiállítását. Ennek ötletéből közöljük a tehetséges fiatal művész arczképét, valamint két olajfestményét, melyek a művész erős karakterizálóképességeit hiven tükröztetik vissza.

Dűrer-érmét. *Szánthó* Gergely szépmivű munkáit és *Csillag* István Rákosi Szidi-plakettjét említjük fel. Az üvegszekrényből *Lux* Elek körtefából faragott decens aktjait, *Reményi* József, *Farkas* Béla, *Cserhalmy* Jenő, *Horváth* Etel, *Kaszab* Károly, *Szege* Sándor kis plasztikai műveit emeljük ki. Egy-egy jó munkával szerepelnek még *Takács* Ödön, *Kiviczky* Hugó, *Bartha* Lajos, *Forgách* Erzsébet, *Hajdu* Rezső, Szilágyi *Nagy* István, izbégi *Villám* Rózsa és *Sóváry* János. (*gy.*)

V.

Nevezzük orthogonális művészetnek azt az irányt, amely félve, megriadva húzódik meg a dübörgő, hangos lépésekkel közeledő uj irányok elől és nem találunk kellő elnevezést a sok uj irány egyikére sem, amely annak az iránynak ellenlábasa, amelyet halálra itélt az avantgarde. Itt állunk, lelkileg elkötelezve az örök haladás szellemének, megértéssel minden iránt, ami uj, bátor és az örök szép fogalmában fogant, felfegyverkezve arra a harcra, amelyet az ujak védelmében kell kifejteni, de ugyanekkor megdöbbenünk azon a türelmetlenségen, amely a levegőt is el akarja venni mindenkitől, aki még nem állt be a csatasorba a rombolás munkájához.

Kupolát épiteni úgy, hogy felülről kezdjük az ivrakást, lerombolni az alapot, mielőtt ujat alkottunk volna — teljesen egyező szellem a kollektivizmusnak közismert ideológiájával, amelynél hamisabb, lelkiismeretlenebb művészi szálló ige sohasem szántott az intellektuellek lelkében.

A művészet az egyetlen életjelensége az embernek, amely azért egyéni, mert az izlés diktálja. Az életben csak ez a fogalom a kollektiv, mert ez minden emberben megvan, de a hatása, a cselekvési megnyilatkozása annyiféle ahány ember él a földön, s éppen olyan bizarr fantazmagoria, hogy ezt az emberi sajátosságot kollektivvé kell tenni, mint azt hirdetni, hogy minden ember egyenlő. Amig világ világ lesz, lesz okos, buta, erős, gyenge, szorgalmas, lusta, tisztességes gazember. Aki ezt egy nevezőre tudja hozni, az legalább is ördög legyen, ha már Isten nem lehet. Ha volt kollektivizmus a művészetben, úgy az akademikusság az volt, mert évszázadokon át a művészet iránt fogékony lelkeket abban a naturalizmusban tudta egyesiteni, hogy az orthogonális életszemlélet festészet és plasztika terén nem térhet el a természettől. Azt követelni, hogy a színek és vonalak egyéni ritmusa, amely minden festőnél más és más, tehát egyénileg is elkülönül, képtelenség. Hiszen ez jelenti a művész felismerhető sajátosságát, kozmikus, sőt ennél is több emberien kollektiv művészetét.

Mindez abból az ötletből jutott az eszembe, hogy a Képzőművészeti Társulat téli kiállításának kétszázhúsz kiállító művésze mind ahoz a táborhoz tartozik, amelynek művészete halálos itélet alatt szenved és véletlenül három, már elhunyt olyan festőművész néhány képe is függ a falakon, akiket az orthogonális természetlátás kollektivizmusának rokonszálai fűznek össze, de egyénileg teljesen elkülönülnek egymástól.

Olgyai Viktor az egyik. Grafikus volt, a természeti jelenségeket, fát, füvet, felhőt, havat, vizet, hegyet vonalelhatárolással érzékelteti abban a tökéletes meglátásban, amely a természetmásolás fotografikus hűségével egyenlő. Agya, művészi technikája a gépi megörökités csalhatatlan azonosságát eredményezte, s ezt a nagy tudást alkalmazta a jelenségek képszerű megválasztására. Alkotásai kollektiv módon szerezték meg a nézők ezreiben ugyanazt a szép érzést, amely őt alkotásra ösztönözte. A türelem, a természetimádás, a művészet szeretete egyesült technikai tudásával, tehát pontosan ezeket a kivánalmakat helyesitette, amelyek minden ujabb iránnyal szemben elengedhetetlenül fennállanak, csak az előadás nyelve rokon az évszázados előadókéval. Szinte grafikus történelem *Olgyai* Viktor közel hatvan kartonjának kiállítása.

Lápossy Hegedüs Géza a másik elhunyt festő, akinek nyolc festménye húzódik meg szerényen az utolsó teremben. *Hegedüs* Géza a kevéssé ismert és ezenkivül is elfelejtett művész, akit ez a cikk sem fog arra a magaslatra emelni, amelyen a most bemutatott művei alapján joggal foglalhatna helyet. A nyolc között van egy tanulmány a (574) amelynél áhitatosabb emberábrázolásra messze multban kell példát keresni. Abból az iskolából lépett a művészi pályára, amely az életet csak a műterem leszűrt fényében, s abban a fényben jelentkező szinstilizálásban tartotta művészinek, annak a felfogásnak volt hirdetője, hogy a művészet és a valóság között ott van az a hidtalan űr, amely a szinpadot is elválasztja a nézőtértől. Nyolc festői korszak zajlott le az emberi művelődéstörténet évszázadai alatt, amig e tant az élőtermészet szine boritotta be, s ha a letünt korok héroszait még ma is tisztelet tartja piedesztáljukon, Lápossy *Hegedüs* Gézának is kijár a kegyelet egy szerény babérága.

Józsa Károly a harmadik, csak három kései munkájával kerül talán utoljára igy a nyilvánosság elé. Még emlékszem, egy háború utáni kiállitásra, ahol egy álarcot tartó, félaktban ábrázolt, vörös selyem kendős mosolygó nő vonta magára a közfigyelmet. Akkor még erő duzzadt a sovány, szerény természetű, csendes kis emberben, élt és és vértől duzzadt a kivánatos női test, költői gondolatot takart a pózos beállitás, de annyi természetes szépséget tudott kifejezni, hogy a modorosság eszembe sem jutott. A vonalelhatárolásban az abszolut természet jelentkezett, és szinben még nem lépte át a műterem akademikus stilizáltságát. Ez az utolsó három képe két irányban töri meg Józsa művészi vonalát. Formában és szinben. Mindkettőnél szakit a hagyománnyal, stilizál. A formák megnyúlnak, a szinei megvilágosodnak, a bitumen eltűnik palettájáról. Ki tudja hova futott volna el e kedves tehetséges művészünk, ha nem áll eléje a kór, amely pontot tett művészetére.

A téli kiállitás e három elhunyt kiállitója iránt érzett tisztelet annak a nagy, most már megrohamozott multnak is szól, amelytől ideig óráig el lehet szakadni, de amely, mint az anyaföld Anteusznak, minden elhivatott művésznek uj erőt ad az uj művészettel vivott csatájában, ha küzdelmében megtorpan, mert ebben a multban az örök természet él.

Boross Mihály

VI.

A jobboldali termeket az ötös számú nyitja meg. A főhely itt *Kövér* Gyula reprezentativ portréjáé. A kép szerkezeti beosztásában van valami pikáns érdekesség ahogyan a női figura kis alakja bele van komponálva a nagy vászonba. A dekorativ részeknek is erős piktori megoldásuk van, egyben szerkezeti jelentőségük is, amennyiben közrehatnak abban, hogy a kép centrumát, a portrét hangsúlyozzák. Kövér Gyulának egy hangulatos tájképe is itt nyert elhelyezést. *Kunffy* Lajos erős napsütésben álló jellegzetes

Képzőművészet
IV, évf. 26 sz.
K.

alakjai dominálják az oldalfalat. Markáns egyéni jellegzetességű képek. A piktor ismert festői egyéniségét mutatják gyügyei *Nagy* Zsigmond plein airben komponált színes tablói is. *Endrey* Sándor karakteres portréja, *Gaál* Ferenc falusi zsánere, *Huber* István erőteljes színkontrasztokkal komponált portréja, *Kampis* János dekoratív hatású pasztellképe, *Udvary* Pál színben és rajzban markánsan odavetett lovas képe adnak nívót ennek a teremnek. *Krajna* János, *Lám* Ilona, *Horváth* Béla, *Szabó* Béla, *Gulyás* Sándor, *Halasy* Tibor, *Igaly* István és Turmayer Sándor egy-egy jó képe nyert még itt elhelyezést.

A hatodik terem jellegét *Komáromy Kacz* Endre portréi és figurális kompozíciói adják meg. Színei kellemesek, rajza biztos, festői rutinja nem téveszti a hatást. *Major* Jenő két kvalitásos tájképe, *Brüll* Aladárnak egy bravuros csendélete állja a mesterségben való jártasságnak erős próbáját. *Szabó* Dezsőnek két hangulatos szép őszi képe kapja meg a szemet. *Udvary* Pálnak itt lóg e tárlaton szereplő képeinek legjobb darabja: Napnyugta a Zagyvánál. *Lengyel-Reinfuss* Edének egy kis kompozíciója, *Szent István* Gyula sikerült portréja, *Rottmann* Mozart nivós női arcképe, *Komáromy Kacz* Endréné kitűnő vízfestménye, *Gaál* Ferenc szamosi tája, *Nagy* Vilmos portréi, *S. Bors* Károly hangulatos tájképei és *Heyer* Artur bulldogja itt a legjobb képek.

A hetedik teremben *Poll* Hugó kis pasztellgyüjteménye kapott helyett. Poll Hugónak egész sajátos technikája van a pasztell kezelésében, Kövér, dús felrakású pasztelljeinek tiszta olajhatásuk van. A pasztell klasszikus értője. *Bosznay* István őszi pompában virító vásznaival találkozunk ismét, majd *Náray* Aurél sajátos drámai vázlatosságú szép képe tartja fogva az érdeklődést. *Tolnay* Ákos poetikus tájképei, *Tury* Gyula Mutschenbacher-portréja, *Komáromi Kacz* Endre romantikus tengerképe, *Eölvedy Gachal* József egyéni előadású figurális képei, *Klammer* Mariska templomképe, *Thomas* Antal piranói részlete állítanak meg.

A nyolcadik teremben *Tury* Gyula tenyérnyi nagyságú, tartalmas természetstudiumai, *Edvi* Illés Aladár mesteri készsége, *Zombory* Lajos kisméretű, plein airbe helyezett állatképei, *Nádler* Róbert színes természetkivágásai, *Éder* Gyula kitűnő portréja képviselik a beérkezett mestereket. Nívóban közel rokon hozzájuk szentgyörgyvári *Gyenes* Lajos monumentális csendéletei, *Kemény* Nándor ritka kvalitásokat mutató napszámos-képe, *Gimes* Lajos hangulatos színálmai és *Bardócz* Dezső Pádly Aladárról festett kitünő portréja. Két fiatal piktor munkájára kell még itt felfigyelnünk: *Pap* Domokos és gyertyáni *Németh* Gyula önarcképei ezek.

A kilencedik teremben csupa beérkezett jó név: *Háry* Gyula, *Czencz* János, *Wágner* Géza, *Kézdi-Kovács* László, *Barkász* Lajos, *Gimes* Lajos, *Aldor* János László. *Wellmann* Róbort, *Vidovszky* Béla, *Merész* Gyula, *Mihalovits* Miklós, *Vigh* Bertalan. És nemcsak a nevek jók, de jó képek alá is írták őket. Még ezek között a jó képek között is feltűnik *Szánthó* Mária hatalmas aktképe, a Bukott angyal. Nincs tárlata a Műcsarnoknak, hogy ez a tehetséges művésznő ne lepje meg a Műcsarnok közönségét egy-egy feltünően jó képpel. Ez a képe is — bátran mondhatjuk — a téli tárlat legjobb aktképe. Mesterségbeli tudás, művészi izlés és a gondolati elem összehatása harmonikusan dolgoznak egymás mellett a kép sikeréért. *Brüll* Aladárnak is feltűnik itt egy kiválóan jó képe, címe *Künn és benn*. Ezúttal a cím programm is egyben. Az interieur és exterieur jellegzetes sajátosságainak a leegyszerűsítés klasszicításában való tárgyalása ez a kis kép. *Zádor* István Simon Böskéről festett képe a hatáskeltés kényes eszközeinek borotvaélén mozog és nem kerül át rajta sértetlenül.

VII.

Átmenve a Műcsarnok baloldalára ezeknek a szobáknak fatálisan rossz világítása fogadja az embert. Ilyenkor látni, mennyire sürgős volna a Műcsarnok régóta tervbe vett átépítése. A tizedik teremben *Rottmann* Mozart sikerült női portréja és egy aktkompoziciója, *Szánthó* Mária egy pompás, csillogó bőrű aktképe, *Gábor* Móric két kis fejképe, *Boruth* Andor kisméretű férfiportréja, *Neógrády* László hangulatos kerti képe, *Kemény* Nándor mulatságos zsánerképe hangolják jobb impressziókra a belépőt. A fiatalok közül csallóközi *Farkas* Lőrinc, *Mihály* Gyula és *Budai* Sándor tűnnek fel. *Reischl* Károly, *Döbröczöni* Kálmán, *Prohászka* József, *Dietrich* Adolf, *Csalány* Béla, szatmári *Horváth* Kálmán, *Büttner* Helén és *Coreth* Erzsébet grófnő szerepelnek egy-egy jobb képpel.

A tizenegyedik terembe szorult *Pállya* Celesztin mester két erősen kvalitásos szép képe. *Kacziány* Ödön egy egyszerű eszközökkel fogott hatásos férfiarcképet állított ki. *Pörge* Gergely jellegzetes kis képeivel is itt találkozunk. Egy sor jó kép hívja fel még a figyelmet. Ezek Gy. *Takács* Béla, *Dörre* Tivadar, *Sárdy* Brutus, *Ócsvár* Rezső, *Fried* Pál, *Jeney* Zoltán. és halasi *Horváth* István művei. Hosszú idők után ismét találkozunk *Szmrecsányi* Ödön kitünő karikaturáival is.

A tizenegyedik terem második szobáját *Neogrády* Antal nagytudású kis képeivel kezdjük szemlélni. A kitűnő freskó és üvegfestő *Unghváry* Sándornak is van ebben a teremben két szép kartonja. A nagytehetségű rajzoló *Lühnsdorf* Károly ezúttal akttanulmányaival gyönyörködteti a grafika híveit és Edvi Illés Aladárnak egy bámulatraméltó arcképével brillirozik. *Biczó* András lendületes, grafikai értékekkel ékes képei, *Wellmann* Róbert nagy gonddal készült tanulmányai és *Koszkol* Jenő tabáni részletei emelkednek az átlag fölé, *Emánuel* Béla tehetséges linoleummetszetei, *Horoviczne Lukács* Stefi szatirikus rajza, *Paris* Erzsi, *Eleőd* Karola, *Kokesch* Kató, *Lechner* József, *Kacziány* Aladár, *Kovács* József és *Garzó* Bertalan művei még a jelentékenyebbek.

A tizenkettedik terem főhelyén még a bőkezűen intrikáló világítás sem tud ártani *Englerth* Emil ragyogó női arcképének. Kétségtelen, hogy egyike a tárlat legjobb portréinak. A megcsinálás bármennyire bravuros is, csak külső maché a modell eleven életéhez, mely a beállítás természetes könnyedségében eleven valóság Az anyagszerűség puha selymébe és csillogó szörméjébe burkolt női figura szinte lélegzik a piktor könnyű ecsetjének mozgása alatt. Különösen a szem megfestésének nagy specialistája Englerth Emil. Ha igaz a közhely, hogy a szem a lélek tükre, az Englerth arcképein a szem az ő művészetének tükre: eleven élő valóság, művészi élmény. Körülötte egy sereg jobb sorsra érdemes kép húzódik meg a szoba sötétjében. *Boldizsár* István erőteljes impressziója, *Meilinger* Dezső kitünő karakterstudiuma, *Királyfalvy Kraft* Károly arcképei, *Henczné* Deák Adrienne komoly törekvésű képe, *Sárkány* Loránd kellemes színkompozicioi, *Páldy* Zoltán Merengője, *Réti* Zsuzsika szép virágcsendéletei, *Krem* Mátyás romantikus tabáni udvara, gr. *Revay* József uccarészlete, *Kallósné* H. Adrienne interieurje, *Csapó* Jenő nagytudású csendélete, *Csizik* Gyula áhítattal festett öreg tölgye, *Kümmerle* Pál kis aktkompozicioja, *N. Fodor* Olga komoly tanulmányfeje, *Sárközy* Elemér téli tája és az új nevek közül *Bay* Alajos, *Falb* Endre, *Oláh* István és *Widder* Félix egy-egy jó képe.

Az utolsó teremben az elhalt művészek alkotásain kívül *Darvassy* István temperamentumos előadású kukoricaföldje, *Bartus* Ödön mély természetérzésű téli képe, *Gál* János Notre Dame-ja, *Wágner* Géza balatoni képe, *Tamássy* Miklós portréja és *Sárközy* Elemér tájképe a sikerültebbek. *Kézdi-Kovács* Elemér, *Remsey* Jenő, *Viski* János, *Oláh* Sándor, *Kopits* János, czeczei *Szüts* Sándor és *Müller* Ágosta is nívósan szerepelnek. Emlékezzünk meg külön *Senyei* József életnagyságú szép portréjáról, melynek üde, friss, szuggesztív hatása alól nem vonhatja ki magát a néző. Egyike azoknak a portréknak, melyeknek közvetlensége egy jó óra ihlete. Persze mindez csak akkor tűnik ki, ha szemünk át tud hatolni a téli délután sötétjébe burkolt szoba félárbocra eresztett világításán.

Itt lenne az ideje, hogy a Műcsarnok vezetősége kitaláljon valami okosat ezeknek az oldalszobáknak világítási mizériája ellen.

Chroniqueur.

*

ESTE
JÓZSA KÁROLY FAMETSZETE

Művészet 1905. 40. l.

tisztelvén annak mesterét és ha nem a mi nevünket is, de a mi virtusinkat egy hosszú emlékezetben fogja tartani. De még egy édesebb képzelődések, amelyben a boldog nyugodalma az égnek mi bennünk a halállal birkozó lelkünk foly, hogy mi virtusokkal haltunk meg. hogy mi — — — de már majd messzi is megyek, illő tehát eddig való fantáziáim után néhány tudósításokat tenni.

A Bikkitül küldött levelembe nem volt semmi olyas írva, még akkor igértem medardvásárra való hazamenetelemet Az 6-ik Júny hozzám datált leveleket én 13 Júny megkaptam, amelyből bő tudósításokat vettem és az én akadémiai állapotom felől való nyughatatlanságokat megértettem, amelyről a következendőket jegyzem meg, hogy: minden dolgozó napokon, reggeli hat órától fogva 8 óráig, az ú. n. anatomiai vagy testboncolás reguláit, a csontoknak egymáson való fekvésit, azoknak forgásit, az azokon fekvő vastag s vékonyabb húsoknak, inaknak fekvésit, külömb-külömbféle mozdulásban való elváltozásikat s azoknak minden esetben való agyagból formálását, nemkülönben mezítelen emberek vagy Pantomiknak és sok számos nálunk található antic vagy régi híres embereknek, philosophusok, törvényszabóknak portrait-jai agyagba való foglalását, mineműek Solon, Licurgus, Julius Caesar, Hadrianus, Horatius, Virgilius, Esopus, Sapho, Diana, Apollo, Venus, Hector, Ajax, Achilles, Laucon stb. Ezeken négy vagy öt nap, két vagy három hétig dolgoztam, ismét összetöröm s újra kezdem. — — Nyolc órától fogva pedig 12 óráig az Gravier vagy ércmetsző oskolába a portraito-kat vagy figurákat kicsinybe viaszból kinyomni, annak utána acélba bemetszeni, valamint egy pénzt préselni való gezenket képzelni lehet; éppen azon darab is, amelyért a Proemiumot nyertem, volt a Solonnak a portrait-ja vagy képe és így általlátni, hogy az akadémiába délig egy krajcár keresetem sincs és nem is lesz. Délután az uram részére dolgozgatom, eztet így két vagy három esztendeig még ezentúl folytatván (ha addig még valami meg nem szomorít), azután magam sem tudom, mi lesz belőlem. — — Legnagyobb oka, hogy mellette maradtam, a direktorom."

Ferenczy tehát 1817 május 1-én beiratkozott rendes tanulónak a graveur-iskolába. Naponkint reggel 8-tól 12-ig itt dolgozott; előtte két órahosszat, 6—8-ig pedig a szobrásziskola anatomiai kurzusát hallgatta. A szobrásziskola tanára ekkor Fischer Martin (1740—1820) volt, középszerű szobrász, de a kortársak ítélete szerint kitünő tanító. Anatomiai előadásait mintaszerűeknek mondják. Hírét egy fából faragott szoborral állapította meg, mely egy kiválóan szép ifjú holtteste nyomán az izmok fekvését tüntette ki. Magyarországi munkái közül legnevezetesebb két oltár a pécsi székesegyházban. Szobrai — Bécsben számos közkutat is diszített alakokkal — az emberi test szerkezetének tudós ismeretéről tanuskodnak. Fölfogását, mely a szobrászatban mindig az anatomiát tolja előtérbe, megismerhetjük könyvéből: Erklärung der anatomischen Statue, für Künstler. Zweite durchaus verbesserte und vermehrte Auflage Wien 1804. — Ez az ő említett anatomiai szobrának, melyet többször ismételnie kellett, részletes magyarázata. Másik könyvében: Darstellung des Knochenbaues von dem menschlichen Körper mit der Angabe der Verhältnisse derselben. Wien, 1806. — meggyőző szavakkal ítéli el az általános érvényű proporciók keresését, Dürer és Audran hiú kisérleteit, melyek csak hideg, élettelen szerkesztésekre vezetnek. Állandó arányok szerinte csak a test szilárd részében, a csontvázban kereshetők. A mellékelt rézmetszetek feltüntetik a csontok fekvését és méreteit, továbbá az izmok elhelyezkedését. Munkáit az akadémián kézi könyvül használták, — s Ferenczy is megszerezte azokat. Ferenczy azonban csak fél évig tanult nála, s kellő előismeretek híján e rövid tartamú tanulás mélyebb nyomot nem hagyhatott benne.

Nagyobb hatással volt reá tulajdonképeni tanára, a graveur-iskola igazgatója, Klieber Joseph (1773—1850). Öcscsének így ír róla: „A direktorom egy jószívű, embertszerető ember, Zaunernél több és csaknem Canovához hasonlítható képfaragó. Neve Klieber József. Én vagyok ennek egy szeretett tanítványa és már vagy háromszor a szállásomon fel is keresett. Egyszer nevezetesen szinte egy óra folyásáig nálam mulatott és legnagyobb leereszke-

515. BARDÓCZ DEZSŐ: Dr. F. D.-né. Magántulajdon.
516. CSAPÓ JENŐ: Csendélet.
517. MORÓCZ MIKLÓS: Őszi délután.
518. KIRÁLYFALVI KRAFFT KÁROLY: Dr. Schatz Róbert. Magántulajdon.
519. MERÉSZNÉ CORETH ERZSÉBET GRÓFNŐ: Üvegházban.
520. MIKLÓSI MUTSCHENBACHER ÖDÖN: Egy pohár sör.
521. KÜMMERLE PÁL: Csendélet.
522. CSIZIK GYULA: Az öreg tölgy.
523. MIKLÓSI MUTSCHENBACHER ÖDÖN: Szekszárdi szőlősgazda.
524. KÜMMERLE PÁL: Rabszolgakereskedő.
525. HENCZNÉ DEÁK ADRIEN: Rózsák.
526. N. FODOR OLGA: Tanulmányfej.
527. OLÁH ISTVÁN: Alföldi tanya.
528. SZLÁVIK DEZSŐ: Önarckép. Magántulajdon.
529. nadasdi SÁRKÖZI ELEMÉR: Alsok télen.
530. ABONYI TIVADAR: Fekvő akt.
531. SÁRKÁNY LÓRÁND: Vízhordók.
532. ENGLERTH EMIL: Női arckép. Magántulajdon.
533. SÁRKÁNY LÓRÁND: Boldvai táj.
534. SZÖLLŐSSY JÁNOS: Fekvő akt.
535. FALB ENDRE: Tél.
536. KIRÁLYFALVI KRAFFT KÁROLY: Szetsődy Miklós. Magántulajdon.
537. BAY ALAJOS: Budai részlet.

Kolozsvár 1929/30. tél. Szám.

XIII. TEREM.

Olajfestmények, vízfestmények, pasztelek. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók. Az eladó művek árai a terem sarkában vannak kifüggesztve.

NÉHAI LÁPOSSY HEGEDÜS GÉZA MŰVEI:

538. Régi udvar.
539. Erdőrészlet.
540. A harcos.
541. Ca d'Oro Veneziában.

542. néhai JÓZSA KÁROLY: Siesta.
543. nadasdi SÁRKÖZI ELEMÉR: Aratás Csurgón.
544. TAMÁSSY MIKLÓS: Szende Ferenc. Magántulajdon.
545. SAY GÉZA: A tihanyi öböl.
546. TURMAYER SÁNDOR: Utca Veneziában.
547. VISKI JÁNOS: Gulyásbojtár.
548. vitéz DARVASSY ISTVÁN: Kukoricaföld.
549. THOMAS ANTAL: Ködös erdőrészlet.
550. SZOKOLL VILLIBALD DR.: Márkus Lajos dr. Magántulajdon.
551. BARTUS ÖDÖN: Patak télen.
552. néhai JÓZSA KÁROLY: Marianne.
553. WÁGNER GÉZA: Balatoni naplemente.
554. OLÁH SÁNDOR: Női arckép. Magántulajdon.
555. KOPITS JÁNOS: Este a Dunaparton.
556. CZEGZEI SZÜTS SÁNDOR: Falurészlet.
557. NEOGRÁDY LÁSZLÓ: Kilátás a Rózsadombra.
558. SENYEI JÓZSEF: V. E.-né arcképe. Magántulajdon.
559. KÉZDI KOVÁCS ELEMÉR: Templomkapu.
560. CSALÁNY BÉLA: Pihenő.
561. CZECZEI SZÜTS SÁNDOR: Havas árok.
562. MÜLLER ÁGOSTA: Geszler Ödön. Magántulajdon.

563. WÁGNER GÉZA: Felhők a Balatonon.
564. vitéz DARVASSY ISTVÁN: Falusi délután.
565. HALASI HORVÁTH ISTVÁN: Erdei út.
566. SAY GÉZA: Arács verőfényben.
567. REMSEY JENŐ: Huszárok a Pripjaton.
568. SAY GÉZA: A Bakony tövében.
569. néhai JÓZSA KÁROLY: Hollandi nő.
570. GÁÁL JÁNOS: Notre-Dame de Paris.

NÉHAI LÁPOSSY HEGEDÜS GÉZA MŰVEI:

571. A lovag (fej).
572. Don Caesar.
573. A férfi sorsa a nő.
574. Tanulmányfej.

KIÁLLÍTÓK NÉVSORA.

Abonyi Tivadar f. Mátyás-utca 18. (530.)

Áldor János László f. Horthy Miklós-út 36. (46, 54, 69, 318, 326.) HA., KT., BK., BKTN.

Andrejka József sz. Újpest, Tavasz-utca 18. (158.)

Aradi Edvi Illés f. Tavaszmező-utca 1. (51, 57, 58, 64.)

Bánovszky Miklós f. Dráva-utca 12. (209.)

Bardócz Dezső f. Luther-utca 1/c. (269, 309, 515.)

Barkász Lajos f. Zsigmond-utca 114. (60, 62, 322, 336, 508.) HI., KE., BKTN., KE., KE.

Barta Lajos f. Kruspér-utca 3. (136.)

Bartus Ödön f. Miskolci Művésztelep. (551.)

Bay Alajos f. Schwarzer Ferenc-utca. (537.)

Bayor Ágost f. Horthy Miklós-út 10. (496.)

Benkhard Ágost f. Lágymányosi-út 117/b. (13, 23, 38, 394.)

Berkes Ili f. Lágymányosi-út 15. (222, 358.) KT. BK.

Biczó András f. Ipar-utca 11. (485, 486.) TV., JJ.

Boldizsár István f. Személynök-utca 7. (512.)

Boruth Andor f. Tátra Széplak. (277, 372.) K., RSz., R., T., I.

Bory Jenő sz. Andrássy-út 71. (116, 183.) RSz., KE., HI., I.

soproni Bors Károly f. Naphegy-utca 17. (240, 296, 298.)

Bosznay István f. Andrássy-út 71. (1, 7, 17, 19, 25, 74, 78, 82, 274, 276.) KA., W. GY. HN., NA.

Józsa Károly

Katol.Szemle.1930.157-64.l.

Jósza Károly festő, grafikus

Budapesti Szemle 1908.

CXXXIII. 457.–461. l. Erdey aladár:

A nemzeti Szalon Tárlatai.

Jósza (Károly?)
grafikus

Revue de Hongrie

1910. III. a. V. f. 784-785. l.
Humoristák kiállítása Könyves Kálmánnál.

Józsa Károly fametszö.

Művészet. 1907. 272/74. l.

Józsa Károly grafikus művész.

Művészet.

VI. évf., 1907.

134–137.

Józsa Kiss grafikus.

Művészet.

VI. évf., 1907.

199.

Józsa Károly MDK

Hollandi leány, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

Józsa Károly MDK

Siesta, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Ježíš Kristus

Bleska, atd.

Jósza Károly

Művével szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. H. 929. XII. 24.

Józsa Károly

Művével szerepel a
szegedi Képzőművészeti
Egyesület nagy Tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék 1934. XI. 18.

Józsa Károly MDK

Hollandi nő, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Józsa Károly MDK

Marianne, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

MDK

Josef Károlý

Merlenne, oil.

Milosrdnok 1929/30 téli katalógus

Józsa Károly MDK

Ülő női akt, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

KISS FARKAS IMRE: PARASZTLEÁNY

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

A Jézus szíve szobor a szimpatikusabb. *Orbán* Antal szép női aktján nem minden részlet megoldása szerencsés. Szamosi *Soós* Vilmos jó portrékat állított ki. Férfiaktja hatásos. *Nemes* György figurái ismét tanuságot tesznek a művész tehetségéről. *Horváth* Géza Kisfiú feje sikerült munka. Mellette áll *Martinelli* Jenő Kisleány feje. Kedves, nemes egyszerűséggel mintázott szobor. *Kaszab* Károly Anyám c. mellszobra érdekes, jól komponált fej. *Szamosi* Imre női portréja lelkiismeretesen mintázott, formagazdag plasztika. *Vastagh* Lászlónak *Lőte* Éva szobrásznőről készült arcmása impresszionáló, finom munka, érdekes négyes portré *Vastagh* Éva gyermekfejei.

Istók János tanulmányfeje érdekes rajzú. Tele erős szobrászi megfigyelésekkel. *Betlen* Gpula íjjas férfiaktja erőteljesen mintázott. *Siklódy Lőrinc* hősi emléke patetikus. *Sződ*y Szilárd és *Farkas* Béla birkozó csoportja, *Markup* Béla, *Szege* Sándor, *Martinelli* Jenő és *Sóváry* János figurái a sportdíj számára készültek. Valamennyi érdemes munka. Kernstokné *Teltsch* Gina Gerő Ödönről készített arcmása nagyon karakteres és érdekesen mintázott portré. Ugyancsak érdekes *Röcken* Elsa von Einem táborszernagyáról készült nehéz szobrászi feladatokat megoldó feje is. *Zierlich* Rezső faszobra pompás teljesítmény. Finoman faragott, jól stílusban tartott mű. A plaket-

tek közül *Tóth* Gyula kollekcióját kell dicsérettel felemlitenünk. Finom ízlésű értője ennek a műfajnak.

Bory Jenő feleségéről mintázott mellszobra kvalitásos és hatásosan beállított. *Markup* Béla kentaur-csoportja kitűnő. A kényes témát nagy művészettel és ízléssel teszi szalonképessé. *Vigh* Ferenc tanulmánya egy jó szobrász munkája. *Patzó* Pál térdeplő férfiaktja jó kisplasztikai megoldásokat mutat. *Bödy* Kálmán terrakottái artisztikus, kedves figurák. *Baranyi* Károly kis bronzcsoportja — A csók — ügyesen kerülte meg a sablónos kompoziciót. *Imrey* Lajos miniatür női aktja tartalmasan mintázott.

VIII.

Magyar Rézkarcoló Művészek és a Cenimi Társaság.

Kétségtelenül a grafikusok vannak legszerencsésebben képviselve ezen a tárlaton. Úgyszólván nincs érték, aki hiányozna. Elsősorban *Varga* Nándor Lajosról kell szólni, aki ennek a műfajnak klasszikusa, de itt van *Conrád* Gyulától Komjáth Vanyerkáig minden felfogás képviselője. És mindegyik művei javát hozta el: *Simko-*

VITÉZ DARVASSY ISTVÁN: ÖNARCKÉP

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

DR. WESSELÉNYINÉ TONZOR ESZTER: KLASZEK ZSOLT KÉPMÁSA

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

vics, Patkó, Boldizsár, Istókovics, Csóka, Divéky, Tordai-Schilling Oszkár, *Korda* Béla, *Weil* Erzsébet, F. *Antal* Elemér és Miháltz Pál mind egytől egyig megérdemelnék, hogy minden lapjukkal részletesen foglalkozzunk. *Zádor* István szentföldi rajzai ennek az értékes grafikusnak érett művei, melyek megérdemlik népszerűségüket. *Gara* Arnold Puskin Anyeginjéhez készített illusztrációi, melyek színezett rézkarcokat minden dícséret megilleti. Szellemes és a szöveget kongeniálisan kiegészítő rajzok.

A Cenini Társaság *Hende* Vince és *Leszkovszky* György vezérletével vonul fel. Hendének a Széchenyi-fürdőhöz készített színvázlata, Leszkovszkynak egy sorozat Jézus-kompoziciója előkelően reprezentálják az üvegfestést. Ehhez a különleges technikához találó stílusban megoldott kartonok. Halápy Ede és Diósy Antal gondosan húzott vízfestményekkel szerepelnek.

IX.

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete.

Örvendetes felfrissülést tapasztaltunk ennél a csoportnál, mely változatos törekvéseket szólaltat meg. A legtöbb taggal rendelkező csoport és így a művek kissé túlzsufoltan sorakoznak — a grafikai falon öt sorban is, de úgy látszik nincsen ártalmára a művek érvényesülésének, mert máris történtek eladások. A teremnek legjobb alkotásai: R. *Geönczy* Ilona Rákosy-portréja, N. *Fodor* Olga finom aktképe, R. *Reiszmann* Gizella hangulatos akvarelljei, I. *Ráth* Olga, *Barna* Ilona, *Kallósné* H. Adrienne, *Zsigmondyné* Jármay Edith, *Bay* Gaby, S. *Farkass* Böske és Cz. *Udvardy* Flóra elmélyedést és komoly törekvést mutató művei. *Béli Vörös* Ernőné friss, levegős genreképei, *Beck Schwarz* Elza „Esti Ujságja"-ja, *Mészárosné Kisfaludy* Mariska zalai tájképei, *Klammer* Mariska ragyogó interieurjei, *Komáromi Katz* Endréné, *Bruck* Hermin, *Rainerné-Istvánffy* Gabriella, *Dolányi B.* Ida festményei, *Edvi Illés* Aladárné igen jó portréja, — valamint elismerést érdemel a csoport grafikai része is *Páris* Erzsi, *Rauscher* Juliska, *Kertészffy* Jánosné és *Balogh* Margit. Szobrászaik közül *Somló* Sári kitünő portréja, *Lőte* Éva finom kis terrakottája és *Zilcer* Hajnal ötletes fajanszai érdemelnek dícséretet.

X.

Kupeczky Társaság.

Első szereplés a Műcsarnokban. Nem túlságosan szerencsés. Sokat használt volna a társaságnak egy szigorúbb szelektálás. A szobrászok a

JÓZSA KÁROLY: LEÁNY VÖRÖS FEJKENDŐVEL

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

Józsa Károly

tovább ~~Conrad Gyula 204. l.~~

~~Fáy Dezső~~ 204. l.
~~Gábor Jenő~~ 204. l.
~~Gaboryan Szabó~~ Kálmán 204, 205. l.
Gara Arnold 204. l.
Haranghy Jenő 204. l.
Józsa Károly 204. l.
Molnár C. Pál 204. l.
Gy. Szabó Béla 205. l.

l.

Szabad Műnészet
1947. 11. 7.

9/Ps

M kiss P: M. Jamétsrök

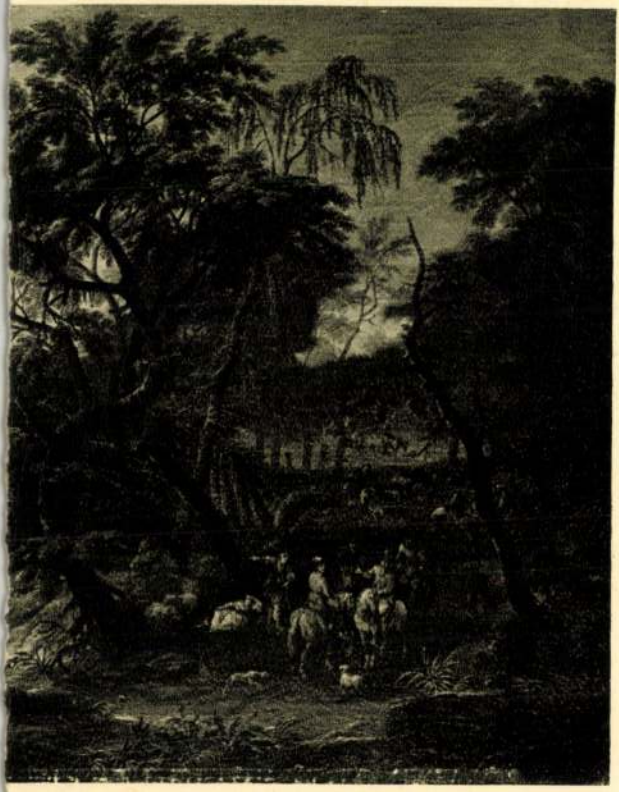

Fórsa Károly festő

Szegeden élt. Bartsch Sámuné portréja (eml.) szerepel a bajai Tüss István Múzeum tárlatán

Késmárky Mária: Baja képzőművészete

Petőfi Népe 1970 VIII. 11

K

~~Horváth Béla~~ : ~~Eydei patak, Folyó, partján~~ ~~Téli Táj, Utcarészlet~~ ~~Veronában~~, of

~~Horváth Kálmán~~ ; ~~Látnári : Hérüskert~~ of

~~Hosszú Márton~~ : ~~a Tátra csös hangulatban~~

~~Dr Wesselin Istvánné arak~~, of

~~Huber István~~ : ~~akt~~, of

Jóysa Károly : Kány vörös drapériával

Kacriány Gödön : (436-39)

6/Pg

Mács . 1927 ősz

MDK

Józsa Károly

Marianne

Gyöngyösy Nándor: A mai magyar müvészet. Bpest. 1916. 2o.l.

czur-Társaságból kivált a művész, egyszersmint uj célok, uj művészi feladatok elé is állitotta magát, — igen gyakran kevés sikerrel. Örömmel látjuk, hogy most ismét magára talált és az egyéniségével oly mélyen összeforrott Benczur-iskola hagyományai a Szinnyei-Társaságban is meghozzák számára a megérdemelt sikert.

A Társaság szobrászai közül valamennyien, Szentgyörgyi, Lux, Kisfaludi Stróbl, Sidló kvalitásosan szerepelnek. Beck Ö. Fülöp feltünik monumentálisan érzett Tisza-mellszobrával. Pásztor János klasszikusan szép »Szférák felé« c. szobra ismét fokozza azt a mély tiszteletet, melyet művészete iránt érzünk. *(gy.)*

BRÜLL ALADÁR: *Arckép*

IV.

Szövetség.

Ez a harmónikus összetételü kis művészcsoport ismét szimpatikusan szerepel. Fülöp Elemér elismert tehetségét dicsérik bronzplakettjei és mellszobrai, Kampis Jánost és Györffy Istvánt igen előnyösen képviselik arcképeik, Kacziány Aladár »Csend az erdőben« c. képe poétikus, finom hangulat, Barkász Lajos friss szinei üditő, rendkivül kellemes impressziók, Rakssányi Dezső nagyvonalu tehetség, kivel még lesz alkalmunk bővebben foglalkozni, Edvi-Illés Ödönnek van érzéke a kompozició magasabbrendü feladatai iránt, Boruth Andor »Édesanyám« és »Önarckép« c. képei régebbi nagy sikereire emlékeztetik a nézőt. Brüll Aladár ideális arcképfestő talentum. Karakterérzék, rajztudás, művészi izlés és intelligencia teszik portréit értékessé. Éder Gyula mesteri kvalitásokkal rendelkezik. Moldován Béla: »Keresztrakók« c. képe szuggesztiv erővel van megkomponálva. Bizonyos, hogy a tárlat sok efemer jelentőségü képe közül messze kiemelkedik.

V.

Kéve.

A Kéve termének leghangsulyosabb kiállitója — Szablya-Frischauf csak egy portréjával szerepel, ám ez a mester minden kvalitásával éles — Benkhardt Ákos. Tájképeit épp ugy, mint figurális vásznait szerkezeti tudatosság, a rajz precizitása és a szinek finom elemzése jellemzik. Különösen tetszett nekünk a »Mezők bölcse« c. képe. Conrád Gyula látképei szinesek, invenciózusak. Haraughy Jenő és Lohway Ernesztin vizfestményei a régi jó kvalitások. Friml Géza képeiben a mesterség tudása excellál. Tónusai — különösen csendélet-képében — meglepően finomak. Goebel Jenőt erősen foglalkoztatják a piktura legujabb problémái, szeretnénk, ha minél előbb magára találna. Bánáti-Sverák József, Baresay Jenő, Say Géza, Barzó Endre és Rozgonyi László szerepelnek még a tárlaton egy-egy jó képpel. A szobrászati anyag méltatásánál elsőnek kell szólnunk Erdey Dezsőről, aki a Rökk Szilárd-dij nyertese a tavaszi tárlaton. »Boxoló« és »Vizhordó« c. szobrai a legjobb darabok közé tartozik. Ő a tárlat »felfedezése«. A dijkiosztóbizottságot külön dicséret illeti meg Erdey Dezső kitüntetéséért. Mindig örülünk annak, ha a dijak fiatal tehetségeket emelnek ki. Meggyőződésünk, hogy a fiatal mesternek ez nem az utolsó kitüntetése. Kövesházi Kalmár Elza és Reményi József egyéni stilusuk legjavával emelik a Kéve csoportjának nivóját.

becsületes, komoly munka, nem vált előnyére az ablakkal való szembe helyezése, melyet *Englerth* Emil figurális képeinél sem szabadott volna alkalmazni az elrendezésnél, mert az előnytelen világitás a kép rovására megy. Englerth Emil portréi is szinben, rajzban egyaránt jók, jól vannak a térbe komponálva figurái s ami a legfőbb, lélek van bennük. *Pádua* Kálmán friss tájképe, *Kunffy* Lajos, *Kunwald* Caesar, *Szánthó* Mária, *Szokol* Villibald, *Makoldy* József, *Muzsianky Nagy* Endre, *Lókayné* Egyed Erna, *Józsa* Károly neveit jegyezzük még fel, *Krusnyák* Károly dijnyertes képe, *Udvary* Pálnak édesapjáról festett mesteri portréja és mélyen érzett tájképei, *Udvary* Géza finom rajzu kompoziciója és erőteljes szinvázlata, *Olgyay* Ferenc monumentális hatásu tájképe, *Tornay* Gyula keleti fantáziája, a feltünően tehetséges *Áldor* János László képei, a művészete teljében in floribus *Knopp* mester, valamennyien igazolják azt a várakozást, mellyel közönségünk a Benczur-Társaságra tekint. *Gy. Sándor* József »Legelésző nyáj« c. képe a tárlat egyik legjobb darabja. Külön meglepetése a kis tárlatnak *Tolnay* Ákos,

GIMES LAJOS: *Szérüskert*

kik mint egyesületi tagok a képzőművészek csoportjában állitottak ki néhány szép darabot alkotásaikból.

Márton Ferenc mint grafikus excellál tökéletes rajz, abszolut technika, disztingvált izlés mellett robosztus erő az, ami képeiben a magyar értéket képviseli, igy őt is a »legjobb értékeink« közé számithatjuk.

Szentgyörgyvári Gyenes Lajos.

II.

Benczur-Társaság.

Ez a társaság, mely Velencében oly nagy elismerést szerzett a magyar művészetnek és ugy erkölcsi, mint anyagi siker tekintetében messze felülmulta az eddig rendezett külföldi kiállításokat, most, ugy látszik, pihen babérain és erejét a téli tárlatra tartogatja. Nem mintha a tavaszi tárlat anyaga nem lenne elég nivós, de többen hiányoztak, kiket erősen nélkülöztünk. A Társaság kiállitó tagjai igy is bebizonyitották, hogy a Benczur-Társaság hivatott reprezentánsa a magyar művészetnek.

aki talán még soha nem mutatkozott ekkora művésznek. Most kiállitott tájképei festői vénájának poétikus megnyilatkozásai. Finom tónusai, artisztikus izlésü tájkivágásai maradandó bizonyságot tettek tehetsége mellett.

III.

Szinnyei-Társaság.

A Szinnyei-Társaság szereplése időről-időre mellőzhetetlenül azt az impressziót kelti, mintha ez a népszerü művészcsoport a stagnálás állapotába jutott volna. A tavaszi tárlaton rendezett kiállitása megerősiti ezt a benyomást. A Szinnyei-Társaság inkább kitünő nevekkel szerepel, mintsem jó képekkel. (Szobrászati anyaga határozottan jobb.) ~~Csók~~ István, *Rippl-Rónai* József, ~~Glatz Oszkár~~ ismét felvonultak, de inkább csak nevük presztizsével. *Zádor* István trikóbőrü aktja, ~~Herman Lipót~~ sablónjai, ~~Horthy Béla~~ lendülettelen pikturája nem emelik a Társaság presztizsét. Egyedül *Szüle* Péter az, aki kellemes meglepetést jelent. Arcképeit pszichológiai elmélyedés és festői tudás jellemzik. Mikor a Ben-

néhai Józsa Károly
Hollandi nő

MDK

KMTárs 1929/3o. téli kiáll. 25 l.

MDK

néhai Józsa Károly
Siesta

KMTárs 1929/3o. téli kiáll. 24 l.

néhai Józsa Károly

Marianne

KMTárs 1929/3o. téli kiáll. 24 l.

Jósa Károly, Jesta

L.: Szöri József

Apró f.: Véleménnyek .... [2] .... 93-96.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. június XXX/6.

JÓZSA KÁROLY
festő és grafikus (1872–1929)

Bécsben, Münchenben és Párizsban tanult. Számos grafikai alkotása – főleg fametszetek – szerepelt külföldi és hazai lapokban.

Magyar könyvművészeti törekvések a századfordulón
MTA MKCS és Petőfi Irod.Múz.közös kiadványa Bp.1975.

Józsa Károly

A fiatalok közül említésre méltónak találja azokat, akik szinte versenyre kelnek az idősebbekkel és a kritika szerint nem sikertelenül. A Művészet c. rovatban Tövis: "A téli tárlat" címmel számol be és felsorolja a fiatal művészeket: Czencz János, Szigeti Jenő, Csermely János, Józsa Károly, Kmetty János, Perlrott Csaba, Prihoda István, Fejérváry Erzsi, Schönberger Armand, Borszéky Frigyes, Lénárd Imre, Páldy Zoltán, ifj. Kampis János és Márton Ferenc.

A HÉT, Bp. 1916. nov. 19.
XXVII. évf. 47. sz. 674. lap.

Józsa Károly

Vészi Margit, Feiks Jenő, Mühlbeck Károly, Linek Lajos, Bér Dezső és Kóber Leó művészeket már nem kell fölfedezni, nagyszerü rajzaik igazolják kiváló tehetségüket,-irja Rm.: "Karikaturák" c. kritikájában, a Könyves Kálmán Müintézet szalonjaiban rendezett, nemzetközi karikatura kiállitáson bemutatott alkotásaikról.

A HÉT, Bp. 1910. ápr. 24.
XXI. évf. 17. sz. 278. lap.

Józsa Károly

Barta Ernő, Lévy Róbert, Lekow Hedvig, Pravotinszky művészek szerepelnek a Nemzeti Szalonban rendezett, tavaszi, grafikai kiállításon, melyet /db./: "Grafika" cimmel ismertet, s fenti művészeket azok közé sorolja, akik "a reprodukciókat képviselik."

A HÉT, Bp. 1906. május 6. XVII. évf. 18. sz. 297-298. lap.

Józsa Károly

Grafikái szerepelnek a Nemzeti Szalon kiállitásán, melyről Tövis számol be "Grafika a Nemzeti Szalonban" cimmel.
/A Tövis signatura valószinüleg álnév a müvészeti beszámolóknál, ahol majdnem mindig másmás név szerepel, mint Robotos, Bojtorján, Pamacs, Pukk, esetleg csak egy betü./

A HÉT, Bp. 1908. május 1o. XIX. évf.
19. sz. 31o. lap.

Józsa K.

Fenyvesi Ferencről készitett karikaturát
a cimlapon.
Repr.

Élet, Bp. 1895. dec. 29. 13. sz.

Jórsa Lajos

Méltatás

– s – szabrok, akvarellek, intarziák
Napló, Veszprém 1970. jun. 9.

MDK

Józsa Lajos /Balatonfüredről/

szerepelt a Jankovics Lajos kulturális szemle pályázati kiállitásán szeptember végén a veszprémi Bakonyi Muzeumban.

Koncz István: A művészet "hinterlandja".

Napló. 1963. okt.6.

Józsa Lajos

szerepelt a veszprémi SZMT nagytermében rendezett rajztanár-festőművész képkiállításon.

"Füredi utca"

Cserhát József: A képzőművészeti kultura terjesztői.
Napló 1963. jun. 11.

Jósa Lajos

„Gyenaboglyát" olaj 39X59 cm

„Fehér ház" akvarell 32X46 cm

XVI. Veszprém megyei Őszi Tárlat

Veszprém, Dakony Muzeum 1974.

Sárga Lajos

„Kikötő" akvarell

35 x 51 cm

XVIII. Veszprémi Őszi Tárlat, Veszprém 1976

Jozsa Lajos

Veszprémben, a pedagógus fertők kiállításan szerepeltek művei.

Balogh Elemér: Megszerettetni a szépet.

Napló (Veszprém) 1972. ápr. 7.

Józsa Lajos festő

KÉT PEDAGÓGUS *festőművész, Józsa Lajos és Szöllősi Máté alkotásainak bemutatásával megnyitották Balatonfüreden a Balatoni Galéria idei évadját. A kiállítást május 15-ig tekinthetik meg az érdeklődők.*

20

-Hl

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 4.

Józsa Lajos

KÉT PEDAGÓGUS FESTŐMŰVÉSZ, Józsa Lajos és Szöllősi Máté alkotásainak bemutatásával tegnap Balatonfüreden megnyitották a Balatoni Galéria idei évadját. A kiállítást május 15-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Magyar Hirlap 1979/79/13

Jósa Lajos

Részvevő a kiállításon
(A katalógust l.d. Kányai Erzsébetnél)

XIII. Veszprém m-i Őszi Tárlat
1971. nov.

Józsa Lajos

Harmadik alkalommal nyílt meg ajkán a tavaszi tárlat, melyen művei szerepelnek.

R. J.: Tavaszi tárlat,
Napló /Veszprém/, 1945. márc. 29.

Józsa Lajos, szobász

L: Lőrincz Gyula

–: □ Lőrincz Gyula. 2.

Esti Hirlap! Br. 1980 apr. 11.

38. SZ. 1911. (58. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. | BUDAPEST, SZEPTEMBER 17.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utcza 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egész évre — — 20 korona. Félévre — — 10 korona. Negyedévre — — 5 korona.

A «*Világkrónika*»-val edévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

A NEMZETI SZALON ŐSZI KIÁLLÍTÁSA.

Amár évek óta megszokott jelentéktelen módon indul meg az idei művészeti szezon is, az amúgy sem élénk szeptemberi érdeklődést nem igen törekednek művészeti egyesületeink valami érdekesebb kiállítással felcsigázni. Egyet-mást mégis láttunk a Nemzeti Szalon kiállításán, a miről beszámolhatunk olvasóinknak.

Bottlik Tibor határozottan tehetségnek igérkezik Párisból küldött képeivel. Kétségtelen, hogy jól tud rajzolni az ecsettel, kevés, könnyedén odavetett eszközzel sokat tud mondani, friss, nem affektált, fiatalosan üde felfogású. Természetesen erősen benne él abban a finom párisi levegőben, melynek artisztikus hatása és könnyedsége mindenkire rányomja bélyegét, kit sorsa a szajnaparti városba visz. Természetesen ő is erősen Césanne hatása alatt áll. Csakhogy nem a grotesk oldalait olvasztja magába, hanem az értékesebbeket, nem utánozhatatlanul geniális esetlenségeit, hanem inkább szin és felületábrázolásbeli erőteljességét. Festési technikája is érdekes, a legújabb párisi divat szerint nyers, alapozatlan vászonra fest, innét szineinek változatlan frissesége. Egynéhány képén határozott fiatalkori gyengeségek és megalkuvások vannak, mint a gyermek arczképén, viszont az aktképek, csendéletek sikerültebbek.

Augustin Mariska állatképeiről meglátszik, hogy szereti a tárgyát, jól meglátja az állatok mozgását, van érzéke sajátos lelki életük iránt. Talán valamikor lendíteni fog siralmas állapotban tengődő állatfestésünkön.

Hüvös László szobrászati kisérletei inkább csak kiábrándulást keltenek. A fiatal szobrász pályájára és művészeti sikereire annyi ügyesen elhelyezett ujságczikkecske hivta fel már közönségünk figyelmét, hogy többet vártunk a látottaknál. Iskolás kisérletek a rodinismus összes fogásaival, de Rodin lelke és nagy művészete nélkül.

A fiatal generáczióból nagy csalódást keltenek Bednár Jánosnak képei. Azok közé tartoztunk, kik első műcsarnoki szereplése után többet vártak tőle annál a modorosságnál és elnagyolásnál, a mit most kiállított képei elárulnak. Frank Frigyes egypár jól meglátott tájképet állított ki, Rózsaffy Dezső képei már nem oly

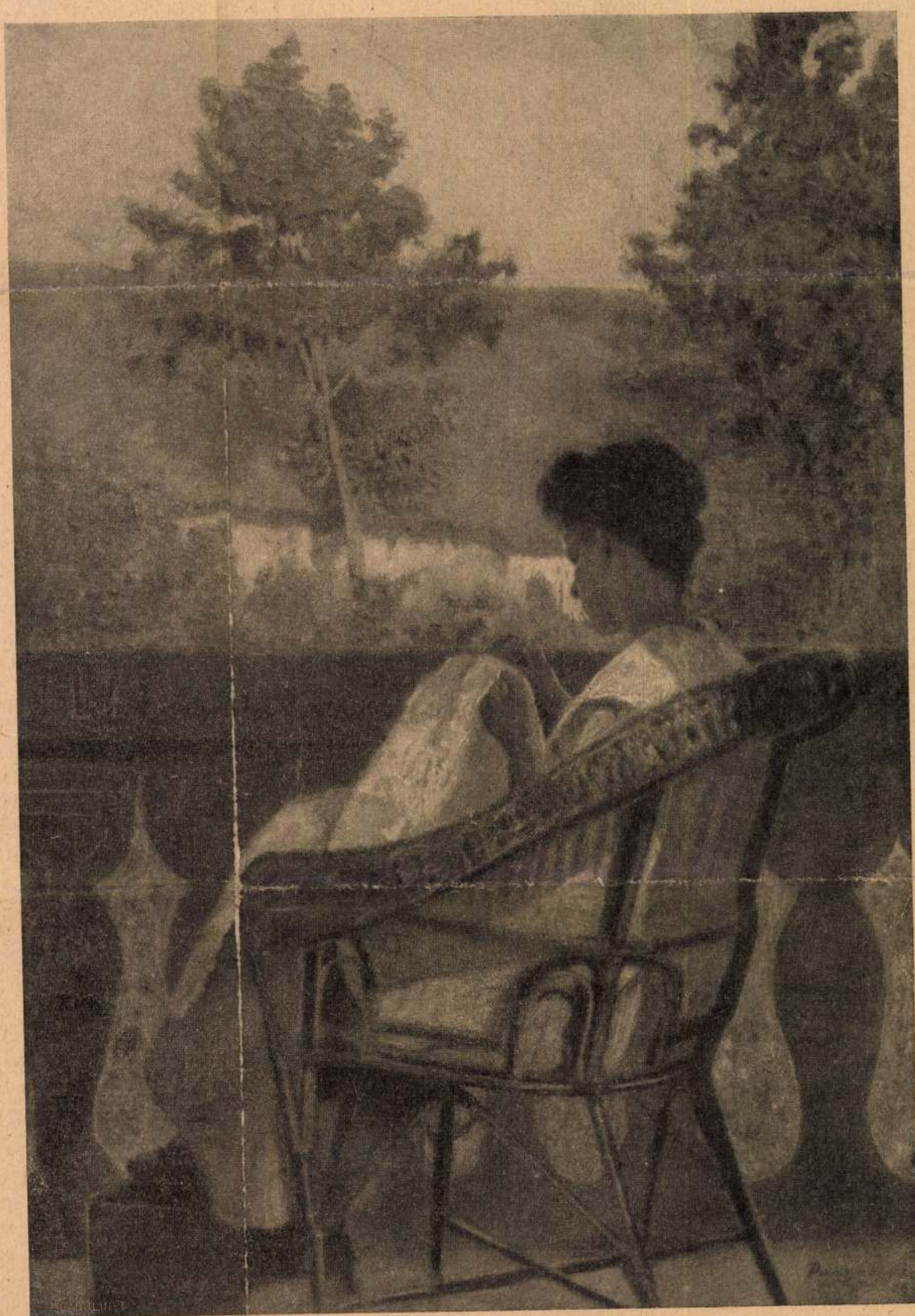

Paczka Ferencz: Munka közben.

A NEMZETI SZALON ŐSZI KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

gyengék, mint azelőtt, Podvinetz Erzsébet portraitja elég üde, Józsa Károly aktja is tehetséget mutat és Scheiber Hugó nevét is megemlíthetjük.

A mi ezenkívül van ezen a kiállításon, mely több mint kétszáz képet tartalmaz, nem túlságosan örvendetes. Nem azokra a festőkre akarunk ezzel célozni, kiknek sablónjait már régen ismerjük, a kiknek olcsó és ezerszer ismételt motivumaival városi sétáinkon minden képkereskedő kirakata megismertet. Nem, mert — tisztelet becsület nekik — művészeti egyesületeink jury-inek jóvoltából odajutottunk, hogy már ezek is magas szinvonalat képviselnek a nagy tömeggel szemben, melyben mindenféle ismeretlen embernek olyan képei örvendeznek a nyilvánosságnak, melyeket csak otthon és ott is csak függöny alatt volna szabad tartani. Vajjon mi célja lehet ezzel a Nemzeti Szalonnak? Kétségtelen, hogy egy oldalról beválik a számítás. Ha figyelemmel kisérjük a tagok névsorát, meglephet az, hogy a dilettánsok odatódulása a laza megbirálás miatt évről-évre nő. Így növekszik a tagok száma is, valamelyes módon a jövedelem, eljön egypár rokon és ismerős a remekművet megcsodálni, egypár belépőjegy elkel. Azonban ezzel szemben áll viszont az, hogy a közönség lassanként elidegenedik az ily alacsony szinvonalú kiállításoktól s ennek nagyobb anyagi kárát látja az egyesület, a néhány tehetségesebb ember képeit sem nézik meg, nem vásárolják, a vége a dolognak anyagi szempontból is csak káros az egyesületnek. A másik oldala a dolognak még veszedelmesebb. Nincsen ártalmasabb a szóhoz jutó dilettantismusnál, hamis reményeket, kétségbeesett exisztenciákat teremt, másrészt meg az amúgy is igen csekély izlésű nagyközönség megfigyelőképességét rontja. A jobb izlésű függetlenebb művészek vissza is vonulnak az ilyen kiállításokról, a melyek csak arra valók, hogy a kollektiv kiállítások hiveit szaporítsák.

Farkas Zoltán.

És firtatom: nem szeret, úgye, senki?
S buksi fejét búsan térdemre ejti.
És szólítom: menjünk a kertbe ki
S lengő fülét lassan leengedi.
Vagy unszolom: hazádtól messze estél?
S melankólikusan magába mélyed.
Vagy kérdezem: fáj, ugye, fáj az élet?
S reámborul akár egy drága testvér.
És nógatom: szólj a kutyavilágról,
Hol testvérkéd, apuskád messze él.
És kutya-házak vannak, kutya-szobrok.
Száját feszítem és mégsem beszél.
Vagy kérdezem: anyácskád gyászolod te
Ugye-ugye, hogy nem jő róla hír?
Nem tud beszélni, a kedveske néma.
És sír, és sír... Szegény kis kutya sír.

*

Úgy élünk együtt, két kis idegen,
Valahol messze, mese-szigeten.

Kosztolányi Dezső.

EGY ISMERETLENHEZ.

S beültettél egy nagy ketreczbe minket:
Fölöttünk kék az ég s a vágy örök;
Ránk borítottad a kék lepedőt,
Hogy még növeld a szenvedéseinket.

S rajzolgatunk benn furcsa képeket:
Csak halvány mása annak, mit te adtál.
Megállunk egy varázsos virradatnál
És a kezünkből kihull az ecset...

S lásd íme: mégis áldva áldunk téged,
Hogy adtál nékünk két látó szemet:
Sötét sikátorokban két szövétnek...

S ámulva nézzük megannyi csodád
Nagy, égre bámuló gyermekszemekkel
S rejtély maradsz egy hosszú élten át.

Elek Alfréd.

ÚJ VERSEK.

(«A szegény kisgyermek panaszai»-ból.)

A rút varangyot véresen megöltük.

Ó iszonyú volt.
Egy háború volt.
A délután pokoli-sárga.
Nyakig a vérbe és a sárba
Dolgoztunk, mint a hentesek
S a kövér béka elesett.
Egész smaragd volt. Rubin a szeme,
Gyémántot izzadt, mérgekkel tele.
A lába türkisz, a hasa zafir,
A bőre selymek fonadéka
S regés kincsével elterült
A gazdag, undok anya-béka.
Botokkal nyomtuk le a földre.
Az egyik vágta, másik ölte,
Kivontuk a temető-partra,
Ezer porontya megsiratta
S az alkonyon, a pállott alkonyon
Véres szemével visszanézett.
Kegyetlenül, meredten álltunk,
Akár a győztes hadvezérek.
Most itt vagyunk. A tiszta kisszobában.
Szép harcz után. A szájunk mosolyog.
Maró fogunk az undort elharapja
S gőggel emeljük kis fejünk magasra,
Mi hóhérok, mi törpe gyilkosok.

*

A kis kutya.
Mégis a legszebb állat.
Magasba trónol fenn a vánkoson.
Csodálva nézem sokszor órahosszat
És fürge szivverését számolom.
Ha álmodik csontokról és ebédről,
Gondolkozom, minő a kutya-álom?
Minő lehet az élete, az álma
Ezen a vad és végtelen világon?
Szegényke mindig bús. Kérdem, mi bántja?
S virgoncz szemem kerüli futva-félve.
Egy néma-csendes bánat titka ködlik
Enyves szemébe, barna, bölcs szemébe.

SZÍNEK ÉS ÉVEK.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta **Kaffka Margit.**

XI.

Akkor tavaszszal került ide Jolsvay alispán, a kinek a felesége másodunokatestvérem volt; báró Pórtelky Melanie.

Kicsit gyanakvón és felkészülten vártam az első vizitjüket; hátha az asszony majd éreztetni próbálja velem a hires Bach-korszakban kiármánykodott bárósága és a vagyona fölényét. «Eb ura, — gondoltam, — őneki már az ükapja se látta Pórtelket, a lápos, eldugott falut s az oszlopos, ősi házat, a hol az én apám szülői laktak, a hova én vissza tudok járni homályos kisgyerekkori emlékezetben még és látni a szérűs udvart, a szárazmalmot lenn, s s «kastély» kőereszes, ormós elejét!» Eltökéltem, hogy igen nagyon vigyázni fogok, nehogy túl-barátkozónak lásson, s a mágnás-atyafiságon kapaszkodónak. De máskép lett. Egészen lefegyverzett a kicsit idegenszerű, különös nagy kedvességével.

Szép, telt, szőke asszony volt Melanie, a Pórtelkyekre őt is csak az orra különös hajlása emlékeztette; de az arcza puha és tiszta volt, és kicsit parancsoló; mint Mária Teréziáé, szebb kiadásban.

Ábris bátyánk felől kérdezősködött, kivel nagyon kevéssé érintkeztünk újabban a grószival való sok apró horzsolódásuk miatt. Aztán arról beszélt, mennyire nagy szüksége lesz rám s a barátságomra, hogy tájékoztassam itt emberek és viszonyok között. Jenőhöz kitüntetően nyájas volt; úgylátszott, egészen meg akarja nyerni. Nyoma sem látszott nála a családi gőgnek vagy elfogultságnak. «Másfajta, ezen túlemelkedett-e, vagy csak jól palástolja?» töprenkedtem kiváncsian.

Az ő barátsága több jövést-menést, társaságban forgást, vendégeskedést jelentett nekem. Hogy a házamtájéka rendes, tiszta lehessen, most már nem volt elég egy cseléd; hát behozattam a környékbeli falvakból egy-egy kis buta sváb boczit, tizenötévest, két hét alatt az én nevelésemben pompás szobalány vált mindből. Nagyon sokat bajlódtam a pontos, előkelő felszolgálással asztal körül és ezt Jenő is így szerette. Kedvünk telt az ilyes parádézásban főleg a vidéki urak előtt, a kik most mind gyakrabban voltak a vendégeink. Többnyire ügyük volt az uram kezében, és most, így közelből nem hatottak már olyan nagy-valakiknek ezek a hires Széchyek, Kendyek, Rábák és egyebek, mint azelőtt, gyerekkoromban, családi mende-mondákon és babonás tiszteleteken át. Mintha megkoptak volna; vagy én fejlődtem? Így, ügyes-bajosan, aggódón és gyámoltalanul az ügyvéd kezében, és megcsaládosodva, pipásan, az időjáráson panaszkodva, — vagy lovat, kutyát, régi legénykedést emlegetve lassújáratú, nehézkes, elszokott beszédmóddal, — nem igen találva magukat az én csinos, tündökletes tiszta szobáimban a fővényes, papirczifrás köpőládákkal; ó, néha olyan otrombán falusiasak voltak!

De most már őróluk mondta Jenő: «Csak csinján, csak kedvesen velük, utánuk élünk!» Félév mulva beköltöztünk a harmadik lakásunkba közel a megyeházhoz s a vendéglőhöz, mert már ez és nem a nagypiacz adta a kliensek javát. Mennyi pörös birtokeligazitás volt akkori időben, milyen aratása a fiskális-mesterségnek! Még csak kezdődő, tervezett dolog volt a láplecsapolás, és már mennyi kalandos számítás, aggály, spekuláczió gyűrűzött körülte; igénypörök, sajátítások, százféle kapzsiság az igért, leendő földekért, melyek kákás, békalencsés zsombék alatt pihentek még és csak vizimadárnak adtak fészket.

A Megye-utczához közel hát, a Hétsastollutcza sarkán béreltünk ki egy egész, nagy, újonnan épitett házat. A régiek alacsonyak voltak, gerendás mennyezettel és szemöldökfával; de a miénket már az új pallér épitette; magas ablakokat hagyott fatáblákkal a zsaluk helyett és czifrás verandát ragasztott az udvar felőli oldalon a sok, szép tágas szoba elé. Ó, itt már öröm volt elhelyezkedni, itt egyszerre felszabadulón, elemünkben éreztük magunkat mind a ketten! Igen, most, a messzeségből felidézve ezeket, én igazságos akarok lenni magam iránt, de biztosan tudom, hogy nemcsak én, hanem az uram is szerette és igényelte mind a finom, csinos dolgokat, módosabb, újfélébb szokásokat, fejlettebb életmódot.

— Az udvart beültetjük szőnyegvirágokkal, tervezgette nagy lelkesen, a legközépre rózsatőket ültetünk, nagy körben vagy százat; az istálló falát lonczczal futtatjuk, oda az orgonák tövébe kerül a Palkó hintája a tornázó szerekkel. A kistornácz mentében sok leándert és gránátfát, a sarokba egy szép szőllőlugast. A bérlet tiz évre szól, úgy rendezkedhetünk, mint a magunkéban, Magdi! Hátha meg is veszszük akkorára.

— Messzi van az még! De most, jaj, mennyi dolog lesz ilyen sok szobával; hogy győzöm, Istenem? Igaz, hogy gyönyörű! Milyen szép mustrájú ez a fal, arany és lila; ez, ez lesz a szalon!

Mert így hivtuk a vizitszobát most már, mióta Melanie idehozta ezt az új, francziás szót.

— Azt a kis különszobát a tornácz végén, Magdi, az öcséidnek rendezzük be, hogy mindig itthonosan érezzék magukat, ha vákáczióra jönnek.

Hát új életörömmel, tűzzel fogtam a rendezkedéshez. A bútor sem volt így elég, sokat kellett szerezni hozzá; egy egész vendéghálót, egy gyerekszobát, egy kis kék nappalit. Az amorettes selyem-fotölek lábait s a tükröt újra aranyoztatni, a zongorát igazítni, ezüstholmit, gyertyatartókat vásárolni. «Hát tudod, ez most már befektetés nekünk!», mondogatta Jenő komoly arczczal.

Az istállómester mondta neki egyszer, hogy volna nála két csinos póniló, az erdődi uradalomból küldték át, mert ott már felnőttek gyereksorból a kis comtessek. Nagyon olcsón adta, és hát istálló úgyis volt a házban és egy udvarosfiut úgyis kellett tartani öntözésre, útseprésre, no, megvettük és én buzgón és játszó kedvvel hajkurásztam a kedves, felcziczomázott kis öregeket végig a Váralján és ki a szőllők felé. Már nekiszelesedtem egy kicsit és nem bántam, hogy a tisztiházak sora előtt visz el az út.

De az uram nagy dorgáló, intelmes levelet

József Lajos

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.14.sz.43 o.

ΓTÖRTÉNETI KUTATÓ CSOPORT
st, I. Uri u. 62.

Kelt:

Ikt.sz.:

Tárgy: Engedély kérés.

1.) MüM sz. rendelet 4. § (2) bekezdése értelmében kérjük,
engedélyezni, hogy .....
alábbi feltételek mellett munkavégzésre irányuló egyéb jogvi-
nk.

Józsa Lajos, szobrán

d: Tóth Ernő

Dér Endre: Új lap a naplóban 74-80

Új Auróra, Békéscsaba, 1981 dec. 1981/3

Józsa ~~László~~ LAJOS
LAJOS

Hajdú-Bihari Napló
1998. III. 10

KÉPZŐMŰVÉSZET

A valóság-képzelet Józsa-játékai

VITÉZ FERENC

A debreceni Józsa testvérek, János, a festő- és grafikus- és Lajos, a szobrászművész számára is egyfajta hazalátogatás az Aranybika Szálló halljában rendezett közös kiállítás.

Józsa Jánost az utóbbi időben mintha csend ölelte volna itt, Kisújszálláson és Abádszalókon dolgozott. Teszi ezt ma is, de néhány hónappal ezelőtt „visszaköltözött" Debrecenbe. Józsa Lajos, a debreceni mestercsalád hetedik gyermeke 22 évesen érkezett Budapestre, ahol hamar elismert, külhonban is ismert szobrásszá érett. S a tárlat önmagában is hazatérés, hiszen a szállodát mindkettőjük munkái díszítik. Szobrok és festett üvegablakok, motívumaikban és témáikban egyszerre tükrözve-erősítve a debreceni szellemet és az emberi mitológiát. Józsa Lajosnak például e helyen látható a vörösmárványból készült Szakács, a Serbíró Bika Bálintot és feleségét, a szálloda elődjének bérlőit ábrázoló szobra vagy az első emeleti fürdőben felállított bronzaktja.

Keresve a közös pontokat, legelőbb a Don Quijote-motívum bukkan fel. Az ugyancsak mítikussá vált lovag alakjának szimbolikus továbbélése, a valóság és a képzelet egybemosódása, művészi megjelenítése mindkettőjüknél jelen van. A lovag sűrített világmetaforája egyben az alkotó ember sorsát is megmutatja. De itt kell szólnunk az asszonyról és itt a zeneiségről. Józsa János és Józsa Lajos is gyakran jelenít meg zenei szituációkat, a zeneiség által is meghatározott hangulatokat, olyan mozdulatokat, amik zenét hívnak elő a szobor, a zománc vagy a festmény csendjéből. Táncot lejtő lányok, asszonyok vannak több helyen is keretbe festve, bronzba öntve. Ha pedig Don Quijote valamiképpen az alkotó ember alteregója, akkor a tánc a műalkotás létrehozásának, a teremtésnek a metaforája. „Táncoló nő az élet, s lángként csap ki testéből a tánc – írta Paul Valéry egyik dialógusában. – A táncosnő a távollét és a jelenlét minden titkát celebrálja, s maga a szakadatlan, tiszta átalakulás."

A láng, a tűz, a lobogás nyilvánvalóan meg nem mutatott jelenléte pedig arra a fajta teremtő gesztusra utal, hogy valamit mindig le kell rombolnunk ahhoz, hogy újat építhessünk. A Don Quijote-jellemű ember – s ezen a ponton a Józsa testvérek a lovag két arcát hordozzák – a valóságot rombolja le, hogy felépíthesse belőle a képzeletet, s kiszolgáltatottságában is így lehetne az erő megtestesítője. Hiszen egy keleti gondolkodó szerint az erővel teli, sikeres élethez két dolog szükséges: a képzelet irányításának képessége és a szerelem. A művész abban különbözik alapvetően a lovagtól, hogy képes irányítani a képzeletet, s mivel közte és a valóság között ő maga a határvonal, az alkotás pillanataiban, saját mikrokozmoszában tud teljes univerzummá nőni. A zene és a tánc plasztikai és festett síkon is azért válik fontossá, mert amellett, hogy egyszerre titkolt és felszabadult szerelemérzést sugallnak, csendjüket a dal lengi át.

Józsa János kiállított művei nem csak a művészetét végigkísérő motívumokból szolgálnak szép csokorral, de a stílusban is nyomon követhetők a korábbi jegyek, felismerhetők az úgynevezett realista kubizmus sajátságai. Amik józsai sajátosságok is, hiszen ez a realizmus nem a látott, hanem a belül elképzelt világ tükre, csupa líra, visszafogott és egy-egy mozdulatban mindig előtörő szenvedély; a kubizmusra is emlékeztető, képépítő, a testet összerakha- tóvá tevő elemek pedig a világ újra felépítését mutatják. Ám a fe- lületet nem rombolja a végsőkig, megőrzi a tiszta formákat, a művész a kép minden egyes részletét gondosan megfesti.

Megfigyelhető a mesei-mitologikus jelleg ihletépítő erővé emelése, de az irodalmi és a zenei társítások is szolgálhatják a további árnyalást, amire a példa a Falstaff és kedvese, vagy a külön motívumegyüttest alkotó biblikus hagyománycsoport. Fontos szerepet tölt be Józsa János és Józsa Lajos művészetében is a míves játék, ami nem csak a formákkal s a megjelenített alakok közötti viszonyokkal való játék, hanem itt a játéknak a művészetet erősítő szemléletben való jelenlétére is utalhatunk. Józsa Lajost ugyancsak jellemzi az erőnek és az érzékenységnek ünnepélyes és profán hangulatú megjelenítése, de a karikírozó hajlam is. A szoborban kimerevített pillanat a nagy világjáték egy állomása, benne az előző és a következő mozdulattal. Józsa János Farsang című képén pedig az arra való rádöbbentés is cél lehet, hogy gyakran átértékelendőek a viszonyok és a hitt minőségek. Megkérdőjelezendő, hogy ki viseli éppen a maszkot, az álarc-e az igazi arc vagy éppen a maszk; nem tudjuk, ki az igazi bohóc, ki az, aki a valóságot és ki az, aki a képzeletet játssza.

Józsa Lajos szobra

Józsa János tűzzománca

Hutchinson, Kansas – Tombol a tavasz az amerikai középnyugaton. Bár másfél méteres nálunk aligha kell számolni, a márciusi lehűlést mi sem kerülhetjük el

Bolti szarkák Németországban

Köln (MTI) – A német üzletekben a múlt évben minden eddiginél jobban megszaporodott a lopások száma. A Német Kiskereskedők Szövetségének adatai szerint 1997 a lopások számát tekintve felülmúlta az eddigi rekordévet, 1993-at, amikor is 671 ezer enyveskezű vásárlót értek tetten (a pontos adatokat tavasszal ismertetik majd).

Becslések szerint a bolti szarkáknak csak az 5-9 százalékát leplezik le, a bolti tolvajlások tényleges száma ennélfogva évi 7 és 13 millió közötti lehet. A növekvő munkanélküliség és sok család folyamatosan csökkenő jövedelme nem ad kielégítő magyarázatot a lopások magas számára. Úgy tűnik, hogy egyrészt a gátlási küszöb csökken, emellett mind több gyerek és fiatalkorú lop, hogy osztálytársaival lépést tudjon tartani. Ezenkívül a lopás sok fiatal számára egyfajta sportnak és bátorsági próbának is számít, mégpedig minden egyes társadalmi rétegben. A bolti tolvajok előszeretettel lopnak kozmetikumokat, ruhaneműket és elektronikus készülékeket. A fiatalkorúak legszívesebben kompakt lemezeket, számítógépes játékokat és ruhadarabokat csennek el – írta a dpa.

Galambkínzásért börtön

Szingapúr (MTI) – Galambok kínzásáért hatheti börtönre ítéltek Szingapúrban egy férfit – jelentette a Reuters. Az 56 éves bűnös három galambbal kegyetlenkedett, kettő belepusztult a kínzásokba. A

80 év késéssel érkezett

Stockport, Nagy-Britannia (MTI) – A hét végén megérkezett a címzett angliai lakhelyére az a képeslap, amelyet egy brit katona adott postára Franciaországban nyolcvan évvel ezelőtt, még az első világháború idején. Az AFP jelentése szerint az 1918. július 24-i dátumot viselő lap egy kastélyt ábrázol. A feladója George néven írta alá, címzettje pedig egy bizonyos Hunt kisasszony volt az Anglia északnyugati részén fekvő Stockportból. A francia postabélyegzője két na lius 26-án kerül amelyen a katon gasztotta a kastély tetett címen jelen dős Alan Rawstho mondta, hogy a kapván elkezdtel derítették, hogy 1 egy Kate Hunt ne két évvel később Hunt. Feltételezi, h ről van szó, és Geor peslapot húgának,

Éjfél után tilos a vízipip

Dubai (MTI) – Dubaiban rendeletet hoztak arról, hogy hétfőtől tilos éjfél után vízipipázni a kávéházakban. Az Egyesült Arab Emírségekhez tartozó sejkség rendőrfőnöke erkölcsi és egészségügyi megfontolásokkal indokolta a döntést. „Az intézkedéssel szeretnénk megóvni az ifjú nemzedéket a veszélyektől és eltévelyedésektől" – idézte a sejkség angol nyelvű napilapja a rendőrség parancsnokát. „A tilalom n ros egészségügyi nyekkel indokolható zá. Azt nem közölt közben mikortól sza gyújtani a pipákat. férfiak által látogato felszolgált vízipipa sisa – igen népszerű sok és az emírség külföldiek körében – a Reuters.

kétéves ter-
tás legjobb-
utyashow-n,
eklődőt vár-
ge, bairól a
Fotó: AP

1021

1984.XI.13.Tv.2. 21.00.

Tv-Híradó

- A Biogal Gyógyszergyár klub könyvtárában nyilt meg Józsa Lajos szobrászművész tárlata. Érmeit kisplasztikáit tekinthetik meg az érdeklődők. A Debrecenből elszármazott művész a 70-es évek derekán jelentkezett először országos tárlatokon, majd külföldi kiállitásokon. Gyakori vendég Debrecenben és környékén, ilymódon is kifejezésre juttatva kötődését szülő-városához. Kovácsmester édesapjától örökölte és a Tegez utcai műhelyben tanulta meg a fémek, a tárgyak szeretetét, és tiszteletét. A gyerekkori élmények szinesitik egyébként is változatos témakörét. Emlékeztet a történelem, és a művészet nagyjaira, kiválóságaira, de megformálja a természettek küzdő dolgozó embert is. Örök témája a családi összetartozás, a női szépség. Megannyi hangulati elem gazdag, változatos formában jelennik meg érmein, szobrain. Realista látásmód jellemzi, és gyakran él a fényárnyék hatásával. Józsa Lajos szobrászművész debreceni tárlata november 20-ig várja a látogatókat.

az élet ítél

minden szervezet megtarthatja szellemi és cselekvési szabadságát.

Hasonló gondolatot melengetnek a Mérleg utcában is. Itt van a XXXVII. pártkongresszuson választott elnökség többsége – heten a 11 tagból, akik Petrasovits Anna ellen fegyelmit szavaztak meg annak idején, s felfüggesztették elnökségét. Tavaly néhányukat a formaságoktól nagyvonalúan eltekintve a Dohány utcában kizárták a pártból. Most mégsem az történt, hogy a „kizártak kizárták a kizárót", mert álláspontjuk szerint – miután egyetlen pártszervezetnek sem tagja, tagdíjat nem fizet – Petrasovits Anna egész egyszerűen pártonkívüli.

Baranyai Tibor látnivalóan unja már a visszatérő faggatózást az elmúlt hónapok kalandos eseményeiről.

– Nem ez a dolgunk. Már rég nincs ideje a szociáldemokráciának erre a perpatvarra. Áprilisban kongresszust tartunk, örömmel fogadunk küldötteket minden szociáldemokrata csoportosulásból. Egyetlen kivétel: ne jöjjenek azok, akik nem tudnak máig elszámolni a párt anyagi eszközeivel, az autókkal, irodafelszerelésekkel.

• Ezek szerint most már nem is érdekli önöket, mi történik a Dohány utcában?

– Annyira nem, hogy még az épületre sem tartunk igényt. Úgy lejáratták, hogy mindenképpen elköltöznénk. A törvény szerint jár nekünk 780 négyzetméter irodatulajdon, erre talán bankkölcsönt kaphatunk, hogy törlesszük az összegyűlt adósságot, amit „örökölünk". De ez az egyetlen „örökség", amit elismerünk. Persze, jó lenne tudni, hogy mi lett a Szociáldemokrácia '89 alapítvány sorsa. A kurátorok: Petrasovits, Szilágyi, Csurdi, Márkus. Meg két vállalkozó: Szegi János és Harsányi Zsolt.

A kongresszusra készülődve elsősorban az ágazati, szakmai szakszervezetekkel keresik a kapcsolatot – ebben is szakítva a Dohány utcai „hagyománnyal". Baranyai Tibor bejelentette, hogy áprilisra olyan kongresszusi anyaggal lépnek fel, ami a 94-es „vagy: előrehozott" választási program alapja lesz. Középpontjában áll a munkanélküliség, az infláció, a nyugdíjrendszer, a munkavállalói képviselet.

– A kormányzati törekvések most arra utalnak: kényelmes ez a helyzet. A tisztázatlanságok, a szakszervezetek szétzilálása a komprádor tőkének kedvez. A Munkatörvénykönyv tervezetét olvasva, mintha az egykori olasz korporációk elvei köszönnének vissza...

• Mussolini kora azért lejárt...

– Persze. Én is csak a hozzá nem értés jeleként értelmezem a tervezet több pontját. Sürgetőnek tartom a munkavállalók tulajdonlási lehetőségeit pontosan, s kedvezően megszabni. Amit most erről tudni lehet: a „munkásrészvény" jelenleg aligha érhet többet, mint a papír, amire nyomták. Ezzel kell nekünk foglalkozni, s nem maroknyi haszonleső akarnokkal... Bízom abban, hogy a tavaszi kongresszus után bátran válaszolhatunk a Szocialista Internacionálé kérdéseire. Arról persze nincsenek illúzióim: megtámadják majd ennek a kongresszusnak a legitimitását is. Állunk elébe.

– vincze –

Galéria a prérin

Nem kétséges: őrület, de van benne rendszer. Ha valaki fejébe veszi, hogy manapság megélhet és piacot találhat a vagyonmentésre még aukciókon nem szentesített jelenkori művészet, feltéve ha az alkotó saját magát menedzseli és forgalmazza, akkor ebből egyenesen következik *Józsa Lajos* szobrász vállalkozása. Csekély tíz év munkájával megépítette saját galériáját. Igaz, Budakeszi határa, a Makkosi út nem lehető fel a bédekkerekben, az idegenforgalmi programfüzetekben, de hát ott volt a telek. A kapubejáró, a galéria homlokzata egy szerényebb Beverly Hills-i milliomos villáját idézi. A szobrásznak még azok a fillérei is benne vannak, amit esztendők múlva fog megkeresni. De ő bízik a polgárosodó Magyarországban, pontosabban: hogy pénz és ízlés nem örök távolságra kényszerülő fogalmak. Személyes terveiben sem adja alább: művésziskolát akar, szoborkertet, nyüzsgést. Legyen igaza! Szívesen elhiszem ugyanis, hogy Don Quijote réz borbélytányérja aranysisak.

Magánvélemény közügyekben

Ferjáncz Attila:

„Föltuningolva a zsákutcába"

Tragikus történetté vált a végére az, amire már az elején mindkét félnek rá kellett volna csak legyintenie. „Márkaháború" – vérrel... A velencei – nem az olasz! – temető mellett. Csak úgy, stílusosan... Érdtől üldözte egymást egy Lada és egy Dacia. Egyszer egyik előzött, másszor a másik. Az autópályából házilag tuningolt verdáik számára már csak kettejük versenypályáját érzékelték. Közben saját magukat tuningolták fel kétszázra. Mármint vérnyomásra. A sztrádáról levezető út végén aztán elszabadult a pokol. Egymásnak esett a két „úrvezető". Az egyik vasrúddal betörte a másik fejét, de a vért látva, infarktust kapott. Mire a rendőr meg a mentő megjött, már halott volt.

Gyerekkoromban az utakon negyedóránként ment el egy-egy személyautó, a kölykök minden kocsinak integettek. Azóta „automobilizálódtunk", de az utak nagyjából maradtak. Csak a lelkek nem. Még húsz éve sem az számított, kinek milyen kocsi van a feneke alatt. Többnyire volt a Trabant, a Škoda, a Zsiga, meg a Jézus Mária. Mára e „földi paradicsomban" elszabadult a pokol. Nagyzási mániák és kisebbrendűségi komplexusok ütköznek, időnként messze nem csupán képletesen. Anyázó sofőrök öklöt rázva élik meg és ki az elszenvedett vélt vagy valós igazságtalanságokat fő- és mellékutakon. Nem veszik észre, hogy ez maga a ZSÁKUTCA. Nem mondom, hogy nem lehet vagy kell időnként egy-egy kis bocsánatos bűnt elkövetni vezetés közben. Hisz nem vagyunk szentek, s a KRESZ-t is emberek csinálták. Olaszhonban oly irigylésre méltó könnyedséggel születnek a kompromisszumok. Autós és autós, autós és rendőr között. Egy büntetési kampányt követően a firenzei polgárok elkezdték „nagyon" betartani a szabályokat. Az eredmény: megbénult a város. Tehát nem kell bénítani, de egy laza „bocs" vagy „kösz" kézmozdulattal partnerré lehet tenni a szentségelő kocsist is... De az idegesség, a megbántottság ne legyen „spanyolfal" oda-vissza szabálytalanságainkra. S talán nem csak az utakon ne.

Félő, hogy zsebeinket karcsúsító prések a vasárnapi autós sétafikálók számát fogják szaporítani. Akik aztán karámból szabadult csikók módjára száguldoznak – a megszerzett tudással, de a nem-gyakorlás bizonytalanságával. Ezért is lenne nagyszerű, ha olyan autós iskolák alakulnának, amelyekben nálunk fejlettebb autós kultúrájú országokban új, erős kocsi vétele után minden szégyenérzés nélkül bárki szívesen eltölt négy-öt órát szakemberek, versenyzők „karmai közt", hogy vezetéstechnikáját tökéletesítse. Mert gyorsan menni ma már nem nagy dolog, annál inkább megállni! Ha egy önkéntes órával csak egy életet meg lehet menteni, már megérte. Mert – Hemingwayjel nem riogatva, de szólva – „a harang érted is szól"...

Lopott ötlet

Megalakult a Szegények Nemzeti Szövetsége. Tagtoborzó értekezletük múlt héten tartották. És még azt mondják szakbarbár politológusok: korunk nem kedvez a tömegpártoknak. A kongresszus hol lesz? A Népstadionban? Rákos mezején? A Duna jegén? És futja-e a tagdíjra?

Lehetnek-e agarak a szoc

A „sógor" sem érzelmes • A borsodi feszültség • Egy műút is lehet levezető • Merre nyílnak a vámkapuk? • Nem arany már a „fehér arany" sem

Mi lett a nagy hangerővel hirdetett programból, hogy a vas és acél országa leszünk? Azután a gazdasági reformból, amely idestova 25 éve hirdette meg, hogy korszerű gazdaságot alakítunk ki? És ki emlékezik már arra, hogy hány határozat, terv, utasítás, kormány- és pártállásfoglalás jelent meg a gazdaság és mindenekelőtt az ipar struktúrájának átalakításáról? Most pedig mást sem hall az ember, mint leépítésről, elbocsátásról, csődről, gyárak bezárásáról, egész ágazatok válságáról

Önkéntelenül előtolul a kérdés: van nekünk még egyáltalán iparunk, s ha igen, milyen ez az ipar?

– Olyan, mint egy örökölt, többször elés átszabott ruha, amelyet most jól hordható, mutatós, divatos öltönnyé kell alakítani. Aki próbálkozott szabással, varrással, jól tudja, nincs ennél nehezebb és hálátlanabb megbízatás – mondja *dr. Latorcai János*, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium ipargazdasági főosztályának vezetője. – Mindenekelőtt az alapanyaggyártó ágazatokkal és a nagyüzemekkel vagyunk bajban, az elmúlt évtizedekben ugyanis olyan méretű termelőkapacitásokat hoztak létre, amelyek teljesítménye messze felülmúlja az ország igényeit, ugyanakkor ezekből a többlet exportjára a mai világban már alig van lehetőség.

Hagyományos technológia – kézi vezérlés

Csak modern, minőségi árut!

– Hozzá tartozik a képhez, hogy világszerte gazdasági recesszió van, s az anyagtakarékos és a környezetkímélő ágazatok törtek élre – hangsúlyozza Latorcai János. – Kizárólag magas műszaki szinten álló termékeket keresnek. A többivel el van árasztva a piac. Mi pedig itt állunk a vas és acél országának maradványaival, és csak abban bízhatunk, hogy a nyugati tőkét és a nyugati cégeket sikerül becsalogatni. Úgy tűnik fel, ennek köszönheti most megmenekülését például a Dunai Vasmű, ahová az osztrák kohóóriás, a VÖEST helyezi át acélgyártását. Természetesen nem baráti gesztusból, hanem abból a meggondolásból kiindulva, hogy nálunk még mindig olcsóbb a villamos energia és jóval alacsonyabb a munkaerő ára, mint Ausztriában. Nem szólva arról, hogy a nyugati országok most egyre inkább törekszenek a környezetromboló, szennyező ágazatokat keletre áttelepíteni. Sajnos Ózd gondjaira eddig nem sikerült megoldást találni, a Dimavagot viszont várhatóan a privatizáció segít majd kimozdítani a holtpontról.

Dömping? Nyet!

Vállalataink tudomásul veszik, hogy vámhátrány nélkül juthatnak be a Közös Piac országaiba, de panaszkodnak, amikor a külföldi konkurens cégek a korábbinál könnyebb feltételek mellett terítik áruikat a hazai piacon. Pedig a közösséggel kötött szerződés számunkra kedvezőbb, mivel – néhány termékcsoportot kivéve – teljes vámlebontást jelent, ugyanakkor a hozzánk exportálók csak fokozatosan kapják meg a vámkedvezményeket. Ez a tapintatos eljárás iparunkat próbálja védeni, de természetesen nem mindig sikerrel. Ömlik a külföldi áru hazánkba, és hiába esett vissza a hazai termelés, soha nem volt ekkora az üzletek áruválasztéka. Az import számos vállalkozót nehéz helyzetbe hoz, másokat viszont jobb gazdasági és piacmunkára serkent. Ez a verseny.

Ezen a fennálló szabályok szerint nemigen lehet változtatni, bár kivételes esetekben mennyiségi kvóták előírásával próbálják védeni a hazai ipart. Ez történt a közelmúltban a gépkocsi-behozatalt illetően, amikor is 60000 darabban határozták meg az első fél évben a vállalkozók által importálható gépkocsik számát. A kormányzat így próbálja előkészíteni a piacot a hazai gyártású Ford és a Szuzuki gépkocsiknak. A japán autó ugyanis Nyugat-Európában beviteli korlátozás alá esik, és a megállapított kontingensen felül csak akkor exportálható, ha legalább 60 százalék magyar alkatrészt tartalmaz. Erre egy ideig nyilván várni kell, hiszen a hazai háttéripart még ki kell alakítani. Addig tehát minden bizonnyal a honi állampolgár kapja az autókat. A túltelített piacot ezért szeretnék kissé lecsendesíteni.

A nagyobb problémát nem is a Nyugat-Európából érkező áruk jelentik, hanem elsősorban a környékbeli országokban állami dotációval gyártott rossz minőségű dömpingtermékek, amelyek elárasztják a legális és illegális árusítóhelyeket. Ezt próbálják visszaszorítani azzal, hogy bevezették a származási bizonyítványt, amelyen fel kell tüntetni az áru eredetét és minőségét. Olyan cipőt, zoknit, sportfelszerelést ne vásároljunk, amelyen ez a jel nem található. Az ilyen termék hamisítvány! Mint ahogy hamisítvány az a több tízezer Adidas cipő is, amelyet szétterítettek a magyar piacon. Új garanciaszabályozást is kiadott a minisztérium. Ez a vásárló fokozott védelme mellett azt is előírja, hogy a kereskedelem nem hozhat forgalomba olyan árut, amelyre nem ad garanciát.

n. l.

• Ez a folyamat elkerülhetetlenül mind nagyobb foglalkoztatottsági feszültséget okoz a borsodi térségben, nő a munkanélküliek száma, a munkanélküliket pedig nem tudjuk meggyőzni arról, hogy rossz volt a korábbi iparpolitika és most ennek levét isszák.

Józsa Lajos

[illegible]

Alföld 1985/10

Józsa Lajos, 2.) Folytatás.
festőművész

Napló / Veszprém /,
1984. jún. 16.

Józsa Lajos: Balatoni táj

1.) Veszprémi festők kiállítása Dunántúlon.

nyózni kell, mozdulatait, mozgásukat megfigyelni. De művészi munkát is végez a preparátor, ha nem csupán természethűen, hanem jellemző helyzetben (megtorpanás, várakozás, ugrás, vagy a támadás pillanata) rögzíti az álla-

menyekből nem mányoznatnak a műanyag gipszmodellek sem. Nemcsak szervmodelleket, hanem egész testrészeket, sőt egész állatokat is készítenek ezzel a módszerrel.

A legizgalmasabb munka talán a nagyobb testű állatok

kokkal kasírozza ki, a kapott pozitív formadarabokat összerakva, a belsejében üreges állatszobrot készít. Erre a gipszszoborra dolgozza rá végül az állat bőrét.

Képünkön: munkában a preparátor.

Veszélytelenebb gólyafészkek

Új típusú bibliobusz

A közelmúltban Cegléden átadták a Csepel Autógyár és az IKARUS székesfehérvári gyáregységének gyártmányfejlesztési programja keretében az eleve e célra tervezett mozgókönyvtárat. Az új jármű oldalai zártak, a természetes fényt hátulról és a tetőről kapja. Egyetlen ajtaja elöl nyílik. Hűtőszekrény és mellékhelyiség is található (ez utóbbi olyan, mint amilyent a repülőgépen vehet igénybe az utas). A busz tengelyével párhuzamos polcokon mintegy 3500 kötet könyv helyezhető el, s így egy kisebb falusi könyvtár állományának megfelelő mennyiségből válogathatnak, s itt minden korosztály és érdeklődési körű olvasó megtalálhatja a neki tetsző és szükséges olvasmányt. Tápraktárában

Józsa Lajos, festőművész 1.) Folytatás

Veszprém és Gladsaxe testvérvárosi kapcsolata, barátsága, a kölcsönös képzőművészeti kiállítások rendezésében is megnyilvánul. A kozelmúltban két veszprémi festő Józsa Lajos és Fülöp Lajos alkotásait mutatták be a dániai testvérvárosban. A megnyitón a két alkotó is részt vett.

Veszprémi festők kiállítása Dániában.

Napló /Veszprém/, 1984. jún. 16.

Születésnapi interjú XANTUS GYULÁVAL

- Kedves Művész Úr! Isten éltesse 73. születésnapja, december 28-a alkalmából! Kérem, árulja el mindannyionknak, hogy - annyi művészeti tanulmány szerzőjeként - miért őrzi asztala fiókjában, kiadatlanul a "Szemközt a világgal, önmagammal és a művészettel" című kéziratát? . . .

- Várj, mielőtt válaszolnék, koccintsunk egy kis Napóleonkonyakkal. Előkészítette Ilonka asszonyom a feketét és a sütit . . . Örülök, hogy a Művészetbarátok Egyesületében számon tartjátok jeles ünnepemet. Igen, ez lesz a hetvenharmadik, szóval túlléptem életem delén . . . Istenem, micsoda évtizedek vannak mögöttem! Megírtam az életemet, a vallomásomat, de kiadása még nem időszerű, talán majd egy-két év múlva, ha megérem a hetvenötöt. Szíj Rezső könyvecskéje a MAI MAGYAR MŰVÉSZET 36. füzeteként sokmindent elmond rólam, tetteimről, világcsavargásaimról, műveimről. Sajnos már antikváriumban sem kapható . . .

- Életed gyökereire vagyok kíváncsi. Mint annyian a nagy egyéniségek közül, Te is Erdélyből indultál . . .

- Igen, Alsó-Fehér vármegyében, Borosbenedeken születtem 1919. december 28-án, polgárcsaládban. A Képzőművészeti Főiskolát Szőnyi István tanítványaként, 1946-ban végeztem, majd különféle iskolákban rajzot tanítottam. 1954-től a Pedagógiai Tudományos Intézet munkatársa voltam, 1960-62 között az Országos Pedagógiai Intézet Vizuális Nevelési Tanszékét vezettem, majd húsz esztendőn át a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanársága volt az osztályrészem. A tanítás, nevelés mindenkor szenvedélyem volt és maradt.

- Hét évtized életművében mennyi festmény, rajz lehet?

- Körülbelül 3500 lenne, ha összeszámolhatnám. Sok ez, vagy kevés, nem tudom. Ma is, mindennap dolgozom, és addig, míg lélegezni tudok.

- Műveidet itthon és a nagyvilágban hány kiállításon mutattad be?

- Azt hiszem, hetven hazai és külföldi kiállításon szerepeltem. Budapesten sokszor volt tárlatom, de eljutottam Hódmezővásárhelyre, Veszprémbe, Miskolcra, Boglárlellére, Győrbe, Ceglédre, Biharkeresztesre, Nyírbátorba, Debrecenbe éppúgy, mint Új Delhibe, Katmanduba (Nepálba), Bagdadba, hogy csak a jelentősebb helyeket említsem . . . Szenvedélyem volt és maradt a világcsavargás, más népek művészetének tanulmányozása, a híres múzeumok és képtárak, kiállítások csodálása. (Nem egyszer magammal vittem serdülő fiamat, lányomat is. Judit most Madridban él, műfordító, a fiam itthon dolgozik. Mindketten művészlelkek, kultúra-imádók. Többször megfordultam és tanultam Párizsban, Olaszországban, a volt Szovjetunióban, NDK-ban, Csehszlovákiában, Romániában, Svájcban, Hollandiában, Spanyolországban, hogy megismerjem a festészet, szobrászat világkincseit. Az utazások mindig fellelkesítettek, és arra ösztönöztek, hogy egyéni stílust, munkamódszert alakítsak ki magamnak. Műveim föllelhetők Japánban, Dél-Amerikában, az Egyesült Államokban, Kanadában s másutt is. 1986-ban csaknem hatvan munkámat ajándékoztam Berettyóújfalunak, az ottani Bihari Múzeumnak, ezzel megalapozhattam a városka galériáját. Konokul hiszem, hogy a festészet és a közönség kapcsolata mindennél fontosabb, sikerélménnyel tölt el.

- Fischer Ernő, Losonczi Miklós, Szíj Rezső is abszolút egyéni stílusú művésznek tart. Idézek tőlük néhány mondatot. Fischer írja többek között, hogy "az élet, az ember, a művészet keresi szintézisét a művészetben és a műveiben egyaránt". Losonczi szerint: "Xantus Gyula festészetünk egyik Odüsszeusza. Megindít energiájának eruptív ereje, ismerőssé alakítja, megszelidíti, barátunkká teszi a holnapot . . . Jelképes realizmusa, összetett jelek-

Józsa Lajos müve – Xantus Gyula (bronz)
Fotó – Tóth István

kel állandóan bővülő képírása, felületkezelésének organikus rendje színes ünnepnek érzékeli és teremti a világot, csöndben hírdetve: a létezésnek nem csak szülöttei, hanem egyre inkább formálói vagyunk, lehetünk".

- Mit mondjak mindehhez? Kiadatlan kéziratomból vehetek válaszmondatokat. Vázlatosan megfogalmazott életérzésem, felismert és elfogadott alkati, temperatumbeli sajátosságaim alapján fokozatosan alakítottam ki alkotómódszerem, képépítésem modelljét, makettjét . . . Fejből festek, régi, de alapos, kiterjedt stúdiumok során felhalmozódott képzeteimre támaszkodva . . . Élményeim először amorf, alaktalan víziókban jelentkeznek; ezekben éppen csak fel-felvillan egy-egy határozottabb pont, formai, színbeli összefüggés, valamely jellemző kalligráfia, esetleg mindezeket átfogó tömeg, még laza szerkezeti tendencia. Ezek közül lassan kiemelkedik egy arc, figura, állat, madár, virág, stb. . . A kép látens továbbérlelődés során elérkezik az igényesebb szinten lehetséges megragadás, az elképzelések realizálásának pillanata: most már egy kemény, határozott, szinte véglegesnek tűnő rajzot építek . . . Az egész felületet a képi vízió domináns színével vonom be, mintegy eltűntetve, belerejtve az előző megfogalmazás nyomait . . . Még a festék száradása előtt a forma és színtömegbe egy-egy világos rajzot, "belakarcolt" kalligráfiát is elhelyezek, így a sötét és világos rajz, valamint a felhordott jellemző szín felülete fakturálisan gazdag, ugyanakkor inspiratív, továbbfejlesztésre alkalmasabb felületet nyújt. Képeim legtöbbször két-három színre épülnek, majdhogynem monokrom jellegűek. A szimbolikus tartalomnak megfelelően szívesen használok tiszta színeket, sőt aranyat, ezüstöt. Képeim nem úgy születtek, mint egy tételesen megfogalmazott igazság, a cselekvés és gondolkodás állandó ütközésének folyamatából . . .

- Búcsúzóul jó egészséget, további műveket és boldog új esztendőt kívánok Neked, Egyesületünk volt elnökének, Ilonka asszonynak, gyermekeidnek, unokáidnak! Kívánom, hogy a húsz évvel ezelőtt kiadott, vizuális nevelésről készült könyvedet mihamarabb újra megjelentessék, mert ma antikváriumban sem kapható, pedig nagy szükség lenne rá.

Pallag János Róbert

Józsa Lajos arcban

Káldi János (1922 – 1991)

A Kámoni arborétum

Ezüsthárs, tornyos tölgy
mandzsu fűz, függönyt játszó, finom rózsalonc,
élénk parázslású növényi sokaság,
fa- és virágtestvéreim,
kedvre derítők,
az élet nagy igazságaira példával oktatók,
erősítsetek, bíztassatok,
mondjátok nem szűnően,
hogy mindaz, amit tesztek és teszek,
érdemes és értelmes.
Arra születtünk,
– ti is és én is –,
hogy fömutassuk a Szépséget
ebben a végtelen Mindenségben,
mindenféle zord tapasztalat ellenére,
akkor is, ha tépik már a Bűvöletet
a szélvész vad kezei.

Éger, lucfenyő, rhododendron,
havasszépe és vörös juhar,
súgjátok a szívemnek, hogy nem haszontalan
a Gyönyörűségért való áldozat,
sugalljátok, hogy aki egész életével
a Tündöklésért él,
azt a Tündöklet végülis
a jobbjára állítja,
kedves gyermekeként.
Mert mi is a fő törvény?
Tegye ki-ki, amit tennie adatott.
Szikráztassa föl önnön lényéből az egyszeri
és megismételhetetlen
Varázslatot.

Páncélfenyő, gyantás cédrus,
sejtelmes szavú tiszafa, kúszó vadszőlő,
hűséges borbolyabokor,
látjátok, –nem más–, egynyári virág az ember is:
amit magából nyújthat,
pillanatnyi Káprázat csupán,
holdfényben feltündöklő, pmpázó tulipánfa,
a hajnal pipaccsal telt kosara,
fölragyog, s már oda is,
emlék lesz,
elúszó, könnyű felleg.
De tűnj, tűnj, szomorúság,
hiszen a Káprázat egyáltalán nem hiábavaló.
Méltóságos része az emberi sorsnak.

Hálóinges, fiatal nyírfa, krómsárga gyertyán,
elvérző, kis cserszömörce, áhítatos babérmeggy,
segítsetek, hogy létem lényegét soha föl ne adjam,
s halálig daloljam
az egyszer-való Álmot,
– Álom nélkül nem Élet az Élet –,
s azt, hogy
áldott mindenki, aki adott a Csodából
– akár egyszer is –,
amelyből csak ő adhatott.

(1981)

MÚZEUMFALU – OLADI-KILÁTÓ – KÁMONI ARBORÉTUM

Szombathelyt, Magyarország első városi települését Claudius római császár kr. u. 43-ban alapította Colonia Claudia Savaria (rövidítése a feliratokon: CCS) elnevezéssel A négy évszázados római uralom alatt a provincia vallási központja és időszakonként a helytartó székhelye volt. A Nyugat királynőjének becézték történelme során, jelezve, hogy hazánk nyugati határvidékeinek életében kiemelkedő szerepe van: Nyugat-Dunántúl természetes fővárosa, az Ausztriával határos terület gazdasági és szellemi központja, Vas megye székhelye.

A Perint-patak hídján áthaladva a Csónakázó-tó, a Horgász-tó környékére: a tófürdő, a kemping és a falumúzeum együtteséhez érünk. A horgásztó észak-nyugati részéhez kapcsolódik a szabadtéri néprajzi múzeum, a Vasi Múzeumfalu. Létesítése gondolatát már 1939-ben felvetette Tóth János építészmérnök, a magyar népi építészet egyik legkiválóbb ismerője. A mai termálfürdő területén akarta elhelyezni az őrségi, hegyháti, kemenesaljai és a Rábavidéki szlovénok lakta legszebb házakat. Az elképzelést dr. Pável Ágoston, a múzeum néprajzos igazgatóhelyettese is támogatta. Tervük azonban a II. világháború miatt nem valósulhatott meg. 1973-ban már – Bárdosi János néprajzos múzeológus bekapcsolásával – megnyithatták a múzeumfalut.

A kivitelezők arra törekedtek, hogy minél tökéletesebben adják vissza a régi falu hangulatát. Épületegyütteseket, gazdasági udvarokat – nem is mindig egy helyről származó épületekből – alakítottak ki. A soknemeztiségű és változatos táj jellemző népi építészeti remekei: régi lakóházak, malom, harangláb, gémeskút, pálinkafőző, boronafalú sertésól, sövényfalú torkospajta nyújt sajátos élményt. Mindezt madártávlatból élvezhetik a városba látogatók – a szombathelyiek kedvenc kirándulóhelye – a dombtetőn álló Oladi kilátóról.

Tiszta időben délkeleti irányban jól lehet látni a balatoni hegyeket, a Sághegyet, a Kissomlót, nyugati irányban pedig az Írottkőt és Ausztria hegyeit.

Az utcák fasorai változatos faféleségekből állnak. E tekintetben Szombathely egyedülálló hazánk minden városa között. Ez a fásítás dr. Saághy Istvánnak, az 1920-as évek egyik legkiválóbb magyar dendrológusának köszönhető, aki a Gyöngyös-patak partján lévő csodálatos kertjéből biztosította a pompázó fasorokat.

A Kámoni Arborétum tündérkert, mely a gyermekkor lepkeszárnyas álmait varázsolja vissza teraszos sziklakertjével, a tóparti ciprusokkal, az árnyas utakat szegélyető fákkal. Bejárata a Szent Imre herceg utca 102. sz. alatt van. a díszkert 1842 óta volt az arborétum alapító Saághy család tulajdonában. Az első díszfák telepítését Saághy Mihály kezdte, majd fia, István folytatta kiváló szakértelemmel.

A ma 25 hektáron fekvő, évszázados Kámoni Arborétum Magyarország leggazdagabb dendrológiai (fa és cserje) gyűjteménye. 1953-tól az Erdészeti Tudományos Intézet lett a gazdája. **A fafajták száma meghaladja a háromezret.** Fenyőgyűjteménye különösen értékes; mintegy 500 törzskönyvezett fenyőfajta látható a kertben. Közülük legnagyobb érdeklődésre tarthat számot a park közepén lévő mamutfenyő, a fenyők királya. A hazai fajtát képviselik a kecses, magas, magányos malonyai oszlop-tuják, melyeket Ambrózi István, a Jeli-arborétum létrehozója tenyésztett ki. A fenyők nemesítését az arborétumban Saághy István kezdte el. A keresztezéssel előállított fenyőfajtát Gayer Gyula dendrológus nevezte el "Pieca Saághy"-nak. A lombosfajták közül egyedülálló a tölgygyűjtemény. Európa-hírűek a nyíló magnóliák s a számtalan színben tündöklő azaleák és rhododendronok. Érdekesség a kaktuszgyűjtemény is. A cédrusok szűrt fényű árnyékában hangarózsák pompáznak s a hegységek, lápok fehér, lila, s narancssszínű szirmú, élő ékszerek fűszeres, fanyar illata lengi át a lótuszos tündér-rózsás tavakat. Az arborétumi sétákra jövők sokszor annyira hatása alá kerülnek a szépségnek, hogy szeretnének hazavinni otthonukba, kertjükbe az érdekes virágú bokrokból. Ennek sincs akadálya! A bejárathoz közeli díszfaiskolai lerakatban megvásárolhatók a sétákon kiválasztott növények kis cserepekben, melyekből ki-ki tetszése szerint összeállíthatja mini-arborétumát.

Dr. Domonkos János

Gross Arnold rézkarca – Életfa (részlet) ☛

Józsa László

festő

1884–87.

Éimisk 1930. 84. l.

1911

er 18-án.

és a Nemzeti Muzeum tulajdonában
lhelyezett gyümölcscsoportot ábrá-
ző fajú csemegeszőlőből, három kü-
naptól felhasadt sárga dinnyéből,
z fügéből, egy őszi baraczkból és
összeállitva. Jelzése alól balra:
F. 1868.

58.4 cm.-- Lelt.sz.4080.-- Értéke
roly ajándéka 1909 julius 6-án
elfogadtatott középületek diszité-
gyarapitására 1912 január 5-én
1912 március 21-en (624-912)

.n.485-911
308-909-1
.lelt.6532.

47

Józsa Lászlóné

Emlékez

Sártól gyúrt milliók

Magyar Ifjúság 1972 jún. 19

Jórsa Lászlóné, iparművész

– Főiskolát végzett. A Budapesti Kerámia Iparművészeti Háziipari Szövetkezet kerámikus tervezője.

– Sártól gyúrt millióh
Magyar Ifjúság, 1970. VI. 19. 21. l.

Józsa Lászlóné keramikus M.I.K.

részt vett a kiállításon

Banánszinü vázák.

/f.r./ kerámia -tárgyak kiállítása

Magyar Nemzet 1963. március 7.4.1.

Józsa Mária MDK

Szerepelt a "Béke és a népek barátsága" kulturális szemle képzőművészeti kiállitásán Győrött.

"Nagyanyó mesél"

Barabás László: Uj tartalom és formakeresés. Kisalföld 1962.máj. 10.

Józsa Mária

az alábbi pályázaton 32.000 forintos kiemelt megvételben részesült 7. sz. pályamű egyik szerzője.

Román András: Lébény községközpont tervpályázata, 1970. - Magyar Építőművészet, 1970.6.sz. 2-6.l.

Józsa Mária MDK

A "Béke és a népek barátsága" kulturális szemle keretében a KISZ Győr-Sopron megyei bizottságának pályázatán mindhárom dijat megosztva osztották ki.
I.dij: Horváth Mária és Józsa Mária
II. dij: Pongrácz Gábor és Földési Mária
III. dij:Sányi Ilona és Koller Éva közt.

K Barabás László: Uj tartalom és formakeresés.

Kisalföld, 1962. máj. 10.

Józsa Mária MDK

A Győr-Sopron megyei KISZ-bizottság pályázatának biráló bizottsága/ Alexovits,László, Holly Tibor, Zuber Titusz

"Fiufej" temperáját

400 forintos dijazásra fogadta el.

—: A KISZ-bizottság foto- és képzőművészeti pályázatának eredménye.

Kisalföld, 1963. ápr. 7.

Jórsa Mária
építőművész

Jórsa Mária a győri tervezőiro-
dánál dolgozik. — Méltatás.

i. j.: Kerdőhiör
Tukor, 1975. aug. 12 – 27 oldal.

Jánossy Péter (TTI)

Vezető építész: Callmeyer Ferenc

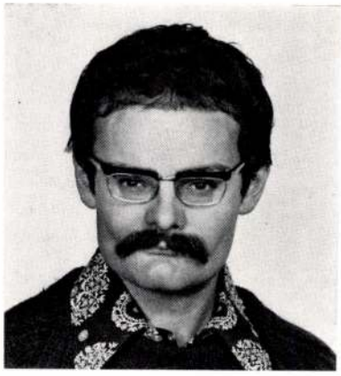

Született 1949 vízkeresztjén Budapesten. A kőszegi Jurisich Miklós gimnáziumba járt, diplomáját 1972-ben védte meg a BME Lakóépület Tervezési Tanszékén. A TTI dolgozójaként lakótelepi és közintézmények tervezésében vett részt. Hazai és nemzetközi tervpályázatokat adott be.

Munkaügyi Minisztérium Oktatási Központja a Római parton

Tervezés éve: 1976, a kivitelezés 1977. II. negyedévében indul.

1. Helyszínrajzi izometria M=1 : 2000. A táj adottságai: Dunára merőleges nadrágszíj parcellák, dús növényzet, sufni-bódé-toldalék épületek, kerítés, kánikulában elviselhetetlen túlzsúfoltság, gépkocsi-özön, szemét, az év nagyrészében meghitt elhanyagoltság, csönd, a közterület csekély, a telkek magántulajdonban, ill. intézmények tulajdonában.
   Cél: a megbízás ürügyén megvizsgálni az értékes táj rendezésének esélyeit, különös tekintettel a fuldokló Budapest lélegző területeinek közkinccsé tételére.
   Módszer: a telkek fokozatos összevonása, épületek, telepek kiképzése úgy, hogy az a közhasznosítás esetén se legyen akadály, az elkerülhetetlen burjánzás szabályozása a közművesítés, út-telepítés stb. eszközökkel.
2. 1. szint alaprajza M=1 : 800; csónakház, kabinsor, vizes csoport (árvízveszély miatt lábakra állítás).
3. 2. szint alaprajza M=1 : 800 ; bejáró, konyha-étterem, társalgó, tantermek, könyvtár, kiszolgáló helyiségek.
4. 4. szint alaprajza: M=1 : 800; szállodai szobák, gépészeti és egyéb kiszolgáló helyiségek.
   A különböző tartalmú területsávok az épületen belül folytatódva térfajták szerint, szintenként pedig tartalmilag osztályozódnak.
5. Déli homlokzat M=1 : 800; az épület szerkezetei kapható termékek összeválogatva úgy, hogy a célnak éppen megfeleljenek, kopásuk mértéke közel azonos legyen.
6. Keresztmetszetek M=1 : 400; szerkezetek: UNIVÁZ, fa és acél nyílászárók, üveg-acél tornác (egyben árnyékoló is), huzalbetétes üveg-acél korlátok.
7. Távlati képek: az együttes nyáron üdülő, ősztől tavaszig bentlakásos vezetőképzőként szolgál.

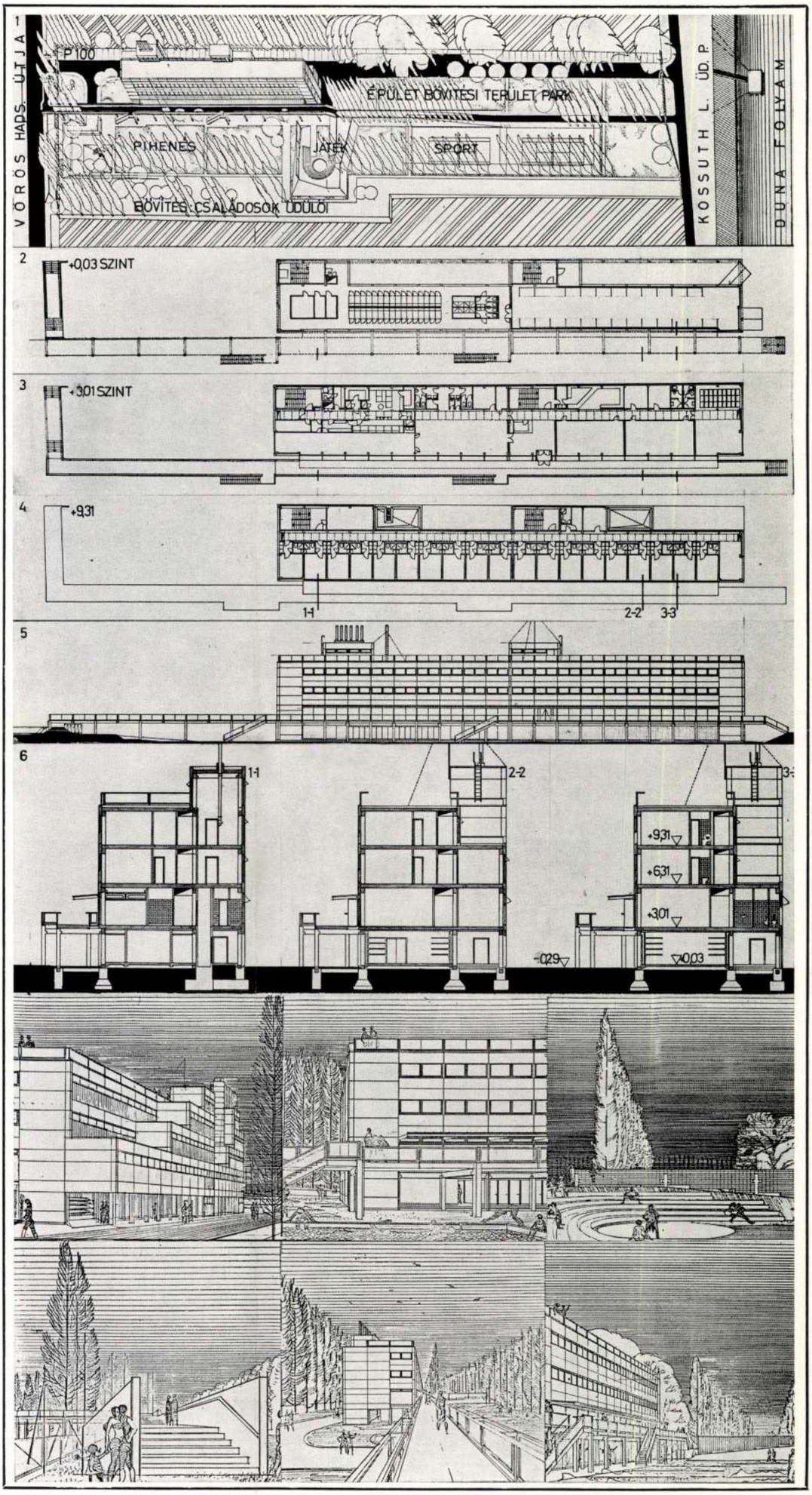

Józsa Mária (Győri Tervező Vállalat)
Vezető építész: Lőrincz József

1945-ben Zalaegerszegen született. A budapesti Eötvös József gimnáziumba járt. A BME Építészmérnöki Karán 1969-ben kapta meg diplomáját. Azóta a Győri Tervező Vállalat dolgozója.

Megvalósult munkák

Várpalota: 126+80 lakás, ABC áruház; szolgáltató létesítmények;
Győr: 250 fős kollégium, KÉV javítócsarnok, Zrínyi utcai kórház laboratórium és gyógyszertár épülete;
Székesfehérvár: Dr. Münnich lakótelep: 16 tantermes iskola, ABC Áruház;
Nyergesújfalu: Magyar Viscosa Gyár készenléti lakótelep: lakóépületek.

Tervezett munkák

Szentlőrinci sütőüzem; Keszthely: Agrártudományi Egyetem fejlesztési tanulmány (Lőrincz József irányításával); Budapest, II. sz. AFIT Révész utcai telephely fejlesztési tanulmány.

Eredményes pályázatok

Lébény községközpont; korszerű vendéglátóipari együttes; Győr-délnádorvárosi negyedközpont; középfokú közművelődési könyvtár.

Kórház-laboratórium és intézeti gyógyszertár, Győr, Zrínyi utca

Az együttes feladata a Megyei Kórház igényeinek kiszolgálása.

Szerkezet

A földszint+1 emeletes alápincézetlen 36×18 m befoglaló méretű épület 6×6 m raszterban elhelyezett előregyártott kettős oszlopokon nyugvó gerendák nélküli síklemez szerkezetű. A külső térelhatároló falak falazottak, kívül pirogránit burkolattal.

Az épület laboratóriumi munkahelyeket tartalmazó része a technológia változását tudja követni az épületszerkezetek érintése nélkül. A technológiai és gépészeti vezetékek függőlegesen a kettős oszlopok között kialakuló nyitható szekrényben helyezkednek el, vízszintesen pedig a laboratóriumi berendezés szolgáltató sávjában. Így a bútorok elhúzásával, illetve a szerelőszekrény nyitásával könnyen szerelhetők és ellenőrizhetők.

A flexibilitást biztosítja, hogy a válaszfalakat a padló és a mennyezet közé befeszített Dexion—Salgó tartószerkezetre szerelt laboratóriumi bútorok, ill. könnyű válaszfallapok alkotják.

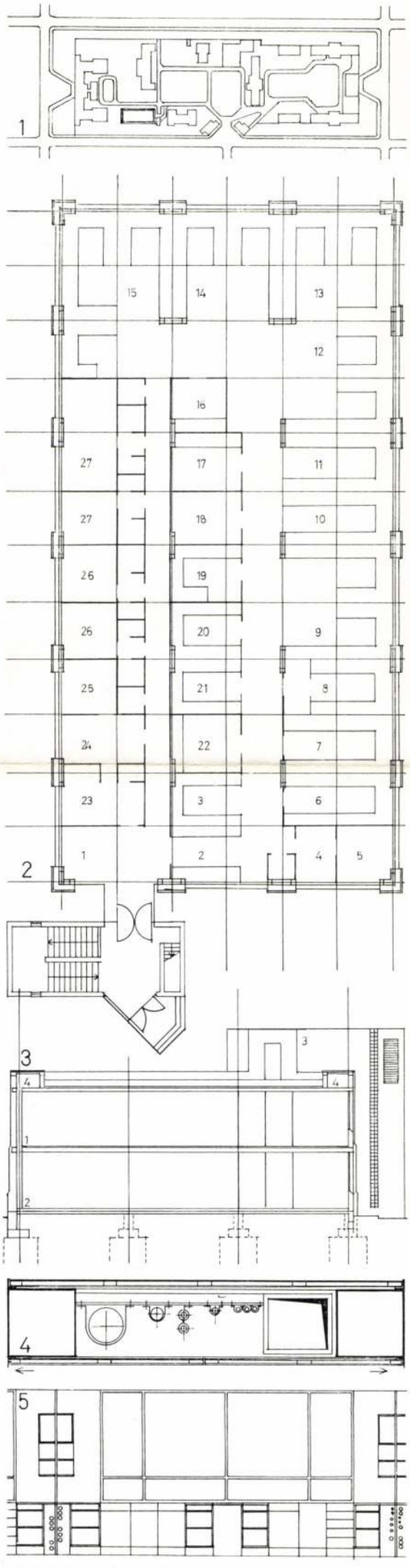

1. Helyszínrajz
2. Laboratóriumi alaprajz, M=1 : 300

1. Váró. 2. Diszpécser. 3. Szétosztó. 4. Lúgraktár. 5. Savraktár. 6. Chromatográfia. 7. Elektrolit. 8. Jód-laboratórium. 9. Oldatkészítő. 10. Műszer. 11. Hematológiai laboratórium. 12. Szerológiai laboratórium. 13. Kémiai laboratórium II. 14. Kémiai laboratórium I. 15. Általános laboratórium. 16. Öblítő. 17. Analitikai mosogató. 18. Desztilláló. 19. Optikai szoba. 20. Vegyszerraktár. 21. Anyagraktár. 22. Centrifuga. 23. Ambulancia. 24. Ügyeleti feldolgozó. 25. Ügyeleti szoba. 26. Orvosi szoba. 27. Öltöző

3. Metszet, M=1 : 300

1. Laboratórium. 2. Gyógyszertár. 3. Szellőzőgépház. 4. Légcsatorna

4. Szerelőszekrény részletrajza, M=1 : 20
5. Belső berendezés, M=1 : 100

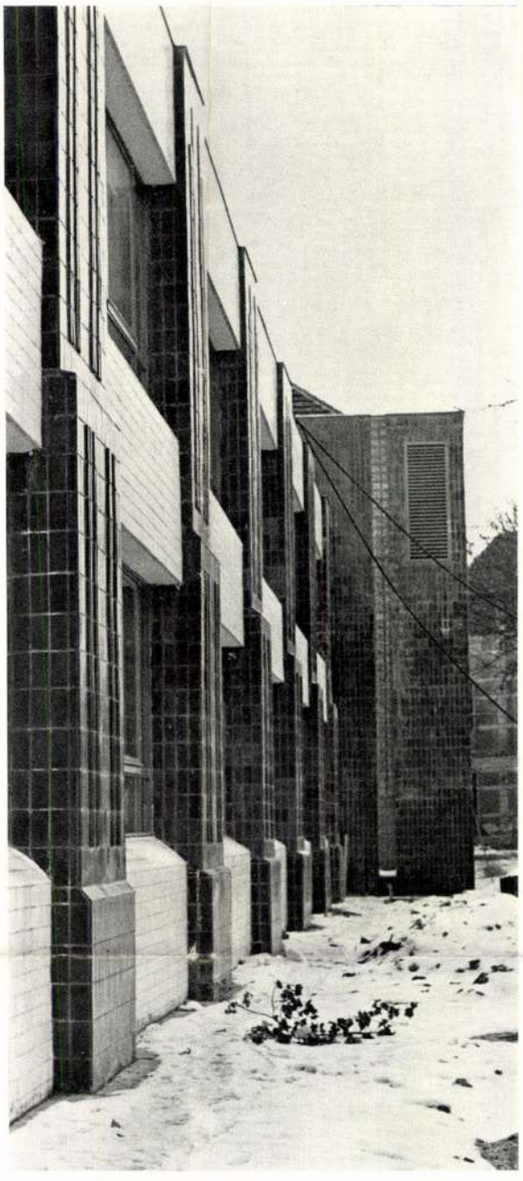

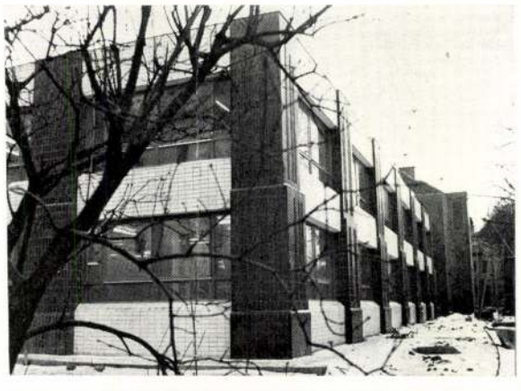

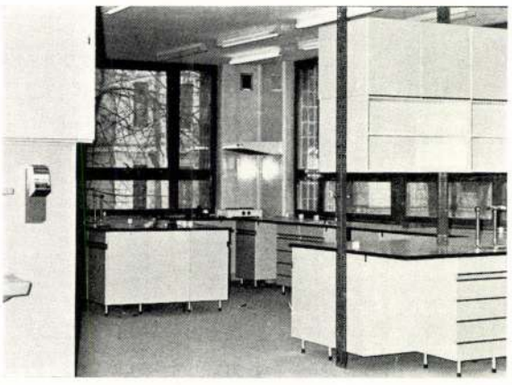

Foto: Józsa Márton

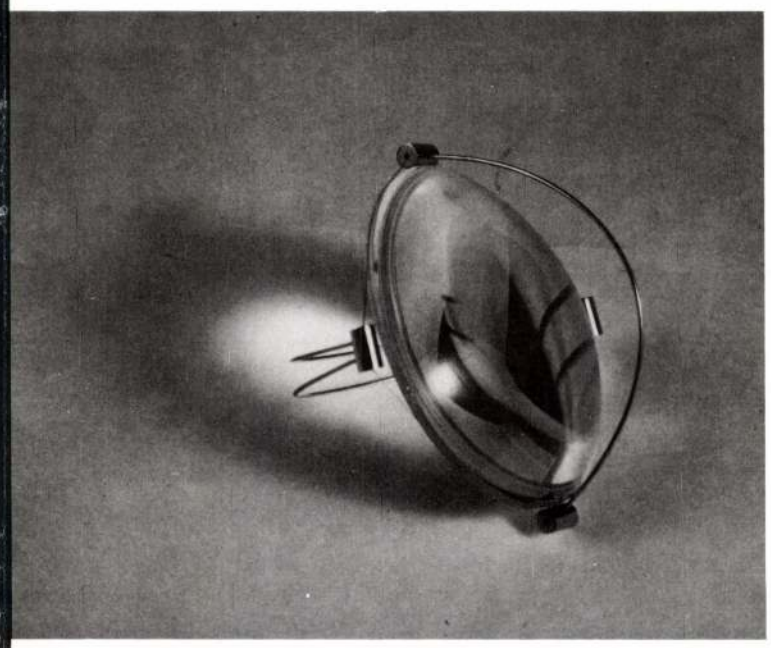

Kitűző / Anstecker

JÓZSA MÁRTON

Budapest, Sárospatak u. 3/13.
H-1125

1968-ban született Budapesten.
A Magyar Iparművészeti Főiskola hallgatója /Fémműves szak/

Önálló kiállítása:
1989 Bútorkiállítás, Uskva
Galéria, Utrecht
/Hollandia/

DIVAT ÉS LÁTVÁNY
1990 június 15 - július 8

NÉMETH GÁBOR

Budapest, Horváth Mihály tér 2.
H-1082

1963-ban született Budapesten.
1989-ben fejezte be tanulmányait a Magyar Iparművészeti Főiskolán /Fémműves szak/.

Csoportos kiállítása:
1989 Diplomamunkák kiállítása, Tölgyfa Galéria, Budapest

Fémgallér / Metallkragen

Fotó: Németh Gábor

Technikai kísérlet *Technisches Experiment*

Józsa Mária, építész

Lásd: Bartha Laura.

(harangozó): TV-notesz 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975 aug. 1.

Józsa Mária, épitén

L. Nagy Elemér

— követségi kirek

Boutób

Magyar
Építőművészet Bp. 1983

83/2

Józsa Márton

feşlő

1891.

Éimisk 1930. 87. l.

1911.

nuár 10-én ✝ Budapesten 1890 január 5-én

lalja el kisebb-nagyobb terjedelmű
sztortűzzel és boglyakkal, a háttér-
ekkel. A tájék felett az égbolt rel-
ap látszik, melynek sugarai a vizben
alól balra: Ligeti A.1867.

:41.5 cm.-- Lelt.sz.4081.-- Értéke
ndéka 1909 julius 6-án (1308-909).--
épületek diszitésére és más gyüjte-
nuár 5-én (121-912).— Bejelentetett
4-912)

86-911
909-2
t.6533.

48

Megvételben részesült 12. sorszámú pályamű szerzője: Józsa Mária

2. Beépítési terv
3. Földszinti alaprajz, homlokzatok

/Magyar Építőművészet 1977/3/
Kaposvár, Kalinyák városrész déli lapra
Fiatal Építészek Köre III. ciklusával tervpályázatai 1975

2

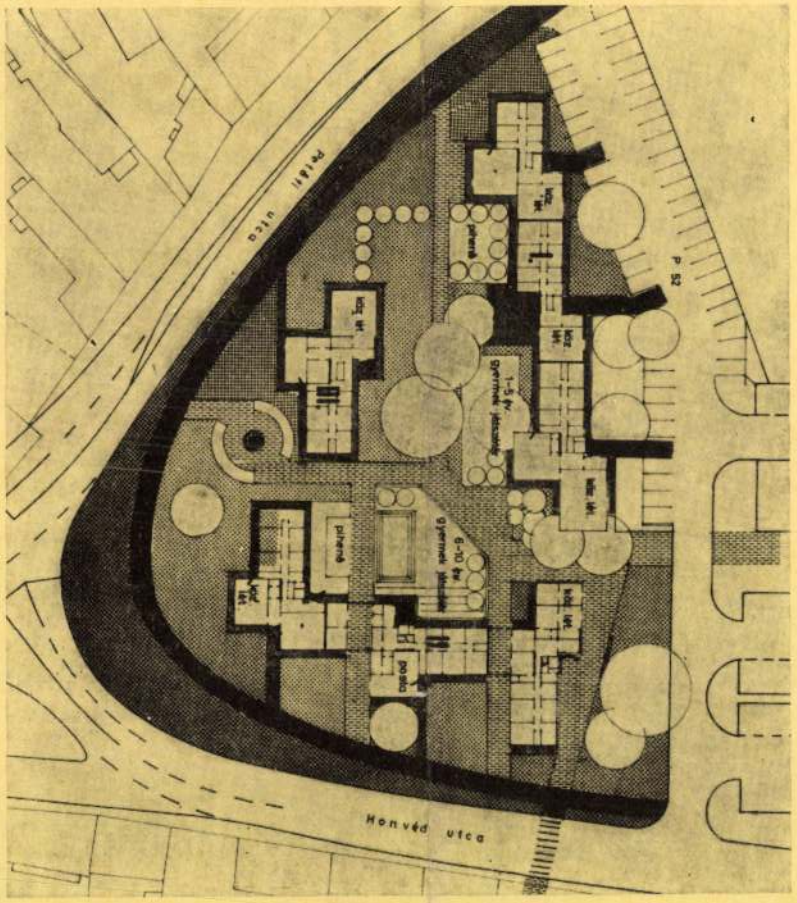

3

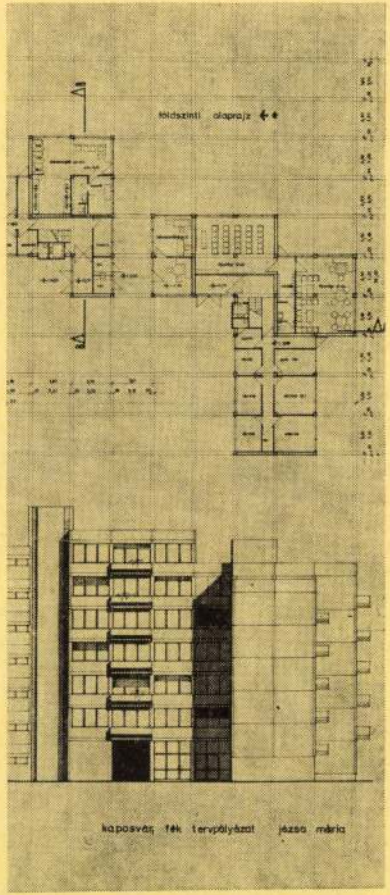

1

Józsa Mária

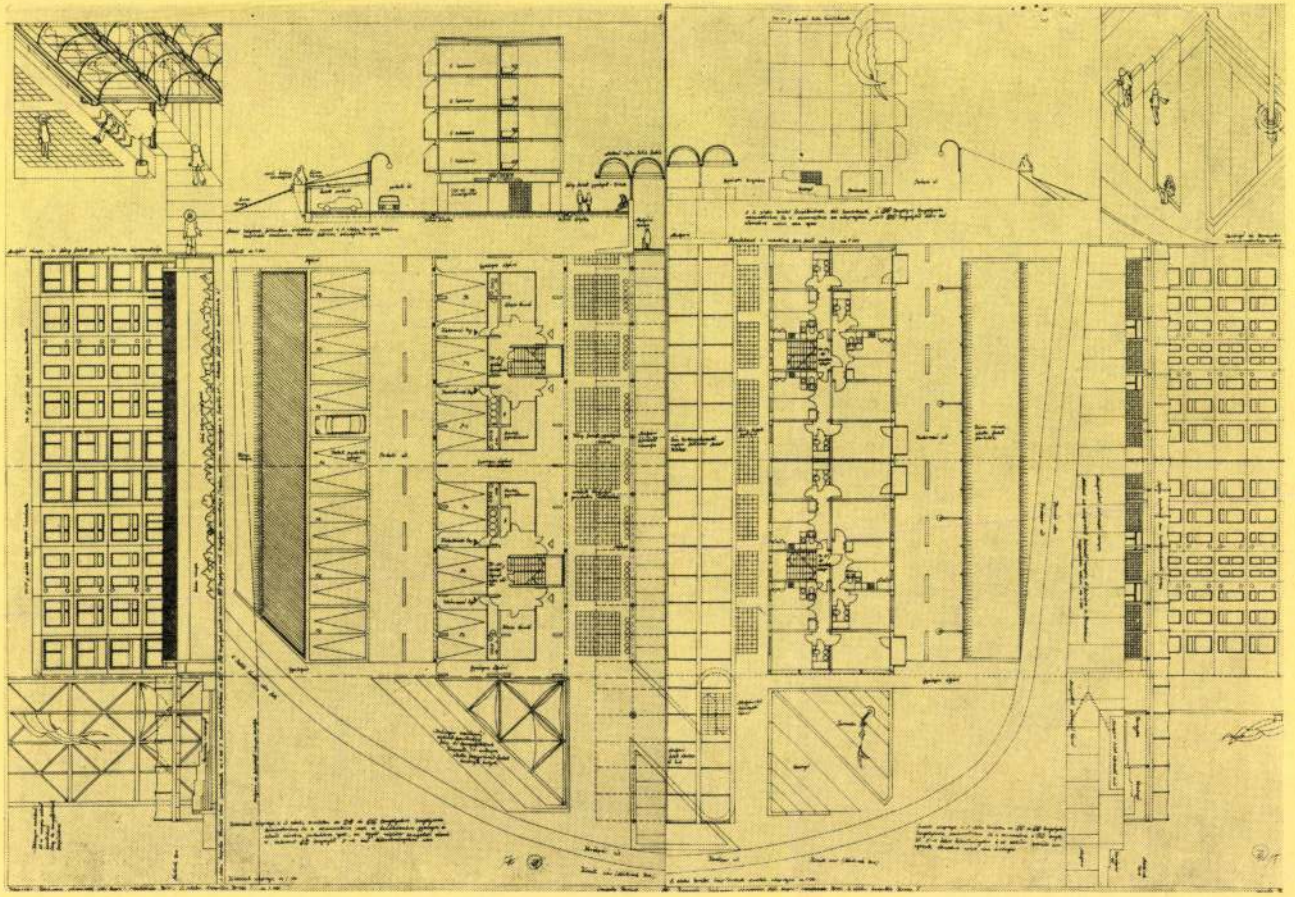

NÉPÚJSÁG-
MELLÉKLET

múzsa

82
1992.
nov. 19

Szerkeszti: NAGY MIKLÓS KUND

Málday K. Ferenc

Minden reggel

A hajnali szél
belefújja
a fény foszlányait
az ablakokba;
csak gondolatban
járható ösvényen
állok —
őseim és köztem
emlékezetem
tiszta ablakai;
velük, a régiekkel,
minden nap összeülünk
egy végtelen énekben,
mely dallam és szó,
hangok tengerében
gyöngykagyló;

minden reggel
ugyanazon a nyelven
ébredek —
rózsaszínű ujjakkal
simogatja a pirkadat
a párkányon helytelenkedő
verebet.

A TARTALOMBÓL: Kovács András Ferenc, Tóth István, Silvia Obreja költeményei ● Czakó Gábor — Banga Ferenc: Magyar Dekameron — A szakma gőgje ● Balló Osvát Ágnes karcolata ● A lélek melegével — tárlatkrónika J. Nemes Irén kiállításáról ● Szellemidéző — Bartha János írása ● Könyvespolc — Vita Zsigmond jegyzete ● Kétszáz éves az erdélyi magyar hivatásos színjátszás — Egressy Gábor nézetei mai szemmel ● Anekdota ● Keresztrejtvény.

Józsa Nemes Irén

JÓZSA Nemes Irén

TÁRLAT

A lélek melegével

Aki kicsit is jártas a marosvásárhelyi festészet világában, első pillantásra felismeri J. Nemes Irén képeit. A művésznő gyűjteményes kiállítása ezt még nyilvánvalóbbá teszi. Alkotói egyéniségének jellegzetes jegyei hivalkodás nélkül, de az összbenyomást meghatározó módon uralják az egész tárlatot.

J. Nemes Irén az idősebb vásárhelyi festőnemzedék ma is folyamatosan dolgozó, korábbi hitvallásához hű tagja, az egykori híres helyi festőiskola jól ismert reprezentánsa. Kompozícióival képzőművészeink csoportos jelentkezései alkalmával rendszeresen találkozhattunk múzeumokban, kultúrintézményekben, magánlakásokban gyakran szembesülhettünk. Nagy egyéni tárlatával évek óta váratott magára. Adósságát most olyképpen törlesztette, hogy úgy érezhetjük, kamattal, ráadással is megtoldotta azt. Képei között a Kultúrpalotában három évtizednyi időszakra tekinthetünk vissza, festői szemléletének, alkotó törekvéseinek több olyan periódusára, melyeket sajátossá egységesít J. N. I. lírai alkata és az az erőteljes élményvilág, amely gyermekkorától mindmáig elkísérte, s ecsetét minden másnál döntőbb befolyással irányítja.

A szülőfalu, Bede, tér mindegyre vissza festményein, az él, lélegzik, érez úgy, ahogy a valamikori gyermek tapasztalta, majd a felnőtti emlékezet megőrizte. Sok-sok városi esztendő sem tudta belső tükörképét elhalványítani, a vidéki környezetet, életmódot varázslatossá bűvölik a szépítő távlatok, a múlt, a letűnt szép korok utáni nosztalgia. Akár idillinek is tekinthetnénk a nem csak Bedét idéző, nem csak a Nyárádmentére jellemző meghitt szobabelsők, a kályhameleg kuckók és mesebeli kis otthonok színes együttesét, ha mellettük nem jelentkezne az idő teltével mind keserűbb valóság, az elnéptelenedés, elvándorlás, a buldózerrombolás fenyegette falukép is. Ha erre gondol, ha erről van mondanivalója, a festői tekintet elsötétül, színei is a hangulathoz komorulnak, festményei drámák sokaságát sejtetik.

Ez a kiállítás is szemléleti, hogy J. Nemes Irén szívesen portrézik, hőseit olykor „helyzetbe hozva" teremt megnyerő, a népi hagyományokba gyökerező életképeket. A nézőre mégis tartósabban ható, festőibb kompozíciók azok, amelyeken az ember csak a mindennapi tárgyai, a maga alakította hajléka, közvetlen környezete révén van jelen. Hiányát a festő a képre kivetített érzéseivel pótolja, úgy, hogy láthatatlanul, de jól érzékelhetően önmagát is beleépíti az alkotásba. J. Nemes Irén egyik legnagyobb erénye, hogy életet képes lehelni az élettelen dolgokba, érzelmek hordozójává, közvetítőjévé léptetve elő azokat.

Szükségünk van az ilyen művészekre. Mint mindenkire, aki mostoha időkben át tudja adni társainak lelke, embersége melegét.

N. M. K.

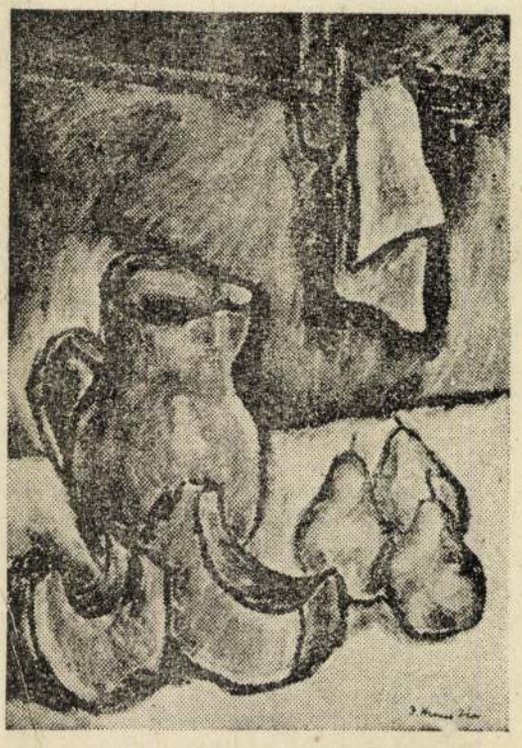

Jakab Tibor reprodukciói

J. Nemes Irén kompozíciója

Józsa Miklós

körségi főkertész
Szarvas

l.

Betnár

90. l.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minis

12710 szám.

Hivatalból.

BUDA

Józsa Mihály

Kertész Szavason

1888. Majtison szül. Szatmáron végezte a középiskolát, Baján a kertészeti főiskolát. Debreccenben, Budapesten (a MAV-nál és a székesfőváros kertészetben) működött, 1921-ben nyugalomba vonult. Szavason telepedett le, ahol gazdasági főintéző. Végig kivizdötte az első világháborut. Kertészeti kiállításokon 5 arany, 2 ezüst érmet és okleveleket nyert.

Márkus György: Békés vármegye. Bp. 1936.

594. l

211-1949

dr. Szentiványi Gyula

főtitkár urnak

Budapest IX.
Hőgyes Endre utca 12

SORSZÓNTHŰ VÁROS POLGÁRMESTERE
Hivatal.
Díj átalányszva.

JÓZSA NEMES Irén *54, 129*
Bede, 1918. október 11.
Magániskolák, festő

Banner Erdély

ség a szerzetesi életm
tala alapitott két mon
zonyult, mert a korakö
püspöke itt, ezekben k
resztény közösségeknek
niségekre volt szükség
nagy veszélyeket rejte

Tours városa, amiko
371-ben meghivta Márto
azonban inkább szerzet
polgárok cselhez folya
hivta Mártont, s az ne
ruházása mellett a bet

Józsa Péter

"Vándorköszörüs" c. képét a cimlapon bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. május 12.
XVII. évf. 19. sz. cimlap.

Fózsa Sándor festőművész

- y-t.: Fózsa Sándor és Fiszl Ilona kiállítása

Nyíregyháza, 1983. október

könyökében? —: ez a „több" Szpérónak és társainak ajándéka, nem tudom, ez olyan „kafkás" lenne, „salingeres" — ő dézte Kafkát ekképp —, hát tény, hogy Szpérót egy utazásunk során álmodtam meg, Párizsban, 1976-ban a St. Severin templom látványa után, ez a templom. Utrillo-reprón is megvolt nekem, nézegettem itthon a reprót, ám aztán később úgy is néztem, hogy földön-hada, jav., hasaltomban Szpéró ült a vállamon, elaludtam, akkor már nem kellett álmodni, az az álom a párkányunkon hadakozó vértes vitézzel, aki veréb volt, Szeverin, aztán meghalt, ezt meg is írtam abban a „sokszonettes" könyvben, a hetvenes évek végén... szóval, innen indult a Szpéró, de nem is innen. Nagyon sokat fordítottam, és egész nap itthon ültem. Mostanság is a legszívesebben itthon ülök. Volt, hogy hetekig ki se mozdultam. Aztán viszont meglódultam, és helytelenül túl nagyokat mászkáltam és dőztem. Mi az, persze, hogy „helytelen". Helytelen volt nekimennem fejjel a fának a minap, de ezt mindjárt elmondom. A párkányunkon azt néztem, ahogy verebek szállnak oda, etetik a fiókáikat, nyüzsögnek, mindenféle. A veréb, ha ezt valaki Weöres nél nem vette volna észre, afféle totemmadár is volt régen „nálunk". Onnét, talán, mála az a kis vers erről. S akkor Szpéró nem ért készületlenül. Az is természetesleg jött, hogy tizenegy évig nem utaztam, még józsevel Tatabányáig se, a Balatonig se. Szpérórral és az utána jövőkkel voltam együtt, egy lyen „devóció" volt ez, odaadás, a legtermészetesebb állapot. Legalább volt, amiek odaadja akkor az idejét, az erejét, a vedvét, a lelkesedését, a kötődésvágyát stb. z ember. Mostanság azért azon talán már úl vagyunk, hogy ezt lekezelőleg kell nézi, csökkent értékűnek tartani — vagy hát

ni volt, hogy nem lehet másképp, s akkor, ugyanakkor, már ott is volt, láttam a falon a fehér madarat, mozaik címerben, zöld mezőben, kék ég előterében, stb., mindegy. Szpérónak fehér lett a végére a két szárnya, és a homlokán volt egy csillagforma folt. Mikor meghalt, éjszaka, a kezemben, s hogy görcseit csitítsam — urémia volt a halál elsődleg oka, magam állapítottam meg, diagnosztizáltam a legjobb barátnémat, s ugyan mire jó ez, hát ezzel próbálja az ember bizonyítani, ahogy *egy* ilyen, vagy egy-egy ilyen, halál-okon töpreng, hogy talán mégse annyira nagyonnagyon rossz ő —, hogy lényének ezt a végidejét csillapítsam, két tenyerembe fogtam, lesimítgattam, s akkor nagy nyugalom „szállt rá". Bár azt hittem, még él; nem élt már. Egy tévdiagnózis, íme! És a szárnyai akkor, de az ő szárnyaik általában, összecsukódnak, lapos lesz a madár, mint egy immár semmi elintézendő ügyet nem tartalmazó táska. Itt, persze, az egy szál neszkávémra „fel" is teljes homály van a szememen, így írok. De hát hívtuk mi itt a Szpérónkat úgy is, hogy Lovacska, például, a csillaga miatt, és ahogy Bécsben, Krieauban most, ezt is Szpéró biztatására tettem, ezt a kis utat, Krieauban a startautó fehér szárnyai összecsuklódtak, a gépkocsi erősen felgyorsult, és az eddig a két szárny mögött haladó, száguldásra kész mezőny nekilódult. Aztán már ott robogtak át előttem, s egy pillanatra átfordult bennem mindenféle, vagy én fordultam el... de később, Párizsban, Vincennes-ben is ugyanez történt, mindig ez fog történni: azt „gondoltam", az VOLT, hogy Szpéró rajtolt-e? célba ért-e? És feküdtem a Montmartre-töve szállodaszobámban az ágyon, és azt éreztem, egy ilyen hetven-a-kilója nehézkedés, mint egy ember, például, mint „én", egy ilyen: hogyan

„Szpéró... Elias... Bobe...", tehát a mindenkori gyorsaságigény az, ha úgy vesszük, nálam azonos tudott és tud lenni az egyenes vonalú, egyenletes mozdulatlansággal... az iskolai fizikatételt csak ennyiben keverem, idáig jutottam. Lementem a boulevard Montmartre sarkára, megvettem a másnapi Paris—Turföt, megittam két sört a „Gymnase"-hoz, Marie Bell színházához címzett fénylő rezű műintézetben, már ismertem, jó volt ez, ez mindig jóleső, nem tudom, mire jó, nem is olyan lényeges. Szpé, jav., Szép Ernő — de hát Szpéróval is folytathatnám a mondatot! Ez megint jó kavarodás — nagyon „lement nekem", persze, a kis kötetét mindig magammal viszem, ebbe vannak beragasztva Szpéróék tollai, nagyon megmarad, mindig mindenre jó, hogy „...titkos értelme van tán, / Amit írnak az összeviszsza ágak. / hogy fejtsem meg? Hogy értsem? Mit csináljak?" Vagy: „Ha én azt tudnám merre tartsak, / Ha én azt tudnám mitévő legyek..." És hogy „ha én azt tudnám, hogy mi lesz velem". Jó-e, rossz-e, nincs vessző a sorokban, belül. Vagy hogy „járok-kelek, megállok...", S nézek mindenfelét, és „mindig gondolkozom", de amit gondolok, írja Szép Ernő, „úgy elmegy mint a zaj, / Úgy elmegy mint a felhő." Vagy elalvásnál, hogy de jó nem hallani fülemnek, de jó nem látni a szememnek, de jó nem tudni az eszemnek, de jó nem fájni a szívemnek. A „Gymnase"-ban véletlenül se lehet ilyen verset szavalni, mint ahogy Pesten igen, és ez meg is történt olykor. Szpéró még élt, bőven élt, mikor elkezdődött a szorongásom — érte. Soha nem féltettem őt annyira, mint amíg élt. A halála után meg is nyugodtam, bele is törődtem. Mindig „örökkévaló dolgok" érdekeltek — volna —, mindig a maguk módján „nagy dolgok" világában szerettem volna élni; ahogy Vincennes a maga körében nagyon nagy dolog,

véve. De az elhatározást a magyar szó hota meg. A „semmily"-hasonlóság! És nyc a Semilly! S én a pénztárnál lelkesen magyaráztam: ez egy magyar szó...! Táskámból Kazinczka, az antikváriumban vett játékmedve, a Dömi medvémnek és a háború előtti gyerekkori medvémnek a barátja, megcsóválta volna a fejét, ha adatik neki bármi egyenes vonalú vagy gyorsuló mozgás. Ekképp aztán én csóváltam meg a fejét a következő futam előtt. „A lovasok, a lovasok...!" Ez meg Pilinszky, az *Utószó*. De az egész „verebek" és „Szpéróék" ügyre ez is jó tőle: hogy csatavesztés a földeken, honfoglalás a levegőben, madarak, nap, és megint madarak, estére mi marad belőlem... Idézőjelet se rakok, hadd legyek rossz irodalmár is még. S estére mi marad? Ha az ember végigszonettezte, végigműfordította, végig-párizs-rohanta, végig-agy-tépte a napját? Minek kéne maradnia, kérdezem Ottlik Halász Petárjával? Nem elég, hogy megvoltam? Szóval, ebben a riportban azokra hallgatok, akik azt mondják: akinek most kéne bármit magyaráznom, annak úgyis hiába magyarázom, aki meg valamit tényleg ismer abból, amit csinálni próbáltam vagy csinálni szoktam, most legföljebb folytatja az olvasást. Az is Nemes Nagy Ágnes-részlet, tehát nagyon-nagyon fiatal kori alapréteg, hogy „mennyi madár volt. Mennyi tér. / Mint egy szélfújta lángfüzér / szirmai, tépve és lobogva / szálltak, rajokban sustorogva, / egy dobbanással szerterántva, / mintha egy szív madár-szilánkra / pattanna szét, repülne szét..." S erre rímel Jékelytől, hogy „Találkozást Veled most hol keressek, / hol s merre járs, miféle csillagon? / Utánad micsoda létrát eresszek, / hol induljak meg, micsoda nyomon, / hogy fájdalmamban

(Folytatás a 20. oldalon.)

TAKÁTS GYULA:

Nyissad ki szárnyad

Elhagyott szilvafák között
fűből szedem s akár a méz.
Akad az is, egy-egy biling,
mely ősi szőlőskerteket idéz.

Járom e vár alatt a múltat.
Benőve gazzal, iszalaggal
akár Mohácsról sorba, mind, ami
még fénylene halvány vígasszal.

Így kísér a ma s kísért lecsonkolt
fák között, mint őszi kert, hazám...
Vigaszt ki ad?... Szép Európa tán,
szent bérceink s reményeink fölött

mindig a vak bikán gázolva át?...
Elrabolt Szép, új ezred hajnalán
márványodon csiszolva egyre csak
vésett igék helyett ködlő szavak?!

Ki küldhet akkor még reményt
lecsonkolt fák közé e várba?...
Romok fölé nyissad ki szárnyad!
Szőlő kísért még a határban.

Józsa Pál grafikája

ZUDOR JÁNOS:

A grófi szérűn pernye száll

hűvös helyen üldögélsz
vad ellenszél fütyörész
rend kaparja torkodat
ólomcsöndje csontodat
rágja rend ez újra rend
vaskezével fojtogat

s vigyorláncban ifjúságod holtán
TÁNCOLTATTAK S TE FÚJTAD A NÓTÁT

szegény kökörcsin bokrétás agyú
elsodor vizágyú tüntetés
s kinyúl kezed kinyúl „falon a kés"
szegény őrült
SZÉLMALOMMAGÁNY

hives helyen üldögélsz
arcod besebzi vak penész
PERNYE SZÁLL A GRÓFI SZÉRŰN
márvány szakad szét szemeden
...

Józsa Pál

Józsa Nemes Irén

Részt vett a marosvásárhelyi téli tárlaton.

Kráts Iván kritikája

Igaz Szó 65/3 432.o.

Sózsa Nemes Irén festőművész 1
(1918 Bede, Maros m.-)

Marosvásárhelyen él, a
marosvásárhelyi festőcskolába járt
(1934-1941)

Igaz Gó 1972 november

Jórsa Nemes Iván

2

Első nyilvános szereplése – 1941 – Marosvásárhely. Hazai egyéni Ziállításai 1946 – Zilah, 1958 – Marosvásárhely.

Igaz Szó 1972 november

Sórsa Nemes Ivén

3

Több répét a Tolonsvári,
nagyváradi, Constancai, Bukaresti
marosvásárhelyi múzeumban őrzik.

Igaz Gyi 1972 november

Sórsa Nemes Irén

„Diáklány" c. Zépének
reprodukciója a Zépmellékletben

Igaz Szó 1972 november

Józsa – Nemes Irén festő

NÉPÚJSÁG
MAROSVÁSÁRHELY
93 sept 15

Józsa-Nemes képek Ercsin

A magyarországi kulturális és művészeti élet ismert képviselőinek jelenlétében nyitották meg (szeptember 10-én) — az ercsi Eötvös napok rendezvényei keretében Józsa-Nemes Irén marosvásárhelyi festőművész tárlatát. A Budapesttől délre eső Duna parti helységben egy hétig tekinthetik meg a nagysikerű kiállítást.

J e l e n t k

Szeretnék részt venni Név:.

Múzeum:.....

Cím:.....

1994.augusztus 24.-26.-ig a X
tor Konferencián.

Előadásom címe:.....

.....

Előadás ideje: maximum 20 per
Előadáshoz kért segédeszköz:-

1994.....

JÓZSA SÁNDOR

A MŰVÉSZHÁZASPÁR ADOMÁ[illegible]

Józsa Sándor és Franciaországban élő két neves magyar festőművész életművét az óhazának ajándékozta. A festményeket bemutató kiállítás a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban látható. Képünkön az adományozó művészházaspár.

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf. 25. sz.

43. e

felelő szem. alapbér: Ft.

kaidő: hónap.

-tól -ig.

gedély kelte, száma:

öv. adó és községfejl. hozzájár. kerül

.....

megbizó

Józsa Sándor

erzékeny festői szénrajzával vivta ki a szereplés jogát.

Magyar Hajnalba: „Tarka összekép néni csalódással a megyei amatőr képzőművészet tárlatán". Ózd.
Zalaegerszeg

Zolai Hírlap
1984 III. 7.

2005 12 21 / 2006 01 16

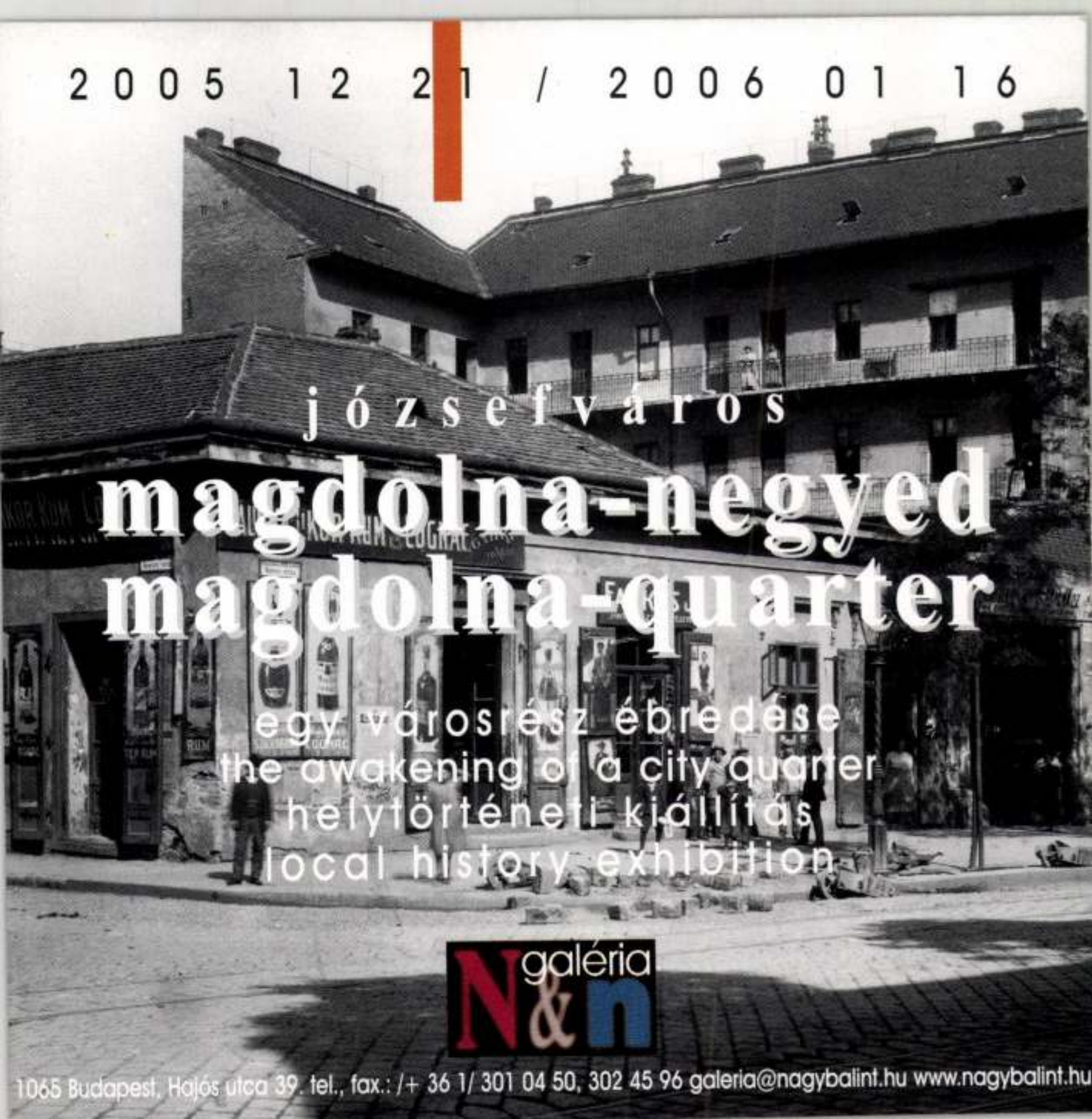

józsefváros

magdolna-negyed
magdolna-quarter

egy városrész ébredése
the awakening of a city quarter
helytörténeti kiállítás
local history exhibition

galéria N&n

1065 Budapest, Hajós utca 39. tel., fax.: /+ 36 1/ 301 04 50, 302 45 96 galeria@nagybalint.hu www.nagybalint.hu

az N&n galéria tisztelettel meghívja Önt és barátait

N&n gallery cordially invite you and your friends

2005. december 21-én, szerdán 18 órára

on 21th december 2005, on wednesday at 6 pm

to the opening of

magdolna negyed

the exhibition

című kiállításának megnyitójára

magdolna-quarter

megnyitja: salamon andrás filmrendező

opening by andrás salamon movie director

a kiállítás megtekinthető: 2006 január 16-ig

the exhibition is open to the public until 16 january 2006

következő kiállítás • kes • 2006 01 25

next exhibition • kes • 25 01 2006

galéria N&n

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

nka

Nemzeti Kulturális Alapprogram

támogatók • sponsors • budapest főváros önkormányzata főpolgármesteri hivatal települési értékvédelmi ügyosztály • c3 kulturális és kommunikációs központ alapítvány • digit számítástechnika • epiteszforum • fővárosi közgyülés szociálpolitikai és lakásügyi bizottsága • hap • htsart nyomda és kiadó • ligetterv • mikropo rendszerház • nemzeti kulturális alap • nemzeti kulturális örökség minisztériuma • országos lakás- és építésügyi hivatal • praesens central european contemporary art review • pro cultura urbis közalapítvány • studio metropolitana • terézvárosi művelődési közalapítvány

71. **JÓZSA SÁNDOR**
(Kolozsvár, 1910 –)
Nagybánya
Pasztell 43x54. Jelezve lent jobbra:
Józsa Sándor (Sérült) 20.000,-

72. **JÓZSA SÁNDOR**
Kis falu
Pasztell 41.5x58. Jelezve lent jobbra:
Józsa Sándor 20.000,-

85. Müvészi Képaukció. Bp., 1991. aug.
BÁV

Józsa Sándor

festő

1950. jan. a Secours Populaire Français-ban rendezett koll. kiállítást. Képeinek tárgya a háború és a francia vonzási elnyomatás korszaka amit ~~[illegible]~~ az 1920. korsz. nem ét festőkre emlékez [

Arts (Paris). 1950.

jan. 20.

[tető stilusban fest.

Képeinek a témait dicseri, de a festési modát bírálja

Józsa S.

A Budai képművészeti Társulat grafikai és vázlatkiállításán szerepelnek vázlatai, akvarelljei.

Új Magyarság 1935. V. 26.

604

József

eperjési kőfarago

1449–1450

l.

Mur és Kot. Ért

1917. 239. l.

u. o 1918. 36. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Fózsa Sándor

1933–1937 között a Szocialista Képzőművészek Csoportjának tagja.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 438. l.

KDK

Józsa Sándor

Agitációé, of.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Müos. 1957.

Józsa Sándor

lino metszetei a leghatározottabb Masereel hatásról tanuskodnak; 1935-ből egy sorozatáról tudunk, mint például az „1918: Fegyverszünetet "Eljen a forradalom" címmel megjelentett.

Lengyel B.: Masereel et la Hongrie. Acta Hist. Art. Bpest, 1969. 3-4 sz. 352 l

Józsa Sándor

További műve: az 1919 Tanácsköztársaságra emlékeztető, „1919. A rend helyreállott", „A férfi szenvedélye", a „Gazdasági élet fellendül".

Lengyel B.: Masereel et la Hongrie. Acta Historiae Artium, Budapest, 1969.
3-4 sz.

3528

Józsa Sándor

Más metszete: „Nincs munkanélküli segély", „Ime merre megyel a pénz", „A reform program."

Lengyel B.: Masereel et la Hongrie.
Acta Historiae Artium, Budapest, 1969. 3-4 k.

3521

Józsa Sándor

Pesti Könyvkötő
1880-as évek

l

Könyvkiáll. eml.

262. l

IRODALOM

JEGYZET

Józsa Sándor

festő

Szabad Művészet

1950. 134. l.

MÉRETEK			Összeg korona-értékben			
nként	négyszög és köb	összesen	egyenként		összesen	
méterekben			kor.	fill.	kor.	fill.

Józsa Sándor, 1872-1929
Agitáció, olaj

M. Forradalmi Művészet kiáll. 1957. Mics.

Józsa Sándor

~~Hajdu István~~

~~[illegible]~~

~~Braun Vera~~

~~Csáky József~~

~~Hajdu István~~

Józsa Sándor

Marton Ervin

Pór Bertalan

Strémi Ljeza

Váli-Weisz Zoltán

Vajarkelyi

10/Pa

1946-ban meghivásra részt vettek Párisban az ellenállás vértanui hozzátartozóinak megsegitésére a Musée des Arts-ban rendezett kiállitáson

Ugyanezek részt vettek az 1946-ban Párisban rendezett "magyar reprezentatív" kiállitáson

Gerébtyes László. Magyar képzőmüvészek Franciaorszagban. Nyiregyhaza. 1947. 1. sz. 13. l.

Józsa Sándor, grafikus MDH

Háborúellenes sorozatának legkiemelkedőbb darabja a „Reformprogram" című.

Máté György: A hűség művészete 8. l

bp. 1961. aug. 10.

NÉPSZABADSÁG

MDK

Józsa Sándor

1946-ban résztvett meghivásra Párisban az ellenállás vértanui hozzátartozóinak megsegitésére a Musée des Arts-ban rendezett kiállitáson, valamint az ugyanekkor ott rendezett magyar reprezentativ kiállitáson

Gereblyés László: Magyar képzőművészek Franciaországban. Uj Epitészet, 1947. 1.sz. 13 l.

Rómay Mária

Józsa Sándor-Szentgyörgyi Kornél-Kuruez Dezső:

Állami Mezőgazdasági Gépüzem pavillon
falképe /Részlet/

SZABAD MÜVÉSZET

1950. márc.-ápr. 3-4.sz. 134.l.

Román-Gács: Tavaszi Mezőgazdasági Kiállitás/

Jósa Sándor

MDK

Tagja volt a Szocialista Képzőművészek Csoportjának.

Vértes Gy. Harc a szocialista realizmusért.
Kortárs. 1961. 12. sz. dec. 919.l.

M. D. K.

JÓZSA Sándor

1933-1937 között a Socialista Képzőművészek Csoportjá-hoz tartozott

Major Máté: Negyedszázada alakult a Socialista Képzőművészek Csoportja

Magyar Építőművészet 1959. 3/4. sz. 133-134. l.

MDK

Józsa Sándor, festö

Agitáció. Olf.

Mücsarnok.-I.M.Képzöm.Kiáll. 1950. Kat. 5.1.

Józsa Sándorné

Laird

Szabad Művészet
1952. 10. sz. 472. l

19852 szám.

A müemlékek orsz. bizottságának, f.évi március hó 17-én 144 sz.a.kelt jelentésére tudomás és az érdekelt értesitése végett kiadom.

Budapest, 1903.március hó 28.

A miniszter helyett:

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Józsa Sándor festő- és grafikusművész

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1983 JUL 23

1021

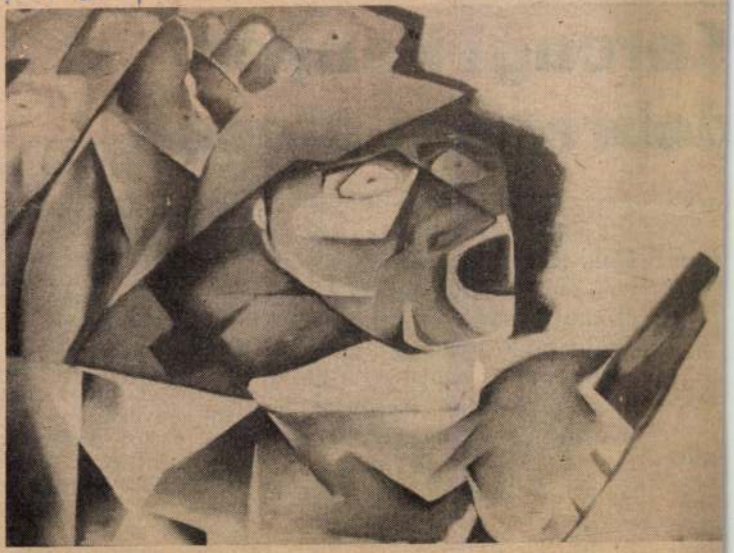

Józsa Sándor: A szörny

ó bélű

rcagi brece... plácon

kenyérsütögetéssel és kenyérszállítással foglalkoztak. Ezek kizárólag termelők voltak, és a *kenyérsütögetés*, valamint annak Debrecenbe szállítása apáról fiúra öröklődött egy családon belül, mint valamely mesterség. Sőt olyan eset is előfordult, hogy a fiatalokat úgy házasították össze, hogy a *kenyérsütögetés* folytatása biztosítva legyen. Ilyen kenyérsütögető család volt ezelőtt 150—160 esztendővel a V. Balogh Péteré, majd leszármazottaié,

Mikor kisült a kenyé nagy ponyvát terítettek szekérderékba, úgy rakták a kenyeret, a kenyerek köz pedig réti szénát rakta hogy ne törjön, ne rázódjo a hosszú úton. Végül ped ekhót szereltek a szekérr hogy esőtől, hótól, meg ú portól védve legyen a szállí mány. Ekhós szekereik e jó lovakat fogtak. Kellett i mert reggel már mindig Deb recenben voltak. Pedig nag ám az út addig! Útközbe betyárok támadhattak rájul ezeket *lekenyerezték*, adta nekik egy-egy kenyeret, akkor biztonságban mehette

Józsa Sándorné

Karton mintaterv, textilterv
Kendőterv, "
Pamutáru, "

Ernst Múzeum. I.iparművészeti kiállitás. 1952.

13 l.

720

— kumír vitka

943. 199 l.

zky-család számára a XIX. század első
ál nógárdmegyei főjegyzőé volt.

ssznégyszög alaprajzu épület. A fő-
lopos porticussal.
zat falnyilásai: 3+2 ablak + ajtó +
a két szárnyon balra három alagsori
elelően három vakablak. A porticus
ma gerendázat, ezen oromzat. A bejá-
A rizalit szélességében a homlokzati
felelően hat toszkán fejezetes fal-
le két szélről a homlokzat két szárnyát
as lábazat fut körbe az épületen,
ma, koronzópárkánya tagolatlan. É-
nyilásai: vak + valódi + vakablak.

Józsáné Hopp Erzsébet, textilg

L.: Gáb Tibor

— Meghezdődtek

5,

Népszabadság Bp. 1976. aug. 18.

JÓZSEF, fazekas

1653.nov.21-én levelében a fejedelemasszony irta:"...ked
mingiart az uj kereszten fazekast keuldgie borsiban az
Palotwban rakia fel az kemenczet ugian Jozsef bontottais
el..."Ez az egyetlen olyan levél, amelyben az egyik újke-
resztény fazekast, Józsefet is megnevezik. 132.old. 59.jeg

DÉTSHY MIHÁLY: Adalékok a sárospataki újkeresztények
/habanok/ történetéhez 123.old

A Herman Ottó Muz. Évkönyve , XI, Miskolc, 1972

MK

József kőfaragó

Iványi Béla dr: Eperjes középkori kőfaragói és szobrászai. Múz. és Könyvt. Ért. 1917. 4. füzet 239 l.

József nádor villája 1796. 5. kép

Fehérné Tóth Rózsa: Leánygimnázium Bp. 1955.
13, 14, l.

Jósa Sándor

l.

Szabad Művészet
1950:10.416.l

Elisme

Alulírott elismerem, hogy a Szömbér

a Pannonhalmi Szentbenedek-

A munka szerzője	A
Vámossi	107 levé és egy

Visszaküldve 25. VIII. 5.

Kelt 19 25. VI. 13

Lejár 19

Ezt az elismervényt a könyvek átvétele után aláirv

Józsa Sándor MDK

Agitáció, olf.

Műcsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Józsa Sándor

MDK

Agitáció, olf.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

megkérdezte:

— I

Err

takozni

egy Góli

lami ny

vonult,

—

A g

kávéház

A n

a kolozs

letkezett

elégedve

tikájáva

kesztőt, legyen jobb véleménnyel a müveszno képességeiről. Mikor bemutatkozott Schaberl József szerkesztőnek, az a bemutatkozás után kezét nyujtotta a bárónak, de az célzatosan hátra-

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534
Lap: A Reggel
Megjelent: 1948 MÁJ. 31

*

MAGYAR FESTŐK DIVATJA PÁRISBAN. E héten *Józsa Sándor* modern és mégis realista, munkácokat ábrázoló képeinek kiállításáról olvastunk igen meleg és elismerő bírálatot.

Józsa Sándor festő

dyek, gróf Bethlen Aurél és mások. Nagy mulatások, pezsgős dáridók folytak a «bohémtanyán», ott voltak a színészek, és Janovics Jenő szinigazgató, Sebestyén Géza, Rajnay Gábor, Somlay Artur, Kardos Andor, Horti Sándor, Berky Lili, Hettyey Aranka, Aczél Ilona, Tóvölgyi Margit, Horváth Paula, László Gyula, na meg az öregek: Dezséry és Szentgyörgyi bácsi. A hangadója és a leggavallérosabb «finanszirozója» a mulatságoknak Óváry Elemér, Óváry Ferenc egyetemi tanár fia volt, aki — bár minden szigorlatát kitüntetéssel tette le, — többet ivott, mint tanult. Nóta is volt róla: «Doktor Óváry Elemér — iszik, amennyi belefér». Ez a bohémtársaság alakitotta meg a hires «Muskátli» asztaltársaságot az egyik kiskocsmában, amelyhez nevezetes mulatságok emléke füződik. Itt hetenként kétszer, kedden és pénteken boldog-boldogtalan ingyen ihatott Óváry költségére, a kocsmárosnak nem volt szabad senkitől pénzt elfogadnia. A «Muskátli» asztaltársaság diszivói voltak az öreg Dezséry bácsi és a 74 éves Bogdánffy János. Nap-nap után reggel hatig mulatoztak és mégis Dezséry bácsi arról volt hires, hogy egyetlen próbáról sem késett

JOZSA Sándor

Uj Aurora 1989.5.

Józsa Sándor: Carmina Burana V.

VALAMI ŐRÜLTSÉGBE. FŰTSETEK INKÁBB, A HÁZFELÜGYELŐÉK ELTŰNTEK. A BÉRT IS MEGKAPJÁTOK A HÁZTÓL. KÉT KAZÁN VAN, NEM ÖRDÖNGÖSSÉG.

A Rákóczi Gimnázium szomszéd kapuja volt az agrárkollégiumé. A fiúk szállása a második emeleten a Keleti Károly utcára nézett. A nagy készülődésben észre sem vettek. Leültem hát az emeletes ágyak közt az egyik asztalhoz. Csoporttársaim mind együtt voltak épen és hiánytalanul, ahogy a nyüzsgésben megszámolhattam őket, s csomagoltak. Jani az ablaknál olvasott, ahogy az újságot letette, felfedezett.

Nem is köszöntök! Feléje dobtam egy doboz Ardát, mást nem hozhattam nekik, röptében elkapta, aztán mellém ült.

– Marci, a sógor telefonált, megy valami fuvar vissza, elvisz Nagykőrösig.

– S tovább?

– Irány a vacsora, otthon! Egy óra járás a tanyánk.

Valaki hátba vágott. Dénes volt. Dénes, aki egy éjjel felhívott a Lánchídtól (JÖNNEK A TANKOK A HÍDON. MI AZ ISTENT CSINÁLJUNK!? Torkomon akadt a szó, a vonal másik végén előbb csend, aztán zúgás-robajlás támadt. HURRÁ! NEM LŐNEK, MEGFORDULNAK!).

– Te merre indulsz? Kivel?

– Gyulával és gyalog. Majd csak felkéredzkedünk egy autóra.

– Pénzetek?

– Akad, felvettük ma az ösztöndíjat. Hatvanban vasutas a bátyus, kérünk tőle két biciklit.

Valaki nyitva hagyta az ajtót, Gyuri tenorja hullámzott be a folyosóról. AZ ASSZONY INGATAG...

– Fürdik a marha abban a jéghideg vízben!

– Hagyd, be van sózva. Megy a menyasszonyához, Janiék viszik el egy darabon.

Gyuri padtársam volt, szövetségünk az első zárthelyi alkalmából köttetett.

Józsa Sándor

1930/31 – 1931/32, 1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

95. l.

pitnak, a *guadamecil*-nek volt átalakító hatása először a spanyol, majd a francia és olasz, később a német és angol B.-re. A kordovai guadamecilek az Európában addig használt tehén- és disznóbőrökkel szemben a sokkal finomabb és simulékonyabb kecske- és birkabőrből készültek. Díszítésük túlnyomó részben aranyozás volt, mely ennek a technikának minden fortélyát alkalmazta, a préseléstől a poraranyozásig. De gazdagon szerepelt rajtuk a lakk- és pácfestés, a vaknyomás, a bőrfiligrán s az áttört (azsúr) munka is. Franciaországban *„d'or basane"* néven terjedt el a bőrkárpit divatja és ez a divat indította a francia bőrdíszműveseket arra, hogy a bőrkárpitok díszítő technikáit más készítményeken, bútorokon, dobozokon, hintóbevonatokon, zászlókon, lószerszámokon, tarsolyokon stb. is alkalmazzák. A francia B. 1555-től 1700-ig élte fénykorát, főleg azért, mert ez időben a királyok maguk is melegen karolták fel ezt az ipart. IV. Henrik például 1691 táján három bőrdíszműipari telepet létesített Párizsban, melyek mintájára az ország más helyein is nagy számmal keletkeztek hasonló műhelyek. Kemény versenytársa támadt a spanyol-mór és francia B.-nek Németalföld bőrdíszműiparában, különösen a rendkívül termékeny mechelni telep készítményeiben, amelyek ugyan gyöngébb minőségű, de annál olcsóbb áruval árasztották el a közép- és északeurópai országok piacait. Angliában és Németországban a bőrkárpit rövid életű volt. Elterjedése a polgári középosztály ízlésén feneklett meg,

M. D. K.

József, asztalos

Készítette és festette 1767-ben a köpeczi ev. ref. templom mennyezetét és egyéb faragott asztalos munkáit, kimrésekben is feltalálható virágmotívumokkal, zöld, piros, kék és fehér szinezéssel, fehete körvonalakkal.

Huszka József: Magyar díszítési motívumok a Székelyföldön. 42, l. 31. Sepsiszentgyörgy 1883. rajztanari jelentés. 12. old.

József Rönnies

Détsky 1996 6.

1619. okt. 17 számadásban

Giskráné síremlékére (tumba) adtak össze valami pénzösszeget, bár aránylag nagyon keveset, mert például Eperjes városa mindössze 28 dénárt adott.[1] Nem tudjuk ma már megállapítani, hogy ez a síremlék elkészült-e és ha elkészült, ki készítette azt el, hol lett az felállítva? Mindezen kérdésekre adataink nincsenek.

Az eddig említett eperjesi kőfaragókon, névszerint Jodokon, Andráson és Pálon kívül Eperjes város 1449—50. évi adólajstroma megemlít egy *József* nevű kőfaragót is,[2] továbbá az 1450. évi számadásokban előtünik egy *Benedek* nevű kőfaragó, akit azonban a kérdéses számadáskönyv hol «steynmecz»-nek, hol meg «steynbrecher»-nek nevez,[3] amiből láthatjuk, hogy ekkor még a források terminologiája a lapicida, murator, cimentarius, steynmecz, steynbrecher, mawrer neveket felváltva használja, azonban az adatok azt igazolják, hogy mindezen elnevezések alatt voltaképen mégis kővel dolgozó, követ faragó mesterembert értettek.

A számadáskönyvekben és adólajstromokban eddig említett kőfaragók közül aránylag legtöbbet tudunk András kőfaragóról, Jodok mester egykori társáról vagy segédjéről, aki 1450-ben valami előttünk ismeretlen kőfaragómunkáért a várostól 75 dénárt kap és aki az 1451-iki adólajstrom szerint Eperjes város magyar negyedében (a quartale hungarorumban) lakik, ennélfogva tehát valószinűleg magyar származású és akinek háza utáni adótétele ebben az esztendőben 44 dénár volt.[4]

Ez az András 1451-ben kőművesmunkát is vállal és a számadáskönyv ezért «mawrer»-nek is nevezi. Ezen esztendőben t. i. András mester valahol oromzatot («czynen») falaz, de a számadáskönyv legnagyobb sajnálatunkra nem mondja meg, hogy vajjon a város valamely erődtornyának, a város falainak, vagy pedig valamely épületnek oromzatát falazza-e, csak annyit tudunk megállapítani, hogy ilyenféle munkán dolgozik és hogy azért a várostól egy forintnyi (100 dénárnyi) jutalmat kap. Ugyanezen esztendőben András kőfaragó, (akit itt már «steynmecz»-nek nevez a számadáskönyv) ruhára egy forint és 20 dénárt kap a várostól.[1]

1452-ben találkozunk András kőfaragó (akit itt hol mewrer-nek, hol meg steynmecz-nek nevez a számadáskönyv) nevével utoljára, aki ebben az esztendőben csak ágyúkhoz való kőgolyókat farag, amely munkáért két forint és 50 dénárral (250 dénárral) jutalmazza őt a város.[2] Innen fogva András kőfaragó nevével többet nem találkozunk.

1449-ben és 1450-ben a már előttünk ismeretes András és Benedek kőfaragókon kívül, aki ekkor valami munkájáért a várostól 50 dénárnyi jutalmat kapott, előfordul egy meg nem nevezett, névtelen kőfaragó is (aki valószinűleg András lehetett), aki kőágyúgolyók faragásáért 50 dénárt, valami más, előttünk ismeretlen tevékenységért pedig két izben összesen 106 dénárt kapott.[3]

1456-ban Eperjes város zsellér-lajstromában előkerül egy *György* nevű kőfaragó neve, aki ekkor a város Slosser nevű negyedében lakik és akiről nevén kívül egyebet semmit sem tudunk.[4]

1465-ben Eperjes város adólajstromában egy új kőfaragó nevével találkozunk, nevezetesen *Simon* kőfaragóéval, aki a város második negyedében lakik és ebben az esztendőben nem fizet adót.[5] Ugyanezen esztendő-

[1] 1447. Item pro tumba sepulture domine Gyskra den. XXVIII.

Eperjes v. lt: 210/a. szám, 71. l.

[2] 1449–50. Eperjes város adólajstroma. «Joseph lapicida» — és «Andreas lapicida» fordulnak elő benne. — Eperjes v. lt: 252. szám.

[3] 1450. Dominica vor Purificationis. — Item deme Steynmetcz den. lc.

Dominica Spiritus Domini. — Item Andris Steynmecz den. LXXV.

Item Benden dem steynmetczen den. L.

Item eynem Steynmetcz den. VI.

Eperjes v. lt: 210/a. szám. — 86—87. l.

[4] Ld az előző hasábon a 2. számú jegyzetet.

[1] 1451. Dominica omnes gentes. — Item Andrasch mewrer dy czynen czu mawern den. lc.

Dominica populus Syon. — Item Andrasch steynmecz vor gewant fl 1 den. XX.

Eperjes v. lt: 210/a szám. — 98, 101. ll.

[2] 1452. Dominica omnes Gentes. — Item Andrasch mewrer buxinsteyn zu hawen den. lc.

Dominica suscepimus. — Item Andrasch steynmecz von buxinsteyn den. L.

Dominica ecce Deus adiuvat me. Item Andrasch steynmecz von buxinsteyn den. lc.

Eperjes v. lt: 210/a. szám, 111. l.

[3] 1449. Item dem steynmecz buxensteyn zcu hawen den. L. — Ld: még a 4. jegyzetet is.

Eperjes v. lt: 210/a szám. 80. lap.

[4] 1456. Eperjes város zsellér-lajstroma. «Quartale Slosser». — «Jorg Steynmecz.»

Eperjes v. lt: 298. l.

[5] 1465. október 1. Eperjes város adólajstroma.

ben Eperjes város zsellérlajstromában egy *Márton* nevű kőfaragó tűnik elénk és ezenkívül előfordul itt egy névszerint meg nem nevezett, ismeretlen kőfaragó is.[1]

1466-ban a városi számadáskönyvekben *Gáspár* és *Lőrincz* kőfaragók neveit olvassuk, akik egyenként 1/4—1/4 forintot kapnak a várostól, valamely előttünk ismeretlen munka elvégzése fejében. — Ugyanezen Gáspár és Lőrincz, a fentemlített Mártonnal együtt, előfordulnak Eperjes város 1468. évi adólajstromában is, köztük Lőrincz a magyar városnegyedben, nem lehetetlen tehát, hogy ez a Lőrincz kőfaragó magyar ember volt, mert ő 1470-ben is a magyar negyedben lakik, bár az 1475. június 24. körül felvett adólajstrom tanúsága szerint már a szlávok negyedében lakik.[2]

Ime tehát, a mozgalmas husszita idők letűntével, a folytonos hadikészenlét korának elmultával megszaporodik Eperjesen a kőfaragók száma, pedig csodálatosképpen ezt a sok kőfaragót a város nem is foglalkoztatja. Egymásután látjuk a kőfaragók neveit az ismeretlenség homályából előbukkanni, amiből csak azt lehet következtetnünk, hogy Eperjesen ekkor megszünt az ágyúgolyó-faragás, helyette megindult a nagyarányú magánépítkezés, ami a politikai és gazdasági viszonyok consolidálását rendszerint követni szokta. A magánépítkezés fellendülése, a polgárok házainak diszítése viszont munkaalkalom volt a kőfaragóknak, ez a körülmény Eperjesre csábította őket, úgy, hogy ekkor egyszerre, egyidejüleg több kőfaragó nevét látjuk Eperjesen szerepelni, anélkül, hogy a város foglalkoztatná őket. Erre ekkortájt nem is volt szükségük, mert hiszen minden valószinűség szerint megéltek ők a magánépítkezésekből is.

«Symon steynmecz» a második városnegyedben adómentes.

Eperjes v. lt: 345. szám.

[1] 1465. Registrum inquilinorum. — «Merten steynmetcz» és egy névtelen «steynmetcz» fordul itt elő.

Eperjes v. lt: 347. szám.

[2] 1466. Dominica Dominus illuminatio. — Item Caspar steynmetcz ort I.

Item Lorencz steynmecz ort I.

Eperjes v. lt: 349. szám.

1468. Eperjes város adólajstromában olvassuk Gáspár, Márton és Lőrincz «steynmecz»-ek neveit.

Eperjes v. lt: 365. szám. Ld. továbbá u. itt: 373. és 404. sz.

Simon kőfaragó.

A fentemlített kőfaragók közül körülbelül Simon mesterről tudunk legtöbbet, daczára annak, hogy ő a városnak aránylag keveset és inkább csak élete vége felé dolgozik. Róla megtudjuk állapítani, hogy a XV. század legutolsó évében még élt és működött és hogy 1502-ben még szó esik a számadáskönyvekben házáról,[1] azonban úgy látszik, ő maga ekkor már nincs életben.

1469-ben látjuk Simon mestert legelőször a város szolgálatában dolgozni, azonban a számadáskönyv nem részletezi és nem mondja meg, hogy miféle munkát vállalt Simon, csak annyit árul el, hogy a város őt e munkáért 1/2 forinttal jutalmazta.[2]

Eperjes város 1470. évi adólajstroma szerint Simon mester a város első negyedében, tehát előkelő helyen lakik, illetve itt van háza; az 1473—1480. évi bortartozási jegyzékből megállapíthatjuk, hogy ő is tartozik a városnak bor fejében, valószinű tehát, hogy italos ember volt, szerette a jó bort.[3] A város 1475. évi adólajstroma szerint már nem a város előkelő első negyedében lakik, hanem a harmadik városnegyedben, ekkor már itt van háza és ugyanitt látjuk nevét szerepelni Eperjes város 1478. évi zsellérlajstromában is,[4] míg az 1480-ban felvett adólajstrom tanusága szerint Simon mester a magyarok negyedében lakik, 1485-ben pedig, az ekkor felvett adólajstromból azt látjuk, hogy Simon mester a második városnegyedbe húzódott, ekkor az itteni háztulajdonosok közt olvassuk nevét.[5] Simon mester tehát mindenesetre nyughatatlan lélek volt. Innen, azaz 1485-től fogva 1491-ig azután állandóan a második városnegyed háztulajdonosai közt látjuk Simon kőfaragó mester nevét, ott van háza az 1486., 1488., 1489. és 1491. évi adólajstromok feljegyzéseinek tanusága szerint.[6]

[1] 1502. Alde scholt und alde Czinsze eyngenommen.

De domo Simonis lapicide den. Ic. LXXXXII.

Eperjes v. lt: 598/a. szám, 201. l.

[2] 1469. Dominica misericordia Domini.

Item Symon steynmecz off arbeeth fl. 1/2.

Eperjes v. lt: 365/a. szám.

[3] Eperjes város levéltára: 373. és 389. számok.

[4] Eperjes város levéltára: 404. és 437. számok.

[5] Eperjes város levéltára: 445. és 476. számok.

[6] Eperjes város levéltára: 489., 505. és 510. számok.

kozásra a káplánok számát «pro cultu divino» 4—5 főre emelni.[1]

A város erődítési munkálatai Nagy Lajos uralma alatt nem készültek el, folynak még ezek a munkák Zsigmond országlása alatt is,[2] úgy, hogy csak a XV. század elején áll előttünk készen az az Eperjes, amelynek topographiája nagy egészben azóta sem sokat változott. Ekkorra már kialakultak a város negyedei («quartale»), a mai főutcza, a magyarok, a szlávok utczái, az árok-utcza és a falakon kívül eső alsó és felső külváros.

A készülődés, kialakulás, fejlődés eme nagy századában, amikor a köveknek nagy és jelentős feladat jutott, természetszerűleg a kőfaragóknak is kerülhetett bőven nemcsak falazó, hanem esetleg művészi munka is, ezekről azonban adataink, forrásaink — sajnos — mélyen hallgatnak.

1418-ban tűzvész sujtja a várost, amelyről Zsigmond király is megemlékezik. A királynak szavai szerint ekkor a házak *földig* porrá égtek, «edificia... funditus miserabiliter combusta existunt», amiből következik, hogy még ekkor is Eperjesen sok ház fából volt.[3] Arról, hogy e tűzvész utáni ujraépítkezésnél milyen szerep jutott a kőfaragóknak, ismét mélyen hallgatnak forrásaink.

Az adatok hallgatásából azt kell következtetnünk, hogy akkor tán nem is élt Eperjesen kőfaragó (lapicida). Ezt a feltevésünket megerősíteni látszik Eperjes város 1428. évi adólajstroma, amelyben a város háztulajdonos és adófizető polgárai mind névszerint felsoroltatnak. Ebben az adólajstromban kőfaragó után hiába kutatunk, mert itt csak egyetlen kőműves (murator) nevét olvassuk, aki ekkor a szlávok negyedében élt és ott volt háza. Ennek a kőművesnek neve Miklós volt.[4] Ugyanott élt ez a kőműves 1433—1436-ban is, aki mellett ugyanekkor feltűnik egy másik kőműves, t. i. az árok-utczai negyedben élő István «murator». Több mint tíz esztendő mulva, 1441-ből vannak az első pozitiv adataink arra, hogy Eperjesen akkor már nem egy, hanem több *kőfaragó* élt és működött. Ezek közül egyet névszerint is ismerünk, aki neve után itélve szláv ember lehetett, lengyel vagy cseh-morva, neve ugyanis *Joszt* vagy *Jodok* volt. A másik kőfaragó, akinek nevét a számadáskönyv el nem árulja, valószinűleg ezen Jodok társa *András* lehet. E kőfaragók művészi tevékenységéről nincsen tudomásunk, legalább az adatok ilyenről nem emlékeznek meg, ami érthető is, mert hiszen a husszita idők Eperjesig elvibráló mozgalmaiban sem tér, sem idő nem juthatott a művészi kőfaragásra. Ekkor az idők követelményéhez képest a kőfaragók tevékenysége főleg és elsősorban a hadviselés szolgálatában merült ki, ugyanis Jodokkal és társával Eperjes város tanácsa az ágyúkhoz és puskákhoz való kőgolyókat faragtatott, még pedig valami nagykaliberű ágyúhoz faraghattak Jodokék golyókat, ugyanis kétszáz kőgolyó kifaragásáért 24 forintot (2400 dénárt), egy más alkalommal pedig Jodok kőfaragó maga hét ágyúgolyó kifaragásáért 35 dénárt, egyért tehát 5 dénárt kapott.

Azonban ebben az esztendőben nemcsak kőgolyók faragásával bízzák meg Jodokékat, hanem valami kőfal kibontásával is. Nevezetesen a városi barchent-készítő házban valami ajtót törettek velük, amelyért összesen 14 dénárnyi jutalmat kapnak,[1] amely összeg, illetve az összeg kevés volta azt bizonyítja, hogy itt csak közönséges falbontásról lehet szó, de már például valami kőajtóbéllet művészi kifaragására nem gondolhatunk.

Mindezek és a következő többi adatok is természetesen csak arról emlékeznek meg, hogy hogyan és miképpen foglalkoztatja a kőfaragókat a város, de nem említik azt, hogy vajjon magánépítkezéseknél a kőfaragók közreműködnek-e?

Úgy látszik, ekkor leginkább a város ad a kőfaragóknak munkát, de főleg ágyú- meg puska kőgolyókat faragtat velük, amelyet 1443-ban már három kőfaragó végez, nevezetesen a már ismert Jodok vagy Joszt, továbbá András «murator» és *Pál*, akit a számadáskönyv hol mészégetőnek (cimentarius),

[1] Eperjes város levéltára: 67. szám.

[2] Eperjes város levéltára: 98., 102., 103. és 105. szám.

[3] Eperjes város levéltára: 116. szám.

[4] Eperjes város 1428. évi adólajstroma. — Sclavorum quartale: — Item Nicolaus murator habet V½ nesik. Eperjes város ltára: 147. szám. — U. ott 1433. június 2.—1436. évi adólajstrom. Eperjes v. lt: 159. szám.

[1] 1441. — Item lapicidis de labore lapidum ad pixides IIc.—XXIIIIc. den.

Item lapicidis pro aperitione hostii in parchano XIIII den.

Item lapicide Jodoco pro VII lapidibus XXXV den.

Eperjes város levéltára: 210/a. szám. 5—7 lap.

hol pedig kőfaragónak (lapicida) nevez. Hogy ez az ágyúgolyó-faragás nem kivánt valami nagy szakértelmet és műizlést, azt a dolog természetén kívül még az is bizonyítja, hogy kőműves és mészégető is foglalkoznak ezzel a munkával, amelyért Jodok kőfaragó (vagy kőműves) 1443-ban összesen 5 forint és 25 dénárt (525 den.), Pál mészégető és kőfaragó összesen 5 forintot (500 dénárt), végül pedig András «murator» összesen 65 dénárt kapott.[1]

Legnagyobb arányokat a kő ágyúgolyók faragása 1444-ben öltötte, amikor is Jodok vagy Joszt kőfaragónak és társának vagy segédjének (socius) András kőfaragónak ilyen természetű munkákért a város tanácsa az egész esztendő folyamán 14 forint és 74 dénárt fizetett ki. Ugyanezen esztendőben Jodok és András vállalták valamelyik alsó torony (a Tarcza felé eső városfal mentén lévő valamelyik torony lehetett) bolthajtásának megépítését is, amely munkáért a várostól összesen 3 forint és 32 dénárt (332 dénárt) kaptak.

Végül ugyancsak ebben az esztendőben Jodok vagy Joszt kőfaragó (itt ugyan mawrer-nek mondja őt a számadáskönyv) két követ faragott az órához. Persze a számadáskönyv nem árulja el, hogy miféle két faragott kő volt ez? A valószínűség az, hogy ha napóráról volt szó, akkor talán két kő-mutatólapot faragott Jodok mester, ha pedig kerekes órára gondolunk, akkor itt kősúlyokat lehet esetleg érteni.[2]

1445-ben a város a kőfaragónak és segédszemélyzetének 116 dénárt fizet ki valamely munkáért, amelyről azonban nem tudjuk, hogy micsoda munka volt, mert a számadáskönyv nem részletezi.[1]

Jodok vagy Joszt kőfaragó, aki 1441-ben tünik fel először Eperjesen, s mint már említettük, valószinűleg cseh-morva vagy lengyel származású lehetett, még 1446-ban is Eperjesen működik, aki azonban nemsokára ezután meghalhatott, mert az 1451. évi adólajstrom már csak a feleségét említi.[2] Jodok mester, úgy mint eddig, 1446-ban is ágyú- vagy puskagolyókat farag és ebben az esztendőben a számadáskönyv őt megint kőművesnek (mawrer) nevezi. Ezen utolsó megállapítható ágyúgolyó-faragásért Jodok mester 20 dénárnyi jutalomban részesül.

1447-ben halt meg Giskra Jánosnak, a felvidék hatalmas zsebrák vezérének felesége. Úgy látszik, a felsőmagyarországi városok

[1] 1443. — Item Josth mawrer de sectione lapidum pixidum den. IIc.

Item Josth mawrer de sectione lapidum pixidum XXV — den. Ic.

Item Andree muratori pro labore et sectione etiam lapidum den. LXV.

Item Paulo cimentario pro sectione lapidum prixidum per ebdomadam den. II 1/2c.

Item Johanni steynmecz pro sectione lapidum pixidum den. Ic. XXV.

Item Paulo lapicide de sectione lapidum pixidum den. II 1/2c.

Item Johanni lapicide de sectione lapidum pixidum den. Ic.

Eperjes v. lt: 210/a. szám, 32—34. ll.

[2] 1444. Item lapicide dedimus pro fractura lapidum den. I 1/2c.

Item pro reparatione lapidum pixidum den. XXX.

Item lapicide de lapidibus pixidum den LXXX.

Item Jodoco lapicide de sectione lapidum pixidum den. I 1/2c.

Item *socio ipsius* Andree lapicide den. Ic. VIII.

Item solvimus Jodoco lapicide de sectione lapidum den. XXXVI.

Item Andree lapicide Dominus fortitudo den. LX.

Item solvimus Andree lapicide pro reparatione lapidum pixidum den. Ic. XXXII.

Item Jodoco lapicide de XXVI lapidibus solvimus den. LXXVIII.

Item de sectione lapidum XLII solvimus Andree lapicide den. Ic. XXV.

Item duobus lapicidis de sectione lapidum pixidum den. Ic. LXXXVI.

Item Josthe lapicide pro lapidibus pixidum den. Ic. minus IIII.

Item Andree lapicide pro sectione lapidum XXXII den. LXX.

Item Jodoco lapicide de sectione lapidum XXIIII den. LXXII.

Item solvimus duobus lapicidis pro labore medie ebdomade den. Ic. XXXII den.

Item lapicidis Jodoco et Andree de *testudine turris inferioris* IIc. (den.).

Item solvimus Josth mawrer *pro duobus lapidibus horologii* den. XXV.

Eperjes v. lt: 210/a. szám: 39—43 ll.

[1] 1445. Item lapicidis et coadiutoribus den. Ic. XVI.

Eperjes v. lt. 210/a. — 47. l.

[2] 1446. Item solvimus pro lapidibus pixidum Josth mawrer den. XX.

Eperjes v. lt: 210/a. — 52. l.

1451. Eperjes város adólajstroma. — Magyar negyed: «Jost steynmetczynne» fizet XXXII dénár adót, «Andris steynmetcz» fizet XLIIII dénárnyi adót.

Eperjes v. lt: 267. szám.

József Dénes, építész

építészeti cikket ír.

József Dénes: Tom Wolfe és a modern építészet 91–102

Mozgó Világ, Bp 1984. nov. X/11

József Dénes, építész

JÓZSEF DÉNES 1941-ben született Orosházán. Építészmérnök, ipari épületek tervezésével foglalkozik. Építészeti kritikái a Magyar Építőművészetben és a Kritikában jelentek meg.

Mozgó - lexikon

Bonító 2.

Mozgó Világ, Bp. 1984. nov - x/11

József Dezső, [ ]

L: Koszta Rozália

Koszta R: Beszélgetés Jankay Tiborral 42-48.

Új Aurora, Békéscsaba, 1980. ápr. 1

József Dersó, [ ]

L: Bajnok Béla

Tóth Lajos „Akkor is szobrász lesnek!" 59-63.

Új Aurora, Békéscsaba, 1981. ápr. 1981/1

JÓZSEF bécsi pallér. Az egri minoriták elbocsájtott pallérja 1788-ban szerepel a rend Historia Domusában. /Szmrecsányi 29./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Jórsef, bécsi építőmester

Egerben 1758-ban jelentkezik a minorita templom pallérjaul, de a minorita ahyák, megvizsgálván felkészültséget, elutasítják ajánlhorását

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 346. old.

M.D.K.

Jórsef (Endrész?), ácsmester

1712-ben szerepel a Szt Mihály ~~templom~~ székesegyház átépítésénél - Banovszky Ferenc építőmesterrel együtt.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 346. old.

JÓZSEF /ENDRESZ ?/ ácsmester. Egerben 1712-ben szerepel a Szent Mihály székesegyház átépitésénél --+ Banovszki Ferenc épitőmesterrel együtt, akinek a neve alatt indul meg a --+ Carlone által kivitelezett és minden bizonnyal tervezett uj székesegyház épitése.

AHevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

JÓZSEF bécsi épitész pallér. Egerben 1758-ban jelentkezik a minorita templom pallérjául, de a minorita atyák megvizsgálván felkészültségét, elutasitják ajánlkozását.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Urbinói mester a XV. századból:

Madonna a gyermekkel:

A Madonna,
kányon lévő könyve
hát és sötés palástot v
dör kötöttek és
~~[illegible]~~ (sö
dicsfény övezi. A há
a körte irányában: „Joha
Olajfestés, fára, m
~~Festette: [illegible]~~
Ara: 135
Lapa:

49

3020
448
24160
12080
12080
1352.960

József eötvös

l.

Kómagyotuj.

1597. 7.

Jozsef mester

„Meister Joseff" ötv.

1595.

Erod

Ar Szeben 407

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

József mester

ötvös

Nagyszeben 1595.

F 65.l

Joseph

1554. ÖTVÖS

IROD.

Tc

József novicius

Váci felsővárosi
pleb. templom
padok 1781
és imazsámolyt

Jul

ROZSNYÓ

Ref. k. diáktemplom

RMV 12, 98 l.

József domonkosrendi

novicius, faszobrász –

1781. faragott padok

és imarsámolyt készített

a váci domonkosok templomé

részére

írod

Bónisné Vác 57. l.

ére géppel válaszolok,de nagyon el
rsabban megy.Hát mindenekelőtt fogadja
ülök,hogy Maga kapta ezt az ösztöndijat,
inosbitja társaságunkat.

József asztalos

menyezetfestő
1767. Köpec,
ev. ref. templom

lásd

Köpeci ev. ref

templom alatt.
és Enlaki unit.
templom alatt is.

Joisef

mezeret festō

1767.

Lind

Räth. II. ~~246~~ 486

II. József császár
ikonograf.

l.

Hasanyi

29, 30. l.

411 – 419. 4

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp. V., Rothermere-tr. 12.
Telefon: 197-837.

II. József király ikonograf

Conräder György:

II. József császár és VI. Pius pápa c. képe repr.

Művészet. (Szabó-féle) 1900. 12. 4. 1115–1118. h.

II. József ~~[illegible]~~
ikonografiája

A kivály dombor-
művű fehér márvány
hajmása.
M. Tört. Kéjcarnok
Repr.
Vayer Lajos ifj.
Magyar walkodók.
Bp. 1942. 34. tábla

melyek a firenzei S. Maria Novella szentélyét díszítették, elpusztultak. U. a Strozzi kápolna díszítése O.-nak és testvérének, az eddig még eléggé nem ismert *Mardo di Cione*-nak festői főműve. Az oltárkép (1357) O. egyedüli műve, a falakat borító freskók, Végítélet, Paradicsom és Pokol ellenben, O. szigorú formaépítésével szemben, Mardo lírikus szépségkultuszának terméke. Az O.-stílusú oltárképek közül a tudomány különféleképen próbálta kiválogatni Mardo műveit; a Szépm. Múz. Gommzee-Madonnáját is Mardonak tulajdonítják. Sokkal határozottabban ismerhetők fel a harmadik testvér, *Jacopo di Cione* inferiorisabb munkái. Nemrég fedezték fel O. fali képeinek a Santa Croceban levő töredékeit, amelyek a hasonló tárgyú pisai Campo-Santo-freskókkal (Traini?) mutatnak fel egyezéseket. — Irodalom: M. *Reymond*, La sculpture florentine I. A *Venturi*, Storia dell'arte italiana IV—V. K. *Frey*, Die Loggia dei Lanzi. *Ybl* Ervin, A gótikus szobrászat Olaszországban. *Stenweg:* R. O. (Strassburg, 1929). *Ybl.*

ORCHARDSON (ejtsd: *orcsördszön*), *Sir William Quiller*, angol festő. * Edinburg 1835, † 1910. Főleg empirekorban játszó előkelő, barnás tónusú történeti genreképei révén ismert (Napoleon a Bellerophon fedélzetén 1815-ben, London, Tate Gall., Recamier asszony szalónja, 1885). Arcképeket is festett (Felesége arcképe 1894, Henri Rivière, I. C. Stevenson, Henry Balfour, Fergusson).

I. József ikonograf

A kirúg archége

Repr. 1687

Vayer Lajos ifj

Magyar Uralkodók

Bp. 1942. 31. tábla

(Jersey szigete) 1848. Millais tanítványa. Legkiválóbb arcképei: Darwin, Gladstone, Manning bíboros.

OUWATER (ejtsd: *auváter*), *Albert van*, XV. századbeli németalföldi festő. A haarlemi iskola alapítója, aki szorosan Jan van Eyckhez csatlakozott. Tájképi háttérrel festett művei elvesztek. Egyetlen hiteles képe Lázár feltámasztása (1460 körül) a berlini múzeumban.

OVEUS, *Jürgen*, német festő, * Tönning 1623, † Friedrichstadt 1679. Amszterdamban Rembrandtnál tanult és mestere művészetének hatását átplántálta hazájába, Schleswigbe. Regensképe (1656, Amszterdam) Rembrandt Staalmeesters-je mellett (1661) is érdekes. Java korából való családi képe a bpesti Szépművészeti Múzeumban (1657). A Gottorp hercegi nemzetséget dicsőítő allegóriai-történeti képsorozatot festett, amelynek java ma Dániában, a Frederiksborg-kastélyban van. — Irodalom: H. *Schmidt* (Kiel, 1922).

OVERBECK, 1. *Fritz*, német festő, * Bréma 1869, † Bröcken 1909. Düsseldorfban tanult, majd 1895-től ama festők egyike, akik a Bréma közelében levő Worpswede falu tájékán festett komoly hangulatú, keresetlen tájképeikkel önálló csoportként léptek fel a kiállításokon.

O., 2. *Johann Friedrich*, német festő, * Lübeck 1789, † Róma 1869. A bécsi akadémián tanult, de a romantika művészeti nézeteinek hatása alatt Rómában az egykori S. Isidoro-kolostorban telepedett le és tkp. megalapítója lett az ú. n. nazarénus művészcsoportnak. Társaival együtt résztvett a római Casa Bartholdy és Villa Massimi kifestésében és ő volt az, aki mindvégig megőrizte e művész-

I. József király és
neje Amália
ikonográf.

l

Harsányi.
25. l
26. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

JÓZSEF Ágoston ifj. (1809 – 1888 London)

Helikon 1991/1-2 201-202.

Széchenyi pontrejairól

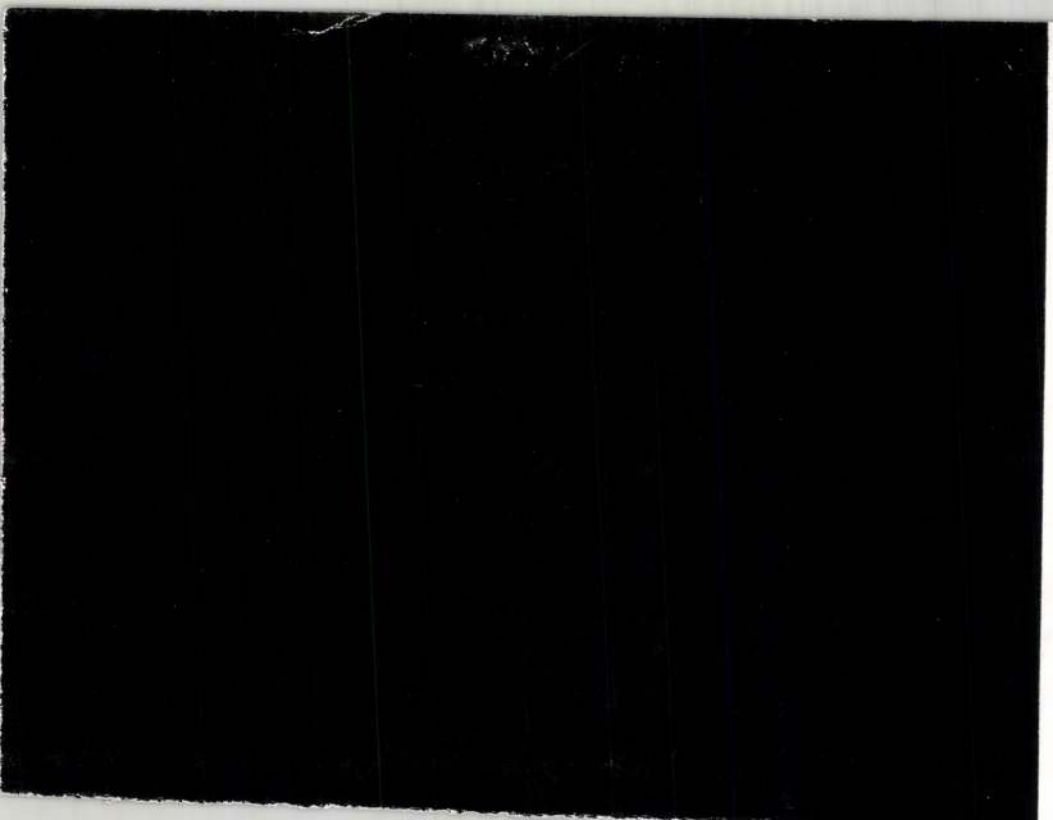

JOZSEF Angéla Pieta Hevesi Szemle 1989.3.sz.

József Ferenc főherceg

József Ferenc királyi herceg (Erzherzog Joseph Franz).
239. CSENDÉLET (Stilleben). Jelezve (Bez.): „József F. Pentelei Molnárnak 1913".
Vászon (Leinwand). 65×50 cm.

Ernst-Museum aukciói
38. sz. Budapest. 1928.

József Ferenc főherceg

Zománe mundiai

Repr.

Értimisk

1910/11.

Paulovszky Nándor, tanító III. 240

József Ferenc főherceg

Otvös

1911.

Címmisk 1930. 84. l.

4081. Ligeti Antal.
Sz. Nagykárolyban 1823 ja

Balatoni vidék.

Az előtért a tó fog
nádassal, balról a parton pá
ben pedig a környékbeli hegy
hőzött és rajta a lenyugvó n
tükröződnek vissza. Jelzése

Vászon, méretei 25.2
80 K.-- Weczerzik Károly aj
Az adomány elfogadtatott köz
mények gyarapitására 1912 ja
1912 március 21-én (62

Sz. n. 4
1308-
Át. lel

József Gáborné

homokmégyi
pingáló anzony
1937 ben 45. éves
különösen sehetséges

l.

Gábor Sajós

Kalocsa-vidéki
10. l.
40 l.

József Dezső

rajztanár, festő

l.

Bányai János:

Odorheiu-Székely-
udvarhely városa
Odorheiu-Székely-
udvarhely 1933. 36 l.

A székelyudvarhelyi
agyagipari szakis-
kolában tanuk

Le Rijksmuseum d'Amsterdam. (Fin), Paul Leroi, Salon de 1886. Tizennégy képpel. Képek a szövegen kivül: *Souvenir du Maroc.* Eau-forte de P. E. Leterrier, d'après Fortuny. (Salon de 1886.) *Maisons à Menton.* Dessin à la plume, par Paul Huet. — 1886. szeptember 1. Nr. 535. Szöveg: Oscar Berggruen, *L'Oeuvre de Rubens en Autriche.* (Suite) Három képpel. Eugène Müntz, *Notes sur Verocchio considéré comme maître et précurseur de Léonard da Vinci.* Hét képpel. Képek a szövegen kivül: *La Leçon de musique,* Eau-forte de D. Mordant, d'après le tableau de Gérard Ter Borch. *Paysanne veillant son enfant.* Dessin Par J. F. Millet.

ZEITSCHRIFT FÜR BILDENDE KUNST. 21-ik évf. II-ik füzet. 1886. augusztus. Szöveg: A., *Die Neugestaltung Wien's.* Gegenwärtiges und Zukünftiges. Négy képpel. Adolf Rosenberg. *Die Jubiläumsausstellung in Berlin.* III. Die Münchener Schule. Két képpel. Ludwig Geiger, *Briefe von A. F. Oeser und Nachrichten über Ihn.* (Schluss). Heinrich Holtzinger. *Kunstgeschichtliches und Archaeologisches aus den Abruzzen.* Egy képpel. Bücherschau. Kép a szövegen kivül: *Leichte Kavallerie,* Gemälde von E. Rau, Heliogravure von F. Hanfstängel.

József Dezső

1908/9 – 1911/12

Ferkèpzomfoiskèvk

96. l.

Európai bőrdíszműiparban és könyvkötőművészetben. A mórok bőrdíszműiparának spanyolországi készítményei, az ú. n. *corduani* közül pedig főleg a kordovai bőrkár-

József Dezső

gyulai állami polg. isk.
rajztanár
1922–1931.

lásd okv

Scherer II.
402. l.

4933

Gyüjte

A hely neve	A tárgy megnevezése
Alag, Pest vm.	Pusztatemplom leírása, adatai, alaprajza és távlati képei.

ahol domborításon és zománcozáson kívül fémvésés, cizellálás, ékszerészet és általán a kisplasztika is bekerült az oktatási programmba. Ez a programm idők folyamán még bővülni fog. Az iskola vezetősége a régi tanárokon kívül gondoskodott olyan művezetőről és szakoktatóról, ki az oktatás zavartalan menetét biztosítani képes úgy a nappali, mint az esti tanfolyamon. Az új szakerő munkával az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításának keretében mutatkozott be.

MAGYAR FŐHERCEG AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLÁBAN. Már hosszabb ideje annak, hogy József Ferenc főherceg szorgalmas látogatója az iparművészeti iskolának. A főherceg az idei iskolaévre is beiratkozott és pedig a zománcozó-műhelyben fog dolgozni, ahol már az elmult iskolaévben is néhány igen szép tárgyat készített. Hetenként két délután jelenik meg az iskolában nevelője kíséretében és 4 órától 7 óráig szorgalmasan dolgozik a többi növendékekkel együtt. A főherceg már bejelentette az iskola igazgatóságának, hogy a zománcozó-osztályon való tanulmányainak befejeztével tovább is az iskola növendéke marad és a kerámiai osztályon fog dolgozni. A tanulmányi órák alatt a főherceg barátságosan elbeszélget tanulótársaival és örömmel mutatja meg nekik, ha valami szép zománcot sikerült készítenie.

AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA MUNKAKÖZVETÍTŐJE. Iparművészetünk oktató intézete mind több és több kapcsolatot kíván keresni a gyakorlati élettel. Újabban tervbe vette, hogy nemcsak növendékei oldanak meg részben önállóan, részben tanáraik ellenőrzésével és irányításával készen felhasználható feladatokat, hanem kiterjeszti figyelmét volt növendékeire is, nyilvántartván kinek-kinek elfoglaltságát és képességeit, munkák közvetítését is elvállalja számukra.

AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA LEVELEZŐLAPJAI. Jelen számunkhoz egynéhány szines levelezőlapot csatoltunk olvasóink számára, mintegy annak az örvendetes körülménynek a jelzésére, hogy a művészi levelezőlap Magyarországon sem idegen. Nemrég több ízben is foglalkoztunk avval a sajnos ténnyel, hogy a külföld gyári termelése elárasztja Magyarországot az ízléstelenség selejtes termékeivel s evvel szemben alig van egy-két cégünk, amely felismerné az ezen a téren reá háruló kötelességet. A ritka, de örvendetes kivételek között felemlítettük annakidején az Iparművészeti Iskola növendékei által tervezett levelezőlapokat, amelyeknek kvalitásairól most személyesen is meggyőződhetnek olvasóink. Ezeknek az artisztikus levelezőlapoknak a megszületése jórészt M. P. dr. kultuszminiszteri osztálytanácsos érdeme, aki felismerve a magyar művészi iparnak ezen a téren mutatkozó fogyatékosságát, pályadíjat tűzött ki az Iparművészeti Iskola növendékei között művészi levelezőlapok tervezésére. Az áldozatkész műértő által iniciált verseny kitünő eredménnyel végződött, olyannyira, hogy a Rigler J. Ede papirnemű cég azonnal hajlandónak mutatkozott azoknak sokszorosítására és forgalomba hozatalára. Az ő kiadásában jelent meg harminc különböző levelezőlap, amelyekből most mutatót küldünk olvasóinknak s amelyek a kiadó cégnél és az Országos Magyar Iparművészeti Társulat útján egy koronás 10—10 lapból álló sorozatokban kaphatók. Hisszük, hogy olvasóink örömüket lelik majd bennük.

MEGKEZDETT HÍMZÉSEK VÁLLALATA. Az országos m. kir. iparművészeti iskola erkölcsi és művészi támogatása és ellenőrzése mellett Kele Vilma és Társa vállalatot kezdett, amelynek fő célja, hogy a leányiskolák növendékeit, valamint a művészi kézimunka iránt érdeklődő nagyközönséget a külföldről behozott többnyire silány minták helyett, művészi rajzokkal és színezéssel készülő megkezdett kézmunkával, illetőleg az ilyeneknek szövetre átvitt rajzával lássa el. Különös gondot fordít a vállalat a modern és magyaros ízlés népszerüsítésére, a nemesebb és változatosabb technikák gyakorlására és mindenekelőtt a becsületes és megbízható anyag felhasználására. A minták összeállításánál az Iparművészeti Múzeum nagybecsü régi magyar gyüjteményét és az iparművészeti iskola újabb rajzait használja fel. Mindennemü kézmunka művészi montirozása, bőr- és batik-munka is megrendelhető a vállalatnál. Érdeklődők forduljanak hétköznapokon 9—1-ig (Iparművészeti Múzeum) Kele Vilma és Társá-hoz.

LAKÁSBERENDEZÉS.

BIEDERMEIERES. E lap hasábjain nem egyszer volt már szó arról a túlzottságról, amibe a régi stílusok majomszeretete kergeti bele az ízlést Európaszerte. Soha akkora értékeket valódi, félig valódi és egészen hamis régiségekért nem fizettek aukciókon, mint mostanában a Hôtel Drouottól kezdve a Dorotheumig, sőt a Teleki-térig. Soha úgy nem dúlt a Louis XIV rajongás, az empire-imádat és az altmeisseniért való sopánkodás, mint az utolsó évtizedben s ez komoly gondolatokat kelthet minden iparművészben, aki tudja, hogy a francia műipar hanyatlása mennyire összefügg a francia társadalom régiség-imádatával és gloire-rajongásával. Sajátságos, de lélektanilag nagyon érthető, hogy ez a heveny stílusjárvány azokban az amerikai és európai társadalmi osztályokban dúl legerősebben, amelyeknek mindenük megvan, csak az ősiségük vitás még egy kissé és amelyekben ennélfogva a falra akasztható ősöket a sarokba állítható és a vitrinákba helyezhető ősiségekkel kell pótolni. Ami azonban a Lajtán innen és túl történik a biedermeier jelszóval és cégére alatt, az egyenesen mulatságos és a Makart-ízlés ama szertelenségeire emlékeztet, amikor igen becsületes és szelidlelkü pékek meg reszelővágók lakásai utánozták Rembrandt műtermét hatalmas drapériákkal, fegyverekkel, alabárdokkal és viaszkoszorúkkal. Abba, hogy egy-egy amatőr- vagy táblabírólélek lakása ilyen vagy olyan mértékben biedermeier legyen, már régen

Magyar Iparművészet
1912.

beletörődtünk és az is kedves ötletnek tetszett — kivált kezdetben —, hogy egy-egy éjjeli kávéház berendezése Biedermeier-keretet adjon a habos feketéknek, vagy hogy egy derék fakereskedő Biedermeier-koszorús levélpapiroson értesítsen faraktára megnagyobbításáról. Ámde a multnak e hazajáró lelkei most már nemcsak itt-ott kopogtatnak, hanem valóságos kísértetjárást rendeznek a mit sem sejtő és modern életviszonyaiban modern ízlést kívánó emberiség ellen. Ha bemégy egy porcellánüzletbe és egypár becsületes kis tányért keressz, akkor a leghitványabb árút fogják eléd tolni, amelyen füréssé és körhintává dagadnak a nefelejcscsokrocskák, azzal, hogy „ez aztán biedermeieres". Olyan levélpapirosoknak, amelyeken galambocskák csókolóznak és szivecskék füstölögnek s amelyeken azelőtt csak bágyadt mindenes lányok leveleztek, most érdekességet ad az, hogy biedermeieres. És mi lett a becsületes, jó borbélytáblákkal, melyekről oly derűsen mosolygott ránk a régi világban frissen borotvált képével Wekerle Sándor?... Mi lett? Hát ez is biedermeieres lett. Most vatermörderes Nestroy-figurák és nefelejcskékszemű Metternichek hirdetik, hogy ottbenn miért csattog az olló és a bajuszsütő. Lassan, de biztosan haladunk ízlésben vissza a mult század negyvenes éveihez és egy rózsaszínű limonádé-szaftban úszik az egész társadalom. S ez ellen végre is fel kell emelni a jó ízlés tiltakozó szavát. Akár a mi iparművészeink kvalitásait nézzük, akár a tőlünk nyugatabbra eső országokéit, a mai nemzedékben van annyi törekvés a becsületes anyagszerűség és a jó formák felé, van annyi ötlet a díszítések kitalálására, mint abban a korban volt, amelyhez most mindenki fejet hajtva zarándokol. S meg kell végre látni, hogy a hólyagos furniros szekrény, a pléhből préselt vaslámpa és a rosszul égetett bonbonnière akkor is silány portéka marad, hogyha akkora nefelejcscsokrok vannak is belerakva vagy ráfestve, mint egy nagymamáink korabeli bőrfotel. N. P.

EGY HALÁLRA ÍTÉLT INTERIŐR-DARAB. Az acél és vas korszakának hanyatló kis kultúráját alig jellemezte jobban bútordarab, mint a pamlag, a szófa, a régi időknek ez a tisztes tanuja. Az otthon művészetét nem képzelhettük el nélküle, változatos formái híven tükrözték vissza a lakó lelki világát; támlájának többé-kevésbbé merész ívezete, szövetének tarka vagy egyszerű mintája, szinte természetes kinyomataivá váltak a környezet egész hangulatának. Az obligát szalon csak általa lett azzá ami s habár a szögletben állott is, központja volt a szobának, benne koncentrálódott minden. Hasonlított a görögök tűzhelyeihez s az angol kandallóhoz. A szalon architekturája önkéntelen is a szögletben álló szófa felé igazodott, mint a pókháló, melyben légy akadt fenn. Ott terjesztette ki a polgári kényelem e szimbóluma áldást osztó karjait a párnák, pamlagok mindenféle puffok duzzadó torlódásában, hajmeresztő nippe-ek, érzékeny születésnapi emlékek megható szomszédságában. Előtte hosszúkás, nehéz kerek asztal s körülötte „fotel"-ek, tömzsi lábakkal. Ez a csendes zúg volt a delejes erő, mely mindent magához vonzott, melynek igézete alól nem vonhatta ki magát a dohányzó-asztalka sem, amint hogy általában minden bútordarab hódolattal teljesen hajolt meg előtte. Hát még ha egy tisztes matrona is elfoglalta rajta helyét főkötőben, régi divatú kis kapote-kalapban, körüle ugrándozó unokákkal —, oh, akkor a szófát valóban a meghitt családiasság bensőségteljes bútorává avatta ez a jelenet. Csakhogy, fájdalom, semmi sem tart örökké. A szófa dicsőségét is megirigyelte a haladó kor, a modern interiőr-művészet idestova lomtárba szánta ezt a kedélyes bútordarabot. Éppen vonzó tulajdonságai, bizalmas zug-poézise: a ferde kép, melyet a szobának ad: váltak végzetévé. A modern ember gyakorlott formaérzéke, a szobakultúra első parancsának azt tartja ma: „el a faltól". A fal merev vonalai alól inkább emancipálni szeretnők magunkat, semhogy még élesbé tegyük azokat azzal, hogy széleshátú szófát ragasszunk hozzá félkörbe állított ülő alkalmatosságokkal. Ez az ornamentika, mely egy pálmalevélhez kötött és préselt ó-divatú csokorhoz hasonlít, nem felel meg többé egy modern szalonnak, mely mindenekelőtt szabad hatásra számít, ezt azonban nem érheti el, ha négy fala nehéz bútorokkal van vastagon aláhúzva. A legdivatosabb és legizlésesebb interiőröknél a lehetőség határáig ignoráljuk az építészt, hogy megszabaduljunk a korlátoltság érzésétől, azért tolták a szófát előbb kissé el a szöglettől s állitották ferdén, hogy két falat érintsen. De ez is méltán smokkszerűnek tetszett nemsokára, mert gyanusan hasonlított egy fodrászlegény homlokba csüngő hajfürtjéhez. Aztán középen jelöltek ki helyet a jó öreg bútornak, de akkor meg olyan gyámoltalan ügyefogyottsággal állott ott, mint egy jégen tipegő koros dáma. Mindinkább kisebbre zsugorodott össze szélessége s utoljára a szegény szófából közönséges fotőil vagy kisebb szék lett, mely a szoba közepén harmadmagával ölelt körül egy nyolcszögletes asztalt.

Szó ami szó, a mai kor könnyű, soktagú szalonja nem tudja, mit kezdjen a nehézkes szófával. Az ifjabb generáció alig is tudja már, mi célnak szolgált ez az őskorbeli lény. — Amióta még mátkapárok sem ülnek kettecskén összetett kezekkel rajta, senki sem tudja megmondani, mirevaló a kettős vánkos? Ki ül ma már másodmagával egy sorban? s ha nem, akkor a szófán magányosan ülő bizony meglehetősen elhagyatottnak tűnik föl mindenki előtt. A józan észnek ezt a kritikáját a szófa nem élheti túl s meghal végelgyengülésben, hogy unokáink szörnyülködve bámulják majd meg a múzeumokban megmaradt példányait.

KIÁLLITÁSOK

AZ ORSZÁGOS MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT ÜZLETI GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSA ÉS KARÁCSONYI VÁSÁRA november hó 30-án nyílt meg. A kiállítás óriási anyagot ölel fel és betölti az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum földszinti kiállítási csarnokait. A kiállítás hétköznapokon 9—1-ig és 4—7-ig, vasárnapon 9—12-ig látható. Belépődíj 30 fillér; a társulat tagjai ezidei tagsági jegyük felmutatása mellett ingyen tekinthetik meg a kiállítást. Részletes ismertetését a legközelebbi számunkban közöljük.

Séták a nagyvilágban
Drágakőcsiszoló Ratnapurában

Szafirok metszése

Séták a nagyvilágban

Hogyan találtam én drágaköveket Ratnapurában?

Így szóltam:

— Konzul uraim! Önök elküldöttek engem Kaffur Musztafához, vagy Bachir Mohammedhez, vagy mit tudom én, mi a nevük ezeknek a fickóknak. Két kézzel turkáltam opálok és szafirok, rubintok és smaragdok között. Három teljes órán át alkudoztam a legszebb ékkövekért. De természetes, hogy semmit sem vásároltam, mert véletlenül nem volt nálam ezer font sterling.

Elhallgattam. Azt vártam, hogy a konzul urak így fognak felelni: „Meg méltóztatik engedni, hogy ezer font sterlinget kölcsönözzünk önnek?" — Istenem, hát mi másra is valók ezek a konzulok?

De ők úgy tettek, mintha nem értettek volna meg engem.

Ekkor másféleképpen próbálkoztam meg a dologgal. Mindeddig ők a szénbányák vidékéről való nagyiparost sejthették bennem, most hát levetettem az álarcot. Így szóltam:

— Konzul uraim! Én egy . . . német költő vagyok.

Milyen jelentéktelen és egyszerü dolog . . . és mégis milyen megrendítő. De a konzul urakat, Kolombóban, egyáltalán nem hatotta meg ez a kijelentés. Tovább hallgattak.

— Igen, uraim, — folytattam — önök tehát ezt sem hajlandók megérteni? Pedig önök mind a hárman kiváló kereskedők. Vagy talán az önök mellékfoglalkozása már annyira elrontotta ez irányu érzéküket, hogy az összefüggést sehogysem tudják megérteni? Én . . . német költő vagyok.

— Nagyon helyes, — felelte a német császári — . . . Tehát nincs pénze?

— Természetes, hogy nincs, — mondtam szerényen.

— És mégis szeretne egy szép rubintot? — kérdezte a császári és királyi osztrák és magyar.

— Nem, — feleltem én — nem rubintot. Egy csillagos szafirt.

— Mit akar vele csinálni? — kérdezte a braziliai köztársasági, akinek újján csodálatos csillagos szafir csillogott.

Rátámadtam:

— Mit akarok vele csinálni? Hát ön azt hiszi, hogy egy német költő nem hordhat éppen úgy csillagos szafirgyürüt az újján, mint akármilyen más állam polgára? . . . Nekem okvetlenül kell egy ilyen! És ha az önök művészi lelkesedése nem terjed odáig, hogy teljesítsék azt a komoly kötelességüket, hogy kölcsönözzék nekem azt a rongyos ezerfontos bankjegyet, amennyibe egy ilyen ékkő kerül, ha továbbá kötelességüket népükkel, császárukkal, királyukkal és elnökükkel szemben — mert mind a három állam, amelyeket önök képviselnek, nagy hálával tartozik nekem — ilyen felületesen teljesítik, hogy nem érzik magukat boldognak az én lábaim elé rakni Ceylon legszebb ékköveit . . . hát tessék, törjék a fejüket azon, hogy más módon mint szerezhetik meg nekem ezt az ékkövet!

A három Freudentag-testvér rettenetes komoly arcot vágott. Nem mondtak nemet, mert ehhez sokkal becsületesebbek voltak, de hát nem jutott semmi az eszükbe, hogy mint segitsenek rajtam, bármennyi ideig is törték rajta a fejüket.

— Kérem, adjanak egy pohárka O. T.-ét — mondtam most.

Adtak és én kiittam. Ez az O. T. egy rettenetes ital, amit Ceylonban isznak az emberek, valami spiritusz-kivonat paprikából, cayene-ből és közönséges borsból. De hát én rájöttem, hogy ettől a rettenetes italtól a német költőknek nagyszerü gondolatai támadnak.

Rögtön támadt is ilyen gondolatom:

— Konzul uraim! — mondtam. — Más emberek is találnak Ceylonban csillagos szafirokat . . . hát én is akarok találni!

Ezt már megértették a konzul-testvérek.

— Hm! — mondta a német császári.

— Hő! — mondta a császári és királyi osztrák és magyar.

— Hm! Hő! — köhintett a braziliai köztársasági.

Aztán elhivták Idarból Ernst Zahm urat. Ez szakértő volt ezen a téren és elmondták neki az esetet. Az achát-csiszoló városból való úr elgondolkozva bólintott. Aztán elővett egy távíró-ürlapot és ezt a gyönyörü, egyetlen szót irta rá: „Mehemfatohinböhlumsarzig."

Elolvastam és rámeredtem. De a derék úr nyugodtan így szólt:

— Ez nagyon egyszerü. Azt jelenti: „Értesítse a ratnapurai Mudeliart, hogy holnapután ő királyi fensége, XI. János nibelungi herceg odaérkezik. Kiséretében vannak Németország, Ausztria és Magyarország, továbbá Brazilia követei és még néhány kolombóbeli

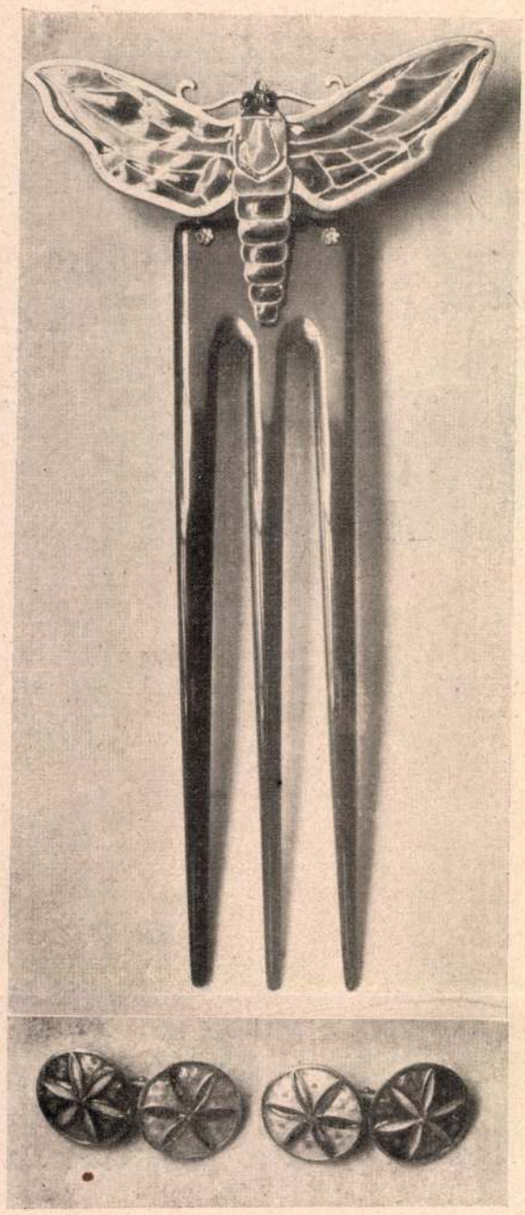

József Ferenc kir. herceg, József kir. herceg fia, zománcmunkái, amelyeket az Iparművészeti Iskolában készített

Hanem később beletörődött abba, hogy Mária is asszony. A barátságot ismét fölújították; de sejteni lehetett, hogy ez a barátság most már nem tart soká. Margit az urának efféléket mondott:

— Mária már nem a régi. Már nem olyan szép.

— Ellenkezőleg: sokkal szebb. A rózsa szebb a bimbónál.

— Nem, nem, százszor nem. Ezt te nem érted, uracskám.

Egy reggelen megérkezett a hír, hogy Máriának egy pompás, egészséges, vasgyúró kis babája született. Margitnak sajátságosan fölvillant a szeme:

— Látni szeretném a kicsikét!

— Mihelyt csak lehet, teljesül kívánságod, — felelte Bakody, — de mindenesetre várnunk kell néhány napig. Most legalább is fölöslegesek volnánk.

Margit beteges türelmetlenséggel sürgette a látogatást. Végtére is az ura engedett. Egy hét múlva elvitte Máriához a feleségét.

A fiatal mama — arcán az új anyák csodálatos szépségével, — az ágyban feküdt, nyakig betakaródzva. Mellette ült a férje, és a kezét csókolgatta. Az ágy másik oldalán volt a csipkesátoros bölcső, és abban aludt az apró ember. Csak a pufók arcocskája látszott, két oldalán rózsás pírral és belengve attól a komolyságtól, amellyel az ilyen pöttön gézengúzok az alvást végzik.

— Megnézhetem a kicsikét? — kérdezte Margit, a találkozás bevezető szavainak gyors lemorzsolása után és máris a bölcső fölébe hajolt. A kis ember ebben a pillanatban elmosolyodott. Alkalmasint valami szépet álmodott, talán a mennyországról, ahonnét nemrég érkezett, talán otthagyott apró pajtásairól, akik aranyfelhőkön hancuroztak...

— Jaj, be édes! — sóhajtott föl akkora maga-megfeledkezéssel Margit, és a szemében oly megdöbbentő nézéssel, hogy Mária, mintegy ösztönösen védekezve valami fenyegető veszély ellen, így szólt a férjéhez:

— Add ide, kérlek, a kicsikét.

— Majd én, majd én odaadom! — kiáltott föl magánkívül Margit, és azon nyomban fölkapta a pólyásbabát, de nem adta oda az anyjának, hanem a karján ringatva, a kebléhez szorította:

— Hajcsi, aranyos, hajcsi...

Mária ijedten ült föl az ágyban:

— Vigyázz, leejted!

— Ne félj... hajcsi, drágám... úgy szeretlek, mintha az enyém volnál. Aludjál, kicsikém, tente baba, tente; álmodjál szépet, kis fiam.

— Nem a te fiad. Az én fiam! — mondotta idegesen, szinte fölindúltan Mária. Az ura is megjegyezte:

— Persze, persze... a mi fiunk.

Az apróság most fölébredt. Buzavirág-kék szemét fölnyitotta, és amikor az anyjáé helyett idegen arcot pillantott meg, torkaszakadtából koákolni kezdett.

— Jaj, de szépen tudsz sírni, apróságom! — szólt hozzá Margit és cuppanós csókot nyomott a baba arcára, amire még élesebb visítás következett.

— Add ide a fiamat! — kiáltott Mária, most már magánkívül és kiugorva az ágyból, nekirohant Margitnak: — Add ide!

— Nem adom! Nem adom! — kiáltozott Margit és a kisdeddel a másik szobába akart rohanni, — csak még egy percig lehessen nálam!

Izgatott, érthetetlen, kábító jelenet volt ez. Végre is Bakody vette el Margittól a gyermeket és odaadta az anyjának:

— Bocsásson meg, nagyságos asszony.

Margit a kiállott izgalmaktól ájultan rogyott össze. Amikor magához tért, búcsúszó nélkül, sápadtan követte az urát, és hazament vele.

Otthon, megnyugodva valamennyire, így szólt az urához:

— Most már vége. Örökre szakítottam Máriával. Gyűlölöm. Gyűlölöm és irigylem azért a babáért.

Bakody szívébe most a sejtelem helyett a megismerés vágott bele, fájdalmas sebet ütve. De erőt vett magán. Most már megértette, hogy a gazdagság és a szerelem nem minden. Most már megértette a felesége furcsaságait, azt is, amikor Máriát, amíg leány volt, kedvtelve öltöztetgette, mint a kislány a bábút, vagy mint az anya a gyermekét.

Másnap vonatra ültek és elutaztak messzire.

Uj Idők 1912. XVIII. 20

József Jenő

1912 – 18. a kraiinska
műveretője

Éimisk. 1930.

78. l.

József Jenő

kisplasztikus

1908–1911.

Élmisk 1930. 84. l.

4080. Ujházy Ferencz.
Sz. Szolnokon 1827 deczemb

Csendélet.

Egy aközépütt látható
lévő arany serleg körül e
zol, a mely három különbö
lönböző fajú almából, egy
egy felvágott és egy egés
nyolcz elszórt sombol van
Novotny Barátomnak Ujházy

Vászon, méretei 45:
100 K.-- Dr. Weczerzik Ká
(1308-909).-- Az adomány
sére és más gyüjtemények
(121-912). — Bejelentek

Sz
1
Át

József Jenő

keramikus műverető
az orosz harctérén
eltűnt.

Éimisk 1917/18

4. l.

...atása:

...elállított emelvényen, melynek lépcsőzete
...va, teljes kormázási díszben s feszülettel
...elemelve leteszi a Simor J. herczegprimás
...primás körül az ország főméltóságai áll-
...bünczökön, a háttérben lévő házak közti emel-
...önség, az országgyűlés tagjai s a püspöki
... a szentháromság szobra áll.

39: 57.7 cm.

...n

...5 sz. levrattal a Székely-Kiállításra en-
... érhezett ...fra (89/900).

József Jenő

kerámikai művezető
az alábbi iskolába

1915/16 orosz hadifogoly
volt.

Éimisk

1915/16.
3 y.h

József Jeni

150 ~~200~~ k államsegély

Értérmisk 1909/10. 8. l.

- 1753—1798. 510.

XXIX

jobbra. Parókája egyszer fodrított, szemöldöke
leberetvált. Jobb kezét csipőjére támasztja s bal-
rgja. Nyakravalója fekete, s prémes mentéje, dol-
ist zsinórzású. Derekát szolgálati gelvény övezi
ának és kardjának szíja, a mely utóbbim a két
gyarország czimerével, egymást keresztezi.
ünkbe, melyet ezüst zsinórzás és kócsag di-

tei 94.5: 72. c/m.
szerentetek 1894. marcius 1.
~~tulajdona Weiglenes letét.~~ (64/93) 138/94. (17/95.
három más kép adassék más oldalon (17/95)

József Jenő

vágbiz. jó credm.

Értimiszt 1910/11.

16. l.

Pestmegye III 179.

József Jenő

300 K államsegély

Éstimisk 1910/11. 15. l.

Budapest.

E lapon a régi lövers
czél előtt versenyző két pa
lyán innen számosan nézik a

Második Futta

Szines kny., mér. a

111-91

József Jenő

Kereskedelmi miniszter

600 K

Értesítés

1911/12.

24 l.

József Jenő

művezető

Éimisk 1912/13. Zi. l.

József Jenő

400 k államsegély

Éimisk 1912/13.

28-l.

Csákberény h. n. VIII. 186.

116 Józsefmajor

Cigándtól 10 km

Ref. templom,
kicsiny, új
stílustalan

(Kabolcs vm)

Nyirségi utam 1938

iban is teljesen avatott s pedig
esetben külföldi tervező művész
ött évi fizetést biztosítana, s azon-
megrendelők részéről külön díjaz-
muzeum helyiségében történnék
munkások és tanonczok díjtalanul

ekként hatályosan előmozdíthatná
dését, a választmány kéri a tisztelt
ak jóváhagyása mellett adjon föl-
edezésére az 1889-ik évi előirány-
ölöslegen kívül a forgó tőkéből

záz éves fejlődésének föltüntetését
kozik. A választmány beható meg-
a Keglevich István gróf alapító
ogy a társulat az országos iparmű-
n megnyitandó oly tárlatot rendez,
dítványa értelmében Mátyás király

MDK

József Attila

muzeum nyilt meg Balatonszárszón.
József Attila mellszobrát látjuk a felvételen

Esti Hirlap 213 sz. 1957. szept. 12 2 old.

József Dénes, [ ]

J.D

Cikk: A szemét metamorfózisa 38

38.

Magyar

Épitomüviszet, Bp. 1983 83/2

József Dezső [grafikus]

A gyulai polgári iskola rajztanára volt. Kohán György tehetségét ő ismerte fel.

Dömötör János: Kohán György 644–657

Élet és Tudomány, Gy. 1973. ápr. 6. XXVIII 14.

Jószef Dersö, [Jestö]

Kohán elönör a „gyulai öslakos Jószef Dersönél" tanult.

Bodvi Ferenc: Kohán György arckép 56-61.

TISZATÁJ. Szeged, 1973. július

XXVII
7.

József Dezső

Gyulai őslakos, Kohán György első tanára.

Bodri Ferenc: Kohán György
Látóhatár 1971/7-8 736.old.

József Dezső MDK

Szerepelt a Magyar Képzőművészek Szövetsége Békés megye munkacsoportjának megyei Őszi Tárlatán.

—: Megyei Őszi Tárlat.

BÉKÉS MEGYEI NÉPUJSÁG 1963 okt. 27.

József Dessö
festö

50 éve alapította József Dessö festömüvész-tanár a Békés megyei Képzö és Iparmüvészeti Társulatot Gyulán.

—: Hírek
Müvészet, 1972. december - 45. oldal

József Dessö
festö

A Gyulai Képzö és Iparmüvészeti Társulat 1922 karácsonyán tartotta elsö kiállitását, amelyet József Dessö alapitott. Késöbb Müvésztelepet is létesitett.

— Kivek
Müvészet, 1972 december -45 oldal.

MDK

József Dezső

Erdélyi művészeti kiáll. Walter Gyula: Festők és szobrászok. Erdélyi Szemle, 1919. jun. 284 l.

József Dezső

gyulai (rajz?) tanár

kezdeményezésére 1922-ben megalakult a Békésmegyei Képző-Ipar-Mű-vészeti és Iparmű-vészeti Társulat, amely 8 éves fennállása alatt öttagban 7 kiállítást rendezett Gyulán, Békéscsabán és Orosházán. E társaság 1931-ben átalakult és Gyulai Műbaratok Egyesülete címen folytatta működését

Markus György – Bp. 1
Békés vármegye.
1936. 183. l.

23 Jan. Erh. 1904.
1904
Jan. H.

A vallás- és közokt. m. kir. miniszte

21 eln sz. a. kelt és a IX. ker. ál

másolata:

Utasitom az állampénztárt

lékokra elölegkép az idecsatolt 1. drb k

összegeket együtt Négyez

(400.) korona — fillért szak

fizetése könyvecskéjébe való szabályszerü b

Az esetleg kifizetés alá kerülő lakpén

kitüntetendők. Az igy kifizetett összegek eg

számolandók el, melynek végredménye a

vezetendő át.

József Dersó
festő

M.D.K.

A gyulai Erkel Ferenc Múzeumban kiállítást nyitott.

Magyar Nemzet, 1979. szept. 2.
Napló

5.

M.D.K.

József Dezső, festő

a békéscsabai Munkácsy Muzeumban Békés megye képzőművészeinek harmadik grafikai és kisplasztikai kiállításán grafikai műveivel szerepel.

Kerekes György, Békéscsaba, Megyei Kiállítás

Művelt Nép, 1956. jul. 22.

József Dersó
festő

M.D.Y.

A kiállításon részt vett.

Erdély Kamill: IV. Alföldi képzőművészeti kiállítás Békéscsabán
Művészet, 1961. augusztus — 42. l.

Y.C.M.

Zurlfurst
Paris

A Mademoiselle Marie Curie

Bronze Koruna: Mathematische Fakultät Universität Prag
Universität Prag, Gedenkmünze — 1924.

József Dezső
gyulai festő MDK

Szerepelt a III. Szegedi Nyári Tárlaton.

"Öreg kapu"

Kádár Márta: Békés megyei sikerek Szegeden.
Békés Megyei Népujság. 1962. jul. 29.

MDK

József Dersó (grafikus)

Grafikával szerepelt a Dél-alföldi Képzőművészek Kiállításán, [redacted] Szegeden.

Szelesi Zoltán: Dél-alföldi Képzőművészek Kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, Szeged 1961. szeptember. 9. l.

József Dezső

Szerepelt a Békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban megnyílt kiállításon.

—:Mi történt vasárnap? Megnyílt a Békés megyei képzőművészek IV. grafikai kiállítása.
BÉKÉSMEGYEI NÉPÚJSÁG, 1958. jul. 1.

József Dezső
grafikus

A Béhés megyei művészek VI.
grafikai kiállításán vett részt.

— 42 l.
Művészet, 1961. január — 1 szám.

MDK

József Dezső festő, Gyula

Dél-alföldi képzőm. kiáll. szegedi Móra F.Muz.
1961. jul.

Jósef Dersö

36. Janulmány, pantel

Tinántúli festőművének kiállítása.
(vándor) Bev. Kákai Ferenc.
Békéscsaba. 1954.

MDK

József Dezső

Szerepelt a szegedi Móra Ferenc Muzeumban megnyílt kiállításon.

Nagyjából a rajzosság és festői plasztika jellemzi.

Szelesi Zoltán: Séta a Tiszántuli Festőművészek Vándorkiállitásán.
DÉLMAGYARORSZÁG, SZEGED. 1957. máj. 8.

József Dezső — MDK

Szerepelt a kiállitáson .

--: Kielégitő / érdeklődés a megyei grafikai és kisplasztikai kiállitás iránt.

VIHARSAROK NÉPE, Békéscsaba. 1956. jul. 6.

József Dezső
festő

M.D.K.

Részt vett a Békés megyei művészek kiállításán:

Szelesi Zoltán: A Békés megyei tárlat Gyulán
Művészet, 1964. április - 36 lap.

József, Dezső /gyulai művész/ MK

szerepelt az 1963. ápr. 7-én megnyílt kiállításon.

"Törpe-vizmű"

Kovacsa Ilona: A VI. Alföldi Képzőművészeti Kiállítás Békéscsabán.
Békésmegyei Népújság. 1963. ápr. 21.

József Erzsébet (Décsfalva)
népművész

„Anatiés"
„János vitéz"
„Lakodalmas" (részlet)
} repro

Ladányi Mihály: Született balanci nép.
Nőh Lapja, 1973. junius 9 - 18 oldal.

JÓZSEF FERENC, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1861-1950
JÓZSEF FERENC, gyári munkás, 1957
Függelék, 298.lld

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

József Ferenc főherceg

A „HAFA" cég 1937-es árjegyzékében „a legszebb magyar képek" ünnepi sorát József Ferenc főherceg felvételével nyitották meg...

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja

Új Írás VII. évf. 1966. jún., 6. sz. 93. l.

MDK

József Ferenc kir. herceg, ötvösművek

Bálint L: Az Iparművészeti Társ. kettős kiáll.
Magyar Iparművészet. 1913. 18 l.

JOZSEF FÖHERCEG ARCKÉPE

Külföldi aukción:
Österreich um 1830:
Erzherzog Josef, Palatin von Ungarn
Öl auf Leinwand, 67x53 cm. Taf. 8.

Wien, Dorotheum
464 Kunstversteigerung, Janner 1983
Katalogus 49.old., 339.sz. Taf. 8.

József Ferenc

főhercef

l. Iparm. ük. ért

1910-11.

28. tábla

udapest, 1930 julius hó 10.

izottságának,

B u d a p e s t e n .

entem, hogy a gödöllői Kálvária és
munkálatait Nagrand Mihály bizott-
ett f. hó 7.-én megfelelő erővel meg-

ettel, hogy a helyreállitási munkák-
erzésére akkora összegre lesz szüksé-
e bocsátott 5.600.- pengőnyi pénz-

Mózsej János

Szczepel a II. graf. Biennálé

Kovrogh: Grafikai, illusztráció...
Magyarok, 1963, 11 n. 12 old.

József János

MDK

Szerepelt a II. Miskolci Országos Grafikai Biennálén.

Koczogh Ákos: Grafika - illusztráció - irodalom.
NAPJAINK 1963. nov. 1.

József Jenő

1.

Iparm. isk. cst

1912-13.

21. l.

JÓZSEF KÁROLY, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950

József károly, gyári munkás, 1935-1936

Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/

275.061

A veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971

Veszprém, 1971

Jörg ónöntőmesterről

1487-ben Pozsonyban említik, 1489-ben brassói polgár lett.

Weiner Mihályné: Ónművesség, Budapest, 1971.

280

Jörg Könnöl

1558–1559

l.

Hoffmann Pernony 40 l

Hoffmann Südost

8.

9.

5.

Jörg Goldschmied l. Ötvös György

Jörg, Ötvös

1502 Pozsony

L. Hoffmann Pozsony 14. l

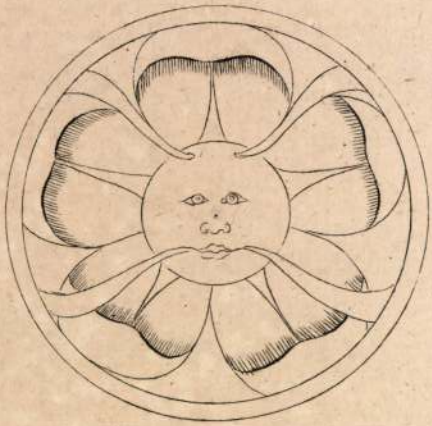

9.

5.

Jörg
ötvös
1502
Ortvay II. 4. 242. l.
Hoffmann Polsony 53. l.

Hoffmann Südost

2.

Jörg. Kőmives

M.D.K.

1558-1559-ben a pozsonyi vödrici kapu melletti javadalmas házra kéményt épít és egyéb javításorat végez.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett müvészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 40. old.

Jörg, ötvösmester

M.D.K.

1502-ben Pozsonyban, rukára való csengetyűt csinál ezüstből és ő készíti el a városnak Ulászló király és Anne de Foix eskűvőjére szánt egyik ajándékát: egy ezüstbe toglalt gyöngyház csészét.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 53 old.

Jörg Goldschmid ötvös mester Pozsonyban 15o2

lásd György

M.D.K.

Jörg Jordan, bécsi ötvös, pénzverő és nobrás (†1517)

készítette azt az aranyozott ezüstserleget, melyet Bécs városa 1486-ban ajándékozott Beatrix királynőnek. Első adat róla 1479-ből való.

Balogh Jolán: A művészet Mátyás király udvarában Bp.1966. Ak.kiad.2 köt.

1.köt. 567 old.
+ 366.1.

György ötvös (Pozsonyban, 1500 k.) hol a városi tanács 1502. egy ötvösművet vásárolt tőle. (Rómer Pozsony rég. műeml. 1865 306. l.)

(magister Jörgen Goltschmid

Jörg Goltschmid

ötvös mester

Pozsonban

1502

l. Jörg

~~Görögország térképe a XVII. századból~~

V. 25. — XVIII. századból V. 28.

Jörger Ágoston
nyomdája

l.

Kefelenyomatok

278. l.

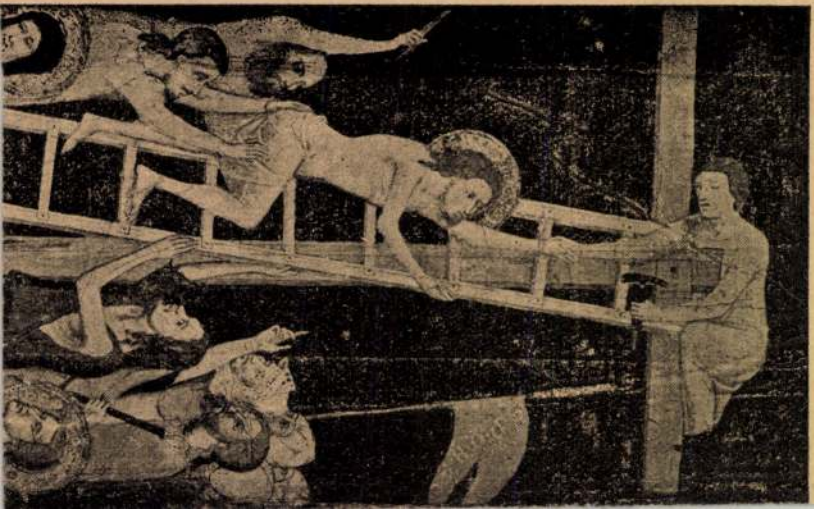

M. D. K.

JÖRGER Antal asztalos

Monyorókeréken

1779. mindszent (Pinkamindszent?), plébániaházon végzett asztalosmunkókért járandóságát réri

Aggházy: Barokk szobrászat ... Bk. 1959.

I. 221. l

Jörgens Károly

vedutafestő

1842-ben iratkozott be.

lásd Fleischer Béla. 55. l.

Teplicze.

A középtért a bástyákkal m
előtérben ketten szarvasmarhát
képezik. Felirata a lebegő mon
ábrák vannak:

TEPLICZE

fölül balra: 59.

Rm., mér. a rl.

92-92-33.

Jörös Andrásné

V. Orsz. Ipars. kiáll. Miss. 1965.

Görös Andrásné

„Körös"

(Hazai Pamutszövőgyár).

III. kategória, III. díj.

II. Ipari Textilművészeti Biennálé

Művészet, 1975. 8.

Jóvás Andriasné

„Kóvás"

III. kategoria, III. díj.

Kovács Anikó: II. Spari Textilmüvészeti Bicunálé.
Müvészet, 1975. augusztus – 27 oldal.

Jőrős Andrásné /Hazai Pamutszövőgyá r/

nyerte a tinédzserkategoriában a megosztott III. dijat a II. ipari textilmüvészeti biennálén.

Magyar Hirlap 1975/219/6

Jud Jakab
harangöntö 1541.
Gamus nev!

wód
z
Kovács Harang
64. l.

5131

La2 5034-nel

Indoc

1475 Bistrcebyan
Keresztelő
Kut

Ind

Cz Sz I. 128 l.
129 l

..... *mühely.*

lyfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

_ évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

JUDICE Szilveszter márványfragó. Felsőtárkányban a temető kereszt kőfeszületét faragja 1818-ban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

1818-

Heves megye müemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 346. old.

Judák Sándorné

Könnyen oldott, differenciált súngazdagságú férfiarcképet mutatott be.

Dr. Domonkos Imre:
A XVI. k. Képzőművészeti és Művészetpedagógiai kiállításról

Rajztanítás 1971/4

32. old

Judl (Endl) Ferenc

Kőfaragómester elvállalja 1778. VIII. 15-én elvállalja az egri Széchenyi u. 55 p. a. póctemplom újjáépítését.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarországi műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

5671

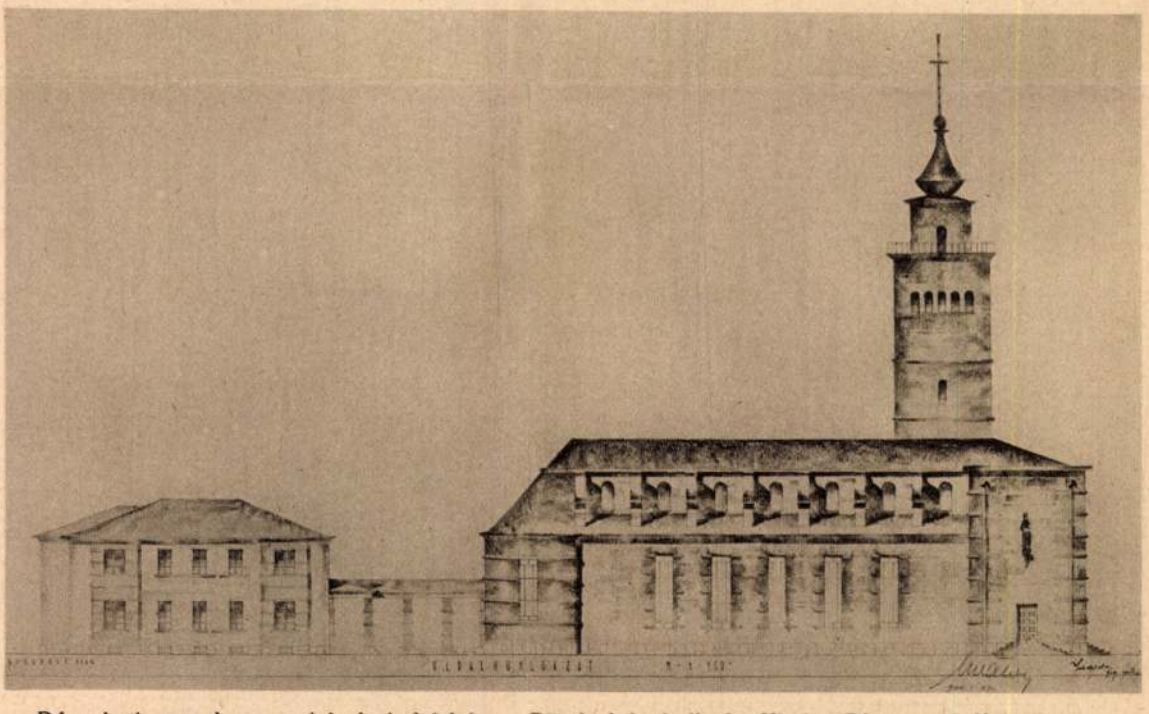

Róm. kath. templom, paplak és kultúrház — Römisch-katholische Kirche, Pfarre und Kulturhaus — Roman Catholic church, parish and house for social education — Église catholique romaine, presbytère, salle de réunion — Chiesa cattolica, casa parrochiale e sala di riunioni

Stud. Arch. Gy. Juba IV. éves építészhallgató

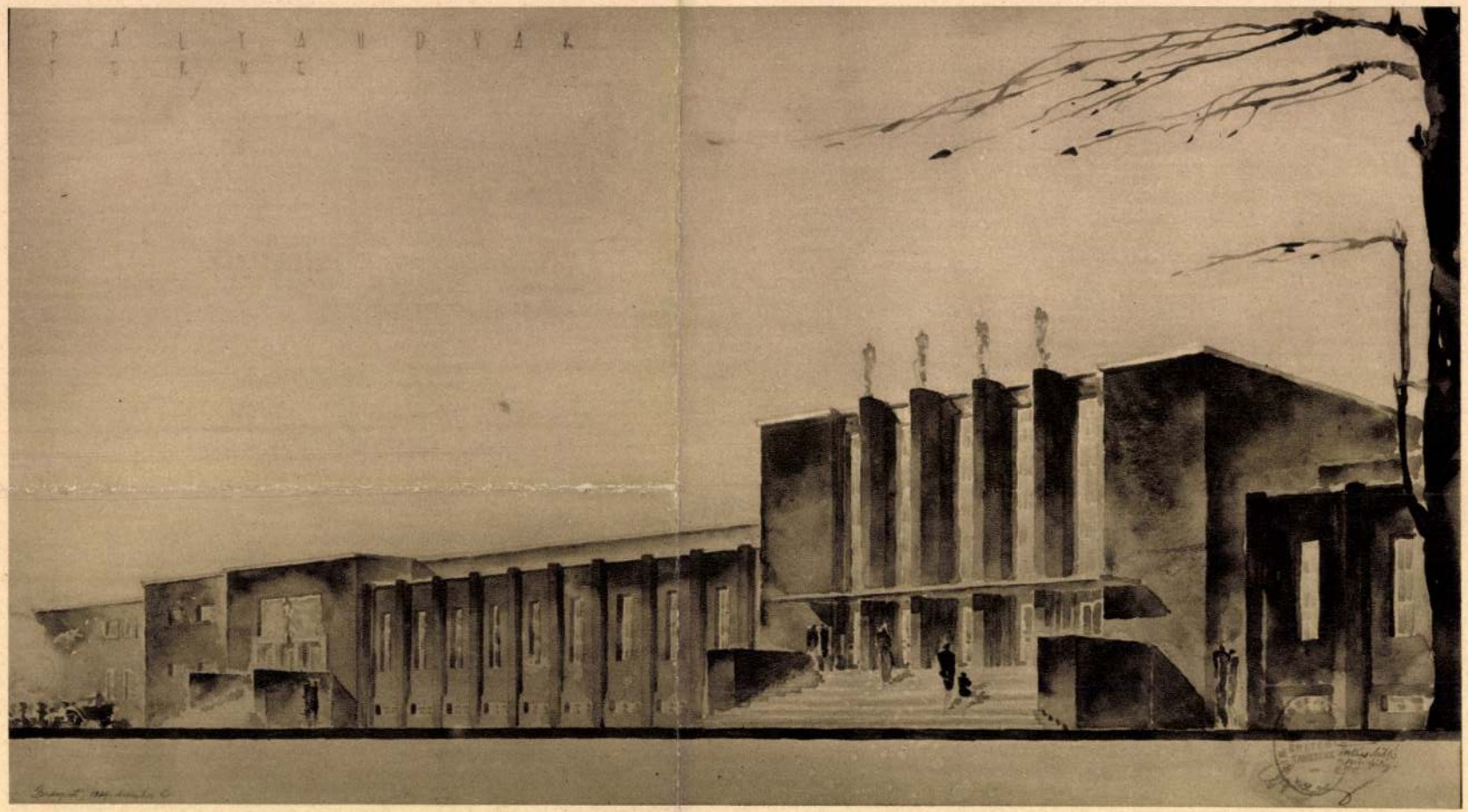

Pályaudvar — Bahnhof — Railway station — Gare — Stazione

Stud. Arch. M. Takács IV. éves építészhallgató

M.D.K.

Judl Ferenc (Endl?) budai kőfaragó mester

Az egri rác templom kőlésége vetéséncl szerepel 1777-ben Mayerhoffer József budai építőmesterrel együtt.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 346. old.

M.D.K.

Inál Ferenc, budai kőfaragó

az egri rácsemplom építkezésénél szerepel 1777-ben Mayerhofferrel együtt

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 346. old.

JUDL Ferenc /Endl ?/ budai kőfaragómester. Az egri rác templom költségvetésénél szerepel a neve 1777-ben --+ Mayerhoffer József pesti épitőmesterrel együtt.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

M.D.K.

Indice Szilveszter, márvány faragó

Felsőtárkányban a temető kőfeszületét faragja 1818-ban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 346. old.

JUDICE Szilveszter márványfragó. Felsőtárkányban a temető kereszt kőfeszületét faragja 1818-ban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Judik Zoltán építész

M.D.K.

Budapesti uj Sportcsarnok tervpályázata

II. dij

Társtervező: Mester ÁrpádüTenke Tibor-

Munkatárs: Horts Hoefs-Péteri László

Magyar Építőművészet 1960/6. 5.1.

Judik Zoltán, építész

L: Ungár Péter

–: Szövetségi kúrch

Borító 3.

Magyar

Építőművészet, Bp. 1983

83/1

Júdik Zoltánné épitész

M.D.K.

A falusi egészségügyi létesitmények tervpályázatán 6ooo Ft-os megvételben részesült.

Társtervező: Brenner János -Brenner Jánoshé-

Kovács Miklós

Magyar Epitőművészet 196 5/6. 2.1.

Judik Zoltán, építén D Dk

Judik, a 27 esztendős kosárlabdázó a Népstadion s' intézményeinek építénmérnöke. Okt. 15. óta a Kisstadion építésében vez rént.

—: Megnyitás előtt a Kisstadion, rendbehozzák a Népstadion gyepszőnyegét

12.1

Népszabadság, Sp. 1960. dec. 9

Judok és nem
Jodok

mondja Cozobor Béla

A beszterczebanyai
vártemplom XV
szár adi bronz-
keresztető me-
dencéje

1475

Wod

Czegphe 555 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

M.D.K.

Judrik János, litografus, fényképész

Pesten nyitott fényképmütermet a hatvanas évek után. 215.o.

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora, 1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica. A. 1958. Bp. Képzőmüv. Alap Kiadó-váll. Bp. 1958

MDK

Judrikovics János

A Pesti Műegylet 1841-ben a redoute-épületében rendezett kiállitásán szerepelt.

Ujházy Ferenc: Föv.művészeti állapotai a mult század közepén.

Nyugat, 1922.márc.16. 377.l.

JUERNIG Nándor festő

A főváros akvarellelet lérüttet vele a
város lutőnbáő pontjain álló
szobrokról 1900 körül.

ERDEI 1991 85.

DAPESTI
YŰJTEMÉNYEK

ajovszky Pál
1871—1935

kult ma-
leti Ma-
yűjtőtől
gy ipar-
rafikát:
is eltért
ett olasz
főleg a
19. szá-
Mindez
övetkez-
ott fenn.
tt céllal,
um érté-
sé, hogy

mesterekre, hanem művészet iránti érzékenysége kiterjedt az a
gol művészetre is, amelyet a modern művészet fontos előfutá
nak tekintett. Sőt, azok közt a mesterek közt a 18. század nagy
it is begyűjtötte. Hogarth és Bonington vagy a praeraffaeliták
kotásai nálunk ekkor jóformán ismeretlenek voltak, még kevés
vonzották a gyűjtőket. Érdekes jellegzetesség, hogy nemcsak v
lat vagy önálló mű, nemcsak tájkép vagy arckép, nemcsak szín
vagy egyszínű lap vonzotta Majovszkyt, hanem a karikatúra
Gavarni és Daumier éppúgy kedvencei voltak, mint Rowlandso
akiről — a művet mutatva — ízes kiselőadást tartott nekem. E
kortájt a karikatúra valamiféle másodlagos műfaj volt, múlékc
és nem „előkelő", ezért volt meglepő, hogy Majovszky anny
értékelte.

Sajnos semmiféle adat nem maradt arról, hogyan, kiktől
mennyiért szerezte be gyűjteményét, erről előttem so
nem beszélt, és mivel Meller Simon 1921-ben külföldre
vozott, és ott is fejezte be életét, az ő erre vonatkozó esetle
adatai is elvesztek.

Jugend

pozsonyi prodaruma

l.

Hauptkalauz

179. l.

~~Zala vármegyt II. 49~~

Érkezett 1905 jún. 9.

505/1905 sz. (Gyulafehérvár, 1905 jún. 6. 36. sz. a.)

dr. Cserni Béla, rég. szakmegbizott tervezete régészeti és néprajzi szakmegbizotti körútjáról. (Válasz VI. 24.)

JUGOVICS LAJOS, térképész

ULBRICH könyvében meg van Jugovics tól a Landzséri hegység és a Pauliberg lapjainak leirása, de ő jelentéseiben részletes térképekben és a földtani szelvényekben-a tobai tufapiramis kivételével-feldolgozta valamennyi burgenlandi bazaltelőfordulást is. 290.old

BENDEFY LÁSZLÓ: Karl Ulbrich: Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 2.sz. Szombathely

JUHANEK GÁSPÁR, fazekasmester

Szigetváron fazekasságra vonatkozó céhiratok nincsenek, így csak anyakönyvi adatokra lehet hivatkozni.-1833-ból tíz fazekasról tudunk,183 -42 közt25-ről tudunk,köztük 6 mester és Juhanek fehéredényesről tudunk. 266.old. 27.jegyz

KNÓRY JUDIT: A Bencsik fazekascsalád története
261.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve, XIV-XV. évf.
1969-1970. Pécs, 1974

JUHANEK GÁSPÁR, fazekasmester

Szigetvári. Két izben "fehér edényes" bejegyzés. Ez más díszitési technikával, pl. fehér földfesték és valószinüleg ónmázzal dolgozó mesterre utal, szemben a "parasztt"-edényekkel, akik ólommázzal dolgoznak, szinesitésre leginkább rézoxidot, vasoxidot alkalmaznak. 266.old

KNÉZY JUDIT: A Boncsik fazekascsalád története
Pol.old

A Janus Pannonius Múz. évkönyve, XIV-XV. évf.
1969-1970. Pécs, 1974

Juhann Hugó MDK

Üvegképek, olf.

Müterem XVII. Csoportkiáll. 1938. jul.

JUHARI Károly festő

Ferences templom ujrafestése 1914

PROKOPPNÉ Stengl Marianna: Esztergom-Belváros : Müemléki séta. Esztergom : Gran Tours, 1993
74.

Jóros Andrásné

Textilterverő, részt vesz o Kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún - júl.

MDK

Jőry /György/ ágyumester
XV.században Mátyás király szolgálatában állt.

Somosvári Károly: Egy kassai "puskamüvész" . . .
Esti Ujság. 1939. dec. 27. 4 l.

Jöry /György/ kassai ágyumester, XV.sz.ban
Mátyás király szolgálatában

/S/: Kassai"puskamivész" volt a hátultöltő fegyver feltalálója. Uj Magyarság, 1942. febr. 6. 6 l.

M.D.K.

Juatska Josef, lakatosm.

Budán dolgozott. Szül. Buda. Róm. k. házas. Budán polgárjogot nyert. ~~1822~~ 1839. III. 8. 249. o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében. 937. o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Pest. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Juba Gy. IV.éves ép.hallgató MDK

Tanár: Wälder György.

Róm.kath. templom,paplak, és kulturház. Képek.

Építészhallgtervk.

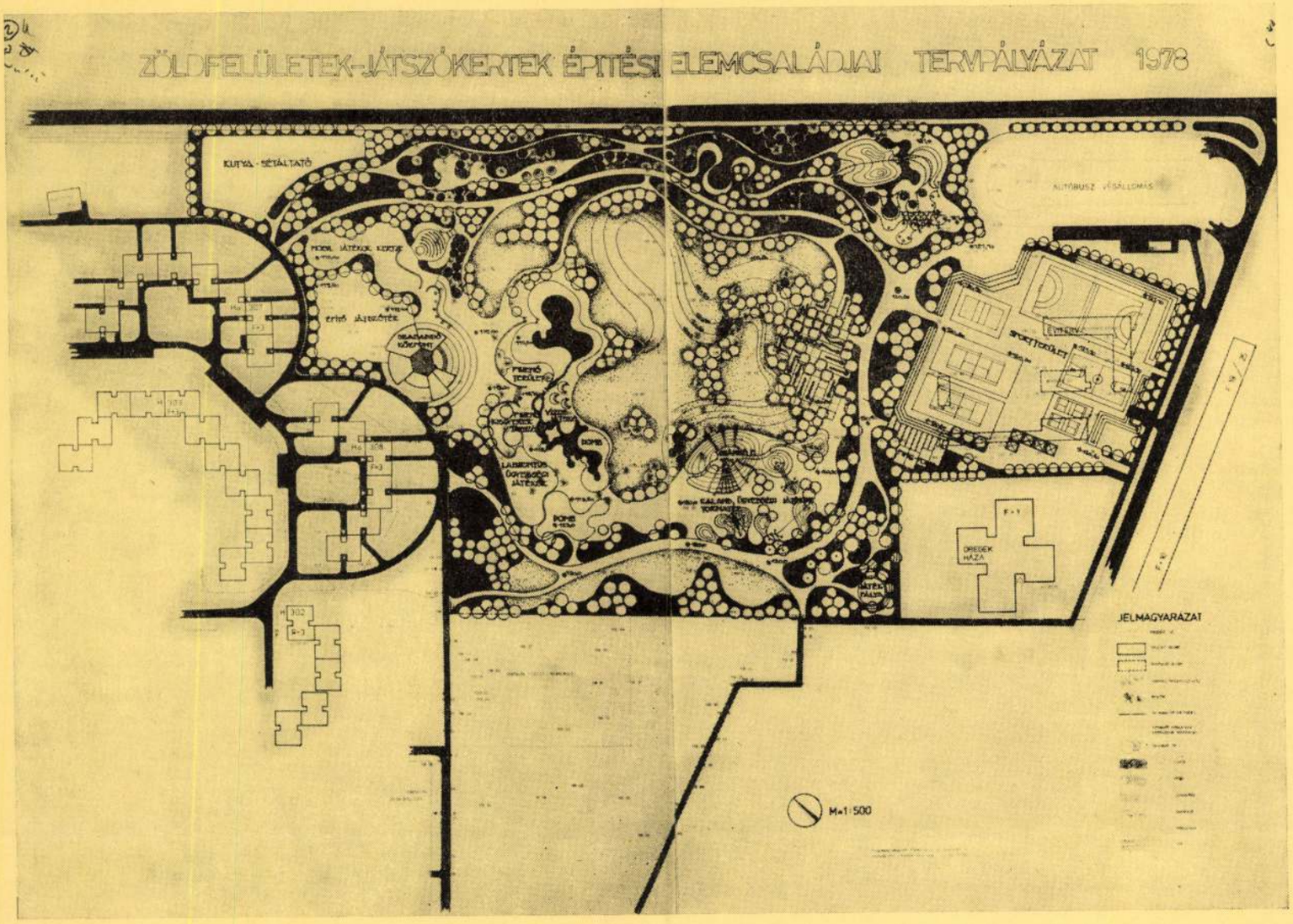

II. díjban részesített 12. bírálati sorszámú pályamű szerzője:

Pirk Ambrus

„A pályázó által kialakított 5 különböző funkciócsoportra tagolt elemcsalád gazdag lehetőségét nyújtja a különféle kertépítési feladatok megoldásának. Alkalmazásuk messzemenően lehetővé teszi a pályázat kiírásában meghatározott követelmények kielégítését.

A burkolóelemek nagysorozatú gyártásra gazdaságosan alkalmasak. Ugyanakkor egyes elemei (D/2, D/5-ig, B/4) kissé erőltetett formaképzésűek.

Az igen alapos, gondos szerkesztésű műleírás mellékletében a térburkoló és térelválasztó elemek rendkívül széles variációs skáláját mutatja be.

Játszóeszköz elemrendszerénél — helyesen — elsősorban természetes anyagokat (fa, bőr, kötél stb.) alkalmaz. Viszonylag kisszámú alapelemből a szabadtéri játszóeszközök igen gazdag választéka építhető fel, valamennyi korcsoport számára. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy előállításuk gazdaságosan megoldható, téli évszakra lebonthatók és kis helyen tárolhatók. Javításuk, esetleges pótlásuk nem túlzottan költséges. A kialakítható játékféleségek magas szinten elégítik ki a játszószerekkel szemben támasztható neveléslélektani, esztétikai és anyagi követelményeket.

Területfelhasználása általában jónak tekinthető, a funkcionális felosztás gondos munkát mutat".

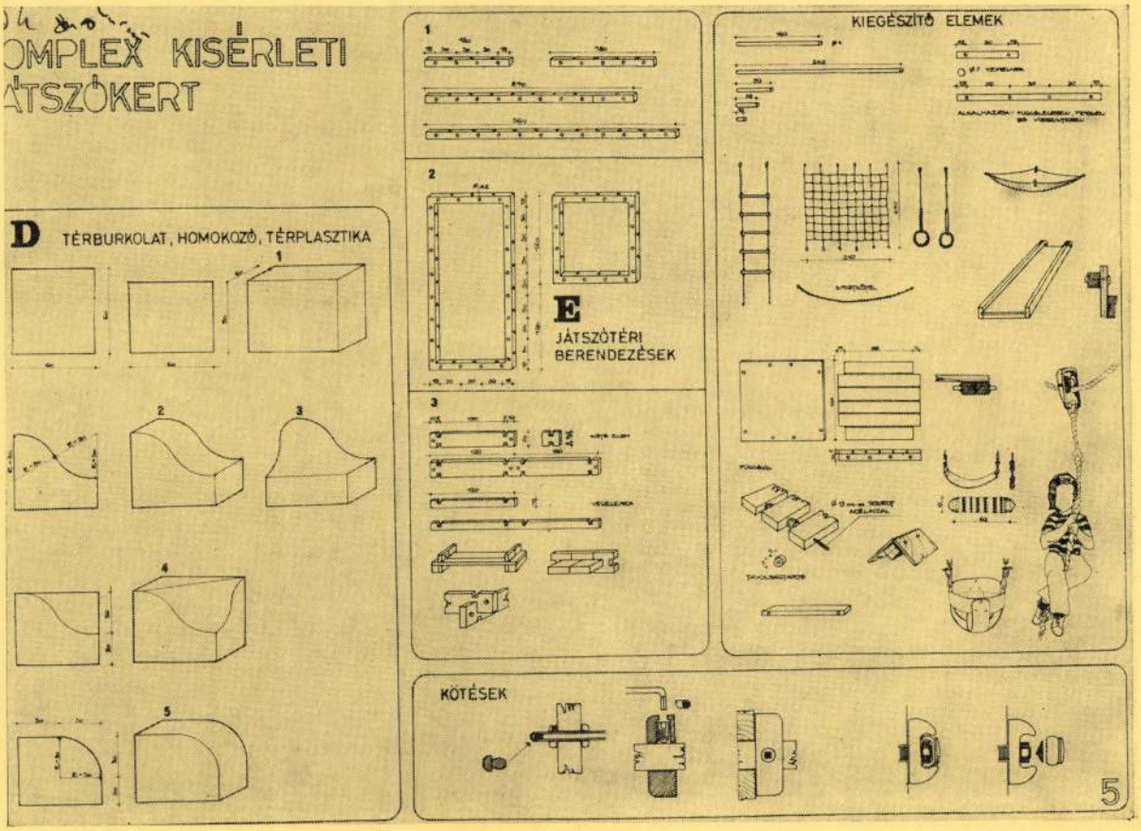

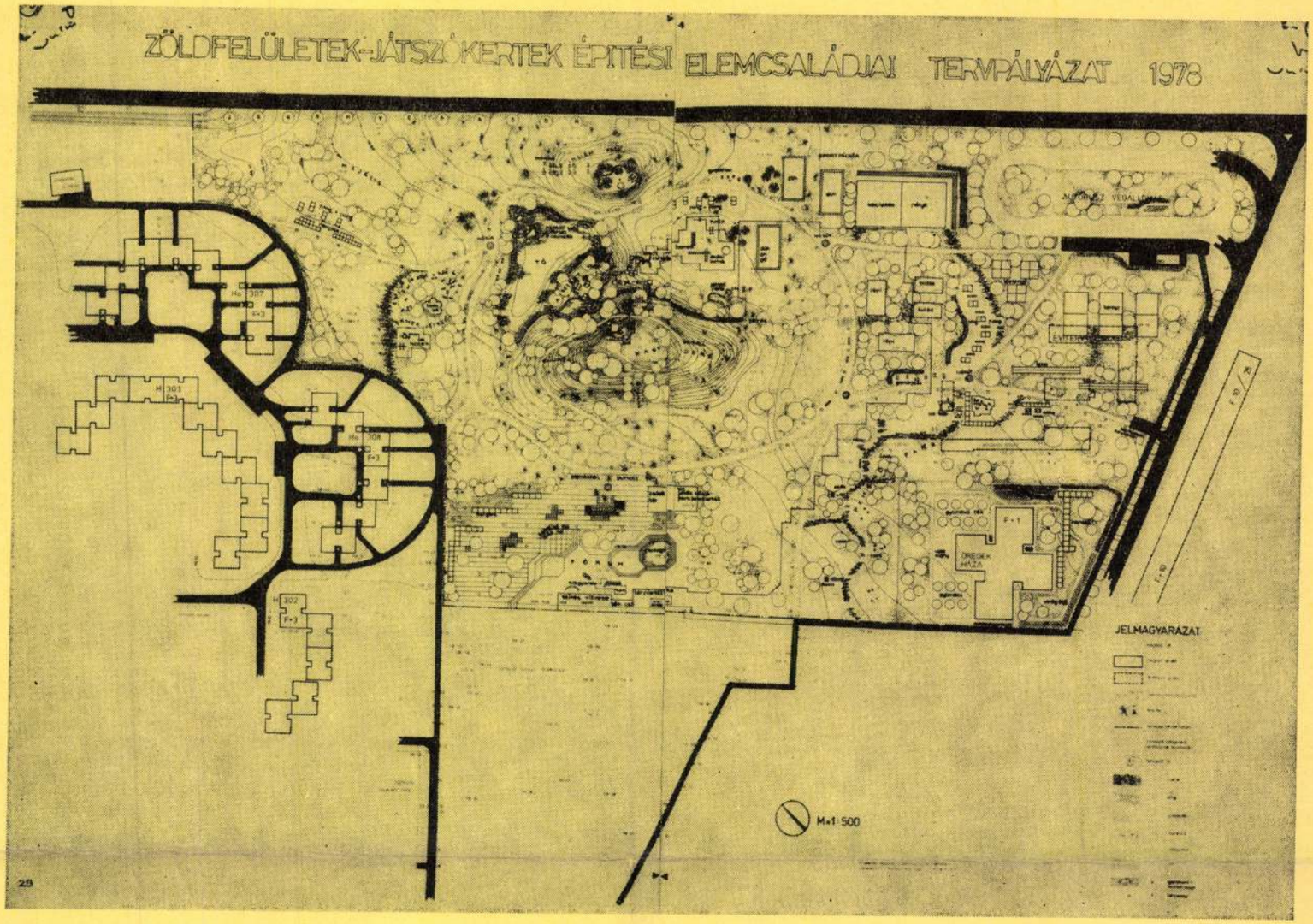

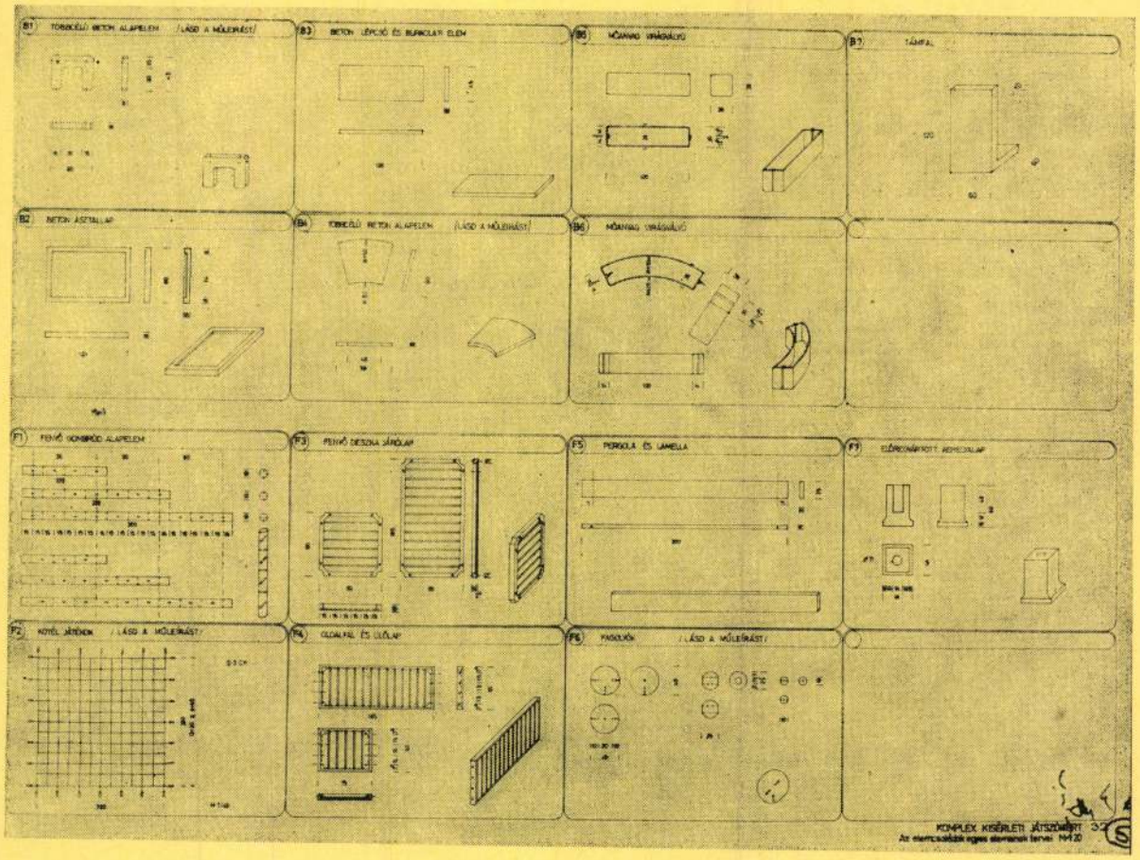

II. díjban részesített 5. bírálati sorszámú pályamű szerzői:

Juhari Katalin
Magyar Ádám

„Elemcsaládjaikat betonból, műanyagból, fából és kötélből alakítják ki a tervezők. Kevésszámú elemet alkalmaznak, ezekből a pályázati kiírásban felsorolt valamennyi építési fajtára színvonalas megoldást adnak. Újszerű a síklapos „U-elem", amely megjelenik pad-, asztal-, homokozó- és vízmedence szegély, valamint lépcső és lelátó elemként.

Az egyszerű elemek gazdaságosan alkalmasak nagysorozatok gyártására.

A kötéljátékoknál új, hazánkban eddig még nem alkalmazott megoldásokat dolgoznak ki.

A pályamű terület- és kertrendezése funkcionálisan, gondosan, az egyes korcsoportok szerint kialakított játszótértelepítésekre megfontolt elképzeléseket ajánl, de kertészeti szempontból ezzel nincs egyensúlyban a terv (cserjék hiánya, különösen a Felszabadulás útjánál és térelhatárolóként).

A megoldásban feltűnik a lírai játékos karakter. A telepítési rendszer fő lényegét alkotják azok a felfedezések, amelyek a gyermekfantázia oly jellemző vágyálmai (dühöngő, indián falu, vitorlás, csúszda, lábtangó stb.) és amelyek hangulatukkal teszik egyedivé a tervet.

Szép gondolat a terület közepén elhelyezett „nagydomb" és a köré tervezett intenzív játszórendszer a szigettel és tóval."

Juharos István

— **Két festő a »Műterem«-ben.** Egy régi és egy új névvel találkozunk a *Műterem* most megnyílt kiállításán. Vydai *Brenner* Nándor több mint tíz esztendővel ezelőtt tűnt fel, azután elhallgatott, hogy most évtizedes némaságát megtörve jelentkezzék legújabb kompozícióival. Brenner őszintén realista, egyik-másik képén erős naturalizmus jelentkezik, anélkül azonban, hogy túlzásokba tévedne. Az ilyesmitől visszatartja egyrészt ízlése, másrészt az adott helyzettel való számvetés; bár kétségtelen, hogy sehol sem tesz a közönség ízlésének olyan engedményt, ami már művészeti hitvallásának őszinteségét befolyásolná. Legsikerültebbek a bányászéletből vett képei — ezeken látszanak legmeggyőzőbben jövő fejlődésének lehetőségei is. A másik festő, *Juharos* István, vízfestményekkel szerepel. A főváros egyes részei, balatoni és tiszai tájak elevenednek meg ezeken a képeken — Juharos szereti a színeket és ez a szeretet mindegyik kompozíciójából kihangsúlyozódik. Nem tűz maga elé nagy célokat, nem keres problémákat, de amit ad, nyugodt, rokonszenves és harmonikus alkotás.

Pesti Napló

1938. sept. 14.

Juhaross József

festő

Műcs. kiáll, 1938 tól

Pipics 114. C

Juharos István festő

b(e.a.:

Két művész kiállítása a „Mübarát"-ban

Juharos István fiatal festőművész, alig hogy elhagyta az Iparművészeti Iskolát. Jól felkészülten került el onnan s első gyüjteményes kiállitásán semmi sem árulja el, hogy pályájának kezdetén van. Inkább a rutinos festőkre emlékeztet, akik számára az ábrázolásban nincsen nehézség. Könnyen, gondtalanul folyik ecsetje alatt a vizfesték és majd mindig a maga teljessége szerint ki tudja fejezni vele eredeti érzését. Motivumai többnyire egyszerü táji részletek, felsőmagyarországi és erdélyi hegyek, völgyek, falvak és templomok. Szinei közül különösen a zöldek megkapók üdeségükkel, de szürkéivel is meg tudja fogni a szemet. „Garamkövesdi kanyar" cimü vizfestménye a legmeggyőzőbb példája ennek, csak ugy, mint Gánya felett gomolygó szürkés-fekete harmóniáju felhői (11.). Kiállitott munkáinak tulnyomó része vizfestmény s ennek a festői eljárásnak tudnivalóiban nagyon otthonosnak látszik Juharos. Ért az akvarellnek ahhoz a Turner óta gyakorolt módjához is, amely kevés festékkel idézi a szineket és a papiralap eredetin fehér szinét is felhasználja a szinek együttesében. Jó példa erre „Garam" cimü finom motivumu tája. Egy sorozatnyi ceruzarajz brilláns rajzolónak mutatja a művészt, de inkább a tájábrázolásában, mint az

emberi alakában. Tehetséges ember, annyi már most is nyilvánvaló. Hogy tehetsége hová érik és hogy minő fejlődési lehetőségei vannak, azt majd a jövő mutatja meg.

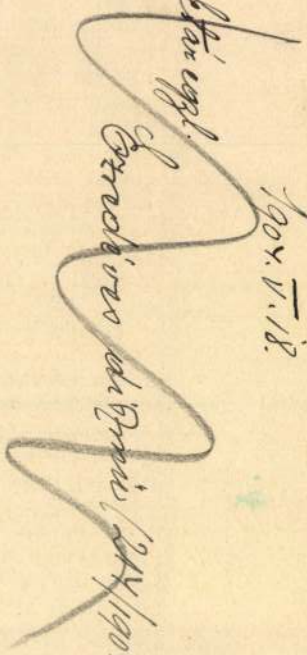

Juharos István

koll. kiáll. Müterem

Ujság. 1938. szept. 16

(c.a.: Brenner Nándor és J. I. kiállítása)

TÁRGYMUTATÓ

MINDEN JOG FÖNTARTVA.

A kiállított *magyar* művek nagy része részletfizetésre is kapható. Felvilágosítást a társulat műtárosa ad.

Juharos István

festő

Koll. kiáll.

Mübarát ~~[illegible]~~ X. kiáll.

1941 jún. 15 – 29.

l. Könyvtáramban

Juharos István

festő

koll. kiállítás a
Müterembe. 1938
szept.

cród

=

Ujság 1938. szept. 16.
(Brenner Nándor és
Juharos István ki-
állítása.)

Juharos István festő

koll. kiáll. a

Mübarátban

irod

Művészet

1941. 40-41. n.

74. l.

Burogaiy IX 85.

Juharos István festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Kárpáti Magyar Hirlap, Ungvár
Megjelent: 1943 JAN. 22.

30

Egy ungvári képkiállitás elé

Egy meghivó futott be ma szerkesztőségünkbe:

Juharos István festőmüvész hívja meg szerkesztőségünket jan. 24-én megnyíló gyüjteményes képkiállitására. (Jan. 31-én zárul.)

Az ünnepélyes megnyitáson, mely Siménfalvy Árpád dr. főispán védnöksége alatt nyílik meg vasárnap d. e. 12 órakor ott leszünk, és bizonyára zsúfolt lesz a Korona szálló nagyterme.

Nem ismerjük Juharos István festőmüvészt... Ellenben: láttuk egy portréját a Vágner-üvegkereskedés kirakatában és ezért megyünk el a kiállitására. Azért, mert ez a portré tökéletes munka volt, a legtisztább és legnemesebb, kiforrott müvészet. Élt a kép, a szemekben ott égett a lélek minden meleg-

a hétköznapon olyannyira felülemelkedett Fejedele
szabadságharcából a vallások, nyelvek és helyi érdekek
már független, európai eszményiséget : küzdelmükben
ember jobb sorsáról és szabadabb lelkiismeretéről van sz

S amikor a törökök távozása után a végre diadalm
kormányzat egyedül marad a fáradt és pihenni vágyó
sággal s új módszereket próbál ki — Mária Terézia ügy
szerű, kesztyűs kezű, édesgető politikáját, II. Józsefnek a
enciklopedizmuson nevekedett humanizmusát és racionali
— ez sem változtat a magyar közvélemény általáno
tartásán. A hűségen kívül, amely magyar erényt a szor
Mária Terézia javára oly bő vérhullatással mutatott ki a
s amelynek engedve később még Napoleon csábító ígé
is ellenállt, a magyarok nem melegedhettek föl a bécsi kormány-

ség, élete. Nem kellett 5—6 méterre
elmenni, hogy festménynek tudjuk
kivenni. Közelről, távolról maga volt
a megnemesült ábrázoló művészet.
Aki így tud portrét festeni: az mű-
vész, annak a kiállítása elé feszült
érdeklődéssel tekint a közönség. Ha
többi képei is ily tökéletesek, akkor
gazdát is kap valamennyi.

Juharos István

festő

l.:

Répertoriumvérzet

1941. 181. l.

Juharos István

Vkminkiéll. 1943

Erdei út, vvif.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Juharos István

Kolb. kiáll.
a Mübarátban
(X. kiáll.)

l.
Szépmüvészet
1941. 181. l.

bemenetelének jelenete. Lepsiol
Antal ebből, valamint sok
más törédék ~~ikonográfiai~~
összeillesztéséből s ikonográ-
fiai magyarázatából arra
a ~~nagyon~~ logikus következ-
tetésre jutott, hogy Krisztus
életének a jelenetei a déli
kápolnában, az arcus trium-
phalison, ~~és~~ a szentélyben és a
~~déli oldalká~~ az énaki ol-
dalkápolnában voltak áb-
rázolva. Az északi kápolná-

1943 JAN. 26.

KARPATI HIRADÓ

SZINHÁZ, MŰVÉSZET

Siménfalvy Árpád főispán nyitotta meg az ungvári katonafestő kiállítását

Vasárnap délben nyílt meg Juharos főhadnagy, festőművész gyüjteményes képkiállítása a Korona-szálló nagytermében. Délfelé valóságos népvándorlás indult meg a Korona-szálló felé és nem túlozunk, ha azt állítjuk, hogy mindenki a kiállításra igyekezett. Mire elérkezett a kiállítás megnyitásának ideje, a nagytermet zsúfolásig megtöltötte a közönség, amelynek soraiban ott láttuk dr. Siménfalvy Árpád főispánnal és feleségével az élen Ungvár társadalmi életének vezetőit: politikai, gazdasági, kultúrtényezők tekintélyes sze-

Juharos Zoltán
festő

mélyiségei jelentek meg a kiállításon és természetesen ott volt nagyszámban a tisztikar, kifejezve szolidaritását a bajtárs kultúrtevékenykedése iránt. Juharos István iránt, aki a fegyver mellett az ecsetet is a kezébe veszi és hódol a muzsáknak, amikor Mars szabad időt enged számára.

A közönség láthatóan nem tudott betelni, már a belépés pillanatában, a képek lenyügöző látványától, amikor pontosan 12 órakor dr. Siménfalvy Árpád főispán, a kiállítás védnöke néhány meleg, bensőséges, keresetlen szóval méltatta az esemény jelentőségét és felhívta Ungvár társadalmának műértő és kultúrát szerető közönségét, hogy méltányolja Juharos István lelkes és elismerésre méltó fáradozását, amellyel a piktura szolgálatába állott tehetségével és rátermettségével. Néhány szóval a fesőművészhez is fordult, aki fokozottab munkára tett ígéretet.

A tapssal fogadott beszédek után a közönség katalógussal a kezében, gyönyörködve nézegette a képeket, amelyek közül — amint már említettük — a Vereckei hágón című kép, több portré, különösen a „zőger" keltett feltűnést.

A kiállítás nyolc napig lesz nyitva és mindenki számára nemcsak értékes műélvezetet nyujt, de értékes munkák megvételét is lehetővé teszi.

Berchtesgaden és Washington „Fehér Házai"

„A háborút az nyeri meg, aki senkinek sincs leköteiezve, legkevésbé az oktalan és zavaroséletü zsidóságnak — Roosevelt választási harcát három zsidó pénzelte

Sztalin fokozott tevékenykedése kétségtelenül arra volt alkalmas, hogy rádöbbentsen minden európai népet a *bolsevizmus igazi közelségére. Az angol sajtó egy hét óta megváltoztatta magatartását. Borzalmas szovjetkinzásokról közöl tudósításokat, felújítja a Murman-vasút építésénél elpusztult sokezer kényszermunkás sorsát* s bár egy szóval sem figyelmeztet az esetleges veszélyre, amely szerinte csak Hitler bukása esetén következhetne be, mégis érzékelteti, hogy az a

„fakunyhó, amely valahol a keleti harctéren áll s melyben Hitler Adolf lakik, erősebb a világ valamennyi váránál, mert a világtörténelem legnagyobb hadvezére, aki együtt él katonáival, mintha tényleg magasabb európai célokért harcolna".

— És ez az angol lapnyilatkozat, — ámulj világ — meglehetősen kellemetlen adatokat publikál a Fehér Ház környékéről is.

Mindezeket *Stockholm* írja, az a Stockholm, amely a multban, híven őrizve semlegességét, nem mindenben értett egyet a tengely célkitüzéseivel.

Ama angol lapközlemény, amely a Fehér Házakról értekezik, mégpedig a Manchester Quardian hasábjain, érdekességén túl úgynevezett időszakjellemző írás. Bevezetőjében azt hangsúlyozza, hivatkozva a német kancellária urának tíz éves működésével kapcsolatban, hogy míg Brüningék a Wilhelmstrassen intézkedtek minden nagyobbszabású politikai ügyben, Hitler Adolf a bechtesgadeni fehér házban gondolta és beszélte át történelmi sakkhuzásait, minden befolyástól mentesen s tíz év óta egyszer sem történt meg, hogy mások kivánsága szerint változtassa meg teljes felelősséggel kidolgozott terveit. „Ezért valószínü, hogy most, amikor a Birodalom felmarkolja egész erejét, hogy tavasszal megkísérelje a háborúnak Keleten való befejezését, azzal számolhat, hogy sikere nem is marad el" — írja a lap. Majd rátér a másik oldalra, nevezetesen a washingtoni Fehér Ház tájára s alábbiakat jegyzi meg igen jellemzően:

„Roosevelt, Amerika harmadszor is megválasztott elnöke, aki Casablancában kijelentette, hogy a háború irányításának vezetőszerepét magának tartja fenn, nem beszélhet befolyásmentességről. Bár Roosevelt maga is dúsgazdag ember, vagyona a választásokra mégsem bizonyult elegendőnek. *Lundberg* amerikai szakíró mind. máig sem cáfolt könyve szerint Lehman zsidó bankár egymillió, az ugyancsak zsidó *Strauss* és *Baruch* bankárok többmillió dollárt „fektettek" a választásokba Roosevelt javára. Ezt a pénzt kimondottan azért adták, hogy a világzsidóság akaratát ez összegeken s a velük járó lekötelezettségen keresztül érvényesíthessék és fajrokonaik jövőjét imigyen biztosíthassák. Lehman ma Newyork állam kormányzója, Baruch Roosevelt legfőbb „tanácsadója", aki például 1940-ben nem kérte, hanem követelte a beavatkozást, Strauss pedig a palesztinai ügyek legfőbb vívője. E három kezében van ma a General Motors, a Bethlehem Steel, Consolidated Aircraft, Gulf Oil, International Nikkel, Kennecott Copper, Potash Co. nevü mamutvállalat, szóval Amerika valamennyi számottevő munkaközpontja és az American Jewish Committee, amelyet Lehman már 1906-ban alapított, az a Palestine Economie Corporation, az az American Hebrew című lap, amely a háborús izgatás központja, kezében tartja az egész amerikai életet a zsidóság körén kívül is."

Ennél helytállóbb, komolyabb, összerübb következtetést angol vagy amerikai lap a háború folyamán sohasem tett még...

Fölösleges egy szót is vesztegetni a magunk eszmeköréről aháborúval kapcsolatban, mert az angolszász sajtó bőségesen szolgál ugyanazokkal a nézetekkel, amelyeken mi is vagyunk s ez a sajtó ugyanazon a vonalon mozog, mint mi, akik a háború számunkra kedvező kimenetében a legnagyobb megpróbáltatások idején is vakon biztunk. A Daily Teelgraph az alábbiakat írja a Casablancában is sokat szerepelt német búvárhajóharccal kapcsolatban:

„Angliának fel kell készülnie arra, hogy a búvárhajókkal szemben sohasem tud sikeresen szembeszállni. Megállapítjuk, hogy eddigi tonnaveszteségeink nagyobbak, mint amekkora a angol kereskedelmi flotta a háború elején volt. Ma is háromszor annyit süllyesztenek el a német búvárnaszádok, mint amennyit építeni tudunk".

Az Evening News című londoni lapból olvassuk:

„Azok az amerikai milliárdosok, akik azt hitték, kifogyhatatlan millióik révén megnyerik a háborút a nemzetközi zsidóság számára (Uj hang!) végzetesen csalódtak. Az amerikai gentlemenek arca elborult"...

A NEW HERALD TRIBUNE-ben Sonja *Tamara*, ismert női politikai író, ezeket mondja:

— „Indiában teljes a káosz, a tengereken szintén s közben Amerika az új gazda szerepében tünik fel az összes angol gyarmatokon. Tapintsunk rá az igazságra: ez a háború nem Hitler és Sztalin, nem Hitler és Churchill háborúja, hanem Amerika harca Európával. És Amerika ügye minden esemény dacára, ami a télen történt, meglehetős rosszul áll. Az amerikai biztositórészvények 7, az ingatlanrészvények 30 százalékkal estek három hét alatt. Mivel az amerikai életet csakis pénzben lehet megrajzolni, Jesse Jones, e kérdés legnagyobb ismerője, jelzi, hogy az RFC (Reconstruction Finance Corporation) és a DPC (Defense Plant Corporation) adatai szerint is az amerikai gazdasági erők kezdik felmondani a szolgálatot s ez a tény a vesztett háborúval egyértékü. *A Munka* és *Arany* közti ádáz küzdelem tehát szükségszerüen az *előbbi javára* fog eldőlni..."

A Nineteenth Century and After című londoni havi közlöny a januári számában határozottan érzékelteti a *hivatalos Anglia gondjait a szovjet részsikereivel kapcsolatban*, megírván, hogy a szovjet tömegtámadások tulajdonképpen *a szibériai és Ural mögötti végső erők bevetését jelentik* és a Kreml, melyben annakidején válogatás nélkül határozták el *az egész világ* bolsevizálását, amennyiben behatolhatna Európába, vagyis legázolhatná a tengelyt, rávetné magát a háborúban kimerült, kivérzett *angolszász* nemzetekre is.

Az a káosz, amelynek politikai összevisszaságában igen sok, eddig határtalanul bizakodó, sőt a tengely szolgálatában áldozatot is hozott közösség is megingott a szovjet rész-sikerei következtében, most *tisztulóban van.* Egy-két héttel ezelőtt a nemzetközi zsidóság derüs megnyilatkozásai és erőteljesebb hangja érzékeltette annak lehetőségét, hogy hón áhitott tengelyvereséget vár és ebben majdnem bizonyos volt. Hitler vezér és kancellár azonban ezeket a kedélyeket *alaposan lehüti*, amikor népét a biztos győzelem tudatában új áldozatvállalásra hívja fel s a német nép, valamint összes szövetségesei, *ezt az áldozatot habozás nélkül meg is hozzák.*

Igaza van Stockholmnak. A hadihelyzet *fordulópontján* áll és kétségtelen, hogy 1943 az amerikai zsidó arányháromszög végleges bomlását hozza meg.

Farkas István.

Gyermekeinek egészsége

mindennél fontosabb a világon.
Hiszen a szülő boldogsága csak akkor lehet teljes, ha gyermekei egészségesek és vidámak.

Az eredeti **„hanaui kvarclámpa"** ezt az örömöt is megszerzi Önnek.

Nyári napfény — télen?
Igen! Ez a **hanaui kvarclámpa!**

Magyar Siemens Reiniger Müvek r.t. Kvarclámpaosztály

Budapest, VI., Nagymező-utca 4. Tel. 224-860.

Rendelet a szappanról

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A Budapesti Közlöny vasárnapi számában jelent meg az iparügyi miniszternek a szappan és hasonló rendeltetésü készítmények előállításának és forgalomban hozásának újabb szabályozásáról szóló 5400—1943. Ip. M. számú rendelete. A rendelet hatályon kivül helyezi a mosószappan, a pipereszappan, mosószerek előállításáról szóló eddig megjelent valamennyi rendelet és így ezután az egyes szappankészítmények összetételére vonatkozó rendelkezéseket az érdekeltek egy rendeletben találhatják meg.

Az egységes tipusoktól eltérő készítményeket csak a m. kir. Ipari Anyaghivatal engedélyével szabad előállítani. A rendelet az eddigi előírásoknak megfelelően már előállított készítmények forgalomba hozását 60 napig még engedi.

Bárczay Ferenc rádióbeszéde a német nemzetiszocializmus uralomrajutásának 10. évfordulóján

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Bárczay Ferenc m. kir. titkos tanácsos, a Magyar Élet Pártja pártvezérhelyettese szombaton délután 17 óra 40 perckor Hitler Adolf és a nemzetiszocializmus uralomrajutásának 10. évfordulója alkalmából Budapest I. hullámhosszán beszédet mondott és többek között kijelentette:

— Magyarország 1920 óta folytatta békés küzdelmét a Páris-környéki szerződések szörnyü igazságtalanságai ellen. *Hálás szivvel fogadta azt a megértő támogatást, amelyben Mussolini Olaszországa részesitette és csak a legőszintébb együttérzéssel fordulhatott a versaillesi béke súlya alatt szenvedő Németország felé. Amikor Hitler kancellár átvette a Német Birodalom vezetését, a magyar politika felismerte, hogy Németország fogja megvalósitani azt, amire a Népszövetség képtelen volt: a békeszerződések revizióját. Ugyanakkor pedig emlékezve az 1919. évi tanácsköztársaság szomorú korszakára, őszinte rokonszenvvel fogadta a nemzetiszocialista mozgalom határozott antibolsevista célkitüzéseit.*

— *A nemzetiszocialista Németország mai ünnepéhez mi is csatlakozunk. Őszinte csodálattal és elismeréssel adózunk azoknak a hatalmas eredményeknek és teljesitményeknek amelyeket a nemzetiszocializmus mind szociális, mind gazdasági téren megvalósitott.* Ismerjük mindazt, amit a nemzetiszocializmus a munka és a dolgozók érdekében tett híven alapelvéhez. Az osztályharctól szétszaggatott, munkanélküliek millióitól szenvedő német nép az elmult tíz esztendő alatt a dolgozók hatalmas közösségévé vált. *Ma a németek és magyarok együtt harcolnak a keleti fronton az európai müvelődést fenyegető bolsevista veszély elhárítása érdekében. Ahogyan a magyarság eddig harcolt a Német Birodalommal a békeparancsok által teremtett szégyenletes rendszer ellen, éppen úgy kiveszi ma részét a bolsevizmus elleni nagy és kemény harcból is.*

— *Ebben az ünnepi pillanatban is mély meghatódottsággal és hálával gondolunk azokra a magyar és német hősökre, akik a harcban életüket áldozták hazájukért és az európai civilizációért.*

Dunántúli nagyváros szállodájával kapcsolatos **kávéház, étterem és sörözö részére**

vendéglősbérlőt

keresünk. Csak komoly, legalább 50.000 P. forgótőkével rendelkező szakemberek jelentkezését kérjük „Előkelő üzlet 7851" jeligére **Blockner J.** hirdetőjébe IV. Városház u. 10.

Katonafestő kiállítása Ungvárott

Juharos István festőművész, aki mint főhadnagy teljesít szolgálatot és nemrégen érkezett haza a keleti frontról Ungvárott a Korona szálló nagytermében **gyüjteményes** kiállítást rendezett. A tehetséges **katonafestő** már főiskolai hallgató korában egyidőben elnyerte a főiskolai aranyérmet és a fővárosi díjat. Képei közt olajfestmények, ceruzarajzok, pasztellek, portrék, békebeli és háborús képek egyaránt szerepelnek. Kiállításának igen nagy a sikere. A katonafestő nemcsak erkölcsi, hanem anyagi sikert is ért el, mert már a megnyitó közönség hét darab nagyméretü festményét megvásárolta 3000 pengő értékben. Azóta is fokozódó érdeklődés kíséri a kitünő katonafestő kiállítását.

Az Operaház eseményei

Vasárnap, január 31-én délelőtt *Penninger* Antalnak, a rostocki Városi Színház tagjának vendégfellépésével Tosca (o. h. 11 óra); este *Karajan* Herbertnek, a berlini állami Operaház főzeneigazgatójának vezénylésével Fidelio (rk. vendégbérlet A, 6). Hétfőn A veronai szerelmesek, népművelési előadás (0.6 óra). Kedden Karajan Herbert vezénylésével Fidelio (bsz. 6 óra). Szerdán *Németh* Mária és *Penninger* Antal fellépésével A bolygó hollandi (E, 6). Csütörtökön A trubadur (B. 6.).

— **Házasság.** Botta Hedvig okl. védőnő és dr. Marno Béla főhadnagy, min. s. titkár távházasságot kötöttek.

BARNA látszer-specialista szemüvege 25 éve márka. Andrássy-út 26. (Opera mellett.)

Zorgo BABY KELENGYE fogalom T. ZORGÓ ILONA DEAK F. UCCA 19.

Milyen az élet a háborús Olaszországban?

Jegyzetek az olasz nép hétköznapjairól, az élelmezésről, a közlekedésről, az öltözködés kérdéseiről s az olasz élelmességről...

Az elmult napokban alkalmunk volt beszélgetni a Magyarországon időző olaszokkal, — köztük magyar születésű, milánói lakósokkal, — s természetszerűleg afelől érdeklődtünk elsősorban, hogy a csillogóan kék ég alatt, s az álomszerű fehér paloták között élő olasz nép hogyan vhseli el a háborús életet, a hétköznapokat, a korlátozásokat, s amit hallottunk, az csak megerősíthet mindnyájunkat abban, hogy az ellenséges propaganda túlzásai az „olasz nép lelki összeomlásáról" a valóságban: még a legkisebb alapot is nélkülözik.

Jegyzeteinket, melyek hű tükrét adják a mai olasz életnek, az alábbiakban közreadjuk.

Légitámadások és a néphangulat...

Az olasz nép leleményesen fatalista.

Hisz abban, hogy sorsuk meg van írva, s éppen ezért, a légitámadásokkal szemben a legnagyobb erőt, sőt majdnem mondhatni „flegmát" tanusít, s mert a rosszat éppen úgy meg lehet szokni, mint a jót, a légiriadó lassan már kezd hozzátartozni az olasz élethez. Olaszországban nem kötelező lemenni a légoltalmi pincékbe, s nem egyszer a milánói Dóm lépcsőjén üldögélve fogadásokat kötnek az olaszok egymásközt pl. arra, hogy mennyi ideig fog az egész tartani . . .

A színházakban megszokott eset volt az ősszel, hogy az első felvonások alatt megszólaltak a szirénák. Ilyenkor a jegy másnapra vált érvényessé és előfordult többekkel, hogy egy szindarab első felvonását kétszer, háromszor is megnézték, amíg a másodikhoz, vagy harmadikhoz hozzájutottak. De a kedvet nem tudta mégsem elrontani a légiveszély-jelzés, a szinházkedvelő közönség változatlan kitartással foglalta el helyét minden este a szinházakban, csak úgy, mint a béke legvidámabb éveiben. — Olaszországban élő magyarokkal fordult elő az az eset, hagy a *Bengázi* előadása közben, a filmen megszólalt a sziréna és csodálatosképen nem akart elhallgatni. A nézők kapkodták a fejüket, technikai hibára gyanakodtak, amikor egyszerre világos lett, s a jegyszedők mosolyogva felkérték a közönséget, fáradjanak le mégis az óvóhelyekre, mert nemcsak a filmen, de a valóságban is légiriadó van. De pánikról, fegyelmezetlenségről szó sem volt, rendben, nyugodtan vonult le mindenki helyére . . .

Riadó a villamoson

Jellemző még a hangulatra az az eset is, mely egy légiriadó alkalmával ugyancsak Milánóban történt. Este fél 10 óra felé, egy villamoskocsin mintegy 15-en utaztak, amikor megszólaltak a szirénák. A vezető udvariasságból megkérdezte az utasokat, hol álljon le, mire ellentétes kérelmek hangzottak el, az egyik utas is mondott valamit, a másik is, mire a vezető megsokalva a dolgot, jókedvüen megjegyezte:

— *De uraim, hát haljunk meg egyetértésben . . .*

Kapkodásról, vagy rémületről még a legnagyobb veszély óráiban sincs szó, nem olyan fából vannak faragva az olaszok, hogy remegjenek az angol bombáktól . . .

Az élelmezés kérdései

A Pestre érkező olaszok bámulnak és nevetnek rajtunk, hogy néha panaszolni merészelünk.

Olaszországban a fejadagok bizony meglehetősen alacsonyak, de az olaszok a cél érdekében tudnak áldozatokat hozni. Tudják, hogy: minden a katonának kell. Húst: egy hétre mindössze 12 dekát kapnak csonttal együtt, ezenkívül 4 deka felvágottat és 4 deka belsőséget. Igaz, hogy baromfit, csirkét, libát és halat kaphatnak, sőt újabban vadat is, de a vadat nem szeretik, mert mint az ott élő magyarok mondják: a vadat nem tudják jól elkészíteni. Havonta 30 deka vaj és olaj a zsiradék-fejadag, napi 15 deka kenyér, cukrászsütemény sincs, tehát az édességre-vágyó nem ülhet be cukrászdáról-cukrászdába, mint nálunk bárki megteheti . . . Egy ideig forgalomban voltak ugyan a gesztenyelisztből készült sütemények, de újabban már az sem kapható. Az olasz élelmesség és zsenialitás azonban állandóan feltalál olyan pótlékokat, melyek hamarosan közkedveltté válnak. Így pl. kedvenc szendvicsük a „Lartine", mely vajastészta-szerű alapra rakott basemeles főzelék, salátaféle stb.

Megjegyzendő azonban, hogy szendvicsalapban, mely a vajastésztára hasonlít, sem liszt, sem vaj nincsen. (Hogy miből készül? az rejtély.) Kolbász, virsli egyáltalában nem kapható, kukoricaliszt, azaz a polenta egy héten egyszer a kenyérjegyre beváltható, sajtjuk havi 15 deka fejenként s ezt erősen nélkülözik az olaszok, akiknek étkezéséhez a parmezán úgy hozzátartozott, mint spaghetti, melyből szintén igen erősen lecsökkentett adagot kapnak.

A kenyér minősége Olaszországban az utóbbi időkben nagyon megjavult, ehhez hozzásegítette az olasz népet a városok búzatermése is. Köztudomású, hogy Olaszországban az 1942. évben minden város közterén, a villák kertjében, s minden lehető helyen búzatáblák ringtak, s a milánói Dóm-téren cséplés is volt.

Bámulatos türelemmel viselik el a nehézségeket, nem zúgolódnak, hogy egy hétre mindössze egy tojást kaptak, sőt újabban csak havonta jut egy darab, nem siránkoznak azon, hogy a vendéglőkben csak egy héten egyszer van hús (akkor viszont jegy nélkül kapható), s általában: nem tulajdonítanak túlzott fontosságot az evésnek, azonban mégis: minden tisztelet az olyan népnek, mely nemcsak a harcból veszi ki részét, de a polgári élet küzdelmeit is hősies erővel állja.

Élet az espressókban...

Kávé nincs már Olaszországban, legalább is a jó kávé eltünt. S mégis, az olasz nép, mely hozzá volt szokva a világ legremekebb kávéjához, s a nap minden órájában felhajtott egy csészével, megelégszik: a pótlékokkal. Megisznak már bármit, ami a kávé illusióját adja. Még gerslit is próbáltak megpörkölni, s kávé helyett használni, de a gersli kezd eltünni a forgalomból. Café roretto-nak nevezik manapság azokat a kévápótlékokat, melyeket egy csepp rum, vagy ánizs tesz élvezhetővé. A teát az olaszok nem szeretik, de újabban kezdenek rákapni. Ital dolgában is mutatkoznak nehézségek, a bor ára ősszel erősen felment, de a helyzet most már javulóban van.

Öltözködés és ujitások a divatban...

Nézegetjük az olasz ruhajegyeket.

120 pontjuk van, római számok, arabs-számok, betűk . . . Az arabs szám a ruha, cipő, zsebkendő, harisnya pontja; a római számokra asztali- és ágynemű kapható; a betükre fonal, pamutárú stb. 1 pár harisnya 2 pont; 1 pár női cipő 25 ponttól felfelé; 1 ruha 80 pont, s a jegyek, illetve pontok egy évre szólnak. A kirakatokban minden áru mellett fel van tüntetve az is, hogy hány pontért kaphatók . . .

A divat azonban hihetetlenül változatos. Olaszország üzleteiben lelhetők fel a világ legizlésesebb dolgai. Mennyi ötlet, mennyi élelmesség . . . Ámulunk a női cipőkön, melyek olyan könnyűek, mint a pehely, s úgy néznek ki, mintha anyagukhoz csak a leleményt használták volna fel . . . Egy-egy pánt, egy szalag, parafatalp . . . enynyi az egész. Az olasz nő például talál otthon két régi bársonypántot, szalad vele a cipészhez, készíttet egy parafatalpat, rárakatja a pántokat, — egy kis variálás a színekben — s máris kész egy olyan topán, vagy papucs, aminőt azelőtt polgári otthonokban soha, de még filmek hősnőin is ritkán láttunk. A cipők mind teletalpuak, s a tipuscipők ára kb. 160 lira. (A lira mindig 5-tel osztandó el, így kapjuk meg az árakat pengőben). Egy pár harisnya szintén államilag engedélyezett pókháló vékony, álomszép holmi 45 lira. Táskadivatjuk: vállon átvetős táska, ezt kombinálják, a legkülönbözőbb anyagokból, színekkel, készül gyékényből, ripszből, szalagból: s az eredmény: meglepő . . .

Az olasz fehérnemű olyan, hogy szinte luxus-számba megy, ugyanis a csipke az az áru, ami jegy, illetve pont nélkül kapható, s így a fehérneműkészitésnél bőven felhasználhatják. De páratlan ötletességgel készül minden, mű-ékszereik, s a bizsuteria holmik olyan meglepően szépek, ízlésesek, hogy szinte nagyobb közkedveltségnek örvendenek, mint a legdrágább brilliáns.

Közlekedés...

A háború alatt természetesen Olaszországban is erősen megnövekedett az utasok száma. Azt mondják, hogy a pesti villamosok tömöttsége semmi az olasz villamosokéhoz képest. Még egy gombostűt sem lehet a kocsikban leejteni, s az emberek oly sűrűn vannak egymáshoz préselve, hogy az olaszok tréfásan „melegedő"-nek nevezik a villamost, s azt mondják egymásnak, hogy jó a villamoson, mert ilyen központi fűtést otthon már úgysem kap senki . . .

A bevonult férfiak helyét kalauznők töltik be, s úgy látszik, vagy csinosabbak, vagy vidámabbak, mint a mi kalauznőink, — vagy talán a férfiak vállalkozóbbak, — de az olasz ujságokban felhívások jelentek meg egy időben, melyben a villamos-társaságok vezetősége felkérte az olasz férfiakat, hogy: *ne udvaroljanak a kalauznőknek*, mert akadályozza munkájukat . . .

A szezon egyik legnagyobb sikere amerikai iró könyve volt a Szovjetunióról. Persze, még akkoriban készült, s akkor kötötte le egy olasz könyvkiadó, amikor Amerika más szemmel látta a szovjet-életet. A könyvet filmre vitték, s így nagy sikert ért el. A magyar írók hallatlan közkedveltségnek örvendenek Olaszországban is. A magyar írók mellett német, francia könyvet olvasnak, elsősorban persze saját íróikat. Az ifjú olasz írógárda némileg megfogyatkozott a háború miatt, de az olasz könyvkiadók azért gondoskodnak a közönség igényeinek kielégítéséről.

A szinpad minden műfaja között az olaszok természetesen az operáért rajonganak leginkább, így Milánó 4—5 szinházában állandóan vannak opera-előadások, ezenkívül a Scála világhírű együttese tart rendesen előadásokat, s a szinházi életben a multtal szemben a változás mindössze annyi, hogy az előadások már fél 7 órakor kezdődnek.

*

Az olasz nép életében tehát nem bénult meg semmi. Ügyes és élelmes fajta, a hiányzó dolgokat gyorsan helyettesíti a megfelelő pótlékkal és az utast az olasz utcákon bizakodó, vidám emberek, ízléses, gazdag kirakatok fogadják. Minden kirakat tele van, mert ha más nincs, tele rakják szép konzervdobozokkal, s ebben a tényben tulajdonképpen benne van az egész olasz lélek.

Benne van az, hogy nem ijednek meg a dolgoktól, nem ijednek meg a nehézségektől, kitartanak zokszó és panasz nélkül, s úgy fogadják el az életet: amilyen . . .

Szluha Lili

Megdrágul a dohány, magasabb a fényűzési adó

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma az értékpapirforgalmi- és fényüzési forgalmiadónak emeléséről, valamint egyes fényüzési cikkekre rendkívüli fényüzési adó bevezetéséről, továbbá az itali szesz és a dohánygyártmányok árának, a sör, szivarkapapir és hüvely, úgyszintén a bor fogyasztási adójának emeléséről szóló rendeleteket közli.

A fényüzési forgalmi-adó az eddigi 5—30 százalékig terjedő mértékről 10—50 százalékra emelkedik.

A rendkívüli fényüzési adó kulcsa 30 százalék. Ily adót kell fizetni a finom és különleges prémekből készült bundák és egyéb szőrcsáruk után, a perzsaszőnyegek után, a gramofonok, hangszekrények (lemezváltók) után értékhatárra tekintet nélkül és a rádióvevőkészülékek után 300 pengős eladási áron felül s végül az 1000 pengőt meghaladó képek, szobrok és egyéb művészi alkotások után.

Az itali szesz ára hektóliterfokonként 18 pengőre emelkedik.

A dohánygyártmányok eladási árának az emelése 27 százaléktól 63 százalékig terjed.

A fegyveres testületek legénységi és altiszti állományú tagjai által igényelhető „Honvéd" cigaretta és „Mérsékelt áru pipadohány" eddigi eladási ára változatlan marad.

A dohányárusok eladási jutalékkulcsa az árak felemelése ellenére sem csökken, kötelesek azonban a dohányárusok raktárkészletük után a régi és új eladási árak közötti különbözetet megtéríteni.

A dohánygyártmányok árának emelésével együtt fel kell emelni a szivarkapapir és hüvely fogyasztási adóját is. Az emelés a szivarkapapirnál, 60 lap tartalmú csomagonként 4 fillér, szivarkahüvelyeknél dobozonként 100 hüvely tartalomig 10 fillér.

A sör fogyasztási adója hektóliterfokonként az eddigi 2 pengőről 4 pengőre emelkedik, míg a bor-fogyasztási adó legmagasabb tétele Budapesten 100 literenként 20 pengőben, kisközségekben pedig 14 pengőben nyert megállapitást.

Fontos közellátási közlemények

LESZALLITOTTAK A LÓHUS ADAGOKAT

A főváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy a téli időjárás és ezzel kapcsolatban a közlekedésben beállott átmeneti zavarok következtében a vágóló felhozatala nagymértékben viszszaesett és ezért a Budapesten és a Pest környéken kibocsátott húsjegyekre beváltható lóhús fejadagját átmenetileg le kellett szállitani.

A további intézkedésig lóvesepecsenyéből, fartőből, gömbölyű és hosszú felsálból, lapockából és fehérpecsenyéből 20 dekát, hátszinből, rostélyosból, szegyből, oldalasból és tarjából, valamint a kolbászárukból 30 dekát lehet kiszolgáltatni a húsjegy érvényes „B" szelvényeire.

Ezzel szemben a pestkörnyéki lóhús fogyasztó közönség „B" jelű húsjegy szelvényeire az előbb felsorolt lóhúsféleségeket Kispest, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc és Ujpest megyei városokban, valamint Csepel és Rákosszentmihály községekben — ahol nagy teljesitményü lóhússzékek működnek — a kibocsátott húsjegyek kivételével a Székesfővárosi Községi Lóhúsüzem bármelyik fióküzletében is megvásárolhatja. A pestkörnyéken kibocsátott húsjegy „B" szelvényei pedig bármely pestkörnyéki városban, vagy községben — feltéve, hogy ott lóhússzék működik, — beválthatók lóhúsra.

KOLBÁSZÁRUT KAPNI A „B. 24." ÉS „25" SZELVÉNYEKRE

A székesfőváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy úgy a budapesti, mint a Budapest környéki húsjegyek január 29-étől február 4-ig érvényes (B. 24.) és (B. 25.) számú szelvényeire kolbászárukat kell az előírt mennyiségben kiszolgáltatni. Közli továbbá a közélelmezési ügyosztály, hogy ezeket a (B. 24. és (B. 25.) számú húsjegy szelvényeket a körzeti beosztástól függetlenül bárhol be lehet váltani.

EGY KILÓ BURGONYA A JÖVŐHETI FEJADAG

Értesiti a székesfőváros közélelmezési ügyosztálya a közönséget, hogy a február 1-étől terjedő hétre a budapesti közellátási szelvényívek 5. számú és a budapestkörnyéki városok 4. számú szelvényére egy kilogram burgonyát lehet kiszolgáltatni. A budapesti közellátásba bevont községek közül azokban a községekben, ahol a burgonyával ellátott lakosságot már elszámoltatták és pedig: Budatétény, Mátyásföld, Nagytétény, Pesthidegkut, Pestszentimre, Pestujhely, Rákoscsaba, Rákosliget, Rákoskeresztur, Rákoshegy, Rákosszentmihály, Sashalom, Soroksár és Vecsés községekben, ugyanazon hétre a közellátási szelvényívek 4. számú szelvényére szintén egy kiló burgonyát kell kiszolgáltatni.

A vendéglátó, stb. iparok részére kiadott burgonyavásárlási igazolványok (É) betűjére február 1-étől 7-éig terjedő időre szintén a változatlan mennyiséget kell burgonyából kiszolgáltatni és pedig: a zöldszinü burgonyavásárlási igazolvány (I.) számú szelvényére 100 kg, a piros színüre a (II.)-re 75 kg. a sárgásszinüre (III.) 40 kg és a kék szinüre (IV.) 15 kg burgonyát.

Kivégezték a Szondy söröző halálraitélt tolvaját

A büntetőtörvényszék, mint rögtönitélő bíróság, december 29-én tárgyalta dr. Krayzell Miklós tanácselnök vezetésével Herceg Ferenc lakatossegéd bűnügyét, aki ellen a királyi ügyészség az elsötétítés ideje alatt elkövetett lopás büntette miatt emelt vádat. Herceg december 27-én, este 10 óra tájban a Szondy sörözőből egy szőrmével diszitett női télikabátot lopott el, de tettenérték. A rögtönitélő bíróság a főtárgyalás adatai alapján megállapitotta a vádlott bűnösségét és halálbüntetéssel sujtotta. Herceg Ferenc kegyelemért folyamodott. A bűnügy iratai szombaton érkeztek vissza a büntetőtörvényszékre és fél 1 órakor dr. Krayzell Miklós tanácselnök maga elé vezettette Herceg Ferencet, aki előtt kihirdette, hogy kegyelmi kérvényét elutasitották. A halálraitéltet ezután átszállitották a gyüjtőfogházba, ahol a halálos itéletet szombaton délután fél 4 órakor végrehajtották rajta.

MDK

Juharos I.

Duna, akv.

Reggel, "

Grafikai kiáll. Müterem, 1937. aug.

2 1.

MDK

Juharos István, festő

Reggel. Vizf.

KMTáre. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Bp.Műcsarnok. Kat. 28.1.

Juhász István.

Festőművész

Egyéni kiállítása 1938. szept. 11. – 22-ig a „Műterem" képzőművészeti kiállítások k.f.t.-nál volt.

Katalógus, 1938.

MDK

Juharos István, festöm.

1.	Ruszin faház.	Aquarell
2.	Interieur.	"
3.	Alkony Kárpátalján.	"

Mübarát kiáll. helyis. - X.kiáll.
Juharos István és kiapsai Mêhely Mária szobr.m.
1941.jun.15-jun.29. gyüjt.kiáll.
Kat.

MDK

MDK

Juharos István, festöm.

24.	Vasárnapi hangulat.	Aquarell.
25.	Cseh kiseröd.	"
26.	Jáki oszlopkötegek.	"

Mübarát kiáll.helyis. -X.kiáll.
Juharos István festöm. és kisapsai Méhely Mária szobrászm. gyüjt.kiáll. 1941. jun.15.-jun.29.
Kat.

MDK

Juharos István, festöm.

27.	Hid.	Aquarell.
28.	Falu széle.	"
29.	Kárpátalja.	"

Mübarát kiáll.helyis. -X.kiáll.
Juharos István festöm. és kisapssi Méhely Mária szobrászm. gyüjt.kiáll. 1941. jun.15.-jun.29.
Kat.

MDK

Juhaross István, festőm.-graf.

Erdély gyönyörü tájai szivetgyönyörködtetőek.

Közvetlen előadásukkal megfogják a nézőt.

Vizfestményei és rajzai a lelekhez szólnak.

Dr. B. Baray Margit: Kiállitás.
Mübarát. -Két fiatal művész. Juharos István, Méhely
Nemzeti Ujság. XXIII. évf. 136. sz. 1941. Mária.
jun. 18.

Juharos István festöm.

30.	Reggel Kalinfalván.	Aquarell.
31.	Megáradt Duna.	"
32.	Orosz határon.	"

Mübarát.kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juharos István festöm.és kisapsai Méhely Mária szobrászm.gyüjt.kiáll. -1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

Juharos István festőm.

33.	Erdei ut.	Aquarell.
34.	Korán reggel.	"
35.	Tavaszi szinek.	"

Műbarát.kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juharos István festőm.és kisapesi Kőhely Mária szobrászm.gyüjt.kiáll. -1941.jun.15.-jun.29. Kat.

MDK

Juharos István, festőm.

18.	Ruszin fakereszt.	Aquarell
19.	Alsó-Apsai templom.	"
2o.	Jáki templom.	"

Mübarát kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juharos István festőm. és kisapsai Méhely Mária
fsebrászm. gyüjt.kiáll. 1941.jun.15-jun.29.
Kat.

MDK

Juharos István, festöm.

15.	Esztergom.	Aquarell.
16.	Erzsébethid.	"
17.	Délután Kalinfalván.	"

Mübarát kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juharos István festöm. és kisapsai Méhely Mária
fesbrászm. gyüjt.kiáll. 1941.jun.15-jun.29.
Kat.

Juharos István, festöm.

12. Alkony. Aquarell.

13. Tiszai vadvirágok. "

14. Parkrészlet. "

Mübarát kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juharos István festöm. és kisapsai Méhely Mária szobrászm. gyüjt.kiáll. 1941.jun.15-jun.29.
Kat.

.

MDK

Juharos István, festöm.

8.	Ruszin menyecske	Aquarell.
9.	Havasi patak.	"
10.	Hajnal Gányán.	"
11.	Felhök Gánya felett.	"

Mübarát kiáll. helyis. - X. kiáll.
Juharos István és kiapsai Mohely Mária szobr. m.
1941. jun. 15-jun. 29. gyüjt. kiáll.
Kat.

MDK

Juharos István, festöm.

4.	Kilátás a havasakra.	Aquarell.
5.	Nöi fej.	"
6.	Garam.	"
7.	Garamkövesdi kanyar.	"

Mübarát kiáll. helyis. - X.kiáll.
Juharos István és kiapsai Méhely Mária szobr.m.
1941.jun.15-jun.29. gyüjt.kiáll.
Kat.

Juharos István, festőm.

4. Kilátás a havasaira. Aquarell.

5. Női fej. "

6. Garam. "

7. Garamkövesdi kanyar. "

Ubarát Kiáll. Palyic. - X.Kiáll.
Juharos István és Kiapsi Ádaly mária szokm.m.
1901.jun.15-jun.30. Gyűjt.Kiáll.
Ent.

Juharos István és vydai Brenner Nándor
festőművészek

A két művész egyénisége meglehetősen ellentétes.

J.I.-t a tájakvarellek jellemzik.
Szín- és fényhatásaiban nagyszerüen tudja visszaadni a magyar vizek, de különösen a Tisza hallatlan finomságait. Egy-két architekturálisa megfogja az embert. Művészete tagadhatatlanul magyar, ezen lényegileg nem változtat az,h. egy-két képén határozottan az angol Water colour festőket közeliti meg.

/ L.K./: Két festőművész a Műteremben.
Magyarság. 1938. szept.13. -szept.22.

MDK

Juharos István, disz.fest.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Juharos István, festö MDK

Két egészen fatal müvész kiállitása a Müremben./A másik kisapsai Méhely Mária szobr.m./
J.I.jelenleg hadnagy és katonáskodása alatt festette a kiállitott akvarelleket,melyek legnagyobb részt a ruszin föld tájait ábrázolják. Különös adottsága van a vizfestéshez, ehhez nagyszerü a technikája,/erös hatását érezni még Edvi Illés Aladárnak/
Ha igy halad,egyik legerösebb akvarellistánk lesz.

" Müterem"
Kiállitások.
Uj Magyarság. 1941. jun.15.

Juharos István, festöm.

42.	Bajtárs.	Ceruzarajz.
43.	Katonavonat.	"
44.	Zilah.	"

Műbarát kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juharos István festöm. és kisapsai Méhely Mária szobrásza.gyüjt.kiáll. - 1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

MDK

Juharos István, festőm.

45.	Álcázott gépágyu.	Ceruzarajz.
46.	Garam torkolata.	"
47.	Mátyás tere.	"

Műkarát kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juharos István festőm. és Kisapcai Méhely Mária
szobrászm.gyüjt.kiáll. - 1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

Juharos István, festöm.

21.	Apsicai fatemplom.	Aquarell.
22.	Határszéle.	"
23.	Gányai templom.	"

Mübarát kiáll.helyis. -X.kiáll.
Juharos István festöm. és kisapsai Méhely Mária szobrászm. gyüjt.kiáll. 1941. jun.15.-jun.29.
Kat.

Juharos István, festöm.

39.	Ruszin harangláb.	Ceruzarajz.
40.	Gányai fatemplom.	"
41.	Gányai ház.	"

Művarát kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juharos István festöm. és kisapcsai Mélhely Mária szobrászm.gyüjt.kiáll. - 1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

MDK

Juharos István festőm.

36.	Kárpátaljai reggel.	Aquarell.
37.	Siófoki mólóról.	"
38.	Nöi portré.	Ceruzarajz.

Mübarát.kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juharos István festőm.és kisapsai Mélely Mária
szobrászm.gyüjt.kiáll. -1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

MDK

Juharos István, festőm.

51.	Kolozsvár.	Ceruzarajz.
52.	Diáklány.	"
53.	Pásztortanya.	"

Műbarát kiáll. helyis. -X.kiáll.

Juharos István festőm. és kisupcai méhely Mária szobrászm. gyüjt.kiáll. - 1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

MDK

Juharos István, festöm.

57. Román ház Kárpátalján. /Kirakatban/
Aquarell.

58. Kastély parkban/Kirakatban/. Aquar.

Mübarát. Kiáll.helyis. - X.kiáll.
Juharos István,festöm. és kisapsai Méhely Mária szobrászm. gyüjt.kiáll. -1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

Juharos István, festöm.

48.	Gányai faházak.	Ceruzarajz.
49.	Havasi patakpart.	"
5o.	Arckép.	"

Mübarát kiáll. helyis. -X.kiáll.

Juharos István festöm. és kisapsai Mehely Mária szobrászm. gyüjt.kiáll. - 1941.jun.15.-jun.29. Kat.

MDK

Juharos István, festőm.

54. Editke. Olaj.

55. Pap Iván /kirakatban/. Aquarell.

56. Ruszin hangulat /kirakatban/. "

Műbarát kiáll. helyis. -X.kiáll.

Juharos István festőm. és kisapsai mőhely mária szobraszm. gyüjt.kiáll. - 1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

Juharos István

MDK

Kupolafreskó, tempera

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Juharos István

Balaton, vf.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 15. 1.

(7)

Viday Brenner komponáló művész. Kompozíciói az erő jegyében születtek s az Embert küzdelmeinek lelki feszültségében állítják elénk.

A „Germinal", a „Menekülés" és többi művei is jól megrajzolt alakjaikkal és erőteljes festési módjukkal reprezentálják alkotójuk művészi készségét. „Bányásztemetés" című vázlatos kompozíciója, aktkompozíciói mind egy tehetséges, szélesskálájú művész alkotásai. Nagyobb feladatok megoldására is alkalmas művészi felkészültsége ezen műveiben előnyösen domborodik ki.

Juharos István akvarelljei már az indulásnál is jó kvalitást mutatnak. „Őszi szinek a Balatonon", „Jáki templom ívei" stb. a sokatigérés jeleit mutatja.

295 GEBAUER Gizella. Ribizli. Vízf. 100 frt.

296 NEOGRÁDY Antal. Vallomás, Vízf. 500 frt.

297 Özv. GERHARDT Alajosné. Csendélet. Vízf. Eladó.

298 KRIESCH Aladár. Kapu előtt. Vízf. 35 frt.

299 KENDE István. Dunai látkép Budáról. Vízf. Eladó.

300 Van SEBEN Henry. A templom mögött. Hollandiában. Vízfestm. 350 frank.

301 Özv. GERHARDT Alajosné. Csendélet. Vízf. Eladó.

302 KANN Gyula. Tájkép-vázlatok. Olajf. 180 frt. Egyenként is eladók.

303 KOSZKOL Jenő. Őszi táj. Vízf. 80 frt.

Juharos /Juretzky/ István

festőművész

Esterházy Móric gróf a Balatont legjellegzetesebben ábrázoló akvarell-festményre 500 pengős pályadijat tüzött ki s a pályázat lebonyolitására a Balatoni Társaságot kérte fel. A kitüzött dijért xxkxázxk pályaművét beküldötte.-

Ujság
1935.XI.16.

Muharos István

Vízfestményekkel szerepel a

~~[illegible]~~ „Műterem"

kiállításon

~~Magyar~~ Esti Ujság 1938 IX. 18

Juharos István

Akvarelekkel nehezel a „műtermen" kiállítása (vydal Brennerkel közösen)

Pesti Hirlap 1938 IX. 13

Juharos / Jureczky / István

festőművész

Balatoni akvarellpályázaton képével szerepel.

Magyarság
1935.XI.17.

Juharos István

A kvarcelektrel szerepel a „Műterem" kiállításán / Vydai Brenner Nándorral közösen /

Emlitve: „Itatás a Hortobágyon"

„Álla-Hanulmány"

Nemzeti Ujság 1938 IX. 13

Juharos István

Vízfestmenyekkel merepel a „Műterem" kiállításán (vydal Brennerrel közös)

Magyarország 1938 IX. 13

Juharos István

MDK

Reggel, vizf.

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Tubaros Iskvän

Hegegl. vitæ.

Juharos István

MDK

Kupolafreskó, tempera

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Juharos István MDK

Balaton, vizf.

Mücsarnok 1939 dec.-1940 január

Juharossy István MDK

Buda, vizf.

Mücsarnok 1939 dec-1940 január

MDK

Juharos István festő növ.

1937-38. 600 pengős ösztöndij

Iparmüv. Isk. Évk. 1988o-1941. Bp. 1942.
1936-37, 194o-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Juharos István
1937-38. iskolaérmet kapott

Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Juharos István

diszitő festő

Iparm. Isk. Évk. 1934-36. Bp.1936. 32 l.

képpel

MDK

Juharos István

Y. S: A Műterem kiállitása. Pesti Hirlap 1938. szept. 15.

MDK

Juharos István
Erdei ut, vizf.

Szépművészet 1941. 181 l.

MDK

Juharos István

Őszi szinek a Balatonon
Jáki templom ivei

Magyar Nemzeti Müvészet. 1938. 3.sz. 53 l.
Három kiállitás a Müteremben.

MDK

Juharos István

Kiállitás a Müteremben. Uj Magyarság 1938.szept.16.

MDK

Juharos István

diszitő festő

Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 23 l.
képpel

MIK

Juharos István diszitő festő

Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 24 l.
képpel

MDK

Juharos István diszitő festő

Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942. képpel

MDK

Juharos István

Ujság 1938. szept. 16. e.a: Brenner Nándor és Juharos István kiáll.

MDK

Juharos István festő

Iparművészeti Isk. Évkönyve. 1880. 1941. Bp. 1942.
XV-XVI.[1] képek.

Juharos István, diszitő szobrász, 1937-38.
iparmüvészeti kitüntetéses szakoklevelet nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
34 l.

Nógrádsipek ~~/Voit/~~ 1
Szécsényi járás.

Története: 1265-ben pusz
szerepel. 1438-ban az es
1460-1481-ben a a szécsé
Lossonczy-család a földe
esztergomi nizliva kezén
tak össze. 1549-ben fels
birtoka. 1715-ben 7, 172
benne. 1727 évi királyi
Sipeki Balás-család szet
a birtokosok, 1770-ben k
Elszórt halmaz-tel
lábánál, fésüs beépitésse

R.kat.templom. /Szt. Imre,
Története: Épült 1730 kö
egyház filiája, a Canoni
-elyi értesülés szerint
illetve átépitették.

MDK

Juharos sk István

L.K: Két festőművész a Műteremben. Magyarság 1938. szept. 13. 11 l.

MDK

Juharos István

y: A Műbarát kiállítóhelyiség . . . Szépművészet
1941. 18o, 181 l.

MDK

Juharos István, iskolaérem, 1937-38.

O.M.Kir. Iparmüv. Isk. 1936-37 - 194o-41.tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942. 2o 1.

Zacharov István

Pest

1931-34.

Iparm.Isk.Évk.
1930-34. 45.l

Gerevich PA, 251—252. l. — Gerevich: L'arte antica ungherese. Roma, 1929., képe XXX. tábla. — Péter Kornélia: Marastoni Jakab. Bp., 1936., 23. és 61. l. — Budinis: Gli artisti italiani in Ungheria. Roma, 1936., 138. l. (Képe CLXXXI. tábla) — Lepold—Lippay XV. tábla. — Corvina, nuova seria, II., 1—4. 1939., 424. l. után.

MATTEO DI GIOVANNI (sienai festő, 1435 körül—1495.)

Madonna trónon

Fa, tempera, 64×51 cm.
Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20., 3. l. — Lepold—Homor 97. l. — Berti Toesca, 947. l. (Matteo da Giovanni). — Delogu, 184. l. (Matteo di Giovanni.) — Lepold—Lippay 55. l.

Madonna Jézussal és két angyallal (91. kép)

Fa, tempera, 78×67 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből
Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 225. l. (Képe 226. l.) (Matteo di Giovanni.) — Benesch Belved. 70. l. (Matteo di Giovanni.) — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 32. szám. (Képe hátul). — Gerevich IPGY, 95. l. (Képe 96. l.) — Exhibition of Italian Art. Royal Academy of Arts. London, 1930., 921. szám. — Berti Toesca, 947. l. (Képe 944. l.) (Matteo di Giovanni.) — Berenson, 351. l. (Matteo di Giovanni, töredék.) — Delogu, 184. l. (Képe 174. l.) (Matteo di Giovanni.) — Lepold—Lippay 55. l.

MDK

Juharos István festő 1937-38. 600 P. ösztöndíj

O.M.Kir. Iparművészeti Isk. 1936-37 - 1940-41 tanéveinek történeti Iparművészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.

Juharos István

UJSÁG 1938 SZEPTEMBER 16

— **Brenner Nándor és Juharos István kiállítása.** A „Müterem" Kossuth Lajos-utcai termeiben mutatja be ujabb munkáit ez a két festő. Vydai Brenner Nándor az ismertebb nevü. Vagy két évtizeddel ezelőtt tünt fel, s értékes igéretnek látszott. Ezek az ujabb munkái azonban az ifjukorához mérve alig mutatnak fejlődést. Brenner beletokosodott az osztrák barokk festőkére emlékeztető komponáló és festő-stilusba és ugy látszik, nem bir kivergődni belőle. Bár szép felkészültségü müvész, különösen alakos kompozicióiban igen modoros. Legvonzóbb festménye egy női arckép, amely talán azért válik ki többi munkája közül, mert nem akar több lenni a természet őszinte és igénytelen ábrázolásánál. Rézkarcai általában kedvezőbb hatásuak festményeinél, „Fifi kutyám" cimü kis vizfestménye azonban finom és kedves alkotás. — Juharos István csupa vizfestménnyel jelentkezik. Ennek a festői eljárásnak tudnivalóiban járatos és ügyeskezü festő, de igazi egyéniség nem érzik tájképeiben és alakos festményeiben.

(e. a.)

2

SZÍVESEN LÁSSA TAGJAI SORÁBAN

ÉVI TAGDÍJ 20, ILLETVE 10 P

BELÉPÉSI NYILATKOZATTAL, ILLETVE FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZÍVESEN SZOLGÁL A TITKÁRI HIVATAL
(HŐSÖK-TERE, MŰCSARNOK)

Légrády Testvérek R. T. nyomdai műintézete, Budapest. (Igazgató: Kertész Árpád.)

~~Geilyger János~~
Juczkó Piroska

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Tolnamegyei Hirlap

Megjelent: 1943. okt. 2.

— **A pécsi festőművészek kiállítása Dombóváron.** A dombóvári róm. katlegényegylet nagytermében f. évi szeptember hó 28 tól október hó 4 ig (hétfőig) neves pécsi festőművészek képkiállítást rendeznek. Kiállításra kerülnek többek között Gaál Mária, Juczkó Piroska, Mittermajer Erzsébet, Geilyger János, Merlich László, Lukács Ferenc, Békefi István, Végh Lajos és Fekete Mihály festőművészek művei. A kiállítás nyitva délelőtt 9 től este 7 ig. Megtekintése díjtalan.

JEGYZÉK

a katalógusban nem közölt kikiáltási árakról:

Szám	Pengő	Szám	Pengő	Szám	Pengő	Szám	Pengő	Szám	Pengő
3	40.—	70	35.—	125	60.—	228	220.—	283	15.—
4	30.—	72	250.—	126	40.—	229	110.—	284	16.—
5	20.—	73	550.—	127	35.—	230	160.—	285	70.—
6	30.—	74	700.—	128	50.—	238	10.—	286	70.—
7	20.—	[illegible]	750.—	130	80.—	239	20.—	287	75.—
8	6	[illegible]	956.—	131	50	242	[illegible]	288	45.—

Bal :

JUHAROS
ISTVÁN
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

Jobb :

KOLTAI BÉLA
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

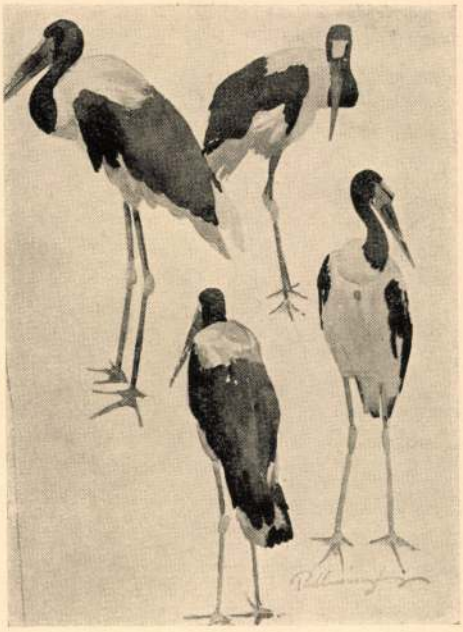

Bal :

PODLUSSÁNYI
LAJOS IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ FESTŐ

Jobb :

SZABÓ I.
GUSZTÁV
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ FESTŐ

FENT : REDŐZET ÉS JELMEZRAJZ, TANÁR : DOMANOVSZKY ENDRE
LENT : ÁLLATRAJZOLÁS : TANÁR : HARANGHY JENŐ

Iparmuvészeti Isk. Évk.
1934–36. Bp. 1936

Juharos István

11

Bal :

KISS LÁSZLÓ
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ
SZOBRÁSZ

Jobb :

JUHAROS
ISTVÁN
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

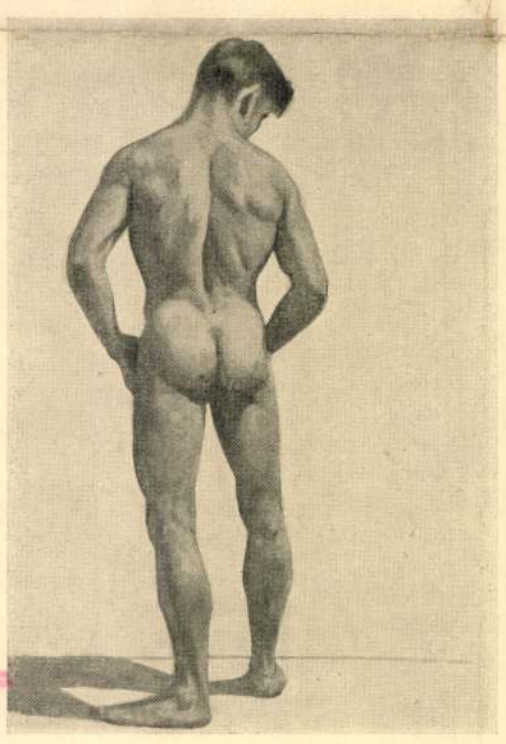

KOPASZ
MÁRTA
IV. ÉVES
GRAFIKUS

ALAKRAJZOLÁS : FENT : TANÁR : STEIN JÁNOS
LENT : TANÁR : SIMAY IMRE

Juharos István

22

festő

K.

MAGYARSÁG

1938 szeptember 13, kedd

* **Két festőművész a Müteremben.** A Kossuth-utcai kiállítási teremben szeptember huszonkettedikéig *Juharos* István és vydai *Brenner* Nándor festőművészek képei függnek a falakon. A két művész egyénisége meglehetősen ellentétes. Míg Brenner Nándor a figurálisokban és az olaj nehéz szineiben érzi magát otthon, addig Juharost a tájakvarellek jellemzik. Kiállított müve egytől-egyig vizfestmény. Szin- és fényhatásaiban nagyszerüen tudja visszaadni a magyar vizek, különösen a Tisza hallatlan finomságait, de határozottan megfogja az embert egy-két architekturálisa is, amelyre persze az akvarell speciálisan alkalmas. Müvészete tagadhatatlanul és lényegileg magyar, és ezen nem változtat, sőt emel az, hogy egy vagy két képén határozottan az angol *Waterr colour* festőket közeliti meg. Vydai Brenner Nándornak kiállitott nagy vásznai megdöbbentően erősek, azonban különféle vásznai ingadozást mutatnak különféle stilusok közt. Legszebb alakjait a bányavilágból veszi, nyers erejükkel jól tudja beleilleszteni őket akcióval teli képeibe. Figyelemreméltó az *Uszitó*, a *Menekülés*, a *Germinal* erős kifejezésmódja, kompoziciója és szinte plasztikus szineldolgozása. Olajképei mellett több lendületes felépitésü, jótechnikáju rézkarcát láttuk. *(L. K.)*

NI BUNDSCHUH OTTÓ: Tabáni utca. Vízf.
LLÓS IRMA: Bál. Pasztel.
ÁNYI ANTAL: Nyári virágok. Vízf. Mgt.
A ILONA: Nyár. Vízf.
ILLÉS PANNI: Dunapart. Vízf.
ÁNYI ANTAL: Tavaszi virágok. Vízf.
NI BUNDSCHUH OTTÓ: Dorogi templom.

ÁS FERENC: Pincék. Vízf.
ISTVÁN: Berzéki utca. Vízf.
I MAKOLDY JÓZSEF: Sztambul. Vízf. Mgt.
POGÁNY ISTVÁN: Kakas köcsöggel. Vízf.
ANDRÁS: Toldi I. Vízf.
SCHWARZ ELZA: Csendélet. Színes rajz.
POGÁNY ISTVÁN: Udvar tavaszi esőben.

ANDRÁS: A régi Városház-tér. Vízf.
ANDRÁS: Toldi II. Vízf.
GYÖRGY: Gyulai táj. Vízf.
CZKYNÉ VOLF IRMA: Tél a Sashegyen.

A NÁNDOR LAJOS: Kaszálók. Vízf.
CZKY GYÖRGY: Régi város. Vízf. Mgt.
A NÁNDOR LAJOS: Tornyosuló felhők. Vízf.
CZKYNÉ VOLF IRMA: Havas ágak. Vízf.
SZNÉ RÁTH OLGA: Erzsébettéri részlet.

ANDRÁS: Toldi III. Vízf.

Juharos István

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 9 óráig fogadunk el hirdetést.
A legkisebb hirdetés ára 4 pengő. — Állást keresők és oktatók részére 2 pengő.

Öröklakásos társasház épül XI., Bertalan-u. 11. Budafoki-út sarkán közp. fűtés és melegvízszolgáltatással ellátott elsőrendű kivitelű, kifejezetten déli és keleti fekvésű 1—2 és 3 szoba-hallos, valamint garzón öröklakásokkal. Leköthető Mikle Károly tervező építészmérnöknél, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 31. Telefon: 188—260.

Briliáns, arany, ezüst vétele és eladása **Varjas** Károly-körút 22. udvar. T. 189-236

Használt ruhákért csodálatos árakat fizet **Fischbein,** Dob-utca 25. Tel. **423-582**

KÖVESSY-PENZIÓBAN Budafoki-út 9—11. Tel. 269-013 (Gellért mellett) 1- és 2-személyes modern komfortos szobák elsőrendű ellátással. Mérsékelt árak. Állandóknak árengedmény.

Használt férfi és női ruhákért, EGYENRUHÁKÉRT, cipőkért legtöbbet fizetek. **Freund,** Dobozi-utca 27. Telefon: **142-673.** Hívásra jövök. **Szövetcsere.**

TÓTH BÉRAUTÓ modern **nagy- és kiskocsik** **120-324** Tóth József Katona József-u. **8**

Használt férfi, nőiruháért egyenruháért szenzációs árat fizetek Gerstl, István-út 28. Telefon **426-547**

Használt ½-tonnás és 2 tonnás **teherautó olcsón eladó.** Érdeklődők írjanak »Ford 7765« jeligére a kiadóba.

SZENZÁCIÓS árat fizetek használt férfi-, női ruhákért, fehérneműért, szőnyegért, egész háztartásért. **Gerstl ti.,** Erzsébet-körút 32. Tel. **421-868**

Villamos jégszekrényt keresek háztartási célra. »Lehet használt is 9041« jeligére **Blockner I.** hirdetőirodába IV., Városház-u. 10.

HASZNÁLT férfi-, női, egyenruháért zálogban levő minden tárgyért magas árat fizet **Nutovits,** Népszínház-utca 26. Telefon **141-467**

REKAMIER, kombinált szekrény garnitura és más berendezési tárgyak **eladók.** Légrády Károly-utca 37., V. 1.

Bélyeggyűjteményt csak magángyűjtőktől magas áron veszek. T.: 134-055.

3-szobás lakás (vagy két szoba) mellékhelyiségekkel, telefonnal szeptember 1-ig **azonnal kiadó.** Katona József-utca 31, fldsz 4

Bölcsészdoktornő (London University diploma) német, angol és francia **nyelvtanítást** vállal **Fordítások** Üllői út 30 1. em. 5. Telefon 134-907.

Mátyásföldön ... elyen. 252 □-öles **TELEK ELADÓ!** Cím a kiadóhivatalban.

Házfelügyelői állást vállalna fiatal házaspár jó referenciával vagy esetleg óvadékkal. Szíves értesítést: »Bádogos és szerelő« jeligére a kiadóhivatalba kérek.

Csak **Halász kabátot, ruhát** viseljünk! Magas nívó! **Olcsó szabott árak! HALÁSZ DEZSŐ** női divatháza, VII, Rákóczi-út 54

Használt férfiruhákért egyenruhákért óriási árat fizetek. **Spiegel,** Teréz-krt 2. I. 9. T. **224-842**

Tekintse meg **magaslati gyermeküdülőnket** Rózsavölgyön. Prospektus: Török Ruth, Deutscher Kindergarten, Bálvány-utca 19. Tel.: 428-011.

VISELT RUHÁIT és egyenruháit legmagasabb áron megveszem **Wertheimer** Teréz-körút 29 T. 426-727

FIGYELEM! Használt **ruhákért, egyenruháért** legmagasabb árat fizet **Schulcz,** Népszínház-utca 21. Telefon: 142-367

MACH TAXIGÉPIRÓ vállalat óránként P1·30 **423-501, 223-338**

PERZSASZŐNYEGET megbízásból magas áron veszek. ALY ABBAS, IV., kerület, Váci-utca 44. szám. Telefon: 380-341.

Sportruha: Ferda Manyi

VENDÉGLŐI BERENDEZÉSEK használtak és újak olcsón **Rosenfeld,** Népszínház-u. 31

Mindent megtalál a Metropol szállóban, Rákóczi-út 58

Spolarich—Metropol **Étterem** kerthelyiségében Rácz Béla muzsikál **2-ig nyitva**

Spolarich—Metropol **Kávéházban** Torma Tóni muzsikál

Spolarich—Metropol **Söröző** Budapest látványossága Zónaételek, polgári árak

Spolarich—Metropol **Grillben** műsor. **Tánc 2-ig** Dizőz: Pulay Etelka.

Metropol—Matróz-**Csárdában** Szentiványi énekel. **2-ig nyitva** Igazi tengerparti kocsma

A 15 éve működő áll. eng. nyilv. jogú **angol-magyar elemi iskola** II., PALA-UTCA 11., közli, hogy a beiratások az 1941/42. tanévre június 20-áig bezárólag hétköznap délelőtt 10—12-ig folynak. Sch. Kiss Judith igazgatónő.

Eső-ballon-raglán lóden- és viharkabát Márton és Szász **Bálvány ucca 3.** Címre ügyelni.

ARANYAT, ÉKSZERT VESZEK. Taub, Thököly-út 18

MINDEN FOLTOT KIVESZ zsíros kalapot, kabátgallért azonnal ujjá varázsol, kitűnő féregítő, poloska, légy, svábbogár és ruszni ellen a közismert **Ditró** Nem ég Nem robban Nem tűzveszélyes! Haderer Emil vegyitermék nagykereskedés, Bpest, Bethlen Gábor-u. 14. T. 224-809

BRILIÁNST aranyat, ezüstöt, magas áron veszek. Zálogból díjmentesen kiváltok. Nagy Imre, Baross-u. 68.

Nyári szövetek külföldi freskó szabók részére előnyösen beszerezhetők **Zeke Textilkereskedelmi kft** szövet- és bélésáru nagykereskedésben V., Nádor-utca 19. Tel.: 329-357

Elsőrendű használt és új **bőröndök** óriási választékban. Csere, vétel, eladás. **WEIL,** Népszínház-u. 26. Tel.: 144-208

Használt és új kombinált bútorok ebédlők, hálók legolcsóbban. Dessewffy-utca 47. szám

Művészlemezeket vennék gramofonnal is 1925. év utánit. Telefon: **224-014**

Ezüstróka kettős 300 P-ért sürgősen eladó. Üllői-út 66/a, Engel szűcsnél.

Utóajánlati árverésen 4-szobás komfortos **VILLA** Csillaghegyen, kedden 10 órakor Községházán eladásra kerül. Felvilágosítás: telefon 113-978.

Vámház-körút 11. NAGY ÜZLETHELYISÉG (megosztható) kiadó. T.: 182-423.

Július 1-től szeptember 1-ig **KIADÓ** új házban, Belvárosnál **garszónlakás** Telefon, összkomfort, melegvíz. Jelige »Egyedülinek« Blocknerhez, Városház-u.

Telefonáljon a leggyorsabb taxigépírónőnek! Új telefon **226-136**

Gyermeknyaraltatás 7—13 éves korig szubalpin klímájú kamaraerdőben, kastélyban, német-francia nyelvoktatás, sport. Dr. Erdélyi Irén gyermekorvos. Telefon: 117-241.

Ma a 9. oldalon is közlünk Express hirdetéseket

Bárdossy miniszterelnök beszédének visszhangja az olasz sajtóban

Róma, június 16

Az olasz lapok nagy részletességgel, feltűnő címek alatt ismertetik azt a beszámolót, amelyet *Bárdossy* László miniszterelnök a Magyar Élet Pártjának értekezletén tartott. Különösen kiemelik a lapok azokat a részleteket, amelyekben a miniszterelnök olaszországi útjáról szólt, valamint azt, hogy a Magyar Élet Pártjának tagjai rokonszenvükkel tüntettek Olaszország és Németország mellett.

Repülőtámadás a gibraltári kikötőbe befutó angol hajóraj ellen

Gibraltár, június 16
(Stefani-ügynökség)

Mint Gibraltárból jelentik, a búvárnaszád-veszélyt jelentő lobogó még mindig ott leng az erődítményen.

Vasárnap egy 14 egységből álló hajóraj, köztük két anyahajó, futott be a kikötőbe a Földközi tengerről jövet. A brit hadihajók alig értek be a kikötőbe, amidőn két repülőgép jelent meg felettük; noha a hajók és az erődítmény légvédelmi tüzérsége tüzelt rájuk, a repülők bombákat dobtak le a hajórajra. A repülőgépanyahajók és a torpedórombolók erre eltávoztak a kikötőből és csak akkor tértek vissza, amidőn a támadó repülők már elszálltak. *(MTI)*

Az Erdélyi Katolikus Nőszövetség kolozsvári nagygyűlése

Kolozsvár, június 16

A Főméltóságú Asszony jelenlétében tegnap tartotta meg az *Erdélyi Katolikus Nőszövetség* a kolozsvári Mátyás király-diákház dísztermében első szabad nagygyűlését. A Főméltóságú Asszonyt *Inczédy-Joksmann* főispán, *Keledy* polgármester, *Sándor* Imre püspöki helynök és gróf *Bethlen* Györgyné fogadta és kísérte be a díszterembe. Itt nyolc népviseletbe öltözött székely lány egy-egy szál mezei virágot nyujtott át. Elénekelték a magyar Hiszekegyet, gróf Bethlen Györgyné üdvözölte a Főméltóságú Asszonyt, *Veress* Judit ismertette a szövetség munkáját. A nagygyűlés *elhatározta a szociális iskolák szaporítását, leány népfőiskolák felállítását a kalákarendszer fejlesztésére Csíksomlyón és Kézdivásárhelyen;* a szórvány-magyarság hitéletének és magyarságának fokozott ápolását. *Csatáry* Adél előadása és egy énekszám után *Sándor* Imre püspöki helynök bezárta a gyűlést.

Éjszakai rablótámadás Pestszentlőrincen

Vasárnap este 11 óra tájban hazafelé tartott *Pestszentlőrincen Meder*-utca 10. szám alatt levő lakásukra dr. *Molnár* Endre ottani orvos felesége. Az utcában húsz év körüli fiatalember szólította meg. Panaszkodva csatlakozott az úriasszonyhoz és elmondta, hogy *szállást keres*, de eddig még sehol sem talált. Miközben dr. Molnárné gyanutlanul útba akarta igazítani, a fiatalember nekiugrott, *kirántotta a kezéből retiküljét*, amelyben 30 pengő készpénz, a család vásárlási könyve és egyéb apróságok voltak és a sötétségben elmenekült. Az úriasszony segélykiáltásaira rendőrök és járókelők siettek segítségére, akkorra azonban az ismeretlen támadónak a sötétségben *nyoma veszett*. Kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Antal István a kormánypolitika három pilléréről

Máramarossziget, június 16

A *Magyar Élet Pártja* máramarosmegyei szervezete hatalmas közönség előtt tartotta meg zászlóbontó választmányi ülését, amelyen *Antal* István államtitkár is résztvett és hosszabb beszédet mondott.

Székely Ákos, *Padányi-Gulyás* Jenő és *Mikó* Imre országgyűlési képviselők felszólalása után *Antal* István államtitkár tartott beszédet. Ismertette a Magyar Élet Pártja megalakításának és fejlődésének történetét. A párt világnézeti és politikai gyökerei *a szegedi ellenforradalomig nyúlnak vissza* és ma is a szegedi program a párt politikai törekvéseinek eszmei alapja.

Ez az eszmei alap pedig *három pilléren nyugszik:* a trianoni állapottal szemben való *tagadás és küzdés* álláspontján, külső *függetlenségünk*, belső alkotmányos *szabadságunk megőrzésének és kiépítésének álláspontján, a keresztény eszme, a nemzeti szolidaritás és az alkotó fajvédelem jegyében való szociális és gazdasági megújhodás álláspontján.* Ismertette a párt előtt álló politikai feladatokat. A legfontosabb feladat, hogy *az ország lelki és hatalmi ellenálló erejét a háború befejeztéig teljes épségben fentartsuk, sőt fokozzuk.* A háborút követő nagy európai átalakulás és újjárendezés idején ugyanis töretlen erkölcsi és hatalmi erőkkel kell a tárgyaló asztalhoz ülnünk.

A tengelyhatalmak győzelme új Európát teremt, amely nem az elnyomáson, hanem *az igazságon és kölcsönös megbecsülésen épül fel.* Hisszük, hogy ebben az új Európában a mi hazánk a maga ősi jogainak teljes birtokállományában ismét betölti történelmi szerepét.

PEST
POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik minden hétköznap délben
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 54.
TELEFON: *222-630, *222-220, 222-688, 222-638
—
Felelős szerkesztő: BAKOS ÁKOS
Felelős kiadó: DIETZGEN GÁBOR
—
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

Ma reggel óta Budára jár a 6-os villamos

Életbelépett az új nyári menetrend

Ma hajnalban üzembehelyezték a *Beszkár Széll Kálmán-téri új végállomásrendszerét.* Eddig *a tavalyi nyári menetrend alapján* közlekedtek a villamosok, mától kezdve azonban *életbelépett az új nyári menetrend,* amelyet két hónappal ezelőtt fogadott el a főváros közlekedési szakbizottsága. Az új nyári menetrend legfontosabb változása az, hogy

megszűnt a 4-es és 7-es viszonylat.

Ezzel szemben a nagykörúti

6-os villamosok

nem fordulnak meg a Berlini-téren, hanem *folytatják útjukat a Margit-hídon és a Margit-körúton át a Széll Kálmán-téri új végállomásig,* a 7-es járat pótlására pedig

a 11-es villamosok

a Közvágóhídtól nem a Zsigmond-térig, hanem a Fő-térig közlekednek. A nyári menetrend egyéb változásokat is tartalmaz.

A 33-as

eddig a Horthy Miklós-körtér és a Nyugati pályaudvar között járt, mától kezdve a Horthy Miklós-körtértől a Gellért-rakparton, Attila-körúton, Krisztina-körúton át a *Széll Kálmán-térig megy.*

A 49-es

villamosok útvonala *megrövidül.* A Kelenföldtől a Vilmos császár-úton és Margit-körúton át a Déli pályaudvarig jártak a 49-esek, mától kezdve azonban a Margit-híd tehermentesítése érdekében a Kelenföldtől *a Berlini-térig közlekednek és itt visszafordulnak.* Amennyire örül a közönség annak, hogy a 6-os villamosok Budára járatásával a Nagykörút és a Margit-körút között közvetlen átszállás nélküli villamosközlekedés létesült, annyira *fájlalja a 49-es útvonalának megrövidítését,* a szakemberek szerint azonban ezt elkerülni lehetetlen volt, mert különben a járművekkel amúgy is túlterhelt Margit-hídon teljesen csődöt mondana a villamosközlekedés.

Az 59-es

villamosok útvonala meghosszabbodott. Eddig a Farkasréttől a Déli pályaudvarig, mától kezdve a Széll Kálmán-térig járnak az 59-esek.

A 61-es,

A Szent István-kórháztól induló villamosok végállomása is a Déli pályaudvar helyett a Széll Kálmán-térre került.

A 69-es

viszonylat jelzése

17-esre

változott és a Zuglóból jövő kocsik a hadnagyutcai végállomás helyett a *Horthy Miklós-körtérig* közlekednek. A 69/A járat a régi útvonalán

17/A

új jelzéssel jár.

A 76-os

kocsik, amelyek a Kerepesi-út és Hadnagy-utca között bonyolították le a forgalmat, mától a Kerepesi-út és Déli pályaudvar között járnak.

A *Széll Kálmán*-téri hurokvágányállomást egyébként úgy készítették el, hogy amikor ősszel áttérnek a jobbrahajtásra, ezt minden nagyobb átalakítás nélkül megtehessék. A jobbrahajtás előkészítése egyébként *javában folyik, a Szent István-körúton már egyenesítik a vágányokat,* az autobuszok ajtóinak a kocsik jobboldalára való áthelyezése ugyancsak munkában van.

A *Széll Kálmán*-téri új végállomásrendszert a Beszkár vezetői *ma délben mutatják be a főváros közlekedési szakbizottsága tagjainak.*

KÉT KIÁLLÍTÁS

Két kiállítás nyílt meg vasárnap, egyik a *Nemzeti Szalon* termeiben, másik a *Műbarát* helyiségében.

A *Nemzeti Szalon* tagjai szokásos *tavaszi kiállításukon* a megszokott műkereskedői anyagot sorakoztatják fel, jórészt egy kimerült és elhasznált művészi formanyelv jegyében. Ezúttal azonban a kritikai rostálást mintha valamivel gondosabban végezték volna s így elkerülték mind a zsúfoltságot, mind a színvonal túlságos leszállását. Új mondanivalóval ugyan nem igen lepnek meg, de lealább bizonyos mesterségbeli felkészültséget vettek kötelező mértékül, ami mindenesetre javára válik a népes együttesnek. Akik ezen felül is hoznak valamit, körülbelül a következők: *Pohárnok* Zoltán, *Halasi Horváth* István, *Ruzicskay* György, *Csabai Rott* Margit, *Emánuel* Béla, *Szuly* Angela, *Faber* Gabriella, *Éless* István, *Gulyás* Ferenc, *B. Hajgató* Ferenc, *Bartha* Mária, *Apátfalvi Czene* János, *Hatvani Perlusz* Gyula, *Sárközy* Elemér, *Rácz* Kálmán és *Tobisch* Ilona. Kedvesek *Endrő* Margit magyaros kerámiái, *Markup* Béla kis bronzai és *Szabó* Éva textiliái. *Szentessy Hiesz Géza* Szent Teréze külön figyelmet érdemel.

A *Műbarátban* egy tehetséges, fiatal festő: *Juharos* István mutatja be félszáz darabot meghaladó akvarellsorozatát. Erdélyi és Garam-menti motívumok, kárpátaljai és balatoni tájak színesednek ki ezeken az érdekes, a *couleur locale* zománcát híven felcsillantó lapokon, amelyek egykép tanuskodnak festőjük lelkes természetszeretetéről és kulturált festői előadókészségéről. Kísérője — kisapsai *Méhely* Mária szobrász — szintén tehetséges, fiatal erdélyi művész, akinek különösen *Vízhordók*-ja, *Piétá*-ja s néhány fineman mintázott portréja sikerült.

Kifosztották egy kalaposnő lakását

Vasárnap este álkulcsos betörők jártak a Régiposta-utca 5. számú házban özv. *Erdős* Lajosné kalapkészítő lakásán. Mialatt Erdősné távol volt hazulról, a betörők az álkulccsal felnyitott lakásból *1100 pengő értékű ékszert és néhányszáz pengő készpénzt vittek magukkal.* A lakás ajtaját nyitvahagyták. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Meghalt Tálos József nyugalmazott detektívfőfelügyelő.** *Tálos* József nyugalmazott detektívfőfelügyelő, a békeidők híres budapesti detektívje, 75 éves korában elhúnyt. Vasárnap délután 4 órakor temették *a siófoki temetőben.*

Péntektől kezdve szigorúan ellenőrzik a házak légoltalmi felszereléseit

A főváros polgármestere, mint Budapest légoltalmi vezetője, ezúton hívja fel a főváros lakosságának figyelmét, hogy a honvédelmi miniszter rendelete értelmében *június 20-án megkezdik a budapesti lakóházak légoltalmi ellenőrzését.* A megindúló ellenőrzés az óvóhelyekre nem terjed ki. Az ellenőrzést a Légoltalmi Liga budapesti főcsoportjának megfelelő igazolóiratokkal ellátott szakközegei végzik.

A polgármester ezért nyomatékosan felhívja a lakóházak tulajdonosainak, gondnokainak, a házfelügyelőknek, valamint a ház és házcsoport légoltalmi őrségparancsnokoknak a figyelmét arra, hogy a kiküldött ellenőrző szakközegeknek mindenben a legnagyobb készséggel álljanak rendelkezésre és *a meglévő, kötelezően előírt légoltalmi felszerelési tárgyakat olyan helyen tartsák készenlétben, hogy azokat az ellenőrző szakközegek a nap bármelyik órájában meg tudják szemlélni.*

Tekintettel arra, hogy a honvédelmi miniszteri rendeletekben előírt légoltalmi felszerelések beszerzésének határideje már lejárt, mindazon beszerzésre kötelezett személyek ellen, akiknél bármilyen nagyobb hiányt fognak az ellenőrök találni, *a kihágási eljárás megindítása végett a feljelentést azonnal megfogják tenni.* Az ellenőrzés a honvédelmi miniszter további intézkedéséig csakis Budapest közigazgatási területére terjed ki.

Rejtélyes női holttest a gyepen

Vasárnap délután az I. kerület *Magas*-út melletti erdőrészen a mezőőr jól öltözött fiatal nő holttestét találta. Már délelőtt feltűnt neki, hogy ballonkabátos, selyemharisnyás, elegáns nő hever a gyepen arccal az út felé fordulva, de azt hitte alszik, nem akarta zavarni. Délután ellenőrző útja során ugyanazon a helyen, ugyanabban a helyzetben látta még mindig s ekkor vette észre, hogy halott. Rendőrt hívott, majd rendőri bizottság ment a helyszínére. Megvizsgálták a halottat, de *semmiféle igazoló írást nem találtak* a 24—25 év körüli középmagas, jól öltözött fiatal nőnél. Külső sérelem nyomát nem találtak rajta. Igy valószínű, hogy *öngyilkosság* történt. Személyazonosságának megállapítására a rendőrség széleskörű nyomozást indított. Ezúttal is felhívja a közönséget, hogy akinek hozzátartozója a jelzett időben eltűnt, jelentkezzék a főkapitányság életvédelmi osztályán. A *magasúti* erdő halottjának holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. Boncolás állapítja meg, mi okozta a halálát.

Pétain holnap rádióbeszédet mond

Vichy, június 16 (Reuter)

Pétain tábornagy kedden hatalomralépése és a fegyverszünet évfordulója alkalmából rádióbeszédet mond.

Pest-Magyarország-IBUSz

Kilencnapos

ERDÉLYI autobusztúra

1941 július 12-től július 20-ig és július 26-tól augusztus 3-ig.

Útirány: Budapest — Nagyvárad — Királyhágó — Kolozsvár — Dés — Beszterce — Szászrégen — Maroshévíz — Borszék — Gyilkostó — Szováta — Szászrégen — Kolozsvár — Nagyvárad — Budapest.

Részvételi díj: P 245.—

Jelentkezési határidő: 1941 július 7., illetve július 21.

Felvilágosítás és jelentkezés: Pest—Magyarország—IBUSz Utazási és Menetjegyiroda, VII., Erzsébet-körút 7. Tel.: 422-985 és az összes IBUSz-irodákban.

Express hirdetések

Ma élmény, holnap örök emlék egy nap a SVÁBHEGYI **MAJESTIC** luxuspenzió égő szőlőfürtökkel dekorált **káprázatos függőkertjében** a Fogasmegállónál. Innen legszebb Budapest körpanorámája. Ellsmert elsőrendű konyha. Asztalrendelés: 165-416, 165-286 Nyilvános Café-Restaurant.

Lakások villabérletek 1—12 szobásig bármikorra bárhol kaphatók. Díjtalanul kiadom főbérletét, villáját **Express** Erzsébet-körút 16, fsz. 3 Telefon: 422-156

Bútorozott szobák garszónbérletek bármerre, azonnalra is. EXPRESS, Erzsébet-körút 16, fsz. 3. Tel. 422-156

Perzsaszőnyeget nagyon magas áron **veszek.** T. 189-148. Faragó, Váci-utca 21.

BÚTORÉRT, ruháért, hagyatékért, háztartásáért legtöbbet fizetek. STEINGISZER, Dobozi-utca 17. Telefonhívó: 336-735.

Eladó ORION 144-es szenzációs, vadonatúj **rádió** Dessewffy-utca 38, II. 10.

Latin, német, francia szakos párizsi és budapesti egyetemet végzett **fiatal tanárnő nyelvórákat ad** korrepetál, vizsgára előkészít, mindennemű fordítást vállal. Reggel 8—10-ig. Tel.: 124-517.

10 raktárban 100 készítő 1000 bútora **Universal** műbútorgyár, irodabútorgyár, VII., Wesselényi-utca 8 Tel.: 226-692, 226-693.

Szőnyegjavítás legtökéletesebben **MANUS RT.** József-körút 10/12. Telefon - 140-159.

Barna **TACSKÓ** (dachl), **SKÓT-TERRIER** kölykök és **AIREDALE-TERRIER** kan, eladók. Telefon 360-939. Attila-utca 87.

Balatoni teherautófuvarok Telefon 333-650

Nőiorvosrészsegédet felvesznek Nagymező-utca 31. Telefon: 120-855.

Használt és új **irodabútor** LAKÁSBÚTOR olcsón részletre is. Klauzál-utca 26.

Fehérneműjavítónő csak javítást vállal háznál napi P 2.60. Jelige: »Georgina 28«

Fiatal leányok magaslati nyaralásra Tusnádfürdőn Gondos felügyelet, strand, sport, szórakozás, nyelvek. Dr. Fodor, V., Visegrádi-utca 14. Telefon hétköznap: 113-548.

BRILIÁNS smaragd rubin **ékszert vesz** **Kleinberger** ékszerész, Váci-utca 10 63 éve fennálló cég. (Bejárat a kapu alatt is.)

SIÓFOKON (Beszerédy-u. 5. Telefon: 38.) a **PRINTZ PENZIÓ**BAN előszezonban mérsékelt árak. Folyóvizes szobák. Kitűnő ellátás. Pesti érdeklődés tel.: 150-827

Antik bútorok szalonok, csillárok, dísztárgyak, stb. a Magyar Vacuum Cleaner Betáltározó helyiségében, V. ker., Visegrádi-utca 62. Forgács műkereskedés.

Balatonlelle FÉSZEK PENZIO napi 6 P. 3 bőséges étkezéssel

Vennék varrógépet használtért jó árat fizetek! Telefon: 224-014.

Üveglapok csiszolt, 80×130, 80×35, 5 m/m vastag, **márványlap** 80×80, 3 m/m vastag, olcsón eladó. Bimbó-út 157

Kiadnám elutazás miatt bud. **3-szobás bútorozott lakásom** Telefon: 357-153

Bélyeggyűjteményt bélyegeket, kizárólag magánkézből, magas áron veszek. Tel.: 422-777. Irásbeli ajánlatot »Gyűjtő« jeligére a kiadó továbbít.

Juharos István

MŰBARÁT KIÁLLITÓHELYISÉG

VEZETŐ IGAZGATÓ: KRIVÁTSY SZÜTS GYÖRGY
MŰVÉSZETI IGAZGATÓ: BASILIDES BARNA
V. MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12 (DUNAPALOTA MELLETT)

tovább!

X. KIÁLLITÁS

K.

Juharos István
festőművész

kisapsai Méhely Mária
szobrászművész

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

NYITVA: 1941. ÉVI JÚNIUS 15-TŐL JÚNIUS 29-IG
NAPONTA 10-3-IG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10-2-IG

Ára 30 fillér.

JUHAROS ISTVÁN festőművész

1.	Ruszin faház	aquarell	120 P
2.	Interieur	„	140 „
3.	Alkony Kárpátalján	„	100 „
4.	Kilátás a havasokra	„	100 „
5.	Női fej	„	200 „
6.	Garam	„	80 „
7.	Garamkövesdi kanyar	„	80 „
8.	Ruszin menyecske	„	150 „
9.	Havasi patak	„	100 „
10.	Hajnal Gányán	„	100 „
11.	Felhők Gánya felett	„	100 „
12.	Alkony	„	80 „
13.	Tiszai vadvirágok	„	100 „
14.	Parkrészlet	„	120 „
15.	Esztergom	„	100 „
16.	Erzsébethíd	„	80 „
17.	Délután Kalinfalván	„	100 „
18.	Ruszin fakereszt	„	120 „
19.	Alsó-Apsai templom	„	120 „
20.	Jáki templom	„	100 „
21.	Apsicai fatemplom	„	100 „
22.	Határszéle	„	100 „
23.	Gányai templom	„	30 „
24.	Vasárnapi hangulat	„	100 „
25.	Cseh kiseröd	„	80 „
26.	Jáki oszlopkötegek	„	100 „
27.	Híd	„	100 „
28.	Falu széle	„	100 „
29.	Kárpátalja	„	150 „
30.	Reggel Kalinfalván	„	100 „
31.	Megáradt Duna	„	100 „
32.	Orosz határon	„	120 „
33.	Erdei út	„	150 „
34.	Korán reggel	„	100 „
35.	Tavaszi szinek	„	150 „
36.	Kárpátaljai reggel	„	120 „
37.	Siófoki mólóról	„	100 „
38.	Női portré	ceruzarajz	80 P
39.	Ruszin harangláb	„	80 „
40.	Gányai fatemplom	„	80 „
41.	Gányai ház	„	80 „
42.	Bajtárs	„	80 „
43.	Katonavonat	„	80 „
44.	Zilah	„	80 „
45.	Alcázott gépágyú	„	80 „
46.	Garam torkolata	„	80 „
47.	Mátyás tere	„	80 „
48.	Gányai faházak	„	80 „
49.	Havasi patakpart	„	80 „
50.	Arckép	„	80 „
51.	Kolozsvár	„	80 „
52.	Diáklány	„	80 „
53.	Pásztortanya	„	80 „
54.	Editke	olaj	mgt.
55.	Pop Iván (kirakatban)	aquarell	100 P
56.	Ruszin hangulat (kirakatban)	aquarell	150 „
57.	Román ház Kárpátalján (kirakatban)	„	120 „
58.	Kastély parkban (kirakatban)	„	100 „

kisapsai MÉHELY MÁRIA szobrászművésznő

59.	Vízhordóasszonyok	terracotta	400 P
60.	br. Bakáts-Bessenyei Magda	„	400 „
61.	Tanulmányfej	„	350 „
62.	Tanulmányfej	„	200 „
63.	Halasasszonyok	„	400 „
64.	Pieta	mahagóni	500 „
65.	Tanulmányfej	terracotta	mgt.
66.	Férfifej	„	mgt.
67.	Gyermekfej	„	250 P
68.	Relief I.	fa	mgt.
69.	„ II.	„	mgt.
70.	„ III.	„	mgt.
71.	Albán fej (kirakatban)	terracotta	350 P

Juharos István

K.

Két egészen fiatal művész állít ki a *Műteremben*. Egy festőművész, *Juharos* István mutatja be vízfestményeit és *Kis-*

apsay Méhely Mária szobrászművész plasztikáit. Mindketten sokatígérő tehetségek. Juharos István jelenleg hadnagy és katonáskodása alatt festette a kiállított akvarelleket, amelyeknek legnagyobb része a ruszin föld hegyeit és völgyeit ábrázolja. Ecsetkezelésén érződik, hogy különös adottsága van a vízfestéshez. A zöldek krestyendóját, a lombok frisseségét, az erdő hűvösségét, a faházak mély barna tónusait és az esőfelhőket kitűnő érzékkel festi. De egyelőre még Edvi-Illés Aladár erős hatását érezzük nála. Azonban nagyszerű akvarell tehnikája, friss látása és temperamentuma ígéri, hogy ha saját lábára áll s a maga kifejezési módját megtalálja, egyik legerősebb vízfestőnk lesz.

Új Magyarság
1941. június 15
(Kiállítások.)

Juharos István

4

MOLNÁR LÁSZLÓ IV. ÉVES DÍSZÍTŐ-FESTŐ.

KÉSZÍTETTÉK A DÍSZÍTŐ-FESTŐ SZAKOSZTÁLY FELSŐ-ÉVES NÖVENDÉKEI.

DÍSZÍTŐ FESTŐ-SZAKOSZTÁLY.
FENT: PROF. HARANGHY JENŐ. LENT: PROF. LESZKOVSZKY GYÖRGY.
FACHKLASSE FÜR DEKORATIVE MALEREI. CLASSE SPÉCIALE DE PEINTURE DÉCORATIVE.

JUHAROS ISTVÁN
VI. ÉVES DÍSZÍTŐ-FESTŐ MUNKÁI.

DÍSZÍTŐ FESTŐ-SZAKOSZTÁLY. PROF. LESZKOVSZKY GYÖRGY.
FACHKLASSE FÜR DEKORATIVE MALEREI. CLASSE SPÉCIALE DE PEINTURE DÉCORATIVE.

MDK

Juharossy István

Buda, vf.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

25.1.

~~Dabóczy Mihály~~

~~Hobrán~~

Juharos István

céd

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a *Műbarát Kiállítóhelyiség* IX. és X. kiállításán a következő műveket vásárolta meg: *Juharos István:* Erdei út (vízfestmény), *Méhely Mária:* Halas asszonyok (faszobor), ~~*Czene János:*~~ Önarckép (olajfestmény), *Szendy Arisztid:* Nő erkélyen (tempera), ~~*Dabóczy Mihály:*~~ ifj. Czene Béla képmása (kő).

Szépművészet
1941. 181. l.

5

Juharos István

A Műbarát Kiállítóhelyiség az elmult hó folyamán két kiállítást rendezett. Az egyiken (IX. kiállítás) ~~Czene János,~~ *Szendy* Arisztid, ~~*Dabóczi* Mihály~~ és *Dongó* György, a másikon (X. kiállítás) *Juharos* István és *kiasapsai Méhely* Mária művei töltötték meg a Műbarát Mária Valéria-utcai helyiségét. Ez a két kiállítás már ugyancsak érezteti, hogy a kiállítási idény

Ceď

végén járunk. Amíg a Műbarát nem egy korábbi kiállítása valóságos esemény volt művészeti életünkben, ezeken az egy ~~*Dabóczi* Mi~~hály szobraitól eltekintve alig láttunk kiemelkedőbb alkotásokat. Dabóczi Mihály szobrai sok fejlődést mutatnak régebbi munkáihoz képest. Korábbi iskolás modorából teljesen kiszabadult, s felszínre tört az ő egyéni, jóllehet zárt tömegekbe kényszerített, de mindjobban feszülő ereje. ~~Czene~~ János festményei határozott képszerkesztési tudásról és megbízható vonalvezetésről tanúskodnak, de színkultúrája még kiforratlan. Nyers színessége még nincs összhangban kifínomult rajzbeli készségével és kifejező erejével. Képszerkesztésében az olasz neoklasszicizmus elvei érvényesülnek,

Szépmíves 1941. 180, 181. l.

ami csak elősegíti abban, hogy nagyobb feladatok megoldására vállalkozhassék. *Szendy* Arisztid olaj- és temperaképei, *Dongó* György grafikai művei, *Juharos* István vízfestményei átlagos színvonalon mozognak, de Juharos néhány ceruzarajzában túlszárnyalja akvarelljeinek színvonalát. *Méhely* Mária szobrain egyelőre még különféle hatások érvényesülnek. Egyik szobra a naturalizmus, a másik pedig a túlzott primitívség felé hajlik. Arcképszobrain pedig alapvető plasztikai és szerkezeti hibák mutatkoznak, jóllehet nem egyszer sikeresen adja vissza ábrázoltjainak kedélyvilágát és hangulatát. Jobbára kisplasztikát állított ki, s kiegyensúlyozatlan törekvéseit leg- [illegible] még Mestrovič hatása fogja össze.

6

— y —

séges egyensúlyban jelentkezik. A rajztanitás és gyakorlati

* BELLE ARTI

Questo numero di estate della Szépművészet dedichiamo al Balaton. Siamo sicuri di incontrare il favore unanime dei nostri lettori, se tratteremo più particolarmente di questo lago meraviglioso, di questo tesoro della natura di grande

BILDENDE KUNST

Die vorliegende Nummer der Zeitschrift „Szépművészet" ist dem Balaton gewidmet. Wir dürfen mit Sicherheit annehmen, dass die Leser des Blattes es ohne Unterschied gern sehen, wenn wir uns mit diesem herrlich schönen ungarischen See ausführlicher befassen, diesem unschätzbaren Naturschatz, [illegible] dessen Schönheit sich seit Jahrhunderten

Juharos István

A Műterem kiállítása

Két festő műveit mutatja be a Műterem Kossuth Lajos-utcai helyiségeiben. Az első közülük vydai *Brenner* Nándor régi ismerősünk. Egy évtizeddel ezelőtt egyike volt a legreményteljesebb jövőjű fiataljainknak. Egyénisége *Rudnay* Gyula és *Szőnyi* István jegyében érett, de nagy tehetsége az élet küzdelmeiben lassankint felmorzsolódott. Rendkívüli tudását, ízlését azonban most is megőrizte, mikor a régi mestereket követve, vagy akadémikusan festi nem egyszer édeskés, az átlag közönség tetszését kereső képeit. Legtöbbször *Kukán* Gézának, a nemrég elhúnyt festőnek stílusát utánozza a bányaéletből vett kompozicióival és tanulmányaival. Egyszer *Watteau* gáláns motivumait, máskor *Csók* finom festői élményeit dolgozza fel kiváló színérzékkel, a hatások összönös mérlegelésével. Nagy vásznai veleszületett komponáló érzékéről tanuskodnak, az alakok mozdulatai kifejezőek és formailag is jól megoldottak, néha szinte monumentális formáló erő nyilvánul bennük. Egy kis vízfestmény intim hatásában a biedermeyer mesterek stílusára emlékeztet. Kitűnő technikájú rézkarcai között is nem egy érdekes kompozicióval találkozunk. Fejlettebb, anyagilag erősebb környezetben Brenner Nándor tehetsége bizonyára pompásan kivirágzott volna.

A másik művész, *Juharos* István kizárólag vízfestményeket állított ki. Vérbeli naturalista piktor, aki csak a természet előtt van igazán elemében. Erőssége a táj, a folyó- és tóparti motivumok, az ódon templombelső. Jól figyel meg minden részletet, ecsetjével híven közvetíti a finom átmeneteket, erőssége a vízfelületek színárnyalatainak visszadása. Kétségtelenül őszinte, keresetlen művész.

Y. E.

Budapesti Hírlap 1938. szept. 13.

617/2/902.

A Műemlékek Országos Bizottságának tudomás végett a mellékletekkel együtt visszavárólag megküldöm.

Budapest, 1902, Márc. 6.

A miniszter megbízásából

Lippich

Juharos (Juretzky) István.

gráf Esterházy Móric pályázatot tűzött ki a Balatont legjellegzetesebben ábrázoló akvarell-festményre, melyre pályaművét beküldte.

Nemzeti Ujság, 1935. Nov. 16.

Juharos (Jureczky)

István

festő

l- Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 24. l

26. l.

33. l.

Juhász András

az alábbi pályázaton kiemelt megvételben részesült 20. számú pályaterv egyik szerzője.

Tokaji Béla: Fonyódi gyógyfürdő-gyógyszálló és melegvizű strandfürdő tervpályázata, 1971.
Magyar Építőművészet, 1971.6.sz.2-5.l.

Juhász Andrásné

az alábbi pályázaton kiemelt megvételben részesült 20. számú pályaterv építész munkatársa.

Tokaji Béla: Fonyódi gyógyfürdő-gyógyszálló és melegvizü strandfürdő tervpályázata, 1971.
Magyar Epitőművészet, 1971.6.sz.2-5.l.

Juhán Andor

Aeg. „Automatika és elektronika" c. mű-
ve borkoló és kötéstervét készítette.
Díjazott. /a hégy magyar könyv 66"/

Magyar grafika 1967 III. n.

Juhász Antal

— **HALÁLOZÁS:** A **Gyászoló** család, a Tankönyvkiadó Vállalat vezetősége és dolgozói tudatják, hogy **Juhász Antal** felelős szerkesztő, a Tankönyvkiadó dolgozója, Székely Bertalan-díjas festőművész, életének 56. évében, türelemmel viselt szenvedés után elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása november 26-án (pénteken) 9 órakor lesz a Farkasréti temető halottasházában.

Magyar Nemzet 1976 XI. 11.

Juhász Antal
festő

M.D.K.

Részt vett az Építők Rózsa Ferenc Kultúr otthonában rendezett tár-laton.

Maksay László: Pedagógus képzőművészek országos kiállítása
Művészet, 1965. szept. – 45 kep.

M.D.K.

Juhász Antal

Képzőművészeti Szabadiskolai vezető

Tokodaltáró

Képzőművészeti életünk a felszabadulás után 32.1.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK; KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI I
Bp. 1961.

Juhász Antal M.D.K.

Művei a pedagógus kiállitásen

Q pedagógus-művész konfliktusa

Gondolatok a IV. Orsz. Pedagógus Képzőművész kiállitáson

Nevelés 1965. febr. 26.

Juhász Antal
festő
Nyíregyháza
Kékes-tér 6

MKSz 1947

(Juhász Antal)
fordító (?) cikke

( ) Rajzoria egy bá-
nyatelepi általános
iskolában.
Művészetszemlélet
1949. 6-7. sz.

Másolat 351/1903 számról —

Nyugtatvány 2000 k
ról, mely összeget alulir
szerelésére gróf Széchen
felajánlott 20000 Korona
gos Forster Gyula Urtó
lett mai napon hián
1903. évi junius hó 9-

A hivatalos n

Mérsz

a müemléke

t

Juhász Antal

festőművész

tanár

a Tokodaltárói

bányatelepen alakult

alsóbb szabadiskola

vezetője lett.

Világ, 1948. márc.

31. (Ujabb képző-

művészeti szabad

iskola.)

73.

A m.kir. postatakarékpénztártól

BUDAPEST 43 X. -1 17 B 54 B

16136

MÜEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból
Díj átalányozva

Lantosnak
Sapran története
187.-P

Juhász Antal, Gyöngyös

Havas tetők, olaj

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I.kiáll. Ernst Múz. 1947. jul. 8 l.

Juhász Antal, Gyöngyös

Csendélet, vizf.

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I. kiáll.
Ernst Múz. 1947. jul. 5 l.

MDK

Juhász Antal

XIX. tavaszi szalon 1947. máj.

Juhász Antal

Festő

a Szinyei Társaság

XIX. tavaszi szalon-

jának kiállitáran

kitüntető elismerést kapott.

A Műgyűjtő

(Magyar Művészet)

1948. III. f.

Juhász Antal (R. M. Művek)

„Birkozók" öntöttvasszobor

Képzőművészkörök Országos Kiállítása a Nemzeti Szalonban (Péter Imre) Művelt Nép. 1952 dec.

Juhász Antal M.P.K.

Résztvett a kiállitáson

Veszprém

/gábor/:Rajzpedagógusok kiállitása

Magyar Nemzet 1963. február 27. 4.1.

Juhász Antal MDK

résztvett a Pedagógus Szakszervezet VII. kongresszusa tiszteletére rendezett kiállitáson.

Péter Imre: Pedagógus művészek kongresszusi seregszemléje.
Köznevelés. 1963. Márc. 8.

Juhász Antal

Bárczné - Telegdi: Képes
német nyelvkönyv barítá-
jáł tekvesta.
Diszéretet kapoł

A szép magyar könyv, 1962, 32 red.

M.D.K.

Juhász Antal
festő

A pedagógus művészek tárlatán
vett részt.

Maksay Károly: Pedagógus művészek kiállítása
Művészet, 1963. július – 37 lap

F .a. Juhász Antal festőmüvész, Gyöngyös, Kékestér 6

Juhász Antal festő

106-139 = 34

BUDAPEST 17 IX 21 14 3112

Dr. SZENTIVÁNYI GYULA
urnak

BUDAPEST

XI., Lágymányosi utca 16.

SUHÁSZ ANDRÁS

Magyar iparművészet az
ezredforduló n 2003
154. p.

MDK

Juhász

Leányfej, Áldozat előtt, 2 br.plak.

Árv. Közl. 1939. 5.rk.sz. 92.aukc.

41. 1.

MDK

Juhász

Gabelsberger-plakett

A Gyüjtő, 5.sz. 1918. 188 1.

MDK

Juhász

Husipari kiáll.emlékplakett.19o7.,bronz

Árverési közlöny. 1938. 6.sz. 39 1.

JUHASZ, kékfestő

Mezőkövesden rövid ideig még két mühely dolgozott. A ti szafüredi festő Kulcsar Karoly apjanak kövesden volt üzeme, de az első világhaboru után megszünt. A masik a Juhasz-féle üzem volt, de nem birta a versenyt Fürstékkel. 458.old

FÜGEDI MÁRTA: A Mezőkövesdi kékfestühely 455.old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

Juhász, Jestő

– a Szocialista Képzőművészek Csoportjának tagja

Szántó Piroska: Életemből
Vigília, 1971. máj. 326. l.

Juhász András

Szobrai

1930 - 34.

Iparm.Isk.Évk.

1930-34.45.P

89. Mainardi, Bastiano: Mária

Juhász Sándor

festő

1918.

Élt Miskolc 1930. 84 é.

4079. Greguss Imre.
Sz. Zay-Ugróczon 1856

Olasz udvar.

Az előtért foglalja
véve. Balról négyszögletes
lapzaton nyugvó mellszoborra
tűntet fel. Jobbról pedig a
jelezvék. A háttérben régi
Jelzése alól jobbra: Greguss

Fa, méretei 33.6:23.8
--Greguss Imréné ajándéka 19
letett 1912 március 21.

Sz. n. 4
714-9
Át. le

Jegyzet. E kép hátán az alföld
tal és az előtérben a nádfed
nek közelében leány áll, a
a birkáit terelő juhászt.

L hátra

Juharos István
~~Brenner Sándor~~

vidai

1938 SZEPTEMBER 16

Kiállitás a Műteremben

Hosszabb idő után újból a nyilvánosság elé lépett képeivel vidai *Brenner* Nándor, az új festőgeneráció egyik legtehetségesebb tagja. Erős, megkapó egyéniség és valóban nagy kár, hogy művei csak ritkán láthatók a tárlatokon. Töprengő, vívódó lélek, aki a szegényemberek sorsát megkapó realizmussal és megható egyszerüséggel is vetíti elénk. Már nem forrong, mint azelőtt, színei megtisztultak, témái pedig egységesebbek lettek. Nagyvonalú festő (egyik festménye szegény Szentistvány Béla „Bányászhalál" című képére emlékeztet), nagyszerüen érti az anatómiát és még legkisebb grafikai munkájánál is csupa feszülés, energia minden figurája. Mellette *Juharos* István állítja ki gyüjteményes anyagát. Egy rajz kivételével mindegyik munkája vízfestmény, hangulatos, pasztelliszerü képek, amelyek egyszerüségükkel és kedvességükkel elgyönyörködtetik a nézőt.

Uj Magyarság

(2)

NE VÁLTSON NAPIJEGYET

A MŰCSARNOKBA !

A 80 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ ORSZÁGOS
MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

Juhász András

Rész · m

videó performansz

2004. november 2. 19:00

Stúdió Galéria

Takátsy Péter tánc

Bátki Viktor hegedű

Imre László brácsa

Projektor: STEADI CAM Bt.

Balikó Emese

LONG TIME

2004. november 2 - november 24.
Stúdió Galéria

November 2-án
18:00 Szirtes János: megnyitó
19:00 Juhász András: Rész-m videó performansz

STÚDIÓ 69 FKSE

1053 Bp, Képíró u. 6.
H-Sz | Mo-Sat: 14-18h
Tel.: 4110234
Email: studgal@c3.hu

Fővárosi Kozgyű

Juhász Aranka „textiles"

[népi iparművész]

A népművészet ifjú mestere.

– : Kitüntetések augusztus 20-a alkalmából 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. aug. 15.

Juhász Aranka

textilesnek, a népmüvészet ifju mestere cimet adományozták

Magyar Hirlap 1974/225 6.

Juhász Aranka, grafikus

kalocsai hímzések. A mintalapokat válogatta, tervezte és szerkesztette Bárth János. Juhász Aranka rajzaival (Népművelési Propaganda Iroda).

Korai

8.

– (Hk) Most jelent meg.

Népszabadság, Bp. 1978. aug. 15.

Juhász Aranka „textiles"

[népi iparművész]

A népművészet ifjú mestere.

– : Kiváló népművelők kitüntetése

4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 16.

Juhász

l

LykaMagyműI300-50

68. l.

DALHOMLOKZAT . LITT. F .

HOMLOKZAT . LITT. E

Juhász Antal

Veszprém (festmény)

Rajztanítás 1971/4

pontjain architektonikus díszítmények, kőgömbök, gulák helyezkednek el. Az egész homlokzatnak van valami zsufolt, aránytalan jellege. Ezt a hatást a tagozó pillérek, párkányok és ablakkeretezések lapos, síma alakítása még csak növeli.

A homlokzat jobb oldalához csatlakozik az 1722. utáni években épült Lerottomi-kápolna, báró Kuckländer várparancsnok nejének, Truchlin Katalinnak a sirkápolnája,[6] egyszerű, ma már alig kivehető vörösmárvány faragott sírlappal, szépen megmunkált rokokó vasráccsal.

A templomot 1857-ben renoválták, majd 1910—14-ben ismét könyörtelen restauráláson esett át. Ekkor távolították el a belső díszítés legnagyobb részét.[7] A mellékoltárokat szobrászi díszüktől megfosztották és a régieket új, gyári szobrokkal helyettesítették. A régi oltárképek, számos más vallásos tárgyú XVIII. századi festménnyel együtt, a kolostor folyosóin nyertek elhelyezést. Ezekben a restaurálásokban pusztult el a kolostor gazdag freskódíszítése is, melyet a források említenek,[8] helyüket pedig a századeleji templomfestők értéktelen munkáival helyettesítették.[9]

Leghívebben megőrizte eredeti formáját a templom főoltára, mely egyúttal Esztergom legdíszesebben kiképezett oltára. A templom átépítése előtti főoltárát báró Kuckländer (†1719.) költségén állították.[10] Midőn 1745. után a templom szentélyét átépítették, új oltárat is állítottak. Mostani főoltára a szentéllyel annyira szorosan össze van építve, hogy az ötvenes évek stílusbeli sajátosságaitól eltekintve is, a templom szentélyé-

---

[6] Copia Fundationalium Exllmae Kuckländerianae Anno 1722. Primási Lvtár. Informatio de Conventu P. P. Franciscanorum ... ad S. Annam A. 1783. Fasc. L. lib. 206/c. — **Villányi Sz.:** Három évtized Esztergom multjából. 20—30. l.

[7] **Balogh A.:** Történelmi séta Esztergomban. köt. 15—16. l.

[8] »Ecclesia ... sub fornice per totum picta ...« Status praesens Ecclae et Conventus Ord. Minorum S. P. Francisci Provinciae S. Mariae ad S. Annam in L. R. Cittate Strigoniensi Anno 1788. Primási Lvtár. fasc. L. lib. 206/Supplementum. — »E templom freskófestményei figyelemre méltók«. **Majer I.:** Esztergom. 282 l. (1856).

[9] A szentélyben lévő felirat szerint: 1717 / ConseCrante / Istas aeDes ALeXnDro / ArChipraesULe Cor pLe / assIstentIs popULi VeL qUi / oraLUrUs / sic / In eIs fuerIt SpIrI— / tUs ParaCLetUs inUngat (1823 / Ad majorem Dei gloriam renovata est / a. 1914. — A hajóban a szószék alatt: Festette / Juhary Károly / templomfestő (Nyitra 1914.).

[10] **Villányi Sz.:** Három évtized Esztergom multjából. 249. l.

lokzatot erősen profilált klasszikus timpanon zárja le. Ebből az alaptipusból Rómában teljesen kulisszaszerű, önálló homlokzati megoldások is fejlődnek ki, melyek azonban mindig megtartják a hangsúlyozott vizszintes tagozódást, a gazdag plasztikitást és a monumentális koronázó timpanont.

Magyarországon a homlokzat szervesebben kapcsolódik a templomhoz, tagozása letompul, az oszlopok és háromnegyed pillérek helyét lapos falpillérek és falszalagok (lesénák) váltják fel. Az egyenlő magasságú oldalkápolnákkal bővült belső tér egységének megfelelően a hármas kapuzat helyett csak egy és dísztelenebb kaput találunk. A homlokzat alsó szakasza a templom oldalfalainak magasságáig növekszik, míg a homlokzat felső része a tetőszerkezet vonalát követve megkisebbedik és nagyjában háromszögű oromzattá olvad egybe. A korábbi hazai példákon, mint a kassai egykori ferences-, most szemináriumi templom (1718—24.)[2/a] és a győri karmelita-templom (1721—25.),[3] a tagozó pillérek és az övpárkány profilja még erőteljesebb, a voluták alkalmazása és a koronázó timpanon kihangsúlyozása még közelebb áll a római homlokzattipusok szelleméhez. A pesti ferences-templomnál (1738.) azonban[4] már előtérbe lép a két emelet egybekapcsolására és a homlokzat egységbe való foglalására irányuló törekvés, amit a voluták helyét kitöltő háromszögű és külső vonalaiban többszörösen megtört falfelületek alkalmazásával, valamint a timpanon méreteinek és plasztikájának a lecsökkentésével érnek el. Ezen fejlődési fokon épül a váci domonkos-templom (1745. körül)[5] és az esztergom-belvárosi ferences-templom is *(7. kép.)*.

A kapuzatot, valamint a fölötte lévő fülkét és ablakot magas talapzatról kiinduló lapos pillérpárok keretezik. Jobbra és balra három különböző kiképzésű ablak helyezkedik el egymás fölött. A valamivel erősebben profilált övpárkány a homlokzat középső szakaszán félkörívben meghajlik. Két oldalán keskenyebb és szélesebb lesénákkal tagolt oromzat közepét fülke foglalja el, fölötte párkány és egyszerű timpanon. A volutákhoz vezető falfelület többszörösen megtörik s nyugvó-

[2/a] repr.: **Gerevich L.**: A kassai Szent Erzsébet-templom szobrászata. 70. kép. tergom. 282. l. (1856.).

[3] repr.: **Stengl M.**: Győr műemlékei 10. l.

[4] repr.: **Genthon I.—Nyilas Kolb J.**: Budapesti képeskönyv. 54. kép.

[5] repr.: **Bónisné W. E.**: Vác művészete a XVIII. században. 9. kép.

boltozatát meg kellett újítani. Ezek az építkezések 1755-ig tartottak. Ekkor épült fel a templom mostani szentélye és a templom testével össze nem függő, campanile-szerű harangtorony is. A templom hajójának ujjáépítése természetszerűleg magával hozta a homlokzat új kialakítását is, úgy hogy a homlokzat mai formájában az 1745—1755. közötti évek stílusjegyeit viseli magán.[2] Az 1838-iki árvíz után észlelt elhajlás ellensúlyozásául a templom falát hatalmas külső támasztópillérekkel erősítették meg.

A templom belseje, hatalmas boltozott terem, vele egyenlő magasságú oldalkápolnákkal, valamivel keskenyebb szentéllyel Egyszerű architektonikus kiképzése nem komplikált térhatásra, építészeti tömegek mozgalmasságára és fény-árnyék játékára van beállítva, mint ezt a kor művészete megkövetelte volna, hanem felépítésében a célszerűség, a nagy befogadóképesség, az egyenletes, gazdag megvilágítás volt a mértékadó. Ellentétben a jezsuiták misztikus, dinamikus belső téralakításaival, a ferencesek, már a rend szelleménél fogva is, inkább egyszerű, tiszta, világos térszerkesztésre törekedtek. Ezt a tendenciát juttatja kifejezésre a torony nélküli homlokzat is *(7. kép)*, mely szigorúan zárt körvonalaival a belső tér kivetődése és lezáródása. Tipusban egyenes leszármazottja a római Gesù homlokzati megoldásának és számos magyarországi hasonló kiképzésű templomhomlokzattal tart rokonságot.

A Gesù-ból kiinduló, klasszikus építészeti reminiszcenciákkal telített római homlokzattipus gyökeres változáson és leegyszerűsödésen megy át, míg a magyarországi szerényebb templomhomlokzatokig eljut. A római homlokzatok önálló építészeti megoldások, melyek a templom elé helyezve nem a belső elrendezést tüntetik föl, hanem illuzionisztikusan a bazilikális templom látszatát keltik hármas ajtónyílásukkal, még akkor is, mikor a mögöttük lévő belső tér már régen egységessé lett. A homlokzat két egyenlő magasságú emeletre oszlik, melyeket hatalmas vizszintes párkány választ el. A hajók, illetve az oldalkápolnák és a hajó közötti magasságkülönbözetet az oromzat két oldalán elhelyezett volutákkal vezetik át. Az oszlopokkal, félpillérekkel, fülkékkel gazdagon tagolt hom-

[2] Informatio de Conventu Strigoniensi Liberae Regiaeque Civitatis Ordinis Minorum Strictoris Observantiae S. P. Francisci Provinciae S. Mariae Anno 1783. — Prímási Lvtár. Can. Vis. A. 1788. fasc. L. lib. 206/Supplementum.

VI.

A FERENCRENDIEK SZENT ANNA-TEMPLOMA

Az esztergom-vizivárosi ferencesek letelepedése után (1683.) Esztergom szab. kir. város tanácsa a ferenceseket 1687. márc. 6-án kelt okmányában hívja be a mostani Belváros területére. Számukra telket adományoznak azzal a föltétellel, hogy a tanács akkori tagjainak családjai az építendő templom kriptájában családi sírboltokat építhessenek. Ezt az adományozást I. Lipót 1700. szept. 17-én kelt királyi oklevélben erősíti meg.[1] A templom építésére Széchenyi György érsek 20.000 rajnai forintos alapítványt tett 1690-ben. A Szent Anna tiszteletére szentelt templom alapkövét azonban csak 1700-ban tették le. Az építkezés igen lassan haladt előre, elsősorban a kuruc-labanc háborúk zavarai következtében és a folytonos háborúskodásban anyagilag teljesen tönkrement lakósság pénztelensége miatt. Nem kis szerepet játszott az építkezés késésében a mesteremberek hiánya. A török uralom alól felszabadult Esztergomban az építkezés a többi városoktól eltérően, csak nagyon lassan és későn indult meg. Esztergomban a XVIII. század elején csak egy-két jelentéktelen mester tartózkodott, kik nagyobbszabású templomterv kivitelezésére nem voltak alkalmasak és leginkább csak a városi házak helyreállítását végezték. A mesteremberek hiánya már a vizivárosi ferences-zárda építkezésénél is érezhető volt és a kolostort legnagyobb részt katonai erővel építették.

A belvárosi ferences-zárda és templom első alakjában 1716-ra készült el s a rendházat a vizivárosi kolostor kettéosztásával 1717-ben népesítették be. A templom mocsaras, laza talajon épült s bár már kezdetben is cölöpös alapépítményt alkalmaztak, a talajelcsúszások következtében a falak és a boltozat annyira megrongálódott, hogy 1745-ben már a hajó teljes

[1] A templom és a zárda építéstörténetére vonatkozó csekély számu fennmaradt adatot összefoglalóan közli **Virágh R.**: Szent Ferenc fiai Esztergomban. 102—105. l.

heiligenkreutzi »Levétel a Keresztről« és »Krisztus és Magdolna« csoportok alakjainál.[11] Az esztergomi női alak tartásmotívumát pedig Giuliani számos agyag- és fabozettojánál felismerhetjük.[12] Giuliani 1744-ben hal meg, a szobor pedig az ötvenes évek elején keletkezhetett és így csakis egy olyan tanítványáról lehet szó, aki Giuliani dominálló hatásához a Donner-iskola hagyományait is kapcsolta. Az ismeretlen szobrász anatómiai tudása nem mindig áll magas fokon, így például a kitámasztott balláb elrajzolt, az izületeknél sem mindig tudja kifejezésre juttatni a test organikus felépítését. Alapvonásaiban igen lágy, dekorativ mester, telítve festői törekvéssel s erősen rokokóba hajló formakinccsel. A szobrok keletkezését a templom 1745—55. között történt átépítése alapján legkorábban az ötvenes évek elejére tehetjük.

Sokkal provinciálisabb alkotás a főoltárkép, mely Szent Annát a gyermek Máriával és Joachimmal ábrázolja. Az ismeretlen mester legjellegzetesebb vonása a hosszan megnyúlt egyenes orr, a magas homlok és az apró, kerek szemek. E modoros arctipus-sémák következtében az arcok szinte eltorzulnak. A képen különben is számos elrajzoltság van. Legsikerültebb a félrevonultan olvasó Joachim alakja, kinek olaszos fejtipusa és magas etikája nem illeszkedik bele e másodrendű mester formalátásába. A kép színezésben sem mutat fel magasabb kvalitást. Az indokolatlanul nyers és elütő színeket csak az idő hangolta előnyösen össze, egységes barna tónusba, úgyhogy az egyes részletek már alig vehetők ki.

---

[11] Frey, D.: Die Denkmale des Stiftes Heiligenkreutz. S. 152 és Abb 91. Hasonló megoldást találunk Giuliani bécsi Szent Anna terracottajánál is (Haberdietzl: Das Barockmuseum in unterem Belvedere. S. XXVIII. és Abb. 37.).

[12] Frey, D.: id. m. 225—47 l.

nek átépítése után újonnan keletkezhetett. A hatalmas oltárkép szorosan a szentélyzáródáshoz támaszkodik, két oldalán nagyméretű, ferdén beállított márványozott oszlopok magas párkányt tartanak, melynek belső végződéseire rokokó díszszel gazdagon ellátott vázákat helyeztek. Az oltárkép többszörösen megtört felső keretét finom rajzú széles rocaille-díszítés kíséri. A felső rész volutákkal és rövid párkánnyal megszakított körvonala a szentélyboltozat vonalához símul. Közepén ezüst felhőgomolyagokon, kis angyalfejekből alkotott koszorúban az Istenszeme van elhelyezve, melyből széles sugárkévék indulnak ki. Az oltárkép előtt foglal helyet a tulajdonképeni oltár. A tabernaculum két oldalán két imádó angyal térdel. Az oltárképet keretező oszlopok között pedig két fáklyát tartó női alak, géniusz, áll.

Az oltár felépítése és stílusa a vidéki átlagon felülemelkedő jelesebb mesterre enged következtetni. Ugyanígy a provinciális oltárszobrok faragóinál tehetségesebb művészegyéniséget kell keresnünk a két fáklyát tartó női alak mesterében *(13. kép)*. Az alakok tartásában az első pillanatban a Donner-iskola távoli hagyományai tűnnek szembe. A test megmintázásában és a redőkezelésben azonban olyan eltérések vannak a Donner-iskola stílusától, hogy Donner tanítványai közül ismert alkotásaik alapján ezeket az alakokat egyiknek a nevével sem hozhatjuk szorosabb kapcsolatba. Az izomzatot elfödő lágy és kerek megmintázása a testnek, az egyes testformák felfúvott jellege, a drapéria festői felbontása apró, gyűrött, nyugtalan redőkre, mind olyan tulajdonságok, melyek teljesen idegenek a Donner-iskola és a nyomában virágzó akadémizmus, fegyelmezettebb, keményebb, klasszikusabb szellemétől. Az antikkal merőben ellentétes kecsesség lengi körül az alakokat, melyekben már a rokokó szellemét látjuk. A testhez szorosan tapadó ruházatnak az alakok mögé csapódó szárnyait mindkét alak kecsesen felfogja és így a szinte tánclépésben lejtő alakok kitámasztott »pihenő« lába térdtől lefelé a köpeny alól kilátszik. A ruharedőzet játékos, festői felbontása is eltér a »megkonstruált«, nagyvonalú redőmegoldásoktól s a rokokó dekoráció könnyed festőiségét juttatja kifejezésre.

A drapéria megmintázásaban Giovanni Giuliani nyilvánvaló hatása ütközik ki. A redőzetnek ugyanezt a festői felbontását találjuk meg Giuliani alkotásain, így különösen a

Bal:
JUHAROS
ISTVÁN
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

Jobb:
MENDLY
ATTILA
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

BODNÁR
JÓZSEF
VI. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

DÍSZÍTŐ FESTÉSZETI SZAKOSZTÁLY, TANÁR: HARANGHY JENŐ

Bal :

BENCSIK
GYULA
I. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

Jobb :

KOLTAI BÉLA
III. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

Bal :

SÁROSI BÉLA
II. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

Jobb :

VERSEGHI
ISTVÁN
II. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

DÍSZÍTŐ FESTÉSZETI SZAKOSZTÁLY, FENT BALRA : TANÁR : ROVÁTKAY LAJOS
FENT JOBB ÉS LENT : TANÁR : SÁNDOR BÉLA

Iparm. Isk. Évk
1934-36-Bp. 1936. fordító

Suhárt Árpád ötvösmüvész

a Munkácsy díj III. fokozatát
kapta

Nápszava 1968 április 4
7. old.

Juhász Árpád
Ölvös

MDY

Az 1968-as év Munkácsy díjanak
III. fokozatát nyerte el.

— : 1968. évi Munkácsy-díjas művészek
Művészet, 1968. május - 32 kap

MDK

Juhász Árpád, ötvösművész

A Munkácsy M. - díj III. f. -t kapta.

— : Az idei irodalmi és művészeti díjasok

13

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

MDK

Juhász Árpád, [ ]

A Munkácsy M.-díj III. f.-t kapta.

— ilyj művészeti díjasaink 12

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. ápr. 3,

Juhász Árpád

Munkácsy dijat kapott

Népszabadság 1968 ápr.4.

Juhász Árpád, festő; szül.
megh. 1914 május 30-án Budapesten.

Juhász Árpád

Jesző

1863 – 1914.

Csoi

Krück I. 577. l.

Római Kőtábla II. 93, 99, 109, 110

112,

1904. deczember 9.

Pozsony város taniácsának: a pozsonyi várrom kapuszárnyain található díszítések és a pozsonyi adóhivatal lépcsőházának vasrácsos ajtaja a pénzügyminisztérium által átengedtetvén, azok átvétele kéretik (909/1904.)

Juhász Árpád, festő, mil.
1863 VI. 29. Zomborban, magh.
1914 V. 30. Budapesten. 34 tanult, utóbb a gödöllői műversteleben dolgozott. Könyvillusztrációi és magyar néprajzi vízfestyei a rajzai tették nevét ismertté.

453. Joh. Bapt

~~Született~~ Trientben 1775-b

Venu

Az előtérben a meredek
lepelen, bal karjára tám
nője: Venus, ki jobb ke
van vetve s gondor sió
tér hegyes vidék, az előtér

Vásson, mér
~~Az Esterházy~~
1877 akv. la

161

Juhász Árpád

Munkanok
1914: tav, Eiak. 483, 487, 664

Szentpáli VI. 209

Juhász Árpád

A gödöllői parkból

olasz

Budapest székesfőv.

tulajd.

~~Bronzsarló X. 50.~~

~~odény IV. 131~~

Juhász Árpád

a gödöllői művészi-
telep tagja

Pécsi népvándorláskori sírmező V. 182.

Juhász Árpád

rajzai az
alábbi műben

Malmagyarország, IV

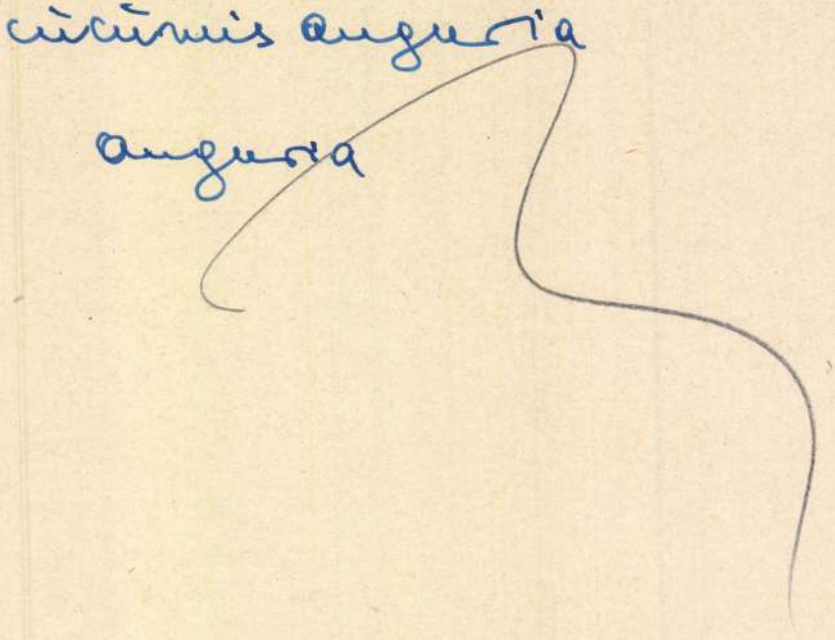

JUHÁSZ 1. *Árpád*, festő, * Zombor 1863 jún. 29, † Budapest 1914 május 30. Budapesten tanult, főkép az erdélyi és matyó népművészetet tanulmányozta s nagyszámú néprajzi vonatkozású rajzot, akvarellt készített. Hasonló tárgyú képeket festett budapesti és soproni iskolák számára faldíszül. Főkép a gödöllői művésztelepen dolgozott.

É. G. I. 576 l

905. Bolognai festo

A XVII. századból.

Alvó Ámor

A földre terített pi
kezével megtámaszt
ja gömdör. Szárnyai
vánkoson nyugtatja.
piros függöny lóg.

Vászon, ~~a~~

A Nemzeti

570

Juhász Árpád

Erdő c. rajza
repr.
Művészet 1908. 365. l.

T. József megkoronáztatása:

A babér- s pálma-levelekből
szoruban, melyet fölül korona
rem elő- s hátlapját szemléljü
az, hogy az egyiknél a korona
pon a korona alatt: „Iosephv
Vngari Posonii Die 9 Decem. 1
körülfutott kard körül, mely
Et Timore." olvasható. Felir
sorban:

„de goude, en silvere
gesttoeijt heeft onder het
„La monoie d'or
l'on a semét parmi le
s alól a jobb sarokban: „10

Réikarcz, méretei a v
Ltfra 7670

Juhász Árpád

festő

† Brassó 1914. máj. 30

Révai XX. 436. l.

1935.

Müemlékek Tekintetes O

Ka

II állatkerti

Juhász Árpád

1907 óta Gödöllőn-

irod

Petrovics Elek:

A gödöllői telep

kultúrtörchvéseiről.

Magyar Iparmüvészet

1909. 26. l.

Polska

Juhász Árpád

Műsaurdr Gödöllő

1909 graf. neuretk. kiák-
519, 525

1912-13. tél. kiák- 573, 638

Artim Mihály dr., biharói gk. plé-
bános IX. 43. — Mihály, orsz.
képviselő" I. 106.

Juhász Árpád

mezőkövesdi matyó bábui, kéri faragás és festésel – természet után koll. kiáll. a Művészházban 1913-ban.

Római mozaikpadló TV. 139.

Juhász Árpád festő * + 1914 Buda-

pesten

Förster Rezső, förealisk. tanár

VI. 165.

Juhász Árpád

Művészeti lexikon
368 l

A. 172 (7).

Teresa Ortega
Gumersindo Ortega

Indian Affairs
P. O.
N. 2174

~~Agy, római~~ ~~V. 245.~~

Juhász Árpád.

szül. Zomborban 1863-ban

Érettsi. vizsga

1886/87 II. I. szakosztály

1887/88 I. II osztály

1887/88 II. " "

Zombor város 600 frtos ösztöndíja

szül. 1863 jun. 29.

1888/9 I. III osztály

1888/89 II " "

Harsona VIII. 23.

Juhász Árpád

szül. Zombor 1863

1896/97. nat. fest. szlag

Miskolczy Ferencz dr., főispán

V. 311.

Juhász Árpád

szül. 1863

1889/90 I. IV. osztály

1889/90 II. " "

1890/91 I-II. fest. ort.

1894/95. I-II. fest. ort.

1895/96 " "

Kassa V. 295.

Juhász Árpád

1909-ben kisebb kollekcióval vett részt a gödöllői művészet-nek a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításán.

Katalógus.

(1571)

Naupaktoszi tengeri ütközet (látkép

III. 118.

Jubász névsor

1886/87 – 1890/91, 1894/95 –
1896/97

Ferképzőmfoiskèvk

96. l.

Juhász Árpád
grafikus

csód
2

Elek Artur

A Nemzeti Szalon
miállítása. Faragó
Gyula és Juhász Árpád.
Az Ujság
1912. márc. 10.

D. Zola Gy. Schickedanz V.
[illegible]ógörnek.
[illegible]n. 4. és 5. Csatantinból
[illegible]mainolcaxon 1895. VIII.
[illegible]mainolósza nézve l. az 54347

Giovanni Santi (született Corbo
nobán 1494-ben).

Trónoló Madonna a gy

A kagylóval e

L a gyermek

(ül Mária) ~~[illegible]~~ L Jézussa
xandriai szt. Katalint m
fejébe ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ékelt nagy kés, ~~[illegible]~~ el
~~tett~~ kézzel nézi a jelenetet. ~~[illegible]~~
~~tőrő~~-készülék ~~[illegible]~~ van, korona
rőpül az égből. Az oszlopcsaknoc
háttér hegyes vidék. Az ábr
palástján ~~[illegible]~~ lángoló „M" és „A"
„MA·TER·DEI·ME·ME·TO·ME
MCCCCLXXXVIII" olvasható.

Olajfestés, fára, 17
~~Giovanni Santi~~

Ltpa. 12

141

453 g
4077.

Juhász Árpád festő

** **Juhász Árpád hagyatéka.** Juhász Árpádnak, a néhány évvel ezelőtt elhalt derék rajzolónak hagyatékát kiállitják és áruba bocsátják barátai. Szép rajzok, jobbára etnográfiai tárgyuak, azonfelül mezőkövesdi motivumokat feldolgozó festmények teszik az elhunyt művész értékes hagyatékát. A kiállitás (IV., Koronaherczeg-utcza 10., I. emelet) naponkint reggeli 10-től esti 8 óráig tekinthető meg.

Az Ujság

1916 dec. 22

744. *Almássy Pál.*

Mellig látható, szembe n
öldöke, bajusza és körszakál
Ingének gallérja álló, atil
mentéje prémes.

Vászon, méretei 71 : 57·2 c
50 K. — Vétetett a gr. Krei
A megszerzésére vonatkozó ada
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 ápr
jegyzék 23. — Az átvételt tud
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Juhász Árpád

l.

Szépmüvèszet

1943 83. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

BING JÓZSEF
papir és könyvkereskedése
PELSŐC, Gömör megye.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Juhász Árpád

Thieme Becker

XIX. 301. l.

Chyka,

hirlapbizományos
TAB. Somogy megye

Juhász Árpád

szamos illusztrációja

Malmagyrépunio III.

Juhász Árpád

szamos illusztrációja
az alábbi műben

Malmagnépmův. II.

cichorium endivia

endivia

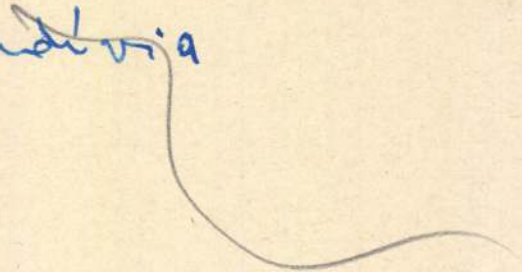

Juhász Árpád

l.

Dénes Jenő

Körösfői Kriesch
Aladár.
Bp. 1939. 81. l.
101. l.

ri di Bicci.

. † 1491-ben.

Jézussal.

díszes trónuson ül a térdén
egy kissé jobbrafordult és a
gyermekét baljával átkarolta.
e, míg bal kezével a hüvelyk-
tja magához. Mária jobb kezé-
skájának szalagját tartja, fejét

tja kék és piros ruhája ujjá-
ót olvassuk: »MARIA«. A gyer-
jú ing látszik. Mindkettőjök

. — Lelt. sz. 1228. — Vétetett
től 1500 lirán (1345·50 K). —
31-én (246–95). — Az elszámo-
az 1895 november 28-iki 61301
elszámolást elfogadta az 1900
00) és az 1901 augusztus 26-iki

adatok a Szépművészeti Múzeum-
i: Madonna. — 1906, 1910: II.
l'Enfant.
str. 14. l. — Verzeichniss № 124

III

59 (1228).
600 (47).

59

Juhász Árpád

festő

lásd

Nemzeti Salon

1909. szept.-okt.

gyűjtemény. kiáll.

Mind tartalmánál, mind olcsóságánál fogva közkedvelt kézikönyv az új és bővített kiadásban megjelent

Vezető

A DEBRECENI DÉRI MÚZEUMBAN.

155 képpel, 4 műlappal, 366 oldal terjedelemben ismerteti a Déri Múzeum teljes anyagát. A város multjának, néprajzának és művelődéstörténetének valóságos kis lexikona.

Ára 2 pengő.

Jechász Árpád

gyűjt. kiáll.

Nemzeti halon
1912. marc.

(Faragó Gézával együtt.)

Fův. képt.

20. Lebensjahre der Poesie zu huldigen. Sie ist Mitarbeiterin der hauptstädt. belletrist. Presse, welche ihre Poesien sehr schätzt, und eine Schülerin des bedeutenden Dichters Szabolcska. Sie ist indessen durchaus keine Nachbeterin und nicht schablonenhaft. Ihre Gedichte erschienen bisher in zwei Sammlungen unter dem Titel: *Versek* (Verse, 1905) und *Melódiák* (Melodien, 1910).

Juba, Adolf, Arzt, Hygieniker, geb. 22. Juni 1864 in Ujvidék, absolvierte die Budapester medizin. Fakultät und wirkt als Mittelschulprofessor der Hygiene und Mitarbeiter der pädagog., hygien. und medizin. Fachpresse. Er ist Privatdozent der Schulhygiene an der Budapester Universität. Selbständiges Werk: *Az iskolák épitése és berendezése Németországban* (Der Bau und die Einrichtung der Schulen in Deutschland, 1898).

Juhász, Aladar, Musikpädagoge, Komponist, geb. 1856 in Pest, war ein Schüler Robert Volkmann's und Franz Liszt's und wirkt seit 1890 an der Budaer Gesangs- und Musikakademie als Professor. J. zeichnete sich auch als Komponist ungar. Lieder, Phantasien und Orchestralwerke aus.

Juhász, Arpad, Maler, geb. 29. Juni 1863 in Zombor, gest. 1914, war ein Schüler Lotz's und befasste sich vorwiegend mit Volkskunst und mit Bücherillustrationen, in denen er es zu grosser Meisterschaft brachte.

Juhász, Julius, Bildhauer, geb. 1876 in Eger, gest. 6. Jan. 1913 in Budapest, war ein Schüler des bekannten Meisters Eduard Telcs. Er arbeitete einige Jahre in Wien und eine Zeit lang in Florenz. Seine Werke waren grösstenteils Plakette. Seine *Bronzefigur einer sitzenden Frau* erwarb das Museum der schönen Künste.

Juhász, Julius, Dichter, geb. 4. Apr. 1883 in Szeged, wurde 1906 Gymnasialprofessor und wirkte erst in Máramarossziget, dann in Nagyvárad, Szakolcza und Makó. Sein erster Band Gedichte erschien 1907 unter dem Titel: *Juhász Gyula versei* (Verse des Julius Juhász), ferner erschienen die Bände: *A Holnap Versei* (Die Verse des morgigen Tages, 1908), A *Holnap új versei* (Die neuen Verse des morgigen Tages, 1909). Im selben Jahre wurden auch zwei Schauspiele von ihm: *Atalanta* und *Szép csöndesen* (Schön ruhig) aufgeführt. 1912 gewann er den Bulyovszky-Preis der Petőfi-Gesellschaft.

Juhász, Moritz, Schriftsteller, geb. 2. Feb. 1864 in Kassa als Sohn armer Eltern, absolvierte die Lehrerpräparandie und die jurid. Studien, worauf er 1891 bei der Kassaer Polizei Stellung nahm und heute dort die Stelle eines Polizeihauptmanns bekleidet. Als Autodidakt eignete sich J. die Kenntnisse der Naturwissenschaften und fremder Sprachen an. Er publizierte lyrische Gedichte, prosaische und lyrische Übersetzungen aus dem Deutschen, Französischen und Neuhebräischen in verschiedenen Zeitschriften.

Jung, Johann, Rechtsgelehrter, geb. 1778 in Pest, gest. 22. März 1828 in Wien, war Advokat, dann a. o. Professor der ungar. Rechtswissenschaft an der Wiener Universität. Werke: *Darstellung des ungar. Privat-Rechtes* (1818), *Das Bergrecht* (1822), *Jus personarum privatum regni Hungariae secundum sys-*

tema Codicis civilis imperii austriaci (1828).

Jurányi, Ludwig, Botaniker, geb. 25. Aug. 1837 in Nyiregyháza, gest. 27. Feb. 1897 in Abbazia, wurde 1862 zum Doktor medicinae promoviert, setzte dann in Wien und Jena seine botan. Studien fort und wurde 1866 zum Professor der Botanik an der Pester Universität ernannt. Er publizierte zahlreiche Fachstudien in ungar. und deutscher Sprache und mehrere selbständige botanische Werke.

Juraschek, Franz, Statistiker, geb. 25. Feb. 1849 in Arad, gest. 7. Feb. 1910 in Wien, wurde 1881 nach Czernovitz, 1883 nach Innsbruck als a. o. und 1885 als o. Professor an die Universität ernannt. Wichtigere Werke: *Personal- und Realunion* (1878), *Hübners geogr.-statistische Tabellen aller Länder der Erde* (erscheint seit 1884 alljährlich in Frankfurt a./M.), *Übersichten der Weltwirtschaft* (seit 1884), *Die Staaten Europas* (1903).

Juriga, Ferdinand, Publizist, geb. 1871 in Egbell, widmete sich dem Seelsorgerstande und war als Priester Hilfsredakteur der *Katolicke Noviny*. In den oberungar. Gegenden entfaltete J. eine agressive slovakisch-nationalist. Propaganda, wegen der er wiederholt mit dem Strafgesetze in Kollision geriet. Seit 1906 ist er mit slovakisch-nationalist. Programme Mitglied des Abgeordnetenhauses.

Justh, Julius v., Staatsmann, geb. 13. Jan. 1850 in Neczpál, war, nach Absolvierung der jurid. Studien, Verwaltungsbeamter des Békéser Komitates, liess sich 1879 zur Bewirtschaftung seiner Güter in Tornya nieder und spielte alsbald im öffentl. und polit. Leben des Csanáder Komitates eine führende Rolle, der er auch 1884 seine Wahl zum Abgeordneten von Makó verdankte. Im Abgeordnetenhause war J. ein unentwegter Verfechter der Unabhängigkeitsidee, in deren Dienste er zahlreiche Artikel in der oppositionellen Tagespresse publizierte. 1893 wurde er zum Präsidenten der Unabhängigkeits- und 48-er Partei gewählt, die er aber 1895 mit mehreren Gesinnungsgenossen verliess, weil sie nicht seinem liberalen Standpunkte entsprach. Damals gründete er eine eigene polit. Partei, auf deren Präsidium er später zu Gunsten Franz Kossuths verzichtete. Als unentwegter, überzeugungstreuer Kämpfer seiner polit. Ideale war J. 1898 einer der temperamentvollsten Führer der gegen das Bánffykabinett gerichteten Obstruktion und 1905/6 der siegreichen, sogenannten nationalen Resistenz, nach deren Verlaufe er auch von der zur Regierung gelangten Koalition zum Präsidenten des Abgeordnetenhauses gewählt wurde. Im Jahre 1909 nahm J. energisch Stellung für die Errichtung der selbständigen ungar. Bank; in diesem Kampfe legte der überzeugungstreue Politiker im Jahre 1909 seine Würde als Präsident des Hauses zurück und führte durch seinen intransigenten Standpunkt die Spaltung der Unabhängigkeitspartei in die grössere Justh- und kleinere Kossuthpartei herbei, die sich erst 1913 wieder vereinigten. Eine grosse Rolle als Führer der Opposition und Agitator spielte J. auch während des jüngsten Wahlrechtskampfes und während der Obstruktion gegen die Ministerpräsidenten Lukács und Tisza.

Justh, Sigismund v., Schriftsteller, geb. 16. Feb. 1863 in Pusztaszenttornya, gest. 9. Okt.

Juhász Árpád
festő

Vázlat, czerwona rajz. repr.
Művészet, 1903. 424. l.

Heising Kaspar
ferto.

Megh. 1903. Coblenz.

Juhász Árpád

festő és rajzoló

wód

z

Debreczeni László:

Szöljegyzetek egy

népművészetünkről

szóló munkához.

Erdélyi Tudományos

Füzetek. 137. sz.

Kolozsvár 1942.

14. l -

Juhász Árpád

Művészet 1903

V24

Juhász Árpád

festő

Saját életr.

B. Bács B.

II. kötet 573 lap

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Juhász Árpád

U. 58, 61.

VI	.	51	.	51	44	5
VII	.	22	.	22	.	.
Ösz.	192	132	203	527	429	5
		527				527

Ezen festménysorozatból a
mai leltári számok egyikéhez
tivitással.

Az 1870 évi rendezéskor a
ségből nem függesztettek ki:

a) Pyrker-képtári III: 36 és
b) Atalános-képtári:
1. az T. teremből 13. 21. 3
2. a II-ikból 18. 45. 75. 79.
104. 113. 144. 146. 150. 15
160. 161. 162. 163 vagyi
összesen tehát .....
a miből műtörténeti 24, Törte
3 (= T: 13. 37. 40).

Atmenet tehát 1870-re a) a
Magyar képtárból 134 és c) a
összesen tehát 500, a miből fes
festményekből 490 műtörténe
anyag.

Juhász Árpád

Jenő

† 1914

U. 1479

Juhász Árpád

+ 1914

U. 1572

1573

1576

1579

1520

1521

1526

Juhász Árpád

Lnód

Petrov 26

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

.....azaz: ..... Koron

ly összeget mint évi ... Kelebvé ... 100

Juhász Árpád

lásd

Könagö 28 l

.....nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

délyezem:

k vagy helyettesének
láírása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Juhász Árpád

festő

IRODALOM.

EGYIPTOM MŰVÉSZETE. Irta *Körösi* László. *Juhász* ~~Arpád~~ 250 rajzával. Budapest, Wodianer F. és fiai. 1898. Ára 5 frt. Fenti czím alatt néhány hónappal ezelőtt a magyar könyvpiaczon egy munka jelent meg, mely az egyiptomi művészet legkülönbözőbb ágaival és történeti fejlődésével foglalkozik. Évszázadunk elejétől kezdve, mióta az egyiptomi hieroglyphcsoportok kibetűzésének módszere reális alapra helyezkedett és az egyiptologiai kutatásokat a világ minden modern államának részeről legnagyobb figyelemmel kisérték, arra törekedett, hogy a Nilus országában felfedezett templom-romok, hatalmas pyramisok, sphinxek, obeliskok és sírboltok másolatai révén, valamint a képfaragás, sculptura és festészet termékeinek képekben való ábrázolása útján velünk az ó-egyiptomi művészetet megismertessék. Messze túlhaladnók e czikk keretét, ha meg akarnók nevezni mindazon fontosabb és nélkülözhetetlen műveket, melyeket az irodalom a tudományos kutatás ezen terén felmutathat. Az összes államok versenyre keltek egymással és tudósokat küldtek ki, hogy az ó-egyiptomi művészet maradványait a tudomány számára hozzáférhetővé tegyék és a tudomány részére megmentsék.

És csodálatos! Bizonyos szégyenérzettel kell bevallanunk, hogy a magyar tudomány részéről ehhez szerfelett kevés anyaggal, csaknem semmivel sem járultak. Ez az oka annak, hogy irodalmunknak azon lapjai, melyek az egyiptologia részére voltak fentartva, üresen maradtak.

Örömmel üdvözölhetjük tehát a vállalkozót, ki irodalmunknak ezen hézagát, a mennyire lehet kisebbíteni igyekszik.

Körösi László szakmáját tekintve ugyan nem ægyptologus, de szorgalmas gyüjtő, ki sikeresen tudta a kitünő szakemberek által feldolgozott anyagot összegyüjteni és ezzel honfitársait nemzeti nyelven megismertetni. És így hálásan fogadjuk munkáját. Művét 10 fejezetre osztja: I. A Nilus, II. Panteon, III. Fáraok, IV. Szentírás, V. Épités, VI. Képfaragás, VII. Képírás, VIII. Műipar, IX. Zene, X. Irodalom. Tartalom tekintetében azonban a munka anyagát három részre oszthatjuk fel: 1. Általános bevezetés, melyben a szerző nemcsak az országot, melynek művészetét összes fázisaiban tünteti elénk, igyekszik megismertetni, hanem elénk tárja a régi egyiptomiak állami és vallási intézményeit is, úgyszintén a képírásukat. Ehhez kapcsolódik mint 2. rész az egyiptomi művészet alaprajza összes phasisaival egyetemben, milyenek: épités, képfaragás, képírás, műipar és zene. A 3. résznek tárgyát az irodalom alkotja. A szerző, úgy látszik azon mindenesetre méltánylandó alapelvből indult ki, hogy a művésztörténelemről szóló könyvben a költészetről is szólni kell.

De helyesen fogta-e föl a szerző feladatát és megfelelt-e minden tekintetben a követelményeknek?

Kezdjük az első részszel. Es itt elmondhatjuk, hogy nem helyeselhetünk mindent, a mit a szerző olvasói elé mint elfogadott alapelvet állít. Így szerfelett óvakodni kell attól, hogy a *görögöket* hívják tanukul a régi Egyiptom egyik vagy másik művelődési mozgalmához akár Herodotost vagy Diodoroset. Jól tudjuk ma, midőn az egyiptomi emlékek ékes nyelven hirdetik a régi egyiptomiak működését, hogy mily kevéssé lehet hitelt adni ezen sokkal később élő görögöknek értesítéseinek az ó-egyiptomi történelemre vonatkozólag. Ha tehát az «Egyiptom művészete» című könyvnek szerzője egy *Vicomte de Rougé*, egy *Brugsch* vagy más híres egyptologusnak az ó-kori egyiptomiak vallására vonatkozó nézeteit nem követheti, mert «Herodotosz és Diodorosz már sokkal régebben azt hirdették, hogy a hellenek vallása közös az egyiptomival», úgy a szerző nézetének ellent kell mondanunk. Hasonló nézetnek kell kifejezést adnunk a szerző művének 27. oldalán a régi egyiptomi naptárt illetőleg adott fejtegetéseire nézve.

Ezen fejezet többi részeit illetőleg azonban Kőrösi úrnak elismeréssel kell adóznunk. Itt csodálatra méltó szorgalommal és szerény kitartással minden lényeges anyagot összehord, a mit különben csak szétszórva találhatunk. Előnyösebb lett volna, ha azon 5 lapot, (44—48 lap), melyet a biblia megbeszélésének szentel és a mely tulajdonképen «a bibliai chronológia» körébe vág, oly egyénre bízza, ki azon körbe vágó kérdéseket jobban ismeri. De különben is Ábrahám, József, Mózes és az egész exoduskérdés hogyan hozható kapcsolatba az egyiptomiak művészetével? Vagy talán Kőrösi úr mindezeket azért tartotta szükségesnek fölemlíteni, mivel az izraeliták Mózes távollétében a borjút, esetleg az egyiptomi érczöntés módjai szerint alkották meg?

Eléggé áttekinthető a «Fáraók» fejezete. Itt a szerző 29 nyomtatott oldalon rövid áttekintést nyujt Egyiptom történetéről, és az összes ismert uralkodóknak Menatól egészen a mai napig tartó jegyzékét bocsájtja rendelkezésünkre. Ezzel kapcsolatban a szerző az ægyptologia terén eszközölt legujabb vívmányoknak és fölfedezéseknek is hasznát veszi és ezeket a megfelelő helyen közelebbről megvilágítja. Így pl. Merneptahnál, II. Ramses fiánál és utódjánál a Flinders Petrie által csak kevéssel ezelőtt felfedezett győzelmi feliratot látjuk megemlítve és üdvözöljük a szerzőt, hogy a tényállás helyes felismerésével azon nézetnek adott kifejezést, hogy «Merneptah idejében a zsidók már kivándoroltak volt Gózenből», mivel azon helyzetben vagyunk, hogy kimu tat hassuk, miszerint az izraeliták már II. Ramses király 13. uralkodási évében vonultak ki Egyiptomból.

A tulajdonképeni művészettörténelmet az építészet nyitja meg. Itt első sorban a hatalmas pyramisok veszik igénybe figyelmünket. Rendeltetésükre nézve sírok és az ősbirodalom építőművészetének legmonumentálisabb typusát képezik. Egyuttal örök tanui azon virágzásnak, melyet Egyiptom a 4. dynastia idején elért. Különösen áll ez Kufu, Kafra és Menkara királyok 3 nagy pyramisára vonatkozólag.

A középkori birodalomban a kripta-építkezés elveszti jelentőségét. A közép-

birodalom művészete már csak kisebb téglapyramisokat épít; mesés erőt és nagyságot fejez ki a *labirintban*. Ezen labirint, melyet III. Amenemhat épített, itt részletesen le van irva és alkalom kinálkozik arra, hogy a görögöknek mondaszerű labirintusára kitérés történjék.

Az ægyptomi építőművészet történetében rendkívül tanulságosak az oszlopok, melyeket három főforma szerint csoportosíthatunk; ezek: a harang-oszlop lotusz-oszlop és a Hátor-oszlop. Az oszlopok ezen különböző nemeinek leírására Kőrösi a legnagyobb figyelmet fordítja. Az obeliskok és sphinxek is körülményesen kerülnek szóba. A középkori és újkori birodalomnak templomépítkezéseivel is megismerkedünk. A nagy Karnak-templom, a lukszori templom, II. Ramses hatalmas memnoniuma, a denderai Hátor-templom, az edfui és esnei, valamint elephantine-i és filé-i templomok tünnek föl előttünk és részletes tárgyalásnak kepezik anyagát. A külső és belső ornamentika leírásának is van hely fentartva. Minden helyesen van megvilágítva. Csak egyet kell sajnálnom. Egy oly műben, melynek feladata, bennünket Egyiptom művészetével megismertetni, bővebben kellett volna foglalkozni a művészet terén kiváló mesterekkel. A művészek egyénisége nagyon kevessé lép előtérbe. Igaz ugyan, hogy a monumentális művek alkotása királyi parancstól volt függővé téve és a mesternek individualitása nem juthatott teljesen érvényre. Ez talán az oka annak, hogy a művészi alkotások még a legnagyobb kolossusok sem viselik alkotójuknak nevét, annál gyakrabban azonban a királyi megrendelő nevét és czímét. De annyira ismert mesterek, mint Una, Ti, Szem-Nofer. Heka, Chufuhotep, Merab, Chufu-anh, Pirson, Hapu, Meri-ra-anh, Raur, Ai, Uahmer, Mertisen, Semnet, Ameneman és mások — kiket különben a szerző is megemlít — megérdemelték volna, hogy nekik több helyet és szót szenteljenek. Anyag lett volna ehhez elegendő.

Kőrösi művének legfőbb része a *képfaragásról* szóló fejezet. Es itt a szerző leghatározottabban bebizonyította, hogy szorgalommal és kitartással mit lehet elérni. Általánosan elismert előfeltétel, hogy a műértő, ki az egyiptomi művészet ezen ágával foglalkozik, egyuttal az emlékoszlopok irását és nyelvét is ismerje, vagy legalább oly egyénnel lépjen érintkezésbe, kinek az ægyptologia a szakmája. És Kőrösi úr — jóllehet szakmája nem az egyiptologia — mégis eredménynyel tudta megközelíteni ezen problémát.

Hogy a képírás, műipar és végül a zene is figyelemben részesül, az csak dicséretet érdemel; mivel modern felfogás szerint az ének, a zene és a táncz is a művészetekhez tartoznak. Már az ősbirodalomban is ismeretesek voltak ezen művészetek, mivel számos kép hozzá tartozó irásjegyeivel együtt erre vonatkozólag megdönthetetlen bizonyitékot nyujt.

És most a munka harmadik részéhez, a befejezéshez érkeztünk. Miután a szerző az egyiptomiak irodalmának több hasábot szentel, szükségesnek tartotta, hogy az egyiptologiáról is általánosságban néhány szót szóljon, hogy azután az általa használt művek és irások jegyzékére térjen. Ezen «Egiptologia» munkájának leggyengébb része. A szerző az egyiptologiai tudomány terén sok jeles nevet és kiváló munkát nem említ meg és sok egyiptologust egy vagy más szócska jogtalanul érint. Igy például olvassuk (468. lapon): «alig van

számbavehető osztrák egyiptologus. *Reinisch* még a legnevezetesebb». Ezzel szemben köztudomású tény, hogy *Reinisch a kitünő és kiváló egyiptologusoknak egyike.*

A munka 250 rajzzal van ellátva. Ki kell azonban emelnem azt, a mit a figyelmes olvasó is sajnálattal fog tapasztalni: a rajzok nem felelnek meg teljesen ama czélnak, melyet szolgálniok kellene, t. i. a tónus, melylyel az olvasóra hatnak, nem a legsikerültebb. Sok részlet, mely hathatósabban szólhatott volna az olvasóhoz, elvész. Az ábrázolásokon levő feliratok egészen elmosódottak, a mit más szinezés választásával mindenesetre el lehetett volna kerülni.

A magyar könyvpiacz Kőrösi könyvével mindenesetre egy elismerésre méltó művet kapott.

Budapest, 1898 november 24-én.

Mahler Ede.

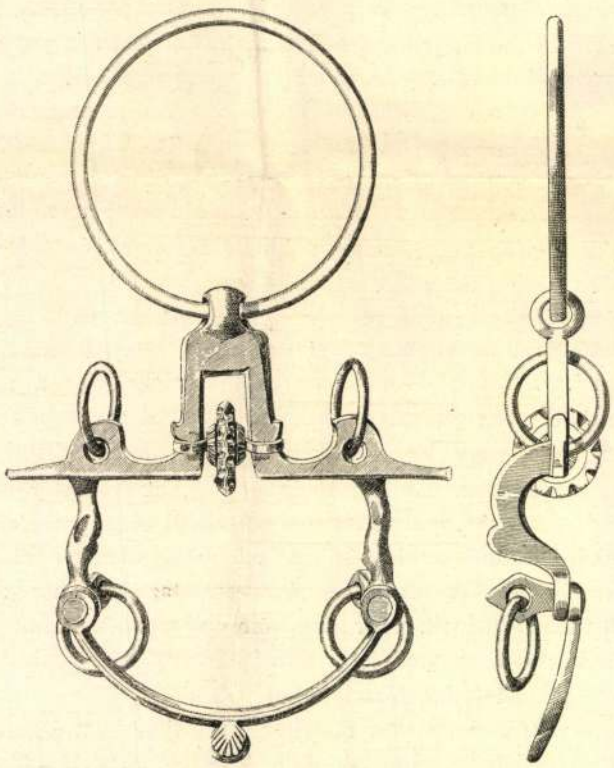

XVI. SZÁZADI VAS-ZABLA A KECSKEMÉTI MÚZEUMBAN $^1/_2$ n.

Juhász Árpád

Szerepel az alábbi. Tanulmán

R. Gy: Ékszer '70

Népszabadság 1970 XII. 9

Yuhász Árpád
ötvös

Bemutatta variálható, nikkelpálca -
idomokból összeálldott bőrszíjon
függő csüngőjét

P.Brestyánszky Ilona: A modern ékszer paradoxona.
Művészet, 1971. május - 28.oldal.

Juhász Árpád

a belsőépitészeti ötvösmüfajban az egyik legeredményesebb művészünk.

Katona Imre: Modern iparművészetünk néhány kérdése. Művtört.Ért. 1970.4.sz. 278-283. l.

283. l.

Juhász Árpád

Szerepel az „Ékszer 70" c.
háslatom a Csók galériában

N. T.: Szabadidő

Magyar Ifjúság 1970 XII. 1

Juhász Árpád

Ötvösmüvész, új kunkáczy-díjas (III. fokozat)
Réntvén a Fének Klub és az épülő új
Nemzeti Galéria kiképzésében.

P.G.: Müvészek ünnepe

Magyar Nemzet 1968. ápr.13.4.o.

Juhász Árpád

1966. a sátoraljaujhelyi Modern Iparművészeti Kiállitáson részt vett.

Kiállitások Sátoraljaujhelyen
Északmegyarország 1966. okt. 22 2.1.

Juhász Árpád

„Ékszer 70" c. kiállításon szerepelnek munkái, pulóverdíszek, bőrszíjon függő nikkelcsüngők.

P. Brestyánszky Ilona: Az ékszer is mivel.
Köznevelés, Budapest, 1942. ... 13.

Juhász Árpád

Kitüntetést kapott.

Demjén Imre: Ipari Mürészet 1971. 5. 22. 26. l.

Juhász Árpád

A mai tartalmú divatékszer megteremtésére tett kísérletet variálható, nikkel pálcaidomokból összeállított, bőrszíjon függő csüngőjével.

P. Brestyánszki J.: „Ékszer '70" kiállítás; Ipari Művészet, 1971. 2 sz. 34. l.

Julián Árpád
ötvös

Absztrakt ihszerei és egyéb öltözködést kiegészítő tárgyai szerepelnek a tárlaton.

Geszti László: Szocialista országok.....

Müvészet, 1971.augusztus - 26.oldal

Juhász Árpád

Ötvös, részt vevő kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún – júl.

Juhász Árpád

Élszerterverő, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún - júl.

Juhász Árpád
ötvös

Miltatvis

Herczeg Ibolya: A jubileumi iparmúvészeti...
Művészet, 1975 nagyon - 8 oldal

Juhász Árpád

Nemzeti Színház, Budapest. /Asbej Sándor építész, Farcsay Jenő, Bolba Henrik, Szinte Gábor festőművész, Kiss Illés Gyula szobrászművész, Juhász Árpád építész./ - Magyar Építőművészet, 1967. 16.évf. 1.sz. 9-17. l.

Az 1970. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

75. l.

Juhász Árpád

Domanovszky György: Milyen kapuk, kerámiák, gobelinek és szobrok diszitik az uj Várpalotát /Bp./ /Tóthfalusi László, Schrammel Imre, Juhász Árpád, Szlávics László, Erdélyi Etelka, Soltész György iparmüv., Győri Dezső, Nagy Géza, Fekete Géza, Dabóczi Mihály szobrász./ - Tükör, 1967. márc. 28.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1968 1970. 1.sz. 68-107.1./

72. 1.

MDK

Juhász Árpád, ötvösművész

Kiállításon vesz részt a
Csók Galériában.

R. Gy.: Ékszer '70

7.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. '9.

Juhász Tipád
ötvös

Munkány díjat kapott 1968-ban

Új műv. díjasok
Dunántúli Napló 1968 IV. 4. 9.

Juhász Árpád

Lónez Sándor: A Nemzeti Szinház új épülete. /Medgyessy szobrász, Barcsay Jenő festő, Illés Gyula szobrász, Juhász Árpád iparművész./ - Művészet, 1967. 8.évf. 4.sz. 17-18. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 60-107. l./

70. l.

M.D.K

Juhász Árpád
ötvös

A Magyar Képzőművészeti Szövetségnek közgyűlése az ötvös szakosztály tagjává választotta.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése
Művészet, 1969. [illegible] – 18 lap.

Julián Árpád

Ötvösmüvén a Munkácsy Mihály díj III. fokozatát kapta.

Átadták az idei müvészeti díjakat
Kapa Nemzet 1968. ápr. 4.10.o.

Juhász Árpád
szobrász

Művészetére jellemző a rusztikus egyszerűség, a markáns, erőteljes szerkeretes fogalmazás. Ut az ózkatatlan módszereket dolgozott ki Juhász.

Sloczogh Ákos: Emlékezés Juhász Árpádra.
Művészet, 1972. március - 25 oldal

Juhász Árpád
szobrász

Már másodéves korában
esztendőt feksik betegágyban.
Borsos Miklós a tehetséges nö-
vendéhét nem hagyja hogy
elveszítse főiskolai évet.

Kocsogh Ákos: Emlékezés Juhász Árpádra.
Művészet, 1972. március - 25 oldal

Juhász Árpád
Szobrász

Juhász Árpád 1936-ban született Tricsztben. Olaszanya, magyar apa gyermeke.

Koczogh Ákos: Emlékezés Juhász Árpádra.
Művészet, 1972. március – 25 pedal.

Juhász Árpád
szobrász

Barcsay Jenő hajdani Benczúr utcai lakásába költözött Juhász Árpád. A Főiskolát akkor végezte el, 1959-ben.

Kaczogh Athos: Emlékezés Juhász Árpádra. Művészet, 1972. március - 25 oldal.

Juhász Árpád
szobrász

A Magyar Képző Művészek Szövetsége
Ékszer '70 ki állításán a Csók Galeriá-
ban az ő tiné dzser nyakbavalói vál-
tottak ki a legtöbb vitát és elismerést,

Kaczogh Ákos: Emlékezés Juhász Árpádra.
Művészet, 1972. március - 25 oldal.

Juhász Árpád
szobrász

1971-es évi pablonci első nemzetközi kiállításon a hevés díjarott között volt, A Rádió új szekhárához érdekes falrácsot tervezett.

Kocsogh Ákos: Emlékezés Juhász Árpádra.
Művészet, 1972. március - 25 oldal.

Juhász Árpád

szobrász

A Varin úzcumban a fal-kompozíciót Schrammel Imrével egyjett kiszítettik. A tatai Pártházban is van alkotása, vakamint az uj Nemzeti Szinhaz négy belső oszlopa az ő neveher fűződik.

Kocsogh Ákos: Emlékezés Juhász Árpádra.
Művészet, 1972. március – 25 oldal

Juhász Árpád
Nohász

Juhász Árpád alkotása a Fesúh Klub receptúrája, valamint a Merőgazdasági Kiállítás emblémái is.

Kocsogh Ákos: Emlékezés Juhász Árpádra.
Művészet, 1972. március - 25 oldal

Juhász Árpád

Ötvösművész. 36 éves korában elhunyt.

Hírek; Iparí Művészet, 1971/6, 24. l.

Juhász Árpád
szobán

Juhász Árpád a Művészeti Alap
ötvös szaklektora volt. A fiatalon
elhunyt művészt a Magyar Képző
művészek Szövetsége saját halottjá
nak tekintette 1971-ben.

Kocsogh Ákos: Emlékezés Juhász Árpádra.
Művészet, 1972. március – 25 oldal.

Juhász Árpád
ötvös

M.D.K.

Méltatás.

Pál Endre: figurális disutések a mai magyar ötvös tárgyakon...

művészet, 1965. június – 23 lap

M.D.K.

Juhász Árpád ötvös

A Történeti Muzeum E-épületének alagsorában elhelyezendő dombormüves térkép

Schrammel Imre keramikussal

G.J.: Kiváló szobrászmüvészeink készitik a Budavári Paleta szobrait
Magyar Nemzet 1967. jan. 22. 4.l.

M.D.K.

Juhász Árpád, iparmüvész, fémkovács

sz. Triesztben, 1936-ban, az Iparmüvészeti Főiskolát mint Bossos Miklós növendéke 1959-ben végezte el. Főleg ékszerekhet ci disztárgakkal fog lalkozik. Szerző ~~kéj~~ müvét közli:

37. k. Függő, ezüstözött bronz, 1962. 50 × 58 mm

42. k. Függő, " bronz, 1962. 50 × 44 mm

Ákos, Koczogh: Moderne Ungarische Metallschmiedekunst /Modern magyar fémkovácsmüvészet/, Bp.1964.Corvina, 20.+31. old.

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy

Juhász Árpád

Munkácsy-díjas ötvösművész

a Magyar Képzőművészek Szövetsége Választmányának tagja, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja iparművész szaklektora

36 éves korában elhunyt.

Az elhunyt művész hamvasztás előtti búcsúztatása 1971. december 2-án, délután $^1/_2$2 órakor lesz a **Farkasréti temető** ravatalozójában.

Emberi és művészi példamutatását, áldozatos, következetes, a művészeti közéletért végzett önzetlen munkásságának emlékét tisztelettel őrizzük.

A gyászoló család

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja **A Magyar Képzőművészek Szövetsége**

fnyv 13

JUHÁSZ ÁRPÁD

JUHÁSZ Árpád (1863-1914) festő

Az elfelejtett Juhász Árpád ujra közöttünk. In: Kaésapis, 1990 79 - 104. ill.

Galéria, 1984 **ism.** (bán) [BÁN András]: A kifejezés fokozatai : Budapesti kamarakiállítások. = Magyar Nemzet, 1984. március 31. 8.

2146. **Miric család**

VUJICSICS Sztoján: Jugoszláv naívok Budapesten = Új Tükör, 1984. november 25. 24-25., ill.

2147. **Miro, Joan**

BRASSAI: Joan Miro. = Mozgó Világ, 10, 1984, 3. 85-90., ill.

2148. **Mizser Pál**

BAKONYVÁRI M. Ágnes: Mizser Pál műhelyében. = Művészet, 25, 1984, 6. 17-21., ill.

2149. **Móder Rezső**

kiáll. Bp., Mikroszkóp Színpad, 1984 **ism.** KENESSEI András: Ujjlenyomat az utókornak. = Magyar Hírlap, 1984. május 13. 4.

2150. **Molnár-C. Pál**

MOLNÁR-C. Pál emlékkiállítása, Szentes, Művelődési Központ, 1984. január 13. - február 5. Bev. Pogány Ö. Gábor. Szentes : Művelődési Ház, 1984 [8]p., ill.

TÓTH Ervin: Molnár-C. Pál emlékezete. = Alföld, 35, 1984, 98-100., ill.

TÓTH Ervin: A névadó. = Magyarország, 1984. január 22. 26., ill.

2151. **Molnár István**

NAGY, Izabella: The graphic works of István Molnár. = Magyar Hírek, 1984. augusztus 18. 63., ill.

2152. **Molnár József**

HORVÁTH Éva: Molnár József, 1902-1983. = Magyar Építőművészet, 1984, 1. 60., ill.

2153. **Molnár László**

MOLNÁR László kiállítása, Bp., Óbudai Pincegaléria, 1984. április 16. - május 6. A kiállítást rend., bev. Andrási Gábor. Bp. : Budapest Galéria, 1984 [6]p., ill. **ism.** ANDRÁSI

M.D.K.

Juhász Arpád szobrász

Kisplasztika I. / Ekés férfi/ c.

művét megvásárolta a Művelödési Minisztérium 1967

Művelödési Minisztérium vásárlásai 1967. 10-.l.

MDK.

Juhász Árpád

Utalás épületdekorációs tevékenységére

Magyar Nemzet 1965.márc.28. 13. lap.

MDK

Juhász Árpád, graf.

Tanulmányok egy freskóhoz. Repr. 26c.l.

Szász Kál: - Müteremlátogatás.

Művészet 1933. 26c.l.

16-21.n.

MDK.

Juhász Árpád

Kiállitási kritika

Somogymegyei Népujság 1966 jan.16.

Julián Árpád

Fémfogantyúkat készített a Fészek Klub üveg-ajtaira.

Magyar Nemzet 1965. nov. 20.

Juhász Árpád

Ötvös-fogantyúkat készít a Fészek-klub üvegajtaira.

Magyar Nemzet 1965. szept. 7.

MDK.

Juhász Árpád

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 juni.3o.

MDK.

Juhász Árpád

Kiállitási kritika

Művészet 1967 juni.30.

MDK.

Juhász Árpád

Kiállitási hir

Északmagyarország 1966 okt. 22.

Juhán Árpád

„Sellő, lemez domborítás, 2 m?.
vörös rez,
Somogy megye, Bélatelep, „Sirály"
szállói bejárat.

19 l.

Tájékoztató 64/65 – Képző és Iparmiházzati Lektorátus

Juhász Árpád ötvös M.D.K.

Közreműködött az ideiglenes budapesti Nemzeti Szinház átalakitásánál

Büfé luminátor és az előcsarnok vörösréz oszlopburkolatai

Épitész: Azbej Sándor

Magyar Épitőművészet 1967/1. 10-17.l.

Juhász Árpád

Szerepel az Ékszer 70 c.
kiállítás a Csók galériában

Bojár Iván: Kiállításról
Kiállításra

Magyar Hírlap 1970 XII. 1

Juhász Árpád
ötvös

M.D.K.

A Fészek földszinti kapuja fölött sokalakos dombormű kompozíció-ja van elhelyezve. Ugyancsak ő terverte a földszinti négyszögletes ajtófogantyukat is.

Frank János: Az átépített Fészek
Élet és Irodalom, 1965. dec. 11 - 8 lap

M.D.K.

Ynhász Árpád
Ölvös

Kisplasztikáit, ékszereit állitot-
ta ki a tárlaton.

Révész Zsuzsa: Az V. Iparmüvészeti Kiállítás fémtárgyai.
Müvészet, 1966. április – 24 lap.

Jukián Árpád
ötvös

M.D.K.

Rézből alakított palack alakú
váráját mutatta be a kiállításon

P. Brestyánszky Ilona: Fiatal iparművészek kiállítása a
József Attila lakótelepen.
Művészet, 1963. május – 37 kép

M.D.K.

Juhász Árpád
ólvás

Munkácsy Mihály díjat
kapott.

—: 1968 kiváló és érdemes művésze
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 6-2 kép.

M.D.K.

Juhász Árpád
Ötvös

Ötvös munkáit bemutatta
a kiállításon.

Szeretes Lajos: Néhány gondolat egy iparművészeti . .
Művészet, 1968. január - 32 lap

MDK

Juhász Árpád

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

Juhász Árpád ötvös M.D.K.

Dekorativ jellegü foggantyukat készitett a Fészek Klub üvegajtajára

Napló

Magyar Nemzet 1965. szeptember 7. 4.l.

Juhász Árpád, [iparművész]

MDK

Remek művet állított ki.

Rósza Gyula: Fémplasztikai kiállítás az Ernst Múzeumban

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 30.

Juhán Árpád, ötvösművén MDK

finom mívű ötvösmunkáival jó
nevet szerzett magának.

Artner Tivadar: Fiatal művének tárlata az
Üllői úton 2. l

ESTI HÍRLAP, Bp. 1962. dec. 1.

Ynhász Árpád
ösvös

M.DK

A Műegyetemi Diákotthonban
rendezett tárlaton részt vett.

Hocsogh Ákos: Téli krónika
Művészet, 1967. ajánlás - 38 lap

Juhász Árpád, iparművész

Szép művekkel szerepel.

Domanovszky György: A V. Orsz. Iparművészeti Kiállítás 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jan. 8.

Juhász Árpád M.D.K.

Közreműködött az átalakításnál

fémfogantyuk

F. Á. : Hétfőn este ujra megnyilik az átalkitott Fészek Klub

Magyar Nemzet 1965. nov. 20. 7.1.

Juhász Árpád M.D.K.

A pubeszrat fölötti bronz figuracsoport

F.Á.: Hétfőn este ujra megnyilik az átalakitott Fészek Klub

Magyar Nemzet 1965. nov. 20. 7.1.

JUHÁSZ Árpád festő

Fehérvári úti iskola falfirkát készítette

Ld. Erdei 1991 68,69,

E két említett csoporton kívül kisebb számban és rangban s repelnek a német művészet képviselői, hiszen egyetlen gyűj mény sem lehet teljes és minden ízében egyenrangú. Hogy ily gyűjtemény ekkor egyáltalán megszerezhető volt, azt Majovsz annak a körülménynek köszönhette, hogy a múzeumokat gyűjtőket ekkor általában nem érdekelték a rajzok.

Az említett, több lappal szereplő, német mestereken kívül ta lunk Majovszky gyűjteményében olyan mestereket is, akik va hogyan belenőttek a francia festészetbe, noha máshonnan sz maztak. Ilyen például a holland Yongkind vagy a három szép l pal képviselt Van Gogh. A Nunneni kert télen című, 1884- származó lap kopár fáival, a tájrészlet sivárságával szinte e ne sorsú festő szimbolikus arcképe lehetne.

Megemlítendő, hogy Majovszky nem gyűjtötte tudatosan a zai mesterek rajzait. Mégis elég szép sorozat kerekedett mag mesterek műveiből is, köztük elsősorban Rippl-Rónai több m 20 lapját említjük. A mester Majovszky baráti köréhez tartoz és nyilván ez magyarázza a nagyszámú lap szereplését a gyű ményben.

Ez az alig három év alatt keletkezett értékes rajzgyűjtem felemészthette a rendelkezésre álló örökséget, de az 1914-ben tört háború is megakadályozta a további gyűjtést. Majovszky 1917-ben kérte nyugdíjaztatását, valójában azért, mert nem ér egyet hivatali vezetői kultúrpolitikájával, azonban megrenc egészségére hivatkozott. Ez, sajnos, megfelelt a valóságnak, n ekkortájt még többé-kevésbé egészségesnek tűnt.

A Majovszky-gyűjteménynek nemcsak magas színvonala, s rétűsége volt ritka, hanem az a, mondhatni, etikusság, amit tu donosa e téren képviselt. Sem hiúság vagy reprezentáció, sem gyonmegőrzés vagy valamiféle tezaurálás nem vezette — n ezek sem megvetendő indokok —, hanem az a kötelességtuc hogy amihez szinte váratlanul jutott, azt megossza nemzeté Keveset tudunk arról, mi más művészeti alkotás jutott e rajzgy teményen kívül birtokába, de a lakását díszítő néhány, többn barátoktól származó festményt (Ferenczy Károly, Rippl-Ró József, Akseli Gallen-Kallela) meg kell említenem.

Julián Árpád

Lemezdombosítás, fig. 20 mp. 130×160 cm. sárgaréz,

Bejárati ajló melletti falmező

Fének Művénklub, Bpest, VII. Ker. Kertész u. 36.

Tájékoztató 69/65, lépő és Szpu-
művészeti Lektorátus

28 l.

Gulyás Árpád
ötvös

M.D.V.

Meitani elemekből konstruált
falidísze érdekes.

P. Brestyánszky Ilona: Feinplasztikai kiállítás.
Művészet, 1967. október - 16 lap.

Juhász Árpád

Ajtófogantyu (22). lemezdom-
borítás, 20×20 cm. sárgaréz,

földszint és I. emelet.

Fének Művészklub, Bpest, VII. Ker.
Kertész u. 36.

Tájékoztató, 64/65, hégyre és
Iparművészeti Lektorátus 28 p.

Juhász Ámpád
ötvös

M.D.Y

Bronzszobrocskái Moore
hatása alatt állanak.

P. Brestyánszky Ilona: Feinplasztikai kiállítás
művészet, 1967. október – 16 lap.

Juhász Árpád

részvett a fémplasztikai kiállításon.

Dutka Mária: Fémplasztikai kiállítás az Ernst Múzeumban.
Magyar Nemzet, 1967. VII. 1. 4. o.

MDK

Juhász Árpád, iparművész

Bálint L: Az Iparművészeti Társ. kettős kiáll.
Magyar Iparművészet. 1913. 17 l.

MDK.

Juhász Árpád

Az ujjáépülő Fészek klub tervezésében részt vett.

Magyar Nemzet 1965 ápr.lo. lap -

M.D.K

Juhász Árpád
Oszlós

Az új Nemzeti Szinház
előcsarnokának pszlop-
borisási levzet alkotta
+ (repro)

Lauer Sándor: A Nemzeti Szinház új épülete.
Művészet, 1967. április - 17 lap

Juhász Árpád
Ötvös

H.D.K

A Nemzeti Színház előcsar-
nokában az oszlopok borítása
az ő nevéhez fűződik.

Pál Endre: Az épületdíszítő ötvösség
Művészet, 1967. április - 21 lap

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy

Juhász Árpád

Munkácsy-díjas ötvösművész

a Magyar Képzőművészek Szövetsége Választmányának tagja, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja iparművész szaklektora

36 éves korában elhunyt.

Az elhunyt művész hamvasztás előtti búcsúztatása 1971. december 2-án, délután $^1/_2$2 órakor lesz a **Farkasréti temető** ravatalozójában.

Emberi és művészi példamutatását, áldozatos, következetes, a művészeti közéletért végzett önzetlen munkásságának emlékét tisztelettel őrizzük.

A gyászoló család

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja **A Magyar Képzőművészek Szövetsége**

fnyv 13

Juliász Árpád

JUHÁSZ Árpád

GAJDOS Tibor: Berzódás önarckép.
Juhász Árpád (1863–1914)
művének kiértékelése
szabadkán =
Üzenet, 1989/4.
304 – 305.

XIX/XX. sz. / Mesterek

JUHÁSZ Árpád

Bela Duranci : Juhász Árpád festményei
és rajzai =
Híd, 1987 /3.
392 – 395.
[Kartag Nándor fordítása]

XX. sz. 45. n / Mesterek

egközelítés azonban nem előzmény nélküli; Fáy
gy kevéssé hangsúlyos, hírnévről, emlékről szóló
vább: „Hiúság ez? Igen, de melly nemes, melly
hiúság! Vajha többen ingereltetnének általa és
m hiúk és nem munkásak."[48]

széd után,[49] újra hosszabban (egyben utoljára), a
ében szólt a Társasághoz.[50] A bizonyára döbbe-
egyik monográfusa is csak annyit állíthatott, hogy
eltűnő beszédet mond; mintha a társaság létjogo-
n, a kiemelten reprezentatív alkalommal – a leg-
lönös, szinte „botrányos" szöveg hangzott el. A
dig a társasági igazgató előadásából(!), vonultak
ársaság szókincsébe. Fáy ezúttal is fogalmakkal
tlanság" voltak hívószavai. Érvelésének elméleti
getlenül a herderi historizmustól, egyfajta relatív
ukcióban azonban az a fajta *folytatás*, amire a
úlyt fektettek, nem fért meg: „el kell maradniok

JUHÁSZ Árpád festő (Zomba 1863 - Bp. 1914)

Nagybánya és a Vajdaságiak. Újvidék, 1996

lvar burkolása
sépités

zponti fûtés létesitése
atfelújitás K/600
néjazat felújitása
ob felújitások
tanya" pince: bövités
nlokzatfelújitása
tetõjavitás T/100
okzatfelújitás T/100
láb, népi: zsindelyezés T/100
-kúria: homlokzatfelújitás T/300
belsõ meszelés
atfelújitás T/400
tás
restaurálás T/300
rendezés, keritésépités
: homlokzatfelújitás T/200

Juhász Árpád
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
1965 NOV 20

1021

7

Hétfőn este újra megnyílik az átalakított Fészek Klub

Renoválás miatt több mint egy éve zárva van a Fészek, a művészeti szakszervezetek központi klubja, mely a század eleje óta annyi izgalmas művészeti vita és esemény színhelye volt. Hétfőn este újra megnyitja kapuit. Az egész üzemet modernizálták konyhástul, hűtő- és főző-szisztémástul. De a legfontosabb a belső berendezés újjátervezése, melynek szellemi vezére *Hornicsek* László.

Semmit sem dobtak el, ami érték, a klub alapvető kompozíciójából. Megmaradt *a szép, fából faragott lépcsőfeljárat*, de fehérre lakkozottan aranysárga falak közt tart fölfelé, kitűnő háttérül szolgálván a báli ruhának, amely farsangi estéken itt majd fel- és levonul.

A kapubejárat fölött, az előcsarnokban egyszerű hajlított *bronz figuracsoport* jelzi a hely szellemét: múzsák ezek; modern múzsák, szellemesen összesodort »fémstaneszlik« ugyan, mégis finomak; fuvolája van némelyiknek, palettája a másiknak, holdsarló díszíti a harmadik homlokát. Inkább a könnyű művészet múzsái, ahogy itt összejöttek, mégis igazi művészet jelképei. *Juhász* Árpád műve ez a csoport. A sötétkék ruhatárban tömzsi oszlopokon *kerámia burkolás*, jókedvű, vörös-sárga színekben *Petrilla* Istváné. A lépcsőfeljáratot *két nonfiguratív üvegablak* díszíti. *Darvas* Árpád művei, melyeket újfajta eljárással mozaikszerűen illesztettek ugyan össze, de ólomkeret nélkül, úgy, hogy a kontúrok csak hajszálfinoman látszanak. Közepén mindkét ablaknál hajlított idom van, színes trapezoidokból, deltoidokból kirakva; sötétkék narancs és aranysárga domináns színekből. Az összhatás nagyon kedves, játékos, kellemes.

A lépcsőkön még dolgoznak ügyes munkáskezek: most feszítik ki a *sötétkék szőnyegeket*, melyek a tér legnagyobb részét burkolják, ott, ahol nincs díszes, világos parkett. A készülő eszpresszóban *Konecsni* György szellemes, *figurális füzére* vonul körbe: mulatságosan egyesíti magában a század végi korzó karikatúráját, irónikusan megrajzolt dámákkal és gavallérokkal és valami olyan technikát, mely azt a hatást kelti, mintha a figurákat képeslapok papírjából vágták volna ki, s utólag lakkozták volna be lila-arany, fekete és türkiz tónusokkal. Ha közelebbről nézi meg az ember, kiderül, hogy a művész körülbelül azzal a technikával dolgozott, mint a természet, amikor bizonyos kvarc- és márványfajtákba olyan rajzolatokat rejtett, melyeket az emberi szem romoknak, állatfiguráknak lát.

Az üvegajtókon *szögletes fémfogantyúk* vannak, a változatos felületükre eső fény kiegészíti plasztikus mintájukat. *Percz* János, *Jajesnica* Róbert, *Juhász* Árpád és *Péry* József készítette őket. A bronzoszlopokat a táncteremben *Engels* József díszítette hieroglifákra emlékeztető nagyon finom reliefekkel.

A táncterem fölé *aranyszínű kupola* borul. Fémlemezekkel kirakott fémgömb, közepén lereszkedő szögletes világítótesttel, melytől az egész menynyezet fordított virágkehelyre hasonlít. A kupolán *mitológiai figurák* játszanak, hárfáznak és hevernek, karcsún, könnyedén, lendületesen hangsúlyozott kalligrafikus körvonalakkal. Szépek és mesebeliek: *Berczeller* Rezső reliefjei. *Pécsi* László térelválasztó függönye kellemes kékes, lilás mintáival pihenteti az aranytól gyorsan elfáradó szemet.

A tanácsteremben van egy *modern kandalló;* maga a fűtőtest-burkolat kosárfonás. Fölötte azonban a hagyományos kandallóformát idézve *Gádor* Istvánnak egy kerámia mozaikja áll, amely, csupa mértani foltból ugyan, nagyon szép színes és derűs távoli város képét varázsolja elénk.

A kandalló előtt két borjúprém kagylófotel áll. Elmélyült beszélgetésre hívva. A berendezés ettől eltekintve is készen van már, csak hegyén-hátán sorakozik még: kényelmes *barna és sötétkék bőrhuzatú kagyló-karosszékek, tál melletti pamlagok, világos, veszélyes formájú asztalok:* ahol drámák és képek sorsa fog eldőlni, szerepeké és szobroké — elvégre művészek klubja ez a befejezés előtt álló palota.

F. Á.

ÁLLÁS

60 éves nő, idősebb magányos gondozását vállalná. — »Korrekt« jelig. a balatonfüredi hirdetőbe.

Ügyes, fiatal rajzkészségű nőket művészeti munkára betanítunk. »Munkát adunk — N 4845« jelig. a kiadóba

Az ÉM. Betonelemgyártó Vállalat Szentendrei Betonárugyára — **váci telepére** — betonelemgyártási munkakörbe **férfi segédmunkásokat** azonnali belépésre felvesz. Tanácsi igazolás szükséges. — Munkásszállás van. Jelentk. lehet: Vác, Kisrét-dűlő 1. sz. alatt. (Forte gyár és a váci kisállomás mellett.)

ÉJJELIŐRÖKET, VASBETONSZERELŐKET, ÁCSOKAT,

FÉRFI és NŐI

SEGÉDMUNKÁSOKAT

állandó budapesti munkára

FELVESZÜNK

Vidékiek részére szállást biztosítunk.

Jelentkezés a vállalat központjában: **ÉM. 43. sz. AÉV. Házépítő Kombinát,** Budapest, XI., Dombóvári út 19. Megközelíthető: 4-es, 47-es villamossal.

Budai női divatszalonba keresek nagy gyakorlattal, második állásba, angol-francia szabászt, heti 8 óra elfoglaltsággal. »Lehet nyugdíjas is — 50579« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe.

A MAGYAR RÁDIÓ BEMONDÓI munkakör betöltésére

pályázatot hirdet.

Pályázhat: budapesti lakos, egyetemi vagy főiskolai végzettséggel. Korhatár 22 évestől 40 évesig.

Jelentkezés kizárólag életrajz

Azonnali hatállyal felvesszünk garázsmestert és kocsimosót. Jelentkezés a Magyar Televízió munkaügyi osztályán, életrajzzal, Bp. V., Akadémia u. 17. sz. alatt.

Pápa Városi Tanács VB.

PÁLYÁZATOT HIRDET

az Építési és Közlekedési Osztályon üresen levő 1521. kulcsszámú

CSOPORTVEZETŐ FŐMÉRNÖK

és az 1524. kulcsszámú

MŰSZAKI ÜGYINTÉZŐ I. munkakörök betöltésére.

A csoportvezető főmérnöki állás betöltéséhez építész vagy általános mérnöki diploma, a műszaki ügyintéző I. állás betöltéséhez pedig mély- vagy útépítőipari technikum, továbbá földmérési munkában való jártasság szükséges.

Pályázni lehet személyesen, vagy levélben, besorolás — szolgálati időtől függően — a 116/1960/12. MÜ. M. sz. utasítás szerint. A csoportvezető főmérnöki beosztáshoz, erkölcsi bizonyítvány szükséges.

Gépipari vállalat anyaggazdálkodót és érettségizett gyors- és gépíró adminisztrátort keres. »Gyömrői út — 510« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe

FELVÉTELRE KERESÜNK

hőre lágyuló és hőre keményedő anyag feldolgozási munkakörben legalább 5 éves gyakorlattal rendelkező

TECHNIKUSI

esetleg

MÉRNÖKI

végzettségű rendelkező

SZAKEMBERT,

művezető, illetve technológusi munkakörbe.

Jelentkezés személyesen, vagy írásban **Ganz EKM.** Budapest, XIX., Vörőshadsereg u. 64 Személyzeti főosztályon.

Azonnali belépésre felvesszünk gépkocsiszerelőket, betanított gépkocsiszerelőket, karosszéria lakatosokat, — autóvillamossági szerelőket. — Jelentkezés:

ÉM. Szerelőipari Vállalat **statisztikus** munkakörbe felvesz ipari közgazdasági képesítéssel rendelkező munkatársat. Jelentk. levélben — az eddigi szakmai tevékenység megjelölésével — **»Építőipari gyakorlat előnyben** — 539« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe. 1965. nov. 25-ig kérjük.

ÉRTESÍTÉS

Elveszett nov. 9-én Rákóczi úton irattáska, személyes holmival (zenemű vek, szemüvegek, levelek, — filmek, fényképek). — Kérem a megtalálót értesítse Kolesa Jánosné frógépműszerészt, Bajcsy Zs. út 76. (127-942 tel.) vagy Boros Rezsőt, Sóskút.

A Budapesti és Pest megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság adott esetből folyóan megállapította, hogy a »SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóságának Budapesti és Pest megyei Igazgatósága, Budapest, VIII., Mező Imre út 19/a.« feliratot tartalmazó, ún. címpótló lécbélyegző illetéktelen felhasználásra került. Az említett esettel kapcsolatban a Budapesti és Pest megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság az összes érdekeltek figyelmét felhívja arra, hogy az általa kiállított okiratok, kötelezettségvállalások, igazolások csak abban az esetben érvényesek, ha azok a Budapesti és Pest megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság számozott körbélyegzőjével, illetőleg száraz körbélyegzőjével vannak ellátva.

GÉP, SZERSZÁM

Varrógép javítást alkatrész cserével, jótállással. Vidékre is. Essenfeld műszerész. VIII., Bacsó Béla u 29. (Rákóczi térnél.)

Eladó 96. nagy Singer, 22. térdemelős varrógépek, szabó berendezések, ezüst cigarettaszelence. VII., Majakovszkij u. 15. III. 5.

Kisebb-nagyobb hibátlan **excenter-prést** vennék. »Készpénz — N. 4996« jelig. a kiadóba

Esztergapad 800 mm-es prizmás, vezérorsós, prima állapotban eladó. 343-664 tel. 8—3 óráig.

Harisnyakötőgép, teljes felszereléssel eladó. — XVIII., Pestlőrinc, Baross u. 24/2.

Szűcs-varrógép eladó. VIII., Baross tér 9 fszt. 3.

Szemfelszedőgépek, — szemfelszedőtűk, harisnyakötőgépek, zsakard mintázók készítése, javítása, Rókus, VII., Dózsa György út 44. sz.

Rekamiék, garn heverők, fote szalonok, fizetés vesményei fé nai, XIII., F út 16. Tel. 11

Komb. szekrény tőnél eladó. kedvezmény. R lota, Tompa M

Felújított nag rekamié, mint fotelágyak, hev szalonok azonn tők. Kétszemél kamié, fotelekr tallal olcsón e Részletfizetés, vétel. Kárpit Visegrádi u. n

SZŐNYE

Tökéletes szőny tás, tisztítás, r atalakítás. — VI., Jókai u. 319-996. Üzlet gemben.

Szőnyegjavítás, tás, rojtozás, a VII., Rottenbill Keletiné: 423- Szibéria

Keleti perzsa 500x330 privát adó. Rózsa, Ke 50. 421-628.

120x180-as selyem zsaszőnyeg elad Megtek. egész Bácskainé, Bp. Rudas László u

Eladó 3x4-es keleti perzsa 3600 Ft. 358-22

Szőnyegeit hár alatt vegyileg tom, művészies javítom, rojtoz szabom, szállít talan. Domány. 20 évig a N utcában, most Majakovszkij u. Tel.: 421-636.

HANGSZ

Pánceltőkés, hűros, angol m kás pianinó old adó. Csak de. Komjáth u. 56.

Zongora hangol vítás, szakbecsl bérlet, Grimm tői. Aranyérem tüntetve. XII. Csörsz u. 25. 369-334.

Mesterhegedű (kitűnő állapotba egyezer forintér adó. Petróczy, Szabadság u. 34.

50 éves, kijá olasz mestertől mazó hangversen gedű eladó. Kap Damjanich u. 7 Horváth.

Koch—Korselt p prima állapotba adó. Mester fszt. 5.

Eladó Koch—K zongora, csak p nak, Révész, 31 munkaidőben.

Uhlik Ferenc zon készítő mesterné gora, pianinó, h nium. Javítás, h lás, szakbecslés g cával. Vétel, el VII., Rákóczi út Tel. 221-138.

RÁDIÓ

Juhász Árpád (1863. jún. 29. Zombor, Bács vm. [ma Jug.] – 1914 Bp.): rajztanár, grafikus, iparművész. – A bp.-i Mintarajzisk.-ban rajztanári oklevelet szerzett (1886–1890). Müncheni és olaszo.-i tanulmányúton járt (1892). Lotz Károly mesterisk.-jában tanult tovább (1894). Feleségével, Omelka Vilmával Gödöllőre költözött (1905), s élete végéig a művésztelep tagja maradt. A ~~népművészeti téma, a~~ népi motívumok felhasználása egész művészetére jellemző. ~~Grafikáival aranyérmet nyert Londonban (1908), de ott bemutatott művein még nem a népi ihletés dominált.~~ Naplószerűen, krónikásként örökítette meg a tájat (ceruzarajzok) és az embert (matyó rajzsorozat, életképek; olaj- és vízfestmények). Malonyay Dezső *A magyar nép művészete* c. nagy vállalkozásának kiemelkedő és kitartó rajzolója volt, mind az öt kötetben szerepelnek munkái. ~~A művészi tevékenység és az egyszerű dokumentálás egyaránt fontos volt számára.~~ 1910–1914 között sokat tartózkodott Mezőkövesden; itteni festményeiből, rajzaiból viszonylag sok megmaradt. ~~Ez a vidék ihlette egyetlen írását, amelyet rajzsorozat egészít ki. Kiáll.-át a Nemzeti Szalonban rendezték meg (Faragó Gézával együtt, 1912).~~ A Fehérvári úti isk. épületének freskóit is a matyó népélet ihlette (1914). ~~Iparművészeti munkásságára is a népművészet, a matyó viselet volt hatással.~~ – Műveinek hagyatéki kiáll.-át 1916-ban rendezték meg. A Néprajzi Múz. sok rajzát, festményét őrzi, az általa gyűjtött matyó hímzésű viseletdarabokkal együtt. Kisméretű, farostlemezből kivágott, festett fafiguráinak nagy része is a Néprajzi Múz. tulajdona. Alkotásai vannak még a Gödöllői Városi Múz.-ban.

F. m.: írása: *A matyóviselet dekoratív szépségéről* (Magyar Iparművészet, 1913); festményei: *Hazatérés a mezőről* (olaj, vászon, 1911); *Beteglátogatás* (olaj, vászon, 1911); *Mezőkövesdi vásár* vagy *Dunnavásár* (olaj, vászon, 1913); *Mezőkövesdi körkép* (olaj, vászon); *Aratás* (olaj, vászon).

Irod.: Keserű Katalin: J. Á. szerepe a gödöllői művésztelepen (Studia Comitatensia 10., Szentendre, 1982, 41–49.); Gellér Katalin–Keserű Katalin: A gödöllői művésztelep (Bp., 1987).

Sáfrány Zsuzsa

Juhász Árpád: (1863. jún. 29. Zombor, Bács m. -- 1914 Bp.): rajztanár, grafikus, iparművész. –A Mintarajziskolában tanult, 1886-tól, rajztanári diplomát kapott:1890-ben. 1892: müncheni és olaszországi tanulmányúton járt.1894-ben Lotz Károly mesteriskolájában tanult tovább. 1905-ben költözött Gödöllőre, feleségével, Omelka Vilmával, s élete végéig a művésztelep tagja maradt. A népművészeti téma, a népi motívumok felhasználása egész művészetére jellemző. 1908: grafikáival aranyérmet nyer Londonban, de itt még nem a népi ihletés dominált.. Naplószerűen, krónikásként örökítette meg a tájat (ceruzarajzok) és az embert (matyó rajzsorozat, életképek: olaj-és vízfestmények. A Malonyay-vállalkozás kiemelkedő és kitartó rajzolója volt, mind az öt kötetben szerepelnek munkái. A művészi tevékenység és az egyszerű dokumentálás egyaránt fontos volt számára. 1910-1914 között sokat tartózkodott Mezőkövesden, festett, rajzolt. Mezőkövesdi munkáiból viszonylag sok megmaradt. Ez a vidék ihlette egyetlen írását, amelyet rajzsorozat egészít ki: 1912: Kiállítása a Nemzeti Szalonban (Faragó Gézával együtt). A Fehérvári úti iskola épületének freskóit is a matyó népélet ihlette (1914). 1916: műveinek hagyatéki kiállítása. -A Néprajzi Múzeum sok rajzát, festményét őrzi, az általa gyűjtött matyó hímzésű viseletdarabokkal együtt. Iparművészeti munkásságára is a népművészet, a matyó viselet volt hatással. Kisméretű, farostlemezből kivágott, festett fafiguráinak nagy része is a Néprajzi Múzeum tulajdona. Alkotásai vannak még a Gödöllői Városi Múzeumban.

F. m.: A matyóviselet dekoratív szépségéről. (Magyar Iparművészet 1913). Festményei: Mezőkövesdi vásár, v. Dunnavásár (olaj, vászon, 90x 145 cm, 1913. A Nemzeti Szalon 1913.évi tavaszi tárlatán mutatták be); Hazatérés a mezőről (olaj, vászon, 1911. 88x100 cm); Mezőkövesdi körkép (olaj, vászon :95x 320 cm); Beteglátogatás (olaj, vászon 1911, 80x90 cm) Aratás (olaj, vászon, 130x190 cm).

Irod.: Gellér Katalin - Keserű Katalin: A gödöllői művésztelep (Bp. 1987); Keserű Katalin: Juhász Árpád szerepe a gödöllői művésztelepen (Studia Comitensia 10, Szentendre 1982; 41-49).

Sáfrány Zsuzsa

Julián Árpád
festő

Julián Árpád erdélyi festő
Szlovákiában tanult.

Béla Duranci: Modern magyar képtár Szabadkán.
MŰVÉSZET, 1973.január - 38.oldal

Juhász Árpád
festő

"Adriai tengerpart felett"
(1970)

Bela Duranci: Modern magyar képtár Szabadkán.
MŰVÉSZET, 1973.január - 38.oldal

JUHÁSZ ÁRPÁD RAJZA

és fejlődést illetőleg — ellenkezőleg magát az értékelési szempontot a tárggyal való foglalkozásból kell nyernünk. Számos hiány van még ezen a ponton. Nincs még feldolgozva a sienai festészet és szobrászat, Siena és Urbino, Firenze és Siena kapcsolata, hiányzik az összefüggés megállapítása Giotto és az előző festészet, továbbá a Pisanok, s az őket megelőző szobrászat között. A legfeltünőbb azonban az, hogy hiányzik az olasz dekoratív szobrászat monografikus feldolgozása, pedig a firenzei szobrászat java-része dekoratív feladatok megoldása volt, s a dekorativ szobrászati termékekben megnyilatkozó művészeti gondolkodás és formavilág oly jelentős, hogy nemcsak a firenzei szobrászatnak, hanem általában a fejlődő olasz művészetnek roppant érzékeny centrális pontjaként tekínthető.[1]

[1] Wölflin: Renaissance und Barock. München 1888. 64. l. Der Pulsschlag des Volksgemüts ist nicht in den grossen, schwerbeweglichen Formen der Baukunst, sondern in den kleinen dekorativen Künsten zu beobachten.

Ez is olyan tárgy, amellyel a legújabb időkben kezdenek komolyan foglalkozni. 1904-ben jelent meg Fritz Burger nagy kötete, mely a dekorativ munkák egy csoportjának a történetét először kisérti meg kimerítően feldolgozni.[1] A síremlék mystikus hatásánál és kulturtörténeti vonatkozásainál fogva közelebbről érdekli a kutatókat. A dekorativ munkák egyéb csoportjai még ma is teljesen elhanyagoltak. Pedig az egész anyagot fel kell dolgozni, s pedig úgy, hogy a dekorativ építész-szobrászati műveket centrális pontjába helyezzük Firenze művészeti fejlődésének a vizsgálatában, s velük összefüggőleg próbáljunk belevilágítani Firenze egész művészeti gondolkozásába.

Hogy, bár a dekorativ művészet jelentőségét jó rég felismerték,[2] mégsem készült az

[1] Fritz Burger: Geschichte des florentinischen Grabmals von den ältesten Zeiten bis Michelangelo. Srassburg. S. H. Ed. Heitz 1904.

[2] l. Wölflin i. h. és már Burckhardt: Geschichte der Renaissance in Italien és Cicerone 1. kiadását.

~~Jub~~ Művészet 1907.

AZ OLASZ DEKORATIV ÉPÍTÉSZ-SZOBRÁSZAT FEJLŐDÉSÉRŐL

Alig van a művészet történetének irodalmilag olyan gazdagon feldolgozott fejezete, mint a 15. és 16-ik századi olasz művészeté. Még sem mondhatjuk, hogy a tárgyalás aktái le volnának zárva. Ellenkezőleg ma inkább, mint valaha szükséges a kérdések egész tömegét még egyszer áttekinteni, s az egész történeti anyagot még egyszer revideálni.

A művészettörténeti vizsgálódás kezdetekor az antik művészet állott a gondolkodás előterében, s pedig nem pusztán mint az összehasonlitás céljait szolgáló elem, hanem mint normativ jelentőségű elv, amely az anyag kiválogatásában ép úgy, mint a kiválasztottak megitélésében feltétlenül érvényesítette parancsszavát. Csak bizonyos emlékekre vetettek ügyet, azokra, amelyek az antik felfogással valamely módon vonatkozásba voltak hozhatók, általuk és belőlük magyarázhatók, míg a többit a legkisebb figyelemre sem méltatták.

Magától értetődik, hogy ez az álláspont nem lehetett állandó. Újabban lassan-lassan meghódítja a kutatás az elhanyagolt anyagot is. Így vetett ügyet mindenekelőtt az egész középkori művészetre[1], így jutottak az érdeklődés hátteréből, ahová a cinquecentoval szemben kerültek volt, az érdeklődés homlokterébe a 15-ik század szobrászai és festői. A középkor vizsgálata annak helyesebb értékelését eredményezte, a fejlődés szempontjából (általános művészeti érték tekintetében is), a 15-ik századdal való beható foglalkozás viszont megmutatta, hogy a quattrocento és középkor között egyenes kapocs van, s hogy az újkor művészete nem a középkor hagyományaival való szakitást jelenti, hanem ép ellenkezőleg annak egyenes folyatásaként tekintendő.[1]

A vélemények azonban még mindég nem tisztázódtak eléggé. A 15—16-ik századi olasz művészet történeti vizsgálatában az antikból való magyarázat az irodalomban ma is számos hívet számlál még, mindazonáltal a renaissance-elmélet, Bode és mások toldozgatása ellenére is napról-napra düledezni látszik, s helyébe új elmélet kialakulóban. Ennek a megalkotására pedig ugyanazt az útat kell követnünk tovább, amelyen a régi elv megdöntéséig eljutottunk. A tárgyak minden csoportját kimerítően és monografikusan kell feldolgozni, s pedig minden előre megalkotott értékelési nézlet nélkül az eredetet

[1] Vőge: Anfänge des Monumentalen Stiles im Mittelalter. Strassburg. 1894.

[1] Kurt Moritz Eichborn: Der Sculpturencyklus in der Vorhalle des Freiburger Münsters und seine Stellung in der Plastik des Oberrheins. Strassburg 1899. III. Teil: Gotik und Renaissance.

Ezután egy évtizeden keresztül szunnyadt a terv, amihez nagy mértékben hozzájárult az is, hogy a társulat éppen a fönnebb említett bérház építése következtében olyan súlyos terheket vállalt magára, amelyek anyagi erejét teljesen igénybevették, úgy, hogy műtermek építésére hosszú időn keresztül gondolnia sem lehetett.

Időközben a művészi életben, a mostoha viszonyok ellenére is beállott kedvezőbb fordulat révén, a művészek száma annyira szaporodott, hogy a jó és alkalmas műtermek hiánya mind érezhetőbbé kezdett válni és nyomasztó súlylyal nehezedett rá művészetünk egészséges fejlődésére. A művészek körében ebben az irányban évről-évre sűrűbben felhangzó jogos panaszok kevéssel az 1896. évi Ezredéves Országos Kiállítás után arra indították az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat vezetőségét, hogy módot keressen arra, hogyan és miképen volnának a művészek ezirányú jogos igényei is kielégíthetők?

Egyelőre a társulat anyagi helyzete még nem engedte volna meg azt, hogy a kérdést a maga hatáskörében és a maga erejéből oldja meg és így pusztán csak arra szorítkozott a társulat akkori igazgatósága, hogy megpróbálta az illetékes körök érdeklődését az ügy iránt felkölteni és a műépítészek útján a háztulajdonosokat arra kérni, hogy legalább néhány, a művészek igényeinek minden tekintetben megfelelő műterem építésére vállalkozzanak. Sajnos, a társulat közvetítése az egész vonalon eredménytelen maradt.

Ezt látva és a művészek mind hangosabban nyilvánuló panaszait méltányolva, a társulat 1897. évi igazgatósága elhatározta, hogy abban az esetben, ha a Kmetty-utca 29. és 31. számú üres telkeket, amelyek a város egy régibb közgyűlési határozata értelmében művészi célokra vannak fentartva, a várostól megkaphatja, magára veszi a vállalkozás kockázatát és a maga erejéből építtet egy műteremházat, amelyben a művészek közül legalább néhányan otthont és hajlékot találjanak.

Miután a kezdeményező lépések ebben az irányban megtörténtek, a társulat igazgatósága egy fővárosi műépítész által terveket dolgoztatott ki, hogy ezek kapcsán a vállalkozás költségei iránt magának tájékozást szerezhessen. A tervek azonban az illetékes művészeti fórumok tetszését nem nyerték meg s így újabb tervek készítéséről kellett gondoskodni.

Időközben az igazgatóság benyujtotta a székesfővárosnál az említett telkek átengedésére vonatkozó kérvényét, amelyre azonban egyelőre csak egész általánosságban azt az elvi választ kapta a tanácstól, hogy a terv az illetékes körökben meleg fogadtatásra talált, de végleges döntést a tanács csak a társulat által benyujtandó részletes tervek és javaslatok alapján hozhat.

Ekkor az igazgatóság az égető kérdés megoldását lehetőleg siettetni óhajtván, felkérte Kann Gyula műépítészt a tervek elkészítésére s a hamarosan elkészült terveknek a társulat művészeti bizottságai által történt elfogadása és jóváhagyása után, újabb kérvénynyel járult a székesfőváros tanácsa elé, a Kmetty-utcai telkek átengedése iránt.

E másodízben beadott kérvény kapcsán, a társulat 1899. évi április hó 23-ikán tartott közgyűlése a választmány javaslatára felhatalmazta a választmányt arra, hogy a székesfőváros kedvező határozata esetén a telkeknek akár örökáron, akár használatra való átvétele iránt a szerződést megköthesse, továbbá, hogy az épület létesítésére felhasználhassa a társulat kezelése alatt álló művészi segély- és nyugdíjalapot, a jótékonycélú állami sorsjátékból képzőművészek nyugdíjalapja javára adományozott összeget, végül a kiállítási jutalékból a művészek által a nyugdíjalaphoz adott összegeket, amelyek körülbelől 120,000 koronát tettek ki. Föl-hatalmazta továbbá a közgyűlés a választmányt arra is, hogy az összegek szükséges kiegészítése végett 50—60,000 koronáig terjedhető kölcsön vegyen föl és az így létesítendő műteremházat teljesen tehermentesen átadja a művészi segély- és nyugdíjalapnak.

Ekkor azonban a műteremház létesülése még mindig messze volt a megvalósulástól. A székesfővárosnál ugyanis közel két és fél esztendeig elhúzódott az ügy, míg végre 1901. évi április 17-ikén a városi közgyűlés meghozta határozatát, mely a tanács nagylelkű javaslatával szemben úgy szólott, hogy a székesfőváros átengedi ugyan a telkeket a társulatnak, de csak bizonyos előre meghatározandó évek tartamára, melyek leteltével az egész ingatlan tulajdonjoga a székesfővárosra szállana vissza.

Az ügy ebben a stádiumában az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat 1901. évi április 21-ikén tartott közgyűlése elé került, mely a választmány javaslatára kimondotta, hogy a székesfővárosnak ezt az ajánlatát, mely a művészi segély- és nyugdíjalapot a legnagyobb mértékben veszélyezteti és a székesfővárosnak úgyszólván kiszolgáltatja, semmi szín alatt el nem fogadhatja és az 1899. év április 23-iki közgyűlésen hozott határozat megújításával felhatalmazta a választmányt, hogy amennyiben a székesfővárostól kedvezőbb határozatot nem kapna, más alkalmas módon gondoskodjék megfelelő telekről, amelyen a műteremház a művészi segély- és nyugdíjalap minden veszélyeztetése nélkül mielőbb felépülhetne.

Ezután a társulat igazgatósága, meggyőződvén róla, hogy a székesfővárostól kedvezőbb határozatot nem kaphat, az időközben beérkezett ajánlatok közül azt, amely a Gellérthegy déli lejtőjén, a Kelenhegyi-úton kinált egy telket megvételre, a választmány elé terjesztette s az 1901. évi június 21-ikén tartott ülésből kifolyólag kapott felhatalmazás alapján, a tulajdonosokkal az adásvételi szerződést 1902. évi július 2-ikán megkötötte és a $740^{60}/_{100}$ □-öl kiterjedésű telket 40,000 korona vételáron megvásárolta.

JUHÁSZ ÁRPÁD VÁZLATKÖNYVÉBŐL

Ez a telekcsere az eszme megvalósításának csak előnyére vált, amennyiben az új telek kiterjedése lehetővé tette, hogy rajta olyan épület emeltessék, amely tizenkilenc műtermet és egy lakást foglaljon magába, míg a régi tervek csak tizenkét műteremről szóltak.

Kann Gyula műépítész időközben sürgősen elkészítette a megvásárolt telken építendő műteremház terveit és folyamodott a székesfővároshoz az építési engedély elnyeréséért. A tanács az építési engedély kiadását, az építési szabályzatra való hivatkozással, mely a villa-rayonokban kétemeletes ház építését tiltja, megtagadta, erre vonatkozó határozatát azonban a társulat a Fővárosi Közmunkák Tanácsához megfölebbezte és a Közmunkák Tanácsa az építési engedélyt a Társulatnak 1902. évi augusztus 28-ikán megadta, úgy, hogy hosszú vajudás után az építkezésnek immár semmi sem állott az útjában.

Az építkezést Kann Gyula tervei szerint azonnal megkezdték, úgy, hogy az épület még 1902-ben tető alá került és 1903. évi augusztus hó 1-én teljesen készen átadható volt rendeltetésének.

Megjegyzendő még, hogy időközben az építési költségek födözésére szükséges kölcsön fölvétele a társulatra nézve fölöslegessé vált, mert a társulat Andrássy-úti bérháza eladatván, a társulat ennek vételárából hasította ki a még hiányzó összeget.

A kétemeletes műteremház, mely a Ferenc József-híd budai környékének egyik legszebb ékessége, minden tekintetben a legmodernebb kényelemmel van berendezve és úgy művészies külseje, mint célirányos beosztása és ízléses berendezése révén tán egyedül áll a maga nemében az egész kontinensen. Az épület földszintjén lévő lakás, az összes szükséges mellékhelyiségekkel fölszerelt négy szobából áll, a műtermek közül pedig kettőnek a kivételével mindenikhez egy szoba és egy fürdőszoba készült. Az összes helyiségekbe úgy a légszesz, mint a villamos világítás be van vezetve s úgy a műtermek, mint a lakás amerikai szerkezetű és anthracittal fülő kályhákkal vannak fölszerelve.

Az új műteremházban ezidőszerint a következő művészek dolgoznak: Bezerédy Gyula, Dudits Andor, Gergely Imre, Glatter Ármin, Grosz Aladár, Grünwald Béla, Kimnach László, Kacziány Ödön, Madarász Viktor, Karvaly József, Nagy Zsiga, Ujlakyné Madarász Evelin, Reich Kálmán, Tarján-Huber Oszkár, Tölgyessy Arthur és Zombory Lajos.

Az új műteremházban a legdrágább műterem évi bére 880 korona, a legolcsóbbé pedig 510 korona s így az új intézmény minden tekintetben megfelel annak a célnak, amelyre készült, hogy tudniillik alkalmas, jól világított, tágas és olcsó műtermekkel szolgáljon a magyar művészeknek.

ÚJ EMLÉKMŰVEK. Október és november hónapban négy művészi becsű emlékműről hullott le a lepel. A sorrendben az első a nagyatádi Kossuth-szobor, Horvai János bronzműve,

Művészet 1903.

67.

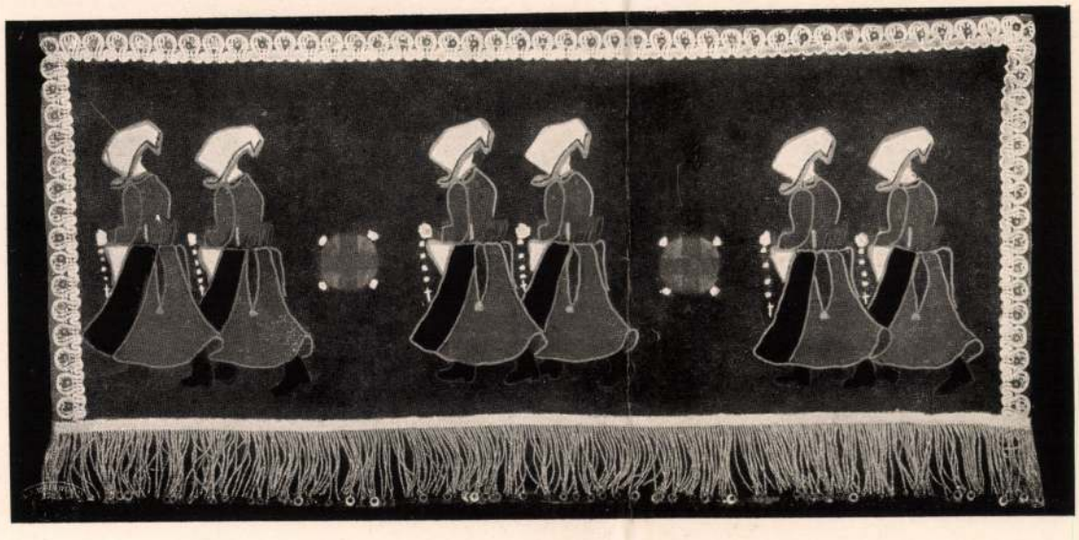

68.

67—68. Juhász Árpád: Matyó figurák (festett fa) és színes posztófaldísz.

67—68. Figures rustiques hongroises (bois peint) et broderie.

Magyar Iparművészet

1913.

Witzel

69.

70.

Witzel

Hohlwein

71.

69—71. Az üzleti grafikai kiállítás müncheni csoportjából.

69—71. Affiches allemandes.

AZ IPARMŰVÉSZET KÖNYVE. III. KÖTET.

Társulatunk nagyszabású vállalkozásának, Az Iparművészet Könyvének II. kötete 1905-ben jelent meg. Röviddel azután meghalt felejthetetlen elnökünk Ráth György a könyv szerkesztője s hogy páratlan energiáját elveszítettük, már-már attól tartottunk, hogy nagy művét befejezni sohasem leszünk képesek. Semmi sem könnyebb nálunk, mint a tudomány bármely ágában népszerű összefoglaló munkát nyélbeütni. Annál nehezebb azonban ilyen munka megírására igazán rátermett szakembereket összetoborozni. Amikor könyvünk második kötete megjelent, a harmadiknak tervezete már régen készen volt s anyagát még Ráth György osztotta széjjel a munkatársak között, akiket nagy művének befejezésére megnyernie sikerült. Alig halt meg azonban kiváló elnökünk, a munkatársak egy része is feloldottnak érezte magát igérete alól s a közreműködésről rövidesen lemondott. Amíg új s azoknál nem kevésbbé jeles szakembereket szereztünk, a már kész értekezések, amelyek egy része a II. kötet számára készült, de onnan kiszorult, apránkint elavultak, úgy, hogy ezeket is újból kellett megiratni, vagy legalább is átdolgoztatni. Hogy erre a szerzők nem szívesen vállalkoztak, azon alig csodálkozhatunk. Amily arányban az új cikkek megírása haladt, olyan arányban avultak el a régiek. Ebből oly vége beláthatatlan circulus vitiosus keletkezett, hogy Ráth György utóda a könyv szerkesztésében, Éber László, végezetül is nagy elfoglaltságára való hivatkozással lemondott tisztjéről. Társulatunk kérésére akkor Divald Kornél vette kezébe a könyv ügyét, aki minden idejét ennek szentelve s az energikus munkában Ráth György nyomdokain haladva, alig másfél esztendő alatt, a mult év június havában óriási kész anyagával együtt sajtó alá rendezetten adta át a munkát az Athenaeum-nyomdának. Ez utóbbi közel egy esztendőn át fáradt azon, hogy a harmadik kötet az előző kettőhöz méltó s Ráth György nagy művének külső kiállításában is minden tekintetben kifogástalan betetőzése legyen. A harmadik kötet szerzői értekezéseik megírásánál ugyanazt a módszert követték, amely az első két kötetben már bevált. Az iparművészet egyes technikai anyagának és ez utóbbi feldolgozásának ismertetése után magának a technikának műtörténelmi fejlődését írták meg s végül az idevágó emlékek és modern munkák nyomán a technika magyarországi fejlődését és mai állását. Kivételt csak a fémek feldolgozásával foglalkozó műiparágaknál kellett tenni; elsősorban azért, hogy az ismétléseket elkerüljük. A kötet felerésze ezekkel foglalkozik s épp azért bevezetésül a fémek szerepéről az iparművészetben és ezek feldolgozásának módjáról Edvi-Illés Aladár külön tanulmányt írt, amelyben a kiváló szakember és író vonzó előadással ismerteti meg az olvasót mindazzal, amit az iparművészet idevágó alkotásainak nagyobb megértése szempontjából tudni kívánatos.

A legelőkelőbb iparművészeti technikáról, az ötvösségről Mihalik József, ezen a téren legkiválóbb specialistánk írt monográfiát, amelyben anyagán korlátlanul uralkodva elsőbben is a bizsutteriáról szól, az ékszerekről és a drágakövekről. Majd a tulajdonképpeni ötvösséggel foglalkozva, végig vezet ennek a nemes technikának egész multján, kezdve az őskoron napjainkig. Főbb korszakainak méltatása nyomában mindenütt a magyar ötvösség dicső műtörténelmi szerepéről is behatóan emlékezik meg s végül a modern ötvösséget is méltatja. Ugyanilyen módszer szerint tárgyalja Éber László dr. a bronz és az ón szerepét az iparművészetben. A mesteri összefoglalásnak valóságos remeke ez a kis monográfia, amelyet Csányi Károlynak, az Iparművészeti Múzeum igazgatóőrének a vasművességről szóló, nem kevésbbé alapos tanulmánya követ.

A következő cikk a zománc monográfiája s szerzője ismét Mihalik József, aki erről évek előtt már könyvet írt. Ennek anyagát a kutatás újabb eredményeivel együtt találjuk meg itt rövidebb, de azért minden tekintetben kimerítő összefoglalásban. Az üveg technikájáról és remek műveiről Divald Kornél írt könnyen áttekinthető monográfiát. Alaposság tekintetében vele vetekedik Gulyás Pál dr. munkája a könyvkötésről. Ezt a nálunk bízvást alapvetőnek mondható tanulmányt — legbonyolultabb iparművészeti technikának, a textilis művességnek az ismertetése követi, amelynek óriási anyagával ketten, Mihalik Gyula az iparművészeti iskola tanára és Török Kálmán birkóztak meg. Török Kálmán a szövés és rokon technikáinak technológiáját, a szövés és a szőnyeg történetét s a monográfia utolsó fejezeteként a textilis művészet magyarországi fejlődését tárgyalja. Mihalik Gyula a hímzés és a csipke fejlődéséről ír s ennek a két szép technikának legkiválóbb emlékeit mutatja be fejtegetései folyamán. Mintegy pillantásul a jövőbe Az Iparművészet Könyvét Nádai Pál dr.-nak, a jeles esztétikusnak következő című cikke zárja be: Iparművészeti törekvések a huszadik században. A modern iparművészetről szóló tudnivalók kitűnő összefoglalása az a tanulmány, amely, amint

Matyóviselet. Juhász Árpád rajzai.

Costumes des paysans hongrois.

már erre utaltunk, az iparművészet fejlődésének jövőbeli lehetőségeire is kiterjeszkedik. S ezzel végére értünk nagy munkánk tartalma fölsorolásának. A monográfiák szerzőinek fejtegetéseit 352 szövegkép és 75 képmelléklet, ez utóbbiak sorában három színes, kíséri és teszi még tanulságosabbá. Külön elismerés illeti az Athenaeum-nyomdát, mely szokott gondosságával végezte a mű nyomását; ugyanő intézi annak könyvárusi terjesztését.

Az Iparművészet Könyve III. kötetének terjedelme 636 oldal, vagyis valamivel több mint 40 ív. Társulatunk tagjai az Országos Iparművészeti Társulat igazgatóságánál (IX., Üllői-út 33-37.) a harmadik kötetet 11 kor. 50 f. kedvezményes áron rendelhetik meg. A kötet bolti ára 16 K. Az egész mű bolti ára 48 K. A Társulat tagjai mind a három kötetet együtt 34 K. 50 f.-ért kapják. Melegen ajánljuk Társulatunk e nagy anyagi áldozatokkal és lelkes és szakavatott munkával létesült maradandó értékű kiadványát olvasóink figyelmébe. Gy.

JUHÁSZ ÁRPÁD: A MATYÓVISELET DEKORATÍV SZÉPSÉGÉRŐL.

A díszítőművészet elemeit tudvalevőleg a mértani formákon kívül nagyrészt a növényi és állatvilágból veszi; ezeket gyúrja, alakítja a díszítőművész évezredek óta. E motívumok mellé sorozhatnók az ember viseletében megnyilatkozó és aránylag kevéssé kihasznált formai szépet is díszítő elemként.

Már magában a ruha egyszerű megoldásában is alkalmas díszítési feladatokra; a célszerűségi szempontokból ruhadarabokkal tagozott emberi alak, úgy ahogy követi vagy eltakarja annak formáit, gazdag anyagot szolgáltat, mely még gazdagabbá válik, ha a ruházatra öntudatosan alkalmazott díszítéseket, hímzést, sujtást, rojtozást, csipkét stb. hozzávesszük.

A népviselet az, ami itt elsősorban érdemes a tanulmányozásra sokféleségénél fogva.

Hosszú idők próbálgatásának eredményekép jelenik meg előttünk egy ilyen népviselet; nagy tényezők dolgoztak rajta; a hagyomány, szokás, éghajlat s egyéb életviszonyok. Az emberi test födése, egyes részeinek hangsúlyozása vagy elrejtése volt mindig a vezetőgondolat ezeknél a feladatoknál, amiket az emberi szellem a legkülönfélébb változatokban oldott meg.

Igen érdekes, különös ilyen megoldási módot mutat a mi matyó (mezőkövesdi) népviseletünk.

Ennél (különösen a nők ruháinál) a test alakja nagyon el van födve, beburkolva, alig látszik belőle valami, s ami itt igazán érvényesül, az maga a ruha, a ruhának a dekoratív kiépítése, mondhatni a test formáinak rovására. A ruha, a „gúnya“ csakugyan a legfontosabb a matyók életében, ezért fáradnak, dolgoznak, nagy áldozatot hozva öntudatlanul, de belső érzésektől ösztökélve a nemzeti géniusznak; nagy erkölcsi, gazdasági, művészi erők, értékek kitevője ez a szertelen fényűzés, ami e viseletben megnyilatkozik.

Matyóviselet. Juhász Árpád rajzai.

Costumes des paysans hongrois.

Talán a legszebb e viseletnél a menyecskék ruhája. A hosszú rojtú „csavarintós“ kendő színes keretkép veszi körül a fejet, szokatlanul megnagyítva annak alakját, a rojtok szerepelnek itt, meg a méhkasalakú „tok“. Ebbe van a haj beleszorítva s ez a fejnek bizarr, hegyes kúpban végződő befejezést ad; csak az arc fedetlen; még kevesebb látszik a fejből a nagy, színes, ünnepi sátoros fejkendők alól, amely mint valami tető födi be a fejet s messzire kiálló szélei az azokat szegélyező hosszú rojtjaival valóságos ereszt képezve.

Különösen hátrafelé nyúlik ki erősen az alája kötött jól keményített fehér kendő és papírbetétek s még inkább a „tok“ segítségével; a fej mozdulata e kendővel annyira hangsúlyozva van, hogy nagy távolból is észrevehetők a legcsekélyebb helyzetváltozások is.

A felső testet lazán fedi a rékli, a „litya“, a mellek semmit sem látszanak; a dagadó papirbetétes, keményített litya-vállak messze kiugranak, kiszélesítve a felső testrészt, szabályosan szedett redői a színes tarkaszövetek virágait összefüggő sávos színfolttá egyszerűsítik. Többsoros színes csipkék s azokra boruló szalagok fejezik be az ujjat a könyök fölött, ahonnan kezdve fedetlen a kar.

A csípőben szűk, szabályosan szedett redőjű szoknya, lefelé harangosan kiszélesedik (a „höndörgő“) egész a bokáig ér, a lábaktól csak a kopogó csizmák orra látszik; az alsó kiszélesedését a szoknyáknak, a 100 métert is meghaladó fodrok okozzák. A járásnál szép hullámjátéka van e nagy súlyt képviselő (20-30 kgmot is nyomó) s a szoknya alól felvetődő fodroknak; az ülésnél pedig e fodrok párhuzamos színsávú virágokra emlékeztetnek. A szoknya alját szalagokkal, bársonnyal szegélyezik be, és pedig úgy, hogy már messziről látható legyen; sötét alapú szövetet világosan, s világosat sötéten díszítve. Itt is, mint a „litya“ vállánál a virágos mintás szöveteket (egész egyszínüeket felső ruhánál nem is használnak) a szabályos redőkkel tudatosan úgy alkalmazzák, hogy a virágok foltjai sűrün egymás mellé sorakozva egyöntetű színsávokat képeznek.

Igen jellemző a mellre boruló nagy rojtos kendő, mely szintén pontos redőkbe szedve, belül több csak a kendő alapszínét mutatja, aztán az összefolyó virágfoltokat, erre szalagok és a sohasem hiányzó „csillagok“ szegélyzete következik; ez utóbbiakat maguk varrják a kendőre, jól megfontolt színárnyalatokban. Éppúgy maguk hálózzák rá a hosszú rojtokat is „belinából“ (berliner) s az öltözködésnél gondjuk van arra, hogy az ingvállat csak egy-két kisebb rojtpamat takarja, hogy így annak színe is érvényesüljön. Hátul a kisimított kendő csücskén levő virágok teljesen érvényesülnek s csak lányoknál födi azt is a hajfonat kettős szalagja.

Kötényt kétfélét is viselnek, az ünnepi szélesráncut és a hétköznapi símát. Különös, hogy míg az ünnepit csak szalagokkal, ezüst zsinórokkal díszítik, addig a hétköznapira gazdag, széles hímzésű (gyapjú vagy selyem) nagy virágokból álló díszítés kerül. Templomba mindig ebben mennek, ez van felül és rendesen több párhuzamos, bokáig érő széles, szabadon csüngő szalag födi. A hímzett kötény ilyenkor alul van, a templomi kötény aztán lekerül, de a hímzett kötény mindig rajtuk marad még a munkánál is, gyermekek, kislányok abban játszanak; utcára ki nem mennének anélkül.

A kötény alapszíne a fekete, mely mintegy

basszusát képezi a sok élénk magasabb hangoknak megfelelő szineknek; s ez, míg egyrészt kiemeli a szineket, másrészt a szinek tarka hatását tompítja, a szemnek jóleső nyugvópontot képezve. A legények félrecsapott virágos tollas árvalányhajas fekete magas kalapja csak éppen hogy ül a fejük tetején, jól kifejezve büszke „karga“ voltukat. Külön szalag szorítja hátul a fejükre, hogy le ne essék. Nagyon szépen érvényesül ezeken a fagbaszabadt legényeken a hímzett legénying, a csaknem bokáig érő s így a kart teljesen elfödő ujjak könnyű perkál anyagának mintegy nehezékét képezik a vörös pamut- vagy selyemhímzések és a súlyos horgolt szegélyek. A különböző karmozdulatoknál a legváltozatosabb formákban esik a széles ingujj, részben vagy egészen elfödve a legényt, miközben a hímzés teljes nagyságában láthatóvá lesz. A kötözködésben ferdén betüzött színes hímzésü zsebkendő, a mélyen lekötött, csaknem a földig érő, gazdagon hímzett aranyrojtos kötény, annak piros és még külön alkalmazott széles díszszalagja, a rojtos sokráncú gatya, a magasszárú csizma, mindmegannyi jó dekoratív elem. — A többi ruha is, mint a gyermekek zubbonya, a díszes szűr, suba, ködmön, a bizarrfodrú „rékli“, úgy díszítésében, mint szabásában kiváló s az eleven alakon megnyilatkozó dekoratív szépsége pedig mindezen ruhadaraboknak valóban elsőrangú. — Ezekből mutatunk be egy sorozatot, hogy a mondottakat igazoljuk.

Matyóviselet. Juhász Árpád rajzai.

Costumes des paysans hongrois.

40.

40. UNDI S. MARISKA:
LABDÁZÓ MATYÓGYERMEKEK,
VÍZFESTMÉNY.

ENFANTS JOUANT
À LA BALLE.

42.

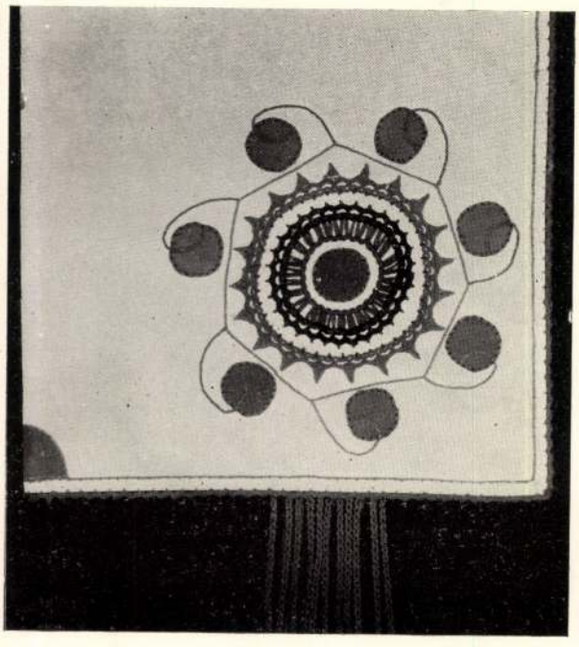

41.

41. UNDI S. MARISKA:
APPLIKÁCIÓS PÁRNA.
COUSSIN AVEC
APPLICATIONS.

42. UNDI S. KARLA:
HIMZETT TAKARÓ SARKA.
COIN D'UNE COUVERTURE
BRODÉE.

43.

43. JUHÁSZ ÁRPÁD:
TRENCSÉN. CERUZARAJZ.

RUINES DE TRENCSÉN.

44.

44. JUHÁSZ ÁRPÁD:
ESZMÉNYI TÁJKÉP.

PAYSAGE DE FANTAISIE.

Magyar Iparművészet
1909.

IPARTÖRVÉNY ÉS IPARMŰVÉSZET.

IRTA: LENGYEL GÉZA.

MAGYARORSZÁG gazdasági életének nagyon fiatal, de annál erőteljesebben fejlődő ágát, az iparművészetet, ezt a számtalan fajtájú és formájú alkotást magába foglaló tevékenységet, a kultúra, a szellemi fejlettség, a jó ízlés, a szépérzés szempontjából szokás mérlegelni és méltányolni. Tökéletesen megérdemli ezt a méltánylást, sőt sokkal többet érdemel. Nem szabad megfeledkezni szigorú gazdasági, pénzügyi, materiális jelentőségéről. A művészet fogalma alá tartozó dolgokat, akár itt készültek, akár külföldről importáltak, egyforma mértékkel mérik. Egyforma nagy követeléseket állítanak fel velük szemben, mert az artisztikus viszonyok megállapításához szokott szem nem hajlandó érzelmi okok miatt elnézőbb lenni. A magyar iparművészetnek nem azért vannak jelentős sikerei, mert magyar, hanem mert szunnyadó energiákat, talentumokat sikerült felkeltenie, mert újat, eredetit, és művészit produkálván, teljes versenyképességet szerzett magának. Semmiféle jelszó, iparpártolás, támogatás, szubvenció úgy fel nem lendíthette volna a magyar művészi ipar termelését, mint az a tény, hogy belső érték és piaci ár tekintetében külföldi versenytársánál előnyösebb. Az egész vonalon nehéz a helyzete az úttörő belföldi produktumnak. Mégis, aránylag könnyebb, amikor külső tulajdonságok, ízlés, megjelenésbeli választékosság segítik. Évről-évre emelkedő számok mutatják, hogy a magyar művészi ipar kihasználta ezt az előnyt és nagyrészt a maga erejéből figyelmet követelő tényezője az egész magyar termelésnek.

Az iparművészet boldogulásának főfeltétele — a művészet. Ezeken a hasábokon nem kell magyarázni, mit ért alatta a kéz és az elme együttes munkájának megbecsüléséhez szokott szem. Nem csupán a formák kigondolását érti. Érti az anyag jóságát, megbecsülését, a teljes mesterségbeli készséget; a művészi intuicióval való teljes harmóniát. Az egész tevékenységnek egyformán fontos részei a paragrafusokon, szabályokon felülemelkedő művészi megformálás és a mesterségbeli feltételek. És az egész boldogulásához hozzátartozik, hogy a mesterség, az előállítás, az ipar, értékesítés népszerűsítés útja szabad és kellőképpen megvédelmezett legyen. Egyszóval, hogy amikor materiális szempontokból iparral foglalkoznak, meg ne feledkezzenek a művészi iparról, amolyan helytelenül alkalmazott túlbecsülés miatt, amely mindazt, ami művészi, a köznapin, a megszokotton felül emeli. Nagyon aktuális ez a figyelmeztetés most, amikor az egész ipari közvélemény egyre élénkebben foglalkozik az *új ipartörvény tervezetével*.

Ez az ipartörvény terjedelmes mezők felől intézkedik, átlagos és materiális szempontok szerint. Nem a legideálisabb és nem a legkívánatosabb, hogy bevonja a paragrafusokban is finomabb és szubtilisabb bánásmódot igénylő iparművészetet. De semhogy minden védelem és méltánylás nélkül maradjon, bizony nagyon szükséges volna, ha jobb híján és a jobb megérkeztéig az ipartörvény gondoskodnék egyes speciális érdekeinek védelméről. Az iparművészet fejlődése talán már a legközelebbi időben amúgy is meghozza bizonyos jogok rendezését és talán nem csalódunk, ha feltételezzük, hogy *a szerzői jog* kérdése lesz ezek között a legsürgősebb. Ma még nem annyira égető. Nem azért, mintha visszaélések, plagizálások, silány utánzások fölös számmal ne fordulnának elő, hanem mert nem figyelnek még eléggé rájuk, nem veszik észre és nem is üldözik kártékony, ízlést és üzletet rontó mivoltukat.

Az iparművészeti alkotásnak ez — ha egyáltalában lehetséges a szétválasztás — nem a mesterségbeli, hanem a „szellemi" oldala, már pedig az ipartörvény-tervezet már második szakaszában kiveszi intézkedéseinek hatálya alól „a tudományos, *művészeti* vagy egyéb szellemi foglalkozásokat, amennyiben azoknak *túlnyomólag iparszerű* keresetűzésre alapított vállalkozásszerű jellegük nincs". Már most lehet azon vitatkozni, mennyiben helyes ez a megállapítás, ez a kivétel, mennyiben nem. De ha már megvan, szükséges volna szabatosabb és félreérthetetlenebb meghatározása. Bizonyos megszorítása annak, mit lehet a művészi jelző alá vonni, nehogy alkalom adtán nagyon selejtes és távolról sem artisztikus iparkodások kérkedjenek vele és bújjanak ki esetleg a segítségével törvényes kötelezettségek alól. Annak meghatározása, hogy mi *művészi*, csaknem lehetetlenül nehéz. De bizonyos — tág — határvonalak mégis húzhatók és ezek nélkül ez az ezerféleképpen értelmezhető

28. JUHÁSZ ÁRPÁD RAJZA.

Magyar Iparművészet
1909.

29.

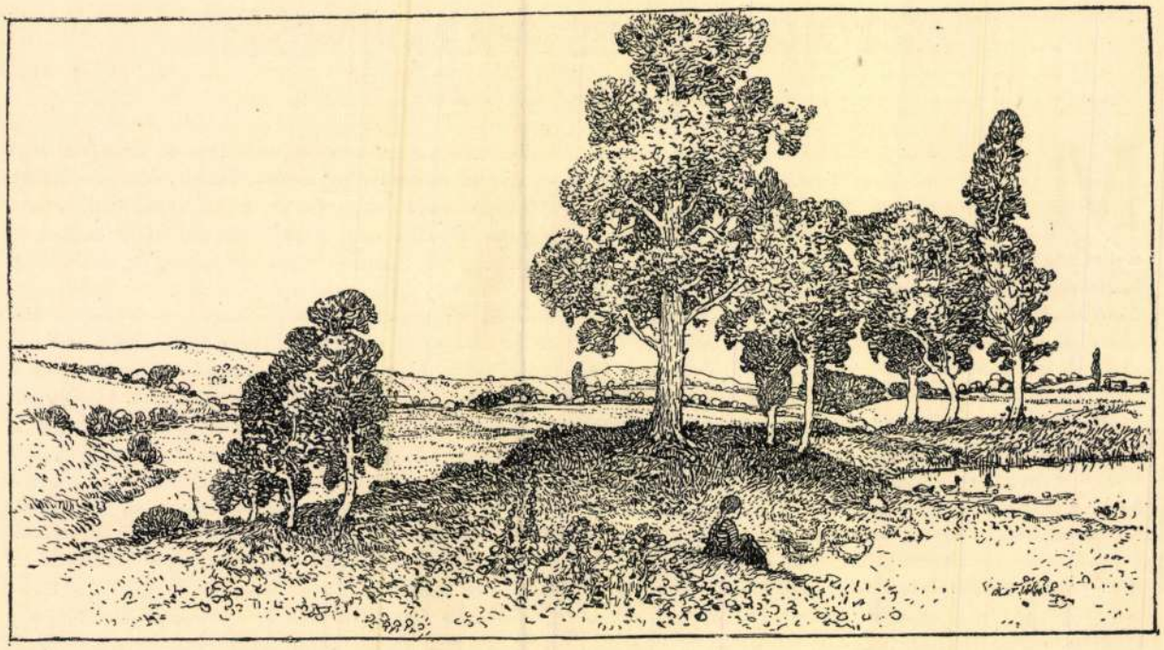

29. JUHÁSZ ÁRPÁD RAJZA.

fogalom tételes törvényben alig szerepelhet. Hasonlóképpen pontosabb értelmezésre szorul, mikor véli a törvény magát a művészi foglalkozást, mondjuk a tervezést, kigondolást, megmintázást iparszerüen, vállalkozás módjára üzőlnek. A szigorú tudomány és annak gyakorlati felhasználása meglehetősen differenciálódott. Vannak ugyan vegyészeti laboratóriumok, ahol egyformán dolgoznak a teória és a gyártás számára, de ezek ismerős, besorozható tipusok, ezekről tudjuk, hogy magát a tudományos vizsgálatot is — egyébként tökéletes fokon — vállalkozásszerüen üzik. A művészet ilyen kifejlett tipusokat nem ismer és sokáig nem is fog ismerni. A pompás szőnyegtervek kigondolója holnap arcképeket fest, holnapután mohos faragványok után kutat. Nem volna jó, ha szabad tevékenységét hatóságok valahol akadályoznák, ipartörvényi paragrafusokat húznának rá, csak azért, mert csakugyan asztalok, bútordarabok, cserepek, edények készítésénél működött közre — minden ipari jogosítvány nélkül. Kontároktól, tudatlanoktól az egyszerű mesterségeket is alig lehet megvédeni, a finomabb érzéket, talentumot követelő alkotás pedig éppen ki van téve a szélhámosságnak, amely megtéveszteti a gyengébb ízlésű vásárlót. A szép megértésének terjedése, népszerűsítése sokkal inkább segít ezen a bajon mint bármilyen tételes törvény. Az a fontos, hogy aki csakugyan kiemelkedik, aki a termelés csúcsán van, aki fejleszti, előre viszi a produkciót, azt véletlenül ne akadályozhassa kicsinyes sablón, félremagyarázható törvény. Ebből a szempontból túlságosan szigorúnak kell tartani a tervezet 168. szakaszát. Eszerint „építési tervek készítésével és .... értékesítésével csak olyan építőmesterek foglalkozhatnak, akiknek *építészi* vagy *mérnöki* oklevelük van". Látszólag ennek a szakasznak nincs iparművészeti vonatkozása. De ez a kifejezés, hogy „építési tervek" jelenthet tervrészleteket is, iparművészeti részleteket, amiknek készítésétől nevet, becsülést szerzett iparművészeket kár eltiltani. A művészi szabadság általános szempontjából egyébként is nagy baj volna, ha tervek készítése mérnökök kiváltsága maradna. Hiszen a városi lakóházaknak, bérházaknak, családi házaknak valóságos technikai sablónjai alakulnak ki és ízlést, eredetiséget a művész önt beléjük, a művészre van szükségük, mellékesen attól, szerzett-e mérnöki oklevelet, vagy sem. Maga az építész is mindinkább speciális iparművészek segítségét kénytelen igénybe venni, vagy nehéz tanulással, az oklevélen jóval túl, iparművésszé válni, mikor látja, hogy mind erősebben követelnek tőle cifra homlokzatok helyett meleg, barátságos, minden részletéig átgondolt, artisztikus belsőt.

Az iparművészet fellendülésének nagyon jelentős tényezője, hogy építkezéseknél egyre több tere nyílik. Egyúttal szoros kapcsolatba kerül az építkezéseknél foglalkozó iparosok egyik régi problémájával, az *építési hitel* kérdésével. A tervezet 172. szakasza figyelembe veszi ezt a hitel-kérdést; ha nem is lép fel túlságos követeléssel, iparosokra, iparművészekre, akik költséges és fáradságos, teljes ambicióval végzett munka után gyakran évekig nem juthattak pénzükhez, mindenesetre megnyugtató, hogy bizonyos összeget — az építési tőke tíz százalékát — az állampénztárnál kell számukra biztosítani.

A tanítást, az oktatást illetőleg az ipartörvény-tervezet intézkedései nem vonatkoznak iparművészeti iskolákra. Érdekes azonban az összehasonlítás szempontjából, hogy az érettségi vizsga behozatalával és egyéb tantervi intézkedésekkel közelebb igyekszik hozni a tervezet a felső

ipariskolákat a középiskolákhoz. Az intézkedés nagyon helyes és bizonyára megokolt, de azt jelenti, hogy az ipariskolák anyaga nem bízik egészen az ipar felvevő képességében és más oldalról is biztosítani igyekszik magát. A kevéssé fejlett ipar a tudást még nem becsüli eléggé, a gyakorlati ismeretekkel pedig szükség szerint valamennyire hátramarad az iskola. Ezen a bajon általában csak nagyarányú fellendülés segíthet. Hanem azokban az iparágakban, ahol erről szó lehet, a művészi felfegyverezés az, amely az iskola emberének is előnyt és megbecsülést biztosít. Talán ennek a szempontnak kellő méltánylása hiányzik a nem szorosan iparművészeti iskolákból. Pedig a szabad, modern, friss, tehát versenyképes ízlés, alakítóképesség: ez az, ami előtt az iskolát mélységesen lenéző vaskalapos mester is meghajlik. Ami a magyar iparművészet előtt is megnyitja a sorompókat, feltárja a pénztárakat, keresztülsegíti az úttörés keserves idején.

AZ ORSZ. MAGY. IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁSAI.

A MŰVELT NAGYKÖZÖNSÉG részére rendezett eme ismeretterjesztő előadások sorozatát Sárosi Bella kezdte meg f. év január 7-én: „A csipke multja és jelene" című érdekes előadásával, melyet a nagyszámban megjelent, leginkább hölgyekből álló közönség nagy tetszéssel fogadott.

A csipke eredetét a hímzéssel és a rojttal hozta kapcsolatba. A csipke és hímzés oly közeli rokonok, hogy szinte lehetetlen őket egymástól elválasztani. Rövid történelmi visszapillantás után az előadó áttért a technikai ismertetésre, amit vetített képekkel illusztrált. A csipkének ma általában három fajtáját különböztetjük meg. Ezek: a varrott csipke, a vert csipke és a gép csipke. A hímzéshez legközelebb áll a varrott csipke. A varrott csipke készítésénél — ha nem a már kész alapra dolgozott reticelláról van szó — legelőször fehér papirosra lerajzoljuk a készítendő mintát. Ezt azután fekete papirosra fektetjük és puha nemezt alátéve, sűrűn átszurkáljuk. A reliefcsipkénél nem a szélső, hanem a középső körvonalat tűzdeljük át. A varrás a fekete papiroson történik. Ha alapul gépen készült tüllt veszünk, az így készült csipkét applikált csipkének nevezzük, de nem oly becses, mint az, amelyen még az alapot is kézzel varrjuk. Az alapra öltött minták adják meg a legtöbb csipke jellegét. Belőlük ítéljük meg, melyik országban, városban és mikor készültek. A varrott csipke legelőször Velencében emelkedett művészi tökélyre. Lassanként számos válfaja fejlődött: a reticella, a relief-csipke, a hálóalapú csipke és a buranoi csipke. A Valois-k és Medici-k uralkodása alatt érte el az arany- és ezüsthímzés, valamint a csipke divatja Francia- és Olaszországban legmagasabb fokát. E csipkék mintáját nehézkes rajzok adják, olykor domború virágokkal. A velencei csipkék mintái ma is ugyanazok, mint 300 évvel ezelőtt. Előállításuk rendkívül fáradságos, nagy ügyességet, pontos munkát és jó ízlést követel. A velencei csipkét jelenleg máshol is készítik, különösen Franciaországban és Belgiumban. A francia csipkeipart Colbert teremtette meg Alençonban, ahol alkalmas női munkaerő lakott. Velencei nők tanították meg az alençoni asszonyokat a csipkekészítésre. A velencei és alençoni csipke nyomán keletkezett a XVIII. század közepén a brüsszeli varrott csipke. A brüsszeli csipke mintái nem oly lendületesek mint a velenceié és nem oly kecsesek mint az alençonié, de mindkettőnél naturalisztikusabb. Itt lép fel először a point à l'aiguille. A guipure-csipke hazájának a fényűző Spanyolországot tekintik. A blonde-

30.

30. JUHÁSZ ÁRPÁD RAJZA.

csipke sárgás fonalból készül, ezért nevezik szőkének. Ez már tulajdonképpen vert csipke. Ezzel rokon a selyemfényű Chantilly-csipke.

A vert csipke tulajdonképpeni hazája Németalföld. Ennek a technikája általában ismeretes. A minta kialakulását erősen befolyásolta a varrott csipke. Azóta nagyot fejlődött, amióta megteremtették az ú. n. brüsszeli hálóalapot. Ezt főleg a maline-csipkénél alkalmazták. A hálós alapú vert csipkék közül művészi érték tekintetében kiemelkedik a valenciennes-csipke.

A magyar csipke multját meglehetős homály födi. Annyit tudunk, hogy már szent István hitvese, Gizella királyné, világhírűvé tette a point de la Hongriet. A XVI. századból maradt fenn egy rendelet, mely eltiltja a lányokat a csipkeveréstől. A nálunk népszerű zsubrikolásból fejlődött a rece-csipke. A vert csipkét nálunk a gombkötők és paszomántosok honosították meg. Mívelőik legtöbbször bevándoroltak. Igy keletkezett a soóvári csipke is, mely a XVII. századtól kezdve széles ez országban híres volt. Az utóbbi időben sok történt országszerte a csipkeipar fellendítése érdekében. E nagyfontosságú munkában résztvesz a kultusz- és kereskedelmi miniszterium, támogatva a magyar társadalom számos tagja által.

A második ismeretterjesztő előadást Margitay Ernő tartotta: „Izléstelenségek országa" címmel. A mindvégig érdekes és szellemes előadást a megjelent szépszámú közönség nagy figyelemmel hallgatta. Azzal kezdte, hogy: A hatvanas évek közepétől kezdve, mintha kiveszett volna a szépnek, a jónak szeretete. Bádogból való bálványokat építettek maguknak és azt imádták. Nagyapáink sokkal harmónikusabb életet éltek mint a fiaik az unokáik. Az előadó korholja a főváros közönségét, hogy jórészük nem méltó az ország kulturális vezetésére. Mert mit látunk? Utcák hosszú során végig régi paloták hitvány másolatai a bérházak, malterből való kőhalmazok. Gipszherkulesek és kariatidok birkóznak a kapuval, melynek egyik födísze a pléhből való oroszlánfej. A lépcsőházak márványfala a szobafestő verejtékes munkája. Szárnyas puhafa-ajtók a mázolólegény kegyelméből exotikus anyagot füllentenek, csak azért, mert ellenkezik a józan ésszel és mert ezer forint fizetésű hivatalnoknak derogál a puhafa környezetben lakni. A lakás belseje még szomorúbb. Ez az Izléstelenségek országa. Az előszoba fala botanikus kert. A szalón a legnagyobb szoba az egész lakásban. Ennek a szobának selyem a tapétája — papirból. Louis XV. a bútora. Az állótükör alatt zöld mohában százszínű csinált virág, a falon festett — gobelin. A szalónasztalkán „modern" üvegváza, tüskés oldalakkal, alul van a könyvtár, kevés, de válogatott munkával. A szobát számos csecsebecse díszíti, külföldön termett vásári portéka valamennyi. Legjellemzőbb a család büszkesége, a természetes színezésű törpécske, pipával a szájában. A szalónból az ebédlőbe nyílik az ajtó, ahová a szalón miatt a fürdőszobán át hordják az ételt. A tálalója a Pitti-palota motívumain van „szabadon" felépítve. A falon faburkolat van — festve. Felette olajnyomatok lógnak. Az üvegnemű „csiszolása" öntve van. Van dekorációs tányér is ezüstözött habarcsból. A legkisebb szoba természetesen a háló. Ebben a szűk odúban alszik a familia. Ezt a szobát szellőztetik legkevésbbé, mert drága a szén. Ez a szoba vendégségek idején a gardrob.

Azután folytatja: Magyarország a tornyos villák hazája, ahol minden nyugalomba vonult krájzler várúr akar lenni. S ehhez torony kell minden áron. Fő, hogy kívülről imponáljon a „kastély". Bent azután szakasztott az az izléstelenség dominál, mint a bérkaszárnyák lakóinál. Találó szatírával festi le az előadó az ilyen ház dolgozószobáját és leányszobáját. Sajnos, ilyen a magyar középosztálynak igaz színnel megfestett környezete. A magyarországi munkások tömegének lelki szükségleteit egyáltalán nem, vagy csak rosszul elégítették ki. Beigazolja, hogy lehet olcsón, művészi magaslaton álló bútort, képet, könyvet adni a munkás kezébe. Végül utat mutat, melyen, ha el nem érhető, de megközelíthető az élet szépsége. Elsősorban a józan ész szavára kell hallgatnunk. Utal a kalotaszegi nép házatájára. Azokban a házakban nincs egyéb, mint tisztaság, világosság, rend, egy csomó egyszerű jó bútor és régi varrottasok. Hogy egy szoba művészi szempontból szép legyen, elsősorban a rendeltetését kell kifejeznie.

Január 21-én tartotta Rerrich Béla: „Reneszánsz kertek" című, nagy tanulmányra való előadását, melyet a nagyközönségen kívül több szakember is végighallgatott. Az előadás vázlatos ismertetése a következő:

A reneszánsz kertek fejlődésükben bizonyos hasonlatosságot mutatnak a többi művészettel, de főleg az építészettel, amellyel már akkor annyira összeforrtak, hogy együtt fejlődtek, alakultak. S az egyetlen különbség, amely kimutatható, az, hogy míg a művészetek bizonyos átmeneti stílust mutatnak a reneszánsz föllépteig, addig a kerteknél a gótikából való ez az átmenet teljesen hiányzik. Ennek azonban az a természetes magyarázata, hogy a kertészet fejlődése ott folytatódik a reneszánsz-mozgalomban, ahol a rómaiaknál a birodalom bukása és a népvándorlás következtében megszakadt. Mert a várak és kolostorok falai mögött volt ugyan valami kertféle a középkorban, de az komoly számba nem vehető. Ezeknek a falaknak és a kemény, láthatatlan falaknak, amelyeket az elme állított föl — megdöngetése és lerombolása nagy harcba és elkeseredett küzdelembe került, de megtörtént és ettől a perctől kezdve a kertészet összefogódzott az építészettel.

Amíg a középkorban a templomépítészet divatozott, amely magától értetődően a közösség szolgálatára volt szánva, addig a reneszánsz a palotaépítészetet teremtette meg, amely az előbbivel ellentétben, a család számára készült, pazar nagyúri kényelemmel berendezve. Ezeknél az első reneszánsz palotáknál jelentkezik először, mint a kényelem netovábbja, a kis kiterjedésű kert, amely azonban teljesen alá van rendelve az architekturának.

Az olasz reneszánsz kert a palota körül terül el a legszigorúbb beosztással s csak a szabályos csoportoktól

első Petőfikiadás illusztrálásában, nemkülönben az Osztrák Magyar Monarchia Irásban és Képben című munkába is számos épület és városképet rajzolt.

A legutóbbi időkig az általa felfedezett művészi sokszorositási eljárások leirását tartalmazó mű sajtó alá rendezésével foglalkozott, amely hivatva van a művészi grafika terén korszakot alkotni. Mint grafikus a külföldön is kiváló hirnévnek örvendett. Ezen sokoldalú művészi és tanári tevékenységét az általános és szakkiállításokon számos dijjal, kitüntetésekkel, jury tagsággal méltányolták itthon és a külföldön is. Több izben való királyi elismerésen kivül 1910-ben udvari tanácsosi cimet nyert. Tagja volt az Orsz. Képzőművészeti és Közoktatásügyi Tanácsnak, a Szerzői jogi és a Rajztanárvizsgáló Bizottságnak, kültagja a Magy. Tud. Akadémia archeologiai bizottságának, a Grafikusok Országos Egyesületének pedig tiszteletbeli elnöke volt.

Utolsó másfél év alatt hosszasabban betegeskedett, de állapota Voloscából való visszatérése után fordult az utolsó hetekben válságosra. Május hó 30-án délután $^1/_2$4 órakor szeretett övéi körében csendesen hunyt el zebegényi nyaralójában. Halálát fenkölt lelkü özvegyén, Mihalovich Lujzán kivül, kivel a legboldogabb házasságban élt, négy leánygyermeke és fia siratják, egyik leánya dr. Bresztovszky Béla műegyetemi tanár neje, két leánya pedig tehetséggel foglalkozik az iparművészettel és festészettel.

TANULMÁNYOK
EGY FRESKÓHOZ

JUHÁSZ ÁRPÁD
RAJZAI

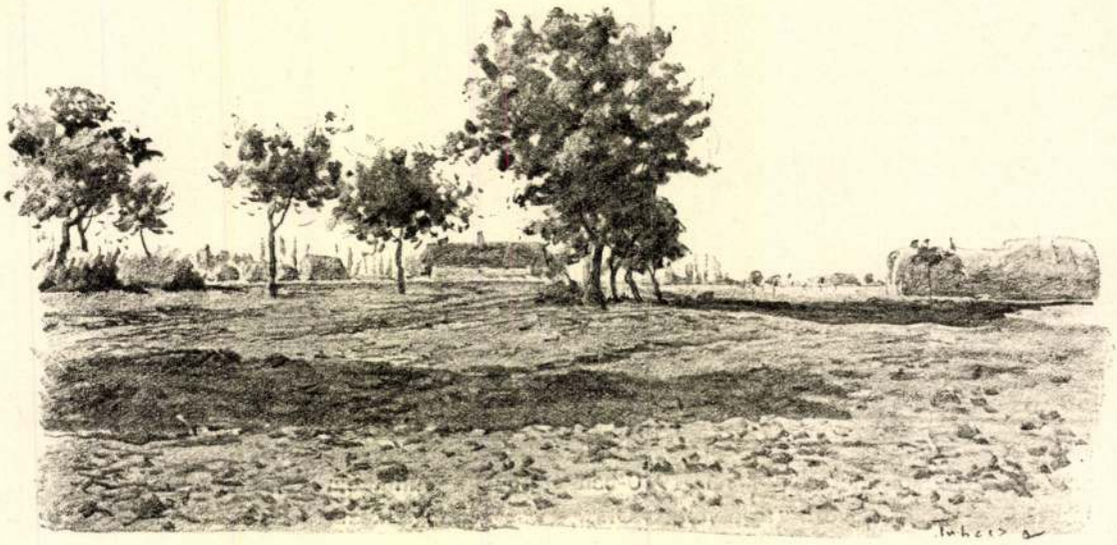

TÁJKÉP

JUHÁSZ ÁRPÁD RAJZA

tetvén ki, kiváló tanártársaival együtt, az iskola keretén túl messze kiható tevékenységet fejtett ki. A 70-es évek végén megnősült s nemcsak hivatala de családja révén is magyarrá válva, művészi kulturánk megalapozásában jelentékeny szerepet töltött be. 1874—76-ban a Képzőművészeti Főiskola épületének tervét készítette el beleértve annak külső és belső dekorációját, az igazgatói fogadóterem butorzatát. Azonkívül Toldi Ferencz síremlékének tervét. Ugyanez időben, a 70-es években készültek Budapest pályanyertes városrendezési tervei. 1880-ban készítette el a M. Á. V. nyugdíjintézete köröndtéri palotájának külső sgraffitto díszítését, mely műalkotás figurális részét barátja Székely Bertalan oldotta meg. E munka kivitelénél tanítványainak is juttatott szerepet. Ugyanezen évben készítette a magyar szent koronáról az első hiteles felvételeket.

A nyolcvanas években mint iparművészeti tervező-, aquarellfestő és illusztrátor működik s ez utóbbi tevékenységével kapcsolatban a művészi grafikával kezd foglalkozni. 1881-től az iparművészeti iskola szervezésében és művészi irányításában több éven át tevékenykedett. Ez évben Romer Floris és Zichy, majd később az Ybl emlékalbum tervezetét készítette el Ez utóbbinak tábláját tervezte, lapjainak dekorativ díszét és az összes aquarelleket ő festette. 1884-ben a kir. József műegyetem rajzi tanszékének ny. rendes tanárává nevezték ki, az általa ujjászervezett tanszék keretében az «ékítménytan», a «vizfestés, a grafikai gyakorlatok» cimű előadásokat vette fel és máig megtartotta. 1882-ben a selmecbányai erdészeti akadémia épületére szánt sgraffitto és egyéb dekorativ tervekkel volt elfoglalva, továbbá a régi egyetem, a Tudományos Akadémia nagy termeinek díszítésével is. 1884-ben az ötvösműkiállitás katalógusát egyedül, a magyar ötvösművészet remekeiről szóló kiadvány illusztrációit tanítványaival készitette, 1885-ben festette a főváros megbizásából Budapest ezidőbeli állapotát feltüntető nagyméretű látképét. Ugyanezt a tárgyat tanitványai segítségével az 1896-ik évi kiállitásra ismét elkészítette. Simor biboros érsek jubileumára felajánlott pásztorbot tervezete 1886-ból tőle ered. 1888-ban tervezte a Tisza Lajos albumot. 1890-ben a Műbarátok Egyesülete és magánosok számára készített apróbb iparművészeti tervezeteket. 1892-ben a koronázás 25-ik évfordulójára a székesfővárosnak diszfeliratához az aranytáblák tervét és a belső lapok rajzait úgymint 1894-ben Jókai diszpolgári oklevelének aranykeretét ő tervezte. Az orsz. millen. kiállítás diszokleveleit ő rajzolta Lotz Károllyal együtt. 1899-ben az országházról több nagy aquarellt festett. A 80-as évek közepétől maig számos rézkarcot, aquatintát stb. készített, hazai motivumokat, jelesen Budapestet és környékét örökítve meg. Már e tevékenységével kapcsolatos az illusztrátori tevékenysége. Közreműködött az

Művészet 1917

1914. 1. 2.

Mezőkövesdi menyecskék. Posztó alapon alakos hímzés Juhász Árpádtól.

Juhász Árpád

Juhász Árpád

JUHÁSZ ÁRPÁD
(Zombor 1863 – Budapest 1914)

Lotz Károly tanítványa volt. Tanulmányutakra Párizsba, Münchenbe, Bécsbe utazott. 1907-ben telepedett le Gödöllőn. A szövőiskola számára csak ritkán dolgozott, inkább a népművészetről vallott nézetei közelítették a gödöllőiekhez. Jelentős népművészeti gyüjtést végzett. Résztvett a Malonyay szerkesztette A magyar nép művészete című kötetek illusztrálásában. Élete utolsó éveiben Mezőkövesden tartózkodott, az ottani népművészet iránti csodálata hatja át iparművészeti munkáit.

Iparművészeti és monumentális művein (freskók budapesti és soproni iskolák számára) népművészeti motívumokat dolgozott fel és népszokásokat örökített meg.

Jelentősebb kiállításai: 1909-ben a Műcsarnokban a gödöllőiekkel, Tornyai Jánossal, 1912-ben Faragó Gézával a Nemzeti Szalonban. 1916-ban rendezte meg hagyatéki kiállítását Körösfői.

7. Zombori piac
   a/ ceruza p. 211x340 mm
   b/ ceruza p. 210x350 mm
   Gyöngyös, Gács Béláné
8. Kalotaszegi házak
   ceruza p. 170x356 mm. j.b.l. Juhász Á.
   Gyöngyös, Gács Béláné
9. Alföldi táj
   O.v. 21.5x39.2 cm.
   Budapest, Csobok Józsefné
10. Tájkép
    a/ toll, p. 98x345 mm. j.j.l. Juhász Árpád
    b/ tempera, p. 92x266 mm. j.b.l. Juhász Á.
    Gyöngyös, Gács Béláné
11. Akvarell
    Akv. p. 70x110 mm
    Budapest, Csobok Józsefné
12. Gödöllői parkrészlet
    ceruza p. 320x470 mm j.j.l. Juhász Á. Gödöllői parkrészlet
    Kiscelli Múzeum ltsz. 12.170

ÉLETRAJZI ADATOK, KIÁLLITOTT MŰVEK

FRECSKAY ENDRE
(Máramarossziget 1875 – Budapest 1919)

Tanulmányait az Iparrajziskolában kezdte, Bécsben és Münchenben folytatta. Igen sokat utazott, élményeit tájképek sorozatában örökítette meg.

Kezdetben a szolnoki művésztelep tagja volt. 1903-ban, a szolnokiak első kiállításán már szerepelt. Valószínűleg 1907-ben költözött Gödöllőre. Tájképeinek ettől fogva gyakori témája a gödöllői környezet.

Az első világháborúból súlyos elmebajjal tért haza, a lipótmezei tébolydában halt meg. 1919-ben a Nemzeti Szalon hagyatéki kiállítást rendezett műveiből.

1. Faliszőnyeg
   Kilim szövés. 123x212 cm
   Feit Magda, Szentendre
2. Holdvilágos táj. 1906.
   Kréta, p. 261x324 mm. j.b.l. Frecskay Endre 1906
   MNG ltsz. 1907–291
3. A szentjakabi tó. 1907.
   Pasztell, p. 268x325 mm. j.j.l. Frecskay Endre 1907
   MNG ltsz. 1907–292
4. Veranda a tengerparton. 1909
   O.v. 50x65 cm j.j.l. Frecskay Endre 1909
   Kecskeméti Városi Tanácsnál. Régi ltsz. 43(N:16)
   Kecskemét, Katona József Múzeum
5. Tájkép. 1912
   O.v. 60.5x91.5 cm. j.b.l. Frecskay Endre 1912
   MNG ltsz. 9376
6. Öbölrészlet
   O.v. 67.7x85.5 cm. j.j.l. Frecskay Endre
   MNG ltsz. 9710 T

KÖRÖSFŐI-KRIESCH ALADÁR
(Buda 1863 – Budapest 1920)

Tanulmányait a Mintarajziskolában kezdte 1880-ban Székely Bertalan tanítványaként. Gyakori vendég Székely szadai tanyáján is. 1882-től Lotz Károly festészeti gyakorló iskoláját is látogatja. 1883-ban kap rajztanári diplomát. A Képzőművészeti Társulatnak 1886-tól tagja.

1888-ban nevezték ki a Műegyetem rajzi tanszékén tanársegédnek. 1889-ben hosszabb külföldi tanulmányútra indul: a müncheni akadémián Liezen-Mayer Sándor tanítványa, Velencében Eugen von Blaas akadémiáján tanul és barátságot köt Tom von Dreger bécsi festővel. Az államtól római műteremösztöndíjat kap a Palazzo Veneziába. Rómában találkozik Szoldatits Ferenccel, Nagy Sándorral, Balló Edével, Paczka Ferenccel. Mintázással is foglalkozik.

Hazatérte után, 1893-tól Boér Jenőék gyakori vendége az erdélyi Tövisen és Diódon. 1897-től Lotz mesteriskolájába jár Székely Árpáddal, Vágó Pállal, Juhász Árpáddal. Technikai kisérleteket folytat.

A millenniumi kiállításra készíti első nagyszabású művét: Az 1567-i tordai országgyűlést.

1896-ban feleségével Olaszországba, Spanyolországba, Párizsba utazik. Párizsban beíratkozik a Julian Akadémiára.

Hazatérve sorozatban nagy megrendeléseket kap: 1897. falkép a pannonhalmi ezredéves emlékműbe, két falkép az Országházba (átadás 1902-ben), oltárkép az erdélyi Tövis templomának. Később megbízást kap a Zeneakadémia falképeinek elkészítésére (átadás 1907-ben). 1909-ben elkészíti a velencei magyar kiállítási pavilon mozaikjait. Megbízást kap a marosvásárhelyi Magyar Közművelődési Ház falfestményeinek elkészítésére (átadás 1913-ban). 1915–17-ig a temesvári szeminárium díszteremének freskóit készíti, közben festi a Színiakadémia Egressy-termét, a Mester utcai kereskedelmi iskola freskóját Budapesten.

1901-ben Gödöllőre költözik családjával, és 1904-ben megindul a gödöllői szőnyegüzem Körösfői szervezésében. 1907-től az Országos Iparművészeti Iskola tiszteletdíjas tanára. 1913-ban megalapítja a Céhbeliek művészegyesületét.

A világháborúban hadifestőként az isonzói harcok színterén jár. 1918-ban tagja lesz a Nemzeti Tanács Irodalmi és Művészeti Szaktanácsának. A Tanácsköztársaság felmenti a gödöllői szövőműhely vezetése alól. Gyermekkora óta ki-kiújuló tüdőbaja okozza halálát. 1920. jun. 16-án húnyt el a budakeszi szanatóriumban. Halála előtt két nappal nevezik ki az Iparművészeti Főiskola rendes tanárává.

13. Romok. 1912
ceruza, p. 420x310 mm. j.j.l. X. 30 J.Á.
MNG ltsz. 1912–686

14. Mezőkövesdi leány. 1914
ceruza, p. 304x444 mm. j.j.l. Juhász Árpád
MNG ltsz. 1914–112

15. Matyó női figurák (2 db)
festett fa. 6, 5 cm.
Gyöngyös, Gács Béláné

Gödöllői Művtelep Kiállítás
Kecskemét, Katona József Múzeum
– Katalogus – 1977

Juhász Árpád

Juhász Árpád

5. Mezőkövesdi lány. 1914 (kat.14.)

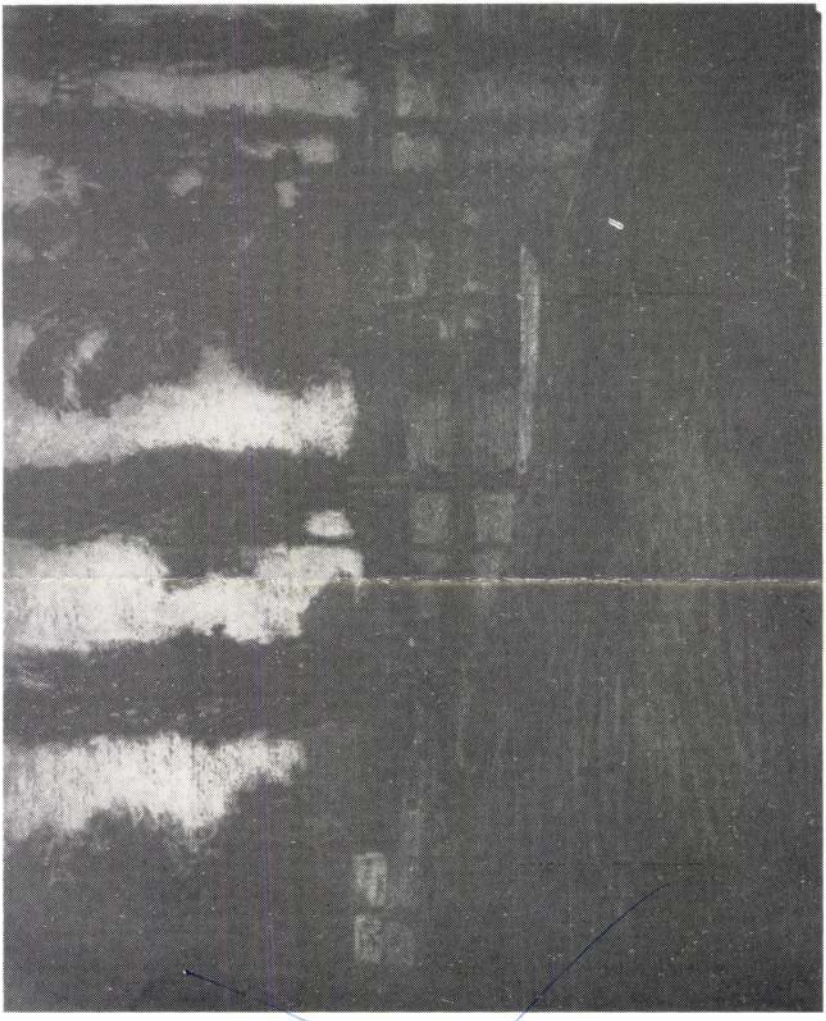

4. Frecskay Endre: A szentjakabi tó. 1907 (kat.3.)

6. Romok. 1912 (kat.13.)

Körösfői-Kriesch Aladár

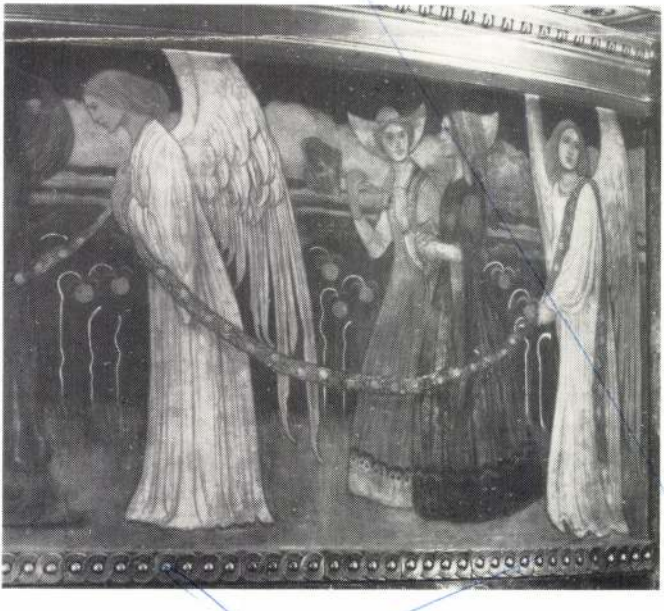

7. Egyházi körmenet a XVI. századból (Egyházi zene).
Részlet a Zeneakadémia freskójából. 1907.

MDK

özv. Juhász Árpádné

festett matyófigurák

Györgyi Kálmán: A keleti vásár iparművészete.
Magy. Iparművészet 1921. 35-38 l.

MDK

Juhász Árpád

Alkotmány. 1914. jun. 3. /yK: In memoriam./ 152 l.

MDK

Juhász Árpád

Margitay E: A Mühely kiállitása.

Magyar Iparmüvészet. 1908. évf. 347-349 l.

MDK

Faragó Géza és Juhász Árpád

kiállitása. Ösmertették a napilapok 1912. márc. 1e.

Müvészet. 1912. 18e.1.

MDK

Juhász Árpád

Faragó Géza és Juhász Árpád kiállitása a Nemzeti Szalonban.

Irta:

B.B.G.U. c.
Kultura, 1912 márc 25.
Müvészet. 1912. 2c7.1.

MDK

Juhász Arpád, graf.-

Rajzai : Matyóviselet. Repr.190.1.
" Repr. 191.1.
" Repr. 192.1.

12 rajza közül 9-nél nevének kezdőbetüi hol itt, hol ott jelzésül feltüntetve.

Juhász Árpád: A matyóviselet dekorativ szépségéről. -
Magyar Iparmüvészet. 1913. 190. 1.

MDK

Juhász Árpád ,festöm.

A társulat jub.kiállitásán kivül elötérben áll F
Festy Árpád kiállitása, melynek együttes szereplö
je: Fargaó Géza és Juhász Árpád.
J.Á. Mezökövesd originális magyar fajtájának bámu-
lója ,képei ugyszólván kizárólag a mezökövesdi nép
nek van szentelve. Lelkes hirdetöje a gyönyörü m.k.
-di motivumok szépségének, tervezett finom himzése-
ket, ötletes,eredeti ruhákat.

Nemzeti Szalon.
Müvészeti Krónika. 1912.ápr.1. I.évf. 1.sz.
8.1.

H Juhász Árpád

~~Edvi Illés Aladár~~

~~Gyarmathy Zsigáné~~

~~Gyöngyi Istvánné~~ ~~Hecsika József~~

Juhász Árpád

Kós Károly

Körösfői Kriesch A.

Medgyaszay István

Felegdy Árpád

Torocskai Vigand Ede

U. 3418

U. 3419

ród K.

Undi Mária: Népművészetünk felfedezői.

Magyarság 1932. márc. 27

Mély tisztelettel:

müszaki tanácsos.

Juhász Árpád

Művészet 1911. 313. l.

mely nem érmeket, hanem nagy díjakat tűzött ki. E pillanatban, hogy e sorokat írjuk, a zsüri még össze sem ült, de hogy a magyar művészet nem fog üres marokkal távozni, erősen hisszük.

DR. LÁZÁR BÉLA

HEGEDŰS LÁSZLÓ. A fiatalabb magyar művészgenerációnak halottja van: Hegedűs László húnyt el július 7-én Budapesten, életének 42-ik évében. Benne a budapesti Képzőművészeti Főiskola egyik tanárát gyászolja. Hegedűs László művei közül egy sort reprodukált már a Művészet, életrajza és művészetének méltatása e lap 1910. évf. 62. stb. oldalain olvasható. Temetése július 9-én volt a művészek nagy részvétével.

VÁGÓ PÁLNAK „Tülekedő bikák", „Reggel" és „Szeged szebb lesz, mint volt" minta festményeit a Művészet ez évi folyamának 241—246. oldalán a Könyves Kálmán magyar műkiadó részvénytársaság és műkereskedés jogosításával közöltük.

JUHÁSZ ÁRPÁD rajzolta e szám fejléceit, a 287. oldalon levő kivételével.

SZENTGYÖRGYI BÉLA rajzolta a 287. oldal fejlécét.

bevándorlású juhász-nemzetségéből, a Radolfokból a „juhásztudomány komolyabb erkölcseit". Ott áll öreg Radolf György a hepehupás Buberekben ősi juhász-kampójának, a százesztendő folyamán tükörfényesre kopott barkócaágnak támaszkodva. Tiszteletet parancsoló szikár alak, sovány, mint a görcsös fából faragott patriarkák az ó-német kálváriákon. Szeme, nézése szelíd, a mozdulatai is. Egyáltalán juhászemberen látszik, hogy szeliden bánik az állattal, inkább cirogat; viszont a gulyás, a csikós, a kanász, mind keményebb kötésű, egyre inkább ütésre áll acélos ökle.

Első kérdés, mint rendesen: mi ujság? Mit csinál a falka?

— Egy-egy kicsit szedegetnek, mer' már ettek.

Aztán a kutya, a hűséges társ, Bogár következik.

— Nimet fajta, azér' hosszabb a füle nekije. Olyan vadas, még fiatal.

— Úgy hát németül beszél vele kigyelmed?

— Nimetül? . . . . Nem tud itt nimetül, tekintetes uram, senki, egy szót se. Tudott egy, kettő, de negyvennyócban agyonvertük a gazembereket, — mondja az öreg olyan szeliden, mintha azt említené, hogy egy-két alkalmatlan tüskebokrot kilöködtek a legelőn . . . .

Radolfék nem faragnak, nem díszítenek, azt tartják: a jó juhász nem faracskálódik:

— Ez kényes birka, megázni nem szabad nekije! Egy kis felhő, be velük a szérűskertbe! Nem mint régen, a magyar birka, aki úgy nevekedett, hogy első naptól az időhöz törődött. Őríztem én kaprifajbirkát is, akinek kopasz a feje, kopasz a hasitája, meg a lábszára is, de osztán hetvenben együtt ez a rambuli (rambouillet).

Juhász Árpád

1912. márc.

és Juhász Árpád gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalónban [illegible] 10-én Faragó Géza

Művészet 1912. 117. l.

77

Veneziában 1490 és 1520 (?) közt.

t és dicsfénytől körülvett kopasz fejü,
t. Jeromosnak jobb kezében kő van és
~~elyre fölnéz.~~ Testének felső része mez-
fogva világoskék lepel födi. Az előtér-
; a sziklákon, melyekből viz fakad, há-
egyikének galyán madár ül; a tó partján
két gyöngytyúk szaladgál. ~~A háttér fo-~~
özéptérben, a balról emelkedő szikla te-
elterülő község épületei fölött a to-
erdőn átvezető uton, két férfi és egy
halad; a szent mögött a dombon szarvas áll;
nyvet olvasó férfi ül, ~~mig~~ balról zerge
tt felhős. Jobbról a virágra akasztott
ató: = MARCVS BAXAITI Fc. 4 szöveggel.

95: VII. 19-én 3500 lirán (1569 frt. 75 kr.)
31-én (246/95.)
z 54347/95 min. számot. 3139 50

lyótól szelt hegyes vidék.

Juhász Árpád

Faragó Géza és Juhász Árpád kiállítása a Nemzeti Szalonban. Irta B. B. G. ~~U. o.~~

Kultura, 1912
marc. 25

(Művészet 1912. 207. l.)

K.

Aus dem Wiener Kunstleben. Írta A. S. Levetus,
Pester Lloyd, apr. 16 és 21.

Juhász Árpád

Művészet 1903. 424

– 1907. 236

– 1908. 299, 365

– 1910. 49–79, 218, 347, 392

– 1911. ért: szamos fejlei stb

– 1912. 117, 207, 295

– 1914. 259–263, 261–262

no-

-300).

647),

Fra Vittore

Thislandi ~~V.~~ (született Bergaban)

L. Rota arcz (k

Egész alak, áll és (k
úját ékköves gyűrűt h
tart. Szürkésbarna g
lanak, szemöldöke barn
retvált. Nyakkendője
térdig érő nadrágja és cz
kája paszománt; ki
lánca szorítja végén ku
tyája fekszik. Felirata

LODOVICVS
REM DOMESTICA
EXPLICVIT PVBLIC
MVNIA HONORIFI
FAMILIAM LIB. B
=CH^S TITVLIS OR
OBIIT MDCCXII

157

83/3

257.

Juhász Árpád

A Nemzeti Szalón kiállítása. — Faragó Géza és Juhász Árpád kiállítása. Ösmertették a napilapok, március 10.

1912

(Művészet 1912. 180. l.)

K.

mdk

Intász Árpád, Edvi Illés Aladár
Körösfői Kriesel Aladár, festőművészek

részt vettek Kalotaszeg illusztrálásában

Téglás Gábor: Malonyay könyve a magyar népművészetéről
Népmivelés 1907 év, 2. kötet 563. l

Juhász Árpád

+ 1914

l.
Magy. Iparmü-
veriet

1914. 273

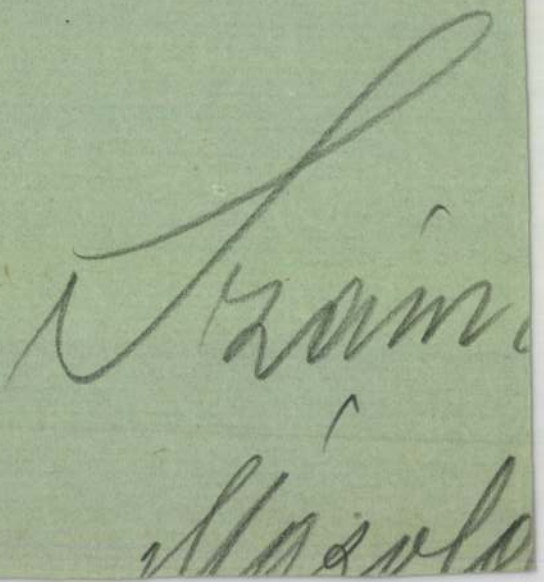

Juhász Árpád

Egy különös emberről (Juhász Árpád). Jeltelen cikk. Esti Ujság, junius 4.

1914

Egy csendes ember halála (Juhász Árpád). Irta Lakos Alfréd. Pesti Hirlap, junius 2.

1914

Művészet 1914. 467. l.

Schrotzberg Franz 406—408.
Schulek Frigyes 287.
Schulhof Aranka *424*.
Schwindt Károly 380.
Schwindt Zsófia 380.
Schynnagel Thadeus 373.
Sebestyén Artúr 92.
Seelos G. 408.
Senyei József *394*.
Settignano, Desiderio da *106*.
Skalniczky Antal 151, 241.
Smigelschi Oktáv 86.
Szlányi Lajos *36*, *157*.
Szőri József 409—412, 4
Tamássy Miklós *205*.
Tapolyi Antal 60.
Telcs Ede *230*.
Telcs Ede 429.
Teplánszky Sándor 233,
Than Mór 18.
Thorma János *353*.
Tichy Gyula 239.
Tichy Kálmán *118*, 137,
Tikos Albert 380.

Juhász Árpád.

írod

Lakos Alfréd. Egy csendes ember halálára (Juhász Árpád) Pesti Hirlap 1914 jun. 7.

U. 2174, 2175

Összegyűjtötte a vezendőbe induló magyar népművészet minden fölleltető ornamentikai elemét, ezer évek hosszú során át bebarangolta az ország minden vidékét, minveit pedig a Malonyay szerkesztése A magyar nép művészete c. műben adta ki.

4900 x 3·14
14700
19600
15.386 00

□ t = o k x m = r x 2 x π x m = 70 x 2 x 3·14 x 2·5 =

palast = o k x m
o k * r x 2 x π

140 3·14 x 1·40
1 256
4·39·60 x 2·5
21980
8792
10·9 00

Ylbt.h = o t x m = r x 2 x π x m.

0·60 x 0·60 x 3·14 x 3·5 =

r * 0·60 m
m = 3·5 m.

0·36 x 314
1088
144
11304 x 3·5
12620
20

Juhász Árpád

Szod
2

Malonyay Dezső: Juhász Árpád és Faragó Géza – Budapesti Hirlap 1912 márc. 10.

A Nemzeti Kalonban rendezett koll. és állítás alkalmából

U. 58

Érdekes jellemzést ad Juhászról, az emberről, akit nagyra becsül. Kükség esetén ez a cikk felhasználandó.

A munka megnevezése	Mennyiség	Ára egyenként		
		kor.	fill.	k

Juhász Árpád

Várlatkönyvéből, rajz repr.

Művészet 1903. 424. l.

még ki kell emelnünk, hogy a gárda, amely évről-évre kikerül ennek az iskolának falai közül, mily hathatósan járul hozzá iparunk, iparművészetünk művészi megnemesbitéséhez. Mert nem sokra mennénk, ha a haladást mindössze csak az jelentené, hogy néhány kitünő művésztalentum is megjelent immár Magyarország látóhatárán, s hogy e néhány talentum jeles terveket készit. Súlyt kell helyeznünk az egész, az általános szinvonal mentül kiadósabb emelésére. Az utolsó, a legszegényebb műhelyig kell e haladás áldásainak elérkeznie. Igaz, feszült munkával dolgozik e fontos feladatok teljesitésén Ágotai Lajos igazgató célttudó vezetése mellett az iparrajziskolának tanári testülete. De mi mást jelentene, ha az országban még száz ilyen intézetünk volna!

Ha még megemlitjük, hogy az intézet a fővárosi népiskolai és iparostanonciskolai tanitóknak rajzban való továbbképzéséről is gondoskodik s ezzel hathatósan előbbre viszi a fővárosi rajzoktatás ügyét, röviden vázoltuk az iparrajziskola programmját és jelentőségét: az e füzetben bőven reprodukált munkák felvilágositást adnak az eddig elért eredményről is. Ha mi ezeket nagyra becsüljük, talán elfogultaknak látszunk. Azt vélhetné valaki, hogy kelleténél jobban szeretjük ezt az intézményt, mert a mienk és mert a maga nemében egyetlen. De megnyugtathatjuk magunkat. A külföld kritikus szeme is megvizsgálta és kiválónak ismerte fel. Meglehetősen rideg és közömbös nyugati fórumok is érdeklődni kezdtek iránta, s a legjobb angol szaklap, a „The Studio", külön kölcsönkérte az iskola munkamutatványait reprodukcióra. Ahol úgy értenek a kéz finom munkájához, mint Angliában, ott az ily kritikának nem közönséges a becse.

Régi gyenge iparunk, anyagaink potom értékesitése, a nyolcvanas évek izlésének ernyedtsége homályos árnyékká válik, ha ily egészségessé nevelhetjük iparunkat, kézművességünket, dilettánsainkat. Az Iparrajziskola máris kidagadt korlátolt kereteiből. Azt mondhatjuk, hogy égetőn sürgős a megnagyobbitása. Még sürgősebb példájának országos követése.

Margitay E.

A MŰHELY KIÁLLÍTÁSA.

... Járom a Műhelynek kigyótéri helyiségében megnyitott második kiállitását, s elgondolkozom azon, hogy mennyire fejlődött tőkeerőre, vezetés szempontjából ez a fiatal egyesülés. Élvezem a Tátray Lajos installációját, érzem a Czakó Elemér szervező, energikus kezének erejét.

A művészeti élet minden megnyilvánulását felölelő kiállitás mégsem elégit ki. A művészek egyrésze mintha fáradtabb, szintelenebb volna, mintha megakadt volna a fejlődés. Multban tett igéretek be nem váltódtak, s elfoglalt pozíciókról visszavonulás, hátrálás történt... Hogy miért? arra is rátérek.

Ez a legjobb esetben stagnálásnak mondható állapot már az előcsarnokban észlelhető... Nem értem a zsürit. Én például Fürlinger Rezsőt határozottan visszautasitottam volna, mert hiányzik belőle a kvalitás.

Erősebb mérték alkalmazható a cserepek befogadásánál is, amelyeknél nem ártana olyan művésznek a keze, akiben van valami invenció. Ha nem volna Wesselynek néhány, művészi szempontból érdekes, kivitelben azonban másodrendű ékszere, Tarjánnak egy csomó kitünő technikával készült dolga, ha nem látnék néhány szinben nagyon finom Zsolnay-vázát, akkor az első helyiség szinvonala menthetetlen volna... Így ezek tartják...

Következik Toroczkai-Vigand Edének az ebédlője. Beállitották a kirakatba, amelynek sivár nagy ablakán mintha kiesnék az egész szoba. Teledobálták mindenféle szőnyeggel, párnával. Máramarosszigeti átlagmunkák boritják a benne lévő árúpolcot. A sarokban meg

30

Magyar Iparművészet 1908. évf.

egy fehér Meidinger-kályha éktelenkedik, amelynek kurta vascsövénél csak a volt Uránia itt felejtett ócska csillára éktelenebb. A berendezés nem kész. A székek kárpitozása helyén ürességek tátonganak, s a bántóan magas mennyezet rendkivül „használ" a bemutató „előnyösségének" . . . Ez a rendezés rovására esik . . . Maga Vigand a régi, a kereső ember, aki ha hibásan viztartóval köti is össze az óráját, ad egy művészetben finom tálalót cserébe. Ezen a kiállításon természetes, hogy az interiőr művészi hatásáról beszélni se lehet épen a helyosztása miatt. Nem tehetek róla, de gondolkodóba kell esnem afelett, hogy érdemes-e vendégművésznek lenni egyáltalán. S nem volna-e jobb, ha olyan iparos készitette volna ezeket a bútorokat, aki átérzi a munkája finomságát, például: Mocsay?

A második terem a gödöllőieké. Itt engem, aki a Körösfői Aladár művészetbeli nagyságát és a mostani kiállításon szereplő alkotásait már régen ismerem, és nem mától fogva tudom, hogy Nagy Sándornak mi a művészetbeli rangja, egy ember lep meg különösen. Ez Zichy István gróf, nem a pikturái, de a dekorativ munkássága révén. Sidló Ferencnek a relievői, az Undi Karla tervei, vázlatai is örvendetes meglepetések. Annál kevésbbé az a Juhász Árpád rajza, amellyel a zavarossága, a nivótlansága miatt sehogyse tudok megbarátkozni.

Akkor, amidőn az egész gödöllői művészgárda kivonúl és a tudását mutatja be, a gyengébbek bizvást otthon hagyhatók lennének . . . Ebben a teremben vannak apró bronzok is. A szobrok nagyobb része ismerős az Iparművészeti Társulat kiállításaiból. Kiválik közülök a Damkó József meditáló szerzetese, amelynek van finomsága, hangulata, amely tényleg intim szobadisz. A falak mentén huzódik végig az Éremkedvelők Egyesületének plakettkiállitása. Van köztük néhány amatőrpéldány, ezek a legkülömbek. Ám mert nálunk a művészetben a vademberek fitogtatási vágya még mindig dominál, számozva vannak, és nem eladók. A hitványabbját megveheti az, aki akarja.

Harmadiknak Lakatos Artúr következik. Fogadószobájában minden erejét és gyengeségét megmutatja. És akárhogy vizsgálgatom, kénytelen vagyok beismerni a művész mivoltát. Nagyon erős a színérzéke, interiőralkotási képesség is van benne, mindennel megpróbálkozik. Feltétlenül érdeme, hogy az igazságügyminisztérium felügyelete alatt álló kassai iparüző telepek munkásságában magasabb szempontok érvényesülnek. A bútoraival azonban nem szerencsés. A konstrukciójuk igen gyenge, a lombfürésztechnikától megszabadúlni nem képes, elég ha e téren az asztalaira utalok. És még van valami, ami bántólag hat reám. Ez az elmúlt korok stílusában lévő hibás elemek átvétele, amelyeket túlozva ad vissza. Aki az ülőbútorokat, különösen a székek ülőkéje és támlája között lévő aránytalanságot megfigyeli, igazat kell hogy adjon nekem . . . A bőrmunkái, textiltervei annál jobbak. Itt a technika ismerése elsőrangú dekorativ talentummal párosul.

Fehérkuthy és Dósa a kiállítás keretén belől négy szoba berendezésével szerepelnek. Ezek közül az ebédlő legjobban sikerült. Színben ugyan kissé komor, de a tektonika tökéletes, a térnek kihasználása megfelelő. Ugyanezeket az előnyöket találom az uri szobánál is, ahol a bőr színe az artisztikumával lep meg. Megoldatlannak látom azonban a félig kárpitozott karosszékek kérdését, amely vérszegénnyé teszi a megjelenésüket. Az olcsó szobák megoldása pedig csupán a használhatóság szempontjából elégit ki... Úgy látszik, hogy itt is bajjá vált régen együttdolgozó iparostársak távolmaradása.

Vas Béla a kiállításon két szobával állja a versenyt. Az egyik egy ebédlő, ahol erő van. Összhatásában egyike a legszerencsésebbeknek. Apró raffineriák is emelik, mint ahogy tényleg a legkedvezőbb az elhelyezése. A sárga, kék és szürke szinek uralkodnak benne, azonkivül elsőrangú a tömegbeli hatása. A dekorativ elemeknél — a nagy szekrény emberfejeinél — a magyarság felé törekvő ornamentikában renesszánsz és modern német elemek is visszakisértenek, s a kárpitozás ragasztással dolgozik, — mindegy, ez a szoba jó, s aki nézi, annak gyönyörűsége telik benne, még akkor is, ha a Blaskovits Irén bőrből készült virág-

cserepét is észre veszi. A hálószobában már az anyag, a bútorbeli tudás az, amely előtérbe nyomul, és egy kérdés, annak a kérdése, miért nincs ennek a két interiőrnek felfogásban valami csekély kis közössége? Olyan valami, ami az előbb említett két művésznél rögtön a szemünkbe ötlik.

Nem lehet az a feladatom, hogy a műhely minden szereplőjével külön-külön foglalkozhassam. Éppen ezért a mindig elsőrangúak közül Dékáni Árpád professzort említem meg, aki a maga mezején silányabb konkurrencia dacára is korlátlan úr. Annyira úr, hogy felesleges róla tovább beszélni. Színben nagyon meleg batikokat láttam Rauscher Lujzától, Nádler Róbert pedig tanítványainak bőrmunkáival tölt meg egy fülkét.

Akarattal hagytam usolsónak a Weszely Vilmos művészi játékait, Majoros Károlynak az üvegmunkáit, a melyeket Muhits, Nagy Sándor és a saját tervei után készített. Weszely apróságai annyira átgondolt, ötletes, magyar holmik, hogy nemcsak azok vették észre, akiknek ez kötelességük, de a publikum is, amely szétkapkodta őket. Majoros Károly pedig megmutatja, hogy az ipar hogy nemesedik pompázó művészetté tudás, szeretet és rátermettséggel . . . Ime, valami kis ízelítő a középkor művészi tisztességéből.

. . . Ha az Imregh fémmunkáit, a Belmonte Leó gobelin ügyességét említem még meg, azt hiszem, nagyjában végeztem volna a dekoratív művészettel.

A kiállításnak segítségére jöttek piktorok is. Gulácsy, mint mindig, most is tele van hangulattal, melódiával, sok, nagyon sok színbeli finomsággal . . . A többiekről, akik szintén jók és erősek, nem beszélek . . . Megrémít azonban a segítségnek az a módja, amelyben Márffy meg Czigány részesítették Dósa Lukácsot. Ember legyen aki kiheveri. Mert én legalább ennyi nagyképűséget, lehetetlenséget nem láttam együtt soha . . . Amikor a festékesláda színei egymásba folynak csendesen . . . Eszembe jutnak a nagyok, az idegenek, a modernek . . . És ahogy gondolkozom, nézve hazánk emez ifjú óriásainak ténykedését, elfog a mentől gyorsabban való menekvés vágya . . . Ha ez művészet, akkor túri bögre legyen a fejem. De nem az. MARGITAY.

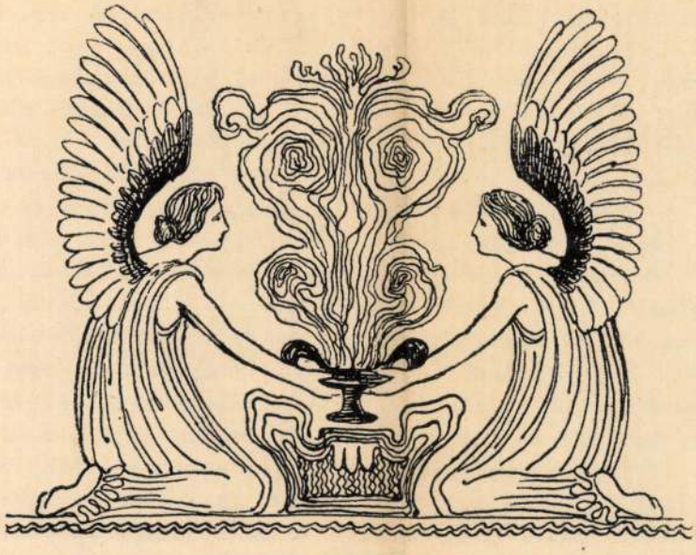

NÁDLER RÓBERT RAJZA.

A KERAMIKA ÉS ÜVEG MŰVÉSZETÉHEZ.

IRTA: CSIZIK GYULA.

IPARÁGAKNÁL, amilyenek a keramika és az üveg, úgy a gyáriparnak, mint a kis- vagy kéziparnak a művészettel szemben táplált igényeit nem mindig könnyű megállapitani. Eme igényeknek mértéke kétségtelenül nem egyenlő egyiknél és másiknál; sőt nem is mindig marad ugyanaz. Szemünk előtt mennek végbe a gyári iparnak hódításai az iparnak a művészettel határos és közös területén. A határmesgye egyre változik; változtatja azt a művészi kézipar, de amannak egyre nagyobbodó területéből visszahódítani emez már szinte semmit sem tud.

Tudja mindenki, hogy a keramika és üvegipar nem egészen művészi jellegű; vagyis hogy nem minden művészi ipar, ami keramika vagy üveg. De világos az is, hogy e kettő mindegyikének (és másoknak is, mint például a vasművesség, textilipar, faipar stb.) művészi és nem művészi része nem ugyanegy elv vagy mérték szerint állapitható meg. Az egyiknek a nem művészi része — mondjuk a technikai — a nagyobb, a fontosabb; a másiknak művészi téren kinálkozik az erőkifejtésre több és figyelemreméltóbb alkalma. És látszólag kétfelé választható egymástól ez a két csoport mindegyik iparágnál. De nyomatékkal legyen mondva, hogy ez a kettéválasztás lényegében nem sokatmondó és semmit sem használ. Mert van egy kapocs, amely a kettőt mégis mindig összetartja; még pedig olyasvalami, aminek révén a technikai is művészivé lesz és ami nélkül a művészet el sem lehet. Ez pedig nem más, mint az anyag igaz volta, valódisága, kapcsolatban a helyes megmunkálással. Az anyagnak megfelelő, tehát minden anyagi feltételnek és a célnak is megfelelő megmunkálása még a mindennapi értelmezés, a közfelfogás szerint a művészet körébe nem tartozó készitményt vagy alkotást is a művészet körébe emelheti. Nyilvánvaló lesz ezáltal a hozzá nem értők előtt is, hogy művészi voltát az üveg- és kerámiai tárgynak nemcsak a diszités, az ornament vagy egyéb alárendelt részlet teszi, hanem elsősorban az imént emlitett anyagi alakitás; ez az első, a fő; a művészi megmunkálásnak másik része: a diszitő, csakis másodrendü dolog; tehát az elsőnek alárendeltje. Nem szabad a formát a diszitéstől függővé tenni, aszerint alakitani akarni; forditva: a diszitő elemnek kell alkalmazkodni a formához, az alakitáshoz. Igazitsuk mindjárt helyre azt a tévedést, amely szerint művészi csak a diszitett dolog lehet. Korántsem. Éppen a legújabb idők keramikai és üvegipari produkciójában akadunk ilyen külön nem diszitett, mégis kiválóan művészi termékekre. Keramikai téren ott vannak a francia Delaherche, a Dammouse, a Bigot-féle, aztán a japáni, művészi technikával készült magastüzü kőedényfélék, amelyeket csakis művészi voltuk miatt mások is több-kevesebb sikerrel utánoztak. Mindezeken alkalmazott külön dekoráció egyáltalában nincs is; ami az edényeken művészi hatású, az a forma, az anyagi technika kezelése és ennek eredményeként elért oly szinhatások, amelyek eddig jóformán ismeretlenek voltak. Kétségtelenül új fölfogásról tanuskodik a technikai — itt vegyi — folyamatnak ilyen közvetlenül a művészet céljaira való felhasználása; a franciák azért joggal beszélnek az „art du feu" keramikai csoportjáról. És ott van továbbá a lüszter mint diszitő elem, a Zsolnay-féle eozin.

Ami pedig az üveget illeti, nem jellemző-e, hogy napjainkban, művészi törekvéseink hatása alatt éppen a használati üvegtárgyak szinvonala emelkedett? az az üvegnemü, amelyről most az a felfogásunk, hogy müipari tekintetben ez a fontosabb és nem a diszes, a luxusüveg. Fokmérője az üveg művészetének is többé nem a diszt szolgáló és nem használható, hanem a használati üvegnemü, akár diszitett akár nem. Mert a használati üvegnemü az ő disztelenségével százszor annyi művészetet rejthet magában a bármily gazdagon diszitett luxusüvegnél — ha t. i. művészi.

MDK

Juhász Árpád

alanti lap fejlécei

Művészet, 1911. 313 l.

Julián Árpád

Szerepelt az 1903-as ipari-és mezőgazd. Kiáll. alkalmából rendezett tépr. tiállításon.

Kőrösfő, Vásárhely mívám élet Bp. 1957

Juhász Árpád

nekrolog.

Magyar Figyelő-

vészet

1914. 273-274 l.

M.D.f

Juhász Árpád
iparművész

Méltatás.

Egri Mária: Gödöllői képzőművészek kiállítása.
Művészet, 1966. november - 41 lap

MDK

Juhász Árpád

Őszi hangulat. Olajf.

KMT 1912/13. téli kiáll. 80.l.

Juhász Árpád

U. 1516

Esti Ujság

1914. jun. 4.

(Egy különös cim-
ről. Juhász
Árpád halálához.)

kir. tan. polgármester.

MDK

Juhász Árpád

Gödöllői parkrészlet, of.

KMT. 1912/13. téli kiáll. kat. 71.l.

MDK

Juhász Árpád

Pesti Napló. 1914. jun. 3. /Három halott festő./

JUHÁSZ ÁRPÁD,festő

A Népr.Muz.Adattárában a közel mult idő magyar művészgárdájából Juhász művei is szerepelnek a rajztár leltárában. 291o.old

CS.SEBESTYÉN KÁROLY: A Néprajzi Muzeum rajzgyüjteménye 287.old

NÉPRAJZI ÉRTESITŐ,Nemzeti Muzeum,néprajzi muzeum Evkönyve. XXXVI. 1954. Bpest. 1954

Juhász Árpád †

festő

Z. 1479.

Pesti Hirlap

1914. jún. 3.

(Halálozás.)

57 éves korában

meghalt

országos bizottságának

Budapesten

közleményeinek III köte-
átvettük.

1914 évi január hó 24én

Juhász Árpád

Szentmihály hegy, rajz
Balaton csücske, olaj
A Balaton partja Keszthelynél, olaj

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 22 l.

Juhász Árpád

részt vett az alábbi mü gyüjtésében és illusztrálásában.

Malonyay Dezső: A magyar nép müvészete. I.k. A kalotaszegi magyar nép müvészete. Bpé 1907.

SZOMOR (Komárom)

Vásárhelyi- kúria, földszintes, 9
csőjén barokk vasrácsok. Hegyessis
erősen átalakitva.

(Komárom vármegye. MVéV. Bp. é.n. 190

MDK

Juhász Árpád, 1863-1914.

Tájkép, tusrajz

Almássy Teleki VIII. 1942.

19

1.

Juhász Árpád

l.

Lyka fest 1896-1914

57. l.

Juhász Árpád

kiállítása

l.

Interieur.

1912. 4 ...

14. l.

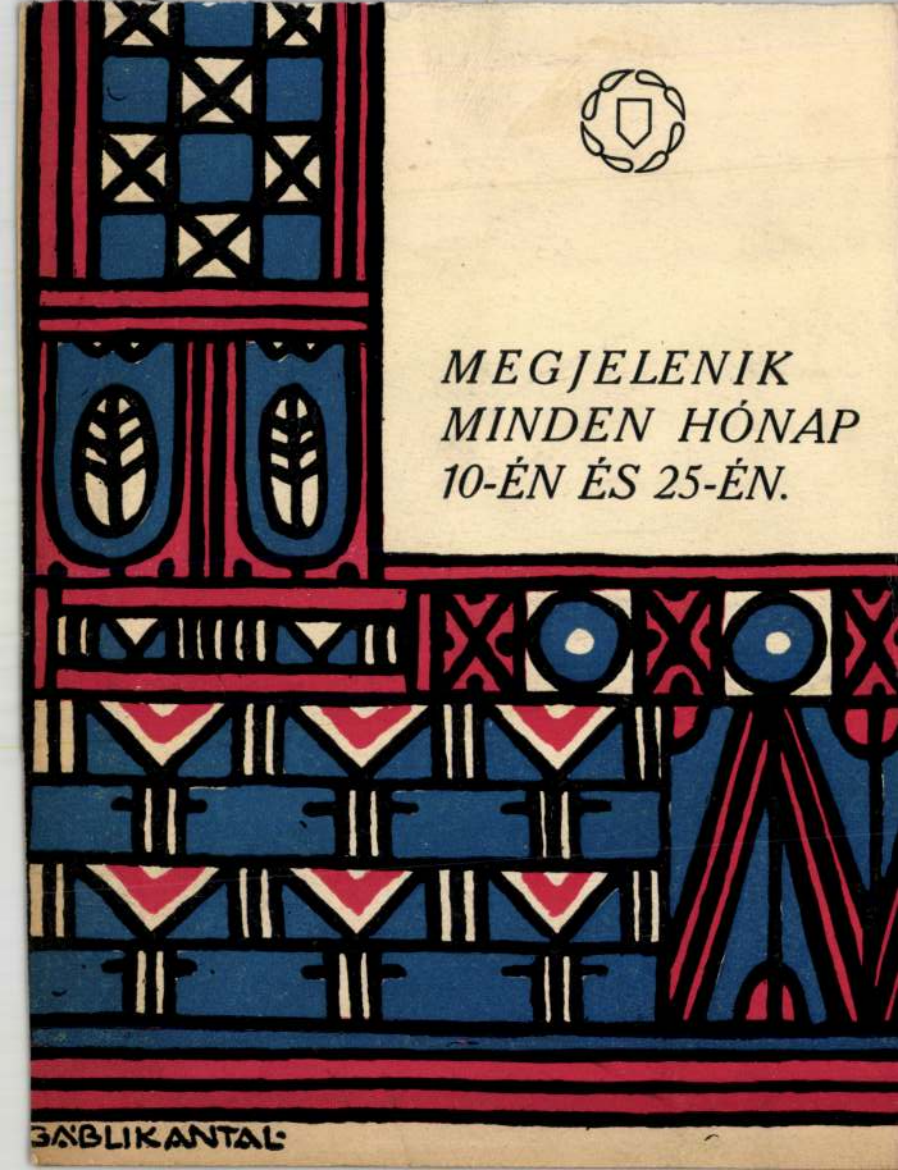
MEGJELENIK
MINDEN HÓNAP
10-ÉN ÉS 25-ÉN.
GÁBLIKANTAL

Juhász Árpád

u. 1520

vád

Pesti Hirlap

1914. jun. 3

(Halálozás)

s bizottságának

Budapest

mult évi dec. hó 29 én kelt 1030/913
ácsunk könyvtára számára a Frank

Juhász Árpád

nekrológját

lásd

Művészet

1914. 261

262. l. arckép-

pel.

Juhász Árpád

tovább 2 Rauscher Sajós

U. 1526

Pesti Napló.

1914. jun. 3

(Három halott festő.)

2

Közp. nyomt. XX. cs. 35. sz.

Juhász Árpád

U. 1519

Az Ujság

1914. jun. 3.

(J. halála.)

bizottságának

B u d a p e s t.

tkozással hálás köszönetünk
ttel közöljük, hogy a bizottság
tetét megkaptük.-
.város tanácsától 1914 évi

Nagy Imre s. k.

Juhász Árpád

Szentmihály hegy, rajz
Balaton csücske, olaj
A Balaton partja Keszthelynél, olaj

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan.
18 l.

MDK

Juhász Árpád
Turódi játék, falfestm.

Művészet, 1914. 263 l.

Fuhász (Rezső)

festő és iparművész

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. f. 228-229. l.

Művészotthon kiállítása.

Juhász (Árpád)
iparművész pj festő"

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 228-229. l.

Művészetben Kiállítása.

Juhász Árpád, festő

Katolikus szemle. 1912. II. k.
645-654.

X: Tavaszi műkiállítások

Juhász Árpád,ip.müv. MDK

28. Diszitö rajz. a 27.lapon.
29. Fás tájkép ülö leánnyal. Rajz. 28.l.
30. Dombos,fás táj. Rajz . 29.l.
Repr. -k.

Magyar iparmüvészet. 1909. 27,28,29.l.

MDK

Juhász Árpád 1865-1914

Tájkép, tusrr.

Almásy-Tel. int. 8. sorc. 1942. febr.

MŰK

Juhász Árpád

Gödöllői parkrészlet.Olajf.

Képzőm.Társ. 1912/13. téli kiáll.kat.71.1.

MDK

Juhász Árpád, ip.müv.

92. J.Á. rajza. /Magyaros mot./ Repr. 71.1.

MI. 1909. 2. sz. 71.1.

MDK

Juhász Árpád, festőm.-graf.

43.	Trencsén.	Ceruzarajz.	Repr.
44.	Eszmenyi tájkép.	"	"
29- 30.	Rajz.		"-k
28.	Dekoráció/párnaalaku.	Rajz.	"

Különfélék.

MIP. /1914 v.1915?/. [illegible]-36.l.

Juhász Árpád, festöm. mDK

annak a kis csoportnak tagjai közé tartozik, kik nem a szövöiskola alkalmazottjai , de müvészi meggyözödés közössége hozott ide.

1912 körül került Gödöllöre. Hébe-hóba szintén tervezget az iskola számára.

32. Kerek teritö./?/. Rajz. repr. 32.1.

A gödöllöi telep kulturtörekvéseiröl.

MIP. /1914 v.1915?/ 26.1.

Juhász Árpád MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Juhász Árpád

Malonyay segítőtársa volt – többek közt – Juhász Árpád is, aki az akkori fényképezési lehetőségeket sajnával és szép akvarelljeivel egészítette ki.

Takács Imre: Három sáhasfehérvári kiállítás. Pásztorok művészete.

Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969. febr., 147. l.

MDK

Juhász Árpád

A magyar táj népdalköltője. Spányi Béla halálára.
Esti Ujság 1914. jan. 14.

Juhász Árpád

Lovranai tengerpart, olf.

Micsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Juhász Árpád MDK

Erdei fenyők, irónrajz

Mücsarnok 19o9. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

Juhász Árpád MDK

Vágvár alja, ceruza

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

MDK

Juhász Árpád

Erdő, repr.

Művészet 1908. 365.l.

MDK

Juhász Árpád

Művészet 1918. 14.1.

MDK

Juhász Árpád

Tanulmányok egy freskóhoz, repr.

Tájkép, repr.

Művészet 1914. évf. 259,260.l.

Juhász Árpád.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1912-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Juhász Árpád és Faragó Géza,

önálló gyüjt. kiáll. keretében mutatkozott be,
1912.

A Nemz. Szal. 400-ik jub.és a KEVE XX-ik kiáll.-a.
1929.febr.

Juhász Árpád MDK

Tájkép I-II. tollr.

Nemzeti Szalon ,1909.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

Juhász Árpád
Ceruzarajz:

Mátraalji falurészlet.
Szadai részlet.
" "
Vágváralja.
Péceli részlet.
Eszményi táj.

K.Kriesch A.,Negy Sándorék és a gödöllőiek
kiáll.kat.1909.szept.okt.hó.

Juhász Árpád

MDK

A gödöllői parkból, olf.

Műcsarnok 1924. febr-márc.

MDK

Juhász Árpád
Tollrajz:

Tájkép.
"
"
"
"
"

K.Kriesch A.,Nagy Sándorék és a gödöllőiek
kiáll.kat.1909.szept.okt.hó.

MDK

Juhász Árpád
Ceruzarajz:

A gödöllői erdőből.
A gödöllői parkból.
A Musztonga partján.
Mátraalji falurészlet.
Szadai részlet.
Mátraalji falurészlet.

K.Kriesch A.,Nagy Sándorék és a gödöllőiek
kiáll.kat.1909.szept.okt.hó.

MDK

Juhász Árpád

Sz.I.: A Gödöllőiek. A Ház 19o9. II. 7. sz.
179.l.

MDK

Juhász Árpád
Ceruzarajz:

Dobsinai részlet.
" "
" "

K.Kriesch A.,Nagy Sándorék és a gödöllőiek
kiáll.kat.1909.szept.okt.hó.

Juhász Árpád

Dunnavásár Mezőkövesden, of.

Mezőkövesdi templomozás, of.

M.Szal. tan. tárlat, 1913, ápr. 12. l.

MDK

Juhász Árpád és Faragó Géza gyüjteményes kiállitása a Nemzeti Szalonban.

1912.márc. 10.-én.

Müvészet. 1912. 117.1.

MDK

Juhász Árpád, graf.

43. Trencsén. Ceruzarajz. Repr. 36.l.

44. Eszményi tájkép. Repr. 36.l.

Magyar Iparművészet. 1909. 36.l.

MDK

Juhász Árpád, graf.

Csoportosulás egy vidéki téren. Jelezve. Repr. 424.l.
Rajz.

Művészet. 1903. 424.l.

Juhász Árpád MDK

Az első években csatlakozott a gödöllői szövő műhely indulása /1911/ után Körösfői mellé.

Komádi István: Az Iparművészeti Muzeum szecessziós gobelinjei a gödöllői művésztelep tükrében. Ip.müv.Muz. Évk. III-XIV-IV. 1960. 69-80. 73.l.

MDK

Juhász Árpád,

Undi Mária: Népmüvészetünk felfedezöi.
Magyarság. 1932 márc.27. U.3418 U. 3419

MDK

Juhász Árpád,

a gödöllői szövőiskolában, mely mint tanmühely az Orsz.Ip.müv.Iskolához van csatolva,- ma már mindennemü keleti és nyugati szövéseket üznek. Ő is a tervező müvészek egyike.

Nemzeti Szalon.- A gödöllőiek kiállitása.
Vasárnapi Ujs. 40.sz. 1909. 56.évf. 836.l.

MDK

Juhász Árpád

Művészeti krónika. A Lakás 1914.5.sz. 99.l.

Julián Árpád
festő és grafikus

Julián Árpád festő és grafikus
Lombot rajzolva.

Bela Duranci: Modern magyar képtár Szabadkán.
MŰVÉSZET, 1973.január - 38.oldal

MDK

Juhász Árpád,

az elmult korszak népművészetének egyik fölgyüjtöje, egyben irója.

(művész, rajztanár?)

Visky Károly: A magyar népművészet irodalma.
A Mügyüjtö. 1928. 1.sz. 18-19.1.

Juhász Árpád

Raáb Ervin, Sidló Ferenc, Nagy Sándorné, Undi Karla , Zichy István müvészek, -Kriesch Aladár és Nagy Sándor tanitványai,- a Nemzeti Szalon tárlatán vettek részt müveikkel. Tövis: "Gondolatok mezőin" cimmel a gödöllőiek kiállitásáról beszámolva megemliti a hat müvészt, kiemelve tehetségüket, akik a két kiváló mester vonzóerejének hatáskörébe jutva találkozhattak velük a "gondolatok végtelen mezőin."

/A "Gondolatok mezőin" cimre vonatkozó magyarázat, a két mesterről készitett cédulákon található./

A HÉT, Bp. 1909. szept. 26. XX. évf. 39. sz. 651-652. lap.

Juhász Árpád

Körösfői Kriesch Aladár és Undi Mariska festőművészek résztvettek Malonyay Dezső könyvének illusztrálásában, mely a Székelyföld művészetét mutatja ba.
A művészeti irodalomból Rózsa Miklós sorolja fel a közremüködö müvészek nevét.
A Franklin Társulat kiadásában megjelent müvet a lap "A magyar nép müvészete" cimmel is merteti.

A HÉT, Bp. 1909. márc. 21. XX. évf.
12. sz. 203. lap.

Juhász Árpád

Az 1907-ben megjelent A magyar nép művészete c. könyvben rajzai láthatók.

Forrás 1977/1-86.o.
Keserü Katalin:A gödöllői művésztelep és a népmüvészet

Juhász Árpád

Népmüvészeti kiállitást rendezett az Iparmüvészeti Társulat, melyet Tövis ismertet: Tiz évvel ezelőtt elindult egy kis expedició, hogy Magyarországon megkeressék a magyar nép müvészetének még megtalálható termékeit. Körösfői Kriesch Aladár, mint festő, Juhász Árpád, mint rajzoló, Medgyasszay István épitőmüvész az alaprajzok elkészitésére és Telegdy tanár, aki Bánffyhunyadon csatlakozott hozzájuk, s a szines magyar cserepeket festette le. A beszámoló hiányolja, hogy ezen a kiállitáson nem mutatták be "az egész gyönyörü gyüjteményt" melyet ez a kis expedició éveken át gyüjtött.

A HÉT, Bp. 1916. juni. 4.
XXVII. évf. 23. sz. 295. lap.

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Juhász Árpád

a Nádudvári Ihlette Kortárs
szemléletű és realisztikus tár-
lóképeit is.

Keserü Katalin: Müvésztelepek, csoportpsulások.
Müvészet, 1975. december - 10.oldal.

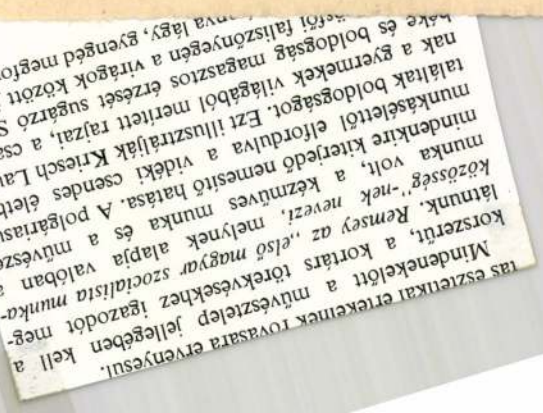

tas eszmeiségével értékelnek. Tovább erről a művészeti a korszerű, a kortárs törekvésekhez igazodó megoldásokról. Mindenekelőtt

Juhász Árpád

Művészet, 1945, 12. sz. old.

JUHASZ ARPAD, festo

Az etnografikusok kétféle illusztrációt használnak. Sokan saját maguk illusztrálják műveiket, ill. a szerzők vázlatai, fotói, útmutatásai alapján hivatásos rajzolók, készitették el ezeket. Pl. Malonyay Dezső: A magyar nép művészete c. munkájában neves festők, grafikusok illusztrálták. Többek közt: Juhász Árpád is. 721. old.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

Juhász Árpád

Gödöllő a szecesszió népi és európai örökségével gazdálkodott az újító lendületével. Sokrétű stílusszabadság jegyében a művész matyódiszítéseket alkalmazott

Losonci Miklós: A magyar szecesszió otthona. Pest Megyei Hírlap, 1977. okt. 13.

Juhász Árpád fémmüves ötvös

Kovács Gyula: Igény és igényesség

Művészet, 1983. április

Juhász Árpád, festő, iparművész

Hírt kaptak arról, hogy Schrammel Imre és Juhász Árpád nagyméretű kerámia faliképe szőrén-szálán eltűnt, még hozzá a Bpesti Történeti Múzeumból, ahol korábban hosszú éveken át az egyik falat díszítette.

– Sajnos ma már Juhász Árpád nem él.

Gondolatjelek között.

1980. XI. 4. Kossuth 21.11 (Sz.M).

Juhász Árpád

„Szines posztó falidesz"

Szabó Júlia: A szecesszió és a vonal.
Művészet, 1975. december – 6 oldal.

Juhász Árpád

A gödöllői művésztelep szövőmű-
helyének terveit készítette a művész-
több művésztársával együtt, – amiket
a helyi betanított szőnyegszövő lá-
nyok kivitelesztek.

B. Kiszva: A gödöllői iskola ipar-
művészeti törekvései.
Vigilia, Budapest, 1973. nov. 742. old.

Sulhóy Árpád épanúvész

a gödöllői múvésztelep

tagja volt

Népszava 1972 julius 1 8.old.

JUHÁSZ ÁRPÁD festő (1863–1914)

Lotz Károly növendéke volt. Főleg könyvillusztrálással foglalkozott.

Magyar könyvmüvészeti törekvések a századfordulón
MTA MKCS és Petőfi Irod Muz.közös kiadványa Bp.1975.

Juhász Árpád

Rippl Rónai József, Ferenczy Károly, Fényes Adolf, Grünwald Béla, Kernstok Károly, Márffy Ödön, Czigány Dezső, Gulácsy Lajos, Zichy Mihály művészek szerepelnek az Uráni kiállitásán, melyről Tövis: "Az otthon művészete" cimmel számol be.
A modern művészek és iparművészek MÜHELY néven alakult Egyesülete rendezte a tárlatot.
Juhász Árpádról igy ir a kritika: "ez a szerény, lelke mélyéig művész, itt mutatja be először fölényes rajztudását."

A HÉT, Bp. 1908. dec. 2o. XIX. évf.
51. sz. 835. lap.

Juhász Árpád

A minden alapszabály, írásban lefektetett szervezeti meghötöttség nélkül működő közösséghez rövidesen újabb művészek csatlakoztak (1901. után), ő hozzájuk tartozott a művész is.

Dévényi Iván: A gödöllői művésztelep. Vigilia, Budapest, 1973. nov. 731. old.

Juhász Árpád

a gödöllői studió tagja volt.

Kresz Mária: Ruskin, Morris, Crane and the discovery of Hungarian peasant art. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 53 p.

2001

JUHÁSZ Árpád fotó

Fenyő Mária: Önéletrajzom.
Bp. 1994. 30-31.

formai művészeti irányt tüntessü
ezáltal a művészeti pártpolitika
az eszmét. Ne feledjük, hogy a n
szempontjából teljesen közömbös,
napsütésben vagy műteremben fest
alkotásunk lélekből fakadó, új,

A konzervatív képzőművészet
erőfeszítéseket tettek, hogy elh
sikerült.[10] Kapcsolata a progress
szervezetileg is szorosabbá vált
volt a Szinyei Társaságnak, mely
magyarországi modern törekvés ön
"közös ifjúság, közös küzdelem,
Párizsban, Nagybányán, Szolnokon
jellemezte az egyesület alapját
Ernő.

---

[8] F.Z. [Farkas Zoltán]: A Vörös Hadsere
66. évf. 21. sz. 238-239.

[9] Farkas Zoltán: Képzőművészetünk magya
10.

[10] Erre ő maga utalt egy későbbi cikke
megjegyzésében. (Farkas Zoltán: Vissza
XXII. évf. 15. sz. 180-185.)

[11] Szép Ernő: A Szinyeisták. Nyugat, 19
1468.

DORFMEISTER

Bármily fontos is a magyar művészet majdan megírandó története szempontjából az adatgyűjtés és művészeti leltárunk lehető teljes összeállítása: mégis hátra vagyunk e munkában, mert a nagyobbstilusú, tervszerű kutatás helyett az irodalom inkább csak egyes szerzők magánfáradozásainak köszöni az eddigi eredményeket. Örömmel kell vennünk minden ily munkát, annál is inkább, mert nyilván igen sok még a tennivaló A legjobb példa rá Dorfmeister István esete, aki — bár nem született Magyarországon, de élete nagy részét itt töltötte, itt is halt meg, mégis szinte egészen ismeretlen volt ezideig művészetünk iörténetében. A Dunántúl készült számos képe ugyan nevét ott szinte fogalommá avatta s idővel aztán derüre-borura az ő nevéről nevezték el a szignálatlan képek egész seregét, életéről mindazonáltal semmit sem tudott az irodalom, míg végre Köberl János tanulmányt írt róla 1897. egy vidéki ujságba, most pedig Éber László összeállította egész oeuverejét, egybefoglalta életrajzi adatait, jellemezte művészi stílusát és egy sor szép reprodukcióban be is mutatja művei javát. Ez a publikáció a Magyarország Műemlékei című kötetsorozat III. kötetében jelent meg, amelyből a szerkesztő előzékenysége folytán az itt bemutatott képek is származnak. Helyénvaló lesz e nehezen hozzáférhető és a közönség előtt ismeretlen publikáció nyomán legalább a fontosabb adatokat egybefoglalnunk, annál is inkább, mert éppen Éber Lászlónak köszönte a Művészet a Troger Pálról írt hasonló stilű becses tanulmányt is.

Dorfmeister István — írja Éber — egyike volt azoknak a festőknek, akik Magyarországon a XVIII. században, a Rákóczy-féle szabadságharc lezajlása után következő nemzetietlen, de nyugodalmas korszakban föllendült építészeti tevékenység szolgálatában a dekoratív és monumentális festmények nagy számával díszítették az újonnan épült templomokat, nyilvános épületeket, főúri palotákat és kastélyokat. E korban mind az építészet, mind a festészet magyarországi alkotásai többnyire osztrák művészektől erednek és a XVIII. századi osztrák festőművészeknek talán legkiválóbb két képviselője, Troger Pál (1698—1762) és Maulpertsch Antal (1724—1796) is dolgozott Magyarországon. A XVIII. század művészetének emlékei eddigelé kevés méltánylásban részesültek nálunk, nem csoda ha Dorfmeister is mostoha sorsban részesült. Azok közül a festők közül, akik a XVIII. szá-

TURÓDI JÁTÉK (MEZŐKÖVESD)

FALFESTMÉNY EGY FŐVÁROSI ISKOLÁBAN
JUHÁSZ ÁRPÁD MŰVE

Művészet 1914.

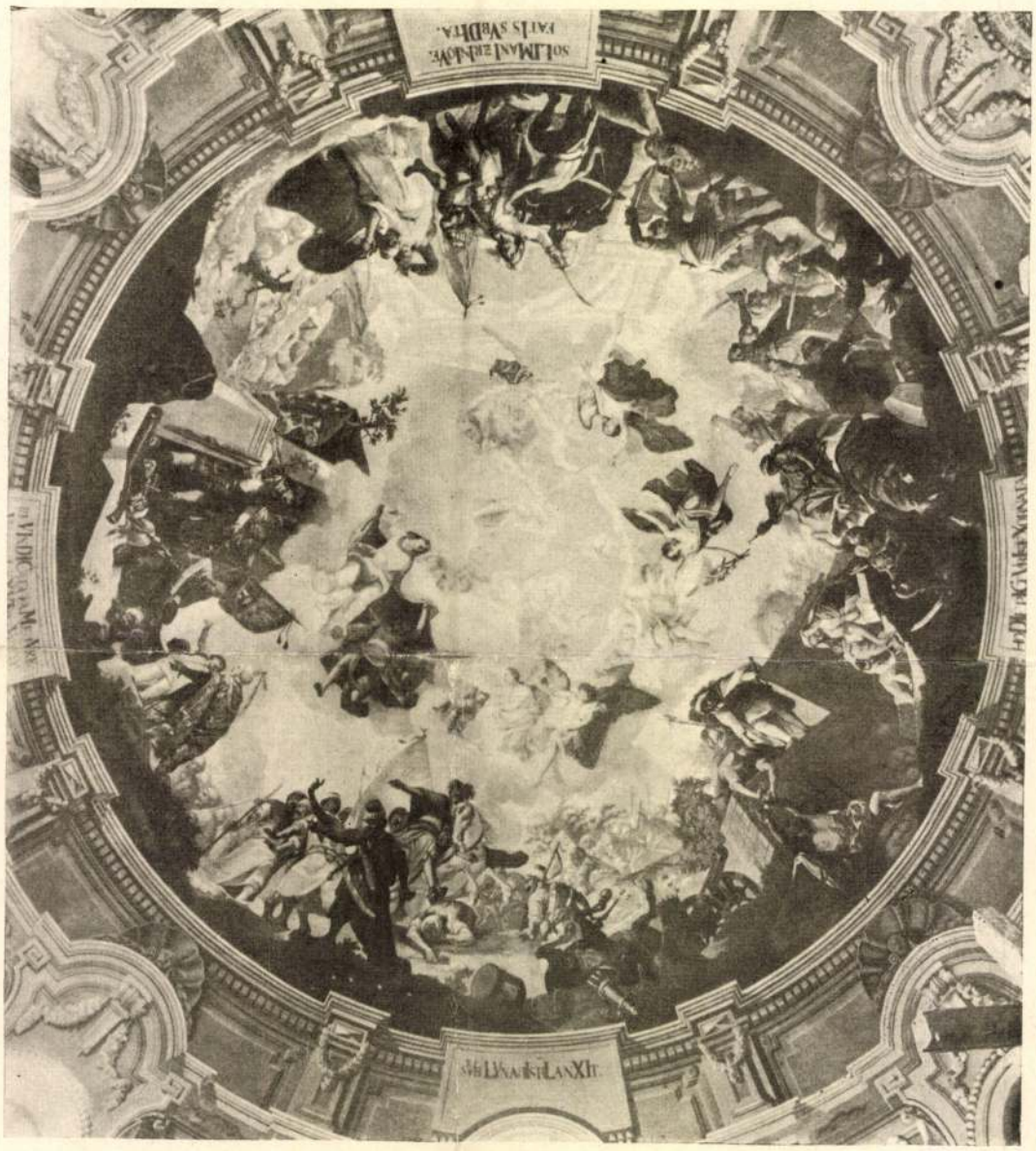

A SZIGETVÁRI PLÉBÁNIATEMPLOM
KUPOLAFESTMÉNYE

DORFMEISTER FRESKÓJA

Viski K.

A magyar népművészet irodalma

Népművészetünk irodalma még akkora multtal sem dicsekedhetik, mint például népköltészetünké. A népi hagyomány iránti komolyabb érdeklődés alig száz éves ; megindítója a mult-század-elei demokratikus hangulat s az akkoriban divatos romanticizmus, mely a nép költészetében s általában szellemi hagyományaiban »népies régiségeket« látott s ezeket a »szent hajdan« emlékeiként tisztelte. Javarészt e hangulat és értékelés nyomában virágzott ki irodalmunk népies-nemzeti iránya s karolta fel a Kisfaludy Társaság a nép költészetének gyüjtését, inkább esztétikai, irodalompolitikai okokból, mint tudományos céllal. Az irodalmi népies irány fényes sikerei, Petőfi, Arany lenyügöző hatása — persze jóval föllépésük után — a művészetek más ágazataiban is megébresztette azt a gondolatot, hogy a nép művészeti hagyatéka — melyet akkoriban olyan érintetlen ősiségnek tartottak, mint az irodalmi romantikusok a népi epikát — épp úgy forrása lehetne — egyelőre legalább a »műipar« népies-nemzeti megújhodásának, ahogy költészetünk páratlan üdeséggel, gazdagsággal emelkedett föl ez ősi talajról. A XIX. század másod felének elernyedt iparművészeti,építészeti kérődző eklekticizmusa vagy éppen stilustalansága s a megújhodásra szomjuhozó »keresők« láza kedvezett e gondolatnak. Ezzel meg is indul a magyar népművészet emlékeinek kutatása, gyüjtése, bemutatása ; komolyan, szélesebb keretekben 1885-ben jelentkezik először az országos kiállításon, egyelőre »háziipar« címmel ; »művészetnek« még senki sem meri nevezni. Ugyanez évben jelentkezik az első kodifkátor a nagyérdemű Huszka József személyében. (Magyar díszítő styl I. Bpest, 1885.) A népművészeti kutatás megindulását tehát éppen olyan esztétikai és művészetpolitikai indítékok jellemzik, mint előbb a népköltészetét. Nem tudományt várnak a népművészet kutatásától, hanem — hogy nyelvükön szóljunk — üdítő enyhülést, fölfrissülést, új színt, nemzetit, egyszóval — magyar stilust ! E nem tudományos, hanem művészetgyakorlati szempontból az is következik, hogy egész népművészeti irodalmunkat — úgyszólván a mai napig — bizonyos érzelmi velejárók jellemzik : bámulat, elérzékenyülés, féltékenykedés, csodálkozás, imádat, himnuszok, egyszóval az objektivitás hiánya ; esztetizálás, értékelés, archaizálás. Az elmult korszak népművészeti irodalmunk romantikus korszaka. Irói — akik egyben minden hálára érdemes fölgyüjtői is — úgyszólván kivétel nélkül művészek, rajztanárok : Huszka József, Csehy Adolf, Kőrösfői Kriesch Aladár, Garay Ákos, Torockai Wigand Ede, Gróh István, Györgyi Kálmán, Dékáni Árpád, Szinte Gábor, Malonyay Dezső, Undi Mariska, Ács Lipót, Sebestyén Károly, Juhász Árpád, Deák Geyza, Kóris Kálmán, Fábián Gyula s az Iparművészeti Iskola annyi derék tanítványa : Bokros, Thurinszky, Járó, Pethely, Cselény és annyi más érdemes munkás, akiket e helyen föl sem sorolhatunk. Ma már, a romantikus korszak lealkonyodtán mindenki belátja, hogy a népművészeti kérdések megfejtésére, tüneményeinek megmagyarázására nem elég a művészi intuició, művészi, művészettörténeti és esztétikai jártasság, de nélkülözhetetlen a történeti, művelődéstörténeti, geográfiai, sőt filológiai készültség el egészen a dialektológiáig, egyszóval mindaz, amivel a modern etnológia dolgozik. A népművészettudomány az etnológiának egyik diszciplinája, amelyhez tehát elsősorban alapvető etnológiai készültség szükséges s a minden tudományos foglalkozásban nélkülözhetetlen lelkendezésmentes elfogulatlanság, amely nem rémül meg, vagy nem bőszül fel, ha egy magyar tüneménynek mását olasz, orosz, lengyel, német vagy oláh földön találja, hanem tudomásul veszi s megmagyarázza — ha tudja. Sajnos, e modernebb szemlélet ma még inkább csak programm, hiszen köztudomású, hogy a legmagasabb tudománynak, az etnográfiának, máig sincs tanszéke egyetlen egyetemünkön sem. Hol lehetne tehát mindezt megtanulni ?

Viski Árpád

A Magyarság 1928. 1. szám

Sárközi menyecske,
keresztelőre menet

A viselet legjellegzetesebb darabja a főkötő, mely fekete tüllön fehér hímzéssel van díszítve

Erről a gyönyörű viseletről a Tolnamegyei Múzeum tudós igazgatója, Kovách Aladár megállapítja, hogy igazi népies díszei immár alig találhatók fel

A műgyüjtők tájékoztatására el kellett ezeket mondanunk, nehogy abban a hiedelemben éljenek, hogy különben terjedelmesnek mondható népművészeti irodalmunk olyan biztos útmutatókkal szolgálhat, mint pl. a műtörténelem egyes ágazatainak monografiája. Szinte hihetetlen például az is, hogy még egy újjnyi könyvünk sincs, mely a magyar népművészet egészéről csak vázlatos képet is adna, holott joggal elvárnók, hogy legalább *egy* gazdagon illusztrált komoly kézikönyvünk legyen, teljes bibliográfiai fölszereléssel a további tanulmányozásra. Hogy mindjárt a legnagyobbat és legismertebbet kezdjük, Malonyay Dezső : *A magyar nép művészete*, ötkötetes, dús illusztratív anyaga miatt nagyértékű és nagyhatású munkája csupán a székelységet, Kalotaszeget és Torockót, a balatonvidéki pásztorságot, Veszprém, Zala, Somogy, Tolna megyéket és a palócságot öleli fel, ezt is rapszódikusan, hiányosan, úgy, ahogy éppen egybehordták az anyagot munkatársai. A tudományos fölfogástól, rendszerességtől és fegyelmezettségtől nemcsak hogy messze áll, de tudatosan messze elkerüli. — Huszkának, mint alapvetőnek, említett művén kívül *Teremtsünk igazán magyar műipart*, *Sepsiszentgyörgy 1890*, valamint *Magyar ornamentika Bp. 1898* c. munkáit kell idéznünk mint lelkesítő alapvetéseket. Őt megelőzőleg inkább csak népviseleteinket mutogatták képes újságaink, a *Vasárnapi Ujság*, *Ország-Világ* stb. Ugyanez mondható az *Osztrák Magy. Monarchia írásban és képben* című vállalatról (Bp. 1887—1900). Valamivel többet nyujtanak a *Magyarország vármegyéi és városai* c. sorozat monografiái. Folyóirataink közül mindenekelőtt az *Ethnographia* és melléklete : *A Magy. Nemz. Múzeum Néprajzi Osztályának Ertesítője* említendő, mely utóbbinak minden évfolyamában több népművészeti cikk található, rendesen bőséges illusztrációval. Nagy szeretettel karolta fel a népművészet ügyét a *Magyar Iparművészet;* majd minden kötetében vannak jó reprodukciók, többnyire szöveg nélkül. Hasonlóképpen az Iparműv. Iskola kiadásában megjelent *Magyar Díszítőművészet*, sőt itt-ott, főleg az építészeti értékeket a *Művészet* s újabban az *Ars una* is. Inkább didaktikai és pedagógiai tekintetből gyakran foglalkozott idevágó, főként ornamentikai kérdésekkel a *Rajztanárok Lapja*, egyes vidéki múzeumok anyagával a *Múzeumi és könyvtári Értesítő*. Bőséges és sokoldalú illusztrációt ad Bátky Zsigmond könyve : *Utmutató Néprajzi Múzeumok szervezésére*. Igen érdemes, pompásan illusztrált mű Gróh István *Magyar Díszítőművészet*-e. Illusztrációi miatt figyelmet érdemel az ismert angol *Studio* kiadásában megjelent népművészeti kötetsorozat *Ausztria—Magyarország* száma. A Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztálya rendkívül gazdag gyüjteményeinek idetartozó, gondosan megválogatott darabjait nyujtja részletező monográfiákban a *Magyar Népművészet* c. gyüjteményes kiadvány, melyből eddig tizenkét füzet jelent meg a következő tartalommal : 1. rábaközi hímzések, 2. szilágysági hímzések, 3. vésett pásztortülkök, 4. mézeskalácsok, 5. bodrogközi szőttesek, 6. dunántúli bútorok (székek), 7. székely hímzések, 8. hímes tojások, 9. kalotaszegi varrottasok, 10. jászsági szűcshímzések, 11. nagykun szűcshímzések, 12. bakony-balatonvidéki kőépítkezés. Sajtó alatt vannak a következő tartalmú füzetek : sárközi hímzések, székely szőnyegek, kályhacsempék, mezőkövesdi hímzések stb. Az erdélyi magyar népművészetről ad összefoglalást a Népies Irod. Társ. kiadásában öt nyelven megjelent *Erdélyi Magyarság, Népművészet* c. füzet. Folyóiratokból különnyomatképpen számtalan tanulmány jelent meg s nem egy kisebb monográfia önállóan, mint pl. ebben az évben is : Kiss Lajos : *A hódmezővásárhelyi szűcsmesterség és szűcsornamentika*. Az önállóan megjelent könyvek, tanulmányok jobbára kifogytak, a kereslet pedig állandó. Szinte érthetetlen, hogy a könyvkiadó vállalatok nem látják a piac ilyen helyzetét s hogy népművészetünk elfogulatlan, mindenfelé szétekintő, jól összefoglaló és a teljes irodalmat is felölelő korpusza még mindig késik.

Viski Károly

Német könyv a felsőmagyarországi habán fajánszokról

A német művészettörténeti kiadványok szinte beláthatatlan sokaságában most egy könyv jelent meg, mely bennünket magyarokat közelről érdekel. *Layer* Károly dr., az O. M. Iparművészeti Múzeum gyüjtő körökben népszerű igazgató-őre irta a szövegét; tárgya pedig a »habán« vagy »új keresztény« fehércserép, mely rendkívüli művészi kvalitásainál fogva méltán vonzza a szakembereket és a népies keramika kedvelőit.

Elsőben *Szendrei* János foglalkozott a habán fajánszok eredetével. Okiratok alapján kimutatta, hogy azok hazai készítmények, még pedig a 16. század derekán Felsőmagyarországra bevándorolt anabaptisták készítették őket. A »habán« szó az anabaptista felekezet nevének szláv elferdítésére vezethető vissza. A habánok először 1530 körül tűnnek fel magyar földön, hol Nyáry Ferenc nyujt menedéket a sokat üldözött németajkú bevándorlóknak. A jámbor, szorgalmas, sokféle mesterségben, de különösen a fazekasságban járatos habánok sok viszontagság után Sobatit községben telepedtek le, de egy részük a 17. század első felében az erdélyi Alvinc községbe fészkelte be magát, élénk összeköttetést tartván fenn a felsőmagyarországi hitsorsosokkal. Mária Terézia uralkodása idején a habánok a katholikus hitre tértek át és ezzel nyomtalanul beleolvadtak a többi lakosságba.

A könyv szerzője kiváló szakismerettel méltatja a habán edények ornamentikájának különböző változatait. A habán fajánszok első, legkorábbi csoportja aránylag kevés példányban maradt reánk. Formáiban a trébelt ezüst-edényekre, díszítésében az olasz későrenaissance ornamentikájára emlékeztet.

Egy másik, szintén csekély számban fenmaradt csoport nagyon széles peremű tálakon kék festésben növénydiszt, állatokat és architektónikus motívumokat mutat. Ezek a kék színben díszített tálak a 17. század végén készültek.

A számra leggazdagabb csoport a 17. század elejétől a 18. század elejéig gyártott edényeké. Nagyon dekoratív hatású négyszínű díszítésük nagyobbára tulipánokból, szegfűből, nefelejtsből és más stilizált virágokból áll, melyek egy-egy erőteljes csokor alakjában vannak az edények felületén alkalmazva.

Végül a kékmázas, fehérrel díszített, olykor sárga, zöld és barna szinekkel tarkított tálak, korsók és egyéb edények, mint a habán fajánszoknak a 18. század közepén készült utolsó stílusformái zárják be a sorozatot.

Mindezeket a változatokat Layer könyvében kitűnő képek illusztrálják. A reprodukált hetven habán edény — két prágai darab kivételével — mind az Iparművészeti Múzeumból és budapesti magángyüjteményekből való.

A szerző, kutatva a habánok külföldi eredetét, Braun troppaui múzeumigazgatónak ezirányban végzett s legutóbb egy általa rendezett habán-kiállítás anyaga által is gazdagodott tanulmányai alapján arra a végeredményre jut, hogy a habánok nem, mint azelőtt hitték, Svájcból, hanem Morvaországon és Ausztrián át Déltirolból jutottak Felsőmagyarországba. Ez magyarázza a habán edényeken észlelhető déltiroli és olasz (savonai és candianai) behatásokat. A 17. század második fele óta már megfigyelhető a habánok fazekas-készítményein új hazájuk hatása. Mind sűrűbben fordulnak elő rajta a magyar népművészetből átvett motívumok, tót és magyar feliratok, címeralakok, céhjelvények és egyéb magyaros stílsajátságok. Igaz, hogy ezzel a fehéredény veszít eredeti olaszos nagystílűségéből, de viszont hozzásímul a felvidék népies keramikájához, melyet a maga részéről is megtermékenyített.

A berlini Hübsch cég kiadásában megjelent, gondos kiállítású könyvnek csak egy szépséghibája van: az t. i., hogy mint a »Königlich (!) ung. Kunstgewerbemuseum zu Budapest« kiadványa mutatkozik be anélkül, hogy a kiadó erre a múzeumtól felhatalmazást kapott volna. De ez a kis formahiba megbocsátható, mert az értékes könyv sem tartalmilag, sem külső megjelenésében nem hoz szégyent a múzeumunkra.

Végh Gyula

ZWACK UNICUM GYOMOR-ERŐSITŐ

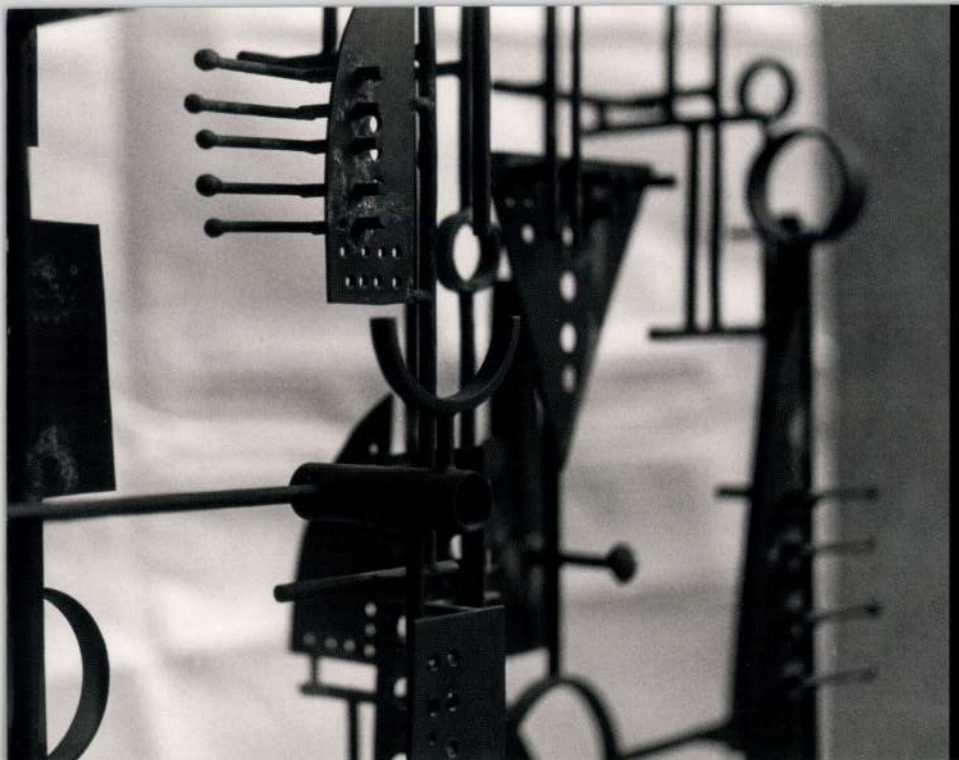

JUHÁSZ ÁRPÁD (1936-1971)

ÖTVÖSMŰVÉSZ ÉLETMŰKIÁLLÍTÁSA

A MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEM TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT JUHÁSZ ÁRPÁD ÖTVÖSMŰVÉSZ (1936-1971) EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁRA AZ EGYETEM PONTON GALÉRIÁJÁBA 2007. FEBRUÁR 27-ÉN, KEDDEN 18 ÓRÁRA.

A TÁRLATOT MEGNYITJA: KÓTAI JÓZSEF ÖTVÖSMŰVÉSZ.

A KIÁLLÍTÁS 2007. FEBRUÁR 28-TÓL MÁRCIUS 10-IG TEKINTHETŐ MEG.
NYITVA TARTÁS: KEDDTŐL SZOMBATIG 12-TŐL 18 ÓRÁIG.

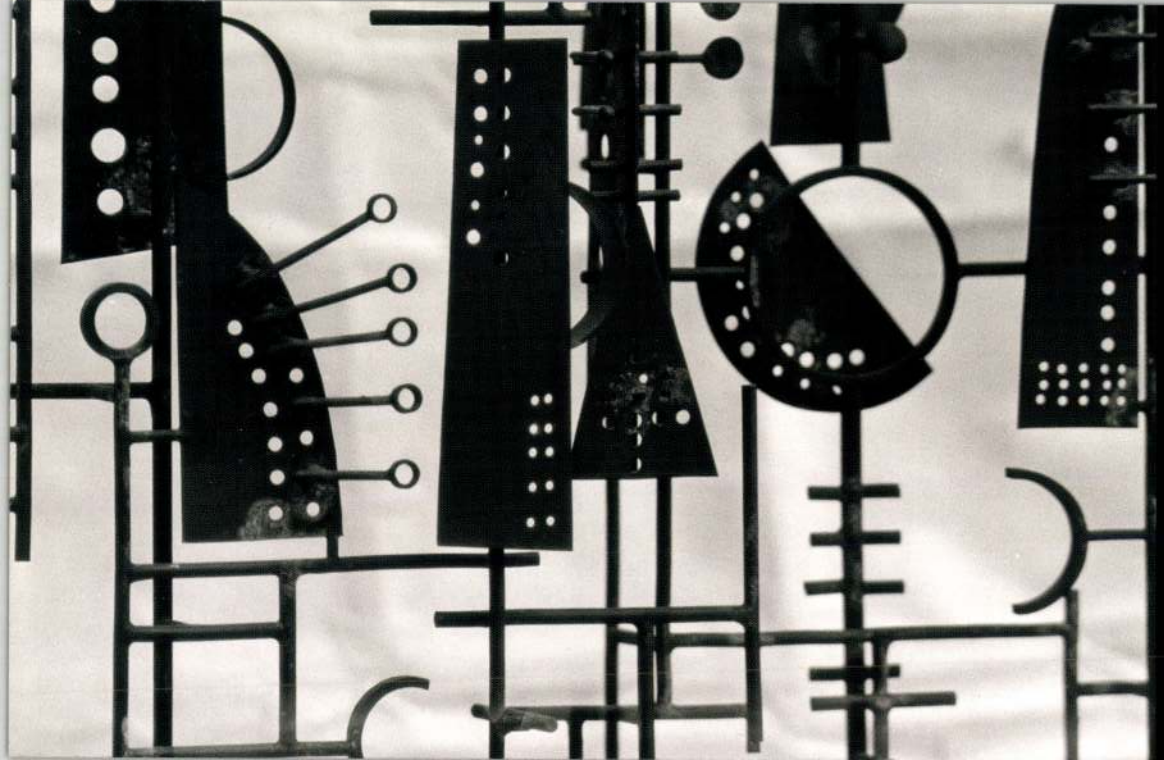

pontON

1015 BUDAPEST, BATTHYÁNY U. 65.

TELEFON: 489 0780

FAX: 489 0781

E-MAIL: GALERIA@MOME.HU

MOME nka

Juhász Árpád

1907-ben Gödöllőre költözött a népművészet gyűjtésében ilen-járó Lotz tanítvány Juhász Ár-pád.

Keserü Katalin: Müvésztelepek, csoportosulások.
Müvészet, 1975. december - 10.oldal.

Julnász Árpád

Julnász Árpád hívta fel körösfői figyelmet a merőkövesdi népművészet szépségére.

Keserü Katalin: Művésztelepek, csoportosulások.
Művészet, 1975. december - 10.oldal.

Yukász Árpád

Yukász Árpád Gó döllőn
festett fából készített ma-
tyó figurát.

Keserü Katalin: Müvésztelepek, csoportosulások.
Müvészet, 1975. december - 10.oldal.

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

Juhász Árpád

Juhász Árpád freskó terveket
is készített, ezek a megbízások
általában együttjárnak az üveg
ablakok tervezésével is.

Keserü Katalin: Művésztelepek, csoportosulások.
Művészet, 1975. december - 10.oldal.

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

Felvette:

Juhász Árpád iparművész

A század első éveiben alakult gödöllői művésztelep törzstagja volt.

Kampis Antal: A Magyar Képzőművészet Története.

Népszava, 1972. júl. 1.

Juhász Árpád

tovább 2 Rauscher Lajos

u. 1521

Alkotmány-
1914. jun. 3.
(y.k.: In memo-
riam.)

(2)

Elnök Úr!

a budavári Koronázó
nyitára rédrére küldött-
t (i-iii. kötet) melyeket
bizottsága publicálta egy

MDK

Juhász Árpád festőművész

Lakos Alfréd: Egy csendes ember halálára. Pesti Hirlap. 1914. jun.7. 66-67 l.

~~Gróh Istvan~~

Juhász Árpád

Körösföi Kriesch A.

Medgyaszay István
epitész

Telegdy Árpád
bánffyhunyadi
rajzlanár

mincs
led

5/Pg

részt vettek az alábbi
mű anyaggyűjtésében
és illusztrálásában:

Malonyay Dezső:
A magyar nép mű-
veszete. I. k. A ka-
lotaszegi magyar nép
műveszete. Bp. 1907

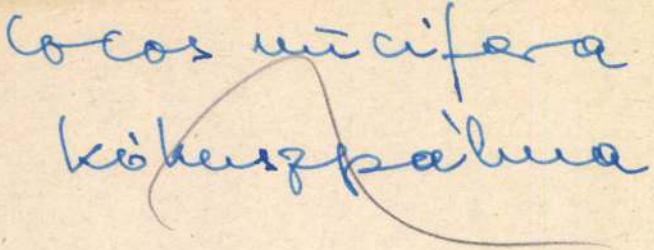

DORFMEISTER

Bármily fontos is a magyar művészet majdan megírandó története szempontjából az adatgyűjtés és művészeti leltárunk lehető teljes összeállítása: mégis hátra vagyunk e munkában, mert a nagyobbstilusú, tervszerű kutatás helyett az irodalom inkább csak egyes szerzők magánfáradozásainak köszöni az eddigi eredményeket. Örömmel kell vennünk minden ily munkát, annál is inkább, mert nyilván igen sok még a tennivaló A legjobb példa rá Dorfmeister István esete, aki — bár nem született Magyarországon, de élete nagy részét itt töltötte, itt is halt meg, mégis szinte egészen ismeretlen volt ezideig művészetünk történetében. A Dunántúl készült számos képe ugyan nevét ott szinte fogalommá avatta s idővel aztán derüre-borura az ő nevéről nevezték el a szignálatlan képek egész seregét, életéről mindazonáltal semmit sem tudott az irodalom, míg végre Köberl János tanulmányt írt róla 1897. egy vidéki ujságba, most pedig Éber László összeállította egész oeuverejét, egybefoglalta életrajzi adatait, jellemezte művészi stílusát és egy sor szép reprodukcióban be is mutatja művei javát. Ez a publikáció a Magyarország Műemlékei című kötetsorozat III. kötetében jelent meg, amelyből a szerkesztő előzékenysége folytán az itt bemutatott képek is származnak. Helyénvaló lesz e nehezen hozzáférhető és a közönség előtt ismeretlen publikáció nyomán legalább a fontosabb adatokat egybefoglalnunk, annál is inkább, mert éppen Éber Lászlónak köszönte a Művészet a Troger Pálról írt hasonló stilű becses tanulmányt is.

Dorfmeister István — írja Éber — egyike volt azoknak a festőknek, akik Magyarországon a XVIII. században, a Rákóczy-féle szabadságharc lezajlása után következő nemzetietlen, de nyugodalmas korszakban föllendült építészeti tevékenység szolgálatában a dekoratív és monumentális festmények nagy számával díszítették az újonnan épült templomokat, nyilvános épületeket, főúri palotákat és kastélyokat. E korban mind az építészet, mind a festészet magyarországi alkotásai többnyire osztrák művészektől erednek és a XVIII. századi osztrák festőművészeknek talán legkiválóbb két képviselője, Troger Pál (1698—1762) és Maulpertsch Antal (1724—1796) is dolgozott Magyarországon. A XVIII. század művészetének emlékei eddigelé kevés méltánylásban részesültek nálunk, nem csoda ha Dorfmeister is mostoha sorsban részesült. Azok közül a festők közül, akik a XVIII. szá-

TURÓDI JÁTÉK (MEZŐKÖVESD)

FALFESTMÉNY EGY FŐVÁROSI ISKOLÁBAN
JUHÁSZ ÁRPÁD MÜVE

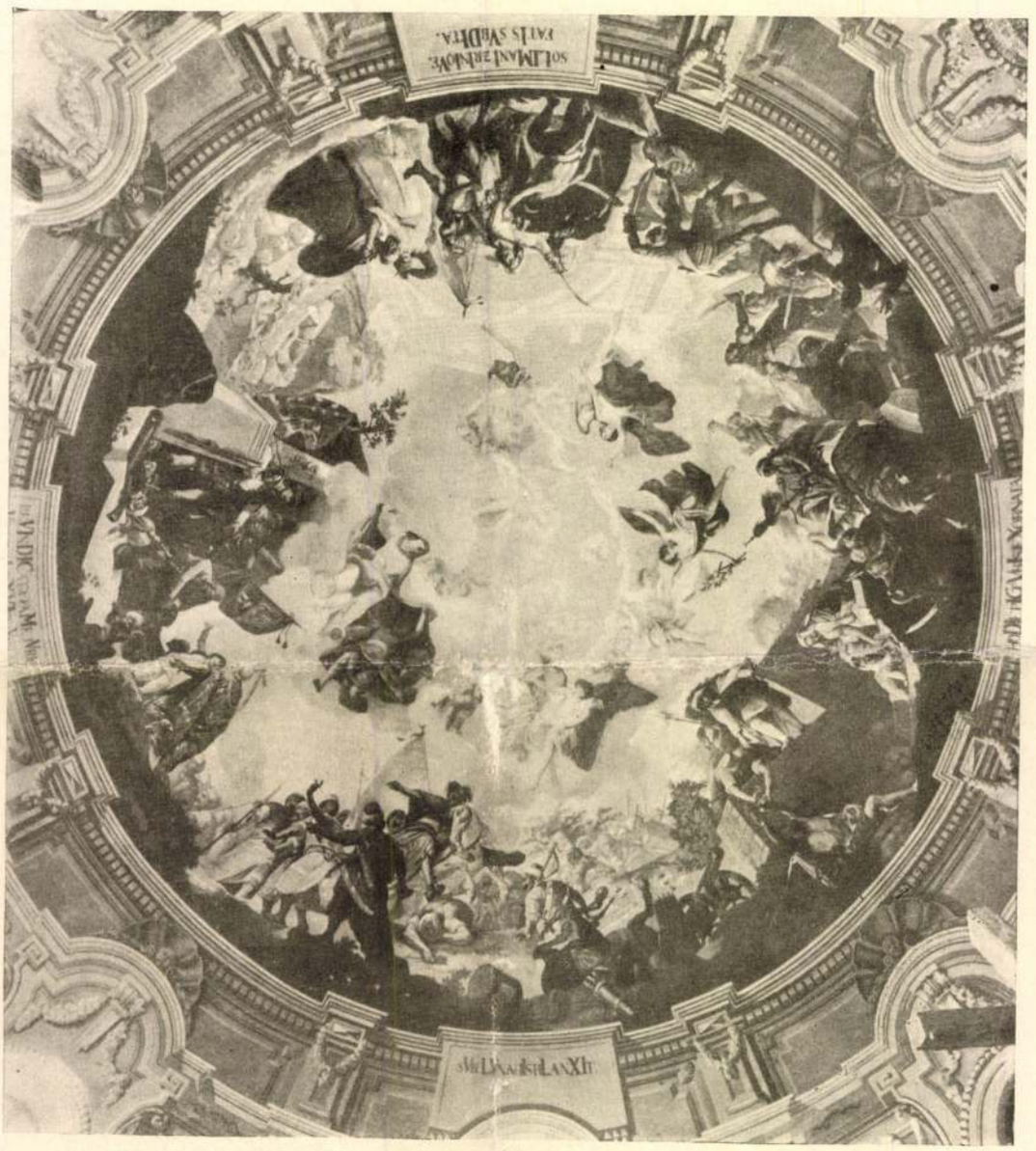

A SZIGETVÁRI PLÉBÁNIATEMPLOM
KUPOLAFESTMÉNYE

DORFMEISTER FRESKÓJA

Nekünk ezek mind jók és senki sem ütközik meg rajta.

Csak arra gondoltam, amikor a képeket festettem az iskolában és hallottam, amikor a kisleányok régi zamatos magyar népdalokat tanultak énekelni (nem tudom kinek igen dicsérendő rendelkezéséből), hogy ily módon ébredjenek annak a tudatára, hogy valahol messze a szélrózsa különböző irányában vannak még magyarok, akik ekkép énekelnek, de ez az énekszó nem hallatszik Pestig, nem engedi be a piaci lárma. Épp ily szerepe van e képeknek is; messze esik a vidék magyarsága Pesttől, a gyárak füstjétől és egyébtől piszkos levegőn át nem látni azt, hogy messze valahol élnek igazi magyarok; e képek folyton emlékeztessék őket arra, hogy hosszú évszázadok óta él e nép a vidéken, folyton végezve a nemzeti géniusz munkáját, ismeretlenül, titokban méltánylás nélkül; faragta, festette, hímezte a tulipánt még mielőtt felfedezték azt Pesten, hogy gomblyukba tűzzék ideig-óráig . . .

Ilyenféle célt akartam e képekkel szolgálni, mert az a meggyőződésem, hogy nálunk — különösen most e nehéz időkben — a nemzeti karaktert erősen hangsúlyozni kell és ennek az ideje be is fog következni a vidék ébredésével.

A képek tárgya; az egyiké: bevonulás, beiratkozás az iskolába.

A másiké egy közismert népies gyermekkörjáték, amit Mezőkövesden «turódi-játéknak» neveznek.»

Ilyen álmai voltak szegény Juhász Árpádnak a magyar művészetről. S ezekkel — félig féltve őket, félig remélve teljesedésüket — hunyt el, rövid betegség után, szinte észrevétlenül, oly igénytelenül, mint amilyen volt az élete, Budapesten, május 30-án. Áldott legyen emléke. L. K.

BEVONULÁS AZ ISKOLÁBA

FALFESTMÉNY EGY FŐVÁROSI ISKOLÁBAN
JUHÁSZ ÁRPÁD MÜVE

JUHÁSZ ÁRPÁD

Eredeti, sajátos művészegyéniséget vesztettünk Juhász Árpádban. Merőn más volt, mint a megszokott festő-tipus, nem is tudott sohasem beleilleszkedni a nagyvárosi világba, a hajlékát is csak éppen úgy mellette ütötte fel, mintha félne tőle, mintha nem szivlelhetné, de mégis itt kell, a közelében maradni, mert a küzdelem a létért, ez a szörnyűséges viadal, amely sírba is vitte szegény Juhász Árpádot, így kívánta.

Nem pesti ember volt Juhász Árpád. Zomborban született 1863 június 29-én. Ott szörnyen szürke miliőben indult pályára: díjnokoskodott nem kisebb kolléga társaságában, mint Schmitt Jenőében. A két fakó díjnok aztán nem is maradt sokáig díjnok. Schmitt Jenő is, Juhász Árpád is, országos nevü ember lett, miután nekieredtek az apostolkodásnak. Kiki más téren.

Juhász Árpád, az igénytelen egyszerűség netovábbja, hivatalnokoskodása ellenére is módot tudott találni, hogy diplomát szerezzen: rajztanár lett 1890-ben. Csak úgy, in partibus infidelium. Rajzolni kezdett, sokat, rengeteget, szinte számba se lehet venni. Végigrajzolta a multat és jelent: százszámra készített illusztrációkat Kőrösynek az egyiptomi művészetet tárgyaló könyvébe, ezerszámra készített felvételeket, részletrajzokat Malonyay nagy népművészeti kötetsorába. A magyar-kabátos, nagyszakállú művész felette rokonszenves, szikár alakja az országnak hol ebben, hol abban a zugában tünt fel, mindenütt fanatikus szeretettel kémlelte a magyarság művészetét, életét. Mert nemcsak művész volt, hanem a szíve zugáig lelkes magyar. Rajzolataiban rengeteg formát, motivumot mentett meg az enyészettől. És áldott jólelkü ember volt: megérezte az istenadta nép baját, búját, bánatát, hozta hozzánk, átültette a művészet nyelvére. Rajzolt róluk ceruzával, tollal, ecsettel, aztán meg, hogy mi városiak közelebbről megismerjük: fából is megfaragta, színesen ki is pingálta a hökömnyi magyarkákat, akkorákat, mint amekkorák a gyerekek ólomkatonái, de hát ezek nem ólomból sajtolt, hanem művészi érzékkel fába stilizált magyarkák, helyes, töves-gyökeres magyarkák voltak s oly virulón föstöttek két évvel ezelőtt, mikor kiállította őket a Nemzeti Szalónban, hogy mindenki gratulált a mesternek. De aztán, persze, more patrio, a gratulációnál tovább nem jutottak az emberek...

Legutóbb hónapokat töltött a matyók közt, Mezőkövesden. Nagyon megszerette őket, úgy hogy amidőn a székesfőváros egyik iskolájának

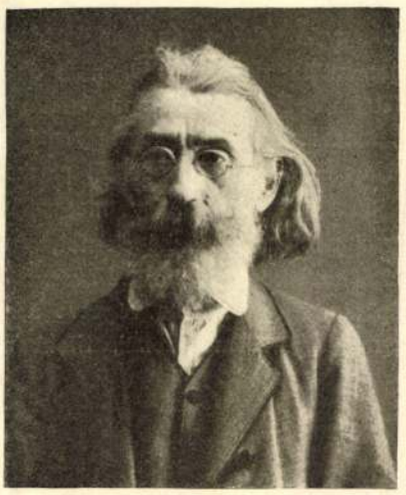

JUHÁSZ ÁRPÁD

falaira a gyermek értelméhez mért képeket kellett festenie, onnan vette hozzá a motivumokat. E két falképet a hozzá való tanulmányokkal együtt közöljük itt, egy ceruzarajzzal egyetemben, amely technikának igazán mesteri kezeléséhez nálunk senki se értett annyira, mint ő.

Semmi sem világítja meg jobban Juhász Árpád művészi eszejárását, mint az a néhány sor, amelyet — már kissé betegségtől gyötörve, ágyból — küldött nekünk, a két iskolakép magyarázatául. Azt mondja:

«Érzem, hogy valahogy igazolni is kellene magam a képek témái miatt. A mostani viszonyok között különösnek tünhet az föl, hogy miért választ festő ilyen népies és annyira speciális jellegű népviseletet témául. Tudom, sokan lesznek, akik mosolyognak az ilyen nemzetiszínű művészi irányon, viseleten, parasztosnak találják, s nem tartják méltónak művészi témára.

A hollandusok azonban máskép gondolkoznak, amikor elküldik nekünk az ő nehézkes facipős alakjaikat, fán, porcellánon, üvegen, szöveten, levelezőlapon stb, szóval mindenen, ami alkalmas, vagy nem alkalmas a díszítésre.

Művészet 1914

~~Boérné Undi Mariska~~

~~Gyenes Gitta, Walterné~~

Juhász Árpád
Kozma Lajos
Lakatos Artur
Megyer Antal
Memphert Miklós
Nagy Sándorné
Sebők Margit
Vass Béla
Zodubánszky Irén

11/Pg

Lásd

Az Orsz. Magy Ipar-
minvészeti Társulat
gyermekminvészeti kiáll-
tájékoztatója Bp. 1914.
Az F—I. dobozban

Ferenc

~~Lotz Károly:~~

3630. Mária menybemenetel

A felhőkön álló, ~~és~~ fölfelé ~~kezét magasra~~ fel emelten tartja. Fátyo ja. Körülötte a szolgálatára ~~[illegible]~~ a ~~két Cherub felője tart.~~

Ecsetrajz, mér. 359:458 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki (213-905)

A budapesti belvárosi Ferenc

rendelt

és kissé jo

három, jo helyezkedett e két angyal

1905

390 x 4

Juhász Árpád ip
grafikai műhely
gyakornok

FERENCZY NOEMI

MŰVÉSZET 1985/10/19

Juhász Arpád

A Gödöllői Művésztelep megalapitásával kapcsolatban négy művész nevét sorolja fel egyik -sign.-nélkül közölt- beszámoló, mely főleg Nagy Sándor művészetével foglalkozik.
Körösfői Kriesch Aladár
Leo B elmonte
Juhász Arpád és
Nagy Sándor művészek voltak, akik a fenti "művésztelepet megteremtették!
Körösfői halála után ez a művésztelep megszünt.
A kritika során szó esik arról is, hogy Nagy Sándor milyen tanulmányokat folytatott Körösfői Kriesch-sel együtt. . . .

ÉLET, B p. 1926. ápr. 4. XVII. évf. 7. sz. 125, 149. lap.

JUHÁSZ ÁRPÁD

Eredeti, sajátos művészegyéniséget vesztettünk Juhász Árpádban. Merőn más volt, mint a megszokott festő-tipus, nem is tudott sohasem beleilleszkedni a nagyvárosi világba, a hajlékát is csak éppen úgy mellette ütötte fel, mintha félne tőle, mintha nem szivlelhetné, de mégis itt kell, a közelében maradni, mert a küzdelem a létért, ez a szörnyűséges viadal, amely sírba is vitte szegény Juhász Árpádot, így kívánta.

Nem pesti ember volt Juhász Árpád. Zomborban született 1863 június 29-én. Ott szörnyen szürke miliőben indult pályára: díjnokoskodott nem kisebb kolléga társaságában, mint Schmitt Jenőében. A két fakó díjnok aztán nem is maradt sokáig díjnok. Schmitt Jenő is, Juhász Árpád is, országos nevü ember lett, miután nekieredtek az apostolkodásnak. Kiki más téren.

Juhász Árpád, az igénytelen egyszerűség netovábbja, hivatalnokoskodása ellenére is módot tudott találni, hogy diplomát szerezzen: rajztanár lett 1890-ben. Csak úgy, in partibus infidelium. Rajzolni kezdett, sokat, rengeteget, szinte számba se lehet venni. Végigrajzolta a multat és jelent: százszámra készített illusztrációkat Körösynek az egyiptomi művészetet tárgyaló könyvébe, ezerszámra készített felvételeket, részletrajzokat Malonyay nagy népművészeti kötetsorába. A magyar-kabátos, nagyszakállú művész felette rokonszenves, szikár alakja az országnak hol ebben, hol abban a zugában tünt fel, mindenütt fanatikus szeretettel kémlelte a magyarság művészetét, életét. Mert nemcsak művész volt, hanem a szíve zugáig lelkes magyar. Rajzolataiban rengeteg formát, motivumot mentett meg az enyészettől. És áldott jólelkü ember volt: megérezte az istenadta nép baját, búját, bánatát, hozta hozzánk, átültette a művészet nyelvére. Rajzolt róluk ceruzával, tollal, ecsettel, aztán meg, hogy mi városiak közelebbről megismerjük: fából is megfaragta, színesen ki is pingálta a hökömnyi magyarkákat, akkorákat, mint amekkorák a gyerekek ólomkatonái, de hát ezek nem ólomból sajtolt, hanem művészi érzékkel fába stilizált magyarkák, helyes, töves-gyökeres magyarkák voltak s oly virulón föstöttek két évvel ezelőtt, mikor kiállította őket a Nemzeti Szalónban, hogy mindenki gratulált a mesternek. De aztán, persze, more patrio, a gratulációnál tovább nem jutottak az emberek...

Legutóbb hónapokat töltött a matyók közt, Mezőkövesden. Nagyon megszerette őket, úgy hogy amidőn a székesfőváros egyik iskolájának

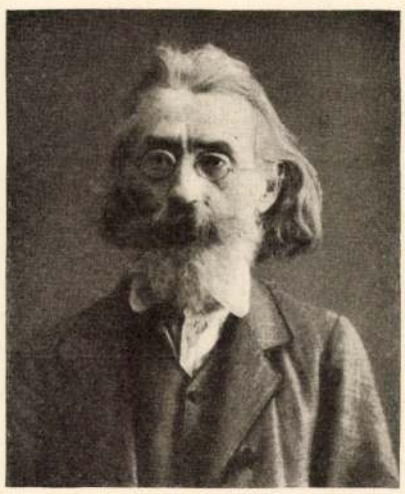

JUHÁSZ ÁRPÁD

falaira a gyermek értelméhez mért képeket kellett festenie, onnan vette hozzá a motivumokat. E két falképet a hozzá való tanulmányokkal együtt közöljük itt, egy ceruzarajzzal egyetemben, amely technikának igazán mesteri kezeléséhez nálunk senki se értett annyira, mint ő.

Semmi sem világítja meg jobban Juhász Árpád művészi eszejárását, mint az a néhány sor, amelyet — már kissé betegségtől gyötörve, ágyból — küldött nekünk, a két iskolakép magyarázatául. Azt mondja:

«Érzem, hogy valahogy igazolni is kellene magam a képek témái miatt. A mostani viszonyok között különösnek tünhet az föl, hogy miért választ festő ilyen népies és annyira speciális jellegű népviseletet témául. Tudom, sokan lesznek, akik mosolyognak az ilyen nemzetiszínű művészi irányon, viseleten, parasztosnak találják, s nem tartják méltónak művészi témára.

A hollandusok azonban máskép gondolkoznak, amikor elküldik nekünk az ő nehézkes facipős alakjaikat, fán, porcellánon, üvegen, szöveten, levelezőlapon stb, szóval mindenen, ami alkalmas, vagy nem alkalmas a díszítésre.

Nekünk ezek mind jók és senki sem ütközik meg rajta.

Csak arra gondoltam, amikor a képeket festettem az iskolában és hallottam, amikor a kisleányok régi zamatos magyar népdalokat tanultak énekelni (nem tudom kinek igen dicsérendő rendelkezéséből), hogy ily módon ébredjenek annak a tudatára, hogy valahol messze a szélrózsa különböző irányában vannak még magyarok, akik ekkép énekelnek, de ez az énekszó nem hallatszik Pestig, nem engedi be a piaci lárma. Épp ily szerepe van e képeknek is; messze esik a vidék magyarsága Pesttől, a gyárak füstjétől és egyébtől piszkos levegőn át nem látni azt, hogy messze valahol élnek igazi magyarok; e képek folyton emlékeztessék őket arra, hogy hosszú évszázadok óta él e nép a vidéken, folyton végezve a nemzeti géniusz munkáját, ismeretlenül, titokban méltánylás nélkül; faragta, festette, hímezte a tulipánt még mielőtt felfedezték azt Pesten, hogy gomblyukba tűzzék ideig-óráig . . .

Ilyenféle célt akartam e képekkel szolgálni, mert az a meggyőződésem, hogy nálunk — különösen most e nehéz időkben — a nemzeti karaktert erősen hangsúlyozni kell és ennek az ideje be is fog következni a vidék ébredésével.

A képek tárgya; az egyiké: bevonulás, beiratkozás az iskolába.

A másiké egy közismert népies gyermekkörjáték, amit Mezőkövesden «turódi-játéknak» neveznek.»

Ilyen álmai voltak szegény Juhász Árpádnak a magyar művészetről. S ezekkel — félig féltve őket, félig remélve teljesedésüket — hunyt el, rövid betegség után, szinte észrevétlenül, oly igénytelenül, mint amilyen volt az élete, Budapesten, május 30-án. Áldott legyen emléke. L. K.

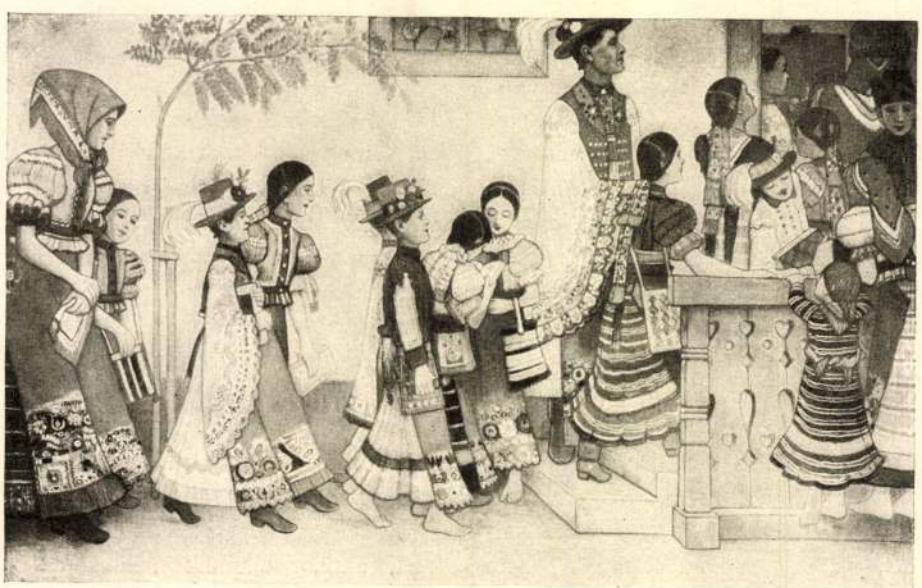

BEVONULÁS AZ ISKOLÁBA

FALFESTMÉNY EGY FŐVÁROSI ISKOLÁBAN
JUHÁSZ ÁRPÁD MÜVE

4/.

MDK

Juhász Árpád, festőm.-gráf.

E két falképet, hozzá való tanulmányokkal közöljük itt, egy ceruzarajzzal egyetemben amely technikának mesteri kezeléséhez senki sem értett jobban, mint ő. A képek tárgya: egyiké, bavonulás az iskolába, beiratkozás, - a másiké: egy népies közismert gyerek-körjáték, amit Mezökövesden "turódi játék"-nak neveznek.

Meghalt ez a szerény ember 1914 május 30-án, Budapesten. "Bavonulás az iskolába" Repr. 262.1.

L. H.: Juhász Árpád.
Művészet, 1914. 261-262.1.

5/. Juhász Árpád, festőm.

Tanulmányok egy freskóhoz. Rajzok.
Falfestm.töv.isk. Repr. 260.l.
Tájkép. Repr. 259.l.
Turódi játék/Mezőkövesd/ Falfestmény
Falfestmény egy töv.isk.-ban. 263.l.

L.K.: Juhász Árpád.
Művészet. 1914. 259,260,263.l.

Juhász Árpád

MDK

Lovranai tengerpart, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Juhász Árpád

MDK

A gödöllői parkból

Mücsarnok 1924 február-március

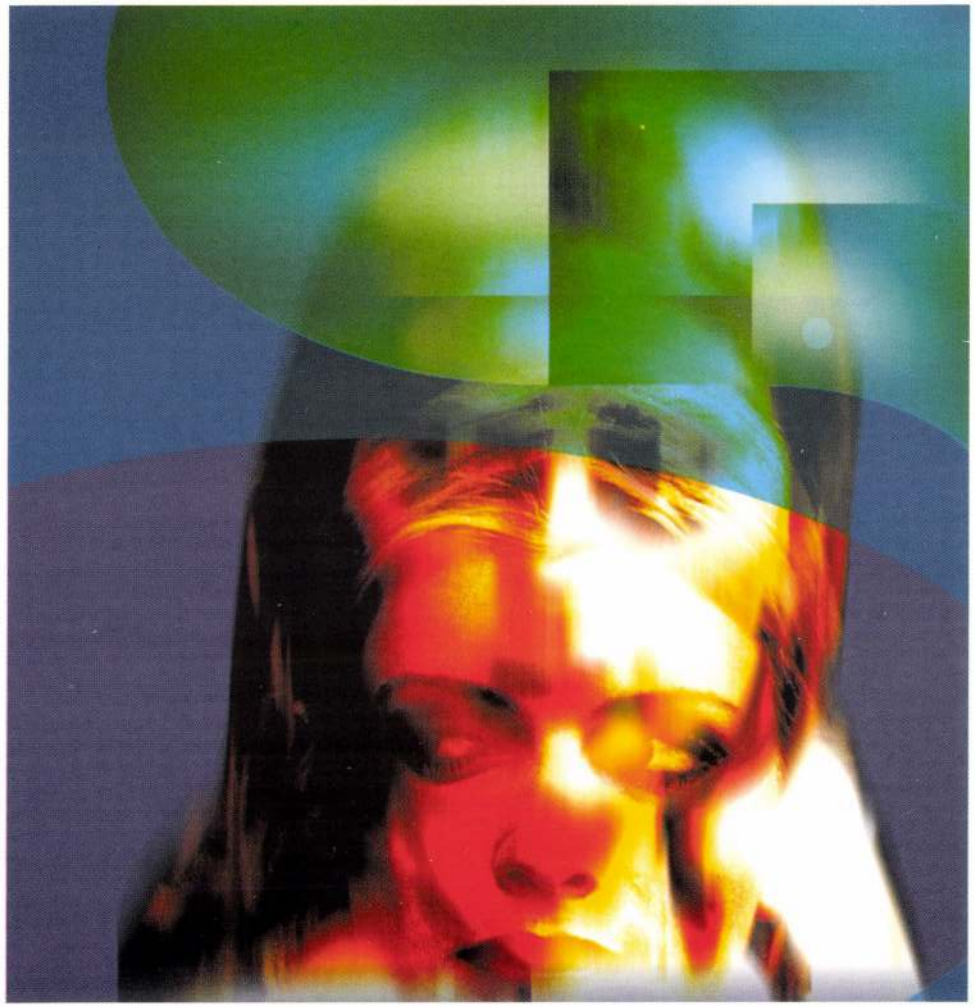

"Egy Jelenés, egy Lény, egy Eszme,
mely azúr csúcsokról suhant..."

"...e könny sápadt vizét hűs tenyerébe kapja,
ahol színjátszva ég, mint egy opáldarabka,
s hová nem lát a nap: szívébe rejti azt."

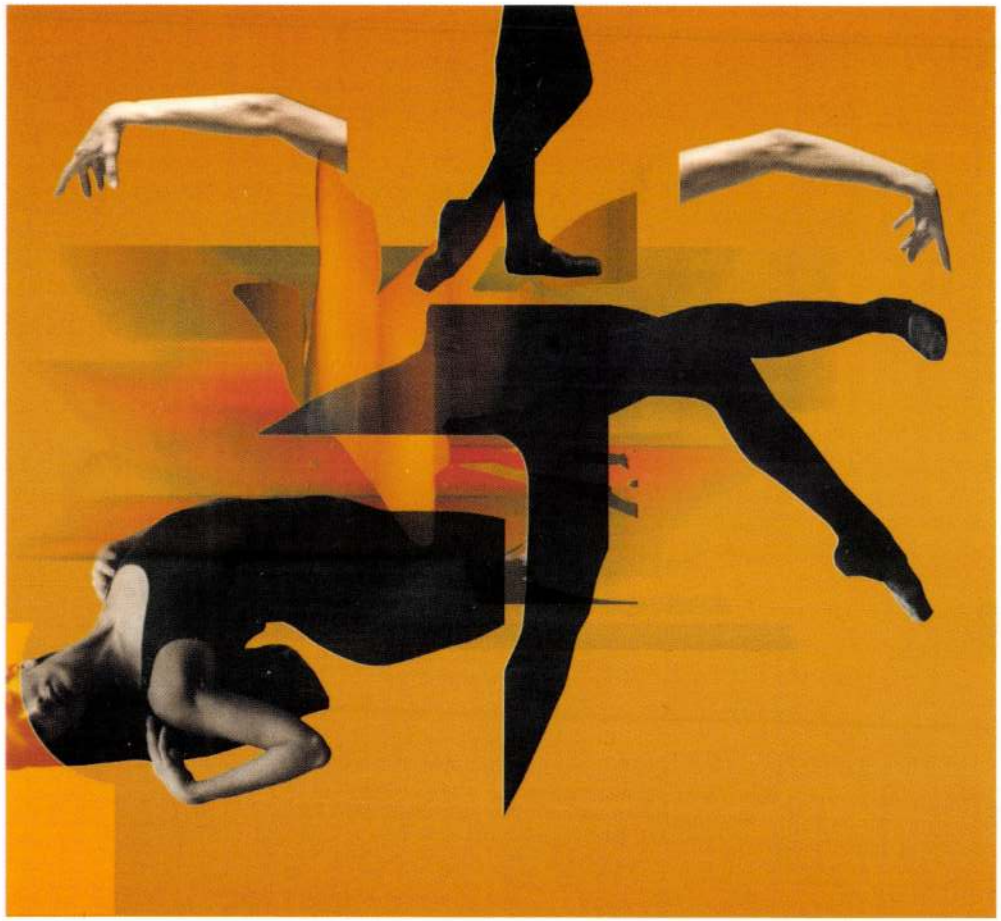

"Lerázva bánatok s a roppant unalom
fojtó ködét, mely az életet nehezíti,
boldog, ki repeső szárnyát csak kifeszíti
s már ott jár azokon a fénylő utakon!"

Juhász Attila és Baán András kiállítása

Budapest Galéria Kiállítóháza, 1036 Budapest, Lajos utca 158.
2000 február 29-március 19.

Dr. Juhász Attila

Ház hegedüvel (olaj)

Pedagogus képzőművészek kiállítása Debrecenben

Népművelés 1969/7 borítólap 48 old.

Gulácsi Árpád

Művészet 1911

2, 23, 29, 50, 62,
87, 89, 144, 158, 166
174, 187, 190, 279, 283,
294, 310

Strassburgi biblia, 1468-ki.

VI. 252.

Juhász Árpád

Münchner 1912

117, 207, 295

Sibirik Antal VI. 147.

Juhász Gyula

Művészet

1914 259–262

Sarkantyú, Árpádkori VI. 176.

Juhász Árpád

Erod

Elek Artur. A Nemzeti-
kalon kiállítása. Faragó
Géza és Juhász Árpád!
Az Ujság. 1912 márc. 10.

U. 61

Tartalismertetés! -

FUHÁSZ ÁRPÁD

Gödöllő

Gödöllői Városi M.

TKM 699

B.dd.

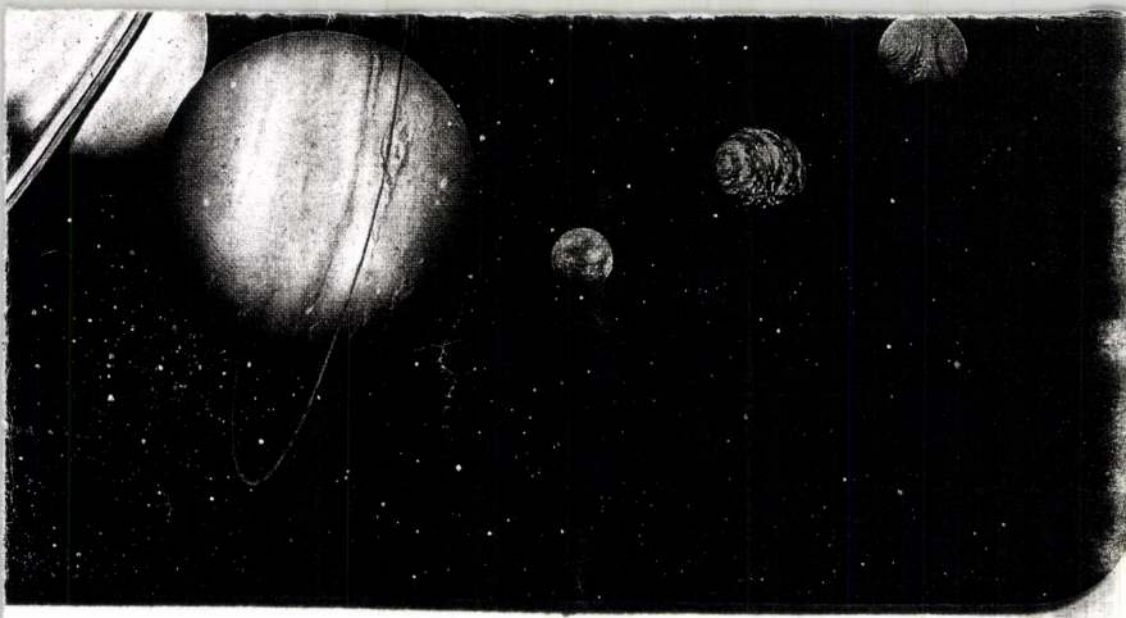

MDK

Juhász Árpád, festőm.

638. Őszi hangulat. Olf.

Képzőm. Társ.1912/13. téli kiáll. Kat. 78.1.

Juhász Árpád

festő

Kabdebo Bp.

104.105.l.

600 P, mindössze Kettőezerha

Miklós ny. miniszteri tanács

jának /Eger/ a 127.690. szám

lezettsége mellett utaljon k

miniszter rendeletéből: Dr.

A hivatal

m

MDK

Juhász Árpád

O.M.Iparmüv. Társ. gyermekmüvészeti kiáll. Bp. 1914.

dszintes, 2+kapu+1 tengellyel. Klasszi-

Juhász Árpád MDK
szegedi festőművész

1909 dec. 1.-én nyilt meg kiállitása, melyet Tornyai Jánossal rendezett.
Kiss L.:Vás.müv. 226.o.

Juhász Árpád

szegedi festőm.

1909 dec. 1-én gyűjteme Jos Ziáll.

rendezett Tornyai Jánossal egyett

A Zritika Tornyai műveivel foglal-

zozik legfőképen.

Kiss Lajos, Vásárhelyi művészélet

Bp. 1957.

226

Juhász Árpád

rapai az
alábbi number

l.

Czak György

14 l. 38. l. 150. l

IR. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

nak a Müemlékek Orsz. Bizottsága

Budapest.

ber hó 14-én 848 és 887 december hó
22-én 895 sz. a. kelt b. átiratai-
Ernő bizottsági tag nagyváradi,

Juhász Árpád

1.

Csak György

168. C.

A vallás- és közoktatás

63.691-1915. szám.

III.

Az állami számvite
mint a m. kir. legfőbb állam
XVIII. t. c. és 1880. évi LX
megváltoztatásáról szóló 191
az 1897. évi XX. t. c. 25. §
időszak az 1914/15. költségv

Erre való tekintet
a rendes és átmeneti kiadáso
költségvetési év végéig fel
hivom Cimedet, hogy az elszá
nyozott előlegekről szóló sz

1/. MDK

Juhász Árpád, festöm.-graf.

Zomborban született 1863 jun.29-én. Ott szürke miliöben dinokoskodott nem kisebb kollégatársaságában, mint Schmitt Jenö. Nem is sokámaradtak dijnoko. Mindkettöjükböl országox hirü ember lett. - J.Á. hivatalnokoskodása ellenére, módot tudott találni rá, h. dioplommát szerezzen. 1890-ben rajztanár lett

L. K.: Juhász Árpád.
Müvészet. 1914. 261-262.l.

MDK

Juhász Árpád, festőm.-graf.

Szinte számba se lehet venni, hányat rajzolt. Végigrajzolta a multat és jelent. Körösynek az Egyptomról tárgyaló könyvébe készített illustrációkat, Malonyay magyar népművészeti kötetsorába ezerszámra felvételeket, részletrajzokat. Az ország minden zugában felbukkant mindenütt kémlelve a magyarság művészetét, életét.

L. E.: Juhász Árpád.
Művészet. 1914. 261 - 262.l.

MDK

Juhász Árpád, festőm.-grf.

Rajzolt az istenadta nép bajáról, bánatáról átültetve a művészet nyelvére tollal, ecsettel, még fából is megfaragta, szinesen kipingálta a pöttömnyi magyarkákat. Két évvel ezelőtt állitotta ki a Nemzeti Szalonban, minienki gratulált a mesternek. Legutóbb hónap okat töltött a matyók között Mezökövesden, onnan vette a motivumokat midön a fővárosi egyik iskolájának falaira a gyermek értelméhez mért két felképét kellett festen

L. K.: Juhász Árpád.
Művészet. 1914. 251 - 252.l.

Juhász Árpád

Művészet, 1910

49-79?

218, 347, 392

III.

23.

Róbert Károly pergamentoklevele.

Juhász Gyula

Művészet 1907

236

Juhász Árpád

Művészet 1908

299.365

MDK.

Juhász Attila

Egyetemi képzőművészeti pályadijat nyert

Hajdubiharmegyei Népujság 1965. ápr.2. lap -

Juhász Attila

A megnyílt 25. Debreceni Őszi Tárlaton műve szerepel.

Magyari Vilmos: Őszi tárlat, 1968.
Hajdú-Bihar megyei Népújság, 1968. dec. 14.

Juhász Attila

1. Nyújtorkodó házak olaj
2. Hajnalodik —"—

Ősi Tárlat 1970. Hajduszoboszló
Műr. Közp.

Juhász Attila

Bemutatott művei:
„Nyújtózkodó házak," olaj;
„Hajnalodik," olaj.

Tilless Béla: Őszi tárlat 1970.

Hajdúszoboszló, 1970.

Juhász Attila

A Képzőművészeti Stúdió 3-3 tagjának anyagát mutatta be a fenntartó Debreceni és Hajdú-Bihar megyei Művelődési Központ. (Dezsőné-Juhász Attila-Kassai Imre 1971-ben) Juhász-Attilaia a szürrealizmus hat

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve

Alföld 1972/5 90 old.

Júhász Attila

Alapító tagja nemcsak a studiónak de a köri művésztelepnek is, mely 1964-től Tiszacsegén, majd 1969-től Hajdúnánáson működik. Állandó meghívottja a lokaji művésztelepnek.

Szöllősi Gyula: A debreceni „Fiatalok Studiója kiállítása.

Alföld 1971/6 91old

Juhász Attila

sebészorvos, részt vett a IV. studio kiállításon

Szöllösi Gyula: A debreceni „Fiatalok Studioja" kiállítása

Alföld 1971/6 91 old.

MDK.

Juhász Attila

Képzőművészeti pályázati eredményéről

Egyetemi élet 1966 máj.1.

Juhász Attila

Szerepel a magyar táslatok
Hajdu böszörményben

N.N.: Megnyitották az idei
őszi táslatot

Hajdu Bihari Napló 1970 XII.1

M.D.K.

Juhász Attila, grafikus

Szabó Lászlóval együtt a XXI. debreceni őszi tárlat legfiatabb kiállítója. Még egyetemista. Szij Rezső beszámolójában, éppen csak megemlíti nevét.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII. évf. 1. sz.

73. old.

Jerkász Attila

Szerepel a magyar őszi tárlatom

Magyari Vilmos: Őszi tárlat 1970

Hajdu Bihari Napló 1970 XII. 16

Juhász Attila
festő

Tóth Béla: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek....
Művészet, 1971.április - 37.oldal

Juhász Attila

Szerepel a megyei Táslatan

N.N.: Az őszi Táslat debreceni bemutatója

Hajdú Bihari Napló 1970 XII. 19

Juhász Attila

Szerepel a 24. megyei Őri
háslaton Hajdumánáson

N.N: ha nyílik a megyei Őri
háslat

Hajdu Bihari Napló 1969 XI. 30

Julián Attila

Rövid méltatás

M. Szabó Anna: A Fiatalok Stúdiójának Kiállítása

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen 1970.
nov. 24. 13 l.

Juhász Attila

Szerepel az alábbi táslaton
Debrecenben

Magyari Vilmos: Fiatalok Studiója
1970

Hajdu Bihari Napló 1970 Tr. 18

JUHÁSZ Attila festő

91 4. 48

Új Művészet

Juhász Attila

Két képe „Palánk", „Vörös held" (eml.)

szerepel a debreceni őm. Tárlaton

Tóth Béla: A debreceni őm. Tárlatról

Alföld 1969 I. n.

Juhász Attila

Szerepel az őszi tárlaton a

Déri Múzeumban

N. N.: Megnyílt az őszi tárlat

Hajdú Bihar megyei Hétfujság 1968 XI. 26

Dr. Juhász Attila

Ház hegedűvel c. olajképe (szepró)

szerepel a pedagógus képzőművészek

kiállításán Debrecenben

Nagy Művelés 1969 VII. sz.